PIRMASIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 METŲ JUBILIEJUI
К 400-ЛЕТИЮ ВИЛЬНЮССКОГО УНИВЕРСИТЕТА
Z OKAZJI 400-LECIA UNIWERSYTETU VILNIUSKIEGO
ZUM 400-JÄHRIGEN JUBILÄUM DER UNIVERSITÄT VILNIUS

ИНСТИТУТ
ЛИТОВСКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ
И ЦЕНТРАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
АКАДЕМИИ НАУК ЛИТОВСКОЙ ССР

ПЕРВЫЙ СЛОВАРЬ ЛИТОВСКОГО ЯЗЫКА
К. ШИРВИДАС
DICTIONARIUM TRIUM LINGUARUM

ИЗДАТЕЛЬСТВО „МОКСЛАС" ВИЛЬНЮС 1979

INSTYTUT
LITEWSKIEGO JĘZYKA I LITERATURY
I CENTRALNA BIBLIOTEKA
AKADEMII NAUK LITEWSKIEJ
SOCJALISTYCZNEJ REPUBLIKI RADZIECKIEJ

PIERWSZY SŁOWNIK JĘZYKA LITEWSKIEGO
K. ŠIRVYDAS
DICTIONARIUM TRIUM LINGUARUM

WYDAWNICTWO „MOKSLAS" VILNIUS 1979

INSTITUT
FÜR LITAUISCHE SPRACHE UND LITERATUR
UND ZENTRALE BIBLIOTHEK
DER AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
DER LITAUISCHEN SSR

ERSTES LITAUISCHES WÖRTERBUCH
K. ŠIRVYDAS
DICTIONARIUM TRIUM LINGUARUM

VERLAG „MOKSLAS" VILNIUS 1979

LIETUVOS TSR MOKSLŲ AKADEMIJOS
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS INSTITUTAS
LIETUVOS TSR MOKSLŲ AKADEMIJOS
CENTRINĖ BIBLIOTEKA

PIRMASIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

KONSTANTINAS ŠIRVYDAS
DICTIONARIUM
TRIUM LINGUARUM

LEIDYKLA „MOKSLAS" VILNIUS
1 9 7 9

Įvadą ir žodyno rodyklę parengė
KAZYS PAKALKA

Recenzavo
Prof. dr. V. URBUTIS

4602020000
P $\frac{70105-014}{M 854(08)-79}$ Ž – 79

PRATARMĖ

Konstantino Širvydo (1579–1631) trijų kalbų (lenkų–lotynų–lietuvių) žodynas „Dictionarium trium linguarum" greta originalaus pamokslų rinkinio „Punktai sakymų" (Punkty kazań, d. I, 1629; d. II, 1644) senojoje lietuvių raštijoje užima svarbią vietą. Tai pirmasis spausdintas lietuvių ir apskritai baltų žodynas, labai reikšmingas kalbos ir kultūros paminklas. Jis pasirodė XVII a. pradžioje (apie 1620 m.) ir per šimtmetį buvo pakartotinai išleistas dar keturis kartus. Tai buvo pirmoji pasaulietinio turinio knyga XVI–XVIII a. negausioje, beveik vien religinėje lietuvių raštijoje. Žodynas, kaip pirmasis leksikografijos darbas, turėjo didelį poveikį bemaž visai vėlesniajai lietuvių leksikografijai. Savo žodynu Širvydas daug prisidėjo prie lietuvių rašomosios kalbos gryninimo, norminimo ir įvairiopo jos ugdymo.

Žodynas, kurio pirmasis leidimas išėjo apie 1620 m., o penktasis – beveik po šimtmečio (1713), yra tapęs bibliografine retenybe. Pirmojo leidimo mūsų laikus pasiekė tik vienintelis be pradžios ir pabaigos egzempliorius (yra TSRS centriniame valstybiniame senųjų aktų archyve Maskvoje), antrojo leidimo nėra išlikę nė vieno, trečiojo ir ketvirtojo – vos keletas egzempliorių. Kiek daugiau egzempliorių yra išlikę tik penktojo leidimo.

Čia pateikiamas visas trečiasis leidimas autentiškiausiu pavidalu – fotografuotiniu būdu (pirmąjį žodyno leidimą numatoma paskelbti atskirai). Fotografijos yra truputį padidintos ir šiek tiek retušuotos. Pridedamas Kazio Pakalkos įvadinis straipsnis, kur apžvelgiama žodyno istorija, leksika, reikšmė. Pateikiama žodyno lietuviškų žodžių rodyklė. Rodyklės pagrindą sudaro pirmojo ir trečiojo leidimo lietuviški žodžiai, o iš ketvirtojo ir penktojo leidimo įtraukti tik tie žodžiai ir jų

formos, kurių nėra trečiajame leidime arba kurie kuo nors skiriasi. Taigi rodyklė apima visų Širvydo žodyno išlikusių leidimų lietuviškąją leksiką.

Leidinys iliustruotas Širvydo žodyno įvairių leidimų ir lenkų kalbos žodynų, kuriais Širvydas rėmėsi, fotografijomis. Žodyno trečiojo leidimo fotonuotraukos darytos iš Vilniaus V. Kapsuko universiteto Mokslinėje bibliotekoje esančio originalo ir iš Oksfordo universiteto gauto trečiojo leidimo mikrofilmo, kurį turi Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Centrinė biblioteka. Širvydo žodyno trečiojo leidimo ir iliustracijų fotonuotraukas padarė Lietuvos TSR fotografijos meno draugijos narys Kazys Vainoras. Dėl originalo susidėvėjimo ir netobulumo ne visi puslapiai yra pavykę vienodai gerai nufotografuoti.

Rengiant leidinį, susidurta su sunkumais. Žodyno istorijai trūksta bibliografinių ir biografinių duomenų. palyginti mažai tyrinėta Širvydo palikimas bei jo gyvenamasis laikotarpis, Vilniaus akademijos istorija, senieji lietuvių raštai, turėję kokį nors ryšį su Širvydo žodynu.

Pakartotinis Širvydo žodyno leidimas prasmingai sutampa su Vilniaus universiteto įkūrimo (1579) ir paties autoriaus gimimo 400 metų jubiliejumi.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Трехъязычный польско-латинско-литовский словарь Константинаса Ширвидаса (1579–1631) „Dictionarium trium linguarum" наряду с оригинальным сборником „Punkty kazań" (I, 1629; II, 1644) в письменности Великого княжества Литовского XVII в. занимает важное место. Это первый печатный словарь, значительный памятник литовского языка и культуры. Он был издан в начале XVII в. (около 1620 г.) и в течение столетия переиздавался пять раз. Это первая книга светского содержания на фоне исключительно церковной литовской письменности XVI–XVIII вв. Словарь как первый источник лексикографии оказал значительное влияние на ее развитие. Этот труд Ширвидаса во многом способствовал становлению, упорядочению и всестороннему развитию литовского языка.

Первое издание словаря вышло около 1620 г., а пятое – почти на столетие позднее. Они стали библиографической редкостью. Сохранился один единственный неполный экземпляр первого издания (находится в Центральном государственном архиве древних актов СССР), второго не сохранилось вообще, а третьего и четвертого осталось по несколько экземпляров. Сохранилось больше всего экземпляров пятого издания.

Настоящее издание представляет собой подлинник воспроизведенного фотографическим способом полного третьего издания. Фотографии увеличены и несколько ретушированы. В данном издании опущен текст первого издания словаря. Он будет опубликован отдельно. Прилагается вступительная статья К. Пакалки, где освещаются история, лексика, значение словаря, представ-

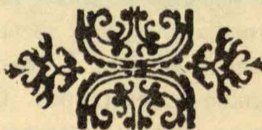
ляется регистр литовских слов словаря. Основу регистра составляют литовские слова, включенные в первое и третье издания, а из четвертого и пятого изданий входят только те слова и формы, которые отсутствуют в третьем издании или различаются по значению. Регистр охватывает литовскую лексику всех сохранившихся изданий словаря Ширвидаса.

Данный труд иллюстрирован фотографиями страниц различных изданий словаря Ширвидаса и словарей польского языка, на которые он опирался. Фотографии третьего издания изготовлены на основе оригинала, имеющегося в Научной библиотеке Вильнюсского государственного университета им. В. Капсукаса.

Репродукции фотографий и иллюстраций словаря Ширвидаса изготовил член Общества фотоискусства Литовской ССР К. Вайнорас.

При подготовке этого издания возникли определенные трудности. Сравнительно мало исследованы литературное наследие и биография Ширвидаса, история Вильнюсской академии, литовские памятники древней письменности, в той или иной степени связанные со словарем Ширвидаса.

Настоящее издание совпадает с 400-летием со дня основания Вильнюсского университета (1579) и рождения К. Ширвидаса.

PRZEDMOWA

Słownik polsko-łacińsko-litewski Konstantinasa Širvydasa (1579 – 1631) „Dictionarium trium linguarum" obok oryginalnego zbioru kazań „Punkty kazań" (I, 1629; II, 1644) zajmuje bardzo ważne miejsce w piśmiennictwie Wielkiego Księstwa Litewskiego XVII w. Był to pierwszy drukowany słownik języków bałtyckich, jest on niezmiernie doniosłym zabytkiem litewskiego języka i kultury. Ukazał się słownik na początku XVII w. (około 1620 r.) i w ciągu stulecia doczekał się pięciu wydań. Była to pierwsza książka o treści świeckiej w niewielkim, niemal całkowicie religijnym piśmiennictwie litewskim XVI – XVIII w. Słownik jako pierwsze źródło leksykografii wywarł wielki wpływ niemal na cały dalszy rozwój leksykografii litewskiej. Swoim słownikiem Širvydas znacznie przyczynił się do oczyszczenia, unormowania i wszechstronnego rozwoju piśmiennictwa litewskiego.

Pierwsze wydanie, które ukazało się około 1620 r., i piąte – prawie po stu latach, stały się rzadkością bibliograficzną. Z pierwszego wydania zachował się tylko jeden egzemplarz bez początku i końca (znajduje się w Centralnym Państwowym Archiwum Starych Aktów ZSRR w Moskwie), z drugiego żaden nie został, z trzeciego i czwartego – zaledwie kilka egzemplarzy. Nieco więcej egzemplarzy zachowało się z piątego wydania.

Niniejsze wydanie jest powtórzeniem pełnego trzeciego wydania odbitką fotograficzną. Zdjęcia są trochę powiększone i nieco retuszowane. Załącza się również artykuł wstępny, w którym K. Pakalka podaje przegląd historii, leksyki i znaczenie słownika. Podano rejestr litewskich wyrazów słownika. Podstawę rejestru stanowią litewskie słowa z pierwszego i trzeciego wydania, z wydań zaś czwartego i piątego zostały

włączone tylko te słowa i ich formy, których nie ma w trzecim wydaniu, albo które czymś się od nich różnią. Rejestr zawiera więc leksykę litewską ze wszystkich zachowanych wydań słownika Širvydasa.

Wydanie ilustrowane jest odbitkami różnych wydań słownika Širvydasa oraz słowników języka polskiego, na których się Širvydas opierał. Odbitki fotograficzne trzeciego wydania słownika wykonano z oryginału znajdującego się w Bibliotece Naukowej Uniwersytetu Vilniuskiego im. W. Kapsukasa. Fotografowania słownika Širvydasa i reprodukcji zdjęć dokonał członek Towarzystwa Fotografii Artystycznej Litewskiej SRR K. Vainoras.

W toku przygotowania edycji napotkano też pewne trudności. Odczuwano brak danych bibliograficznych i biograficznych dotyczących historii słownika, względnie słabo zbadana jest spuścizna Širvydasa. Dotyczy to w ogóle okresu jego życia, historii Vilniuskiej Akademii, dawnych zabytków piśmiennictwa litewskiego, posiadających jakikolwiek związek ze słownikiem Širvydasa.

Powtórzenie wydania słownika Širvydasa zbiega się z 400-letnim jubileuszem Uniwersytetu Vilniuskiego (1579) i urodzin autora.

VORWORT

Das dreisprachige (polnisch-lateinisch-litauische) Wörterbuch „Dictionarium trium linguarum“ von Konstantinas Širvydas (1579–1631) nimmt neben seiner originellen Predigtensammlung „Punktay sakimu“ („Punkty kazań“, I, 1629; II, 1644) im Schrifttum des Großfürstentums Litauen des 17. Jahrhunderts einen bedeutenden Platz ein. Dieses Wörterbuch ist das erste gedruckte Wörterbuch der baltischen Sprachen und das bedeutende Denkmal der litauischen Sprache und Kultur. Es war Anfang des 17. Jahrhunderts (um das Jahr 1620) gedruckt und im Laufe des Jahrhunderts fünfmal wiederholt herausgegeben. Das war das erste Buch mit weltlichem Inhalt im litauischen Schrifttum des 16.–17. Jahrhunderts, das nicht zahlreich war und fast ausschließlich religiösen Charakter trug. Dieses Wörterbuch ist die Urquelle und das erste Beispiel der Lexikographie. Deshalb übte es auf die ganze spätere litauische Lexikographie einen großen Einfluß aus. Das Wörterbuch von K. Širvydas trug der Normierung, Reinigung und vielseitiger Entwicklung der litauischen Schriftsprache bei.

Die erste Auflage des Wörterbuchs (herausgegeben um 1620) und die fünfte Auflage (herausgegeben fast nach einem Jahrhundert) ist leider zu einer bibliographischen Rarität geworden. Bis zu unserer Zeit ist nur ein einziges Exemplar der 1. Auflage erhalten geblieben (aufbewahrt im Zentralen Staatsarchiv der alten Akten der UdSSR in Moskau), wobei die ersten und letzten Seiten des Buches fehlen. Von der 2. Auflage ist kein Beispiel zu finden. Von der 3. und 4. Auflagen stehen nur einige Exemplare zur Verfügung. Von der 5. Auflage sind mehrere Exemplare bis zu unserer Zeit erhalten geblieben.

VORWORT

Die 3. vollständige Auflage liegt hier in der authentischen Darlegungsweise vor – als photomechanischer Neudruck. Die Aufnahmen sind ein wenig vergrößert und etwas retuschiert. Diese Auflage erhält eine Einleitung von K. Pakalka, in der ein Überblick über die Geschichte, Lexik und Bedeutung des Wörterbuchs gegeben ist. Sie ist auch mit dem Register der litauischen Wörter versehen. Die Grundlage des Registers bilden die litauischen Wörter der 1. und 3. Auflagen. Der 4. und 5. Auflagen sind nur diejenigen Wörter und ihre Formen entnommen, die in der 3. Auflage fehlen oder sich unterscheiden. Das Register umfaßt also die litauische Lexik aus allen erhaltenen Auflagen des Wörterbuchs von K. Širvydas.

Die Auflage ist mit den Aufnahmen aus den verschiedenen Auflagen dieses Wörterbuchs und anderen Wörterbüchern der polnischen Sprache versehen, auf die sich K. Širvydas bei seiner Arbeit stützte. Die reproduzierten Aufnahmen der 3. Auflage des Wörterbuchs sind von der Originalausgabe gemacht, die sich in der Wissenschaftlichen Bibliothek der Staatlichen Kapsukas-Universität Vilnius befindet.

Die Aufnahmen und Abbildungen des Wörterbuchs von K. Širvydas hat K. Vainoras, Mitglied der Gesellschaft für Fotokunst der Litauischen Sowjetrepublik, angefertigt.

Bei der Vorbereitung dieser Auflage gab es bestimmte Schwierigkeiten. Im geschichtlichen Teil der Einführung mangelt es an ausführlicheren bibliographischen und biographischen Angaben; der Nachlaß und die Lebensperiode von. K. Širvydas sind zu wenig erforscht worden, es fehlen Forschungen der Geschichte der Akademie in Vilnius, der alten litauischen Sprachdenkmäler, die mit der Entstehung des Wörterbuchs von K. Širvydas verbunden waren.

Das Jahr der wiederholten Auflage des Wörterbuchs von K. Širvydas fällt mit dem Jahrestag der Gründung der Universität (1579) und dem vierhundertjähringen Jubiläum des Autors zusammen.

K. ŠIRVYDO „DICTIONARIUM TRIUM LINGUARUM"

Būk palankus, mielas skaitytojau, šį mano darbą su dėkingumu priimk ir juo sveikas naudokis.

K. ŠIRVYDAS

Konstantino Širvydo[1] (1579 – 1631), vieno žymiausių po Mikalojaus Daukšos (mirusio 1613 m.) lietuvių raštijos atstovų, trijų kalbų (lenkų – lotynų – lietuvių) žodyne „Dictionarium trium linguarum" yra užfiksuota XVII a. pradžios nemaža leksikos, kuri leidžia geriau pažinti to meto lietuvių kalbą. Nors nuo šio žodyno pasirodymo praėjo 350 su viršum metų, bet visapusiškiau ir plačiau jis pradėtas tyrinėti tik nuo 1955 m., kai vėl buvo surastas defektinis I leidimo egzempliorius. Ankstesniuose, dažniausiai proginiuose straipsniuose būdavo tenkinamasi trumpa Širvydo gyvenimo ir darbų apžvalga ar kitomis užuominomis.

Žodyno istorija ir leksika nagrinėjama šio leidinio parengėjo kandidatinėje disertacijoje „Pirmasis lietuvių kalbos žodynas (Konstantino Širvydo „Dictionarium trium linguarum")". Buvo publikuotos atskiros šio darbo dalys, kur pirmą kartą aptariami I leidimo lenkiškosios dalies šaltiniai, I leidimo data pagal vandenženklius ir kiti dalykai[2].

[1] Pasirodžius J. Balčikonio straipsniui „Širvydas ar Sirvydas" (Kalbotyra, 1965, XI, p. 143 – 144), V. Sirtauto straipsniui „Dėl Sirvydo pavardės" (Baltų ir slavų antroponimikos klausimai. Šiauliai, 1970, p. 30 – 34), Širvydo pavardė filologinėje literatūroje rašoma ir forma *Sirvydas*. Pagal tradiciją, einančią iš paties Širvydo lenkiško pavardės rašymo, šiame leidinyje rašoma *Širvydas*.

[2] Пакалка К. Первый литовский словарь („Dictionarium trium linguarum" К. Ширвидаса (1629). Автореф., В., 1964; to paties aut.: Dėl K. Širvydo žodyno „Dictionarium trium linguarum" lenkiškosios-lotyniškosios dalies šaltinio. – MA Darbai. Ser. A, 1960, t. I(8), p. 217 – 221; to paties aut.: Iš K. Širvydo „Dictionarium trium linguarum" žodyno istorijos. – Lietuvių kalbotyros klausimai, 1960, t. 3, p. 277 – 287; to paties aut.: Apie defektinį trikalbį K. Širvydo žodyną. – MA Darbai. Ser. A, 1973, t. IV(45), p. 131 – 142.

Širvydo epocha, gyvenimo aplinkybės, žodynas ir „Punktai sakymų“, jų reikšmė konspektyviai aprašyta akademinėje „Lietuvių literatūros istorijoje“[3] ir jubiliejiniuose leidiniuose bei straipsniuose[4].

Žodyno rašyba, fonetika, morfologija, leksika nagrinėjama kartu su kitais senaisiais raštais J. Palionio studijoje „Lietuvių literatūrinė kalba XVI–XVIII a.“ (V., 1967). Žodyno I leidimo santykį su III leidimu motyvuotai įvertino V. Urbutis[5]. Reikia tikėtis, kad šis leidinys, padaręs Širvydo žodyną visiems prieinamą, paskatins naujiems jo tyrinėjimams.

[3] Lietuvių literatūros istorija. V., 1957, t. I, p. 146–150.

[4] Drotvinas V. Pirmasis lietuvių kalbos žodynas. – Tarybinė mokykla, 1956, Nr. 8; Lebedys J. Konstantinas Sirvydas. – Kn.: Lituanistikos baruose. V., 1972, t. 1, p. 111–115; to paties aut.: Senoji lietuvių literatūra. V., 1977, p. 80–86; Vilniaus universiteto istorija (1579–1803). V., 1976, p. 94–95, 99–102; Zinkevičius Z. Lietuvių antroponimika. V., 1977, p. 30–33.

[5] Urbutis V. Pirmasis lietuvių kalbos žodynas ir keletas jo retų žodžių. – Baltistica, 1967, t. III(2), p. 209–218.

I

K. ŠIRVYDO ŽODYNO ISTORIJOS METMENYS

1. Žodyno pirmojo ir antrojo leidimo pasirodymo aplinkybės

Širvydo gyvenamasis laikotarpis – XVI a. pabaiga ir XVII a. pirmieji trys dešimtmečiai – iš dalies sutampa su reformacijos slūgimu ir kontrreformacijos, atėjusios iš Vakarų, pergale Lietuvoje. Tuo metu svarbiausias kontrreformacijos tikslas – kova su įsigalėjusia reformacija, atgavimas prarastų katalikybės pozicijų ir katalikybės įtvirtinimas.

Supratęs reformacijos pavojų ir daromą žalą katalikybei, Vilniaus vyskupas Valerijonas Protasevičius (1504–1579) 1569 m. iš Lenkijos pasikvietė jėzuitų. Jie tais pačiais metais (1569) įsteigė kolegiją. Išsirūpinus karaliaus Stepono Batoro privilegiją, kolegija greitai (1579) buvo pertvarkyta į akademiją (universitetą). Kontrreformacijos stovykla varė neregėtai plačią katalikybės propagandą. Jėzuitai ypač stengėsi patraukti į savo pusę šlėktas ir jų jaunimą auklėti katalikybės dvasia. Jie organizuodavo Vilniuje religinius disputus, į kuriuos kviesdavo protestantus, smerkė ir kritikavo juos savo knygose, pamoksluose, rengė iškilmingus vaidinimus, pamaldas, įvedė griežtą cenzūrą leidiniams, priešingiems katalikybei, sugriovė spaustuvę, suaktyvino katalikiškų knygų leidimą.

Jėzuitams, rėmusiems monarchų valdžios stiprinimo idėjas, buvo palankūs Lietuvos ir Lenkijos valdovai, dėl to jėzuitai greitai gavo daug teisių, privilegijų ir turtų. Jiems buvo perduota parapinė šv. Jono bažnyčia, kuriai priklausė Vilniaus ir jo apylinkių gyventojai. Šioje bažnyčioje iki 1738 m. buvo lietuvių pamokslininkų. Iš daugelio tų pamokslininkų plačiausiai žinomas Širvydas.

Iki XVIII a. pradžios daugumas Vilniaus ir jo apylinkių gyventojų kalbėjo lietuviškai. Istorikas M. Balinskis (1794–1864), rašydamas apie Širvydą ir jo veiklą Vilniuje, sakė: „... nors tada nemaža Gedimino sostinės miestiečių kalbėjo

lenkiškai, tačiau didesniam tikėjimo dalykų supratimui buvo reikalinga senoji protėvių, t. y. lietuvių, kalba“[6].

Jėzuitai, norėdami turėti savo rankose švietimą, buvo pristeigę Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje kolegijų: Nesvyžiuje (1584), Kražiuose (1616), Gardine (1621), Naugarduke (1632) ir kitur. Jėzuitų mokslas kolegijose, kaip nurodo istorikas K. Charlampovičius, buvo filologinio, klasikinio pobūdžio[7].

Vilniaus akademija XVII a. pradžioje tapo Lietuvos kultūriniu centru. Ji rengė katalikų dvasininkus ir mokytojus. Pagrindinis dėmesys Akademijoje buvo teologijai, filosofijai, humanitarinėms studijoms (lotynų, graikų kalboms). Lotynų kalba XVI a. Lietuvoje labai įsigalėjo. Vilniaus akademijoje Vakarų kraštų pavyzdžiu viskas buvo dėstoma lotyniškai[8]. J. Lebedys teigia, kad Akademijoje pagrindine gimtąja kalba buvo laikoma lenkų kalba. Lietuviai, norėdami išmokti lotyniškai, pirma turėjo mokytis lenkiškai. Tuo buvo apsunkintas ne tik mokymo procesas, bet ir pažeminta pati lietuvių kalba, jai padaryta didžiulė skriauda[9].

Nors viešajame gyvenime lietuvių kalba buvo paniekinta, tačiau Vilniaus akademijoje reikalas vertė lietuvių kalbai pripažinti tam tikrų teisių. Jėzuitai, plėsdami savo įtaką visuose gyventojų sluoksniuose, negalėjo išsiversti be lietuvių kalbos. Tiesa, bendrajame mokymo procese lietuvių kalba nebuvo dėstomas dalykas. Jėzuitų noviciate[10] veikė (ne vėliau kaip nuo 1620 m.) lietuvių kalbos akademija – būrelis[11].

[6] Baliński M. Dawna Akademia Wileńska. Petersburg, 1862, p. 144.

[7] Харлампович К. Западнорусские православные школы XVI и начала XVII века... Казань, 1898, с. 90.

[8] Zinkevičius Z. Lietuvių antroponimika, p. 16.

[9] Plačiau žr. Lebedys J. Ar senajame Vilniaus universitete buvo lietuvių kalbos katedra? – Kn.: Senosios lietuvių literatūros baruose. V., 1971, p. 12.

[10] Noviciatas – pirmoji, žemiausioji stojančiųjų į jėzuitų ordiną mokslo pakopa.

[11] Plačiau žr. Vilniaus universiteto istorija (1579–1803), p. 94.

Mokantiems lietuvių kalbą jauniesiems jėzuitams, kurie toliau studijavo (scholastai), buvo rekomenduojama lavintis kalbėti lietuviškai. Jie turėdavo atlikti pamokslų pratybas[12]. Akademijoje dėstė žymūs to meto mokslininkai, atsikviesti iš Italijos, Ispanijos, Vokietijos ir kitų Vakarų Europos kraštų. XVII a. pradžioje jau buvo nemaža ir vietinės kilmės profesorių. Studijavo irgi ne tik vietiniai, bet ir atvykę iš kitų kraštų studentai[13]. XVII a. trečiajame dešimtmetyje Akademijoje mokėsi apie 800 studentų.

Taigi Vilniaus akademija rūpinosi parengti ir lietuvių pamokslininkų, taip pat išleisti reikalingų tikybinių ir lietuvių kalbos praktikos reikalams knygų. Knygoms leisti jėzuitai turėjo Akademijoje savo spaustuvę (įsteigtą 1575 m.). Vilniaus akademijos spaustuvė išspausdino M. Daukšos svarbius darbus – „Katekizmą“ (1595), „Postilę“ (1599), nežinomo vertėjo išverstą J. Ledesmos katekizmą (1605), Širvydo lenkų – lotynų – lietuvių kalbų žodyną, pamokslus „Punktai sakymų“ (I d. – 1629, II d. – 1644) ir kitų autorių knygas. Akademijos biblioteka XVI a. pabaigoje ir XVII a. viduryje buvo viena didžiausių Rytų Europoje.

Su Vilniaus akademija siejasi ne tik žymiausio XVII a. mūsų kalbininko Širvydo, bet ir kitų pagarsėjusių lietuvių, jo bendraamžių, mokytojų ir mokinių veikla. Sprendžiant iš K. Lercho (1905 – 1945) monografijos apie Širvydą[14], jo mokytojai yra buvę geras lietuvių kalbos mokovas kauniškis Jurgis Rava ir

[12] Ten pat, p. 95.

[13] Zinkevičius Z. Lietuvių antroponimika, p. 7.

[14] K. Lercho (Lerch) monografija yra LTSR valstybinės respublikinės bibliotekos Rankraščių skyriuje (K. L. Konstantinas Širvydas. Mittelsteine, 1936. Mašinraštis. J. Rimanto fondas, F47 – 304). Šiame apraše, remiantis jėzuitų ordino katalogais, pirmą kartą plačiau apžvelgiamas Širvydo gyvenimas, mokslo metai, minimi kai kurie jo bendraamžiai, mokytojai ir mokiniai. Naujų duomenų apie Širvydo žodyną nėra. Deja, šioje apybraižoje tiksliai nenurodyta panaudoti šaltiniai. Monografijos turinį jau yra pateikusi V. Vilnonytė straipsnyje „Nauja apie Širvydą“ (Literatūra ir menas, 1975, Nr. 36; 1976, Nr. 5).

apologetikos profesorius Jonas Komparskis. Su Širvydu Rygos noviciate mokėsi žemaičiai Merkelis Daugėla (1578–1623), Jonas Jamielkauskis (miręs apie 1650 m.). 1610 m. su Mikalojum Labanauskiu (1563–1629) Širvydas pradėjo Vilniuje sakyti lietuviškus pamokslus. Vilniaus akademijoje Širvydo paskaitų klausė Jonas Jaknavičius (1589–1668), Andrius Rudamina, Mykolas Ginkevičius (1594–1663), Žygimantas Liauksminas (1597–1670), Adomas Sabaliauskas (miręs 1650 m.) ir kt.

Iš garsių to meto lietuvių savo veikla ir darbais bene labiausiai išsiskyrė Vilniaus akademijos auklėtinis, vėliau jos pedagogas, vienas žymiausių senųjų rašytojų Konstantinas Širvydas, kilęs iš rytų Lietuvos (manoma, nuo Dabužių ar Griežionių, esančių netoli Anykščių). Vilniaus akademijoje jis dėstė teologiją, kurį laiką buvo rektoriaus monitoriumi (tarėju), Akademijos ir kitų Vilniaus bažnyčių lietuvių ir lenkų pamokslininku, ėjo įvairias aukštas pareigas jėzuitų ordine. Širvydas gerai mokėjo savo gimtąją kalbą, buvo labai darbštus, talentingas, didelio filologinio išsilavinimo žmogus, taip pat gerai mokėjęs lenkų, lotynų ir graikų kalbas.

Trikalbio žodyno sumanymą Širvydui padiktavo to meto gyvenimo sąlygos – lenkų ir lotynų kalbų įsigalėjimas viešajame gyvenime ir mokyklose, lietuvių kalbos reikalingumas Vilniaus akademijoje. Didelę įtaką turėjo ir lenkų leksikografų Mikolajaus Folkmaro–Baltazaro Fontano[15] ir Gžegožo

[15] M. Folkmaras (miręs 1601 m.), kilimo vokietis, – vienas pirmųjų lenkų kalbos žodynų autorių. Jis buvo Gdansko gimnazijos lenkų ir lotynų kalbų mokytojas, lenkų pamokslininkas; žr. Encyklopedyja powszechna. Warszawa, 1867, t. 26, p. 245; Wielka encyklopedia powszechna. Warszawa, 1969, t. 12, p. 63.

Baltazaras Andžėjus Fontanas (miręs 1626 m.), kilimo vokietis, išsilavinęs filologas ir geras kalbų mokovas, knygininkas, knygų leidėjas, knygrišys. Turėjo Žygimanto III ypatingą teisę leisti ir pardavinėti Folkmaro žodyną; žr. Polski słownik biograficzny. Kraków, 1948, t. VII(1), p. 61–62; Słownik pracowników książki polskiej. Warszawa–Łódź, 1972, p. 12.

Knapskio (Gregorijaus Knapijaus) žodynai[16]. Kaip jau esame išaiškinę, pagal Folkmaro – Fontano „Dictionarium quatuor linguarum..."[17] (1613) „Polonicolatina" dalį Širvydas parengė

Žodyno titulinis puslapis:

Dictionarivm Qvatvor Lingvarvm, Latine, Germanice et Polonice, Per Nicolavm Volckmarvm in Dantiſcano Gymnaſio, Polonicae linguae quondam Profeſſorem conſcriptum, etc. In ſecunda Editione, lingua Graeca auctum, et Quadralingue factum cura ſtudio ac ſumptibus Balthasaris Andreae Fontani. Nunc tertio recuſum, multis in locis correctum, et ab Erroribus purgatum. Cum Gratia et Privilegio S. R. M. Gedani Impressvm Typis Martini Rhodi, Anno c|ↄ |ↄc XIII. Proſtat in Nobilis Dantiſci Bibliopolio Balthaſar Andreano.

Vertimas:

Mikolajaus Folkmaro, buvusio Gdansko gimnazijos lenkų kalbos profesoriaus, keturių kalbų – lotynų, vokiečių ir lenkų žodynas. Antras leidimas paverstas keturkalbiu, pridėjus graikų kalbos atitikmenis. Žodynas išleistas Baltazaro Andrejaus Fontano rūpesčiu, pastangomis ir lėšomis. Trečiasis žodyno leidimas daugelyje vietų pataisytas. Su karališkosios didybės malone ir privilegija 1613 m. išspausdintas Martyno Rodo spaudos ženklais. Parduodamas kilmingojo Gdansko knygininko Baltazaro Andrejaus.

[16] G. Knapskis (1564 – 1638) – garsus lenkų leksikografas, buvęs Vilniaus ir kitų jėzuitų kolegijų mokytojas. Plačiau apie jo „Thesaurus polonolatinograecus" (1621) žr. Puzynina J. Thesaurus Grzegorza Knapiusza siedemnastowieczny warsztat pracy nad językiem polskim. – Prace językoznawcze. Wrocław – Warszawa – Kraków, t. 29, 1961.

Thesavrvs Polonolatinograecvs, sev promptvarivm lingvae Latinae et Graecae, Polonorum vſui accommodatum... Opera Gregorii Cnapii... Cracoviae,... M. DC. XXI. – Lenkų – lotynų – graikų tezauras, arba lotynų ir graikų kalbos vadovas, skirtas naudotis lenkams... Gžegožo Knapskio... darbas... Krokuva, 1621 m.

[17] Pirmasis Folkmaro „Dictionarium trilingue tripartitum..." žodyno leidimas (1596) buvo trijų dalių: „Latinogermanopolonica", „Polonicolatina", „Germanicolatina". Fontanas II leidimo (1605) „Latinogermanopolonica" daliai pridėjo graikų kalbos atitikmenis. III leidimą (1613) išleido pagal II ir pavadino „Dictionarium quatuor linguarum...". IV leidimui (1623 – 1624) Fontanas parengė dar ir ketvirtą dalį (lotynų – vokiečių – lenkų – graikų kalbų realijų rodyklę) ir savo pavardę įrašė žodyno antraštėje, o Folkmarą tepaminėjo pratartyje. Visų keturių Folkmaro žodyno leidimų „Polonicolatina" dalis vienoda. Leidimų tituliniai puslapių pavadinimai buvo keičiami.

DICTIO-
NARIVM QVA
TVOR LINGVARVM,
Latinè, Germanicè & Polonicè,

Per

NICOLAVM VOLCKMARVM

in Dantiscano Gymnasio, Polonicæ linguæ quondam Professorem conscriptum, &c.

In secunda Editione lingua Græca auctum, & Quadrilingue factum

cura studio ac sumptibus

BALTHASARIS ANDREÆ FONTANI.

Nunc tertiò recusum, multis in locis correctum, & ab Erroribus purgatum.

Cum Gratia & Privilegio S. R. M.

GEDANI IMPRESSVM
Typis Martini Rhodi, ANNO CIↃ IↃC XIII.

Prostat in Nobilis Dantisci Bibliopolio Balthasar Andreano.

1. M. Folkmaro – B. Fontano „Dictionarium quatuor linguarum“ (1613 m.) trečiojo leidimo titulinis puslapis

savo lenkų – lotynų – lietuvių kalbų žodyno I leidimą[18] (žr. 1, 2, 3, 4 pav.). Vėlesnio Širvydo „Dictionarium trium linguarum" leidimo (II – V) lenkiškų ir lotyniškų žodžių registras buvo imtas iš Knapskio „Thesaurus polonolatinograecus"[19] (žr. 5, 6 pav.).

Širvydas žodyną skyrė studijuojančiai jaunuomenei, t. y. Vilniaus akademijos studentams, besimokantiems lotynų kalbos žemesnėse klasėse, aplenkėjusiems ir visai lietuviškai nemokantiems dvasininkams.

Širvydo žodynas yra pirmas lietuvių leksikografijos darbas, nes tikrai nežinoma, kad būtų buvę ir išlikę ankstesnių žodynų ar žodžių rinkinių. Tik spėliojama, kad dar prieš spausdinto žodyno ir gramatikos pasirodymą turėję būti rankraštinių jų užuomazgų – žodynėlių, frazeologizmų rinkinėlių, linksniavimo ir asmenavimo pavyzdžių ir t. t. Kaipgi kitaip mokyti žmonės būtų mokęsi lietuviškai?! Bet jų nėra išlikusių[20].

2. Defektinis žodyno egzempliorius ir jo spausdinimo metai

Pirmieji Širvydo bibliografai F. Alegambė[21] (1592 – 1652), N. Sotvelas[22] (1598 – 1676), S. Rostovskis[23] (1711 – 1782) I

[18] Plg. Pakalka K. Dėl K. Širvydo žodyno „Dictionarium trium linguarum"..., p. 217 – 221.

[19] Plg. Погорелов В. Библиотека московской синодальной типографии. М., 1899, ч. 1 – рукописи, вып. 2 – сборники и лексиконы, с. 102; Ларин Б. Краткий исторический обзор литовской лексикографии. – В кн.: Лексикографический сборник. М., 1957, вып. 2.

[20] Lebedys J. Vilniaus universiteto reikšmė lietuvių literatūrai. – Kn.: Lituanistikos baruose. V., 1972, t. 1, p. 365.

[21] Alegambe Ph. Bibliotheca scriptorum Societatis Jesu... Antverpiae, 1643, p. 84.

[22] Sotvellus N. Bibliotheca scriptorum Societatis Jesu. Romae, 1676, p. 157.

[23] Rostowski S. Lithvanicarum Societatis Jesu historiarum provincialium pars prima. Vilnae, 1768, p. 457.

leidimo datos nenurodo, tik atkreipia dėmesį (Rostovskis), kad žodynas buvo pakartotinai leidžiamas („saepius recusum").

Lenkų bibliografas F. Sobieščanskis (1814–1878), nors ir abejodamas, nurodė, kad Širvydo žodyno I leidimas buvo išleistas 1629 m. Jis rašė: „Dictionarium trium linguarum in usum studiosae juventutis" ten pat (t. y. Vilniuje – *K. P.*) 1629, 8 formato; II leidimas išspausdintas ten pat 1631, III ten pat 1642... Tai trijų kalbų – lenkų, lotynų ir lietuvių – žodynas. Iš visų tų leidimų I ir II leidimas išnyko be pėdsakų, nėra jų nė vienoje iki šiol žinomoje bibliotekoje. I leidimo netgi t i k r a i n e ž i n o m i s p a u s d i n i m o m e t a i (išretinta mūsų – *K. P.*), tačiau II leidimo metai yra minimi III leidime (...)"[24]. Kol Sobieščanskio nurodytų metų niekas nebuvo paneigęs, tol 1629 m. ir buvo laikomi Širvydo žodyno I leidimo data.

Sobieščanskio paskelbtą I leidimo datą kartojo ir vėliau rašiusieji apie Širvydą ir jo žodyną – J. Karlovičius (1836–1903), V. Pogorelovas (1872–1930), V. Požezinskis (1870–1929), S. Estreicheris (1869–1939), E. Volteris (1856–1941), V. Biržiška (1884–1956) ir kt.

Sobieščanskis ir kiti bibliografai žodyno I leidimo 1629 m. datą nurodė gal dėl to, kad iš Širvydo biografijos buvo žinoma, jog į amžiaus pabaigą Vilniaus akademija jį buvo atleidusi nuo įvairių pareigų rašyti ir rengti spaudai savo darbus.

1896 m. Maskvos sinodo spaustuvės bibliotekoje buvo atrastas defektinis lenkų–lotynų–lietuvių kalbų žodyno egzempliorius. Kol tas egzempliorius nebuvo išsamiau tyrinėtas, ir „Lietuvos TSR bibliografijoje" (1969, t. 1, p. 393) „paprastai manoma", kad Širvydo žodyno I leidimas, kuriam buvo ir yra sąlygiškai priskiriamas defektinis egzempliorius, buvęs išspausdintas 1629 m.

Palyginti apytikrę defektinio egzemplioriaus datą galima nustatyti iš jo vandenženklių (jų iki 1972 m. niekas nebuvo

[24] Žr.: S o b i e s z c z a ń s k i F. M. Szyrwid (Konstanty). – In.: Encyklopedyja powszechna. Warszawa, 1867, t. 24, p. 875.

DICTIONARII

QVADRILINGVIS.

SECVNDA PARS POLOnicolatina.

AD LECTOREM.

Onitum te volo, candide lector, in hac secunda libri hujus parte non omnia Polonica vocabula contineri. Nam cum lingua hæc in fingendis nouis dictionibus, imprimis autem compositis sit felicissima, ita vt quiuis pro ratione rerum novas excogitare dictiones poßit, impoßibile fuit omnes in hunc librum congerere. Vt autem consultum tibi sit, omnisq; adimatur difficultas, præpositiones omnes tam separabiles, quam inseparabiles, quidq; in compositione significent, breuiter subjungemus.

Significatio præpositionum, &c. in compositione.

Bez / *in Compositione priuationem significat, vt:* **Bezbożny** / *impius, quasi dicas, sine* **Deo.** **Do** / *significat, motum ad locum, vt:* **Dochodzę** / *Adeò assequor. Interdum finem & perfectionem aliquam denotat, vt:* **Dorabiam** / *Ad finem usq; laboro, id est, perficio, absoluo opus aliquod.* **Ná** / *In compositione varias significationes habet, vt:* **Náwrácam** / *Converto,* **Náprawiam** / *Emendo,* **Náwiedzam** / *Inuiso. Interdum, sæpè ac multum aliquid agere significat,*

Bez. Do. Ná.

2. M. Folkmaro – B. Fontano „Dictionarium quatuor linguarum" (1613 m.) trečiojo leidimo „Polonicolatina" dalies titulinis puslapis ir lotyniškos pratarmės pradžia

tyrinėjęs)[25]. Vandenženkliai rodo, kad defektinis egzemplio-rius turėjo būti išspausdintas ne vėliau kaip iki 1620 metų. Su *Pawel Sapia* vandenženkliu, esančiu defektinio egzemplioriaus popieriuje, šiuo metu yra žinomos kelios knygos, išspausdintos Vilniuje 1617, 1618, 1619 m., yra ir dokumentų, rašytų 1619 ir 1620 m.[26]

Be vyraujančio *Pawel Sapia* vandenženklio, defektinio egzemplioriaus popieriuje yra dar kito pavardinio – *Włodzimierz Żuchowski* – vandenženklio fragmentų. Su šiuo vandenženkliu 1617 m. yra išleista knyga Vilniuje ir 1616, 1617 m. rašytų dokumentų[27]. Todėl galima teigti, kad Širvydo žodyno defektinis egzempliorius (tradiciškai priskiriamas I leidimui) turėjo būti išspausdintas iki 1620 metų.

Pagal vandenženklius nustatyta defektinio egzemplioriaus data (iki 1620 m.) neprieštarauja nei Širvydo biografijai, nei jo veiklai. Spausdindamas žodyno I leidimą, Širvydas buvo apie 40 metų ir tuo laikotarpiu (nuo 1614 ligi 1624 m. su pertrauka) Vilniaus akademijoje dėstė teologiją ir filosofiją.

I leidimo datą atkėlus iki 1620 m., geriau paaiškėja ir žodyno pirmųjų leidimų istorija, pobūdis ir kiti dalykai.

Defektinis Širvydo žodyno egzempliorius nuo seno buvo Rusijoje. XVII a. jį turėjo įžymus baltarusių ir rusų visuomenės ir cerkvės veikėjas S. Polockis[28] (1629–1680), po jo – Maskvos spaudos rūmų (Печатный двор) bibliotekos tvarkytojas Germanovas[29], kiek vėliau – rusų rašytojas, cerkvės veikėjas S. Medvedevas[30] (1641–1691). XIX a. pabaigoje rusų literatūros istorikas A. Orlovas (1871–1947) defektinį

[25] Pakalka K. Apie defektinį trikalbį K. Širvydo žodyną, p. 138.

[26] Balašaitis A., Pakalka K. Dar dėl K. Širvydo defektinio žodyno leidimo datos. – Baltistica, 1976, t. XII(2), p. 171–178.

[27] Ten pat.

[28] Plačiau apie Polockį žr. Татарский И. Симеон Полоцкий. М., 1886.

[29] Germanovo gyvenimas ir veikla netyrinėta.

[30] Plačiau apie Medvedevą žr. Прозовский А. Сильвестр Медведев. М., 1896, кн. 3, отд. 3.

egzempliorių surado Maskvos sinodo spaustuvės bibliotekoje. Surastuoju defektiniu egzemplioriumi buvo susidomėjęs archyvininkas V. Pogorelovas, kalbininkai V. Požezinskis ir F. Fortunatovas (1848–1914). Visi jie manė, kad defektinio egzemplioriaus autorius yra Širvydas, o žodynas priskirtinas Širvydo „Dictionarium trium linguarum" I ar II leidimui.

1955 m. Širvydo žodyno defektinį egzempliorių TSRS centriniame valstybiniame senųjų aktų archyve (jam atiteko Maskvos sinodo spaustuvės biblioteka) surado K. Jablonskis. 1957 m. konservuotas ir įrištas egzempliorius dabar ir yra tame archyve. Žodyno mikrofilmą įsigijo Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Centrinės bibliotekos Senų retų spaudinių skyrius. Jo fotokopijas turi MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto biblioteka ir Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslinės bibliotekos Retų spaudinių skyrius.

Išaiškinus defektinio egzemplioriaus lenkiškosios ir lotyniškosios dalies šaltinius ir apytikrę spausdinimo datą pagal vandenženklius, defektinį egzempliorių galima priskirti Širvydo žodyno I leidimui.

Pagal savo šaltinį (Folkmaro žodyną) defektinis egzempliorius galėjo būti vadinamas tuo pačiu vardu – „Dictionarium".

Kyla klausimas, ar Širvydo defektinį egzempliorių ir „Dictionarium" III–V leidimą traktuoti kaip atskirus trikalbius žodynus, ar kaip to paties trikalbio žodyno leidimus. Pastaraisiais metais šiuo klausimu yra dvi nuomonės. Vieni iš tradicijos defektinį egzempliorių laiko Širvydo „Dictionarium" I leidimu[31], kiti, vertindami šių dienų leksikografijos požiūriu, – atskiru žodynu[32].

Ir tradicinis, ir dabartinis leksikografijos požiūris į Širvydo žodyną turi pagrindo ir respektuotinas. Nagrinėdami žodyną istoriškai, defektinį egzempliorių galime laikyti trikalbio

[31] Lebedys J. Konstantinas Sirvydas. – Kn.: Lituanistikos baruose, t. 1, p. 114; Pakalka K. Apie defektinį trikalbį K. Širvydo žodyną, p. 138–139.

[32] Plg. Jablonskis K. Lietuvių kultūra ir jos veikėjai. V. 1973, p. 315; Urbutis V. Pirmasis lietuvių kalbos žodynas..., p. 213.

B Y.	C E.

Bystry/ vide Bystry.

Bytny/ Præsens. existens. bytność/ Essentia, substantia, præsentia.

Bywam/ Sum, versor frequento. Bywálec/ Subst: Expertus, peritus.

B Z.

Bździe/ & bznie/ Pedo, flatum ventris emitto. bździel/ qui frequenter seu continuè pedit. bździny/ flatus ventris.

Bzowy/ vide Bez.

INCIPIENTIA

à C.

C A.

CEdzę/ Colo, as, percolo, cribro.

Cáłuie/ Osculor, suauior, osculum figo, basium figo całowánie/ osculum, basium, suauium.

Cáły/ integer, totus, plenus, solidus Cáłość/ Integritas, soliditas.

Cap/ Aries, vèruex caudatus.

Cayk-

Ceykaus/ ex Germ: Armamentarium.

C E.

Ceber/ Labrum, orca, craterra. Cebrzyk/ orcella.

Cebulá/ Cape. cebulká/ dim:

Cech/ Tribus, us, curia. cechowy/ Tribulis. Cechmistrz/ Tribunus plebis. cechmistrzostwo/ Tribunatus.

Cechá/ Signum, nota, character, symbolum. cechuie/ signo, noto

Cedulá/ charta, scheda. cedułká/ Schedula

Cytwar/ Zedaria, herb:

Cedzę/ vide Cadzę.

Cegłá/ Later. cegiełká/ laterculus. cegielny/ lateritius. cegielnik/ laterarius. cegielnicá/ officina lateraria

Ceklarz/ Lictor, apparitor.

Ceklarstwo/ Lictoratus Cekluię/ Lictoris munus obeo, Fures prehendo

Cel/ Meta, finis, scopus, terminus. celny/ præcipuus, eximius celuie/ collimo, æmulor, imitor. ad scopum contendo.

Cel-

3. M. Folkmaro – B. Fontano „Dictionarium quatuor linguarum“ (1613 m.) trečiojo leidimo „Polonicolatina“ dalies puslapis, prasidedantis žodžiu „Bystry“

žodyno I leidimu. Tai grindžiame III leidimo titulinio puslapio lotynišku įrašu „Trečias peržiūrėtas ir papildytas leidimas" ir lotyniška pratarme, kur rašoma: „O kiek šis leidimas yra geresnis už ankstesnįjį, galėsite spręsti iš daugelio pataisytų ir patikslintų pasakymų, gausesnių sinonimų". Paskutinieji trys leidimai, matyt, pirmųjų dviejų pavyzdžiu ir buvo pavadinti trečiuoju, ketvirtuoju, penktuoju leidimu (tertia, quarta, quinta editio). Taigi pats autorius ir leidėjai tų pačių kalbų, to paties autoriaus nors ir skirtingos apimties leidimų netraktavo atskirais žodynais.

Dabartiniu leksikografijos požiūriu vėlesnysis Širvydo žodynas buvo rengiamas ne pildant ankstesnįjį, o visiškai iš naujo, remiantis jau ne Folkmaro – Fontano, o Knapskio didelės apimties žodyno „Thesaurus polonolatinograecus" lenkų ir lotynų kalbų žodžių registru. Defektinį egzempliorių ir „Dictionarium" III – V leidimą sieja beveik tik tradicija: tas pats autorius, tos pačios trys kalbos, 4000 su viršum (iš apie 10 000 trečiojo ir paskutiniųjų leidimų) tų pačių lietuviškų žodžių.

Kol neatsiras pilnų pirmųjų dviejų Širvydo žodyno leidimų egzempliorių, tol jų istorija vargu ar galutinai paaiškės.

3. Žodyno antrasis leidimas

K. Jablonskis, tyrinėjęs Širvydo žodyno defektinį egzempliorių, teigė, kad šis žodynas dėl mažos apimties ir negausios leksikos, ypač terminų, reiškiančių abstrakčias sąvokas, nedaug tegalėjęs padėti lietuvių pamokslininkams ir rašytojams. Vilniaus akademija pasirūpinusi, kad būtų sudarytas naujas, didesnės apimties žodynas[33].

Žodyno I leidimas pačiam Širvydui ir Akademijos jėzuitams galėjo nepatikti ne tik dėl mažos apimties, bet ir dėl to, kad Folkmaro žodyną kandžiai kritikavo jėzuitų leksikografas Knapskis. Jis „Thesaurus polonolatinograecus"

[33] Jablonskis K. Lietuvių kultūra ir jos veikėjai, p. 315.

pratarmėje nurodė, kad Folkmaro žodyno kalba esanti prasta, netaisyklinga, kad jam lenkų kalba nebuvusi gimtoji. I leidimas galėjo atrodyti ne visai tinkamas ir dėl to, kad Folkmaro žodyną buvo išleidusi vokiškos pakraipos Gdansko leidykla. Tad ilgamečio jėzuitų mokytojo Knapskio, mokytojavusio ir Vilniuje, labai kruopščiai parengtas „Thesaurus polonolatinograecus" Širvydui ir jėzuitams galėjo atrodyti tinkamiausias pagrindas II lenkų – lotynų – lietuvių kalbų žodyno leidimui parengti. Nors ir sirgdamas, tikriausiai bendradarbio J. Jaknavičiaus padedamas, Širvydas ėmė rengti naują trijų kalbų žodyno leidimą.

II leidimo nėra išlikusio nė vieno egzemplioriaus. Apie jį žinoma tik iš III (1642) leidimo lotyniškosios pratarmės. Defektinį trikalbio žodyno egzempliorių laikyti antruoju (1631) leidimu negalime, nes tam prieštarauja defektinio egzemplioriaus data (apie 1620 m.), nustatyta pagal vandenženklius. Koks buvo II leidimas? Yra pagrindo manyti, kad II leidimas buvo didesnės apimties negu I, t. y. toks, kaip III, IV, V leidimas. L. Rėza (1776 – 1840) „Dainų" pastabose prie žodžio „bajoras" cituoja Širvydo žodyno, išleisto 1631 m. (jei Rėza neapsiriko, nurodydamas leidimo metus), žodyninį straipsnį *Bojarzyn*, *Nobilis inferioris ordinis* ir pažymi, kad šis straipsnis esąs dvidešimtame puslapyje[34]. Toks pat straipsnis tame pačiame puslapyje yra ir III leidime. Tai leidžia manyti, kad II „Dictionarium" 1631 m. leidimas buvo toks, kaip III (1642), t. y. parengtas pagal Knapskio žodyną.

Kad II leidimas galėjo būti toks pat, kaip III, rodo dar viena aplinkybė. Širvydo dvikalbis žodynas „Dictionarium polonolatinum" (Varšuva, 1641), išspausdintas metais anksčiau už III leidimą, buvo tokios pat apimties, kaip „Dictionarium" III (1642) leidimas.

Žodyno III leidimas pasirodė vienuolikai metų praėjus po Širvydo mirties – 1642 m., ketvirtasis – 1677 m., penkta-

[34] Rhesa L. G. Dainos oder Littauische Volkslieder. Königsberg, 1825, p. 310.

Lin/ *Merula palustris.*

Lina / *Funis, Restis, Rudens,*

Lipa/ *Tilia.* lipowy / *tiliaceus.* Lipiec / *Iulius. Quintilis. Item, Mulsum melicratum.*

Lis/ *Vulpes.* lißka / *vulpecula. Item, Fulica nomen auis.* lisi/ *vulpinus.* lisie jayka / *satyrion: nomen herbæ.* lisowáty / *rufus, ænobarbus.*

List / *Folium, pagina. Item, Epistola, epistolium, litera.* Listowny / *epistolaris.* liście / *folia, frondes.* Listopad/ *Nouember.*

Listwa / *Subscus, udis.* listewka/ *subscudicula.*

Lysy / *Caluus. Glaber, Depilis, caluaster.* Lysina/ *Cranium.*

Lyßay/lichen/ *Mentagra.*

Litka/ *Sura, vel Neruus.*

Litwa/ *Lithuania.* Litwin/ *Lithuanus* Litewski/ *Lithuanicus.*

Lity/*Fusus, a, um, fusilis.*

Liże/ Lambo, Lingo. Lizawka / *Festum Tabernaculorum.*

L K.

Lkam/ *Lugeo, eiulo, plango, singultio, lamentor.* lkánie/ *eiulatus, planctus, singultus.*

L N.

Lne/ *Adhareo.* lnacy/ *adharens, viscosus.*

Lniany/ *vide* Len.

L O.

Locże/ & lokam/ *Lambo.*

Lód/ *Glacies.* lodowy / *glacialis.* lodowy sopel / *stirta.* lodowáty cukier / *mel arundinis.*

Lodygá/ *Fibra, capillamentum.*

Lódż/ *Nauis, nauigium.* lódka/ *nauicula, cymba, scapha.* lodźny/ *naualis.*

Lokam/ *vide* Locże.

Lokay/ *ex Germ: Cursor, à pedibus.*

Lokieć/ *Cubitus, us, vlna.*

Lomot/ *Fragor, strepitus.*

Lon/ *ex Germ: Paxillus, embolium.*

4. M. Folkmaro – B. Fontano „Dictionarium quatuor linguarum" (1613 m.) trečiojo leidimo „Polonicolatina" dalies puslapis, prasidedantis žodžiu „Lin"

sis – 1713 m. Dabar Širvydo žodyną pažįstame iš vienintelio defektinio I leidimo egzemplioriaus, penkių – III, dešimties – IV ir kelių dešimčių (iki šiol žinoma apie 70) V leidimo egzempliorių.

4. Žodyno trečiasis leidimas

Išlikę šio leidimo egzemplioriai ilgai buvo nežinomi. 1861 m. išaiškinta, kad vienas Širvydo žodyno egzempliorius, esantis Peterburgo viešojoje imperatoriškoje bibliotekoje, yra III leidimo[35]. 1896 m. Orlovas[36] Maskvos sinodo spaustuvės bibliotekoje kartu su defektiniu I leidimo egzemplioriumi rado dar keturis III leidimo egzempliorius.

Paskutiniųjų trijų leidimų tituliniai puslapiai, išskyrus V leidimo spaustuvės ženklą, yra vienodi (žr. 7, 8 pav.). Po žodyno antraštės „Dictionarium trium linguarum" eina žodžiai „In vſum Studioſae Iuuentutis" („Naudotis studijuojančiai jaunuomenei"). Autoriaus vardas, pavardė ir titulas nesutrumpinti. Po autoriaus pavardės, titulinio puslapio centre – jėzuitų spaustuvės ženklas[37]. Ženklo apačioje yra aprobata, leidžianti spausdinti, „Cum Superiorum permiſſu editum" („Išleistas aukštesniųjų leidimu"). Po aprobatos eina žodžiai „Tertia editio recognita et aucta" („Trečias peržiūrėtas ir papildytas leidimas"). Titulinių puslapių apačioje nurodyta spausdinimo vieta (Vilnae), spaustuvė (Typis Academicis Societatis Jesu) ir metai (Anno Domini M. DC. XLII). Antroje titulinio lapo pusėje stambesniu šriftu išspausdinta

[35] Заметки о древнейших Виленских изданиях на литовском языке. – Виленский Вестник, 1861, № 60, с. 587.

[36] Орлов А. Библиотека Московской синодальной типографии. М., 1896, ч. 1 – рукописи, вып. 1 – сборники, с. III.

[37] III, IV leidimo spaustuvės ženklas yra stačiakampis su elipsėje nupieštu inkaru. Inkaras baigiamas kryžiaus forma su įkomponuotomis PAX raidėmis. Apačioje iš debesų iškeltos rankos laiko inkarą. Virš rankų iš dešinės pusės mėnulis, iš kairės – saulė. Elipsėje įrašyti žodžiai „Pax Concordia Fida" („Taika – patikima santarvė"). Ant inkaro kablio taip pat įrašas – „Anchora Sacra Deus" („Šventasis inkaras – Dievas").

lotyniškai parašyta savotiška aprobata, vadinama „Svmma privilegii“[38], kuri Vilniaus akademijos rektoriui teikė žodyno spausdinimo ir pardavimo teisę.

Visų trijų leidimų tituliniuose lapuose duodama ir trumpa žodyno anotacija. Ji detaliau pateikta glaustoje lotyniškoje pratarmėje „Ad stvdiosam ivventutem“. Pratarmei skirtas antrasis žodyno lapas. III – V leidimo pratarmės beveik identiškos. Štai III leidimo pratarmės vertimas:

„Šis trijų kalbų žodynas buvo išvydęs dienos šviesą 1631 m. Vilniuje, Akademijos spaustuvėje, bet visi jo egzemplioriai buvo išgraibstyti ir neužteko jums, kurie uoliai studijuojate ir trokštate dailesnės literatūros, iš kur galėtumėte patogiai imti tinkamų lotyniškų žodžių savo šnekamosios kalbos pasakymams. Šitas jūsų reikalas vertė žodyną perspausdinti. Taigi reikėjo paklusti šiam labai teisingam ir garbingam reikalavimui. Taip jūsų pageidaujamas veikalas, sutikus gerbiamam šios motinos akademijos rektoriui, iš naujo perspausdintas, pateikiamas jums naudotis. O kiek šis leidimas geresnis už ankstesnįjį, galėsite spręsti iš daugelio pataisytų ir patikslintų pasakymų, gausesnių sinonimų.

Taigi naudokitės sveiki šiuo gana gerai pritaikytu jūsų rašto pratyboms veikalu, sudarytu beveik iš paprasčiausių žodžių. Juo tarsi vadovu išgrįsite lygiausią kelią į didžiausius lotynų kalbos lobius, esančius poezijos ir iškalbos šventovėse. Likite sveiki“.

Širvydo žodyno kartotinių leidimų (1642, 1677, 1713) priežastys buvo įvairios. Tai rodo pratarmės. Daug reikšmės turėjo to meto politinės aplinkybės, Akademijos studentų skaičius, praktinis žodyno pobūdis ir kt. Pratarmėse užsimenamos politinės priežastys, tačiau kokios, aiškiai nepasakyta.

[38] Lietuviškas „Summa privilegii“ vertimas: „Niekas tegu nespausdina, tegu neparduoda, tegu nebando parduoti ir spausdinti šio žodyno dviem ar trimis kalbomis, remdamasis bet kokiu pagrindu, be Vilniaus Jėzaus draugijos didžiai gerbiamo tėvo rektoriaus sutikimo. Priešingu atveju – bus baudžiamas, remiantis privilegijomis, suteiktomis šventos karališkosios didybės“.

THESAVRVS
POLONOLATINOGRÆCVS,
SEV
PROMPTVARIVM LINGVÆ LATINÆ ET GRÆCÆ,
Polonorum vſui accommodatum.

Quid in eo præſtitum ſit, in Procemio leges.

Hic illud affirmare licet:

In hoc Opus congeſta eſſe, quæcúnque ad Latinarum & Græcarum ſimplicium vocum nomenclaturam, & ad coniunctarum phraſim pertinentia, continent Theſauri Græci & Latini, item Calepini, Nizolij, Lexica, Dictionaria, Nomenclatores, libri denique Synonymorum, Copiæ verborum, ac Phraſium Græci & Latini.

Additæ præterea

Propè mille voces Latinæ, quibus Theſauri & Calepini carent, & totidem ferè, quæ in eiſdem vitioſæ ſunt, correctæ.

Deprompta hæc ex bonis Scriptoribus, eorúmque exemplis, vbi erat opus illuſtrata: additis etiam interpretationibus obſcuriorum locorum, & multimoda eruditione ex Philologorum & Criticorum libris.

OPERA

GREGORII CNAPII E SOCIETATE IESV.

Cum gratia & priuilegio S. R. M.

CRACOVIÆ,

Typis Franciſci Ceſarij. Anno M.DC.XXI.

5. G. Knapskio „Thesaurus polonolatinograecus" (1621 m.) titulinis puslapis (perpus sumažintas)

III leidimo pratarmėje rašoma, jog šis leidimas leidžiamas dėl to, kad ankstesniojo (1631 m.) leidimo egzemplioriai buvę išgraibstyti („verum cum omnia exemplaria eius iam distracta eſſent"). IV ir V leidimo pratarmėje sakoma, kad jie pakartoti „dėl laikų smurto ir karo audrų" („verum cum omnia exemplaria ejus injuria temporum ac tempeſtate bellica interierint"). Tik žodžiais „temporum ac tempeſtate bellica interierint" skiriasi IV ir V leidimo pratarmės nuo III leidimo. III, IV ir V leidimo pratarmėse pažymėta prieš tai buvusio leidimo pasirodymo data: trečiajame – 1631 m., ketvirtajame – 1642 m., penktajame – 1677 m.

5. Žodyno trečiojo, ketvirtojo, penktojo leidimo palyginimas

Trijuose paskutiniuose „Dictionarium" leidimuose esmingesnių pakitimų, skirtumų palyginti nedaug, todėl įmanoma juos čia pateikti. Daugelyje puslapių jų visai nėra.

III–V leidimo atskirų žodyninių straipsnių lietuviškosios dalies leksiniai, morfologiniai ir fonetiniai[39] skirtumai yra įvairūs. Apie septyniasdešimt III leidimo straipsnių lietuviškoji dalis IV ir V leidime pakeista naujais žodžių variantais, kai kur – kitomis gramatinėmis formomis, dar kai kur – naujais sinonimais:

Beȝdroȝny[40]. *Invius, auius. Nekelingas | bekielis* **3**, 11 –... *Nekielingas, bekielingas, bekielis* **4**,8, **5**,9.

[39] Visų fonetikos skirtumų čia negalima pateikti. Šį klausimą reikėtų panagrinėti specialiame straipsnyje. Svarbesnieji III–V leidimo skirtumai duoti šio leidinio lietuviškų žodžių rodyklėje.

[40] Čia ir toliau trumpumo dėlei IV ir V leidimo (kartais ir III) lenkiškoji ir lotyniškoji žodyno straipsnio dalis praleidžiama ir pažymima daugtaškiais. Žodyno leidimai, iš kur cituojami žodyno straipsniai ir atskiri žodžiai, žymimi arabiškais skaičiais juodu šriftu (**1**, **3**, **4**, **5**). I leidimo lapai, III–V leidimo puslapiai rašomi šviesiu šriftu. Kad labiau išryškėtų paskutinių leidimų skirtumai bei fonetinės, morfologinės žodyno ypatybės, laikomasi originalo rašybos. Dvejopai rašomo priebalsio ȝ, ż, ȝ, ż diakritinis ženklelis nuoseklumo dėlei žymimas vien brūkšneliu.

Bielucʒki. Candidulus. Baltulis | baltanelis 3,15 – ... *Baltulis, baltinelis* 4,11, 5,13.

Bogarodʒica. Deipara. Diewogindiwe 3,20 – ...*Diewogimditoia* 4,14, 5,17.

Cud. Miraculum, prodigium, portentum, monſtrum, etc. 3inklas | praiewos | ſtebuklas 3,37 – ...*Zinklas, praiowas, ſtebuklas* 4,26, 5,32.

Chytry. Aſtutus, vafer, verſutus, callidus, argutus. Wiltawilis 3,33 – ... *Wiltawilis, kitrus* 4,23, 5,28.

Drʒewko | Arbuſcula. Medalis 3,54 – ... *Medelis* 4,38, 5,47.

Galas | Galla. Vʒuolins gumbas 3,66, *vźuolinis gũbas* 4, 46 – ...*Vźuolinas gumbas* 5,57.

Grab | Acer album. Skroblus 3,74 – ... *Skroblas* 5,64.

Karcʒmarʒ, vide. Goſpodarʒ | et ßynkarʒ. Giertuwnikas 3,97, 4,68 – ... *girtuwnikas* 5,85.

Kolika | kłoćie w kißkach. Colicus dolor, coliacus dolor, coli vitium. Dieglis 3,112 – ... *Digulis* 4,80, 5,98.

Koło iaſne w około miesiąca, etc. Halo, corona, circulus circa ſidera. Dignas 3,113 – ... *Ratas* 4,80, 5,99.

Korona krolewſka. Diadema, tis, inſigne regium, cidaris. Karuna karalißkie 3,121 – ... *Karuna karaliſzka* 4,86, 5,105.

Kos ptak. Merule, merulus. Warninas 3,122 – ... *Warnenas* 4,86, 5,106.

Koſtka | nogi cʒęść. Talus. Kulnas 3,124 – ... *Kulnis* 4,87, 5,108.

Kurſor | poſel liſtowny pießy. Curſor, tabellarius tabellio publicus. łakßtaneśis peśćias | gromataneśis 3,143 – ... *Łakſztaneśis peśćias, gromatneśis* 4,102, 5,124.

Lachmany. Cento, pannucium. Skarundos | ſkepetos 3,147 – ... *Skrundos, skepetos* 4,104, 5,127.

Laknienie. Eſuritio. Alkatis | alkimas 3,148 – ... *Alkis, alkimas* 4,104, 5,128.

Lakotliwy | łakotka | lakotnik. Gulo, ganeo, popino. Smalſcius | ſmagurius | ſmagurus, ſmaltus 3,148 – ... *Smalſcius, ſmagurius, ſmaylus* 4,105, 5,128.

A | A

Polſkie pełne, a, rozmaićie ſię po Láćinie y po Grecku wyłożyć może, iáko maſz niżey. A Polonicum plenum, Interiectio & Aduerbium Latinè reddi propriè non poteſt, cùm nullam ferè habeat particulam Latinam, ſibi ſingulatim extra orationis contextum reſpondentem; proinde phraſi varia reddenda eſt. addit verò emphaſim egregiam orationi & varios affectus exprimit.

A toś mię ćiął. A toś go ćiął. A toś mu tráfił. Vah iugulaſti me, *vt Terent: Eunuch.* Papæ! iuguláras hominem. *βαβαὶ! ἔσφαξας ἄνθρωπον.* Euge tetigiſti hominẽ, *vt idem Terent: ibidem.* *εὖγε ἥφθης ἀνθρώπου.* Eia tetigiſti hulcus, *ex Terent: Phorm.* *εἶα ἧψω ἕλκους. vel φεῦ τοῦ λόγου ὀξύτηθος! i. Vah acutum dictum! ἡράκλεις ὀξυτάτη ἀπόκρισις. Hercle acutum reſponſum.*

A to prawdá. Id verò rectè dicitur. τοῦτο δήπου ἀληθῶς λεχθὲν. Verum ſanè id eſt. δηλαδὴ ἀληθές ἐστι τοῦτο.

A nieſpodziewałem ſię. Nunquam, pro dolor! ſperabam. φεῦ μηδέποτε ἤλπισα. μήποτε ἤλπισα.

A iuż też dość. Ohe iam ſatis eſt *Martial.* & Ohe iam deſine, *Terent.* *ἅλις ἤδη ἀρκοῦν ἐστι. vel ὦ ἀπαρκεῖ δὴ ἀπαρκεῖ.*

A idźże. Euge ſaluus iam per me eſto. Macte euaſiſti. εὖγε σώζου. εὖγε ἐσώθης.

A dayże pokoy. A poſtoyże, A pámiętayże. Mane-dum mane. Manta-dum *ex Plauto priſcè.* *ἄγε δὴ προσδόκησον.*

A ſromotáſz to. Prò pudor! Prò impudentiam! φεῦ τῆς ἀναισχυντίας! Ah pudendam rem facis. αἱ αἰσχροποιεῖς. Simile eſt illud Terent: Hæc te admittere indigna genere noſtro!

A krzywdę mi w tym czyniſz. Ah male agis mecum, *Plaut.* Ah inique facis, *ex Cic.* En vnquam cuiquam contumelioſius audiſtis factam iniuriam quàm hæc eſt mihi? *Terent.* *φεῦ ἀδικεῖς. Ah iniurius es in me. Terent: dicit,* Multis modis iniurius eſt Clitipho neq; ferri potis eſt.

A niewiedziałem. Ah neſciui. Dolendum! ignoraui. Terentius dicit, Ah vix tandem ſenſi ſtolidus. *αἱ οὐκ ᾔδειν. λυπηρόν! οὐκ οἶδα. aliter ſonat* a *exile, á niewiedziałem, Atenim neſciebam, ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδα.*

A dobrzeſz go, Eia ne parſis flagro, pugnis. Age adhibe vires. Eia cæde acriter, acrius. Plaut: dicit, Perge in virum. *id eſt, maledicta congerere, Lambin. πλῆττε ἄγε ἐρρωμενεστέρως, vel ἄγε ἐρρωμενεστέρως ſubaudito verbo.*

A dobrze ták ná ćię. Optimè ſanè tecum actum. καὶ ἄξια σοῦ ἔπαθες. vide *Dobrze ták ná ćię.*

A niechże idzie. Eat ſanè eat. Abeat enimvero. Au diſcedat ſanè ex Plaut. Age, eat ſanè. ἴα δὴ ἀπίτω. ἄγε δὴ ἴτω.

A zły człowiecze, vel *O zły człowiecze.* Prò ſcelus! *Ouid.* Hem ſcelera! *Ter.* *φεῦ κακότητος ἀνθρώπου. φεῦ σὺ κακὸν ἄνθρωπον.* Ah te hominem malum. Eho inepta neſcis quid ſit actum *Terent. A głupia niewieſz co ſię dzieie, vel świeći.*

A przytykáiąc. A wczyniſz mi. A boię ſię ćiebie. Bombax *apud Plautum in Pſeudolo Calidorus & Pſeudolus, Ballioni Lenoni probra varia ingerunt, reſpondenti contemptim. Pſeud.* Sacrilege. *Bal.* Fateor. *Cal.* Fur. *Bal.* Babæ. *Pſeud.* Fugitiue. *Bal.* Bombax. *&c. βομβάξ. Ariſtophan.* ‖ Bat *apud eundem Plaut. in Pſeud.* ‖ Babæ, tatæ, *in Sticho ſimiles particulæ.*

A trudnoſz to. φεῦ τῆς δυσχερείας! vel τῆς δυσχερείας! Ah quam difficile eſt! *Sic Plau:* Ah quanto melius! valerem ſi hic maneres. ‖ *Poteſt etiam hic poni particula ô, vt Latinè ita Polonicè o, & Græcè ὦ. Ariſtoph: ὦ ἀργαλέον πρᾶγμ' ἐστὶ. Sic in illo Terentij* Quid ego neſciam? *ſ. factum, id quod narratur. A coć niewiem.* vel *Ococ niewiem. Idem.* O Geta! prouinciam cepiſti duram.

Á *Subtelnego, á, rozmáićie tákże vżywamy, czytay niżey.* A *Polonicum exile & ſubtile, eſt Coniunctio, Aduerbium, & aliquando Interiectio.*

A pytáiąc. á gdzie? á co zacz?, á ſłyſzyſz co mowi? Nam Enclitica Cicer: V binam gentium ſumus? *Terent:* Quiſnam homo eſt? ‖ Ně *Enclitica. Cic:* Teneſne memoria? Itáne eſt? Potin'es mihi verum dicere? *á powieſz mi prawdę. Teren.* Audin' tu illum? *pro audiſne? Donat.* Ain' tu? Eho ain' quis eam liberauerit? *Plaut.* ‖ *á iużeſz odſzedł?* Satin'abiit? *Idem.* ‖ Et, *rarius idq́; apud Poëtas. Vir:* Et quæ tanta fuit Romam tibi cauſa videndi? Et quis erit modus? *Idem.* ‖ An *Terent:* An ego toties de eadem re audiam? *á będęſz ia ták czeſto o iedney rzeczy ſłuchał? Idem.* An quicquam eſt etiam amplius? *á ieſt co ieſzcze więcey?* ‖ Nunquid aliud vis? Nunquid aliud me vis? *Idem Terent. á coć ieſzcze po mnie? á czego ieſzcze chceſz? á co mi ieſzcze roſkażeſz?* ‖ Quid? *Plaut.* Quid ſi non eſt? *Idem.* Quid ſi falles? *Idem.* Quid pater? viuitne? *á oćiec żywże? Idem.* Quid diuitiæ? ſuntne optimæ? *Cic: pro C. Rabirio.* Patruus cum Saturnino fuit. quid pater? quicum? &c. *Græcè ἦ;* vtrum, an? *μῶν οὕτως;* ita ne? *ἆρα Chryſoſtom: ἆρ' οὖν ταῦτα μόνον αὐτῷ συνέβη; An igitur hæc ſoli illi acciderunt? á záſz ſię to iemu ſámemu tráfiło. ἄραγε,* An?

Sæpe hanc particulam Poloni Latini & Græci præſertim omittunt, tūc verò ex pronunciatione vel orthographia interrogatio æſtimanda eſt, vt z kąd? iáki? gdzie? vnde? qualis? vbi? πόθεν; ποῖος; ποῦ; τί λέγεις; οὐκ οἶσθα; οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα; Itane eſt? Placet tibi factum? *Terent:* Hoc Labulle verū eſt? *Martial: Scaliger.*

A bić? á czytáć? á każeſz? &c. Interrogatio peculiaris per ſubauditum verbum finitum. vt, á bić ſ. każeſz?

A | *ábo*

6. G. Knapskio „Thesaurus polonolatinograecus“ (1621 m.) pirmasis puslapis (perpus sumažintas)

Latawiec | Incubus. Aytiwaras 3,149 – ... *Aytwaras* 4,106, 5,129.

Leßcʒ | Cyprinus latus, praſinus. Palßa 3,152 – ... *Karšis* 4,107, 5,132.

Lykam | Glutio. Riju 3,159 – ... *Riju, prariju* 4,104, 5,138.

Litość | lutość, vʒalenie | miłośierdʒie | politowanie. Miſeratio, miſericordia, cordoliũ. Suſmilimas | mielaśirdiſte 3, 154 – ... *Suſimilimas, mielaśirdiſte* 4,109, 5,134.

Myęſopuſt | ʒapuſt. Bacchanalia | liberalia | hilaria, Pralaydimas meſiedo | aʒugawenios | meſedritnes 3,172 – ... *Pralaydimas meſiedo, użgawenios, meſedrines* 4,113, 5,149.

Miłośćiwe lato | Jubileuß. Iubileus et Iubileum. Mielaſtiwa waſara 3,174 – ... *Milaſtiwa waſara* 4,114, 5,151.

Miſtrʒowſki | Magiſtralis. Maiſtrinis 3,175 – ... *Magiſtrinis* 4,116, 5,152.

Mrowka | Formica. Skrudele 3,181 – ...*Skruzdele* 4,120, 5,157.

Naieʒam ſię | Inhorreſco, ſqualeo. Paſiśiauśiu | paśiurpſtu 3,189 – ... *Paśiauśiu, paśiurpſtu* 4,125, 5,164.

Niechcący | Nolens. Ne norius 3,201 – ... *Nenoris* 4,134, 5,173.

Niemowlątko | Infans. Nekalbolis 3,205 – ... *Nekalbolis, kudikis* 4,137, 5,177.

Nierownia | Salebra, inaequalis locus. Neliguma 3,214 – ... *Neligumas* 4,144, 5,185.

Nierʒądny dom | ʒamtuʒ. Lupanar, geneum, ganea, ae. f. Palados namay | palodawiete 3,216 – ... *Paleydos namay, paleydawiete* 4,144, 5,186.

Nietopniſty | Non liqueſcens. Noterpſtus 3,219 – ... *ne tyrpſtus* 4,147, 5,188.

Obcęgi | Forceps. Repleles 3,228 – ... *Reples* 4,154, 5,196.

Obwolanie | Premulgatio. Apißauksmas 3,239, 4,162 – ... *Apißaukimas* 5,205.

Oćięʒały | Grauis, tardus. Sunkus | apſunkis 2,241 – ... *Sunkus, apſunkus, apſunkis* 4,164, 5,207.

Odkładam kogo czego | Desuefacio, dedoceo. Nuiunkiu ku 3,246 – ...*Atiunkiu ku* 4,168, 5,211.

Odmierzam co | Remetior. Atſeykiu 3,248 – ... *Atſaykiu* 4,169, 5,212.

Odßydzić | Ridiculum riduculo eludere, iocum pro ioco reddere. Iuoku azu iuoku atduot 3,254 – ... *Iuoku ażu iuoku ataduot* 4,174, 5,217.

Ogrodny | Hortenſis, olitorius. Darzanis 3,259, 4,178 – ... *Darzinis* 5,221.

Ozdzę ſlod | Torreo frumentum, Dziawinu ſeliklu 3,279 – ... *Dziowinu ſaliklu* 4,193, 5,237.

Pobijam beczkę | Vincio, cingo dolia circulis. Apikału łunkays 3,303 – ... *Apkału łunkays* 4,210, 5,256.

Podchwytliwy | Captioſus, pagaunus 3,307 – ... *pagabnus* 4,213, 5,259.

Pomnozenie wczym | Auctus, us incrementum, propagatio. Padauginimas | nuwayſimas 3,324 – ... *padauginimas, iwayśimas* 4,226, 5,273.

Poświadczanie | Adſtipulatio, atteſtatio. Pritarimas | pritarma 3,334 – ... *pritarimas, prietarma* 4,233, 5,281.

Proßek | Puluiſculus, Atomus, f. *Dulkiele | kriſlelis* 3, 346 – ... *Dulkieles, krislelis* 4,242, 5,291.

Przegub v palcow | Nodus. Krumplis 3,350 – ... *Krumpſlis* 4,245, 5,295.

Przeprowadzanie ſię. Migratio. perſigabenimas 3,355 – ... *Perſidanginimas* 4,248, 5,298.

Przerzędzã ſad | las | et. Aperio viam, iter per ſiluam. Perſkinu 3,356 – ... *perskiriu* 4,249, 5,299.

Prześiewanie | Caſtratura, ſiliginis. Siioimas 3,356 – ... *Seimas* 4,249, 5,299.

Przezimować | Perhiemare, tolerare hiemem. Perziemuot 3,359, *perźiemot* 4,251 – ... *Perźiemaut* 5,301.

Przezwiſko | Cognomẽ, agnomen, pawerde 3,359 – ... *pawarde* 4,252, 5,302.

Przyśionek | Atriolum. Prieſenis 3,366 – ... *Priſenis* 4, 257, 5,307.

Roſkoßny | vćießny | Delicatus, voluptuarius, mellitus. Megſtus | meylus 3,379 – ... *Megſtus, milus* 4,266, 5,317.

Skaranie | Mulcta. Kunka 3,404 – ... *Kunkas* 4,285, 5,337.

ſkwapianie ſię | Feſtinatio. ſkubinimaſis 3,408 – ... *ſkubinimas* 4,288, 5,340.

Slad | Veſtigium. Peday 3,408 – ... *Peda* 4,288, 5,341.

ſobie | Mihi, tibi, ſibi. ſaw | taw 3,414 – ... *sau, taw, anam* 4,292, 5,345.

Stokrotnie. Centuplicatio, śimteluokay 3,423, 4,300 – ...*Śimteruokay* 5,353.

Trefunkowy | Fortuitus, Pripuolus 3,446 – ... *Priepulus* 4,317, 5,372.

Tylny | Poſticus, auerſa pars, retrorſus, Ażupakalinis 3, 451 – ... *Aźupakalis* 4,320, 5,376.

Vſkarżanie ſię | Querela, querimonia, cõqueſtio. Skundimaſis 3,463 – ... *Skundimas* 4,329, 5,385.

Wybijam obrazy | Excudo. Ißſpaudżiu pawa[y]zdus 3,492 – ...*Iſzſpiaudźiu pawizdus* 4,349, 5,408.

Wielkanoc | Paſcha atis, welika 3,477 – ... *Welikas* 4, 339, 5,397.

Wykrzykam iako pijany. Bacchor. Szukauiu 3,498, 4,353 – ... *szaukauiu* 5,413.

Wylizuię ſię pies | Lambendo ſanat canis vulnus. ißſilayżo ßuo 3,499 – 500, 4,354 – ... *ißlayźo ßuo* 5,414.

Wymierzam | Emetior, ißmeſtuoiu 3,500 – ... *Iſzmaſtuoiu* 4,355, 5,415.

Wyniosly | Editus, elatus, ißkialas 3,501 – ... *iſzkialtas* 4,355, 5,416.

Wniebo wzięćie Panny Mariey. Dies aſſumptae in coelum Dei genitrici ſacer. Dungun iemimas P. Marios 3,483 – ... *Dungun iemimas Pannos Marios* 4,342, 5,401.

żylowato | Neruose, Giſlotay 3,558 – ... *Giſletay* 5,463.

żiolko. Herbula, żolele 3,546 – ... *źole* 4,388, 5,452.

źwawy | zębaty. Dicax, litigioſus. Liežuwnikas 3,556 – ... *Lieźuwinikas* 4,394, 5,461.

III ir IV leidimo vienuolikos žodyninių straipsnių lietuviški atitikmenys V leidime pakeisti, papildyti.

Jazda | Equitatio, equitatus. Raytinikay | rayty | joijmas 3,86, 4,60 – ... *Raytinikay, raitis, joijmas* 5,75.

Klaret wino | Vinum heluolum, eliquatum etc. omnifece carens muſtum. Winas nemieletas | be mielu 3,104, 4,73 – ... *Winas nemielotas, be melu* 5,91.

Kropidlo | Aſpergillũ, Taßkilaa 3,131, 4,93 – ... *Taßkiela* 5,114.

Kuna ʒelaʒna. Collare, collaria, ae, columbar, boia, ae. Kunićia 3,141, 4,100 – ... *Kunićia. Klinge* 5,123.

Lomot | Fragor. Trakßmas | brakßmas 3,155, 4,101 – ... *Trakßmas | braukßmas* 5,135.

Placʒę | Fleo, lachrymor, ploro, lachrymas effundo. Werkiu 3,298, 4,207 – ... *Werkiu, Aßarauiu* 5,252.

Prʒaſnikow święto | Azyma, orum. Preſkienos 3,347, 4, 242 – ... *Preſkinos* 5,292.

Prʒepowiadam co prʒyßlego | praedico, praenuntio. Praneßu 3,354, 4,248 – ... *Praneßauju* 5,298.

Prʒepowiedʒiany | praedictus. Praneßtas 3,355, 4,248 – ... *Praneßautas* 5,298.

Rodʒicielka | Genitrix, procreatrix, mater, Gindiwe 3,378. *Gimdiwe* 4,265 – ... *Gimditowe* 5,316.

Wydʒiedʒicʒenie | Exhereditatio. Atmetimas nuog tewikßtiſtes 3,495, 4,351 – ... *Atmeſtas nuog tewikßtiſtes* 5,411.

IV ir V leidime kelių III leidimo straipsnių lietuviškoji dalis sutrumpinta:

Byſtry. Rapax fluuius, rapidus amnis. Srauias | vt, Srauia vpe 3,26 – ... *Srauias* 4,18, 5,22.

Jawnie | Publice, manifeſte, aperte, palã, propalam. Ziniomis, regietinay | pokim ku darit etc. atviray 3,86 – ... *Ziniomis, regietinay, pokim, atwiray* 4,60. *Ziniomis, regietinay, poakim, atwiray* 5,75.

Obćiąʒam kogo. Onero aliguẽ, grauo, aggrauo, deprimo. Apſunkinu ku | ſloginu ku 3,228 – ... *Apſunkinu ku* 4,154, 5,196.

Obraʒoborſtwo | Iconomachia, oppugnatio imaginum. Waydu lauʒimas | gadinimas 3,235 – ... *Waydu lauʒimas* 4,159, 5,202.

ſmolny | Pinguis arbor, gummoſa, reſinoſa, ſakingas | darwingas | derwe 3,413 – ..., *ſakingas, derwe* 4,292, 5,345.

Trys III, IV leidimo straipsniai neįtraukti į penktąjį:

ßew | sutura. śiule 3,435, 4,309.

Wnucʒka | wnecʒka | Neptis. Anukie 3,483, 4,342.

Ʒabawiony | ʒabawny. Occupatus, occupationibus diſtentus. Aʒutrukintas nenuliekius 3,513, 4,364.

Be nurodytų III – V leidimo straipsnių neatitikimų, dar minėtini kiti nedideli lietuviškosios dalies įvairavimai.

III leidimo straipsniui be lietuviško atitikmens *Glodʒę. Inedia conficio, compeſco fame, infero famem alicui* 3,68 IV ir V leidime duota lietuviškas atitikmuo – *Badu marynu* 4,48, 5,59.

Trims III leidimo straipsniams su nuoroda „vide" IV ir V leidime duoti ir lietuviški atitikmenys.

Kaʒę | Vide. Pſuię 3,100 – ... *Gadinu* 4,70, 5,87.

Kaʒę co komu | Vide. Roʒkaʒuię 3,100 – ...*Lepju* 4,70, 5,87.

Kędy, Vide. Gdʒie 3,100 – ... *Kur* 4,70, 5,88.

IV ir V leidimas papildytas tik vieninteliu straipsniu *Dar. Donum, Dowana* 4,31, 5,39. Žodžio *lęšiai* III – V leidime yra trys skirtingi fonetiniai ir rašybos variantai: *lyśiey* 3,414, * łeyśiey* 4,293, *łayśiey* 5,346.

Yra ir kitokių fonetinių variantų, kurių neįmanoma čia išvardyti. Pavyzdžiui, III leidimo baltiškasis *a* IV ir V leidime pakeistas *o*: *pramania* 3,353 – *pramonia* 4,247, 5,297; *rayśiotaias* 3,27 – *rayśiotoias* 4,19, 5,23 ir kt.

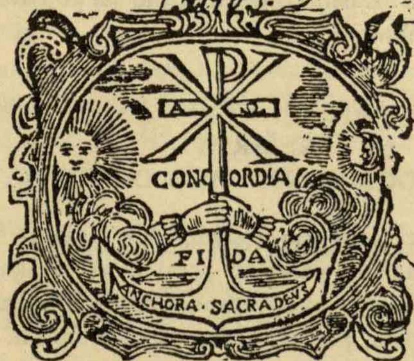
Iš pateiktų straipsnių matome, kad IV ir V leidimas yra artimiausi, panašiausi. III leidimo straipsnių lietuviškoji dalis IV leidime daugiau paredaguota. Vienas kitas III leidimo atitikmuo IV leidime pakeistas kitais sinonimais. Antai žodis *dignas* 'ratas apie mėnulį' pakeistas *ratu, pałßa – karśiu, diewogindiwe – diewogimditoia.* Keletas III leidimo žodžių IV leidi-

DICTIONARIUM
TRIUM LINGVARUM,

In vsum Studiosæ Iuventutis,

AVCTORE

R. P. CONSTANTINO SZYRWID

Cum Superiorum permissu editum.

Qvarta editio recognita & aucta.

VILNÆ,

Typis Academicis Societatis IESV

Anno Domini M. DC. LXXVII.

7. K. Širvydo „Dictionarium trium linguarum“ IV leidimo (1677 m.) titulinis puslapis

me pateikiama dar ir su naujais atitikmenimis. Pavyzdžiui, greta III leidimo vertinio *nekalbolis* IV leidime pridėtas dar *kudikis*; prie žodžio *wiltawilis* – skolinys *kitrus*; greta III, IV leidimo *kunićia* V leidime randame *klinge*; greta *werkiu* – dar *aßarauiu* ir t. t. Yra III leidimo lietuviško žodžio formų, IV, V leidime pakeistų kitomis formomis, pvz.: *nuiunkiu* – *atiunkiu*, *paſiśiauśiu* – *paśiauśiu*, *repleles* – *reples*, *welika* – *welikas*, *źolele* – *źole* ir kt.

Nors ir negausūs trijų paskutinių Širvydo žodyno leidimų skirtumai, bet jie vis dėlto rodo, kad leidėjai žodynu domėjosi, jį tikslino, tobulino.

II

K. ŠIRVYDO LEKSIKOGRAFINIO METODO YPATYBĖS

Folkmaro ir Knapskio žodynų lenkiškąją ir lotyniškąją dalį Širvydas mokėjo palyginti gerai ir kūrybiškai išversti į lietuvių kalbą. Žodyninis straipsnis prasideda dažniausiai vienu lenkišku žodžiu, po jo duodami keli lotyniški. Sekdamas lenkiškąja straipsnio dalimi, Širvydas dažniausiai duoda ir vieną lietuvišką atitikmenį, pvz.:

Dobry | *bonus, probus, frugi. gieras* 1,21, 3,47.

Mgla | *Vapor, nebula, caligo. Vkas* 3,168.

Świta | *Luceſcit, diluceſcit, Außta* 3,430.

Versdamas lenkiškus žodžius, Širvydas gana dažnai atsižvelgia ir į lotyniškus atitikmenis. Kuriame žodyniniame straipsnyje daugiau lotyniškų sinonimų, tame daugiau ir lietuviškų, pvz.:

Hoyność | *liberalitas, obundantia, minificentia. doſlibe* | *gauſibe, ſkalſibe* 1,43.

Pośilny | *pośilający* | *Altilis, robuſtus cibus. Padrutinimas* | *paſtiprinus penukßlas* 3,331.

Vbogi | *Pauper, inops, egenus. Grinas* | *neturelis* | *pawargielis* 3,452.

Siekam | *Seco, caedo, Kiertu* | *kapoju* 3,402.

Biegly w czym. Peritus, verſatus, vſu longo exercitus, exercitatus vſu, vſu eruditus, experiens, ſciens, expertus. Buwis / numanus / menuſis / nuwokius / iʒpratintas / mokitas / pritiris / ʒinus 3,14.

Pasitaiko, kad kai kuriuose žodyniniuose straipsniuose lietuviškų atitikmenų net daugiau negu lotyniškų, pvz.:

Biedny. Miſerandus. Wargulis / rudis / rudulis / belaymis / nedienis 3,14.

Doſkonałość / perfectio, integritas, wisiβkiſte / pilnibe / tobulumas 1,24.

Naćieram na kogo. Infeſto, impugno, premo aliquem. Vʒpuolu / vʒgruwu / ſpaudʒiu / priſpiriu / primigu 3,186.

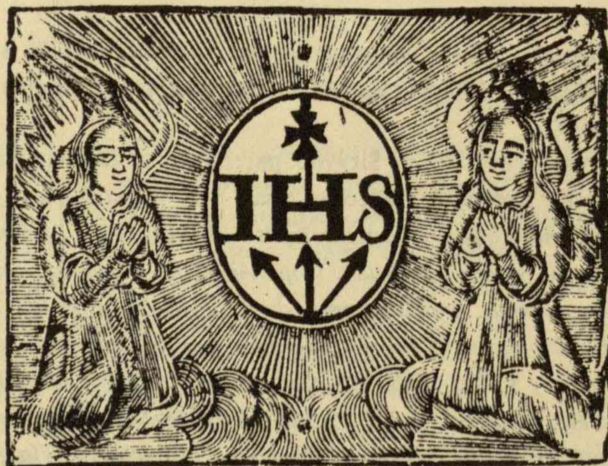
Sſukam / increpo, obiurgo. ſubaru / ſuiudu / ſunieku 1,164.

Trzęſawica / Paſcus paluſtria. Bala / rayſtas / klumpa / lunas 3,448.

Sumaniai ir taikliai Širvydo parenkami ir lietuvių kalbos sinonimai, kartais ir frazeologizmai, pvz.[41]: *muʒikiβkas / kiemiβkas / netikielis / nerugielis / pas kiełmu augis pelenius / nelymtas* (: *gruby / grobijan. trop*: *Agreſtis, barbarus, impolitus, inconcinnus, incultus, inconditus, ruſticanus, rudis*) 3,77; *iʒ pećiu ku darau* (: *silę ſię / Intendo neruos, contendo omnibus viribus*) 3,403; *klabu, grieʒiu duntimis* (: *ʒgrʒytam / Frendeo es etc. is, fremo, ſtrideo*) 3,544; *niekaniekies / minkas dayktas ſpalis* (: *fraβka / Nugae, hilum, floccus, ciccus, caſſa glans*) 3,63; *rũku ing runku* (:*wręcz / Cominus*) 3,486; *ſʒaknis iremiu / ileydʒiu / βakninuoſi* (: *korʒenię ſię / Ago radices, radicor, mitto radices, radiceſco*) 3,122; *juoſta dungaus / kilpinis dungaus* (: *tęcza / Iris, arcus caeleſtis*) 3,442; *baygiu / gału darau* (: *dokonywam et dokończam / finio, perficio, compleo, expleo, conſummo, ſuppleo, abſoluo, finem, modum, colophonem, coronidem, impono*) 1,22; *pabaygiu / gału darau / dadirbu* (: *dokonywam czego / Finio, perficio, abſoluo, conſummo*) 3,48 ir kt.

[41] Čia ir toliau pagal reikalą lietuviškoji žodyno straipsnio dalis iškeliama į pirmą vietą.

DICTIONARIUM
TRIUM LINGVARUM,
In usum Studiosæ Iuventutis,
AVCTORE
R. P. CONSTANTINO SZYRWID
è Societate JESU,

Cum Superiorum permissu editum.
Qvinta editio recognita & aucta.

VILNÆ,
Typis Academicis Societatis JESU
Anno Domini M. DCC. XIII.

8. K. Širvydo „Dictionarium trium linguarum" V leidimo (1713 m.) titulinis puslapis

Ieškoti lietuviškų sinonimų, frazeologizmų, taiklių atitikmenų Širvydą skatino lenkiškoji, ypač Knapskio žodyne surankiota graikų ir romėnų rašytojų frazeologija, vaizdingi pasakymai, tropai. Gerai lietuvių, lenkų, lotynų kalbas mokančiam Širvydui atrasti tinkamų lietuviškų atitikmenų sekėsi palyginti neblogai.

Perteikdamas lenkiškąją ir lotyniškąją straipsnio dalį, Širvydas ne tik ieškojo taiklių lietuviškų atitikmenų, bet dar stengėsi prijungti vieną kitą aiškinamąjį žodį, kad žodyno vartotojui būtų visiškai suprantama pati sąvoka. Pvz.:

Bazyliſzek. Baſiliſcus. Zaltis bazyliſzkas wadinamas | paćiu pawizdeymu akiu zmogu azumuſza | etc. 3,9.

Filozof | Philophus, Phyſicus. Jſzminties | nuomonios miłetoias | protomeylis 3,61.

Pryſzt | wytchnienie zmowne w potyczce | Itẽ Odwłoka w prawie. Induciae, feriae belli, iuris. Atilſis nuog kariawimo iz ſukakio abieiu ſzalu | palauba ne ilga nuog kariones. Item Atguldimas biłu | tieſu 3,64.

Banieczník. Ampullarius. Kuris daro zbonelus 3,6.

Lichwię | faeneror, vſuram capio. nuomu imu | azu paluki imu pinigus | naudu kokiu 1,72.

Goſpodarſtwo | aeconomia, rei familiaris adminiſtratio. Naminiſte | namu apiwayzda 1,38.

Powtarzam co | Repeto, intero, Vntru kartu ku darau | kalbu etc. 3,340.

ſmok | Draco, Driezas didiſis | didalis 3,413.

Stołeczne miaſto | Vrbs regia, ciuitas regia. Mieſtas pirmiauſias 3,423.

Lygindami I ir III leidimo lietuviškus atitikmenis, matome Širvydo ir jo darbo tęsėjų leksikografinio darbo tobulėjimą. III leidimo aiškinimai išsamesni, įvairesni, tikslesni negu I leidimo. Be to, vietoj I leidime vartotų skolinių III leidime dažniausiai duodami lietuviški atitikmenys (žr. p. 72). I leidimas dar nebuvo galutinai apdorotas, jame palikta daugiau kaip 600 žodyno straipsnių be lietuviškų atitikmenų bei aiškinimų. III leidimo straipsnių be lietuviškų atitikmenų yra apie 100.

№ 115 Лексико[н] Голанд-ско Латински - безъ начала и конца

C. E. 10.

Ꝃ ꝁas/ ʒime/ petnas.

Cechuię/ Signo, Noto, ʒiminu/ petnawoiu/ ʒinkiinu/

Cedʒę/ colo, as, percolo, cribro, kaʃiu/

Ceykaus ex germ. Atramentarium.

Cedula/ charta, ʃcheda, takʃtas/

Cedulka/ ʃchedula, takʃtelis/

Cegla/ ex germ. later. Plita/ ex græco πλίνθος.

Cegelka/ laterculus, plitele/

Ciegielny/ lateritius, iʒ plitu.

Cegelnik/ laterarius, plitinikas/

Cegelnia/ officina lateraria, plitnicia/

Ceklarz liktor, apparitor,

Ceklarʃtwo/ liktoratus,

Cekluię/ liktorem munus obeo, fures prehendo.

Cel/ Meta, finis, ʃcopus, terminus cielus.

Celny/ Præcipuus, eximius, perneʃus kitus.

Celuię/ cellimo, æmulor, imitor; cielun mieruu/ cielausp wedu.

Celnik/ telonarius, publicanus, manceps, muytinikas.

Celnictwo/ telonatus, publicanatus, muytiʃte

Cenię/ liceo, precium ʃeu valorem alicuius rei indico, turgu darau.

Cena valor, precium; brungibe/

Cepy/ tribulum tuturway/

Cepiʃko/ manubrium tribuli,

Cyranka/ querquedula

B 2 ucr.

Германова

9. K. Širvydo lenkų–lotynų–lietuvių kalbų žodyno I leidimo (defektinio egzemplioriaus, apie 1620 m.) 10 lapo pirmoji pusė. Jame matyti senasis bibliotekos numeris (115), įrašas ir autografas „Лексикон голандско-латинский“ без начала и конца „Германова“

Širvydą, be abejo, veikė to meto lenkų ir lotynų kalbų įtaka, nelietuviška aplinka. Dėl to kai kur sunkokai sekėsi perteikti lenkų ir lotynų kalbų atitikmenis, žodžių junginius, kartais frazeologizmus. Yra atvejų, kur lenkiškų ir lotyniškų žodžių lietuviški atitikmenys netikslūs, kai kur keli lenkiški ir lotyniški žodžiai verčiami tuo pačiu lietuvišku žodžiu, pvz.:

Vmieiętność | ſcientia, peritia, eruditio, mokſlas 1,186.

Roȝrywka | judicium, mokſlas 1,159.

Klaret | vinum aromatites ... wunduo mieſʒtas 1,55.

Wodka palona diſtylowana. Aqua ſtillatitia. Wũduo iȝ ȝolu degtas 3,483.

III

ŽODYNO KALBOS YPATYBĖS

1. Rašyba

Remiantis negausių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės raštų tradicija, Širvydui teko kurti lietuvių kalbos rašmenyną ir rašybą. Lietuvių kalbos garsų sistemai reikėjo pritaikyti lenkų ir lotynų rašmenis. Be abejo, žodyno rašyba buvo veikiama ir Vilniaus akademijos spaustuvės praktikos bei tradicijos.

Kaip to meto lenkų raštijoje, taip ir Širvydo žodyne bei „Punktuose sakymų“ vartojami tie patys šriftai – gotiškas ir lotyniškas[42].

Žodyno rašmenys imti iš lenkų ir lotynų raidyno. Visuose žodyno leidimuose vartojami šie rašmenys: *a, ą; b; c, ć; ch; cȝ, cz; d; dȝ́; e, ę; f; g; h; i, y, j; k; l, ł; m; n, ń; o; p, ph; r; ſ, s, ś, sȝ, ſz, ſȝ, sz, ß; t; u, v; w; x; ȝ, z; ȝ́, ź, ȝ̇, ż, z, ȝ*[43]. Naujų rašmenų, nevartotų lenkiškuose ar lotyniškuose tekstuose, Širvydas neįsivedė.

[42] Feigelmanas N. Senoji lietuviška knyga Vilniaus universitete. V., 1959, d. 1, p. 37, 43, 54, 108.

[43] Plačiau apie Širvydo rašmenis ir rašybą žr. Palionis J. Lietuvių literatūrinė kalba XVI–XVIII a. V., 1967, p. 39–50.

ŽODYNO KALBOS YPATYBĖS

Visų žodyno leidimų rašyba paremta daugiausia fonetiniu principu[44]. Lietuvių kalbos balsių ilgumas, išskyrus vieną kitą žodį, nežymimas. Trumpiesiems *i*, *u* ir ilgiesiems *y*, *ū* žymėti vartojami *i*, *u*, pvz.: *ſkirius* **1**,29, **3**,388; *ſodiba* **1**,165, **3**,297; *śis* **1**,162, **3**,397; *muſu* **1**,90, **3**,197; *dugnas* **1**,21, **3**,47.

Žodžio pradžioje *u*, *ū* žymimas *v*, pvz.: *vgnis* **1**,110, **3**,44; *vſas* **1**,190, **3**,470.

Dvibalsių *ie*, *uo* (I leidimo žodžių gale), mišriųjų dvigarsių (*i*, *u* + *l*, *m*, *n*, *r*), priebalsių (*b*, *c*, *d*, *f*, *g*, *h*, *k*, *m*, *n*, *p*, *r*, *t*) Širvydo rašyba beveik niekuo nesiskiria nuo dabartinės mūsų rašybos.

Dabartinės literatūrinės kalbos *e*, *ė* dažniausiai žymimi *e*, pvz.: *meßlas* **1**,36, **3**,71; *medʒias* **1**,19, **3**,35; kartais (*i*)*e*, pvz: *anukie* **1**,195, **3**,483; *kiekie* **1**,39, **3**,76.

Labai įvairuoja *j* žymėjimas. Dažniausiai *j* žymimas *i*, o žodžio gale – *y*, pvz., *iuokinu* **1**,170, **3**,413; *eldiia* **1**,73; l. sg. *karioney* **3**,81.

Kietasis ir minkštasis *l* žodyne aiškiai skiriami. Kietasis *l* žymimas ne tik prieš priešakinės eilės balsius *e*, *ė*, bet ir prieš užpakalinės eilės *a*, *o*, *u*, pvz.: *brolelis* **3**,21; *letas* **3**,309; *dele* **1**,122, **3**,295; *ſiulas* **1**,91, **3**,53; *lobis* **1**,21, **3**,20; *alkune* **3**,155; *ßulu* **1**,77. Minkštasis *l* prieš užpakalinės eilės balsius lenkų ortografijos pavyzdžiu dažnai rašomas be minkštinamojo ženklo *i*, pvz.: *lutis* **1**,95, **3**,210, *ʒalokas* **3**,545.

Garsai *s* ir *z* žodžio pradžioje ir viduryje žymimi gotiškais rašmenimis *ſ*, *ʒ*, žodžio gale – *s*, pvz.: *ſwieſtas* **1**,77; *ʒbanelis* **1**,65, *ʒbonelis* **3**,6.

Priebalsiai *š*, *ž* be didesnio nuoseklumo visuose leidimuose rašomi net keliais rašmenimis – *ſʒ*, *ſz*, *sʒ*, *ś*, *ß*; *ʒ́* (rečiau *ż*, *z*), *ź*. I leidime dažniausiai vartojamas *ś*, *ß*, III – *ś*, *ß*, *ſʒ*, pvz.: *śieymina* **1**,17, **3**,41; *śieśielis* **1**,14, **3**,34; *ßalis* **1**,28, **3**,17; *ſʒiekßta* **3**,107; *ʒ́* vartojamas vienodai ir I, ir III leidime, pvz.: *muʒ́ikas* **1**,11, **3**,29, *ʒ́iema* **1**,216, **3**,545.

[44] IV ir V leidimo rašyba čia mažai liečiama, nes ji nedaug kuo skiriasi nuo III leidimo rašybos.

Leiek/ dimin. infusoriolum, infundibuliolum.

Lin/ tincba, merula, palustris. linas.

Linà/ funis, restis, rudens. lina.

Lipà/ tilia, liepa/ liepas.

Lipowy/ tiliaceus, liepos.

Lipiec/ julius, quintilis. item mulsum melitratum. liepos menuo item midus saldus iʒ medaus liepos menesio.

Lis/ vulpes. lape.

Lißkà/ vulpecula. item salica nomen auis. lapeke.

Lisi/ vulpinus. lapes.

Lisowáty/ rufus, ænobarbus, rudas.

List/ folium, pagina. item epistola, epistolium, literæ, lakßtas. item gramata/ lakßtas.

Listowny/ epistolicus, lakßtop priderus.

Liśćie/ folia, frondes. lakßtai.

Listopad/ nouember. lapokritos menuo.

Listwà/ subscus, tyntina.

Listewkà/ subscudicula. tyntinele.

Łysy/ caluus, glaber, depilis, caluaster. plikas.

Łysinà/ cranium. plikie.

Lißay/ mentagra.

Lyst/ sura vel crus. pablauzdis.

Litwà/ Lithuania, lietuwa.

Litwin/ Lithuanus, lietuwnikas.

litewski/ Lithuanicus, lietuwißkas.

Lity/ fusus, a, um, fusilis, aliàs lány. lietas.

Liʒe & liʒam/ lambo, lingo. layʒau.

10. K. Širvydo žodyno I leidimo 73 lapo pirmoji pusė

Afrikatos *č*, *dž* rašomos lenkiškais rašmenimis *ć*, *dź*, pvz.: *ćia*, 1,180, 3,55; *šildźiu* 1,40, 3,518.

Priebalsių junginys *ks* retkarčiais žymimas lotynišku rašmeniu *x*, pvz.: *linxmai* 3,474, 4,336, 5,394.

Vieningos rašybos Širvydas neturi. Kartais tie patys žodžiai skirtingai rašomi ne tik I ir III žodyno leidime, bet ir vieno leidimo įvairiose vietose. Ir kartu, ir atskirai rašoma neiginys *ne* su vardažodžiais, veiksmažodžiais, taip pat su sudėtiniais įvardžiais, skaitvardžiais.

Nors Širvydas savo darbuose kirčio nežymėjo, bet kirčiavimo svarbumą, lietuviškų žodžių akcentą, jo savitumą, matyt, gerai suprato. Besimokantiesiems lietuviškai Širvydas „Punktų sakymų" lenkiškoje pratarmėje siūlė remtis lietuvių, kalbančių gimtąja kalba, tartimi ir kirčiavimu[45].

Visuose leidimuose pasitaiko įvairių spaudos klaidų. Mažiausia jų I leidime. Korektūros klaidų požiūriu Širvydo žodynas nėra išimtis iš kitų senųjų lietuviškų raštų.

Širvydo rašyba buvo paprastesnė už Daukšos, vartojusio daug diakritinių ženklų. Širvydas įtvirtino dvibalsių *ie*, *uo* rašybą, mėgino atsisakyti dvigubų lenkiškų rašmenų *sz*, *cz*, jų vietoje vartojo *ś*, *ć*.

Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje nuo Širvydo laikų katalikų spaudiniuose ėmė įsigalėti Širvydo rašmenys[46]. Širvydo rašybos pavyzdžiu sekė XVII a. lietuviškų knygų autoriai S. Slavočinskis (miręs 1637 m.), J. Jaknavičius, iš dalies ir XIX a. pirmosios pusės leksikografai D. Poška (apie 1757–1830), D. Sutkevičius (1782–1849) ir kt.

2. Fonetika

Širvydas buvo kilęs iš Rytų Lietuvos. Jo raštų kalba turi puntininkų (žalininkų) šnektos fonetinių ypatybių[47].

[45] Plačiau žr. Specht F. Šyrwids Punktay sakimu (Punkty kazań) (Przedmowa do czytelnika). Göttingen, 1929.

[46] Palionis J. Min. veik., p. 41.

[47] Palionis J. Min. veik., p. 86–89.

a) Vartojamas senasis baltiškasis *a* (ypač I leidime), kuris ir dabar pažįstamas žadininkų ir žalininkų šnektose, pvz: *gamuris* 'gomurys' 1,127, 3,310; *kanapa* 'kanopa' 1,60, 3,120; *ada* 'oda' 1,167 ir kt.

b) Senieji mišrieji dvigarsiai *an*, *en* (literatūrinės kalbos *ą*, *ę*) rašomi *u*, *i*, pvz.: *użuolas* 'ąžuolas' 1,19, 3,44; *ſkiſtu* 'skęstu' 1,136; *augis* 'augęs' 3,77[48].

c) Senieji mišrieji dvigarsiai *am*, *an*, *em*, *en* rašomi *um*, *un*, *im*, *in*, pvz.: *bumba* 1,120, 3,289; *duntis* 1,205, 3,513; *pimpe* 1,17, 3,40; *żinklas* 1,32, 3,6[49].

d) Dzūkavimo reiškinių nepastebėta, išskyrus du atvejus[50], pvz.: *išimdżineiu* 3,47, 4,33, 5,41; *moscimis* 3,264, 4,181, 5,225.

e) Kietinamas *ł*, pvz.: *łeſu* 3,551; *warłełe* 3,514; *atſiskiełys* 1,108.

3. Morfologija

Širvydo žodyno morfologija yra būdinga rytų aukštaičių šnektoms. Bene ryškiausia morfologinė ypatybė – gana gausiai žodyne vartojami priešdėliai *api-*, *apy-*, *ata-*, *ažu-*, *in-*, pvz.: *apigamas* 3,550[51]; *apykalbis* 1,101, 3,516; *apidairus* 3,275; *apimušu* 1,101, 3,65; *atažala* 1,71; *atatinku* 1,181, 3,445; *ažugavėnios* 1,80, 3,172; *ažupakalinis* 3,451; *ažudegu* 1,210, 3,311; *instojimas* 1,89; *indarus* 1,24, 3,72; *inteikiu* 1, 22, 3,44.

[48] Išimtį sudaro du IV ir V leidimo žodžiai: *ſżału* 4,108, 5,143; *ßaßu* 4,93, 5,115.

[49] Yra keli žodžiai su nerytietiškais tautosilabiniais junginiais *an*, *en*, *em*: *ſuprantus* 3,52, 4,36, 5,45; *dantimis* 3,104; *pragiwent* 3,359, 4,252, 5,302; *ßwentay* 3,429, *ßwentuiu* 1,78 ir kt.

[50] „Dictionarium" III, IV, V leidime vienas žodis *žvirblaitei* 3,486, 4,345, 5,404 yra be afrikatos. Tai galbūt korektūros klaida, o gal žodyno leidėjai ar spaustuvininkai, nesupratę dzūkavimo dėsningumo, pagal formą *žvirblaitių* parašė ir išspausdino *žvirblaitei*.

[51] Morfologijos ir leksikos skyriuose lietuviški žodžiai transponuojami į literatūrinę kalbą, morfologinės ypatybės išlaikomos. Lenkų ir lotynų kalbų atitikmenys rašomi dabartine rašyba.

Kai kurių daiktavardžių kamienai visiškai sutampa su dabartinėse rytų aukštaičių šnektose vartojamais kamienais: *eilia* 1,56, 3,153; *dalia* 3,235; *musia* 1,84, 3,369; *gysločia* 3,4; *voverė* 1,193, 3,479; *žvėrelė* 3,556; *paukštė* 1,17, 3,40; *jaučias* 1,196, 3,9 ir kt.

Rytietiška vidaus einamojo vietininko vartosena, pvz.: *galvon* 3,460; *oran* 3,15; *sienosna* 3,65.

Kaip ir dabar rytų aukštaičių šnektose, žodyne vartojami senesni *a* kamieno būdvardžiai, pvz.: *pigas* 1,69, 3,413; *stipras* 1,17, 3,77. Be aukštesniojo ir aukščiausiojo laipsnio būdvardžių, žodyne yra ir vadinamojo tarpinio laipsnio būdvardžių su priesaga *-okas*, pvz.: *geltonokas* 3,552, *siaurokas* 3,360. Aukštesniojo laipsnio prieveiksmiai pateikiami tik su formantu *-iaus*, pvz.: *brangiaus* 1,26; *pigiaus* 3,147.

Asmeniniai įvardžiai *ašiain* 1,43, 3,83, *anas* 'jis' 1,114, 3,265 ir dabar vartojami rytų aukštaičių tarmėse.

Žodyne, kaip ir kuriose ne kuriose rytų aukštaičių šnektose, dažni *ja* kamieno kauzatyviniai veiksmažodžiai, pvz.: *gimdžiu* 1,123, 3,377; *lipiu* 'lipdau' 1,55, 3,63; *mokiu* 1,16, 3,453; *rodžiu* 1,111, 3,404.

Yra dažninių bei tęstinių veiksmažodžių, pvz.: *ažusėdinėju* 1,211; *atduodinėju* 1,214; *palaistinėju* 1,127. Bene tik vieną kartą pavartotas siekinys: *eimi gultų* 3,104. Rastas vienas kitas liepiamosios nuosakos pavyzdys be formanto *k*: *ganai* 3,21; *klausai* 3,411; *saugai* 3,21.

Prielinksnis *iki* vartojamas su naudininku, pvz.: *nedaėjęs, neiškakęs iki galu* 1,93; *iki šiai dienai* 3,302.

Be tarminių, žodyne yra archaiškų ir kitokių morfologinių ypatybių, kurios paprastai nesiejamos su kuria viena rytų aukštaičių tarme. Kaip ir kituose senuosiuose lietuviškuose raštuose, taip ir čia nereta daugiskaitos naudininko galūnė *-mus*, pvz.: *kareiviamus* 3,551, *kitiemus* 1,90, 3,4.

Žodyne užfiksuotos visų keturių vietininkų formos: vidaus esamojo (inesyvo): *girioj* 1,153; vidaus einamojo (iliatyvo): *sienosna* 3,65; pašalio einamojo (aliatyvo): *stalop* 3,367; pašalio esamojo (adesyvo): *manip* 3,451.

Pasitaiko atematinių veiksmažodžių esamojo laiko pirmojo, kartais ir trečiojo asmens formų, pvz.: *esmi* 1,47, 3,88; *miegmi* 1,171, 3,51; *kosmi* 3,99. Bendraties galūnė dažniausiai sutrumpėjusi. Su galūne *-ti* tėra šie veiksmažodžiai: *įsenėti* 3,531; *išvilioti* 3,499; *mušti* 1,18; *pasenėti* 3,531. Veiksmažodžio veikiamosios rūšies esamojo laiko dalyvių formos yra su galūne *-(i)ąs* [tarm. *-(i)us*], pvz.: *lašąs* 3,132; *nenoriąs* 1,92; *skrendąs* 1,70, 3,149.

Padalyviai ir pusdalyviai retai vartojami, pvz.: *netariant* 1,96, 3,216; *sutemstant, sublįstant atejau* 3,171; *nenorėdamas* 1,95; *žiaksėdamas* 3,434.

Gausu būdvardinių prieveiksmių su galūne *-(i)ai*, pvz.: *brangiai* 1,26, 3,125; *didžiai* 1,85, 3,338; *gerai* 1,21, 3,8; *baltai* 3,13.

Širvydo prielinksnių vartojimas, išskyrus *iki* (su naudininku), beveik nesiskiria nuo šiandieninės kalbos. Kilmininkiniai prielinksniai *ant* (*unt*), *iž*, *be*, *nuog* ir kiti žodyne gana dažni, ypač III leidime.

Žodyne yra nemaža paralelinės darybos žodžių, ypač abstrakčioms sąvokoms reikšti daiktavardžių su priesagomis *-ybė*, *-uma*(*s*), *-ima*(*s*), *-ystė* ir kt., pvz.: *didybė, didumas* 3,337; *juodumas, juodybė* 1,16; *šlapuma, šlapimas* 3,178; *nuogybė* 3,189; *nuogystė* 1,86 ir kt.

Širvydo žodyno būdingiausios fonetinės ir morfologinės ypatybės yra labai artimos nežinomo vertėjo 1605 m. išverstam katekizmui.

Tokia pat rytietiška kalba parašytas ir kitas Širvydo darbas – „Punktai sakymų“. Išsamiai nagrinėję „Punktų sakymų“ kalbą F. Špechtas[52] (1888–1949), Z. Zinkevičius[53] tei-

[52] Specht F. Šyrvids Leben und Schriften. – In: Šyrvids Punktay sakimu, p. 10*.

[53] Zinkevičius Z. Dėl K. Sirvydo „Punktų sakymų“ genezės ir kalbos. – Baltistica, 1971, t. VII(2), p. 165. Toji raštų kalba, Zinkevičiaus nuomone, rėmėsi Vilniaus miesto lietuvių rytietiška šnekamąja kalba, susiformavusia rytietiškos Vilniaus bei apylinkių tarmės pagrindu.

DICTIONARIUM POLONOLATINUM.

In usum Studiosæ Iuuentutis Polonæ.

AVCTORE

CONSTANTINO SZYRWID

è Societate IESV.

EDITIO NOVA.

VARSAVIÆ,

Apud Joannem Trelpinski S. R. M. Typogr.

Anno Domini, 1641.

11. K. Širvydo „Dictionarium polonolatinum" (1641 m.) titulinis puslapis

gia, kad Širvydas rašęs ano meto rytietiška bendrine raštų kalba, kuri buvo vartojama daugiausia Vilniaus vyskupystei skirtuose leidiniuose.

IV
LEKSIKOS SUDĖTIS

Žodyno leksikos branduolį sudaro ir dabar visų lietuvių vartojami žodžiai; jame yra dialektizmų, pasenusių, tik senuosiuose raštuose vartotų žodžių, skolinių ir nemaža paties Širvydo sukurtų naujadarų. Spręsti, kurie žodžiai buvo dialektizmai ar archaizmai, sunkoka, kol neturime istorinių žodynų. Todėl, nustatant dialektizmus ir archaizmus, reikia vertinti šių dienų požiūriu. Žodyno leksika šiek tiek rodo ir to meto žodžių semantiką.

1. Žodyno apimtis ir tematinės grupės

Širvydo žodyno I ir III leidimo apimtis (žodžių skaičius) nevienoda, nes sudaryti remiantis ne tais pačiais lenkiškosios ir lotyniškosios dalies šaltiniais.

I leidimas pagal defektinį egzempliorių turi 216 lapų (432 puslapius)[54], III – 560 puslapių, IV – 406, V – 464 be titulinio lapo ir pratarmės. III, IV ir V leidimo apimtis vienoda. Puslapių skaičius nesutampa dėl skirtingo leidimų šrifto ir truputį kitokio formato. I leidimo šriftas stambesnis negu III, IV, V leidimo. I leidime puslapių daugiau negu IV, o V leidimas mažai kuo didesnis už I (tik 32 puslapiais). I leidime pagal defektinį egzempliorių yra 8260 žodyno straipsnių[55], III – apie 14 000. I leidimas turi apie 6000 lietuviškų žodžių,

[54] Išlikęs I leidimo egzempliorius yra be pradžios ir pabaigos, prasideda 10, baigiasi 216 lapu, nėra 66 lapo, 212–216 lapų kraštai nudriskę. Egzempliorius prasideda lenkišku žodžiu ,,cechuję“, baigiasi ,,znam co“. Taigi pradžioje trūksta ,,a“, ,,b“ ir dalies ,,c“, o pabaigoje – dalies ,,z“ ir visos ,,ž“ (lenkų ż) straipsnių.

[55] Visas defektinis egzempliorius, sprendžiant iš Folkmaro žodyno, galėjo turėti apie 8800 žodyninių straipsnių.

III – apie 10 000. I ir III leidime yra mažiau žodžių negu žodyno straipsnių, nes daugelyje straipsnių verčiama tais pačiais žodžiais, nemaža straipsnių tėra nurodomieji. I leidime apie 600, III apie 100 žodžių palikta visai be lietuviškų atitikmenų. Tų pačių žodžių I ir III leidime daugiau kaip 4000. Vien I leidime esančių ir kituose leidimuose nepakartotų žodžių yra daugiau kaip 2000, nors III leidime yra net 6000 su viršum naujų žodžių.

Tematiniu atžvilgiu Širvydo žodyno leksika labai įvairi. J. Palionis, apibūdindamas senųjų lietuviškų raštų leksiką (kartu su ja ir Širvydo žodyno lietuviškąją dalį), skiria joje daugiau kaip dvidešimt semantiškai apibrėžtų tematinių grupių[56]. Suprantama, palyginti nedidelės apimties žodyne Širvydas galėjo pateikti tik dalį XVII a. lietuviškosios leksikos. Į žodyną pateko tie lietuviški žodžiai, kurių reikėjo Folkmaro ir Knapskio žodynų lenkiškų ir lotyniškų žodžių registrui išversti. Nemaža žodžių, vartotų net jo „Punktuose sakymų" ir galbūt šiaip Širvydui žinomų, į žodyną nepateko, pvz.: *barstyti*[57] SP I 290[58]; *darbymetė* SP I 329; *gniūžtė* 'kumštis' SP II 231; *kautis* 'muštis, kovoti' SP I 368; *lobingas* 'turtingas' SP II 215; *pasakyti* SP I 1; *pasiviskinti* 'pasijudinti' SP I 1; *prakaitas* SP II 85; *šeiminykas* SP I 281; *tarti* SP I 338; *tečiau* SP I 209; *tyrankis* 'pintinė' SP II 89; *žėrėti* SP II 215 ir kt.

Žodyno leksika yra iš daugelio sričių. Vienos tematinės grupės stambesnės, kitos menkesnės. Kiek gausiau atstovaujamos šios tematinės grupės.

Žmogaus kūno dalys: *akis*[59] **1**,112, **3**,260; *burna* **1**,32, **3**,67; *dantis* **1**,205, **3**,513; *galva* **1**,35, **3**,69; *pilvas* **1**,50, **3**,23; *ranka* **1**,154; *tulžis* **3**,551; *žarnos* **1**,46, **3**,103 ir kt.

[56] Palionis J. Min. veik., p. 211–297.

[57] „Punktų sakymų" veiksmažodžių bendratis, vardažodžių vardininkas dažniausiai atstatyta iš kitų formų.

[58] Santrumpos vartojamos tokios, kaip „Lietuvių kalbos žodyne".

[59] Žodyno vardažodžių pavyzdžiai pateikiami dažniausiai kaip originale – vardininko, o veiksmažodžių – esamojo laiko pirmojo asmens forma. Žodžių vartosenos dažnumas matyti iš žodžių rodyklės.

Suvokimas pojūčiais (regėjimas, girdėjimas ir kt.): *baltas* 3,13; *gardus* 1,170, 3,411; *girdžiu* 1,169, 3,43; *išvyst* 3,280; *raiškus* 3,260; *regiu* 1,92, 3,5; *šaltas* 1,11, 3,546; *šiltas* 1,14, 3,34; *vaizdas* 1,102; *žalias* 1,215, 3,545 ir kt.

Ligos, gydymas: *drugys* 1,31, 3,545; *gydžiu* 1,71, 3,72; *gumbas* 1,40, 3,79; *karštinė* 3,73; *niežai* 1,65, 3,154; *nuomaruo* 'nuomaras' 3,91; *raupai* 1,116, 3,251; *vaistas* 3,151; *vėžys* 1, 154, 3,374 ir kt.

Giminystės terminai: *anyta* 1,171; *brolis* 1,150, 3,22; *dėdė* 1,176,198, 3,491; *duktė* 1,15, 3,37; *motina* 1,75, 3,166; *našlys* 1,190, 3,472; *pusiabrolis* 3,319; *sesuo* 1,165, 3,403; *še-šuras* 1,177; *uošvis* 1,14, 3,429; *žmona* 1,97, 3,13 ir kt.

Vidinė žmogaus būsena, jausmai: *baimė* 1,95, 3, 20; *džiaugsmas* 1,153, 3,452; *gėda* 1,173, 3,420; *juokas* 1,31, 3,141; *meilė* 1,80, 3,109; *romumas* 1,14, 3,147; *rūpestis* 1,20, 3,63; *viltis* 1,86, 3,188 ir kt.

Charakteris: *išgamas* 1,202, 3,252; *melagis* 1,54; *padau-žuo* 'padauža' 3,14 ; *sukčius* 1,78, 3,104; *tinginys* 1,71, 3,33; *veidmainys* 1,72 ir kt.

Protas, mąstymas: *atmintis* 1,118, 3,283; *išmanymas* 3,317; *išmintis* 1,156, 3,161; *menuosi* 3,550; *suprantu* 1,23, 3,49; *svarstau* 1,137; *žinau* 1,193, 3,478 ir kt.

Kalba, kalbėjimas: *atsakau* 1,106, 3,245; *kalbu* 1,21, 3,5; *klausiu* 1,153, 3,372; *pritarimas* 1,150, 3,334; *skaitau* 1,19, 3,44; *tylėjimas* 1,80, 3,173; *vardas* 1,47, 3,89; *žodis* 1,169, 3,410 ir kt.

Pastatai bei jų dalys: *daržinė* 3,437; *durys* 3,54; *kluonas* 1,175, 3,423; *krosnis* 3,94; *langas* 1,112, 3,260; *pama-tas* 3,77; *pirkia* 3,291; *rūsys* 3,155; *stogas* 1,19, 3,44.

Įvairūs padargai bei įnagiai: *akėčios* 3,22; *dalgė* 1,61, 3,122; *girnos* 1,211, 3,529; *grėblys* 1,38, 3,74; *kaplys* 1,83; *kirvis* 1,165, 3,271; *kūjis* 1,82, 3,176; *peilis* 1,99, 3,227; *pjautuvas* 1,165, 3,402; *šluota* 1,81, 3,175; *vėtyklė* 1,114, 3,266; *žagrė* 3,151 ir kt.

Darbų atlikėjai: *anglinykas* 1,189, 3,473; *artojas* 1,56, 3,269; *bičius* 3,7; *darbinykas* 1,153, 3,41; *kalvis* 1,62, 3,125;

SYNONYMA
SEV
DICTIONARIVM
Polono-Latinum

A.

A *Polskie*, Et, ac, atque, *Abo*, aut, sive, seu, vel. *Abo? Interrogat*: Nunquid, an num.
áboẃiem, *boẃiem*, nam, quia. quoniam, etenim.
áby, ut *áby raz*, saltem semel, nimirum semel.
ách, heu. hei, eheu
ácz, *áczkolwiek* Quamvis, quanquam, licet, etsi, tametsi, etiamsi, tamen *pro* quamvis
ácz, *nic*, saltem nimium. (vestis scutulata.
ádámáßek, sericum florulentum, tela damascena,
ádámáßkowy, damasceni operis vestis.
ádziámski kobierzec, tapete persicum.
ádwent, dies adventus Christi sacri.
áfekt, affectus, motus, affectio, commotio animi.
áfektu pełny gorący, affectuosus, partheticus
ágrest, uva acerba, uva immitis, uva immatura.
ágrestowy, omphacinus, vinum omphacinum.
ágrestowy sok, omphacium.
akádemia, Academia. universitas omniũ facultatũ

A 2 *ákla*.

12. K. Širvydo „Dictionarium polonolatinum" (1641 m.) pirmasis puslapis

kubilius 3,10; *piemuo* 1,119, 3,286; *plytinykas* 1,10; *siuvėjas* 1,63, 3,128; *tepėjas* 3,411; *verpėja* 1,142, 3,347; *virvinykas* 1,137, 3,340; *žirginykas* 3,118 ir kt.

Dirbimas: *akėju* 1,195, 3,22; *ariu* 1,115, 3,270; *dėmi* 'dedu' 1,54, 3,197; *galandu* 1,116, 3,275; *laužau* 1,70, 3,148; *malu* 1,80, 3,171; *melžiu* 1,25, 3,48; *nešu* 1,98, 3,225; *sėju* 1, 159, 3,402; *siuvu* 1,179, 3,439; *stumiu* 1,120, 3,288; *tveriu* 1,39, 3,75; *verdu* 1,190, 3,470; *verpiu* 1,142, 3,349 ir kt.

Augalai (javai, medžiai, žolės): *aguona* 1,35, 3,69; *aliksnis* 1,113, 3,264; *arkliadantės* 3,433; *avižos* 1,117, 3,278; *beržas* 3,23; *dirsa* 3,124; *eglė* 1,146, 3,86; *kietis* 3,26; *linai* 3,151; *miežiai* 1,46; 3,86; *obelis* 1,43, 3,83; *rugiai* 3,559; *šunobelė* 1,35; *uosis* 1,47, 3,88; *varnelėša* 1,73, 3,156; *žliūgė(s)* 1,168, 3,408; *žirniai* 1,39, 3,75 ir kt.

Gyvūnai (gyvuliai, žvėrys, paukščiai): *apuokas* 1,153, 3,83; *arklys* 1,59, 3,116; *avis* 1,117, 3,125; *elnis* 1,46, 3,88; *garnys* 1,16, 3,39; *karvė* 1,65, 3,132; *kiaulė* 1,177, 3, 430; *kregždė* 1,44, 3,85; *lakštingala* 1,169, 3,410; *lapė* 1,73, 3,153; *stirna* 1,62, 3,126; *šuo* 1,122, 3,294; *vanagas* 1,45, 3, 85; *vilkas* 1,194; *žąsis* 1,34, 3,67 ir kt.

Negyvoji gamta: *akmuo* 1,50, 3,35; *ežeras* 1,47, 3,88; *jūrės* 3,179; *kalnas* 1,37, 3,72; *ledas* 1,73, 3,155; *lyguma* 1,98, 3,182; *patvyniai* 1,137; *raistas* 1,50, 3,5; *upė* 1,161, 3,26; *žemė* 1,215, 3,545 ir kt.

Atmosferos reiškiniai: *giedra* 1,45, 3,316; *lietus* 1,20, 3,46; *pusnis* 3,522; *rūkas* 1,79, 3,120; *šaltis* 1,11, 3,181; *vėjas* 1,192, 3,475 ir kt.

Laikas: *amžis* 1,192, 3,422; *diena* 1,29, 3,58; *gegužės mėnuo* 1,78; *metai* 1,22; *naktis* 1,98, 3,226; *vasara* 1,71, 3, 149 ir kt.

Judėjimas: *bėgu* 1,122, 3,453; *eimi* 1,44, 3,14; *gabenu* 1,140; *judu* 1,71, 3,64; *skrendu* 1,70, 3,149; *skubinuosi* 1,69, 3,145 ir kt.

Erdvės santykiai: *aštuoni* 1,116, 3,273; *aukštas* 1,203, 3,506; *daugybė* 1,36, 3,4; *didis* 1,193, 3,477; *mazkas*

'mažas' 3,53; *platus* 1,178, 3,435; *trumpas* 1,64, 3,132; *truputis* 1,26, 3,132 ir kt.

Dar galima paminėti keletą negausių grupių žodžių, susijusių su visuomenės gyvenimu. Pavyzdžiui, žodžiai, žymintys socialinės būklės bei socialinių santykių sąvokas: *didžiūnas* 3,478; *elgeta* 1,214, 3,540; *galiūnas* 3, 177; *grynius* 3,72; *samdinys* 1,91, 3,189 ir kt.

Administracinio bei valstybinio gyvenimo sąvokas reiškiantys žodžiai: *įsakymas* 1,87, 3,163; *sostas* 1,76, 3,423; *valdyti* 1,172, 3,82 ir kt.

Žodžiai, susiję su kultūra, morale: *draugas* 1,26; *gerbiu* 1,82, 3,432; *lakštas* 1,73, 3,154; *mandagus* 'energingas, mitrus' 1,28, 3,79; *mokslas* 1,16, 3,2; *raštas* 1,123, 3,13 ir kt.

Žodžiai, susiję su menu bei estetika: *dailė* 1,81, 3,24; *drožėjas* 1,26, 3,46; *gražybė* 1,15, 3,127; *skaistybė* 1,45, 3,429 ir kt.

Daugeliui lenkų ir lotynų kalbos žodžių Širvydas pateikė įvairių šnekamosios kalbos leksinių sinonimų ir morfologinių dubletų: pvz.: *buitis, būtybė, esybė, sančius, būklė* (: *bytność rzeczy*) 3,26; *darau, dirbu, veikiu* (: *czynię*) 1,19; *gydytojas, vaistytojas* (: *lekarz*) 3,151; *kūlimas, kūlė* (: *mlócba*) 3, 176; *liga, negalė* (: *choroba*) 1,12, 3,30; *paklaiduo, pakliedėlis, klaidūnas* (: *błędny*) 3,18; *šaltis, vėsa, pavėsis* (: *chłód*) 1,11; *tingus, snaudžiąs* (: *ospale*) 3,274.

Daugiausia sinonimų, paralelinių atitikmenų turi žodžiai, kurie žymi vidinę žmogaus būseną: *baimė, išgąstis, krūpavimas* (: *bojaźń*) 3,20; kalbėjimą: *žodis, kalba, žadas, tarmė* (: *język mowa*) 3,89; *liepiu, įsakau* (: *każę*) 1,52, 3,190; regėjimą: *regiu, veizdžiu, numanau, suprantu* (: *baczę*) 3,5 ir kt.

Nedaug sinonimų, paralelinių atitikmenų turi giminystės terminai: *motė, pati, vyro motė* (: *żona, małżonka*) 3,552; *žmona, moteriškė* (: *niewiasta*) 1,97; *gimdytoja, motina* (: *rodzicielka*) 1,155; atmosferos reiškinių pavadinimai: *dienelė, aušra* (: *dzionek*) 1,29; *vėtra, viesulas* (: *wicher*) 1,192, 3,476; buitinio gyvenimo daiktų pavadinimai: *ratai, vežimas* (: *wóz*) 1,196; žemės ūkio padargų, įrankių pavadinimai: *žagrė, žuob-*

ris (: *lemiesz*) 3,151; pastatų bei jų dalių pavadinimai: *priemenė*, *priesėnis* (: *przedsionek*) 3,349.

Nebūdinga sinonimika (teturi po vieną kitą atitikmenį) žmogaus kūno dalių pavadinimams: *nugara*, *pakala* (: *tyl*) 3,450; gyvulių: *arklys*, *žirgas* (: *koń*) 1,59; paukščių: *peslys*, *lingė* (: *kania*) 1,51; medžių: *blindė*, *žilvitis*, *gluosnis* (: *wierzba*) 3,478 ir kt.

Konkretiems daiktams pavadinti sinonimų stoka žodyne leidžia manyti, kad Širvydas rėmėsi ne visų rytų aukštaičių

13. K. Širvydo žodyno I leidimo popieriaus vandenženkliai

tarmėmis, kuriose, be abejo, būta daugiau sinonimų. Tematinės žodžių grupės, savaime suprantama, priklausė nuo Folkmaro ir Knapskio žodynų, kuriais Širvydas rėmėsi.

Daugumas žodyno žodžių vartojami tomis pačiomis reikšmėmis, kaip ir dabar. Čia žodžiai dažniausiai vienareikšmiai, pateikiami įprastine reikšme. Dvireikšmių ar keliareikšmių žodžių palyginti nedaug, pvz.: *gardulys* 1. gardumynas 1,170; 2. padažas 3,366; 3. skonis 3,411; *paveikslas* 1. meninis ko nors pavaizdavimas plokštumoje 3,481; 2. išvaizda, pavidalas 3, 119; 3. pavyzdys, kaip elgtis, veikti 1,148, 3,362; *būdas* 1. veidas, gymis, išvaizda 3,138; 2. priemonė, kelias, atžvilgis, kaip daroma 3,417; 3. paprotys, tradicija, palinkimas 1,103, 3,236; 4. melodija, gaida 3,226 ir kt.

Žodyne žodžių vartojimo iliustracija negausi. Kaip ir kituose mūsų senuosiuose verstiniuose raštuose, yra verstinių nesuprantamų arba sunkiai suprantamų žodžių reikšmių, pvz.:

ažujėmimas 'pasamdymas' (l. *najem*, lot. *conductio*) 3,189; *išeiga* 'dvasios pakilimas, ekstazė' (lot. *ecstasis*) 3,515; *kunigaikštis* 'mėnuo, mėnulis' (l. *księżyc*) 3,172; *liežuvis* 'kalba' (l. *język*, lot. *lingua*) 3,89; *nutirpintoja žuvelė* 'toks ungurys' (l. *drętwik ryba*, lot. *torpedo*) 3,53; *pagautinis* 'kalinys' (lot. *captivus*) 1,193; *priepultinis* 'atsitiktinis' (l. *przypadkowy*) 3, 364 ir kt.

Širvydas savo žodyne sukaupė nemaža šnekamosios kalbos leksikos. Tačiau, suprantama, žodynas negalėjo visapusiškai atspindėti to meto lietuvių šnekamosios kalbos. Nesiekdamas norminti leksikos, o tik norėdamas pateikti mokymosi priemonę, Širvydas, matyt, negalvojo apie kokią nuoseklesnę atitikmenų atranką.

2. Naujadarai

Nors Širvydas daug pateikė lietuviškų liaudies kalbos žodžių, įvairių vaizdingų liaudiškų sinonimų, tačiau jo žodyno III, IV, V leidime yra nemaža ir dirbtinės leksikos – paties autoriaus sukurtų naujadarų.

Širvydo naujadarais laikomi daugiausia tokie nauji dariniai, žodžiai bei perifrastiniai aiškinimai, kurie paties Širvydo sudaryti šnekamosios kalbos pavyzdžiu arba morfemiškai išversti iš lenkų ar lotynų kalbų ir iki šiol nepastebėti kituose iki Širvydo pasirodžiusiuose raštuose. Prie naujadarų priskirtini ir žodžiai, kuriems suteiktos savitos, naujos reikšmės (neosemantizmai).

„Dictionarium" naujadarai yra įvairūs terminai, įvairių gyvenimo sričių bei reiškinių pavadinimai, kurių nebuvo šnekamojoje kalboje, pvz.: *dirvinystė* 'žemdirbystė' 1,153; *bylavietė* 'teismo vieta' 3,63; *dvasingystė* 'kunigija' 1,27, 3,55; *protomeilė* 'filosofija' 3,61; *stebuklinė* 'teatras' 3,59; *tikybė* 'tikėjimas' 3,475; *vaikavedys* 'pedagogas' 3,288 ir kt.

Žodyne daugiausia naujai padarytų yra daiktavardžių. Darybos požiūriu Širvydo dariniai iš daiktavardžių[60] skirtini į

[60] Dariniai iš būdvardžių ir veiksmažodžių čia nenagrinėjami, juos sunkiau išskirti ir klasifikuoti.

priesagų ir galūnių vedinius, priešdėlinius ir sudurtinius daiktavardžius.

Gausiausia yra priesagų vedinių. Labai produktyvūs veiksmų pavadinimai su priesaga *-imas*: *suprekavimas* 'susiderėjimas' 3,441; *žangstavimas* 'pažanga' 1,135, 3,333; ypatybių pavadinimai su priesagomis *-ybė*, *-ystė*: *parodybė* 'išvaizda' 3,342; *šviestybė* 'dora' 3,44; *duonininkystė* 'duonos kepimas' 3,292; *nederystė* 'nevertumas' 3,204; veikėjų ir veiksmažodinės ypatybės turėtojų pavadinimai su priesagomis *-tojas*, *-ėjas*: *sumąstytojas* 'pramanytojas' 3,541; *prašytojas* 'raštininkas' 1,127; *išspaudėjas* 'spaustuvininkas' 3,54; *susitikėjas* 'kovotojas' 3,337; vardažodinės ypatybės turėtojų pavadinimai su priesaga *-inykas*: *mąstinykas* 'mąstytojas' 3,388; *visotinykas* 'katalikas' 3,99; įrankių ir vietų pavadinimai su priesaga *-tuvė*: *žibintuvė mariose* 'jūros švyturys' 3,149; *išspaustuvė rašto* 'spaustuvė' 3,54; *sukintuvė* 'suktuvas' 3,343; *negalėtuvė* 'ligoninė' 3,437; *melstuvė* 'maldykla' 3,178.

Neproduktyvios veiksmų pavadinimų priesagos *-ionė*, *-tė*: *prekionė* 'prekyba' 3,142; *ažuteptė* 'užbraukimas' 3,352; įrankių pavadinimų priesagos *-iklis*, *-yklė*: *skaitikliai* 'skaitytuvai' 3,153; *našyklė* 'monstrancija' 3,179; *žiedyklė* 'modelis' 3,138; vietos pavadinimų slaviškos kilmės priesaga *-yčia*: *knyginyčia* 'biblioteka' 3,137.

Negausūs galūnių ir priešdėlių vediniai. Iš galūnių vedinių kiek produktyvesni *-a* vediniai: *sugulda* 'atitikimas, harmonija' 3,405; *apidara* 'apdarymas (knygų), aptaisymas' 3,268. Iš priešdėlinių vedinių dažniau pasitaiko daiktavardžių su neiginiu *ne*: *negalas* 'begalybė' 3,216; *nemastas* 'begalybė' 3,12 ir kt.

Širvydas mėgo sudarinėti priešdėlinius naujadarus galbūt lenkų kalbos pavyzdžiu iš priešdėlinių veiksmažodžių: *nuraškytojas* 3,236; *suardytojas* 3,26; *išspaustuvė* 3,54.

Nemaža yra sudaryta sudurtinių daiktavardžių. Jų daryba mažai skiriasi nuo dabartinės literatūrinės tokių daiktavardžių darybos. Žodyne vyrauja sudurtiniai žodžiai, sudėti iš dviejų daiktavardžių: *auksadailė* 'auksakalystė' 3,547; *miestakelė* 'gatvė' 3,456; *protomeilė* 'filosofija' 3,61. Nemaža sudurtinių

naujadarų yra iš daiktavardžio ir veiksmažodžio: *auksadarys* 'alchemikas' 3,2; *miestavaldys* 'burmistras' 3,25; *vaikavedys* 'pedagogas' 3,288.

Nedaug yra sudurtinių daiktavardžių, sudėtų iš būdvardžio ir veiksmažodžio: *negyvagimis* 'kas gimęs negyvas' 3,323; būdvardžio ir daiktavardžio: *didžianamė* 'rūmai, didžiūnų gyvenimas' 3,56; skaitvardžio ir daiktavardžio: *vienovietė* 'vienuolynas' 3,105.

Mėgo Širvydas sudarinėti daiktavardžius su antruoju dėmeniu *-vieta*: *švinovietė* 1,113; *bylavietė* 'teismas' 3,63. Sudurtinius daiktavardžius *nomina agentis* reikšme Širvydas buvo linkęs sudarinėti su veiksmažodžiu *daryti*, pvz.: *auksadarys* 3,2; *eiliadarys* 'tvarkytojas' 3,417.

Iš naujadarų *kariavedys* 1,32, 3,82, *medžiavilnė* 3,8, *regykla* 'teatras' 3,476 Širvydas yra sudaręs ir būdvardžių su priesaga *-inis*: *kariovedinis* 3,82; *medžiavilninis* 3,8; *regyklinis* 3,476.

Daugelis Širvydo kūrybiškai sudarytų naujadarų yra geri: atitinka šnekamosios kalbos (kartais ir giminiškų lenkų bei lotynų kalbų) žodžių darybos dėsnius, pvz.: *apgintinis* (: *obronie służący. Turtelaris*) 3,235; *apidara* (: *aprawa kśiąg, miecza etc. Integumentum scorteum*) 3,268; *atmana* (: *pamiętne. Mnemosy, non, mnemonica, orum*) 3,283; *ištarimas, ištarmė, ištartis, iššadas* (: *wyrzeczenie, wymówiene. Effatum, enunciatum, pronuntiatio*) 3,505; *pirma pradžia daiktų svieto, pirmapradė* (: *żywiol. Elementum*) 3,559; *reikiavietė* (: *prywet, wychód. Latrina*) 3,347; *ūmatikis, greitatikis* (: *lekkowierny. Credulus*) 3,151.

Geras naujadarų darybos pavyzdys Širvydui galėjo būti Daukšos „Postilė". Abstrakčioms sąvokoms reikšti Daukša buvo pasidaręs nemaža naujadarų[61]. Be abejo, Širvydas galėjo pasinaudoti Daukšos raštais ir perimti kai kuriuos jo naujadarus į savo žodyną, pvz.: *apreiškimas* 1,100, 3,230; *bendrinykas* 3,454; *dievystė* 3,21; *dievobaimė* 1,124, 3,20; *geradėja* 1,22; *naujakrikštis* 3,227; *pateptinis* 'kunigas' 1,132, 3,323; *prailgi-*

[61] Plg. Lebedys J. Mikalojus Daukša. V., 1963, p. 316.

nimas 1,142; *rašytojas* 1,65, 3,131,296; *veikėjas* 3,1; *visotimė* 'visuomenė' 3,332; *žvaizdinykas* 'astronomas' 1,41, 3,80 ir kt.

Ne vieną naujadarą Širvydas yra sudaręs morfemiškai versdamas lenkų, kartais ir lotynų kalbos žodžius, nepaisydamas šnekamosios lietuvių kalbos žodžių darybos, semantikos: *ažuguldytojas* (: *założyciel. Fundator*) 1,209; *danginiai* (: *niebiescy. Diui, coelites, coelicolae, superi*) 3,201; *dvasingystė* (: *duchowieństwo* ...) 1,27, 3,55; *keltuvagystė* (: *bydlokradztwo. Abactus*) 3,26; *nekalbolis* (: *niemowlątko. Infans*) 3,205; *pagautinis* (: *więzień. Captivus*) 1,193.

Mėgo Širvydas atsisakyti nuo žinomų skolinių ir tarptautinių žodžių, o jų vietoje pavartoti kitokius naujadarus, pvz.: *apižvalga* (: *rewizja. Recognitio, inspectio*) 3,376; *paniūrystė* (: *melancholia choroba. Melancholia*) 3,167; *protomeilė* (: *filozofia. Philosophia*) 3,61; *švęstinis* (: *klerik. Clericus, initiatus sacris*) 3,106; *vaikavedys* (: *pedagog. Pedagogus*) 3,288; *ženkladarė* (: *fantazija. Phantasia*) 3,60 ir kt.

Tų pačių naujadarų, pasikartojančių ir žodyne, ir „Punktuose sakymų", yra tik keliolika, pvz.: *erdvybė* 3,357; SP I 92; *inteika* 'paklusnumas, malonumas' 3,366; SP II 106; *kariovietė* 1,102, 3,303; SP I 257; *nusiuntinys* 'pasiuntinys' 3,331; SP I 35 ir kt.

Bendrų I ir III leidimo naujadarų yra tik keletas, pvz.: *apgulimas* 1,101, 3,232; *ažuguldytojas* 'įsteigėjas' 1,209, 3,64; *dvasingystė* 'dvasininkija' 1,27, 3,55; *kariovietė* 1,102, 3,303; *naminystė* 'namų ruoša' 1,23,38, 3,49,74; *padaugintojas* 1,132, 3, 324; *patikis* 'kreditas, skola' 3,21, *patikius* 1,48; *šventynė* 'šventenybė' 1,177, 3,428; *taisyklė* 1,139, 3,343 ir kt.

Žodyno I leidime naujadarų nedaug. Tai paaiškintina tuo, kad nedidelės apimties I leidimas buvo Širvydo leksikografinio darbo pradžia. Jame nemaža palikta žodyninių straipsnių be lietuviškų atitikmenų. Folkmaro žodyno lenkų ir lotynų kalbų registre, panaudotame I leidimui, nebuvo daugelio terminų, abstrakčių sąvokų. III leidimo registre, imtame iš Knapskio žodyno, jau kur kas daugiau ir terminų, ir abstrakčių sąvokų, ir lenkų kalbos naujadarų. Kai kuriuos terminus, sąvokas Šir-

vydas nusako perifrastiškai arba duoda lygia greta naujadarą ir perifrastinį aiškinimą, pvz.: *žinia paraikymo sąnarių* (: *anatomia. Incisio membrorum, ars anatomica*) 3,2; *dažymo žinia, dažynė* (: *farbierstwo. Ars tinctoria*) 3,60; *vilna ant medžio auganti, medžiavilnė* (: *bawełna. Linum xylinum, linum gossipinum, lana xyli, linum e gossipio seu xylo frutice*) 3,8; *ūmas tikėjimas, greitatikybė* (: *lekkowierność. Credulitas*) 3,151; *žemėmestė, žemės mestavimas* (: *miernicka nauka. Geometria*) 3,171; *kunigų stono žmonės, dvasingo gyvenimo draugė, dvasingystė* (: *duchowieństwo, stanu duchownego ludzie. Clerus, status clericorum*) 3,55 ir kt.

Retkarčiais Širvydas pateikia net du paralelinius naujadarus, pvz.: *ženkladarė, vaidadarė* (: *fantazja. Phantasia, vis imaginatrix*) 3,60; *plaktuvė, baustuvė* (: *katownia. Carnificina, supplicii locus*) 3,99.

Kai kurie Širvydo sukurti naujadarai buvo vartojami XVII – XVIII a. raštuose. Pavyzdžiui, Slavočinskio „Giesmėse" (1646): *miestakelė* 3,456 (plg. *miestakelis* SG II 25); *nenuovaldžia* 'nesugebėjimas susivaldyti' 3,326 (plg. *nenuvaldžia* SG, II, 24); *šveistybė* 'skaistykla' 3,44, SG II 90; *tikybė* 'tikėjimas' 3,475, SG I 143; Kiprijono Lukauskio (mirusio po 1797 m.) rankraštiniame „Pamoksle iš prisakymų..." (1797): *padarystė* 'paslaugumas' 3,454; *parodybė* 'raiškumas' 3,342; *šventynė* 'šventenybė' 1,177, 3,428; *taisyklė* 1,139, 3,473; *tiesadavys* 'įstatymdavys' 3,344; *veikingystė* 'veiklumas' 3,395; *ženkladarystė* 'stebukladarystė' 3,37 ir kt.

Ne vienas Širvydo sukurtas naujadaras pateko ir į dabartinę literatūrinę kalbą, pvz.: *ištartis, kalavijadaris, kokybė, kupranugaris, mąstytojas, medvilnė, pirmapradė, pratarmė, pražanga, rūbinė, sąranga, spaustuvė, taisyklė, turgavietė, virtuvė* ir kiti.

Širvydo naujadarai literatūrinėje kalboje galėjo įsigalėti per Fridricho Kuršaičio (1806 – 1884) „Littauisch-deutsches Wörterbuch" (1883) ir kitus žodynus, per „Aušrą" (1883 – 1886), „Varpą" (1889 – 1905) bei įvairius lietuviškus raštus.

Pavyzdžiui, aukštaičių poetas ir švietėjas S. Gimžauskas (1844–1897), versdamas religinius raštus, naudojosi Širvydo žodyno naujadarais ir jų pavyzdžiu pats sudarinėjo žodžius. Vieną kitą „Dictionarium" naujadarą yra panaudojęs A. Baranauskas (1835–1902) religinių raštų vertimuose ir kiti vertėjai.

Daugelis „Dictionarium" naujadarų, būdami ir geros darybos, negalėjo išplisti, nes lietuvių kalba ligi XIX a. pabaigos nebuvo plačiai vartojama nei mokslo reikalams, nei apskritai kultūriniame gyvenime.

3. Dialektizmai

Praėjus 350 metų nuo Širvydo žodyno pasirodymo, dialektizmų vartojimo sfera, be abejo, pasikeitė. Prie „Dictionarium" dialektizmų priskirtini tokie žodžiai, kuriuos, remiantis akademiniu „Lietuvių kalbos žodynu" (I–X t.) ir šio žodyno kartoteka, pagal jų dabartinį geografinį paplitimą galima priskirti rytų (ar pietų) aukštaičių tarmėms.

Tarmių leksikos savitumus ryškiausiai parodo žodžiai, susiję su namų aplinka ir buitimi. Kaip tik šios srities žodžiai ir yra būdingiausi Širvydo žodyno dialektizmai. Pavyzdžiui, žodžiai, žymintys įvairius žemės ūkio ir namų apyvokos darbus, veiksmus: *laidau* 'melžiu' 3,48; *šakalu* 'rantau' 3,372; buitinio gyvenimo daiktus, padargus, įrankius: *kultuvas* 'spragilas' 3,27; *rãgutės* 'rogės' 3,397; *rakštis* 'karstas' 3,75; *vytulas* 'karnų, šiaudų ryšelis' 3,129; pastatus bei jų dalis: *dangtis* 'stogas' 1,19, 3,44; *gurbas* 'tvartas, kūtė' 1,11, 3,233; *kūginys* 'tvartas, kūtė' 1,102; gyvulius, gyvūnus: *keltuva* 'galvijas, gyvulys 1,71, 3,26; *peteliškė* 'drugys, plaštakė' 3,180; maisto produktus bei valgius: *pautienė* 'kiaušinienė' 1,45, 3,84; *prametalas* 'riebalai, uždaras' 1,112; gamtos reiškinius: *papietuvės* 'popietė' 3,254; *saulopuolis* 'saulėlydis' 3,314; *vasaris* 'pietinis vėjas' 1,192; su medicina susiję žodžiai: *karštinė* 'šiltinė, drugys' 3,73; *nuodinykas* 'burtininkas, kerėtojas' 1,17, 3,40; žodžiai, neigiamai apibūdinantys asmenį: *bjaurėtuvas* 'begėdis,

bjaurybė' 3,301; *klyvas* 'šleivas, kleivas' 1,61, 3,124; *nenuovoka* 'negudrus' 3,215 ir kt.

Daugelis „Dictionarium" dialektizmų dabar vartojami įvairiose rytų Lietuvos vietose: *brolėčia* 'dukterėčia' 1,177, 3,431 – Švenčionys; *dvailiju* 'mušu, lupu' 1,11 – Čedasai, Siesikai, Ukmergė; *lapauju* 'išdykauju, siaučiu' 1,27, 3,24 – Krekenava, Salamiestis, Biržai, Kupiškis, Dusetos; *putekšlis* 'spuogas' 3,346 – Kiaukliai, Žemaitkiemis, Kavarskas, Suvainiškis, Dusetos, Utena, Tverečius; *vasãris* 'pietinis vėjas' 1,192 – Karsakiškis, Pandėlys, Vabalninkas, Obeliai, Dusetos, Švenčionys; *vytulas* 'karnų, šiaudų ryšelis' 3,129 – Obeliai, Dusetos, Siesikai, Linkmenys, Dysna.

Vienas kitas „Dictionarium" dialektizmas, galbūt įtrauktas Širvydo darbo tęsėjo Jaknavičiaus, dabar vartojamas vien pietinių dzūkų tarmėse: *šarvas* 'merginos kraitis' 3,330 – Kalvarija, Simnas, Lazdijai, Veisiejai, Seirijai, Seinai, Druskininkai, Marcinkonys, Merkinė, Alytus, Daugai, Varėna, Dubičiai, Rodūnia, Valkininkai; *rakštis* 'karstas' 3,75 – Gervėčiai, Pelesa, Rodūnia, Armoniškės, Dieveniškės, Valkininkai, Butrimonys; *pirmamiegis* 'pirmas miegas' 3,293 – Valkininkai.

Siaurų dialektizmų Širvydo žodyne beveik nėra. Tai rodo, kad Širvydas ir jo darbo tęsėjai nesitenkino vien savo gimtosios tarmės leksika, bet stengėsi surasti ir kitose rytų, retkarčiais gal ir pietų aukštaičių tarmėse atitikmenų. Kai kuriuos dialektizmus autorius pateikė kartu su kitais plačiau žinomais ir vartojamais atitikmenimis: *dangtis, stogas* 1,19, 3,44; *kultuvas, spragilai* 3,27; *tiesė, dešinė* 3,343; *vaitoju, vaivoju* 1,46.

Kai kurie žodyno dialektizmai jau buvo ir anksčiau pavartoti kitų iš įvairių vietų kilusių senųjų raštų autorių. Antai Daukša vartojo *kūginys, nuodinykas*; Petkevičius – *keltuva*; Morkūnas – *dangtis* ir kt.

Žodyno tarmybės rodo, kad Širvydas gerai mokėjo gimtąją rytų aukštaičių tarmę. Jis gebėjo tiksliai, taikliai ir vaizdingai versti lenkų ir lotynų kalbos žodžius, kūrybiškai pasinaudodamas liaudies šnekamosios kalbos turtais.

4. Archaizmai

Kai kurie žodžiai, Širvydo laikais vartoti raštuose arba tarmėse, ilgainiui buvo pamiršti. Nemaža atvejų, kai iš dviejų žodyne pateikiamų sinonimų dabar vartojamas tik vienas. Tokius pasenusius, mūsų laikais nevartojamus arba mažai vartojamus žodžius ar pasenusias jų reikšmes laikome archaizmais.

Archaizmais yra virtę kai kurie giminystės terminai: *intė* 'brolio žmona' 3,22; *laigonas* 'žmonos brolis, svainis' 1,164; *motė* 'žmona, pati' 1,45, 3,552; gyvulių ir paukščių pavadinimai: *pekus* 'gyvuliai, banda' 3,26; *ašva* 'kumelė' 1,54, 3,104; *žugara* 'garnys' 1,16; kalbėjimą žymintys žodžiai: *algoju* 'vadinu' 1,29; *tieg* 'sako' 3,338; žodžiai, žymintys vidinę žmogaus būseną: *atakė* 'kerštas' 1,132 (plg. *atãtikės* Lkm); *kūviąsis* 'drovus, nedrąsus' 3,490; *paduksis* 'pasitikėjimas' 1,27, 3,455. Iš aktyviosios vartosenos yra pasitraukę ir tam tikri administracinio bei valstybinio gyvenimo žodžiai: *kalinė* 'kalėjimas' 1,14, 3,34; *viešpati* 'karalienė, šeimininkė" 1,161, 3,283; su morale susiję žodžiai: *paloda* 'pasileidimas, ištvirkavimas' 3,329; su prietarais susiję žodžiai: *čiustai* 'kerėjimas, žavėjimas' 3,40 ir kt.

Širvydo žodyne yra ir semantinių archaizmų. Jais vadiname tokius žodžius, kurių reikšmės yra pažįstamos tik iš senųjų raštų, o dabar užmirštos arba primirštos. Iš semantinių archaizmų minėtini *draugalas* 'svetimoteris' 1,68, 3,37; *iždemi* 'palaidoju' 3,78; *lėtas* 'paprastas, eilinis' 1,194, 3,481.

Kurie ne kurie „Dictionarium" leksiniai ir semantiniai archaizmai Širvydo laikais galėjo būti dialektizmai. Kartais ir dabar rytų bei pietų aukštaičių senosios kartos žmonės dar pavartoja žodžius, kurie literatūrinėje kalboje jau laikomi archaizmais, pvz.: *banda* 'nauda, turtas' 3,236 – Kurkliai; *bernas* 'berniukas, vaikas' 1,11 – Pelesa; *išklėst* 'išmušti, išplakti' 3,507 – Rodūnia; *mi* 'man' 1,14, 3,36 – Zietela; *drin* 'dėl' 1,21 – Dieveniškės.

Nemaža tokių pat leksinių ir semantinių archaizmų buvo plačiau vartojami ir kituose XVI ir XVII a. raštuose, pvz.:

algoju 'vadinu, šaukiu' 1,29 – DP 100, 211; SP I 179, II 171, MT 97; *ankščia* 'skola' 3,342 – DP 284; *ižđemi* 'paslepiu, laikau' 1, 12, 3,30 – BB 1 Kar 20, 39, DP 196; *lėtas* 'paprastas, eilinis' 1,194, 3,481 – DP 467; SP II 196; *medvišius* 'medžiotojas' 3,157 – SE 188; MP 115; *tieg* 'sako' 3,338 – DP 490, 529; SP II 6, 80, SG I 76, II 19; *vetušas* 'senas' 1,174, 3,45 – Mž 37; DP 52; MT 154; *viešpati* 'karalienė, šeimininkė' 1,161, 3,283 – DP 492; SG I 21, II 88; KlG 43.

Kai kurių „Dictionarium" žodžių nepavyko rasti kituose šaltiniuose. Jų iki šiol nebuvo nei akademiniame „Lietuvių kalbos žodyne" (t. I – X), nei jo kartotekoje. Tokius žodžius galėtume laikyti irgi archaizmais, pvz.: *madau* 'mušu, mojuoju' 1,76; *pradievas* 'išmalda' 1,44; *pražandu* 'pramenu' 3,200; *pūstis* 'vasaris' 3,159; *saulinis* 'rytinis vėjas' 1,192; *šaltinė* 'drugys, maliarija' 1,31 ir kt.

Prie „Dictionarium" archaizmų priskirtini ir lietuviški istorizmai, t. y. tokie žodžiai, kuriuos nustota vartoti su realijų, kurias jie žymėjo, archaizacija ir išnykimu, pvz.: *aukštinis* 'dūminės pirkios langelis lubose dūmams išeiti' 3,114; *duoklė* 'mokestis, rinkliava' 3,44; *rykūnija* (*rykūnia*) 'vyriausia namų darbų prižiūrėtoja dvaruose' 3,56 ir kt.

5. Skoliniai

Skoliniais laikomi visi „Dictionarium" nelietuviškos kilmės žodžiai ir hibridai. Prie skolinių[62] dar skiriami ir tarptautiniai žodžiai (dažniausiai kilę iš lotynų ir graikų kalbų).

I leidime skolinių yra apie 9,5 %, hibridų – apie 4 %, III leidime skolinių – apie 6,8 %, hibridų – apie 4,7 %. Pusė I leidimo skolinių pasikartoja III, IV ir V leidime, o hibridų – tik 22 %.

[62] Nustatant skolinių kilmę, remtasi E. Frenkelio „Litauisches etymologisches Wörterbuch" (Göttingen, 1955 – 1965, Band I – II), A. Sabaliausko „Lietuvių kalbos leksikos raida" (– Lietuvių kalbotyros klausimai, 1966, t. 8, p. 5 – 141), „Lietuvių kalbos žodynu", t. I – X.

Širvydo žodyne skolinių yra įvairiose tematinėse grupėse, tačiau čia pasiskirstę netolygiai. Daug skolinių gyvūnijos, kitų kraštų augmenijos, namų apyvokos daiktų, įvairių matavimo ir piniginių vienetų pavadinimuose, įvairių sričių (teismo, karybos, bažnyčios) terminuose. Mažai skolinių yra šeimos narius bei giminystę, ypatybes, veiksmus ir procesus, atmosferos reiškinius ir aplinką reiškiančioje leksikoje. Skoliniai nebūdingi ir žmogaus kūno dalių pavadinimams.

Daugumas žodyne pateiktų skolinių į lietuvių kalbą yra atėję iš slavų kalbų (baltarusių, lenkų, rusų). Gerokai mažiau per šias kalbas pateko kitų gretimų ir tolimesnių kalbų (germanų, lotynų, graikų ir kt.) žodžių.

Didžiuma skolinių gauta iš baltarusių arba per baltarusių kalbą: *abrūsas* 1,154, 3,375; *bačka* 3,10; *čebatai* 1,167, 3,406; *gavėnia* 3,332; *krienas* 1,12, 3,31; *močeka* 1,75, 3,161; *nedėlia* 1,93, 3,204; *pomėtis* 1,118; *ridikas* 1,162, 3,396; *sereda* 1,174, 3,420; *tuinas* 3,110; *velyka* 1,193, 3,477; *zomatis* 'tvora' 3,56 ir kt.

Skolinių, atėjusių iš lenkų ar per lenkų kalbą, Širvydo žodyne mažiau negu skolinių, atėjusių per baltarusių kalbą, pvz.: *anielas* 3,2; *čyščius* 1,18; *grūšia* 1,40, 3,77; *kielikas* 3,102; *litera* 3,154; *maistras* 3,175; *popierius* 1,119, 3,284; *slebizavoju* 3,430; *titulas* 3,451; *vaivada* 1,195, 3,483; *ziegorius* 1,37, 3,190 ir kt.

Dėl artimos slavų kalbų tarpusavio giminystės daugelio „Dictionarium" skolinių neįmanoma nustatyti, iš kurios ar per kurią slavų kalbą jie galėjo patekti, pvz.: *agurkas* 1,111, 259; *bažnyčia* 1,61, 3,122; *čystas* 1,18, 3,44; *kopūstai* 1,51, 3,96; *mostis* 1,77; *pravadai* 'atvelykis' 3,358; *rona* 1,154; *svotas* 1, 37; *turma* 1,14; *vyšnia* 1,194, 3,481; *žiuponas* 3,555 ir kt.

Slavizmų žodyne yra apie 70% visų skolinių, lotynizmų ir graikizmų – apie 21%, pvz.: *adventas* 3,1; *ceremonija* 1,103, 3,236; *forma* 3,62; *kalendorius* 1,50, 3,92; *linija* 3,130; *mišia* 1,83, 3,181; *poterius* 1,118, 3,281; *suma* 3,427; *triumfas* 3,447 ir kt. Germanizmų žodyne yra apie 9%, pvz.: *cielius* 1,10; *drukavoju* 1,26; *grašis* 1,39, 3,76; *kumštas* 'išdaiga' 1,68; *ra-*

tušia 1,154, 3,374; *rakavoju* 'skaičiuoju' 1,153; *sliesorius* 3,410; *varstotas* 1,189 ir kt.

Daugiau germanizmų yra I leidime. Tai paaiškintina didesniu germanizmų procentu Folkmaro žodyno lenkiškoje dalyje.

Daugumas skolinių žodyno straipsniuose pateikti be sinonimų. Tik maždaug penktadalyje straipsnių skoliniai (taip pat hibridai) vartojami su sinonimais, dažniausiai lietuviškais šnekamosios kalbos žodžiais, pvz.: *neišžagtas, čystas* 3,44; *atmintis, pomėtis* 1,118 ir kt.

I leidime skoliniai pateikiami su sinonimais dažniau negu III–V leidime.

Palyginę I leidimo straipsnius su III leidimo atitinkamais straipsniais, matome pastangas vengti skolinių III leidime, pvz.: *tavoras* (: *towar*) 1,181 – *prekė* 3,445; *drukarnia* (: *drukarnia*) 1,26 – *spaustuvė* 3,343; *pragaras, pekla* (: *pieklo*) 1, 121 – *pragaras* 3,292; *kukorius* (: *kucharz*) 1,67 – *virėjas* 3, 140 ir kt.

Ten, kur Širvydas I leidime dar vartojo paraleliai skolinį su lietuvišku atitikmeniu, III leidime pateikiamas tik lietuviškas atitikmuo, pvz.: *tarnauju, slūžiju* (: *służę*) 1,169 – *tarnauju* 3,411. Kur I leidime buvo vienas skolinys, III leidime duodamas tas pats skolinys jau su lietuvišku atitikmeniu, pvz.: *smertis* (: *śmierć*) 1,170 – *smertis, giltinė* 3,412; *kažemėkas* (: *garbarz*) 1,33 – *odinykas, kažemėkas* 3,66. Pasitaiko vienas kitas atvirkščias atvejis – vietoj I leidimo skolinio ir lietuviško atitikmens III leidime duodamas tik skolinys, pvz.: *skomia, stalas* (: *stół*) 1,175 – *skomia* 3,423; *gegužės mėnuo, mojus* (: *maj*) 1,78 – *mojus* 3,166.

Kai kurie Širvydo žodyno skoliniai paseno, tapo archaizmais ar istorizmais, pvz.: *ažnyčia* 'javų džiovykla jaujoje ant pakuros' 3,279; *čyžė* 'duoklė, mokestis' 3,44; *kaštelionas* 'viduramžiais pilies komendantas arba prižiūrėtojas' 3,99 ir kt.

Žodyne pateikti slavizmai ir kai kurie germanizmai yra daugiausia kultūriniai skoliniai, neturį ir dabar lietuviškų atitikmenų ir tapę lietuvių literatūrinės kalbos žodžiais, pvz.: *dūda*

1,27; *kaminas* 1,59, 3,114; *parakas* 1,140, 3,345; *midus* 1,73, 3,175; *taboka* 3,400 ir kt.

Daugelis Širvydo žodyne vartotų skolinių, kilusių iš lotynų ir graikų kalbų, yra įsigalėję kaip tarptautiniai žodžiai, pvz.: *dekretas* 1,202, 3,46; *figūra* 3,123; *fundamentas* 1,40, 3,77; *herbas* 1,32; *kalendorius* 1,50, 3,92; *linija* 3,130; *suma* 3,427 ir kt.

Lotynizmų ir graikizmų Širvydas ir jo darbo tęsėjai sąmoningai vengė, vertė juos lietuviškais. Duoti lotynizmams ir graikizmams lietuviškų atitikmenų skatino ir Knapskio „Thesaurus polonolatinograecus" leksikografinis metodas. Knapskis savo žodyne mėgo lotynizmus ir graikizmus versti į lenkų kalbą.

Gryninti žodyno leksiką Širvydą galėjo skatinti Daukšos lietuvių kalbos puoselėjimo pavyzdys, Folkmaro ir ypač Knapskio lenkų kalbos gryninimo įtaka.

V

ŽODYNO REIKŠMĖ LIETUVIŲ LEKSIKOGRAFIJAI, LITERATŪRINEI KALBAI IR TAUTOS KULTŪRAI

Širvydo žodynas prisidėjo prie lietuvių leksikografijos raidos, literatūrinės kalbos ugdymo, palaikymo, jos teisių viešajame gyvenime gynimo ir įtvirtinimo. Šiame žodyne pirmą kartą lietuvių kalba buvo sugretinta su XVII a. Lietuvoje įsigalėjusiomis lenkų ir lotynų kalbomis. Širvydas įrodė, kad lietuviškai nė kiek ne blogiau kaip lenkiškai ir lotyniškai galima išreikšti visas sąvokas. Lietuviškoji žodyno dalis parodė lietuvių kalbos žodyninės sudėties gausumą, neišsemiamą žodžių darybos potenciją ir labai įvairius aprašomojo aiškinimo būdus.

Širvydo žodyno I leidimo pasirodymas (apie 1620 m.) tarp negausių religinių raštų buvo savaime reikšmingas dalykas –

kaip kalbų mokymuisi skirtos literatūros pradžia. Netrukus išleisto II (1631) ir III (1642) daug didesnės apimties leidimo, arba beveik skirtingo žodyno, pasirodymas buvo nauja pakopa lietuvių leksikografijoje. III leidime gerokai daugiau negu I pateikta šnekamosios ir knyginės leksikos, duota naujų sinonimų, daug įvairių naujadarų, aprašomųjų aiškinimų, atsisakyta nereikalingų svetimybių, patobulintas leksikografinis metodas.

Širvydo žodyno reikšmė lietuvių leksikografijos raidai matyti iš vėlesnių žodynų. Pavyzdžiui, J. Ošustovskis (miręs 1774 m.), rengdamas penkių kalbų lyginamąjį žodyną, nemaža žodžių yra persirašęs iš Širvydo „Dictionarium trium linguarum" III, IV ir V leidimo. Nors Ošustovskio žodynas ir nebuvo išspausdintas, bet išlikęs jo rankraštis Lenkijos Liaudies Respublikoje (Poznanėje) akivaizdžiai rodo, kiek jo sudarytojas yra pasinaudojęs Širvydo leksikografijos patirtimi[63].

Širvydo žodynu naudojosi XVIII – XIX a. Rytų Prūsijos leksikografai. „Dictionarium" IV leidimu rėmėsi P. Ruigys (1675 – 1749), rengdamas „Littauisch-Deutsches und Deutsch-Littauisches Lexicon" (1747), taip pat „Meletema, e re ipsa, auctoribus variis, atque experlentia sistens linguam Lituanicam", 1735 (Lietuvių kalbos tyrinėjimas...)[64]. Tie patys „Dictionarium" žodžiai pateko į K. Milkaus (apie 1736 – po 1805) papildytą P. Ruigio žodyną „Littauisch-deutsches und

[63] Plačiau žr. Leszczyński R. Lietuviški žodžiai nežinomame XVIII a. žodyne. – Aušra, Seinai, 1974, Nr. 1(24). Žodyne sugretinami prancūzų, vokiečių, lenkų, lotynų ir lietuvių kalbų žodžiai.

[64] Ruigys, naudodamasis Širvydo žodynu, darė atranką, vengė naujadarų, dialektizmų, archaizmų, skolinių.

„Meletema..." – tai pirmasis trumpesnis Ruigio „Betrachtung der Littauischen Sprache..." (1745) variantas. Dabar rankraštis yra JAV (prof. K. Varnelio nuosavybė). Rankraščio kopijas turi Lietuvos TSR valstybinė respublikinė biblioteka, Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslinė biblioteka. Dar žr. V. Vilnonytės straipsnį – „Lietuvių kalbos kilmės ir savybių tyrinėjimo" lotyniškas rankraštis (Literatūra ir menas, 1977, Nr. 3, p. 14) ir B. Savukyno informaciją „JAV lietuvių dovana Vilniaus Universitetui" (Kultūros barai, 1977, Nr. 2, p. 52).

Deutsch-littauisches Wörterbuch" (1800). L. Rėza pagal Širvydo „Dictionarium" sudarinėjo lietuvių–vokiečių kalbų žodyną[65]. G. Neselmanas [66] (1811–1881) ir F. Kuršaitis[67] savo žodynuose panaudojo Širvydo žodyno V leidimo žodžių; dialektines formas F. Kuršaitis suliteratūrino[68]. Šiek tiek Širvydo žodyno leksikos per F. Kuršaičio žodynus pateko į Rytų Prūsijos lietuviškus raštus, į „Aušrą", į „Varpą".

Širvydo žodyno IV ir V leidimu naudojosi D. Poška, rašydamas „Słownik języka litewskiego, polskiego i łacinskiego" (1824). Bemaž visą „Dictionarium" leksiką panaudojo leksikografas D. Sutkevičius savo knygoms: „Słownik Litewsko-Żmudzko-Polski" (1835), „Žodininkas Letuwiszkay-Łotiniszkay-Lenkiszkas" (1848)[69]. Šiek tiek Širvydo žodynu rėmėsi S. Grosas[70] (apie 1772–1835), sudaręs „Słownik Polsko-Żmudzki" (1835), ir S. Daukantas[71] (1793–1864), rengdamas lietuvių–lotynų kalbų žodyną (tarp 1850–1864).

Žemaičių leksikografai, įtraukdami į savo žodynus Širvydo žodyno leksiką, fonetines ir morfologines rytietybes neretai pakeisdavo žemaitybėmis. Žemaičių poetas S. Valiūnas (1789–1831) literatūriniame laiške Poškai („Rašančiam lietuvišką žodinį", 1826) pageidavo, kad Poška, rengdamas žodyną,

[65] Nesselmann G. H. F. Wörterbuch der littauischen Sprache. Königsberg, 1851, p. VII.

[66] Ten pat, p. V.

[67] Kurschat F. Littauisch-deutsches Wörterbuch. Halle a. S., 1883, p. IX.

[68] Daugelį Širvydo žodžių (naujadarų, dialektizmų) Kuršaitis laikė nežinomais ir žymėjo laužtiniuose skliausteliuose. Kuršaičio, ypač Neselmano žodynuose pasitaiko nesuprastų, netiksliai paaiškintų, perkeltų su korektūros klaidomis „Dictionarium" žodžių.

[69] Žr. Kruopas J. D. Sutkevičiaus leksikografiniai darbai. – Kn.: Lietuvių kalbos leksikos raida. V., 1966, p. 217–223.

[70] Žr. Kruopas J. S. Groso „Słownik Polsko-Żmudzki". – Literatūra ir kalba, 1956, t. 1, p. 415–419.

[71] Daukantas Daukšą ir Širvydą vadino nemirtingais. Žr. Kruopas J. S. Daukanto pastabos dėl L. Ivinskio kalendorių, arba metskaitlių. – Literatūra ir kalba, 1958, t. 3, p. 485.

neitų Širvydo pėdomis, bet parinktų tokius žodžius, kuriuos „lietuvis ir žemaitis“ rastų ir radęs suprastų[72].

Leksikografijos tikslams Širvydo žodyną Lietuvoje daugiau ar mažiau naudojo ir vėlesni įvairių rankraštinių ir spausdintų žodynų bei žodynėlių rengėjai: M. Akelaitis[73] (1829—1887) – „Słownik litewsko-polski“, S. Gimžauskas – „Žodžiai iš gyvosios kalbos lietuvių linkmeniškių“ (tarp 1875 – 1879), J. Miliauskis-Miglovara (1845—1937) – „Słownik litewski“, V. Pietaris (1850—1902) – „Vardai augmenų“ (1893), K. Drąsutavičius (apie 1850—apie 1905) – „Lenkų-lietuvių kalbų žodynas“, P. Matulionis (1860 – 1932) – „Žolynas“ (1906), J. Ambraziejus (1855 – 1915) – „Lenkiškai-lietuviškai-rusiškas žodynas“ (1907), A. Lalis (1873 – 1960) – „Lenkų ir lietuvių kalbos žodynas“ (1912), S. Šmitas – „Lietuviškai-lenkiškai-rusiškas žodynas“ (1922), J. Baronas (1873 – 1952) – „Rusų lietuvių žodynas“ (1924), J. Dagys – „Lietuviškas botanikos žodynas“ (1938) ir kiti.

K. Būga (1879 – 1924), redaguodamas A. Juškos (1819 – 1880) „Литовский словарь...“ (k – kukštuoties; Петроград, 1922, t. 2), gerokai papildė „Dictionarium“ V leidimo žodžiais. Pats Juška jokiais rašytiniais šaltiniais nesinaudojo.

Visą „Dictionarium“ leksiką sunaudoti buvo pasiryžęs Būga 1924 m. pradėtam leisti „Lietuvių kalbos žodynui“. Jis rūpestingai išrašė visus Širvydo žodyno V leidimo žodžius į atskirus lapelius, kurie dabar naudojami, rengiant akademinį „Lietuvių kalbos žodyną“. Jame pateikiami visi Širvydo V leidimo žodžiai, o nuo 1968 m. ir tie I leidimo žodžiai, kurių nėra V leidime. Viename „Dictionarium“ V leidimo egzemplioriuje[74] Būga labai daug yra prirašęs lenkų ir lotynų kalbų žodžiams lietuviškų atitikmenų.

[72] Žr. Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. V., 1957, p. 294–295.

[73] Žr. Kruopas J. M. Akelaitis leksikografas. – Kn.: Iš lietuvių leksikologijos ir leksikografijos. V., 1970, p. 155 – 177.

[74] Šis egzempliorius su Būgos pastabomis yra Lietuvių kalbos ir literatūros instituto bibliotekos rankraštyne (D 671).

ŽODYNO REIKŠMĖ LIETUVIŲ LEKSIKOGRAFIJAI, LITERATŪRINEI KALBAI IR TAUTOS KULTŪRAI

Nemaža Širvydo leksikos yra patekę į M. Nidermano (1874–1954), A. Seno (1899–1978), F. Brenderio (1894–1938), A. Salio (1902–1972) „Lietuvių rašomosios kalbos žodyną" (t. I–V, 1932–1968) ir A. Kuršaičio (1857–1944) „Lietuviškai-vokišką žodyną" (t. I–IV, 1968–1973).

Širvydo žodynu dažnai naudojosi lietuvių ir kitų baltų kalbų etimologinių žodynų ir studijų autoriai: H. Benderis (1882–1951) – „A lithuanian Etymological Index" (1921), perteikęs K. Brugmano (1849–1919) ir kitų etimologų aprašytus Širvydo „Dictionarium" žodžius, R. Trautmanas (1883–1951) – „Baltisch-slawisches Wörterbuch" (1923), E. Frenkelis (1881–1957) – „Litauisches etymologisches Wörterbuch" (1955–1965) ir kiti.

Apie Širvydo žodyno poveikį XVII–XVIII a. lietuvių literatūrinei kalbai nedaug teturime tiesioginių duomenų. Tačiau vien tai, kad per šimtmetį (nuo 1620 iki 1713 m.) išėjo penki leidimai, aiškiai rodo žodyną buvus reikalingą ir populiarų.

XVII a. ir XVIII a. pradžioje Širvydo žodynu Lietuvoje naudojosi ne tik Vilniaus akademijos auklėtiniai, pamokslininkai, bet ir nemaža to meto lietuviškosios raštijos darbuotojų. Katalikiško giesmyno vertėjui Slavočinskiui Širvydo žodynas (1642 m. leidimas) buvo parankinė knyga, o jos autorius – didžiausias autoritetas[75].

XVIII a. pabaigos religinių darbų autorius K. Lukauskis rėmėsi „Dictionarium" paskutiniais leidimais. Jo rankraštyje „Pamokslas iš prisakymų..."[76] yra pavartota ir Širvydo žodyno naujadarų.

Taigi Širvydo žodynas suvaidino didelį vaidmenį kovoje su literatūrinės kalbos užteršimu ir degradavimu XVIII a.[77]

[75] Plg. Slavočinskis S. M. Giesmės tikėjimui katalickam priderančios. Paruošė J. Lebedys. V., 1958, p. 27–28.

[76] Rankraštis yra Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslinės bibliotekos Rankraščių skyriuje. F 1, D–654.

[77] Plg. Lebedys J. Konstantinas Sirvydas. – Kn.: Lituanistikos baruose, t. 1, p. 114.

XIX a. pradžioje žemaičių literatams, susirūpinusiems gimtąja kalba, jos žodynų rengimu, Širvydo žodynas buvo geras šaltinis ir pavyzdys. Žemaičių rašytojas Antanas Klementas (1756–1823) literatūriniame eiliuotame laiške „Donis pridera“ (1810) nors ir nusiskundė „Dictionarium“ rytietiškumu, bet prisipažino, kad be Širvydo žodyno neįstengtų lietuviškai rašyti[78].

Be savo tiesioginio poveikio, Širvydo žodynas XVIII–XIX a. literatūrinę kalbą veikė per daugelį to laikotarpio žodynų, kurių autoriai „Dictionarium“ leksiką perkėlė į savo žodynus.

Lietuvių kalbos fonetikos, morfologijos, dialektologijos dalykų aiškinimams nuo XIX a. pradžios iki mūsų dienų Širvydo žodynu naudojosi ir naudojasi lietuvių kalbininkai, įvairių tautų žymūs baltistai ir slavistai.

Ne mažiau Širvydo žodynas reikšmingas ir lietuvių kultūros istorijai. Daugelyje senosios lietuvių literatūros darbų, leidinių, vadovėlių, chrestomatijų minimas Širvydas, jo žodynas ir „Punktai sakymų“, duodama bibliografinių duomenų, ištraukų, pavyzdžių. Širvydo žodyno populiarumą ir paplitimą rodo ir tai, kad jį nuo seno turėjo įvairios bibliotekos, archyvai, muziejai, įžymūs bibliografai, kalbininkai, rašytojai, literatai, bibliofilai: S. Polockis (1629–1680), S. Medvedevas (1641–1691), J. Giedraitis (1754–1838), K. Zabitis-Nezabitauskas (1800–1876), A. Klementas (1756–1823), D. Poška (apie 1757–1830), S. Valiūnas (1789–1831), J. Plioteris (1810–1836), G. Narbutas (1784–1864), S. Daukantas (1793–1864), M. Valančius (1801–1875), M. Akelaitis (1829–1887), S. Baltramaitis (1841–1927), K. Būga (1879–1924), J. Jablonskis (1860–1930), J. Basanavičius (1851–1927), J. Karlovičius (1836–1903), J. Tumas-Vaižgantas (1869–1933), V. Biržiška (1884–1956), J. Balčikonis (1885–1969), M. Šikšnys (1874–1970), K. Boruta (1905–1965) ir kiti.

[78] Klementas A. Donis pridera. – Kn.: Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. V., 1957, p. 258.

Širvydo žodynas buvo populiarus, žinomas ir paplitęs mūsų kaimynų šalyse: Lenkijoje, Rusijoje, Latvijoje, Vokietijoje ir kitur. Žodynas yra turėjęs įtakos latvių leksikografijai – „Dictionarium" pasirodymas pagreitino latvių kalbos žodynų rengimą. Vienas pirmųjų latvių leksikografų J. Elgeris (1585–1672) lenkiškų žodžių registrą su lotyniškais atitikmenimis ėmė iš Širvydo žodyno III (1642) leidimo[79]. Leidėjai, galutinai rengdami Elgerio žodyną spaudai (žodynas išėjo 1683 m.), naudojosi ir IV (1677) Širvydo žodyno leidimu[80].

XIX a. viduryje pagal „Dictionarium trium linguarum" V leidimą buvo parašytas antras latvių kalbos žodynas – J. Kurmino[81] „Słownik polsko łacinsko łotewski" (1858).

Šiek tiek „Dictionarium" lietuviškų žodžių į savo rankraštinį vokiečių–latvių kalbų žodynėlį[82] persirašė latvių literatas J. Alunanas (1832–1864).

Jau XVII a. antroje pusėje, kaip minėjome, Širvydo leksikografiniai darbai buvo žinomi Rusijoje. Vienintelį žodyno I leidimo egzempliorių išsaugojo, juo domėjosi, naudojosi XVII a. įžymus baltarusių ir rusų visuomenės ir cerkvės veikėjas S. Polockis, Maskvos spaudos rūmų bibliotekos tvarkytojas ir saugotojas Germanovas, rusų rašytojas ir cerkvės veikėjas S. Medvedevas.

Rusijos Mokslų Akademijos rūpesčiu išleistame H. Bakmeisterio (1730–1806) ir P. Palaso (1741–1811) „Visų kalbų ir tarmių lyginamajame žodyne" („Сравнительные словари всех языков и наречий", I–II, 1787–1789) beveik visi lietuviški žodžiai imti iš Širvydo žodyno V leidimo[83].

XIX a. viduryje, plintant lyginamajam istoriniam metodui, didėjant domėjimuisi lietuvių kalba, jos rašto paminklais, su-

[79] Plg. Zemzare D. Latviešu vārdnīcas. Rīgā, 1961, p. 64.

[80] Urbutis V. Senieji latvių kalbos žodynai. – Lietuvių kalbotyros klausimai, 1963, t. 6, p. 309.

[81] Ten pat, p. 311.

[82] Allunāns J. Kopoti raksti. Rīgā, 1933, t. 3.

[83] Pakalka K. XVIII a. rusų „Visų kalbų žodynų" lietuviškoji leksika. – MA Darbai. Ser. A, 1977, Nr. 3(60), p. 137–138.

intensyvėjo lietuvių kalbos tyrinėjimas. Širvydo žodynu, kaip geru kalbos šaltiniu, imta dažnai remtis. 1852 m. Rusijos Mokslų Akademija į Lietuvą siuntė lyginamosios kalbotyros mėgėją Stanislovą Mikuckį (1814–1890), kuris čia rinko žinias apie lietuvių kalbą ir lygino Širvydo „Dictionarium" su Sutkevičiaus ir Neselmano žodynais[84]. Ivinskis[85] 1862 m. laiške vienam Rusijos geografijos draugijos nariui, prašiusiam pateikti žinių apie lietuvių kalbos padėtį, žadėjo išrašyti iš jam prieinamų žodynų, taip pat iš Širvydo žodyno nežinomus žodžius.

XIX a. pabaigoje Širvydo žodynu domėjosi rusų literatūros istorikas Orlovas, kalbininkas ir archyvininkas Pogorelovas, žymieji rusų kalbininkai Požezinskis, Fortunatovas. Jų rūpesčiu ir pastangomis buvo surastas Maskvos sinodo spaustuvės bibliotekoje ir aprašytas vienintelis žinomas iki šiol išlikęs defektinis I leidimo egzempliorius ir keturi III leidimo egzemplioriai.

V. Požezinskio ir A. Briuknerio (1856–1939) liudijimu, defektinį Širvydo žodyno I leidimo egzempliorių mokslo reikalams rengėsi išleisti Rusijos Mokslų Akademija[86]. Šį svarbų sumanymą sutrukdė Pirmasis pasaulinis karas.

Po Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos buvusios Maskvos spaudos rūmų bibliotekos knygos, kartu ir Širvydo I ir III leidimo egzemplioriai, atiteko TSRS centriniam valstybiniam senųjų aktų archyvui (Maskvoje). 1955 m. archyvo rūpesčiu Širvydo žodyno I leidimo defektinis egzempliorius buvo konservuotas, įrištas ir kartu su kitais vieninteliais knygų egzemplioriais dabar laikomas specialioje saugykloje.

1957 m. TSRS centrinis valstybinis senųjų aktų archyvas padovanojo vieną III leidimo egzempliorių Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto bibliotekai.

[84] Tolutienė B. Antanas Juška leksikografas. – Literatūra ir kalba, 1961, t. 5, p. 206.

[85] Вольтер Э. К истории литовской этнографии и письменности (1898?) (atskiras atspaudas).

[86] Plg. Brückner A. Polacy a Litwini (język i literatura). – In: Polska i Litwa w dziejowym stosunku. Warszawa, 1914, p. 386.

Širvydo žodynas ir „Punktai sakymų" buvo plačiai žinomi ir naudojami Lenkijoje. Prieš pat III (1642) Širvydo „Dictionarium trium linguarum" leidimą lenkų jėzuitai Varšuvoje 1641 metais (taigi tik vieneriais metais anksčiau) išleido Širvydo „Dictionarium polonolatinum" (žr. 11, 12 pav.). Žodynas skirtas lenkų jėzuitų mokyklų auklėtiniams mokytis lotynų kalbos. Žodyno apimtis tokia, kaip Širvydo III, IV ir V leidimo lenkiškoji ir lotyniškoji dalis. Dvikalbis lenkų–lotynų kalbų žodynas galėjo būti išleistas pagal Širvydo trikalbio lenkų–lotynų–lietuvių kalbų žodyno antrąjį (1631) leidimą (jo nėra išlikusio nė vieno egzemplioriaus), tik be lietuviškosios dalies.

ŽODYNO REIKŠMĖ LIETUVIŲ LEKSIKOGRAFIJAI, LITERATŪRINEI KALBAI IR TAUTOS KULTŪRAI

Lietuvių kalba ir Širvydo žodynu labiau susidomėta XIX a. pradžioje, kai Varšuvos mokslo bičiulių draugija, 1800 m. įkurta T. Čackio (1765–1813), pageidavo, kad Vilniaus universitetas pateiktų žinių apie lietuvių kalbą, jos vartoseną, o ypač kai tos draugijos pavestas K. Bogušas (1746–1820) Varšuvoje 1806 m. paskaitė referatą „O początkach narodu i języka litewskiego" („Apie lietuvių tautos ir kalbos pradžią"), kurį 1808 m. išleido atskiru leidiniu.

Vilniaus universiteto komisija, informuodama Varšuvos mokslo bičiulių draugiją apie lietuvių kalbą, šiek tiek pasinaudojo Širvydo žodynu[87] (III leidimu). Lietuvių kalbos savaimingumui ir jos leksikos gausumui atskleisti K. Bogušas minėtoje savo studijoje gerokai naudojosi Širvydo žodyno V leidimu[88]. K. Bogušo studija supažindino lenkus su lietuvių tautos kilme, lietuvių kalbos senumu, tinkamumu grožinei literatūrai. Širvydo žodynu domėjosi lenkų istorikas T. Čackis. Tai matyti iš D. Poškos literatūrinio laiško „Gromata pas Tadeušą Čackį", kur D. Poška rašo negalįs duoti jam Širvydo žodyno, nes patsai esąs pasiskolinęs iš vyskupo M. Giedraičio[89].

[87] Plg. Wiszniewski M. Historija literatury polskiej. Kraków, 1857, t. 9, p. 411–413.

[88] Plg. Maciūnas V. Bohušo veikalas apie lietuvių kalbą. – Kn.: Archivum Philologicum. K., 1937, t. 6, p. 84–99.

[89] Plg. Gromata pas Tadeušą Čackį Dionizo Poškos. – Kn.: Lietuvių poezija. XIX amžius. V., 1955, p. 62.

Širvydo žodynas buvo žinomas lenkų leksikografui S. B. Lindei[90] (1771–1847). „Dictionarium" ir „Punktai sakymų" pateikiami S. B. Lindės „Słownik języka polskiego" (1807) literatūros šaltinių sąraše.

Su Širvydo žodynu buvo gerai susipažinęs ir lenkų rašytojas J. Kraševskis (1812–1887). Jis pripažino, jog Širvydas pralenkęs kitus leksikografus, pastebėjo didelį Širvydo gebėjimą kurti naujadarus ir kita. J. Kraševskis nurodė ir žodyno trūkumus, tačiau tai darė remdamasis XIX a. išaugusia lenkų leksikografija: „Dictionarium" apimtis esanti nepakankama, trūkstą būtiniausių žodžių, esą nereikalingų, ne savo krašto medžių, gėlių pavadinimų, neduotos žodžių gramatinės formos, nepažymėti žodžių kirčiai, esą dirbtinių žodžių reikšmių, gausu skolinių, netobula rašyba, labai archaiška lenkų kalba ir kt.[91] Iš dalies Kraševskis buvo teisus, tik jis primiršo, kad tai buvo prieš du šimtmečius parengtas pirmasis lietuvių leksikografijos darbas.

Širvydo žodynas dar XVIII a. buvo žinomas Vokietijoje. Vokiečių kalbininkas J. Adelungas (1732–1806), apibūdindamas lietuvių kalbą, savo garsiajame „Mithridates..." (1809) mini Širvydo žodyno IV ir V leidimą[92]. Vokiečių, kaip ir kitų šalių, baltistai naudojosi ir naudojasi Širvydo žodynu savo tyrinėjimams.

Širvydo žodynui populiarėti padėjo daugelio kalbininkų domėjimasis baltų kalbomis, kai, susiformavus XIX a. pradžioje lyginamajam istoriniam metodui, lietuvių kalba išėjo į tarptautinę kalbos mokslo areną.

Širvydo žodyno penki leidimai padėjo tvirtus pamatus lietuvių leksikografijai, o jo autorius nusipelnė pirmojo lietuvių leksikografo vardą. Žodynas yra pirmoji pasaulietinio turinio

[90] Plg. Linde S. B. O języku dawnych Prusaków. Rozbiór dzieła Vatera. – Roczniki... Warszawa, 1822, t. 15, p. 179.

[91] Kraszewski J. I. Litwa (Starożytne dzieje, ustawy, język, wiara, obyczaje, pieśni, przysłowia, podania i t. d.). Warszawa, 1847, t. 1, p. 6.

[92] Adelung J. Ch. Mithridates oder Allgemeine Sprachenkunde... Berlin, 1809, t. 2, p. 709.

knyga negausioje to meto lietuvių literatūroje. „Dictionarium“ buvo geras pavyzdys ir šaltinis daugeliui vėlesnių leksikografų. Šiandien šis žodynas tebėra svarbus ir aktualus žodžių istorijai tyrinėti, iš dalies ir XVII a. rytų aukštaičių šnekamajai kalbai pažinti.

ŽODYNO REIKŠMĖ LIETUVIŲ LEKSIKOGRAFIJAI, LITERATŪRINEI KALBAI IR TAUTOS KULTŪRAI

Širvydas pirmasis lietuvių raštijoje įvedė lietuvių kalbą į leksikografiją, lietuvių kalbos leksiką sugretino su gausią literatūrą turinčių lotynų ir lenkų kalbų leksika ir parodė, kad lietuvių kalba savo turtingumu prilygsta lenkų ir lotynų kalboms. Savo žodynu Širvydas padėjo tvirtus lietuvių kalbos ugdymo ir gryninimo pamatus. Panaudodamas žodyno II leidimui garsaus Europoje Knapskio „Thesaurus polonolatinograecus“ lenkiškų ir lotyniškų žodžių naują didelės apimties registrą, Širvydas iškėlė lietuvių leksikografiją į to meto pasaulinės leksikografijos lygį.

K. Pakalka

РЕЗЮМЕ

Трехъязычный (польско-латинско-литовский) словарь Константинаса Ширвидаса (1579–1631) „Dictionarium trium linguarum" занимает важное место в письменности Великого княжества Литовского XVII в. Он является первым печатным литовским словарем, первой книгой светского содержания. Словарь К. Ширвидаса содействовал нормализации и всестороннему развитию литовского языка. Как первая лексикографическая работа, как первоначальный образец словарь оказал большое влияние на развитие литовской лексикографии. Богатая лексика словаря позволяет не только судить о состоянии литовского языка XVII в., но и представляет чрезвычайно важные материалы о литовском языке, в частности для историков языка, для исторической диалектологии и лексикологии. На протяжении столетия словарь К. Ширвидаса издавался пять раз: около 1620 г. и в 1631, 1642, 1677, 1713 гг.

При подготовке первого издания словаря К. Ширвидас в какой-то мере использовал польско-латинскую часть словаря Н. Фолькмара „Dictionarium quatuor linguarum" (1613), второго–третьего – „Thesaurus polonalatinograecus" (1621) Г. Кнапского. Польскую и латинскую части словарей Н. Фолькмара и Г. Кнапского К. Ширвидас творчески переработал и перевел на литовский язык.

Сравнение литовских соответствий первого и третьего изданий позволяет проследить, как совершенствовалась лексикографическая работа К. Ширвидаса и продолжателей его труда. В литовские переводы польских

и латинских слов в третьем—пятом изданиях внесены дополнительные синонимы.

Поскольку первое издание словаря значительно отличается от третьего—пятого изданий, их можно рассматривать как отдельные лексикографические работы.

До наших дней сохранился только один экземпляр первого издания рассматриваемого словаря, в котором не достатет девяти листов в начале и нескольких в конце. Не сохранилось ни одного экземпляра второго издания, третьего осталось пять экземпляров, четвертого – десять, пятого – несколько десятков.

По происхождению К. Ширвидас уроженец Восточной Литвы, поэтому неслучайно в словаре нашли отражение особенности диалекта его родного языка.

Формат словаря 17 × 10,5 см, объем около 432 страниц. В первом издании словаря около 6000 литовских слов, в третьем – около 10000. Из них более 4000 повторяются в первом и третьем изданиях. Только в первом издании находим около 2000 слов, которых не обнаруживаем в третьем.

В третьем издании имеется более 6000 слов, которые отсутствуют в первом. По словарному составу третье—пятое издания отличаются незначительно. Лексика словаря К. Ширвидаса очень разнообразна и охватывает целый ряд тематических групп.

Необходимо отметить, что в словаре К. Ширвидаса много новообразований, характерных для польского и латинского языков. Некоторые из этих слов дошли до наших дней и употребляются в современном литовском литературном языке. Архаизмов и узких диалектизмов, а также заимствований сравнительно немного. Заимствованные слова и гибриды составляют в среднем 12% (в первом издании около 13,5, в третьем—пятом – около 11,5%). Большинство заимствований представлено славизмами – словами из белорусского и польского языков.

РЕЗЮМЕ

Настоящее издание состоит из вступительной статьи, указателя литовских слов и фотографического воспроизведения третьего издания „Dictionarium trium linguarum". В первом разделе введения освещается история словаря, характеризуются обстоятельства появления первого и второго изданий. Датировка выхода в свет первого издания определяется по водяным знакам на бумаге.

Исследуются также состав и происхождение слов литовской части словаря первого и третьего изданий. Детально изучаются различия в словарных статьях третьего—пятого изданий литовской части словаря.

В третьем разделе анализируются орфографические, фонетические и морфологические особенности слов, в четвертом – объем словаря, его словарный состав и др. В пятом разделе определяется значение словаря для литовской лексикографии, литературного языка и национальной культуры.

В конце прилагается указатель слов литовской части словаря „Dictionarium trium linguarum", который облегчит пользование изданием.

RÉSUMÉ

Polsko-łacinsko-litewski słownik Konstantinasa Širvydasa (1579–1631) jest pierwszym słownikiem, drukowanym w języku bałtyckim, ma on ogromne znaczenie jako zabytek języka i kultury litewskiej XVII wieku. Pierwsze wydanie słownika ukazało się około r. 1620. W ciągu stulecia słownik ukazał się 5 razy: około r. 1620, w r. 1631, 1642, 1677, 1713. W niebogatej i prawie wyłącznie religijnej literaturze litewskiej XVI–XVII w. słownik Širvydasa jest pierwszą pozycją książkową o treści świeckiej. Swoim słownikiem Širvydas przyczynił się w dużym stopniu do unormowania i wszechstronnego rozwoju języka litewskiego. Słownik jako pierwsze źródło leksykograficzne i jako pierwowzór wywarł duży wpływ prawie na całą późniejszą leksykografię litewską. Obfita litewska leksyka słownika nie tylko pozwala sądzić o stanie języka litewskiego XVII wieku, lecz również daje niezmiernie cenny materiał dla całej nauki o języku litewskim, szczególnie dla jego historii, dialektologii i leksykologii.

W pracy nad pierwszym wydaniem swego słownika Širvydas wykorzystał część polsko-łacińską („Polonicolatina") „Dictionarium quatuor linguarum" (1613) Mikołaja Volckmara. Dla drugiego i trzeciego wydań został wykorzystany „Thesaurus polonolatinograecus" (1621) Grzegorza Knapskiego. Części polską i łacińską słowników Volckmara i Knapskiego Širvydas potrafił twórczo i stosunkowo dobrze przetłumaczyć na język litewski. Przy porównaniu litewskich odpowiedników w wydaniach pierwszym i trzecim daje się zauważyć doskonalenie pracy leksykograficznej Širvydasa i jego kontynuatorów. Objaśnienia w wydaniu trzecim są bardziej wyczerpujące, różnorodne oraz dokładniejsze niż w pierwszym. Ponieważ

pierwsze wydanie słownika różni się od trzeciego – piątego, można je uważać za odrębne pozycje leksykograficzne.

Z pierwszego wydania zachował się do naszych czasów tylko jeden egzemplarz nie posiadający początku ani końca, z drugiego – żaden, z trzeciego – pięć, z czwartego – dziesięć, z piątego – kilkadziesiąt.

Širvydas pochodził z Litwy Wschodniej, toteż słownik zawiera właściwości jego rodzimej gwary.

Format pierwszego wydania słownika – 17 × 10,5 cm, objętość – 432 strony. Pierwsze wydanie zawiera około 6000 litewskich wyrazów, trzecie – około 10 000. W pierwszym i trzecim wydaniach mamy ponad 4000 wspólnych wyrazów. Słów, które znajdują się w pierwszym wydaniu i nie są powtórzone w następnych, jest ponad 2000, natomiast w trzecim wydaniu jest już 6000 z górą nowych wyrazów. Zasoby leksyki trzeciego – piątego wydania różnią się nieznacznie. Pod względem tematycznym leksyka słownika Širvydasa jest bardzo różnorodna i reprezentuje wiele dziedzin. Obok litewskiego słownictwa ludowego w słowniku znajdujemy sporo leksyki sztucznej – neologizmów, stworzonych przez samego autora. Niejeden z neologizmów Širvydasa trafił do współczesnego litewskiego języka literackiego. Archaizmów, dialektizmów, zapożyczeń w leksyce słownika jest niewiele. Zapożyczenia i hybrydy stanowią w słowniku średnio 12%, w pierwszym wydaniu – około 13,5%, w trzecim – piątym – około 11,5%. Dużą część zapożyczeń stanowią slawizmy: wyrazy białoruskie i polskie.

Wydanie składa się z artykułu wstępnego, indeksu wyrazów litewskich oraz fotograficznego tekstu trzeciego wydania „Dictionarium".

W pierwszej części wstępu znajdują się wyjaśnienia, dotyczące dziejów słownika, okoliczności ukazania się pierwszego i drugiego wydań, roku wydania defektywnego egzemplarza, ustalonego na podstawie znaków wodnych, źródeł części łacińskiej i polskiej wydań pierwszego i trzeciego oraz przedmowa do trzeciego wydania. Wyjaśnia się wszyst-

kie różnice w artykułach hasłowych wydań trzeciego – piątego. W trzecim rozdziale wstępu omówiono językowe właściwości słownika: pisownię, fonetykę, morfologię. W rozdziale czwartym daje się przegląd objętości słownika, składu leksyki, jei tematycznych grup, neologizmów, dialektyzmów, archaizmów, zapożyczeń. W rozdziale piątym wstępu zawarta jest ocena znaczenia słownika dla leksykografii litewskiej, języka literackiego i kultury narodowej.

Znajdujący się w wydaniu wykaz litewskich wyrazów ułatwi badanie litewskiej leksyki „Dictionarium".

ZUSAMMENFASSUNG

Das polnisch-lateinisch-litauische Wörterbuch von K. Širvydas (1579–1631) ist das erste gedruckte Wörterbuch der baltischen Sprache, ein bedeutendes Denkmal der litauischen Sprache und Kultur aus dem 17. Jahrhundert. Seine 1. Auflage wurde um das Jahr 1620 gedruckt. Das Wörterbuch von K. Širvydas war das erste Buch mit weltlichem Inhalt in der litauischen Literatur des 16.–17. Jahrhunderts, die nicht zahlreich war und fast ausschließlich religiösen Charakter hatte. Mit seinem Wörterbuch forderte K. Širvydas die Normierung und vielseitige Entwicklung der litauischen Sprache. Dieses Wörterbuch ist die Urquelle und das erste Beispiel der Lexikographie. Deshalb hat es einen großen Einfluß auf die ganze spätere litauische Lexikographie ausgeübt.

Die umfangreiche litauische Lexik des Wörterbuchs erlaubt nicht nur über den Zustand der litauischen Sprache des 17. Jahrhunderts zu urteilen, sie stellt aber einen außerordentlich wichtigen Stoff für die litauische Linguistik, besonders für die Sprachgeschichte, Dialektologie und Lexikologie dar.

Im Laufe des Jahrhunderts wurde das Wörterbuch 5mal herausgegeben: 1. Auflage – um 1620, 2. Auflage – 1631, 3. Auflage – 1642, 4. Auflage – 1677, 5. Auflage – 1713.

Beim Schreiben des Wörterbuchs (1. Auflage) benutzte Širvydas den Teil des Wörterbuchs „Polonicolatina" von Mikolaj Volckmar unter dem Titel „Dictionarium quatuor linguarum" (herausgegeben 1613). Bei der 2. und 3. Auflagen wurde das Wörterbuch von Grzegorz Knapski „Thesaurus polonolatinograecus" (herausgegeben 1621) benutzt. K. Širvydas verstand, den lateinischen und polnischen Teil der Wörterbü-

cher von Volckmar und Knapski in die litauische Sprache gut und schöpferisch zu übersetzen.

Bei der Gegenüberstellung der identischen litauischen Wörter der 1. und 3. Auflagen sehen wir die Vervollkommnung der lexikographischen Arbeit von Širvydas sowie der Arbeit seiner Fortsetzer. Die Erleuterungen zu der 3. Auflage sind vollständiger und genauer im Vergleich mit der 1. Auflage. Da sich die erste Auflage des Wörterbuchs von den 3.—5. Auflagen unterscheidet, kann man diese Auflagen als einzelne lexikographische Werke betrachten.

Von der ersten Auflage blieb uns heute ein einziges Exemplar ohne Anfang und Ende erhalten, von der 2. Auflage ist nichts geblieben, von der 3. – fünf Exemplare, von der 4. Auflage stehen für uns heute zehn Exemplare zur Verfügung, von der 5. Auflage sind schon Dutzende von Exemplaren erhalten geblieben.

K. Širvydas stammt aus Ostlitauen, deshalb sind im Wörterbuch die Eigenschaften des Dialekts seines Geburtsortes zu bemerken.

Die erste Auflage des Wörterbuchs hat ein Format von 17x10,5 cm und 432 Seiten. Die 1. Auflage enthält etwa 6 Tausend litauische Wörter, die 3. Auflage – etwa 10 Tausend Wörter. In der 1. und 3. Auflagen gibt es mehr als 4 Tausend identische Wörter. Die erste Auflage und die anderen Auflagen enthalten mehr als 2 Tausend Wörter, die sich nicht wiederholen, während in der 3. Auflage gibt es schon über 6 Tausend neue Wörter.

Die 3. und die 5. Auflagen weisen hinsichtlich ihres lexikalischen Umfangs weniger Unterschiede auf. Die Lexik des Wörterbuchs von Širvydas ist thematisch sehr umfangreich und umfaßt viele Gebiete.

Im Wörterbuch neben der volkstümlichen Lexik gibt es auch künstliche Lexik, d. h. Wörter, die vom Autor selbst geschaffen sind (Neubildungen). Einige dieser Neubildungen wurden auch in die gegenwärtige Literatursprache aufgenommen. Archaismen, enge Dialektismen und Lehnwörter sind

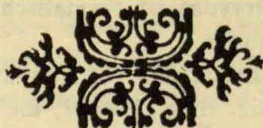
in der Lexik des Wörterbuchs nicht häufig zu treffen. Die Lehnwörter und Hybriden bilden im Wörterbuch im Durchschnitt 12%, in der 1. Auflage – etwa 13,5%, in den 3.—5. Auflagen – etwa 11,5%. Die meisten Lehnwörter sind Slawismen: Wörter der belorussischen und polnischen Sprache.

Die vorliegende Auflage besteht aus der Einleitung, dem Register der litauischen Wörter und photomechanischem Neudruck des Textes der 3. Auflage des „Dictionarium".

Im ersten Kapitel der Einleitung ist ein Überblick über die Geschichte des Wörterbuchs, die Umstände der Herausgabe der 1. und 2. Auflagen, das Druckjahr des defektiven Exemplars nach den Wasserzeichen, die Urquellen der polnischen und lateinischen Teile der 1. und 3. Auflagen und das Vorwort der 3. Auflage gegeben. Die Struktur und die Herkunft der litauischen Lexik wird auch analysiert. Es werden alle Unterschiede der Artikel des litauischen Teiles der Wörterbücher der 3.—5. Auflagen hervorgehoben. Im 3. Kapitel werden die Eigenschaften der Sprache des Wörterbuchs analysiert: Rechtschreibung, Phonetik und Morphologie. Im 4. Kapitel wird der Umfang des Wörterbuchs, die Struktur der Lexik, thematische Gruppen, Neubildungen, Dialektismen, Archaismen und Lehnwörter behandelt.

Im 5. Kapitel wird die Bedeutung des Wörterbuches für die litauische Lexikographie, Literatursprache und nationale Kultur unterstrichen.

Das in der Ausgabe vorhandene Register der litauischen Wörter des Wörterbuchs von Širvydas erleichtert die Forschung der litauischen Lexik des „Dictionarium".

K. ŠIRVYDO
„DICTIONARIUM TRIUM LINGUARUM“
TREČIOJO LEIDIMO (1642)
FOTOGRAFUOTINIS TEKSTAS

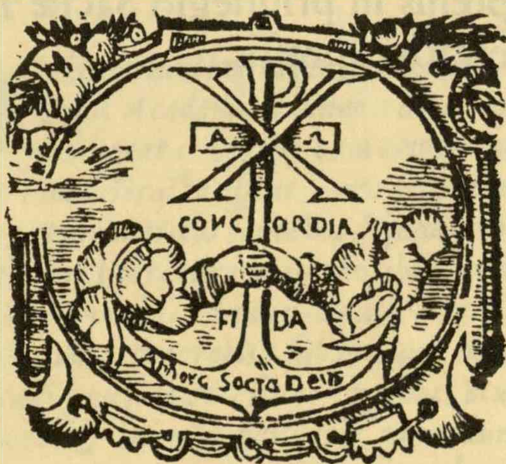
DICTIONARIVM TRIVM LINGVARVM,

Jn vſum Studioſæ Iuuentutis,

AVCTORE

CONSTANTINO SZYRWID

è SOCIETATE JESV

Cum Superiorum permiſſu editum.

Tertia editio recognita & aucta.

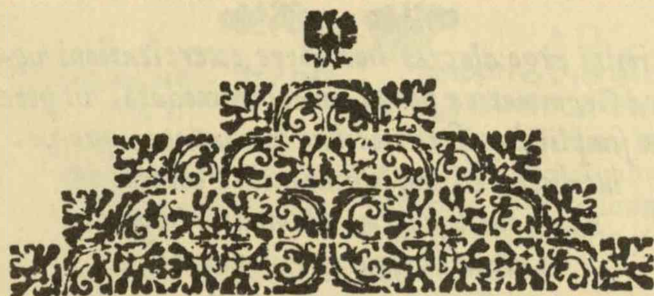
V I L N Æ,

Typis Academicis Societatis JESV.

Anno Domini M. DC. XLII.

SVMMA PRIVILEGII.

NVllus excudat, vendat, excudi, vendique quacunque ratione conetur hoc Dictionarium, tribus linguis vel duabus, ſine conſenſu Rñdi Patris Rectoris Academiæ Vilnenſis Soc: IESV, ſub pœnis in priuilegio Sacræ Regiæ Maieſtatis expreſſis.

AD

STVDIOSAM IVVENTUTEM.

Dictionarium hoc trium linguarum, Vilnæ Typis Academicis Anno 1631. in lucem prodierat: verùm cùm omnia exemplaria eius iam distracta essent, nec suppeteret vobis intra Grammaticos cancellos desudantibus, & ad politiorem literaturam aspirantibus, vnde commodè Latina verba, ad vernaculas vestras dictiones reddendas, peteretis; sub prælum illud reuocari recudiq́ue vestra necessitas vrgebat. Huic ergo tam iusto & honesto desiderio parendum erat. Atq́ue ita tot votis expetitum opus, de consensu Rndi Patris Rectoris huius almæ Academiæ, denuò excusum vestris vsibus exhibetur. Porro quantum priori præstet hæc editio postrema, cum è pluribus dictionibus emendatis auctisq́ue, tum è Synonimorum congestu vberiore, indicium capietis.

* 2 *Vtimi-*

Vtimini ergo alacres hoc opere exercitationi vestræ Grammaticæ perquàm accommodato, vt pote ex ſimplicibus ferè vocibus concinnato, quo velut duce, ad ampliſſimos, in Poëtices & Eloquentiæ adytis, reconditos linguæ Latinæ theſauros, viam uobis planiſſimam munietis.

Valete.

A. Et, ac, atq; . Jr / bey.

A B.

Abo / Aut, siue, seu, vel. Arba. Item interrog. Abo Nunquid, anne? Er? ergu.

Abowiem. Nam, quia, quoniam, etenim: Nes/nesung/nessa.

Aby. Vt. Jdant / Adunt.

Aby raz. Saltem semel, minimùm semel. Ben wienu kartu.

A C.

Ach. Heu, hei, eheu. Ay.

Acz / aczkolwiek. Quàvis, quanquam, licet, etsi, tametsi, etiamsi. Norint/ noris/ nor.

Acz nic. Saltem, minimùm. Ben.

A D.

Adamászek. Sericum florulentum, tela Damascena, vestis scutulata. Adamoßka.

Adámáßkowy. Damasceni operis vestis. Jz Adamoßkoy rubas.

Adziamski Kobierzec. Tapete Persicum. Kauras iz Persios / persioy daromas / kauras persißkas.

Adwent. Dies sacri adventui Christi Adwentas.

Afekt. Affectus, motus animi, affectio, commotio. Sirdies pakrutinimos / noras / gieydulis / pageydimas.

Agrest. Vua acerba, vua immitis, vua immatura. Voga karti / voga nesirpus/ voga zala.

A K.

Akádemia. Academia.

Aksámit. Sericum. Audaklas iz silku.

Akt w komedíey. Actus fabulæ. Weykalas komedioy.

Aktor komedyíny. Actor, comedus, histrio, scenicus. Weykicias komedioy / weykius ku komedioy/ áktaras.

Aktikuie. Consigno publicis literis Jraßay knigosna tiesos.

Akwáwitá. Vinum crematum, vinum igne eliquatum. Arielka/ degtine.

A L.

Alábástr. Alabastrites, onyx. Akmo alabastras.

Alámbik. Æolypila. Katilas/ kuriami degina zoles ir ziedus.

A Alba

Albá Káplánſká. Veſtis religioſa lintea, Poderis. Apwalkalas Kunigu ilgas drobinis.

Alchimia. Chimica ars, Chryſopæia. Auxodarino zinia/ mokſlas.

Alchimiſtá. Chymicus, Chryſopæius. Auxadaris/ ſidabradaris.

Ale. Sed, verum, at, aſt. Bet/ betayg.

Ale iednak. Veruntamẽ, verum, enimverò, cæterum. Wienok.

Ali / álić / aliści. Ecce autem, ecce tibi. Oſztay.

Alakant. Vinum creticum. Winas iż krietos/ krietinis.

Alkierz. Meniana, orũ, podium. Kaladnikielis / pawietis.

Aloe. Aloes herbæ ſuccus. Suika zoles aloes.

Altaná. Tabulatum ſupremum, cænaculum ſuper tectum. Pawietis vnt namu eſſus.

Altembás. Sericum aureo filo criſpatum, veſtis auro plumata, veſtis Phrygiana. Rubas iż ſiuklu auxinu rieſtu auſtas.

Ampulká. Ampulla, gutturnium. Sudelis iż kurio winu / ir wundeni kielikan pila prieg miśiey.

AN.

Anátomia. Incisio mẽbrorum, ars anatomica. Zinia paraykimo ſunariu.

Anátomik. Anatomicus, anatomices peritus. Kuris menaſi ſunariu paraykimo ſunariu paraykitoias.

Ani. Nec, neque. Ney.

Ani ták/ áni owak. Neutro modo. Ney teyp / ney śieyp.

Ani tám/ áni ſám. Neutrò, neutram in partem. Ney tin/ ney śin.

Ani tu / ani tám Neutrobi Ney cia/ ney ti.

Anyol. Angelus, nuncius Dei. Anyelas.

Anyol ſtroż. Angelus cuſtos, tutelaris. Anielas ſargas/priweyzdetoias/apginetas zmogaus.

Ankrá. Fibula murorum, ædificiorum. Sukaba/ſuwará muro.

Ankrowánie / klamrowánie. Fibulatio, ſuffrænatio lapidum in ſtructura. Suleydimas/ſuleyda akmeniu/arba ſukabinimas

namu

namu ſtátimy.

Ano / á ono. Cum nihilominus, cum tamen. O vntay.

AP.

Aparat. Apparatus, inſtructus, ornatus ſcenæ, fori, &c. Priſirinkimas/ redikſos.

Apelacyá. Appellatio. Atſiſakimas / atſizadinimas.

Apeluie. Appello, prouoco ad alium aliquem. Atſiſzauktu / atſizadinu kitop.

Apetyt. Appetitio, appetitus, appetentia, cupiditas. Gieydulis.

Apoſtol Apoſtolus. Apaſztalas/ nuſiuntinis.

Apteká. Myropolium, Pharmocopoliū. Aptieka.

Aptekárſka náuká. Vnguētaria. Mokſlas aplink aptiekos dayktu/ aptiekos zinia.

Aptekarz. Myropola, Pharmacopola, vnguentarius. Aptiekorius / kuris memaſi aplink aptiekos darbus.

AR.

Arcybiſkup. Archiepiſcopus. Wiriauſias terp Wiſkupu.

Arendá. Locatio, conductio. Azupirkimas/ páſiidimas turro kieno / namu/ dirwos/ piewos. &c.

Arendarz. Conductor. Paſumditoias / azupirkieias.

Arenduie komu. Loco alicui fundum, domum. Azudomi/ ázuſtatau.

Arenduie v kogo. Conduco ab aliquo. Azupirku kitump ku.

Areſt. Interdictio, interdictum. Azuſákimas/ azudraudimas kieno dayktu / arba paties zmogaus / kuris kaltás ira kam/ idāt ne butu iz ducti iz namu &c.

Areſtuie. Interdico ne quis res domo, hoſpitio efferat, vel ſe ipſum moueat, aut domo exeat. Azuſakau idant iz namu l'as ne iſieytu / arba prekiu / ir dayktu kitu neizgabentu.

Arkuſz pápieru. Philura. Arkuſzas popieraus.

Artykul. Clauſula, articulus. Sunarius / dala / artikulas.

AS.

Aſpekt dobry. Dextrum ſydus, tempeſtiuitas. Patogus metas.

Aſpekt zły. Intempeſtiuitas. Metas ne patogus.

Aſtrych. Tegulæ, tabulæ marmoreæ in pauimentis. Pliteles/lynteles iz mármuro aſtoy paguldytos/paklotos.

Aſsiſtentia. Aſiſtẽtes, corona, turba circumfuſa. Daugybe aplink ſtowinti/pulkas.

A T.

Atłas. Tela ſerica denſa & leuis. Audaklas iz ſilku tungus ir ligus.

A V.

Auditor Biſkupi. A libellis, à reſponſis, ab aure, à memoria. Klauſitoias/Atſákitoias/atrásitoias, nuog io kitiemus.

Autentyk. Literæ locupletis auctoritatis, authenticum inſtrumẽtum. Grozmatos / łákſztay twirti árba druti.

Autor. Auctor, effector rei alicuius. Daritoias daykto kokio / rásztoias knigu. &c.

A Z.

Az (wzgledem czáſu) Vſque, vſquequo. Kolay/pakolay/net.

Az (wzgledem mieyſcá) Vicȝ ad collum. Az do ſzyie Iki kaklu.

Azaż (pytáiąc) Nũquid? Er ȝ negu.

Aza/(wątpiąc) Forte. Bez/niekas/artes.

B A.

BA. Varie vſurpatur.

Bá nie ták. Enimverò non ita. O ne teyp.

Bá to prawdá. Sanè verum eſt. O tay tieſa.

Bá y zábił. Quin & occidit. Bet ir a numuſie.

Bábá. Anus, vetula. Zimona ſena / wetuſza boba.

Babká. Auia. Bobute.

Bąbel / babol / bańká ná wodzie. Bulla. Kunkálas vnt wundenio / burbuole.

Bąbele ſie czynią ná wodzie. Bullat aqua. Kunkaluoia wũdo burboluoia wunduo/kunkálay dároſi wundeniy.

Bábie. Obſtetricor. Priimu wayku gimdimi.

Bábiniec/kruchtá. Proſeucha. Prieſenis pas bażnicziu / wieta pas bażnicziu / kur páwargieley ſedi elgdámieſi.

Bábká ziele. Plantago. Giſłocia.

Báby

Báby gwiazdy. Pleiades, Vergiliæ. Sietinas.

Báchmát. Caballus Scyticus. Arklis didis totoriszkas.

Bacze. Aduerto, intelligo, video. Regiu/Weyzdziu/ nunamau/supruntu.

Baczenie. Animaduersio, intelligentia. Iszmonia / numánimas / nuowoka.

Bácznie. Aduertenter, Consideratè, attentè, maturo iudicio. Numánitinay/ suprastinay ku dárit su nuomonu / su nuowoku / su iszmonu.

Bacznośc. Prudentia, ratio, discrimē. Protas/suprátimas nuregieimas.

Báczny. Prudens, perspicax, consideratus, sagax, solers. Numanus / suprūtus / menusis / apzwalgut / apedaytus / apiwayzdus.

Bádácz. Discussor, inquisitor, examinator, sciscitator. Wartitoias / izkratitoias/ izklausinetoias/ dasizinotoias.

Bádam sie. Inuestigo, expiscor, exploro, perscrutor, indago, exquiro. Klausiuost / dasizinau / dasiritiu izsiklausineiu.

Bodz to / bodz owo. Siue hoc, siue illud, vtrūuis Buk tay / buk szitay.

Bágnisko / bágno. Palus, vdis. Raystas bala.

Bágnisty. Paludosus, palustris. Raystingas/balinis.

Bágno drzewo / loza lozyna. Siler. Karklas.

Báiá. De homine, fabulator. Nieka kalbis sekminus/ sekminikas.

Báiánie. Fabulositas. Niekukalba / sekmin sákimas.

Báie/ báyki powiádā. Fabulor, fabulam narro. Sekmi seku/sekmi sakau/ niekus kalbu.

Bok ptak náski. Butio, asterias. Dukas bublis.

Bok robak. Tabanus Sparwa gilis.

Bákálarz. Baccalaureus. Bakalorius.

Bokam. Facio bombū, bubio is. Baubiu/bubiu.

Báłamuce. Nugor, ineptio. Niekautuz klienni.

Báłámuctwo. Nugæ, ineptiæ. Niekay niekanie kies.

Bálámut. Nugator, blatero, onis. Nekasákis / wopális.

Báláſy. Balaſtriæ, vel balauſtriæ. Stulpeley tekinti.

Bálecżka. Trabicula, tigillum. Kartis ties.

Bálká / tram. Trabs, tignum. Siia / ſienoias.

Bálkowy. Trabalis clavus. Sienoinis / Sienoio.

Bálſam drzewko / ábo krzewinká. Balſami frutex. Nedelis balſámo.

Bálſam oleiek / ſok bálſámowy. Succus balſami, balſaminum oleum. Balſámas / ſunka tekunti iż medelo balſamo.

Báłwan obraz rzezány pogáńſki. Simulacrum, idolum, ſignum, ſtatua. Weydas / ſinklas págonu Diewo / ſtulpas pagoniſzko Diewo.

Báłwochwálcá. Idololatra: Garbintoias pagoniſzku Diewu.

Báłwochwálnicá. Idolium, fanum, delubrum. Baznicia pagoniſzka.

Báńiá glíniana / ſzkláná. Fidella fictilis, vitrea. Zbonas didis iż ſtiklo / árba iż molo / vnkſzto kaklo.

Báńieczká / bańiuſzká / bańká. Ampulla, guttus, ti m. guttulus. Zbonelis vnkſzto kaklo.

Báńieczńik. Ampullarius. Kuris daro zbonelus.

Bánk / kupczenie pieniedzmi. Argentaria. Prekawimas pinigays.

Báńká bárwierſka. Cucurbita ventoſa. Taurele krauialaydzio.

Bánkierſki kram / ſtoł. Argentaria taberna, menſa. Skomia prekijo pinigays prekauiuncio.

Bánkierz co pieniedzmi żyſtu ſzuka. Argentarius, menſarius, trapezita. Prekijas / kuris pinigays kayp prekiemis prekauia / ir naudos iż to ieſzko.

Bánkiet. Conuiuium, compotatio, concænatio, epulum. Puc ta girte.

Báran nie czyſzczony. Aries. Awinas.

Báránek / baráneczek. Agnus, agnellus. Awinelis.

Báráni. Agninus, arietinus. Awino / Awininis.

Báránina. Caro agnina, ouilla.

ouilla. Awiniena.

Báránia skora. Pellis ovilla. Kaylis.

Baráßkuie. Iocor. Joukiuosi.

Bárbárzyniec / rożnego y grubego ieżyka. Barbarus. Swetimßális, swettimos ziemes żmogus.

Bárć. Mellificium syluestre. Kużáwas.

Bárchan. Vestis vel tela gossipina.. Audaklas iż wilnos vnt miadżio auguncios.

Bárdyß. Lunata securis, hasta falcata. Dalgiakirwis.

Bárk. Brachium, humerus, lacertus. Karka/petis.

Bárlog. Substramen. Nigis iż śiaudu/ iż spalu/ iż nuobrauku.

Barscz. Acanthus, topiaria & vrbana herba, Branca vrsina. Barßtis. Jtem iusculum acanthinum. Barściey.

Barsczowy. Acanthinus. Toligus barściu / żalas.

Bartá. Ascia plaustrarij, carpentarij. Kirwis ratadaylu.

Bartnicze rzemiosto. Apum cura. Biciu priewáyżda.

Bartnik. Apiarius, mellarius. Biciu pryweyżdatoias/ Bicius.

Bárwá. Vestis color. Wioenoweyde / rubay iż gielumbes wienokios.

Bárwicá / bárwiczká postrzygána. Tomentum. Atákirpos / Nuokirpos/ kurias nukirpa kirpeiey nuog gielumbes.

Bárwiczká / rumieniedlo. Pigmentum, purpurissum. prausilas / tepalas raudonos del weydo.

Bárwierká. Tonstrix, tonstricula. Kirpele.

Bárwiernia. Tonstrina. Kirptuwe.

Bárwierská ßkátulá do brzytew. Theca tonsoris. Skrinele balbieriaus skutikline.

Bárwierski. Tonsorius. Balbieriaus.

Bárwierstwo. Chirurgia. Balbieriste.

Bárwierz. Chirurgus, vulnerarius, tonsor. Balbierius.

Bárwista/ kosmata sukniá. Pexa vestis, villosa. Jupa sruogine / pilna sruogu/

ſtuogu / ſtuoguota.

Bárziey. Magis, validiùs, impenſiùs, magis ac magis. Labiaus/ didziaus.

Bárzo. Valde, admodùm, vehementer, magnopere, maximopere, ſúmopere, multùm, apprimè. Labay didziay.

Bárzo dobrze. Rectè ſanè, optimè verò. Labay gieray.

Bás w ſpiewániu. Imus ſonus modulatus. Balſas gieſmininku drutas ziemay niekerdziamas.

Báſálryk. Plumbata. æ. flagellum plumbum annexũ in extremo habẽs. Botagas ſikſznynis galy ſwinu turis/ kieſtenius.

Báśń/ báyká. Fabula, neniæ aniles. Sekmes.

Baſztá murowána do obrony. Propugnaculum. Gintuwe.

Báſztá widokowa/ ruchoma. Pegmastis. Circumforanea machina. Kuoras religikloſe daromas. rc.

Báſztá woienna ruchoma. Machina bellica, machinatio, ambùlatoria turris, ſubrotata turris, turris mobilis. Wezia kárey-wiu / dárine nuog wietos ing wietu paſtũiama murop/ pileſp priſtátoma.

Bát. Nauis oraria. Eldiia/ luotas.

Báwełná. Linum xylinum, linum goſſipinum, lana xyli, linum è goſſipio ſeu xylo frutice. Wilna snt medzio auguntí / medziawikne.

Báwełniány. Xylinus, goſſipinus. Medzialinia nis / medziawilninis / iż medzio wilnos.

Báwełniány chroſt / krzak. Xylon, goſſipion, lanigera arbor. Krumas wilninis / kielmas wilnu zielus / vnt kurio wilna zela / krumas vnt kurio wilna auga.

Báwełnica / báwełnianká. Peplum xylinum. Panametis medziawilninis.

Báwey. Hem, papæ, vah. Paweyzd / wey tat/ ku daro taſay.

Báwie ſie tym. Hoc ago, hoc verſo, tracto, in hoc hæreo, in hoc tempus conſumo, impendo, operam do, vaco, inhæreo, inſiſto, incumbo huic rei. Tay weykiu/

werkiu / tay daran / tuo apsieymi / aplink to esini / wayksciom / tuo pratinuosi / tay weykalaju / darbaluoiu / tuo werciosi / vnt to iżsirundu / iżsiduomi / tami trunki.

Báwie śie długo. Diu moror, commoror, hæreo, duco moras. Trunku ilgay / gayßtu.

Báwie kogo długo. Diutiùs aliquem moror, teneo, tardo, retardo, detineo, demoror, occupo, moram obijcio, facio, affero, infero, interpono alicui. Trukinu / trukdżiu kitu / patrukinimu kam daran / gaysinu / gayściu kam áżuduomi / áżuturiu ilgay / karśinu.

Báwol. Bubalus, syluestris bos. Stumbras / medinis laucias.

Báwolicá. Bubalis, idis. Stumbre / medine karwe.

Báwoli / báwołowy. Bubalinus. Stumbrinis / Stumbrio.

Báyká. Fabula, neniæ aniles, fabulositas, apologus. Sekme / pasaka / nieku kalba.

Báyki to / plotki / bredníe. Nugæ, tricæ, ineptiæ, sermo friuolus. Niekay / bezliepiccios / tußti żodżiey / paklaydos / sapnay.

Báżánt. Phasianus. Teterwinas didisis.

Báżylißek. Basiliscus. Zaltis bazylißkas wadinamas / páciu pawiżdeymu akiu / żmogu áżumußa / rc.

Be.

Bean. Indoctus, illiteratus, ineruditus Niemokitas żmogus.

Beben. Tympanum. Bubnas.

Bebennicá. Tympanotriba, tympanista. Bubelnikas.

Bebenniczká. Tympanistria. Bubelnike.

Beble w wodźie. Agitando aquam sonum, cieo, vel bullas. Burbinu wūdeni / burbuoles darau.

Bebnie. Tympanizo, tympanum pulso. Bubniju.

Bebniente. Tympani pulsus. Bubnijmas.

Becze / bekam. Boo, mugio. Blauiu / mauiniu / baubiu.

Becze

Beczę. Bombilo, facio bombum. Brizgiu zizju.

Beczenie / bek. Mugitus boum. Jauciobluwis/ maumimas/ baubimas.

Beczenie pszczoł/ bek. Bobus, bombilatio. Birzgieimas/ zizeimas.

Beczká. Dolium. Baczka.

Beczułká. Doliolum. Bácżkiele.

Bedłká. Fungorum genus album. Vmede.

Bednarz. Vietor, Doliarius. Kubilus.

Bekárt / bákter. Spurius, nothus. Betewis/ bostras.

Beknąć. Immugire, rugire. Baubteret.

Bełkocę/glukam. Bilbio, bilbit amphora. Bubsiu.

Bełkotánie. Sonitus amphoræ bilbientis. Bubseimas.

Bełt. Pilum catapultarium, spiculum balliſtæ. Szaudikle.

Ber. Panicum. Soros neiszisżákoij /j soros kulines.

Berło. Sceptrum. Lazda karaliszkie.

Bespiecżeńſtwo / bespiecżność. Securitas. Ne baysumas / drusibe/ pawoius. Item confidentia, animi præſentia.

Bespiecżnie. Tutò, liberè. Drusiey/nebaysiey.

Bespiecżny/ wolny od niebespiecżeńſtwa / bezpiecży. Tutus, ſecurus, expers periculi. Nebaysus/ Berupesties / besiklawarto.

Bestwię kogo. Effero, ferocem reddo. Ingaulinu / inartinu / gaylu darau.

Bestwię się. Ferocio. Nirſtu/ gaylauiu.

Beſtya. Bellua. Zweris.

Beſtialſki. Bellualis, belluinus. Zweru/ beſtiju.

Beſtialſtwo. Feritas belluarum. Zweru inirtimas.

Bez drzewko. Sambucus. Bezdas.

Bez (Præpoſitio) krom/ okrom / procz / oprocz. Abſq; ſine, citra. Be/ lisz v. g. be tawis/ lisz tawis.

Bezbożność. Impietas Deum non credens, aut non colens. Bedieuwiste.

Bezbożnie. Impiè. Bediewi

dziewiszkay / be baymes Diewo.

Bezbożny. Atheus. Bedziewis.

Bez ciáłá. Expers corporis. Bekunis / kuno neturis.

Bezdenność. Profunditas magna. Giluma / bedugnibe.

Bezdenny row / woda. Fundum non habens. Bedugnis / gilus.

Bezdrożność. Inuium. Nekielinga wieta bekiele.

Bezdrożny. Invius, auius. Nekielingas / bekielis.

Bez duszy. Exanimis, inanimus. Be duszis / bedwasis / bekwapis.

Bezecność. Infamia publica ob scelus. Iszaukimas.

Bezecny. Execrandus, nefarius, infamis. Palayduo / biauretnwe / dargus / wisokiomis biauribemis iżteptas / piktos nuotarties żmogus.

Bez folgi / bez odpuszczenia. Irremissè. Notleystinay / be atlaydos.

Bez głowy. Acephalus, sine capite. Begalwis.

Bez języká. Elinguatus, Beleżuwis.

Bez imienia / bez nazwiska. ἀνώνυμος, nomine carens. Bewardis / wardo neturis.

Bez karánia co czynić. Facere aliquid impunè, impunitè committere. Bekunines / be kunkinimo / be ku darit / ko dasikeyst.

Bez kolankow. Enodis, Be kielu / be stáwariu / nestáwariotas.

Bez kości. Exos, ssis. Bekaulis.

Bez księżyczny. Interlunis, illunis. Naktis nemenesiena / be menesio.

Bez liczby / niezliczenie. Innumerabiter. Ne paskaytinay / be skaycinus.

Bez łuski ryby. Molles pisces. Be sriegu / ne sriequotos żuwis / &c.

Bez mała / o kes / niemal. Propè, penè, fermè, ferè. Be maż / maż / ne daug / truputi / ko / vnt ko ne vżumnszie / ko nenumarino.

Bez miáry / bezmiernie / niezmiernie. Immoderatè, extra modum, infinitè,

nitè, infinitò, in immensum, in infinitum. Be galo/prabingtinay/su prabūgu/prabingtay/ne ißmestuotinay/ be mesto.

Bezmiernośc / niezmiernośc. Immoderatio, immenfitas Ne iżmestuoimas/ nemestas.

Bezmierny. Immensus, infinitus, interminatus. Neiżmestuotas/be galo/ be kraßto/ bekraßtis.

Bez obiadu. Impransus. Nepietawis / pietu ne walgis.

Bez obrázy. Inoffensè, innocuè. Nepażeystinay.

Bez popráwy/nieprzyimuiacy popráwy. Inemendabilis, incorrigibilis. Ne patáysomas.

Bez porády. Inconsultè, inconsultò, sine consilio. Benuomonios/ ne supráßtinay / ne mustitinay / nesugoditinay ku darit.

Bez práwie. Iniuria. Abida.

Bez przygány. Inculpatus, candidus, irreprehenbilis. Ne papieykinamas/ne turis papeykos/ nekaltinimas.

Bez przygany. Adverb: inculpate, absq; reprehensione. Ne papeykinay / ne kaltay/ be kaltes.

Bez przysiegi. Iniuratus. Be prisegos / be siekimo.

Bez roskazánia. Iniussus, sine iussu, iniussu alicuius. Ne lepiamas / ne isakomas ku daro.

Bez rozumnie. Temerè, sine ratione. Be nuowokos / be ißmonios / be proto/ be suprátimo.

Bez rozumny. Expers rationis, temerarius, irrationabilis, irrationalis. Padukis/ paswaygis/ nenumanus / nenuwokius/ ne nuowoka.

Bez spracowánia. Indefessè. Ne alsiey / ne pritilstinay.

Bez testámentu. Intestatus. Be testámēto.

Bez wątpienia / pewnie/iście. Procul dubio, sine dubio. Ne abeiotinay/ poteysey/ iż tiesos.

Bez żártu / poprawdzie / bez kunßtu/ odpráwy. Seriò, extra iocum, remoto ioco. Be iuoko.

Bez zbroyny. Inermis. Be ßar-

Be ßarwu / neßarwuotag.

Bez zębow / bezzoby. Edentulus. Beduntis.

Bezżeniec. Exsors matrimonij, cælebs. Newedzia / bemoteris / newedeklis.

Bezżeński. Cælebs vita, Bemoteris / rc.

Bezżeństwo. Cælibatus. Newediste / Bemoteriste.

Bi.

Biádá. Væ. Aymanas / Dewe.

Biádam. Væ ingemino. Aymanuoju / Deioiu.

Biała głowá. Fæmina. Zmona.

Białagłowá vczćiwa / Matrona, Materfamilias. fæmina probatissima. Zmona wieżliwa / żmona naminikie / żmona mekánti neprzyżádeta / nuog wisu giriu tuvinti / nuog wisu laupsinama.

Biało sukniąnoßocy / w bieli. Albatus, candidè vestitus. Baltaupis / baltarubis / baltays rubays wilkis / sic dicitur, wilkiet baltas iupas.

Biáláwy. Subalbidus, subalbicans, albidulus. Baltokas.

Białek w iáiu. Albume, Album ovi. Baltumas pauto.

Białek w oku. Album oculi, albugo oculi. Baltimas vnt akiu.

Biało. Candidè. Baltay.

Białopstry / białem nákrapiány. Albo interstinctus. Baltamargis / baltay margas.

Białogłowski. Fæmineus. Moteriškas / noteru.

Białonogi koń. Petulus eqvus. Baltakois arklis.

Białość. Albedo. Baltibe.

Białoskornik. Coriarius. Baltaodis / sirmernikas.

Biały. Albus. Baltas.

Biały iásno. Candidus, niueus. Baltay swidus / baltaswidis / baltaskaystis.

Biblia. Biblia sacra, scripta sacra, libri sacri. Raßtas ßwintas / Knigos ßwintos.

Bićia godny. Verbero, onis, verberabilis. plaktinas / klestinas.

Bićie. Percussus, us, Percussio, verberatio, plaga, verber. Mußymas / mußys / plakimas / plakte / B ižbau-

iz baudimas / iz dwayli=
mas / ißtikimas.

Bicie zył. Percussus venarum, pulsus venarum. plasteymas giſlu / krutei=
mas giſlu / Twikſeimas.

Bicie bydłá. Mactatus, vs. Mußimas iauciu / karwiu / rc.

Bicz. Flagellum, ſcutica, flagrum. Botagas.

Biczowánie. Flagellatio, percuſſio. plakimas / plakte.

Biczá trzáſkánie. Strepitus, crepitus flagelli. plaukßieimas botagu / plaukßiu. Biezem trzáſtá. Jncrepo verberis ictu.

Biczownik / co bicżuie. Flagellator. plakieias / kuris plaka.

Bicżuie. Loris cædo, flagris cædo, flagello. plaku / kleściu / baudziu / gieneiu.

Biczyſko. Manubrium ſcuticæ. Botagotis.

Biedny. Miſerandus. Wargulis / rudis / rudulis / belaymis / nedienis.

Biedze ſie. Luctor, depugno. Minuoſi / mintin cymi.

Biedzenie ſie. Luctatio, luctatus, us, colluctatio, cōflictatio, certamen. Mintine / minimaſis.

Bieg / bieżenie. Curſus, curriculum. Tekine / tekieymas.

Biegácz. Ambulator. Tekietoias.

Biegam. Curſo, curſito. Tekineiu.

Biegam ná záwodzie. Curro ſtadium. Tekiney teku.

Biegiem. Curſim, curriculo. Tekinomis.

Biegle. Scienter. Zinomis.

Biegłość. Prudentia, peritia, gnauitas, experientia. Supratimas / zinia / nuomonia / nuowoka.

Biegły w czym. Peritus, verſatus, vſu longo exercitus, exercitatus vſu, vſu eruditus, experiens, ſciens, expertus. Buwis / numanus / menuſis / nuwokius / izpratintas / mokitas / pritiris / zinus.

Biegun / błákácz. Erro, nis, vagus, vagabundus. Draykcius / padauzuo / klaydunas.

Biegunká. Lienteria, diarthæa, aluus cita, profluvi-

fluvi um alui. Zywatawi-mas / tunkus oran begi-neimas.

Biele. Dealbo, candido, as. Baltinu.

Item. Biele ná słońcu. Insolo. Baltinu vnt sau-les.

Biele się. Albesco, albeo, albico. Balkstu.

Biele twarz. In genis mentior colorem fuco. Baltinu weydu / skálbiju weydu.

Bielidło. Cerussa, Melinũ, lomentum. Baltis / balties / skarubas.

Bielmo w oku. Albugo. Baltis / balcio. akies baltunas.

Bielone nici. Insolata fila. Izbaltinti siulay.

Bielony wosk / płotno. Insolata cera, tela. Izbaltintas waszkas / drobe.

Bieluczki. Candidulus. Baltulis / baltanelis.

Bieram. Sumptito. Imdineiu.

Bierká. Calculus. Kiszka.

Bierki / gra. Ludus calculorum, ludus scruporum. Zarstas kyszkomis.

Bierki gram. Calculis, scrupis ludo. Kyszkomis zaydziu.

Bierzmowánie. Confirmatio, vnctio sacra sanorum, quæ ab Episcopo fit. Sakrámentas padrutinimo / patepimas szwintas szweykuiu nuog Wiskupo.

Bierzmuię. Confirmo. padrutinu / patepu.

Biesági. Mantica duplex. Naszuley.

Biesiádá. Conuiuium, epulatio. Puota.

Biesiádnik. / co vczte spráwuie. Conuiuator, cõditor instructorq; conuiuij. Puotadaris.

Biesiaduię / bankietuię. Cõuiuor, epulor, agito conuiuia. Puotauiu.

Bieżę. Curro, feror magno cursu. Teku.

Bieżę wskok / lecę / pędzę. Volo, cursu magno feror. Tekinomis eymi / szokinomis teku / skubinomis / skubiey braukiu.

Bigos. Minutal, ferculum ex concisis carnibus. Mesa piaustitine.

Biją mię. Vapulo. Musza / plaka mani.

Bijak v cep. Verber flagelli

gelli frumentarij. Kikßte kultuwe / ſpragiline.

Bije ćiemie. Palpitat cerebrum, vertex. Twinkßimomuo / ſmagienos.

Bije kogo. Verbero, percutio aliquem, accipio, & cædo verberibus aliquẽ, ferio, pulſo aliquem. Mußu / ißtinku / ſwiedziu ing weydu / rc.

Bije kijem. Fuſte mulcto, bacillo cædo, impingo fuſtem alicui. Wezdu ißmußu / pagalu ißtinku.

Bije nogą. Calce pulſo. Spardau.

Bije / kuie pieniądze. Signo argentũ, cudo nummos, ferio pecunias. Kalu pinigus.

Bije pięśćią. Pugnis aliquem conſcindo, onero, obtundo, pugnos alicui impingo. Kumśćiu mußu.

Bije puls. Micant arteriæ. Plaſta giſlos.

Bije rzeź. Cædo greges armentorum, macto boues. &c. Mußu kieltuwas / iaucius.

Bije we drzwi. Pulſo fores, percutio, cædo oſtium. Klumbenu ing duris.

Bije zegar. Sonat horologium. Mußa adiqikas.

Bije z dział do miáſtá. Verbero vrbem tormẽtis, quatio machinis muros. Szaudou puczkomis ing mieſtu / dauzau murus / Grauiu. rc.

Bindá v czapki. Anadema mitræ redimiculum mitræ. Juoſta kiepures / apiwaras / rayßtis.

Bindá do záwiązánia głowy / rány. Faſcia, faſciola. Galwarayßtis / rayßtis zieyzdos.

Binda opuſzczona / kitayká / płotno cienkie v wieńca / v obićia / v Ołtarzá. Vitta altaris, lemniſcus. Nametelis ßilkinis / drobinis / płonas iztestas vnt altoriaus / vnt waynikо.

Bindá do noſzenia rekichorey. Mitella. Kunwaykarayßtis.

Bindámi otoczony. Vitatus, lemniſcatus Apraysiotas rayścieys / apwiniotas nometeleys.

Biodrá. Lumbi, orum. Strenos.

Biorący w śię. Capax. Daug imys / dubus.

Biore

Bíorę. Accipio, ſumo, capio. Imu.

Biśior. Byſſinum, ſcilicet linum. Drobe labay plona.

Biſkup. Pontifex, Protomiſta, Antiſtes, Epiſcopus Wiſkupas.

Biſkupi. Pontificius, Pontificialis, Epiſcopalis. Wiſkupiſzkis/ Wiſkupo.

Biſkupſtwo/Biſkupia władza/vrząd godność. Pontificatus, Pontificium Wiſkupiſte / waldzia Wiſkupo.

Biſkupſtwo / powiát duchowny / Diecezya. Dioeceſis. Diecezya / ſzalis nuog Wiſkupo waldźiama / priwezdźiama.

Bite. Merces pro vapulando. Priſietis / & prieſecicy. in plur. priſienu. verbum.

Bitny. Pugnax, pugnator. Muſzeias/muſztoias

Bitwá. Pugna. Kawa/ muſzis. B L.

Bláchá. Lamina. ploſtakie.

Bláſzká. Bractea. zeſtis.

Bláchárz. Bractearius. ploſtakius / ploſtakni-kas.

Błąd. Error, erratum, mendum. Kliedeimas / paklidimas.

Bládość. Pallor. Izbliſzkimas.

Blády. Pallidus, exſáguis. Izbliſzkis/ izbalys.

Błądzę. Erro. Klaydnoiu.

Błagacz. Delinitor. Malditoias.

Błagam. Placo, lenio, mitigo. Maldau.

Błákam ſię. Vagor, oberro: Walkiatoſi / daużauſi/ draykauſi.

Błákuie. Obſoleſcit, decoloratur. plinka / nuſiſzeria / nuſkinka / nuſzunta.

Błam futrá. Contextus pellium pretioſarum. Kirbas.

Blánki. Pinnæ aut loricæ murorum. pateinurey.

Bláſk. Splendor. ſwieſibe.

Błazen. Morio, ſannio, ſcurra. Szutas / inokádaris.

Błazeńſki. Nugatorius, ridiculus, futilis. Szutingas/ inokingas.

Błazeńſkie. Inepté, perridi

ridiculè, nugatoriè. Juokingay / netikusiey / nemundagiey / ne munciey.

Błazeństwo. Nugæ, ineptiæ. Niekay / bezliepicios.

Blech. Solarium, locus in quo tela insolatur. Drobiabaltine / wieta kur drobi baltina.

Blecharz. Insolator, cādidans telam. Drobiabalis / drobibaltinus.

Bledniećie. Pallesco, exalbesco. Balkstu išblikštu.

Błedny. Erraticus, errabundus, erro. Paklaydus / pakliedelis / klaydunas.

Błekitny. Cæruleus. Melinas.

Blekotę. Balbutio. Burbu / burbekluoiu / stenekliju. Item blatero, zwegoiu / zwelgsiu.

Bleywas. Psimmythium, melinum. Krosilas labay baltas iž salos melus wadinamos.

Bliski. Propinquus, proximus, vicinus. Artimas.

Blisko. Proximè, propinquè. Arti.

Bliskość. Propinquitas, vicinitas, vicinia. Artibe / artis / artimiste.

Blizná. Cicatrix. Rundas.

Bliźniacy trzey. Tergemini. Trynay.

Bliźniak. Alter è geminis. Pusiadwinis / dwinapusis.

Bliźniętá. Fratres gemini, gemelli, Dwinay.

Bliżny. Proximus. Artimas.

Błocę. Limo, lutulo. purwiju / purwinu.

Błociány. Luteus, purwins / iž purwo.

Błocisty / błotny. Cænosus, lutosus, lutulentus. Purwingas / purwu pilnas.

Błogo. Bellè, beatè. Szlawu.

Błogosłáwię komu. Benedico, precor vt faustè alicui eueniat, bene precor alicui. Szlawu kam / žlowinu kam.

Błogosłáwieństwo. Beatitudo, felicitas. Pažlowinimas / palaymą.

Błogosłáwiony. Beatus. Pažlowintas / pagirtas / žlawus

Błona,

Błoná w ciele źwie-rzęt. Membrana. plene.

Błoná w oknie. Fenestra. Bałunka.

Błonie. Ager vel campus compaſcuus. Ligałaukis.

Błotny/ ná błocie rosnący. Paluſtris. purwinis/ vnt purwo augus.

Błoto. Lutum, cænum, limus. purwas.

Bluſcz. Hedera. Jonosżiaus żole.

Bluy Vomitor, nauſeator. Wemeias.

Bluźnię. Blaſphemo, impia in Deum verba iacio. piktay prieß Diewu kalbu.

Bluźnierca. Probroſus in Deum, blaſphemus. pikta żodźius prieß Diewu/ piktażadźia / ſicut, Ne-żadźia.

Bluźnierſtwo. Blaſphemia, impietas verborum. piktżodźiawimas prieß Diewu.

Błyſka ſię. Fulgurat, coruſcat. Zaybuoia.

Błyſkáwicá. Fulgur, fulgetra, æ, fulgetrũ. Záybas.

Błyßczący ſię. Coruſcus, ſplendens. Zibus/ ſkayſtas.

Błyßczę ſię. Radio, mico. Blizgu zibu/ twasku.

Bo/ bowiem. Nam quia. Nes.

Bob. Faba. pupa.

Bobek drzewo. Laurus. Lauras.

Bobek kozi / owczy. Stercoris caprini, vel ouini pilula, globulus. Spira / ſpirele.

Bobkowy wieniec. Laurea, laureola. Waynikas iż lapu medźio lauro.

Bobowiny. Fabale, fabalis ſtipula. pupinaiey.

Bobr. Fiber, caſtor. Bebrus.

Bochen chlebá. Collyra, collyrida. Kliepas duonos.

Bocheneк chlebá/ bułká/ Paſtillus, collyris, idis. Kliepcżis.

Bocian. Ciconia. Stárkus.

Bocianię. Pullus ciconiæ. Stárkaytis.

Boczek. Latuſculum. Szonelis.

Boday. Vtinam. Dieduok/ Diewe duok,

Bodę Cornu ferio, peto. Badau.

Bodźiec. Stimulus. Akſtinas.

Bog. Deus. Diewas.

Bogáca kogo. Locupleto, dito. Turtingu darau/ praturinu.

Bogáce ſię. Opes augeo, diteſco. Praturſtu/ Præteritũ praturau. Prałobſtu / tumpu turtingu.

Bogáctwá. Opes, diuitiæ, opulentia. Turtas/ turte / lobis.

Bogárodźicá. Deipara, θεοτόκος. Diewogindiwe.

Bogacz. Diues, opulentus. Turtingas / didźiaturis/ paſituris.

Bogáto. Opulenter, opulentè. Turtingay.

Bogini. Dea. Deywe.

Bogoboynie. Religioſè. Su Diewo baymi/ Diewabaymingay:

Bogoboynośc. Religio. Diewo baynie,

Bogoboyny. Religioſus. Diewabijus/Diewábaymis.

Bogomodlcá, Pius. Diewomeldis.

Bogomyślność. Contemplatio,conſideratio rerum cœleſtium. Diewamuſtibe / muuſtimas ápę Diewu.

Bogomyślny. Speculator, contemplator cœleſtium rerum. Muſtitoias ſzwyntu dayktu.

Bohatyr Heros. Zimusźmogus/ Didźiawiris.

Bohatyrká Herois,idis, Heroina. Źmona dide.

Bohatyrſki. Heroicus. Didźiu wiru / didźiawiriſzkis,

Boiárzyn. Nobilis inferioris ordinis Baioras.

Boiáźliwie. Timidè, pauidè, trepidè. Su baymy / bayley/ baykſzciey/ drebulingay.

Boiáźliwy. Timidus, pauidus, formidoloſus. Baylus/ krupus/bijuſis.

Boiaźń. Timor, metus, formido. Bayme / iźguſtis / krupawimas/ baylibe.

Boię ſię. Timeo, metuo, formido. Bijauſi / krupauu/ drebu / iźſiguſta.

Boiewiſko. Area ad trituram habilis, Kloúnas.

Boiowy. Bellicus, militaris.

teris. Kareywingas.

Bok. Latus, eris. Szonas,

Bol. Dolor, tormentũ. Sopulis.

Boleię. Dolore crucior, angor, dolorem capio, sustineo. Sopuli turiu / kinciu.

Bolesiny/bol czyniący. Dolorem afferens. Sopuli darus.

Bolesny / boleiący. Multùm, facilè dolens. Sopulingas.

Bor. Sylua pinea, Pinetum. Szylas / pušynas.

Borak. Borrago. Burokas.

Borg. Pecunia credita, non præsens, non numerata. patikis / patekieimas pinigu ažu pirktus dayktus. rc.

Borguię. Vendo pecunia non præsenti, credo rẽ venditam emptori. patikiu pinigú pirkteiuy/ažu prekies palukis.

Borys. Panis aterosus. Duona berálienie.

Boski. Diuinus. Diewiškas / Diewingas.

Bostwo. Diuinitas. Diewiste.

Bot / boty. Ocreæ. Czebatay.

Boy. Pugna, prælium, certamen. Mušis/ susitikimas/ kawa.

Boże vchoway Auertat Deus. Diebesaugay / Diebeganay.

Boże drzewko. Abrotonum. Dienemedis.

BR.

Bráćiszek. Fraterculus. Brolelis.

Bráćki. Fraternus. Brolišǩas.

Bráctwo. Societas, sodalitas, sodalitium. Brolište/ draugie/ sueyga.

Brák. Delectus, discrimen. perrinkimas/ apłasimas/ apilasa.

Brákuię. Delectum facio, habeo. perrinku/ apłasau,

Bramá. Porta. Miesto wartay.

Bramá v száty listwa. Limbus, fimbria. Apsiuwa/ atarayte.

Brámowány. Fimbriatus, limbatus. Ataraytitas/ su apsiuwomis.

Bránt śrebrá Argentum purum. Sidabras tikras/ nemayšitas.

Brát. Frater. Brolis.

Brátanek / brátanká. Filius ex ſorore, filia ex ſorore. Brolenas/ Broſecia.

Bráterſki. Fraternus. Broliſzkas / broluy pri-derus.

Bráterſkie/po bráterſku. Fraternè, germanè. Broliſzkay/ brolingay.

Bráterſtwo. Fraternitas, germanitas. Broliſte.

Brátoboycá. Fratricida. Brolazudis / brolo vżumuſzeias.

Brátowa. Fratria, uxor fratris. Jnte.

Brew, Supercilium. Bruwis.

Brnę / Brodzę Tranſeo fluvium, Vado, as. Bredu.

Brod. Vadum. Braſta.

Brodá. Barba. Barzda. Item mentum. Smakras.

Brodá koźia. Aruncus. Oſzkos/ ożio barzda.

Brodáty / brodacz. Barbatus. Barzdotos / barzdżius.

Brodawczáty. Verrucoſus. Karpotas.

Brodawká. Verruca. Karpa.

Brodzę po wodźie. Ambulo in aqua. Brindu/ bredżioin/ bradau.

Brodźiſty / brod máiący. Vadoſus. Braſtingas.

Brog. Acervus manipulorum frumenti. Stirta/ kugis.

Broię. Facio ſcelus, cōmitto delictum, conſciſco facinus. piktay darau / piktauiu.

Broń / oręże. Arma, armatura. Ginklas / Szarwas.

Broná. Occa. Akiecios.

Broniciel. Prohibitor. Gineias.

Bronię kogo. Tueor, defendo, tutor. Ginu.

Bronowník. Occator. Akietoias.

Bronuię. Occo, ſubigo, glebas. Akiciu.

Browar. Officina cerviſiaria. praworas.

Brozdá. Sulcus. Waga.

Brozdźić, Sulcare. Wagot.

Brud. Illuuies, pedor, ſqualor, Impłekimas.

Brudny. Squalidus, ſqualoris plenus. Impłekes.

Brudzę. Inficio, ſordido, as.

do, as. Apipłekinu/ Iżtepu.

Bruk. Via ſtrata. Pagrūda/ kielas pagriſtas.

Brukowány. Lapidibus ſtratus. Pagriſtas akmeninis.

Brukuię. Sterno viam lapidibus, ſaxis. Grindżiu kielu akmenimis.

Brukarz. Lithoſtrota. m. primæ declin. Pagrindeias kielu.

Brunatnieię. Purpuraſco. Burnatinuoſi.

Brunatno czynię. Purpuro. Burnotinu/ darau burnotinu.

Brunatny. Purpureus. Burnotinas.

Brykam. Reſponſo, as. remurmuro. Murmu/ wumbnroiu/ ſpardau.

Bryłá. Grumus terræ, gleba. Welena/ riekie żiemes/ auro. rc.

Bryłáſti. Glebosus. Welenıngas.

Brytan. Moloſſus. Szuo didis.

Brytfanná. Sartago. Skarwada.

Brzakam ná ſtronách. Elicio ſonos neruorum, chordas pulſo, tango. Skumbinu vnt ſtrunu.

Brzakam we dzwonek. Tinnitum cieo, cymbala quatio, pulſo æra. Skumbinu.

Brzakánie. Pulſus æris. Skumbinimas.

Brzeczká. Muſtum triticeum, ceruiſiariū. Miſa.

Brzeg morſki. Littus, acta, æ, crepido. Kraſztas mariu.

Brzeg rzeczny. Ripa, margo fluminis. Kraſztas vpes.

Brzemię. Onus, ſarcina. Naſzta. Item, Glebis/ Gabana.

Brzemienna: Prægnās, grauida fæmina, Nescia/ ſunki.

Brzeziná. Sylua betullæ. Berzinas.

Brzmiący. Sonorus, canorus. Skumbus.

Brzmię. Reſono, tinnio. Skumbu.

Brzmienie. Sonus, ſonitus. Skumbeimas.

Brzozá. Betulla. Berżas.

Brzozowy. Ex betulla. Berżinis.

Brzuch. Venter, aluus. Pilwas.

Brzu-

Brzuchacz. Ventrosus, ventre proiecto. Pilwo-ćius/ didzapilwis.

Brzuszek Vterculus. pilwelis.

Brzydki. Exsecrabilis. Biaurus / Dargus.

Brzydko. Fædè, putidè. Biauriey/ dargiey.

Brzydkość. Fastidium, nausea. Supikimas.

Brzydzę się. Abhorreo, nauseo, fastidio. Biaurisi/ ne kinciu/ piktinu sau.

Brzydzenie. Auersatio, detestatio. Biaurinimasis.

Brzytwá. Nouacula, culter tonsorius. Skutikłis peylis.

Bv.

Bucznieię. Fio superbus, arrogans. Pasipuciu/ didinuosi.

Budá. Taberna. Kletká prekies.

Budowánie. Fabrica, ædificium, structura. Padarine / padaras namu/ namay pastatiti / padariti/ iszkielimas namuu.

Budowniczego vrząd. Ædilitas, ædilitium munus. Priwayzda namu-darkstes / waldzia vnt daylidziu / namu dayke.

Budowniczy. Ædilis, Sartorum tectorum curator. Aźuweyzdetoias namadaristes pilies/ seniu/ miesto/ etc. Baźnicios/ etc.

Budownik. Ædificator, molitor, fabricator. Daylide/ namudaris/ namudaritoias.

Budowny dom. Domus ædificata bene, bellè. Iźdabinti namay.

Buduię. Fabrico, ædifico, extruo. Darau / stataw / iszkelu / iźwedu namus/ etc.

Budzę. Excito, expergefacio, suscito. Prikielu/ pabudinu.

Buiam. Vagor, exspatior. lapauiu/ lakstau/ siaubiu.

Buk. Fagus. Ëskulns.

Bukłak. Lagena lignea. pleszka iź medźio.

Bukowiná. Faginea sylua, esculetum.

Bukowy. Faginus, fagineus, Esculinus.

Bułáwá. Claua. Buożę.

Bunt / spiknienie. Factio, rebellio. Sueyga / maystas piktuiu.

Bunto-

Buntowánie. Turbarũ concitatio, tempestas seditionum. pamayßymas/ ſuudinimas žmoniu vnt waydo/ etc.

Buntownik. Turbator, incentor turbarum. Mayßtinkas / Waydinikas.

Buntowny/ burzliwy. Seditiosus, factiosus, turbulentus. Mayßtingas / Waydingas.

Buntuie. Concito, facio seditionem, excito tumultum. Waydiju/ mayßtu darau / mayßau / waydu ſukurtu.

Buntuie ſie przećiw komu. Tumultuor, rebello. Waydijuoſi / narßtinu.

Burdá. Turba. Mayßtas.

Burdam ſie. Segniter me accingo operi, &c. purlaiuoſi / Tingiey iſsirinku/ ir prádemi ku ditbt.

Burmiſtrz. Conſul, rector vrbis. Mieſtawaldis / mieſto waldziatorias.

Burmiſtrzow námieſtnik. Proconſul. Wietinikas mieſtawaldzio / vnt bukles mieſtawaldzio paſtatitas.

Burmiſtrzowſtwo. Cõſulatus. Mieſtowaldziá/ ni eſtawaldiſte.

Burſá. Contubernium, conuictus, us. Wienowite giwenimo / Byndras giwenimas.

Burßtyn. Succinum, electrum. Gintaras.

Burßtinowy. Succinus, ſuccineus. Gintaro / gintarinis.

Burza. Tempeſtas. Suſudinimas / ſuſiutimas/ oro.

Burze miáſto. Vrbem, euerto, excido. Suardau/ ſugurinu/ pagrauiu miſtu.

Burzenie miáſtá. Vrbis excidium, euerſio Suardimas / pagrauimas mieſto.

Burzenie morza / náwálność. Tempeſtas maris, procella, agitatio maris. Suſudimas / ſiautimas mariu.

Burzliwie. Turbidè, turbulẽtè. Mayßtyngay/ waydingay.

Burzliwy. Procelloſus, turbidus, tempeſtuoſus. Wetringas/ lutingas.

Burzy ſie morze. Mare exæ-

exæstuat, feruet, efferuescit. Siaucia marios/ wreda/ kunkaluoiu.

Burzy się piwo, ꝛc. Feruet ceruisia. Drumsciasi alus.

Burzyciel/ zburzyciel. Vrbis euersor, demolitor, vastator. Suarditoias / pagrautoias miesto/ ꝛc.

Buyno. Abundanter, copiose crescit herba. Augalotay/ żelmeningay.

Buynośc. Luxuries segetum. Dereimas iawu.

Buyny sad/ drzewo/ ꝛc. Luxuriosa arbor, frumentum luxvriosum. Augalatas / Waysingas.

B Y.

Bydlę/ bydło/ skot. Pecus, udis, & pecus, oris. Pekus / kielkuwa.

Bydlęcy. Pecuarius, Pecorinus. Pekaus kielkuwu.

Bydłokradztwo. Abactus Kielkwuwagiste.

Bydło robotne. Iumentum. Kielkuwa.

Byk. Taurus. Werßis.

Bykowy. Taurinus. Werßinis.

Byle. Dum, dummodo. Ber/ betikkay.

Bylicá. Artemisia. Kietis / gen. cio.

Bystro/ bystrze. Rapidè. Sraū iey.

Bystrość rzeki. Rapiditas fluminis. Srowe vpes.

Bystry. Rapax fluuius, rapidus amnis. Srautas/ vt, Srauta vpe. Item, Perspicax, acutus, acer, sagax, solers. Nuregius/ supruntus/ permanus.

Bytność rzeczy. Existentia, subsistentia. Buytis/ butibe / esßibe / suncius. gen. ciaus/ Bukle.

Bywálec / bywáły. Versatus, expertus. Wisur buwis.

Bywam gdźie często. Ventito sæpius aliquò, aliquem locum. frequento, seu reuiso. Daznay kur esmi tunkiey/ lunkau kuriu wietu.

C A.

Cádzę/ cedzę. Colo, as. deliquo, exprimo. Koßiu.

Cáłość. Integritas. Cieltibe.

Cáłowánie. Osculum, suauium, basium. Buciawimas.

Cału-

Cáłuię. Ofculor, fuauior, bafio, as. Buciowu.

Cáły. Integer, folidus. Ciełas.

Capá. Pellis è lateribus cameli callofa. Oda iż werbludo.

Cár. Magnus Dux Didis kunigaykßtis.

Cárogrod. Cõſtãtinopolis. Kaſtantinamieſte.

Ceber. Hydria Vßetkas.

Cebulá. Cepe, cepa. Swogunas.

Cech. Sodalitium, conuentus. Sueyga / draugie.

Cechá. Character, Stigma. żimc/ petnas.

Cechmiſtrz. Præfectus fodalitij. Wireſnis draugies.

Cechuię. Signo, inſcribo, imprimo. żiminu/petnitu/ żimiu.

Cedr. Cedrus. Cedras.

Cedrowy. Cedrinus. Cedrinis.

Cedziworek / śitko. Qualus Koßtuwis.

Cegielnia. Lateraria. plitinicia.

Cegielnik. Laterarius. plitinikas.

Cegłá. Later. plita.

Cegłány. Lateritius. plitinis.

Cegláſty. Miniateus, miniatus. Rudas.

Cekłarſtwo. Apparitura. Draugie raysütowu/ ſuiemeiu.

Cekłarz. Apparitor, ſtator, Lorarius. Raysiotaias/ ſuiemeias.

Cel. Scopus. żimc/ galas darbo żmoniu.

Celnictwo. Vectigale munus. Muytiſte.

Celnicze mieyſce. Publicani menſa, aut domus. Wieta / namay muytiniko.

Celuię Vid. przodkuię. praeymi.

Celnik. Publicanus, Portitor, Manceps. Muytinikas.

Cená. Æſtimatio, pretium, valor. Brungibe.

Cenię. Pretium impono, indico, dico, facio. Turgu darau.

Cenſor kśiąg. Librorũ iudex, Cenſor, Reuiſor. perżwalgitoias knigu.

Cepy. Flagellum frumenti ligneum. Kultuwos/ ſpragiłay.

Cera.

Cerá. Habitus, habitudo. Weydas.

Cerkiew. Templum Russicum. Ecclesia Russorum. Gudu bažnicia.

Certá rybá. Certa, cirta. Karßis.

Cesárski. Cæsarianus, Imperatorius, Imperialis, Cæsareus. Ciesorißkas / Ciesoraus.

Cesárstwo. Imperium. Ciesoriste.

Cesarz. Cæsar, Augustus, Imperator Romanus. Ciesorius.

Cesárzowa. Augusta, Imperatrix. Ciesoriene.

Cetká. Bulla cinguli aurea, argentea, &c. Ceta.

Cetnár. Centumpondium, Centenarium pondus. Szimtapundis / ßimtas pundu.

Cetnarowy. Centenarius. Szimtapundinis.

Cetno licho / grá. Par impar. Ceta / lika.

Cewká nici. Panus, tramæ inuolucrum. ßeywa.

Cewká v rur. Sipho, onis. Wole pragrißtá.

CH.

Chadzam. Frequento lotum aliquem, Ito, ventito ad aliquem. Waykßtinciu.

Chałástrá. Fex vilium hominum, colluuies, quisquiliæ. Siußienetis.

Chálupá. Gurgustium, Casa, tugurium, mapalia, orum. Kižie.

Chárt. Vertagus. Kurtas.

Chce. Volo, cupio, opto, desidero. Noriu / gieydžiu.

Chciwie. Auidè, ardentèr, cupidè. Gieydulingay / sugieydulis.

Chciwość. Cupiditas, cupido, auiditas, libido. Gieydulis / troßkulis.

Chciwy. Cupidus, studiosus, appetens, auidus. Gieydžius / trokßtus / trokßtaunus.

Chec. Voluntas, studium, beneuolentia, animus, mens. Noras.

Chedogi. Elegans, pulcher. Grażus.

Chedogo. Eleganter, perelegant er Grażiey.

Chedozę. Purgo, tergo, purifico, mundo. Apkuopiu / ßweyciu ißluoiu.

Chedożeme. Purificatio, purgatio. ßweytimas.

Chedo-

Chedożycicl. Mundator, purificator. Szwcyzteias.

Chełbam. Fluctuo. Siurwoiu / supu.

Chełbánie. Fluctuatio Siuruoimas / supimas.

Chełpie się. Glorior, iacto, ostento me. Gierzuosi.

Chełpienie się. Iactatio, ostentatio, gloriatio, iactantia. Girius.

Chełpliwie. Gloriosè, iactanter. Girtinay.

Chełpliwy. Gloriosus, tumidus, ostentator. Girunas.

Chetnie. Libenter, propensè, studiosè. Su noru / nuoširdziey.

Chetny. Lubens, libens, Studiosus, beneuolus. Gieranoris.

Chlápam / chlam. Voro. Ryju.

Chleb. Panis. Duona.

Chleb pospolity. Panis cibarius. Duona rugiene.

Chleb pßenny. Panis triticeus. Duona kwietiene.

Chleb gruby. Panis acerosus. Duona sijkßti / berâliene.

Chlebodawcá. Benefactor. Gieradeia.

Chlew. Stabulum, caula. Pune / gurbas.

Chłod. Aura refrigerata, subfrigidum. Wesa.

Chłodnik. Vmbraculũ, topium, topiarium opus. Pawieris.

Chłodnikarz. Topiarius. Pawietinikas.

Chłodno. Subfrigidè. Wesu.

Chłodny. Refrigeratus. Wesus / atausis.

Chłodzący. Refrigeratorius. Wesinus.

Chłodzę. Refrigero. Wesinu.

Chłop. Rusticus, homo rusticanus. Mužikas.

Chłopisko. Homuncio, homunculus. Žmogutis.

Chłopię. Puellus, puerulus. Waykielis.

Chłopowicz. Coloni filius. Mužikaytis.

Chłopski. Rusticus, a, um, rusticanus. Mužikißkas / mužiku.

Chłopstwo. Turba agrestium, agrestes. Mužiku sueyga / mužikiste.

Chłostá. Flagellatio, castigatio. Plakis.

C Chlu-

Chlustam. Cædo, verbero plaku.

Chmiel. Lupulus, lupus salictarius Apwinier.

Chmurá. Nubilum, caligo Apsiniaukimas/ sublindimas.

Chmurny. Turbidus, caliginosus, nubilus Apsinaukis/blistus/vkanas.

Choc/ chocia. Vid. Acz.

Chod. Incessus. ambulatio, gressus. Waykściois mas.

Chodze. Ambulo, incedo, ingredior. Waykściou.

Choiná. Pinetum nouellum Puszinas.

Cholewá. Ocrea. Aulas.

Chomato. Helcium. Pawalkay.

Chorogiew kościelna. Labarum, vexillum sacrū. Karuna.

Chorogiew woienna / proporzec. Signum, vexillum. Kariozine.

Chorozy. Vexillifer, signifer. zinklaneszis karaywiu.

Chorobá. Morbus, inualetudo, infirmitas. Liga/ negale.

Choruie. Ægroto. conflictor, laboro morbo afficior. Negalu / sergu/ pikṭay turiosi.

Chory. Æger, ægrotus, morbo affectus. Ligonis/ ligotas/negalis/sergus.

Chowam. Seruo conseruo, sepono, recondo. Item alo, nutrio laykau/ pakuoptu / izdeini. Item penu / mitinu.

Chrácham. Screo, gargarizo, exscreo. Krunkstautu/ garmaluoiu.

Chrachánie. Screatus, gargarizatio. Krunksztawimas/ garmaluoimas.

Chramánie. Claudicatio. Rayszoimas.

Chramie. Claudico. Rayszuoiu.

Chrapáłá. Rhonchinosus. Krokszczus.

Chrápam. Ronchisso, sterto. Krokszcziu.

Chrapánie. Ronchus. Krokszczumas.

Chrápká. Rauis, raucitas, raucedo. Azukimimas.

Chrápliwy/ ochrápiáły. Raucus Azukimis.

Chrápieie. Raucus fio. Azukunstu.

Chro=

Chroboce. Strepo. Skrebiu.

Chrobot. Strepitus. Skrebeimas.

Chromotá. Claudicas. Kaysibe/ Kayßuoimas.

Chromy. Claudus Kayßas.

Chroniesie. Vito, deuito, caueo, subterfugio. Iynkiuosi/ saugausi/ sergusi.

Chronienie sie czego. Fuga, declinatio. Nusilynkimas / nusisaugoimas.

Chropáwo. Fragosè, asperè, scabrè. Skriaudu/ rupu/ kraupu.

Chropáwy. Asper, scabrosus, Fragosus, horridus. Skriaudus / rupus / kraupus.

Chropewáciecie. Asperor. Asper fio. Skraudu/ rupu tumpu.

Chrościeie. Fruticesco. Krumu ażuaugu.

Chrościel ptak. Coturnix maior Grieże.

Chrost. Frutetum, Fruticetum, Virgultum, Arbustum. Krumay / krumimas.

Chrzan. Raphanus maior. Krienas.

Chrząscz. Scarabæus. Wabuolas. vżuolinis.

Chrzczę. Baptizo. Baptismate tingo, initio. Krikßtiju.

Chrzciciel. Baptista. Krikßtitoias.

Chrzcilnica. Baptisterium. Krikßtinicia.

Chrzciny. Nominalia, orum. Baptismus, pompa baptismi, conuiuium baptismum cohonestantibus apparatum. Krikßtinos.

Chrześcianin. Christianus. Krikścionis.

Chrześciaństwo. Christiana Respublica. Krikścioniste.

Chrząstka. Cartilago. Krimżle.

Chrząstkowáty. Cartilagineus, Cartilaginosus. Krumżletas.

Chrzest. Baptima. Krikßtas.

Chrzest. Crepitus armorum. Barßkieimus ßarwu/ terßkieimas.

Chrztu czekáiący. Catechumenus. Krikßto laukius.

Chucham. Afflo. Pukßtinu/ kwiepiu.

Chudhánte. Afflatus, us. pukßtinimas / kwiepimas.

Chudne. Macesco, macresco, emacror Listu.

Chudość. Macies, macror, macritudo. Liesibe.

Chudy. Macilentus, exhaustus, macer. Liesas.

Chudze. Macero fame, emacio, emacro. Liesinu.

Chustá. Linteum. Skara.

Chustká do nosá. Strophiolum, linteolum, orarium. Skarele nosiesp.

Chwálá. Laus, gloria. Garba / girtus.

Chwalcá. Laudator. Girejas / kuris giria.

Chwale co. Laudo, effero, Orno, extollo laudibus, celebro, prædico. Giriu / ßlowinu.

Chwalebny. Laudabilis, gloriosus, inclytus. Garbingas.

Chwáście się. Stirpesco, herbesco, syluesco. Azuzelu / ßtimbuosi / ing ßtiebu ißaugu.

Chwáśćisty. Herbidus, herbosus. zolingas.

Chwast. Calamentum, sylua herbarum. zaluinas.

Chwieie się. Labo as. labasco, vacillo, nuto, fluctuo. Swerdu / sûrwoiu.

Chwiewánie. Fluctuatio, vacillatio, agitatio. Swerdeimas.

Chwilá. Interuallum, longi temporis vsura. Jzsilgimas / ilgas metas / walunda.

Chwilká. Momentum, punctum temporis. Walundele.

Chwytam. Capio, capto, prehendo, aucupor, prenso, venor. Gaudau / sáykau / grebstau.

Chwytánie. Captatio, consectatio, captio, comprehensio. Gaudimas.

Chybá. Nisi. Netegi / net.

Chybá / chybienie. Aberratio, frustratio. Notatikte / notikimas.

Chybiáiący. Aberrans, deuians. Nenutinkus.

Chybiam czego. Aberro. Nenutinku.

Chybki. Agilis, leuis ad cursum, flexibilis. Szunkus / sukrus / ilunkus.

Chybko. Agiliter. Szunkiey.

Chytrość. Astus, astutia, cal-

tia, calliditas, vafricies. Kitribe.

Chytry. Astutus, vafer, versutus, callidus, argutus. Wiltawilis.

CI.

Ciąg w chodzeniu. Spatium. Jlgibe.

Ciąg w oraniu. Protelum, striga, versura. Warsna / warstas.

Ciągły. Ductilis, ductitius. Jztisiamas.

Ciągnę co Traho, adduco. Tisiu.

Ciągnienie. Tractus, tractio. Tisimas.

Ciało. Corpus. Kunas.

Ciarlatan. Circulator, nugiuendus, ostentator. Nekadaris.

Ciásnochá. Castula, supparum Marßkiniey.

Ciásno. Angustè, arctè. Vnkściey.

Ciásny. Arctus, angustus. Vnkßtus.

Ciásto. Farina aqua subacta, Taßla.

Ciástoch. Eneruis, elūbis. Suirelis / tinginis.

Cichość. Mansuetudo, placiditas. Romumas / romibe.

Cichy. Mitis, placidus, mansuetus. Romus.

Ciecie. Ictus, sectio, Kirtis genit: kircio.

Cieciorká ptak. Tetrax fæmina Tetirwa.

Cieciorká tárzyná. Cicer zirniay walakißki.

Ciećiwá. Neruus. Tetiwa.

Cieczenie. Fluxus, scaturigo, meatus. Tekieimas.

Ciegáturá. Cinctus. Apsiiuosimas.

Ciekący. Fluidus, manans. Tekus / kiauras.

Ciekę. Mano, fluo, scateo, profluo, stillo. Teku.

Cielę. Vitulus. Telas.

Cielęciná. Vitulina. Teletina.

Cielęcy. Vitulinus. Teletinis.

Cielesność. Voluptas, carnalitas, cupido. Kuno palayda.

Cielesny. Corporeus, corporalis. Kunißkas.

Cielistość. Corpulentia. Kunibe.

Cielisty. Carnosus, corpulentus, corporatus Kunsingas.

Cielna krowá. Bos prægnans,

gnans, bos feta. Telinga karwe.

Ciemie. Vertex capitis. Momuo.

Ciemierzycá. Helleborum. helleborus, veratrũ. ciemerey/ kilcibaras

Ciemieze. Affligo, vexo Sloginu.

Ciemnicá. Carcer. Raltne.

Ciemnośc. Obscuritas, tenebræ Tumsibe/ tumsa/ patumses.

Ciemny. Obscurus, tenebrosus, caliginosus. Tumsus.

Cień. Vmbra. Vnksna/ śiesielis.

Cienistość. Opacitas. Neßwaysibe / newaysikibe.

Cienisty. Vmbrosus, opacus. Newayskus/ neßwaysus.

Cieńki. Tenuis, gracilis. laybas/item plonas.

Cienkuß piwny. Ceruisia secundaria. Alus letesnis.

Ciennik. Vmbraculum, vmbella. Azudikte nuog świesos/świesadynkte.

Cieńßeie. Tenuor, tenerefco laybinuosi.

Cieplice. Thermæ. śiltines.

Ciepło. Calor. śiltis/ genit: śilcio.

Ciepłomi. Caleo. śilßta.

Ciepły. Calidus. śiltas.

Cierlicá / mieslicá. Malleus stuparius. Mintuway.

Ciernie. Vepres, spina, sentis, dumus. Erßkieciey.

Ciernowy. Spineus. Erßkietinis.

Ciernisko. Spinetum, vepretum, dumetum. Erßkietinas.

Cierpie co. Patior, suffero, sustineo, tolero. Kincźu.

Cierpienie. Perpessio, passio. Kuncia / kinteimas.

Cierpliwość. Passio. Kinribe.

Cierpliwy. Patibilis, passiuus Kintinkingas.

Cierpki. Acerbus, austerus, &c. Kartus / rukßtus / aytrus.

Cierpkość. Acrimonia, acerbitas, Kartibe/ aytribe.

Cierpli-

Cierpliwość. Patientia, æquanimitas, tolerantia. Kuntribe.

Cierpliwie. Patienter, toleranter. Kuntriey.

Cierpliwy. Patiens, tolerans. Kuntrus.

Cierpnę. Obrigesco, obtorpeo. Nutirpstu.

Cierpnienie. Adstrictio. Nutirpimas.

Cieśielczyk. Discipulus fabri. Daylidziukas.

Cieśielski. Fabrilis. Dayliuiszkas.

Cieśielstwo. Ars fabrica, Ars mechanica. Daylidiste.

Cieślá. Faber lignarius. Daylide.

Cieśni. Angustia viarum, coarctatio. Vnkszti be kielu.

Cieszę kogo. Consolor, recreo, lenio, mitigo tristitiam. Linksminu.

* Cieszę drzewo. Dolo, ascio, as. Taszau.

Cieszenie. Consolatio, recreatio. Linksminimas.

Cieszę się. Cōsolor, oblector, recreo me. Dziaugiuosi/ lynksminuosi.

Cieszki. Grauis, Ponderosus, onerosus, Sunkus.

Cieszkim się stáie. Ingrauesco. Sunkstu.

Cieszko. Graue. Sūku.

Cieciorzew. Tetrax Teterwinas.

Cieżar. Onus, pondus. Sunkibe.

Cieżarowy. Clitellarius, sarcinalis. Sunkianeszis.

Cieżę. Grauo. Sūkinu.

Ciokáć. Plaudere equos. Pliaukszteriu arkli.

Ciokánie. Poppysmus, poppysma. Pliaukszterei, mas.

Ciolek. Iuuencus, Buculus. Wersiukas.

Cios. Ictus, us. Kirtis genit: Kircio braukis/ brukszis.

Ciosány kámień. Excisus lapis. Iszkaltas akmuo.

Ciotczány. Amitinus, matruelis, sobrinus, consobrinus. Tetulena/ tetulenas.

Ciotká po mátce. Matertera. Po Oycu. Amita, Tetule / Cetule.

Cis. Taxus, Smilax. Medzias nuoduotas.

Ciſáwá fárbá. Spadix. Rudas krosilas.
Ciſawy. Phæniceus, ſpadiceus, caſtaneus, Sartas
Ciſkácz. Iaculator. Metitoias.
Ciſkam co. Iacio, proijcio, vibro, iaculor. Metau.
Ciſnę. Premo. Nigu/ ſpaudziu/ ſpaudau.
Ciſnę ſię. Penetro, inſero me turbæ Lindu / werziuſi.
Ciſnienie czego. Iactus. Metimas.
Ciſowy. Taxeus.
Ciſza ieſt/ ciſzeie wiátr etc. Tranquillum eſt, quieſcunt venti, trãquillitas eſt, miteſco. Lowes weias/ metes oras/ tikus oras.
Ciułam/ Colligo tardè, ægrè. ßliauzdamas rinku vogas/ etc.
Ciurowie. Calones, mãcipia militum. Tarnin kay kariey wu.
Cizbá. Turba. Minia.
Cklíwo mi/ cknimi ſię. Faſtidio, nauſeo, pikſta mi ßirdis.
Cklíwość. Faſtidium. Sapikinas.
Cklíwie/ Faſtidioſè. Supikuſiey.
Cklíwy/ Faſtidioſus. papikielis.
Cło. Vectigal, portorium. Muytas.
Cmi ſię / Tenebreſcit. Timſta.
Cmiel / Apis ſylueſtris. Kamanes.
Cmyntarz / Sepulchretum, cæmiteriũ. Szwyntorius.
Cnotá / Virtus, probitas, integritas vitæ. Gieribe.
Cnotliwie/ Probè, integrè, Gieray.
Cnotliwy / Probus, integer, innocens, Gieras/ ſu wiſu zmogus.

C O.

Co? Quid? Kás?
Co. Quod, quicquid. Ku.
Co dzień / In dies. Kas diena.
Codzienny / Amphemerinus, quotidianus. Kasdienis.
Cofam ſię. Retraho me, retrocedo, retroeo. Sugrizțu /atgrizțu.
Cofnienie ſię / Inhibitio, retroceſſus. Sugrizimas.

Cokol-

Cokolwiek. Qvidquid, quidpiam, quippiā, quodcunq;. Kas noris kasgi.

Corká. Filia Dukte.

Co rok. Quotannis. Kas metay.

Coś. Aliquid, quiddam. Kasgi/ kugi.

Coż. Quid. Kas.

Cv.

Cuchnę. Fæteo, sordeo, malè oleo Kwepiu pik-tay/ smirdu.

Cuchnący. Graueolens. piktay kwepius.

Cuchnienie z ust. Graueolentia oris. piktas kwapas iznasru.

Cud. Miraculum, prodigium, portentum, monstrum, &c. zinklas/ prasiewos/ stebuklas.

Cudotworcá boski. Thaumaturgus. zinkladeia/ zinkladaris.

Cudotwornośc. Magia naturalis. zinkladariste prigimta.

Cudowny. Monstrosus, prodigiosus, miraculosus. Práiewingas / zinklingas/ stebuklingas.

Cudzę koniá. Strigili frico. Kasau.

Cudzołostwo. Adulterium, stuprum, pellicatus, probrum. Draugalawimas.

Cudzołożnik. Adulter, stuprator. Draugalas.

Cudzołożnicá. Adultera, pellex Draugala/ palevstuwe.

Cudzołożny. Adulterinus. Draugalinis.

Cudzołożyc. Adulterare, stuprare, Mœchari. Draugalaut.

Cudzoziemiec. Extraneus, peregrinus, alienigena. Swetimaziemis.

Cudzoziemski. Barbarus, exoticus. Swetimaszális/ iz swetur.

Cudzy. Alienus, extraneus, exter. Swietimas.

Cug. Iugum, protelum. Jungas.

Cug koni podwoyny. Biga. Dwayli.

Cug wody. Ductus aquæ. Wundenio wedimas.

Cugiel. Habenæ breuiores equitum. Wadeles mażesnes.

Cukier. Saccarum. Nindriu medus.

Cukruię. Saccaro condio. Azudarau nindriu medum. Cwa-

Cwałam się. Tarde moueor. Kickierżuoiu / tingiev krutu.

Cwelich. Tela trilix. Drobe rinktine.

Cwicże kogo. Exerceo, excolo, instituo, formo, expolio. Pratinu.

Owiczenie kogo. Institutio, disciplina, eruditio. Pratinimas ko.

Cwiczenie się. Exercitatio, rudimentum, exercitium, studium. Pratinimasis.

Cwiczony. Exercitatus. Pratintas.

Cwiczyciel / Exercitator, exercitor. Pratintojas.

Cwieczek. Clauiculus, clauulus Winele.

Cwierć. Tetrans, quadrans, Ketwirta dala.

Cwierciowy. Quadrantalis. Ketwirtinis.

Cwierka świercz. Fritinnit cicada. Ziogas cirßkia/ cierśi, świrplis.

Cwik. Exercitatus, peritus, versatus, experiens. Mokitas/ pratintas.

Cwikła. Beta. Swikłas.

Cyc v zwierząt. Ruma, rumen, sumen. Spenis.

Cyc v niewiast. Mamma, papilla, mamilla. Krutis.

Cyfra. Cyfra vel Zyphra. Zime O litera.

Cygan. Cyngarus. Cygonas.

Cymbał. Cymbalum, Sistrum. Kunkley/ Cymbalas.

Cyna. Stannum. Cina.

Cynamon. Cynnamomum, cinnamum. Ziewe medelo cynnamomo.

Cyndał. Santalum. Medzias raudonas / baltas/ Indios.

Cynek na kostce. Quincunx. Pinkiapuktis kaulelis.

Cynobr. Cinnabaris. Cynabras.

Cynobrowaty. Cinnabarius color. Cynnabro krosilas.

Cynkowaty. Scutulatus. Skieduotas/ skidas turis iżaustas.

Cynowy. Stanneus, Iżcinos/ cininis.

Cyprys, Ciparissus, cupressus.

pressus. Cyprysas.

Cyprysowy. Cupressinus, cupresseus. Cyprisinis.

Cyránká. Querquedula, boschis, idos. Kriklė.

Cyrkiel. Circinus. Apsiteituwas.

Cyrkluie. Circino. Apstritinu/ apskritu darau.

Cyrográf Chirographum, Syngrapha. Tikros runkos ažuraßas/ páraßas.

Cyrulik. Archiatros. Giditoias.

Cytrá. Cithara. Instrumentas giesminiku.

Cytrystá. Citharædus, Citharista Citrazaydis/ vnt citros zaydžius.

Cytr drzewo. Citrum, citrus. Cytras.

Cytrynowy. Citrinus, citreus Cytrinis.

Cytwar. Zedoaria. Szaknis medžio Antiora wadinamo.

Citryn owoc/ Malum citreum, citrum. Abuolis/ waysius cytrinis.

C z

Czában. Bos grandis Podoliensis. Didis iaučias.

Czábr ziele. Satureia, cunila, Thymbra. Ciobrar.

Czácżko. Crepundia, orum. Ceceles waykiu.

Czáie sie. Simulo me dormire, audire, &c. Rodžiuosi ku dárus.

Czámlet. Vndulata toga.. Rubas iž plauku oßku Ažios.

Czapká. Pileus Kiepure.

Czáplá. Ardea. Garnis.

Czapnik. Coactiliarius, pilopæus. Kiepurnikas.

Czáprag Instratum equorum splendidū. Dungalas arklo brungus.

Czárá. Crater, patera. cierka

Czárnáwy. Obniger, subniger, nigricans. Juoswas.

Czárno. Nigro colore tinctum. Juoday nudažita.

Czárnoksiestwa náuká. Magice, es. ars magica Žinia Juodaknigiņiku.

Czárnoksieski. Magicus. Juodakuiginiku.

Czárnoksieznik. Magus. Juodáknigiņikas.

Czár-

Czarność. Nigror, nigritudo, nigredo. Juodi-be/ Juodis/ gen: dzio.

Czarny. Niger, ater, furuus. Juodas.

Czárowánie. Veneficium. ciustay/ nuoday.

Czárownicá. Saga, venefica, præstigiatrix. ciustinikle/ nuodinike.

Czárownicży. Venificus, Magicus. Ciustiniku.

Czárownik. Præstigiator, Magus, incantator. ciustinikas/nuodinikas.

Czárt. Cacodæmon. Welinas / piktis.

Czártowski. Dæmonicus Welinißkas.

Czáruie. Incanto. ciustiju.

Czáry. Veneficiū, præstigiæ. ciustay/ nuoday.

Czás. Tempus, otium. Metas,

Czásem. Subinde, aliquando, nonnunquam. Kartays/ nekadu.

Częstká. Particula, portiuncula, Dalele.

Czászká głowy. Caluaria, cranium. Kiaußas galwos.

Czászká żołędziowa. Calix glandium. Kiauśelis gilių.

Czátá. Excursio, prætentura. Seroimas.

Czáyká. Parrus. Pimpe.

Cżći godny. Venerandus, venerabilis, verendus, reuerendus. Garbus / gárbingas.

Cżcżę. Honoro, veneror, obseruo, colo Garbinu

Cżcżenie. Veneratio, cultus, obseruantia. Garbinimas.

Cżczość. Inanitas, vacuitas. Tußtibe.

Cżczy. Vacuus, inanis & cassus, vanus. Tuśćias.

Cżczym czynię. Exinanio Ißtußtinu.

Czech. Bohemus. ćiekas.

Czechrzę / czochrzę wełnę. Carmino lanam, pecto, pectino. Karßu wilnas/ kiedenu

Czeczotká. Salus, i, ægitus. Semenele paukßte.

Czeczugá. Sturio maior, Oxyrinchos.

Czekam kogo. Expecto præstolor, opperior. laukiu.

Czekan. Martiobarbulus. Kilepas.

Czelá-

Czeládnik. Famulus. Darbininkas iż sieymi-nos-sieyminis.

Czeládny. Famularis. Sieyminos/sieymininis.

Czeladź. Familia, famulitium. Sieymina.

Czeluść w gębie Maxilla, mandibula. żundas.

Czeluść v piecá. Præfurniū. Kakta pieciaus.

Czemu? Quare? quapropter? cur? quamobrē. Kodrin? delko?

Czepek Reticulum, vitta. ciepcius.

Czernidło. Atramentum. Juodikas.

Czernię. Denigro, nigro, infusco. Juodinu.

Czernieię. Nigresco, infuscor Juostu.

Czernię się. Nigrico. Juoduoiu.

Czerpácz. Haustor. Semeras.

Czerpak, Antlia, haustrum. pilruwas.

Czerpam. Haurio. Semiu.

Czerpánie. Haustus, us. Seminas.

Czerstwieię. Vegetor, vigeo. Drutinuost/strop-stu / stropin eymui/ gay-winuosi.

Czerstwie. Vegeto. Gaywinu,

Czerstwość. Viuacitas, vigor. Giwumas/ gaywiste.

Czerstwy. Vegetus, viuax. Gáywus.

Czerstwienie. Vegetatio. Gaywinimas.

Czerwcowy. Iunius, *adiecti*:a, um, vt Iuniæ calēdæ, Kirmelu menesio.

Czerwiec. Iunius. Kirmelu menuo·

Czerwienię. Rubefacio. Rauduoninu.

Czerwienię się. Rubeo, rubesco, purpurasco. Raudanuoiu.

Czerwonáwy. Subruber. subrubeus, subrubicū-dus Raudonákas.

Czerwoność. Rubedo, rubor. Raudonibe/ rauduonumas.

Czerwony. Ruber, rubicundus, roseus, purpureus. Raudonas.

Czesány/czosány. Perpexus. Szukuotas.

Cześć: Honor. Garba.

Cześć. Pars, portio. Dala.

Cześcią. Partim. Dalu.

Cze

Częſto, Sæpe, ſæpenumero, frequenter, identidem. Daznay/ tunkiay.

Częſtuię, Aliquē malè vel bene tracto, accipio, habeo Gieray arba pikťav peniu/ girdźiu/ priimu ku

Częſty. Creber, frequēs, multus. Tunkus/dażnas.

Cześć. Pecto. Szukuoin;

Członek. Membrum, pars, articulus. Sunarius / dala,

Członek v trzciny/rc. Internodium. Kielis

Członkowáty. Articuloſus. Sunaringas.

Członkámi / po członku / Membratim, articulatim. po ſunariu / dalomis

Członkowy / Articularis, articularius. Sunarinis.

Człowieczeńſtwo. Humanitas, humana natura. Zmogiſte.

Człowieczy/ Humanus, Zmogiſkas.

Człowiek. Homo, Zmogus.

Człowieczek. Homunciο, homunculus, homulus. Zmogutelis / zmogutis.

Czochám ſię. Affrico me, attero. Kaſauſi/ trinuoſi.

Czochánie. Attritus, us. Trinimas.

Czołgáiący ſię. Serpens, reptilis, reptitius. Sliauzus/ ślauzius.

Czołgam ſię. Repo, ſerpo. śliauźiu / ſlynku.

Czołgánie. Reptatus. śliauzimas

Czołn. Monoxylum, cymba, linter, nauicula. Eldija.

Czołnick tkácki / Radius. Szaudikle.

Czołnek do kádźidłá. Acerra. Kukilinc/ekdije le

Czoło. Frons. Kakta.

Czop. Epiſtomium. Wole.

Czopowe Vectigal doliare. Mokieſtis nuog woles.

Czoſnek. Allium. ćieſnakas.

Czterdźieśći. Quadraginta. Kieturios deśimtis.

Czterdźieśći kroć. Quadragies. Kieturios deśimtis

śimtis kártu.

Czterdźiesty. Quadragesimus. Kieturiadeśimtis.

Czternaśćie. Quatuordecim. Kieturolika.

Cztery. Quatuor. Kieturi.

Czterdniowy, Quatriduanus. Kieturiadienis.

Czterykroć. Quater, Kieturis kártus,

Czub. Crista, cristula, cirrus, apex. Kuodas.

Czubáty. Cristatus. Kuoduotas.

Czućie. Sensus. paiautimas/ páiauta.

Czubam/Inhio, immineo, attendo, żoplinu/ tikau.

Czuiący. Sensibilis. Jaucius/ budrus.

Czuiący sie w czym. Conscius. prisitauciius.

Czuię/ Vigilo, excubo. Girdżiu/nemiegmi/ iutu iaučiu.

Czuię co zmysłami/ Sentio, percipio, Jauciu matau.

Czułość. Vigilantia. Budeymas/ budrumas.

Czuprynà/ Capronæ, arum. Procoma, æ. Kuodas.

Czuyny/ Vigilans, vigil, peruigil. Budrus. iutus.

Czwartek, Dies Iouis. Ketwiergas.

Czwarty. Quartus. Ketwirtas.

Czworáki. Quadruplex, quaternus. Ketweriopas

Czworáko. Quadrifariam, quadruplicatò. Ketweriopay.

Czwornasob. Quadruplum. Ketweriopay daugiesn.

Czworográniśto. In quadrum, quadratim. Ketwirtuotay.

Czworográniśty. Quadratus. Ketwirtuotas.

Czworogłowy. Quadriceps. Kieturiagalwis.

Czworonogi. Quadrupes Kieturiagalus.

Czwororeki. Quadrimanus. Kieturiarunkis.

Czworoszczepny. Quadrifidus. Ketwierey skałus.

Czy? An, an non? anne. Er? er ne? negu? bau?

Czyniam co. Factito. actito Darineciu ku.

Czynię co. Facio, ago, præsto. Darau/ weykiu.

Czynię

Czynię dość komu. Satisfacio. Gana daráu/ interyktu/ atpildźiu.

Czynienie Factio, actio, confectio, peractio. Darimas/ pádarimas.

Czynß Tributum, census, pensio. Cizie/dokle.

Czynßownik. Censitus, vectigalis alicui. cizint=kas/ doklinikas.

Czynßowy. Censualis, censuarius, vectigalis. ci=zinis/ doklinis.

Czyście. Purè, cißay/ graziey.

Czyściec. Purgatorium purgans ignis. Szweyciu=cių vgnis / Nupertine dusiu.

Czyscowy. Purgatorius Szweystinis

Czysto, Castè, purè. Neizagtay.

Czystość powßechnie. Munditia. Apßwayta/ apkuopá.

Czystość cnotá. Castitas, castimonia. Neizá=gas / nepatepte ßwey=stibe.

Czysty. Purus, mundus, syncerus. Neizag=tas./ cistas.

Czysty/ cnote máiący. Castus, integer. Neizag=to kuno.

Czyßczę/ trzebię. Castro. Romiju.

Czytam. Lego, recito. Skaytau.

Czytánie. Lectio. Skaytimas/skaytitine.

Czytelnik. Lector, anagnostes, prælector. Skay=titoias.

Czytelno. Legibiliter, expresse. Skaytitinay.

Czytelny, Legibilis, lectu facilis. Skaytinas.

Czyi ? Cuius. Rieno.

Czyż. Acanthis, idis, carduelis, ligurinus. Da=gilis.

D A.

Dąb. Quercus, robur. Ażuolas.

Dách / przykrycie. Tectū, contignatio. Dūg=tis / stogas.

Dáchowká. Tegula. plitele dungtine.

Dáię. Do, largior, cōfero, tribuo, impertior, præbeo Duomi.

Dálekość. Longinquitas, longinquum, *Substant:* Tolibe, tolumas.

Dáleki. Remotus, distans, longinquus. Tolus.

Dále=

Dáleko: Longè, procul. Toli.

Dáley. Longius Toliaus

Dań. Vide. Czynß.

Dánnik. Vectigalis homo, tributarius. Cizinikas/ doklinikas.

Dardá. Lancea. Rágotine.

Dármo / dáremnie/ prozno. Inaniter, frustra, gratis, gratuitò. Dowanay / tuściey.

Dáremny / Gratuitus.

Dowanas/dawoningas.

Darn / Cespes. Welena su wetu izrauta.

Darnowy/ Cespititius, Weleningas.

Dárowánie / Donatio, condonatio, largitio muneratio. Dowanoimas.

Dárowizná / Donum, datum, donatum aliquid, Dowána / dowánotas daytas.

Dáruie/ Dono, offero, concedo, muneror, & mu nero aliquid, Dowánoiu.

Dasam sie/Stomachor, Turgeo, ringor, fremo, pukßtáuiu/ páśipuciu.

Datá / Dies literis adscripta, Diena kurioy lakßtas ira raśitas wilnuy/ rc.

Dátek / Datum, Dotylas/ duośnis.

Dawcá/Dator, largitor, Daweias/ duotoias.

Dawiciel / duśiciel. Strangulator, Smaugieias/ smaugtoias.

Dawie kogo / zádawiam / Suffoco. præfoco, strangulo, Smaugiu/ nuziowinu.

Dawienie/ Suffocatio, strangulatio, Smaugimas.

Dawno/ Pridem, dudum, olim, diu, longo interuallo, Seney.

Dawność/ Antiquitas, vetustas. Senistė.

Dawny/ Antiquus, vetus, pristinus, veteranus, Senas/ wetußas.

Dbam oco/ stoie o co/ Curo, Rupinuosi / imnosi ápeku.

De.

Debiná/ Quercetum, Vzuolinas.

Debowy/Quernus, roboreus, querceus, Vzuolinis.

Dech/tchnienie/Duch. Spiritus, halitus, anima.

Kwapas / dwaſas.

Decie / dmuchánie / nádymanie / Flatus, inflatus. putimas.

Degá / pregá / Vibex. Rundas.

Deká / Sagum, inſtratum, inſtragulum, Pįwalkalas.

Dekret / Decretum, Dekretas.

Depce co / Calco, Mindau / minu ku.

Deſká / Aſſer, tabula ſectilis, lyntá.

Deſzczułká / Aſſula, lyntele.

Dety / Cauus, Tuśnias.

Deſzcz pada / Pluit, Lįja.

Deſzcz / Pluuia, imber, Lietus.

D L.

Dla tego / Propterea, ideo, idcirco, ob id, ob eam cauſam, Del to / drin to / to del / todrin.

Dłábię / Premo comprimo, Spaudžiu / treſzkiu.

Dłoń / Palma, pláſztaká.

Dłoń ſpodnia / Vola manus, Delnas.

Dłoto / Cœlum, celte, Kaltas.

Dłubácz / Cauator, Drožiejas.

Dłubáczká ogrodnicza / Scalprum, Drožtuwas.

Dłubánie / Sculptura, Drožimas.

Dłubię co / Cauo, excauo, exſculpo, Drožiu.

Dłubię w zębách / Dentes ſcalpo, fodico, Warpau terpu dantu.

Dług / Debitum, æs alienum, Skolá.

Długi / Longus, prolixus, longinquus. Ilgas.,

Długo / Diu, perdiu longo ſpatio, Ilgay.

Długość / Diuturnitas, longinquitas, Ilgibe.

Długowieczny / Longæuus, Ilgáumžis.

Długowieczność / Lõgæuitas, Ilgaumžiſte.

Dłużę ſię / Æs alienum contraho, conflo, in æs alienũ incido, in ære alieno ſum, Apſiſkolinu / Apſiſkolįju.

Dłużen / dłużnik / dłużny / Obæratus, debitor, Skolingas / ſkolinikas.

Dłużenem / długi mam Debeo, premor ære alieno. Skolįju turiu.

Dmu-

Dmuchám. Flo, perflo, pucių.

Dno ſtátku iákiego / Fundum, Dugnas.

D o.

Do / Ad, Jki / vt, ikį naktį / ikkaklu / &c.

Dokąd / Quò? quorſum? Kur.

Dobra / Bona, neutr: plur: ſubſtant: Turtas / turte / lobis.

Dobroć / Probitas, integritas, bonitas. Gierybe.

Dobroczynność / Beneficentia, Gierádeiſte,

Dobrodźiey / Benefactor, Gierádeis.

Dobrodźieyſtwo / Beneficium, benefactũ, gratia, promeritum, Gierádáriſte / gierádarimas.

Dobrotliwość. Beneuolentia, Gieras noras.

Dobrowolnie / Voluntariè, vltrò, ſponte, Noretinay / noringay / luoſanoringay.

Dobrowolny / Voluntarius, vltroneus, gratuitus, ſpontaneus, Noringas / iž luoſo noro ku darus / luoſanoris.

Dobry / Bonus, probus, rectus, Gierás.

Dobywam / wyimuię. Depromo. Jśimu.

Dobywam miecżá. Gladiũ educo, euagino. Kalawiju iśimu.

Dobywam ſię. Irrumpo. Jśiwerżiu.

Dobywam ſię z czego. Erumpo, eluctor. Jśijmdżiuneiu iż ko.

Dobywam miáſtá. Oppugno vrbem. Jśiwerżineiu.

Dochod / Cenſus, reditus, prouentus, Naudas metay ſurinkama.

Dochodzę / Adeo, accedo, aggredior, Daeydineiu / iſżkunku.

Dochowáć wiáry. Fidẽ exſoluere, conſeruare, Jżteyſet / iżpildit žodį.

Dociſnąć ſię / Penetrare aliquò, Daſiſpauſt.

Docżekáć ſię czego / Poſt exſpectationem tandem voti compotem fieri, aliquid conſequi, adipiſci, obtinere, Sulaukt ko.

Docżeſny / Temporalis, momentarius, Metinis / ikmetingas.

Dodáię / Præbeo, ſubminiſtro, ſubijcio, Dáduomi.

Dogadzã komu/ gwoli czynię / Gratificor alicui, respondeo, satisfacio, commodo, morigeror, Inteykiu kam.

Dogodzenie / Gratificatio, accommodatio, Inteykimas / inteykte / inteyka.

Doglądam / Reuiso, inspicio, recognosco, attẽdo, priwcyzdziu.

Dogrzewa mi słońce/ rc. Vror calore. Kaytinámi saule.

Dogrzewam komu / Insto alicui acriter, insector acerbiùs, vrgeo, premo, prispiriu/ primigu/ prispaudziu/ iweykiu.

Doię / Mulgeo, Melziu/ laydau karwes.

Doieżdżam do kąd/ Peruehor, penetro, peruenio aliquò, Iżkunku.

Dokazuię czego / Perficio, efficio, perpetro aliquid, padarau ku.

Dokładam czego/ Suppleo, compleo, pridemi.

Dokonánie/dokończenie / Perfectio, absolutio, peractio, pabayga/ galas.

Dokonywam czego / Finio, perficio, absoluo, consummo, pabaygiu / galu darau/ dadirbu.

Dokuczam komu/ Persequor, infesto, insector aliquem, Nubostu kam/ wárginu.

Doł / Fouea, lacuna, scrobs, Duobe.

Dolegam / Ango, vrgeo, premo, torqueo. Koginu/ sunkinu.

Doległość / Afflictatio, calamitas, angor, Słoga.

Dołkowáty / Lacunosus, cauus, cõchatus, Duobetas/ dubus/ kráupus.

Doliná/ pádoł/ Vallis, Klonis.

Dom / Domus, ædes, Namay.

Domácáć się / Deprehẽdere aliquid palpando, tagendo, Dasiciupine-iu/ciupinomis pasilicin.

Domagam się czego/ Deposco, efflagito aliquid, Igitrupinuosi / apturet gieydziu.

Domák / Vmbratilis homo, incubator domi suæ, Námukas / námie gulis.

Domawiãm czego. Finem

nem facio ſermoni. Da- kalbu / beygiu kalbu / item Conſequor dicendo, Daſikalbu ko.

Domek / Ædicula, domuncula. Nameley.

Domieſzczam kogo czego / Compotem facio aliquem rei alicuius, Jkeydziu ku / świetimu kur/ intikinu.

Domoſtwo / Res familiaris, Naminiſte.

Domownik / Domeſticus, inquilinus, Naminikas.

Domowy / Domeſticus, familiaris, contubernalis, Naminikſztis.

Domyſl / domyſlanie ſie / Coniectura, coniectatio, interpretatio. Daſigodimas.

Domyſlácz / Coniector, Daſigadotoias.

Domyślam ſie czego. Conijcio, coniecto, coniecturâ auguror, conſequor, Daſigodau / iſpeiu / numanau / ſupruntu.

Domyślnie / Coniectorie, Daſigodotinay / iſpetinay.

Domyślny / Coniecturalis, Daſigodoiamas / iſpeiamas / iſpetinas.

Donicá / Capruncu-lum, labellum fictile, Terlicia.

Donoſzę co / Defero, perfero, aſporto aliquid, Nuneſzu.

Dopadam koniá / rc. Equum celeriter arripio, apprehendo, Pagaunu greytay.

Dopełniam / dokłádam / Compleo, ſuppleo, expleo, pripildziu.

Dopełnienie / dołożenie / Supplementum, explementum. pripildimas.

Dopiero / Modo, proxime, paulo ante. Dabar / dabartel.

Dopijam oſtátká / Ebibo reliquum, exhaurio. Jzgieru.

Dopiſuię / Compleo paginam. Dáráſzau.

Doprowadzam / Deduco, perduco. Nuwedu.

Dopuſzczam / Permitto, ſino, patior aliquid fieri. Perleydziu.

Dopuſzczam ſię czego. Committo ſcelus, ſcelere me deuincio, alligo, aſtringo. Daſikeydziu ko.

D 5 Dopu-

Dopuszczenie sie czego. Cōmissum, admissum. Pasileydinas.

Dopytáć sie czego/ Percontando & interrogando assequi alicuius opinionem. Dasiklausit.

Dorabiam czego/ Finio, perficio, absoluo, perago opus. Paditbu/ baygiu darbu.

Dorabiam sie. Labore acquiro, ex labore percipio Pasidirbu dirbu/ dárbu/ igiju ku.

Doráchowáć sie/ doliczyć sie. Addendo deducendoq; videre, quæ reliqua summa sit, Aduertere quantum sit pecuniæ, &c. ineundo rationem, concipere summam. Pasistaytau.

Dorástam / Assurgo, accresco, maturesco. Dpaugu/ vżaugu.

Doroczny. Annuus. Metinis.

Dorosła corká/ Matura virgo nubilis filia. Talokas.

Dorosły. Grandis natu Vżaugis.

Dorozumiewam sie / Vide. Domyślam sie.

Dorywczy/ Subsecīuus; subsecundarius. Aiżulgyżomas metas vnt kokio darbo.

Dość/ dosić. Sat, satis, affatim, abundè. Gana.

Doścignam / dobiegā/ dogāniam. Assequor, cōsequor, cōsector aliquem. Páweiu ku.

Dosiegam. Contingo, attingo aliquid. Pasieku.

Doskáktie. Assilio, cōtingo saltu aliquid. Dasokit.

Doskonále / Perfectè. Tobulay.

Doskonáłość / Perfectio, absolutio, virtus. Tobulibe.

Doskonáły / Consummatus, exactus. Tobulas.

Dostáie / dostawam czego. Acquiro, nâciscor, adipiscor, obtineo Igiju/ gaunu/ apturiu.

Dostáie / zstáie / dostáteк iest. Sufficit, suppetit, suppeditat Tinka. Item pertinet, pertingit ad aliquid. Sutinka/pertinka.

Dostáie sie piwo. Defæcatur ceruisia, eliquatur à fæcibus, euadit clara, reddi-

redditur limpida. Nusistowi alus / nugula meles alaus.

Dostałomi się / Compos & particeps fact⁹ sum, participo aliquid, cadit in me alicuius boni pars. Teko mi kas iż to / puola ir vnt manis kasgi.

Dostáłość dojrzáłość. Maturitas, pubertas. Jßnokimas.

Dostáły / dojrzáły / Maturus. Jßnokis.

Dostáie się / dostáwa owoc / Maturescit. Jßnokſta.

Dostátecznie / Luculenter, solidè, plenè, affatim, sufficienter. pilnay / pakaktinay / ßalsiey / gausiey.

Dostátek. Facultas, copia, abundantia. Gutekte/apſtas/ ßalsibe/gausibe.

Dostátni/dostáteczny. Lautus, locuples, luculentus, sumptuosus. Gausus/ ßalsus.

Dostoieństwo / dignitárſtwo / godność. Dignitas, amplitudo, honor, titulus. Wireſnibe / vżkielimas vnt waldżios kokios.

Doświádczam kogo/ Probo, experior, periclitor. exploro, tento. Meginu/ dasitiriu.

Doświádczenie. Periclitatio, experimentū, experientia, exploratio, periculum. Megínimas / megintuwe.

Doświádczony. Spectatus, probatus, Jżmegintas/ żinamas.

Dosypiam/ doiadam/ dopiiam/ etc. Indulgeo ad satietatem somno, cibo, potui, &c. Miegmi/walgau, gieriu iki soti/ etc.

Dotknienie / dotykánie. Contactus, contrectatio, tactus. paliteymas/ pacıupoimas.

Dotrwáć do końcá/ Perseuerare, perdurare. patekt/ iżkiſt.

Dotrwánie / Perseuerantia. patekte/ iżkintimas.

Dotykam się czego. Tango, attingo, tracto, contrecto, pasiliciu/ ciupoiu.

Dotykam się kęsek. Libo aliquātulùm, attingo aliquid digito, attingo primoribus labris, degusto.

paragaunu, gurkßterku truputi.

Dowarzam. Percoquo. Dawerdu.

Dowazam. Æquo libra, adæquo pondus libræ. Dasweriu.

Dowcip / Ingenium, indoles, solertia, sagacitas. Nuowoka/nuoiego/nuomonia.

Dowcipny/Ingeniosus, industrius, peracutus, argutus. Numanus/nuwokius/suprantus.

Dowiáduie sie czego/ wywiáduie / przepytywam/ bádam. Exquiro, inuestigo, expiscor, exploro, inquiro. Dasiźinau/ ißklausineiu.

Dowod. Argumentum, ratio, probatio, documentum. prisekà/ parodimas.

Dowodny. Euidens, authenticus. Dawiadamas daykas/ prisekimas

Dowodze. Probo. conuinco / arguo. prisektinay párodziu/prisekù ku kami.

Doyny ſtátek. Mulctra, æ, Milßtuwe.

Doyna krowá. Lactaria bos, Melziama karwe.

Doyrze / dobrze wídze. Cerno acutè, insignẽ & illustrem habeo visum. Nuregiu / regiu świeśiey.

Dozor / dogladánie / Inspectio. Priwayzda.

Dozorcá / dogledácz. Inspector, Prouisor, spectator, curator. Priweyzdetoias.

Dozorny. Attentus rerum paterfamilias. Priwayzdus/priweyzdzius.

Dozwalam czego komu / Concedo, permitto, indulgeo, potestatem facio, do, defero. perleydziu kam ku, duomi vnt noro kam.

Dozwolenie. Permissio, facultas, venia, concessio. Daleydimas.

DR.

Drábiná. Scalæ, arum, Scala, æ. Karkles.

Drag / drązek. Pertica, tigillum, hastile. Kartis genit: ties.

Dranicá. Asser fissilis, rudis Drekſtyne/pleßtine lynta.

Drapánie. Fricatio, lace-

laceratio. Draſkimas.

Drapie co/ dre/ Lacero, diſcerpo, concerpo. Draſkau/ pleſʒau.

Drápie ſʒáte. Tero, attero. pleſʒau rubu.

Drapie ſie wco. Frico, ſcalpo- ſcabo, Kaſauſi.

Drapieſtwo/ drapieʒ. Rapina, præda, raptus. Draſkimas/ pleśimas/ nuopleśia.

Drapieʒcá. Raptor, rapax Draſkitoias/ pleśitoias/ draſlus.

Drapieʒnośc/ Rapacitas. Nuodreſkis.

Dratwá. Açia, śiertis.

Dráſnac kogo. Diſtringere, perſtringere leuiter, Aʒudrekſt / numaukt truputi kuno.

Draʒnie kogo/ Irrito, exulcero, exacerbo, laceſſo, exaſpero, Aibinu.

Draʒniciel/ Vexator. Aibintoias.

Dre/ v. drapie.

Drecʒe/ v. Trapie.

Dretwieie/ twárdnieie. Occaleſco, calleo, cōcalleo, indureſco. Stimpu/ kietu tumpu.

Dretwik rybá. Torpedo. Nutirpintoia ʒuwele.

Drewniány/ drʒewiány/ Ligneus, materiatus, Iʒmedʒio/ medinis.

Drewno / Lignum. Medʒias/ malka.

Drgam. Palpito, mico, Stidenu.

Drobiazg / Minuties. Maylus.

Drobie co / drobno dʒiele ábo robie / Cōminuo, concido minutatim, Trupinu / ſmulkiey papiauſtau/ ſukapʒau.

Drobno / Minutè, minutim, intercisè. Smulkiey/ maśkay.

Drobny/Minutus, conciſus, tenuis. Smulkus/ maſkas/ maʒintelis.

Drogá. Via, iter. Kielas.

Drogi w cenie/ w pieniądʒách Pretioſus, carus, ſumptuoſus. Brungus.

Drogośc. Caritas, difficultas, penuria, inopia, grauitas. Brungibe.

Drot ʒloty / ʒeláʒny. Stamen, filum aureū, ferreum. Siulas iʒ auxo/ iʒ gielaʒies.

Droʒd/ Turdus minor. Straʒdas.

D 5 Droʒ-

Drożdże. Fæx. Mieles.

Drożdżysty / Fæculentus. Mieletas.

Droże / v. Wydrażam.

Drożę / wzdrażam. Augeo, pretium, pabrunginu / pakielu brungibe.

Drożeie. Ingrauesco. Brungin eymi.

Druga rázą. Aliàs, altera vice. Kitadu / kitu kartu.

Drugi / Alter, alius. Kitas / vntras.

Druk. Expressæ metallo literæ, charta impressa literis. Iż spaudimas literu.

Drukárnia / Typographium. Iż spaustuwe rástro / literu.

Drukarska náuká. Typographice. Mokslas iż spaustuwes.

Drukarż / Impressor. Typographus, librarius. Iżspaudeias literu / rástro.

Drukuie. Imprimo. Iżspaudżiu rastru / knigas.

Dryiakiew / sok przypráwny. Theriaca. Sunká vńt waysto.

Drużbá / Cognominis. Wienawardis / byndrawardis.

Drużgam / druzgoce / v. kruszę.

Druzgoce / Frango in multas partes, contero Sutrusżkinu suguriniu.

Drżący. Tremebundus, tremulus. Drebus.

Drżę / Tremo, trepido, contremisco. drebu.

Drzemánie / Sopor, semisomnus, Snaudimas / snaudulis.

Drzemie / nápadł mie sen. Dormito, soporor, snaudżiu.

Drżenie / Tremor, horror, trepidatio. Drebulis / drebeimas.

Drzewce / drzewo. Sarissa. Medżias / kártis ilga su ietum kárioney wartoiama.

Drzewieie / w drzewo rostę. Arboresco, Medżiu tumpu.

Drzewko / Arbuscula. Medalis.

Drzewisty / drzew pełny. Syluosus, syluiger. Medingas / medżiu pilnas.

Drzewo / Arbor. Medżias.

Drzwi / weście / Ianua, ostium. Duris / vnga.

Duch /

Duch / rozumna bez ciáłá rzecz. Mens, animus, spiritus *Dwasas/ Dwasia.*

Duchná Pileus nocturnus ex plumis *Naktine iš plukšnu kiepure.*

Duchowieństwo/ stánu duchownego ludźie. Clerus, status Clericorũ. *Kunigu stono žmones/ dwasingo giwenimo draugie dwasingiste.*

Duchowny. Spiritualis. *Dwasingas/ dwasiškas.*

Dudek. Vpupa. *Kukutis.*

Dukam/ trąbię w rog. Buccino, buccinam inflo. *Ragu trubiju.*

Dumá. Symphonia militaris, vel nænia. *Giesme Karieywiu.*

Duplá. Bilix, tela serica densior. *Audaklas šilkinis tunkus.*

Durszłák. Colum. *Košiuwis warinis / gielažinis.*

Duszá/ Duch. Anima, spiritus. *Dušia.*

Duszący. Suffocans. *Smaugius/ troškinus.*

Dusżę kogo / zádusżám. Strangulo, intercludo animam, *Smaugiu/ ažutroškinu.*

Duszenie. Intercisio animæ, strangulatio. *Smaugimas troškinimas.*

Duszkiem wypić. Ebibere vno haustu, ductu, spiritu, impetu. *Wienu malku išgiert.*

Duszne/ z dusze. Animitùs, ex animo. *Nuo širdžiey.*

Duszno tu. Hic grauis respiratio est. *Trokšku cia.*

Duszyczká. Animula. *Dušiele.*

Dużość. Virium integritas. *Stiprybe.*

Dwá/ pará. Duo, bini, gemini. *Du.*

Dwá dni. Biduum. *Dwi dieni.*

Dwádźieściá. Viginti. *Dwi dešimti.*

Dwádźieściá kroć. Vicies. *Dwi dešimti kártu.*

Dwá funty. Bilibra, bilibre. *Du funtu.*

Dwá kroć. Bis. *Du kártu.*

Dwánaście. Duodecim. *Dwilika.*

Dwánaście kroć. Duodecies. *Dwilika kartu.*

Dwie-

Dwieście. Ducenti. Du śuntu.

Dwieście kroć. Ducenties Du śimtu kartu.

Dwoiáki / dwoisty. Duplex, duplus. Dweio-pas/ dweiokas.

Dwoiáko. Bifariam, bipartitò, dupliciter. Dwe-iopey/ dweiokay.

Dwoię/ dźielę ná dwie rzesci. Bipartio & bipartior, diuido bifariam, dispertior. Jng dwi dali skiriu/ dweinu.

Dwoistość. Duplicitas. Dweiste.

Dwor Aula. Didźia-name/ senis/ giwenimas didźiunu.

Dwor we wśi. Villa. Dwarcius.

Dworká. Villica. Ri-kunia.

Dwornosć. Curiositas, Periergia. Akiwibe.

Dworny. Curiosus. Akiwas.

Dworuię z kogo/ v. na-śmiewam śię/ żartuię.

Dworzánin. Aulicus, assecla magnatum. Tar-nas didźiunu.

Dwudźiesty. Vicesimus. Dwidesimtas.

Dwuśetny. Ducenarius. Dusimtinis.

D Y.

Dybię / dybkiem idę. Suspenso gradu eo. Selu/ selomis eymi.

Dychawicá. Dyspnæa, peripneumonia, difficultas spirandi, angustus spiritus. Dusulis.

Dychawiczny. Peripneumonicus, anhelator. Dusulingas.

Dyl. Longurius, planca. lynta ilga/ zomatine.

Dylowy. Caudicatus. Iź drutu lyntu/ zoma-tiniu.

Dylowánie. Sepes structilis, sepimentum fabrile. zomatis/ twora iź lyntu

Dym. Fumus. Dumay.

Dymię/ kopcę Fumo, fumigo, infumo. Rukiu.

Dymnik / gdźie co dy-mia. Fumarium. Wieta kur rukia ku.

Dymny. Fumosus, vapidus dumays kwiepius

Dyscypliná ktorą śię bicżują. Flagellum, flagrum Dirzeley kurieys plákasi / rikßtes / ßniu-reley.

Dyscypliná/ bicżowánie śię.

nie ſie Diſciplina, verberatio ſuijpſius ſpontanea. plakimaſis / ſawis paties plakimas.

Dyſzacy / Anhelus. Dwaſuotus.

Dyſze/ dycham. Anhelo, ſpiro. Dwaſuoiu / kwepuciu.

Dyſzel. Temo. Gruʒulas.

Diſzkurruie. Ratiocinor, diſcurro. Iʒmoniu ku ſwarſtau / daboiuoſi.

D z.

Dzban. Fidelia, cuppa, capula fictilis. puodas ſu vſomis.

Dzdzawy / dzdzyſty. Pluuioſus, pluuialis. Lietingas.

Dziad / oycow ábo mátczyn ociec/ dziadek. Auus. Diedas.

Dziádowſki. Auitus. Diedinis.

Dział / rozdzielenie / podział. Partitio, diſtinctio, diuiſio, diſtributio. Daltimas / perſkirimas.

Dziáło. Bombarda fulminea, tormentum. Pucʒka.

Dziány. Textilis. Megſtas.

Dziąſłá. Gingiuæ. Smagienos.

Dzieʒeie Efferor. Iʒdikſtu.

Dzieci Liberi, pignora, ſoboles. Waykay.

Dzieci innych źwierząt. Catuli Leonum, pulli auium, fœtus tigridis. Waykay ʒweru.

Dziecie / dziecina / dziecko. Puer. puſio. paruulus. Waykielis / bernelis.

Dziecinieie. Repueraſco, pueraſco. Wayku tampu.

Dziecinny. Puerilis, infantilis. Wayku/ wayʒiſzkas.

Dziecinſtwo. Pueritia, infantia Waykiſte.

Dziedzic. Hæres. Tewikſztaytis/ tewaynis.

Dziedzictwo. Hæreditas. Tewikſztiſte/ tewayniſte.

Dziedziczę. Hæreditatē, Adeo, obeo, capio Tewayniſty apturiu / paweldʒiu.

Dziedziczny. Hæreditarius. Tewikſztinis.

Dziegiec. Sutorium vnguen. Degutas.

Dzie-

Dźiegćiel. Panacea, Angelica Wyßtákoie.

Dźiećie ſię co. Fit, vſurpatur aliquid Tiipa kas.

Dźiećię co. Necto, texo. Nezgu.

Dźieiow kśiegi. Acta, monumẽta, hiſtoria. Kni= gas weykalu / hiſtorios.

Dźieká/dźiekowánie/ dźiekczynienie. Grates, gratiarũm actio. Dekos/ dekawoimas.

Dźiekuię. Gratiam habeo, reddo, ago Deka= woiu.

Dźielcá. Diſtributor, partitor. Daliwa/Delcius.

Dźielęco. Diuido, partior, diſpertior, diſtermino, diſcrimino. Perſkiriu ku.

Dźieło. Actus, facinus, opus. Weykalas.

Dźień. Dies. Diena.

Dźienny. Diurnus. Dieninis.

Dźierlatká. Galerita auis. Knodis.

Dźierżak/cepiſko. Manubrium flagelli frumentarij. Kielruwe.

Dźierżawcá. Poſſeſor. Turetoias.

Dźieśiątek żołnierzow. Decuria, contubernium. Deśimtetas.

Dźieśiątnik. Decurio. Déśimtinikas.

Dźieśięćiná. Decimæ. Deśimtine.

Dźieśięć kroć. Decies. Deśimti kartu.

Dźiewećzká. Puella, adoleſcentula. Mergiele.

Dźiewká / pánná. Virgo. Ponna.

Dźiewictwo / pánieńſtwo. Virginitas. Mergiſte/ ponniſte.

Dźiewiczy/ pánieńſki. Virginalis, virgineus. Mergiſzkas.

Dźiewięć/dźiewiećioro. Nouem. Dewini.

Dźiewiętnaśćie. Vndeviginti. Dewiniolika.

Dźiewierz. Leuir, frater mariti. Dieweris.

Dźiewká. Ancilla. Mergá.

Dźiewosłob / ſwát/ żerzec. Pronubus, paranymphus. Pirßlis.

Dźiewoſłębię. Pronubo. Pirßu.

Dźieżá/ koryto do ćiá= ſtá. Mactra. Iowis/ dießka.

Dźiki. Ferus. Dikas. Dźikośc.

Dźikość. Feritas. Dikibe.

Dźiś. Hodie. śiądienu.

Dźiśieyszy. Hodiernus. śios dienos.

Dźiubas. Rostrum. Snukis.

Dźiurá. Foramen, rima. Skile.

Dźiuráwię. Pertundo, perfodio, perforo. pawarpau.

Dźiuráwy. Pertusus, fenestratus, rimosus, perforatus. Skiletas.

Dźiurkowáty. Fistulosus, fungosus, pumicosus, spongiosus. Warpitas.

Dźiw. Mirum. Stebuklas.

Dźiwak. Morosus, difficilis, intractabilis. paykus.

Dźiwnie. Admirabiliter, mirabiliter, mirum in modum, mirificè, mirè. Stebuklingay.

Dźiwny. Mirus, mirabilis, mirificus. Stebuklingas.

Dźiwowisko. Theatrū. Stebukline.

Dźiwuię śię / dźiwno imi. Miror, admiror, demiror. Stebiuosi.

Dźwięk. Sonus. Skūdeimas

Dźwigam. Baiulo, attollo, gesto humeris. Kielu / nisiu.

Dźwigánie. Baiulatio. Kielimas.

Dźwon. Campana, aes campanum. Warpas.

Dźwonek. Tintinnabulum. Warpelis.

Dźwonię. Pulso tintinnabulum. Warpinu.

Dźwonnicá / Campanile. Warpinicia.

Dźworno ryb. Segmentum piscis. Kirtimas.

Dźwono v kolá / Pars canthi lignei. Strinkas / Hinc Ratas strinkinis.

F A.

Fáirká / piecyk ruchomy żelázny. Foculus, clibanus paruus & mobilis. ugniawiete prakielama / pieciclus gielazinis.

Fałd / Stria, ae, plica, ae, ruga, paraukimas / raukszle rubu.

Fałdowny. Striatus, paraukitas / surumbeis:

Fałduię / Strio, as. páraukau / raukszles darau.

Fáłsz/

Falſʒ / nieprawdá / Falſum, falſitas, vanitas. Nietieſa.

Falſʒerʒ teſtamentow. Subiector teſtamentorum, falſarius. Atmaynitoias teſtámento.

Falſʒerʒ monety. Adulterator monetæ. Nanictos gadintoias.

Falſʒuie. Corrumpo, vitio, as, adultero aliquid. Gadinu.

Falſʒywy / ʒ falſʒowány. Fallax, falſus, adulterinus. Atmaynitas / netikras.

Falſʒywie / Falsò, mendoſè, fallaciter. Netikray / apgantinay.

Fánt / ʒakład. Solutio rebus loco pecuniæ. *Hinc* Fantámi płácic. Soluere rebus. Aʒumokiemmas daykrays ne pinigays.

Fántáſtyk. Imaginoſus, opinator. Nieku muſtitoias.

Fántáſtykuie. Imaginor figmenta vana, fingo puerilia, voluo animo inutilia. Niekud muſtau / ʒiedʒiu / waydinu / waydus darau.

Fántáʒya. Phantaſia, vis imaginatrix. Ʒirkladare / waydadare galibe. Item Obraʒ ná fántáʒiey. Species, idolum, imago animo obuerſans. Waydas / ʒinklas.

Fárá / Kościoł fárſki. Templum parochiale, ædes ſacra curialis. Baʒniczia / kurioſp priguli giwentciey kurios wietos.

Farbá. Color, pigmentum. Kroſilas.

Fárbiernia. Tinctorum officina. Dáʒituwe.

Fárbierſki. Tinctorius. Daʒitinis.

Fárbierſtwo. Ars tinctoria. Dáʒimo ʒinia / daʒine.

Fárbierʒ. Tinctor, fullo, Daʒitoias.

Fárbowánie. Tinctus, us, tinctura. Dáʒimas.

Fárbowník ʒiele. Glaſtum. Melis.

Fárbuie. Coloro, colorem induco, colore inficio aliquid. Nudaʒau / daʒau / kroſiju.

Fármuſʒká. Offa, ſorbitio. Srinba / iʒworá.

Fártuch. Semicinctium. Prieiuoſtuwe.

Fáſá. Dolium. Stowiʃnicia. Fáſu-

Fáſuie. Contrudo, compingo aliquid in doliũ, in nauem. Indemi/ inkrau=iurku ſtowinicion.

Fázyan/ bázant. Phaſianus, Phaſis, idis. Tetir=winas didiſis.

Ferezya. Veſtis exterior, promiſſis manicis. Jupa wirſʒutine.

FI.

Figá drzewo. Ficulnea arbor, ficus, i, & us. Figá medzias.

Figá owoc. Ficus, i, & us, figa waysius.

Figá nie doyzrzáła/ Groſſus. Figa ne iznokuſi.

Figá ſucha. Carica, ficus liuiana. Figa ſauſa.

Figiel/ Fabrica ars, techna. Dayle prámonios.

Figiel ſʒnicerſki / máláꝛſki/ ꝛc. Parerga, orum. priedas del grazibes darbop pridetas.

Figluie. Iocor, obludo, ſcurror. Juokuoſi / czmutawoiu.

Figlarz. Scurra, morio, ludio, onis. Szutas.

Figowy / Ficulneus. Figos.

Filar/ Columna, pila. Stulpas.

Filáry w koło máiący ganek. Periſtylium. Stul=pas aplinkuy turincios wiſʒkos.

Filozof / Philophus, Phyſicus. Iſʒmintíes / nuomonios miletoias / protomeylis

Filozofia. Philoſophia, ſtudium ſapientiæ. Proto=meyle.

Fijolek. Viola. Fijolka.

Fijolkowy / Violaceus. Fijolkininis.

Firánki. Cortina ſtriata, velum plicatile, ſtriatum. Azudyngte ſuricciáma / ſuwintoiama.

Fiutá / Vanus, futilis homo. Niekus/ niekadaris.

FL.

Flader. Criſpans lignũ, tuber, vitiũ arboris. Kiewe medzio/ reta.

Fladrowáty. Vndatim criſpus, pantherinus, venis criſpis intortis diſtinctus, fluviatus. Kiewetas / turis riewes.

Fladrá. rybá. Plateſſa.

Flák/ flaki. Omaſum. Blekay.

Fláki kſiązki. Echinus. Kartaklis.

Fláſʒá. Lagena. pleſʒká.

E Fláſʒ=

Flászká / Lagenula, pliesſkiele.

Flegmá. Pituita Dregnumas kuno wanduoto.

Fletniá. Fiſtula, canna. pipine / kuriu ſkierſay naſtump prideru pučia.

Fleytuch. Linamentū, pannus, deraſa linteorum lanugo. Suſkutos iždrobes.

Flis / ſzkutnik. Ratiarius, remex, helciarius qui naues ſubducit, trahit. Witinikas.

F O.

Folgá / Leuatio, leuamentum, laxamentū palynguinimas / atlayda.

Folguie komu. Parco, remitto, ignoſco. Prálejdžiu / ciedziu.

Folwárczyk. Prædiolum. Dwarcielus.

Folwárk / Prædium, villa fructuaria. Dwarčius.

Folwárkowy włodarz. Villicus, procurator, prædiorum curator. prižweyždetoias dwarčiaus.

Fontáná. Labrum, lacus, piſcina lignea. Skrinia wundenine.

Forboty. Noduli in limbis acu pictis Mazgieley galy rubu išſiuwinetu.

Foremny / Artificioſus, argutus, plenus artis. Jndiewas / pilnas daylės / ſu menu padaritas.

Foremnie / Artificioſè, argutè ſcitè. Jndieway / dayliey.

Formá ná dzwon / dziáło / &c. Forma. Farma.

Formá do wybiiánia pieniedzy / &c. Typus Zime iſpaudžiama vnt pinigu / &c.

Formáty. Epiſtolę formatæ, literæ dimiſſoriæ. Lakſztay / kurie kunigamus duoſtis.

Formierſtwo. Plaſtice, ars imprimendarum imaginum poculis, cochlearibus &c. Mokſlas iſpaudimo žimiu / ir pawaždu vnt tauriu / vnt ſzauksztu / &c.

Formierz co obrázy ná woſku / gipsie &c. wybiia. Fictor, plaſtes. Jšpaudeias / ždziius / pawayždu vnt waſzko / mielo &c.

Formowánie. Cōformatio, figuratio, fictio. ždiedimas / lipimas ko.

Formu-

Formuię / kßtáltuię. Formo, fingo aliquid è cera, argilla &c, figuro. ʒiedʒiu/ lipiu/ lienu.

Formułá w prawie/ w kontráktách. Formula, norma, præſcriptum iuris, pactio verborum, concepta verba. Surâßas ʒodʒiu/ kurieys kas ſiekia/ aʒuraßo kam ku/ teſtamentu daro/ rc.

Fortá / v. drʒwi.

Fortel / v. ßtuká.

Fortuná/ v. ßcʒeście/ powodʒenie.

Forū cʒyie/ kedy ſtánie v práwá. Forum cópetens, tribunal. Bilâwieʒte/ tieſawiete/ kurion kas priguli/ ir kurioy kas biʒlincia ſu kuo/ rc.

Forytarʒ/ forytarcʒyk. Aurigæ admtor. Weʒcio/ weʒtoio padetoias.

Forytarʒ/ *trop.* Promotor alicuius. padetoias kieno / tikintoias / tarʒpintoias.

Forytuię kogo. Promoueo, patrocinor, ſuffragor. Pademi/ tikinu ku

Foʒá / v. kßtalt / model.

Frámbugá. Arcus lánkas iʒ muro / iʒ akmeniu dungtis puſiaſukiey padaritas.

Fráncá / Lichen, enis, morbus Gallicus, lues venerea. Bruntay.

Fránt / Sycophanta, nugator. Sʒutas/ gierdinikas/ bruʒas.

Frántuię/ v. ʒártuię.

Fráſowliwie/ Solicitè, anxiè. Sielawartingay/ apmaudingay.

Fráſowliwy. Solicitus, anxius. Sielâwártingas.

Fráſuię ſię/ Sum anxius, ſolicitus, conficior curis, exedor ſolicitudine, ſolicitudo me ſtimulat. Sieluoinoſi / apmauduoiu/ nerimſtu/ tuʒiju.

Fráſuię kogo/ troſkam. Solicito aliquem, curam alicui affero, ſolicitudine afficio. Aʒuduomi kā sielawártu/ karsinu.

Fráſunek / Solic tudo, angor, cura. aculei & ſcrupuli ſolicitudinum, tricæ. Sielawartas apmauda/ nerimaſtis, tuʒba/ rupeſtis ſirdes/ rc.

Fráßká/ Nugæ hilum, floccus, ciccus, calla glans.

Niekánieki / minkąs daykras ſpalis.

Frauciner mieyſce. Gynæceũ, gynæconitis, idis, virginal Moteru giwenimas / butas / mergu buklas / mergawiete.

Frauciner / perſony. Grex ancillarum. Paſakieiu pulkas.

Frezlá / Limbus veſtium & peristromatum, fimbria hirſuta. Makray rubu ir kitu redikłu / kutay / maknos.

Frymárcze / v. mieniam ſie ná co.

Frymárk / v. zamiáná.

Fryßt / wytchnienie zmowne w potycze/ Itē, Odwłoká w prawie. Induciæ, feriæ belli, iuris. Atilſis nuog karia wimo iż ſukakio abieiu ßálu / paleuba ne ilga nuog kariones. Item Atguldimas bilu/ teiſu.

Fugá / fugowánie w drzewie/ w kamieniu etc. dla ſpoienia. Commiſſura, canales, cubilia tignorum, lapidum, quibus ſibi inuicem coniunguntur. Pożas del ſulcydimo.

Fuguie / Commiſſuras cauo. Pożiju / iżpożiju / pożus darau.

Fuk / Obiurgatio, conuicium, inuectio in aliquē. Barimas/ iudimas/ kalojmas.

Fukam / Clamoſè obiurgo, incurro in aliquem verbis, corripio aliquem clamoribus, inceſſo aſperè. Báru/ iudu ſu ßaukſmu/ rekau-iu vnt ko.

Fukliwy/ Obiurgatorius. Barus/ iudus.

Fundáment. v. grunt.

Fundator/ Fundator, conditor, creator, auctor vrbis &c. Aiugulditoias/ padaritoias pilies/ mieſto/ etc.

Funduie miáſto / etc. v. zákłádam/ buduie.

Funduie ſie ná czym. *trop.* Pono fundamenta in aliqua re. Guldżioſi/ paſiſpiriu vnt to.

Funt / Libra. Waßkas / funtas.

Funtowy / Libralis, librilis. Waßko metu turis/ funtu ſwerius.

Furá. woz ieden czego. Vehes, vehis, fæmin: gen: Wiena waźta.

Furá / myto od fury. Preci-

Pretium vehendi, portorium circuuectionis. Mokiestis azu wazzu.

Furman. Vector. wežtoias/ wežeias.

Furmánie. Facio vecturam, vecturis viuo. Wažtu werciosi

Furmáński/ Vectorius. Wažtoinis arklis.

Furyat / v. zápálczywy.

Futro / Pelles ferarum. Odos žweru / pamušalas.

Futrowánie ściá drzewiáne. Inteſtinum opus, tabulatio, materiaria incruſtatio. Apmušimas padingimas / apgrindimas lyntoniis sienu/ indaeimas sienoſna lyntu.

Futrowánie ścian ká- mienne/ v. poſadzká ná ściány.

Futrowány/ Cruſtatus. Apmušztas/ rc.

Futruiacy/ Cruſtator. Apmušeias.

Futruie. Cruſto as, cruſta marmoris operio, tabulis orno parietes. Apkálu/ apimušžu/padingiu/sienas lyntelemis / marmuru/ akmenimis/ rc.

Fuz. Magma, átis, amurca, fæx olej. Drūſtas.

GA.

Gabam. Inquieto, laceſſo, vexo Kibinu/

Gác. Strata viarum in paludibus. pagrindimas kiela rayſty.

Gáce. Sterno viam paluſtrem. Grindžiu kielu rayſty.

Gách / v. Ponocnik.

Gáchowánie/ Bacchatio, graſſatio nocturna. Naktinis ſtautimas.

Gáchuie/po nocy cho- dze ſzáleiac. Furor, bachor nocte, comeſſantium modo ago aliquid. Nakti ſiauciu/ dauzauſi.

Gácie / Feminalia. Kialines.

Gadam / Loquor, ſermocinor, contabulor. Kalbu.

Gádácz. Diſputator. Kalbetoias.

Gadká. Quęſtio. Klauſimas.

Gádžiná / Reptile. Jday/ žiemaſlunka.

Gágátek. Gagates. Akmuo iuodas.

Gáia ſąd. Indico ex formula iudicia. Ažuſákau tie-

kau tiesos darimu.

Gáone sądy. Iudicia legitimè indicta. Azuſa-kitoias tiesos.

Gálánt. Comptus, elegans, concinnus. Grażu-lis.

Gáláredá / Ius coctū, Ius gelatum, tucetum. Ju-ka tirßta.

Gálás / Galla. Vżuo-lins gumbas.

Gáląź / Frons, ramus. Száka.

Gáląſká. Ramulus, ſurculus. Sżákiale.

Gálban drzewko. Stragonitis, metopium Me-delis Syrios.

Gálbanowy ſok. Galbanum, ſuccus ferulæ Syriacæ. Sunka medelo ſy-rios.

Gale pikę / Præbeo pilam manu protenſa. Pa-duomi piliny.

Gale co komu / trop Suffragor alicui, ſtudeo, conſulo rebus amici. Pa-demi kam.

Gáłká / Globus, ſphæra. Apwaline/apſkritine.

Gálerá / Tritemis. Eldija ſu jrklays.

Gáłęziſty / Frondoſus, ramoſus. Szakotas.

Ganek / Pergula, odeum. Wiſſkos.

Gániciel / Vituperator, reprehenſor. Pey-kieias.

Gánię / Vitupero, reprehendo, damno, pey-kiu.

Gánienie. Vituperatio, reprehenſio. Papeyka.

Garb. Gibbus, gibber, tuber. Kupra.

Gárbáty / Gibboſus. Kuprotas / kupris. ſubſt.

Gárbarz / Coriarius. Odinikas / kazemekas.

Gárbię ſię / Incuruor. Suſilynkiu / kuprinuoſi.

Gárbuię ſkory / Depilo pelles. Nußutinu plau-kus odu.

Gárdło / Gula, guttur, rumen. Gierkle, gurklis.

Gárdzę. Aſpernor, deſpicio, contemno. Peykiu niekinu / ażu nieku turiu.

Gárncżárſka robotá. Fictile, teſtaceum opus. Ziestas daykras.

Gárncżárſki / Figulinus, figularis. ziestas / nu-lietas.

Gárncarz / Figulus. Puo-

Puodʒius / ʒiedʒius.

Gárnę. Verro. Szluotu.

Gárniec. Olla. Puodas.

Gárniec / *miárá* Congius. Puodas / miera.

Garść / Pugnus, pugillus. Sauja.

Gąśię / Pullus anſeris. Zuſitis.

Gąśieniçá. Conuoluulus, voluox, volucra, ſcolopendra. Kirmele pukine / ʒoline.

Gąśior / Anſer mas. Zuſinas.

Gáśnę / Extinguor. Giſtu.

Gąſzcz / Ius ſpiſſum. Juka tirſzta.

Gáſzę / Extinguo. Gieſiu.

Gáwron / Cornix frugiuora, frugilega Kowas.

Gay. Nemus, ſaltus, lucus. Goius.

Gáydá / dudá. Vtricularius, aſcaules, pithaules. Pudinikas dudelnikas.

G D.

Gdaczę. Glocido, glucio Kudokiu.

Gdakánie / Singultus, glocidatio. Kudokunas.

Gdy / Poſtquam, vbi, quando. Kadkadu

Gdźie / Vbi? Kur.

Gdźiekolwiek / Vbicunque, alicubi. Kur norint.

Gdźie indźie / Alibi, Aliò, aliorſum. Kitur / kur kitur.

G E.

Gebá. Os, bucca. Burna.

Gębká. Spongia. Kimpine minkſzta / reta.

Gęga gęś / Gingrit anſer Kagiana / kagaguoia ʒuſis.

Gęś / Anſer. Zuſis.

Gęśi / Anſerinus. Zuſinis.

Gęśćieię / Spiſſeſco, denſor. Sutirſztu / tirſztu tumpu / ſuſiekiu.

Gęſtość / Spiſſitudo, denſitas, craſſitudo. Tirſztibe.

Gęſty / Spiſſus, craſſus, concretus. Tirſztas. Item Gęſty *lás*, *żolnierz*. Deſus, conſertus. Tunkus.

G I.

Gibam. Lento. lynkiu.

Gibki / Lentus, flexilis, flexibilis. lynkſtus / lunkus.

Gíermak. Epomis plebeia. Jermekas.

Gíermek. Armiger, telifer. Szarwanesis/ ſkidanesis.

Gierß/ Olus atrum, hyppoſelinum. Wiralas darzinu zolu.

Gies/ gzenie. Oeſtrū, furor pecudis ab æſtro percuſſæ. giloimas pekaus

Gine/ Pereo, occido. Zuſtu/ prapuolu.

Gips/ Gipſum. Nielas.

GL.

Glab/ Caulis braſſicæ. Kotas/ ſtumbas.

Gládki/ Glaber, politus. Jztrintas/ gluodas.

Gladze/ Polio, læuigo, dolo. Jztrinu/ gluodinu ßweyciu.

Gladzenie/ Politura, læuigatio. Jztrinimas/ gluodinimas

Glanc/ Nitor, candor, ſplendor. Swideimas.

Glancowny/ Splendidus, nitidus. Swidus.

Gláncuie. Nitidū reddo, nitorem induco. Swidunti darau/ ſwidinu.

Glaſkánie/ Mulcedo. Gloſtimas.

Glaßcze/ Mulceo. Gloſtau.

Glebokość/ Profundum, gurges, profunditas. Gilibe/ giluma.

Gleboki/ Profundus, altus. Gilus.

Gleboko/ Altè, profundè. Giliey.

Gleyt/ Publica fides, literæ ſecur[it]atis ab aduerſario. Lakßtas nuog wireſniu duotas/ del apginimo nuog prieśmiko.

Gliná/ Argilla. Molis.

Glinány/ Argillaceus. Molinis.

Gliſtá/ Lumbricus. Kirmeles.

Glod. Fames. Badas/ alkatis/ izalkimas.

Glodny. Famelicus, fame enectus, confectus. Alkanas/ izalkis.

Glodny ieſtem bárzo. Fame enecor. Baduoiu labay/ badu mirßtu.

Glodzé/ Inedia conficio, compeſco fame, infero famem alicui.

Glog. Oxyacantha, pina alba. Erßkietis.

Glos/ Vox. Balſas.

Glośno/ Clarè, voce clara.

clara. Girdetinay/ iżgirſtinav/ balſu.

Głośny/ Canorus, clarus, ſonorus. Skambus/ girdetinas / iżgirſtinas balſingas.

Głoſu odbijánie. Echo us. f. imago ſonorũ. Balſo atſiliepimas.

Głoſu brzmienie/głośność. Claritas, claritudo vocis. Balſo ſkambejmas.

Głoſzę / rozgłaſzam. Diuulgo, rumorem ſpargo, percelebro, diſſipo famam. Gierdenu/ naśinu.

Głowá / Caput. Galwa.

Głowacz / wielkogłowy. Capito. onis. Didżiagalwis/ galwius.

Głowiáſty/ Capitulatus, Galwingas.

Głowicá v czego. Capitellum. Aguona apſkritine/ apſkritimas.

Głowká / głoweczká. Capitulum, capitellum. Galwele.

Głowká czoſnku / cebule/ ꝛc. Bulbus, caput, capitellum. Galwele/ ſkiltis.

Głownia gáſzona. Titio. Nuodeklis ażugieſis.

Głownia zarzyſta / Torris. Nuodeglis degus.

Głownie/ Capitaliter. Galwingay.

Głownik. v. Mężoboycá.

Głowny / Capitalis. Galwingas.

Głowy bolenie. Capitis grauedo, grauitas cephalea Galwos ſopulis.

Głuchy/głuſzek. Surdaſter. Kurtinis kurčius.

Głucho / Surdum. Kurtu.

Głuchotá / Surditas. Kurtibe/ nutrinkimas.

Głuchy/ Surdus, captus auribus, ſenſu audiendi carens. Kurčias / negirdżius/ nutrinktas.

Głupi / Stultus, delirus, fatuus, excors, vecors, ſtupidus, inſipiens, bardus. Durnas / padukis / paſwaygis.

Głupiec / Stipes, aſinus, trũcus, fungus. Durnius / padukielis / paſwaygielis.

Głupie/ Stultè, inſipienter, inſulsè. Durnay / padukuſiey/ paſwayguſiey.

Głupieie. Amens fio, fatuor, deſipio, à mente deferor. paduksſtu/ paſwaygſtu.

Głupiem czynie Infatuo aliquem. padukinu/ paſwarginu ku.

Głupiemownośc. Stultiloquium, ſtultiloquentia. Durna kalba.

Głupiomowny. Mozologus Durnakalbis.

Głupſtwo / Stultit a, fatuitas, inſcitia, inſulſitas, inſipientia. Durnibe/ padukimas / paſwaygimas.

Głuſze / Exſurdo, as. Apkurtinu/ nutrinkiu.

Głuſzec / Tetrao, onis, gallus ſylueſtris. Teterwinas kurtinis.

Głuſzeie / Surdus fio. Apkurſtu/ kurciu twnpu.

GM.

Gmách / Palatium. Genis/ palocius.

Gmátwam / Conuoluo, glomero. Kayzgau/ maygau/ paynioiu.

Gmerze / v. Grzebie w piasku.

Gmin / v. Gromádá/ poſpolſtwo.

Gminowy / z gminu/ z poſpolſtwá. Popularis, plebeius. Wiſotuminis / iż wiſotimes kas.

Gmyśli / Ex voluntatate, ex ſententia, ad votum. pagal noro tikos/ inteykinay / ſu inteyku tapo.

GN.

Gnebie. Premo. Slóginu/ ſunkinu/ ſpaudżiu.

Gnáruie ſie/ v. Rozdze ſie/ żywie ſie.

Gniáżdy / Caſtaneus, obſcurus. Beras.

Gniazdo/ Nidus. Lizdas.

Gnicie / Purror, facilitas putreſcendi. Puwimas.

Gnidá / Lens, dis. Glinda.

Gniew/ Ira, iracundia, indignatio, bilis, ſtomachus, rabies. Ruſtibe.

Gniewam ſie/ Iraſcor, ſtomachor, indignor. Ruſtau-iu.

Gniewam kogo/ Concio iram, adduco aliquem ad indignationem, moueo alicui ſtomachum. Ruſtinu ku.

Gniewliwie. Iracundè, non ſine ſtomacho, indignabun-

gnabundè, infensè. Ru- ściey.

Gniewliwy / ziádly Iracundus, Iræ plenus, rabiosus, stomachosus. Rustus.

Gnieździe się / Nidifico, nidulor. Lizdu darau klou.

Gniie / Putresco, marcesco. puustu.

Gnoie / Putrefacio. puudziu.

Gnoie rolą/ Stercoro. Trisiu.

Gnoienie roley. Stercoratio. Trißimas.

Gnoiewisko. Sterquilinium, fimetum. Meßlinas.

Gnoisty / nágnoiony. Stercoratus. Aptrißtas/ Meßlingas.

Gnoy. Fimus, sordes, stercus. Meßlas / trußos.

Gnuśnieie. Torpeo, pigresco, langueo. Stipstu/ tingstu.

Gnuśno/ Ignauè, ignauiter, desidiosè Tingiey.

Gnuśnosć / Desidia, pigritia, socordia, ignauia, segnities. Tingibe/ tingiste.

Gnuśny / Piger, iners, deses, ignauus Tingus/ rumbus/ tundus

Guyp / Scalprum sutorium, crepidarius culter. peylis kurpiniku/ peylia clebatoriu. Go

Godło. Symbolum, signum, omen zinklas, lemimas/ nuolayma.

Godnie. Dignè, licitò. Wertay.

Godnosć. Dignitas. Wertibe.

Godny/ Dignus. Wertas.

Godownik/ Conuiua. puotininkas.

Gody. Nuptiæ, solennia nuptiarum. Swodba.

Godowy / Nuptialis, coniugialis, genialis. Swodbinis.

Goduie/ ná weselu iestem. Cæno apud aliquem in nuptijs. Swodboy esami/ swodbauiu.

Goduie/ gody spráwuie. Nuptias celebro, adorno. Swodbu redau.

Godzę ná co. Capto occasionem, immineo occasioni, intendo aliquò animum. Tikau ko/ tikinu kur/ dilbstu/ dilbineiu.

Godzę

Godze ſie ná co. Sum aptus, natus, idoneus accommodatus ad aliquid. Paderu vnt zo/ſuſieymi/ inderu / indartis / patogus eſmi.

Godzi ſie / Licet, licitum eſt, fas eſt. Dera.

Godziná. Hora, horarium ſpatium. Walũda.

Godzinny / Horarius. Walundinis / perwalundu eſſus.

Goie / Sano, medeor, curo. Gidziu.

Gołąb / Columbus. Karwelis.

Gołąbiątko / Pipio, pullus columbinus. Karwelaytis.

Gole / Rado, tondeo. Skutu.

Gołębi / Columbinus. Karwelinis.

Gołębnik/ Columbarius. Karwelátkas.

Gołębicá / Columba. Karwelicia/ patele karwela.

Gołębieniec. Columbarium, periſterotrophium. Karwelinicia.

Goleń. Crus, Tibia. Blauzda.

Golenie. Raſura. Skutimas.

Gołoce/ Spolio, nudo, priuo bonis, &c. Apdraſkau/ apipleſzau.

Gołota / nie ośiádły. Sine cenſu homo, vbi pedem ponat in ſuo non habes. Neturelis nuogius/ grinius.

Gołowąs / młodzik. Imberbis, impubes, impuber. Jaunikaytis bebarzdis.

Goły / Nudus, implumis. plinas / grinas / nuogas.

Gomołká / Formula, formago. Surelis apwalus.

Gonię / Inſequor. Weiu.

Goniec. Veredarius, pegaſarius. Paſiuntinis graytas.

Gonitwá / Certamen. Waione / waioiamoſis zayſtas.

Gont/ Scandula. Skindelus.

Gontowy/ Scandularis. Skindelinis.

Gorá. Mons, iugum. Kalnas.

Gorąco/ Ardenter, feruenter. Karſztay.

Gorący. Feruidus, feruens,

uens, flagrans, æstuosus. Karßtas.

Gorącość. Æstus, ardor, feruor. Karßtibe/ kárßtis.

Gorączká / Febris. Karßtine.

Gorączkę mam. Febrio, febricito, iactor febri, habeo febrim, Karściotu / turiu karßtiny/ degu karściey8.

Gorczyca / Sinapi. Garświcia.

Gorę. Ardeo, Vror, flagro, torreor, ignesco. Degu/ liepsnoiu.

Gorliwość / Zelus, Mentis ardor, feruor, flagrantia, Degimas.

Gorliwy. Ardens propugnator. Karßtas apgineias.

Gorny. Superus, supernus, montanus. Kalnings / aukßtay essus.

Gorßę / Scandalizo, exemplo sum malo alicui, noceo exemplo. piktinu.

Gorßy/ Peior, deterior. piktesnis.

Gorßeię. Deterior euado. papikstu/ piktesnis tumpu.

Gorzałká. Crematum. Arielka.

Gorzyste mieysce. Montosus locus, montana, orũ. Kalnuotas.

Gorzey / Peius, deterius. pikciaus.

Gorzki/ Amarus. Kartus.

Gorzknę / Amaresco, amarus fio. Kárstu.

Gorzkość/ Amaritudo. Kartibe.

Gość. Conuiua, hospes, diuersor, aduentor. Swečias/ de fæm: Wiešnia.

Gościniec / drogá rowána. Via publica, illustris, lata, celeberrima. Wießas kielas.

Gościnne / Locarium, pretium mansionis, pensio pro loco in quo quis diuersatus est. Mokiestis nuog stoweimo padwartoy.

Gościnny człowiek. Hospitalis. świečius mielis/ priimus.

Gościnny obiad z drogi przychodzącemu dány Cæna viatica, cæna aduentoria. pakiele.

Gospodá / Hospitium, diuersorium. padwaria.

Gospodarz co goście przyimuię/Hospes, stabularius.

larius. Padwarnikas.

Gospodarz w swym domu. Paterfamilias. Nenusis ápe manu priwayzdu/ naminikas.

Gospodárski / Familiaris. Naminikints / naminiko sunus/dukte/etc.

Gospodárski / do gospodárstwá należący. Familiaris, oeconomicus, ad tuendam rem familiarem pertinens. Priwayzdosp namu priqulis / namikstistep prieeius

Gospodárstwo. Res domestica, res familiaris, oeconomice, es. Naministe/ ntomonia / protas aplinknamu.

Gospodini w swym domu. Materfamilias. Naminikte.

Gospodyni/ co gośćie przyimuie / Hospita. Padwarnikie.

Gotowánie. Præparatio, apparatio, præparatus, us. Gaminimas / pririnkimas/ priredimas/ dabinimas.

Gotowo/ Paratè, paratissimè. in procinctu. Sugaminta / pririnkta / priredita.

Gotowy. Paratus, expeditus, instructus, pririnktas / priireditas / izreditas.

Gotuie. Paro, præparo, instruo, apto, adorno, concinno. Dabinu / priredau/ surinku.

Gozdz. Clauus. Winis.

Gozdziec / Capillorum ex morbo cōplicatio Susiwelimas plauku.

Gozdzik. Caryophillus, flos coronarius. Ziedas karuninis.

GR.

Grá / Ludus, lusus. Zaystas.

Grab / Acer album. Skroblus.

Grabarz/ Fossor, lacunarius. Kaseias.

Grábie / Rastrum. Greblis.

Grábie śiáno / stomo etc. Congero, coaceruo, colligo, &c. Grebiu.

Grácá ogrodnicza. Sarculum Grebkelis giekazinis darzininku.

Grácuie ogrod. Sarrio. Kasu ezias darzi.

Gracz/ v Kosterá / zaystinikas/ zaydeias.

Grad. grando. ledas.

Grádowy/ Grandinosus. ledinis.

Gráfká. Radius. Wirbalas.

Grámátyk. Grammaticus, grammatista, Gramatikas.

Grámatyká. Grammatica.

Grámolę się / Eo per obstantia, eniter per ardua. Werżtuosi.

Granát. Purpura violacea aut cærulea. Gieslumbe burnadina / arba melina.

Gránicá / Limes, confinium, terminus, finis, regio, meta. Siena / rubežius/ galas/ krasztas.

Gránicżę / Termino, limito, determino. Sienun darau/ rubežiotu.

Gránicżnik/ Finitor. Rubežitoias.

Gránicżny Limitaneus, terminalis. Rubežinis sieninis.

Grążę się. Submergor, sido in aqua. Grimstu / klistu.

Grecki. Græcus, Græcanicus. Grakiszkas.

Grecya / Græcia.

Greczyn/Græcus Grakas.

Gredá / Cursus equi mediocriter citatus. Risčia.

Grele / Conti capitati. Kolay kregliey.

Gremplá/ Pecten pellionis, linarij. Karsztuway/

Greplię/ Pecto ferreis hamis. Karszu.

Grob / Sepulchrum, monumentum, tumulus, bustũ, sarcophagus Kakszris grabas.

Grobla/ Agger. pilimas.

Grobowy. Sepulchralis, bustuarius, monumentarius. Kakszrinis/grabinis.

Groch/ Pisum. žirniey.

Groch prážony. Pisa frixa žirniey sprogintí.

Grod / Castrum, forum nobilitatis Bilawiete/ tiesawiete baioru.

Grodź / ogrodzenie. Septum, sepimentum. Twora.

Grodzę. Sepio texo sepes. Twertu.

Grodzki / Castrensis. Baiorinis rasztinikas sudas / etc.

Grom Tonitrus, tonitru. Grausmas/ graudulis.

Gromac

Gromádá / Congeries, aceruus. Kruwa/ minia/ daugelis.

Gromádno/ gromádą. Cateruatim, aceruatim, conglobatim, fartim. Pul≈kays / miniomis / tum≈tays.

Gromádzę / Congero, congrego, cogo, cumulo, coaceruo. Surinku / su≈krauiu/ sudemi/ sugámi≈nu.

Gromádźisty/ Aceruaalis. numerosus. Kruwin≈gas.

Gromię kogo. Inaliquẽ debacchor, inuehor, protelo dictis sæuis aliquem. Graudenu ku/ baru.

Gromię nieprzyiacie≈la. Sterno hostem. Grau≈denu neprietelin.

Gromnicá. Tonitrualis candela. Zwakie graudu≈line.

Gromnice świeto, Cãdelaria, orum. Szwynte grauduline.

Gromowy. Tonitrualis, tonitralis. Graudulinis.

Gronisty / Racemosus. Riekietas.

Grono / Botrus, racemus. Riekie.

Gronowa szypulká / Pediculus acinorum in botro. Stimbiris.

Gronostay / Mustella, armellinus. Zabinkßtis.

Groß/ Nummus, numisma. Grasis.

Grot / Spiculum hastæ, cuspis. Jetis.

Grot máiący. Cuspidatus. Jetinis.

Groźbá / Comminatio, minæ. Grumzda/ grumz≈dinas.

Grożę / Minor, minitor, propono minas. Grumzdziu.

Grożno / Minaciter. Grumzdziey/grūzstinay.

Groźny. Minax. Grumzdus.

Grubá/ dol/ loch. Syrus, cauerna, crypta. Ola.

Grubarcz / kopacz. Fossor. Kaseias.

Grubarz/grobowy ko≈pacz. Vespillo, funerarius, humator, pollinctor. Pa≈kasinikas/ pakaseias.

Grubieię / Crassesco. Storin eymi/ storinuosi/ storu tumpu.

Grubo / prop: Vide Miaßßo. Storay.

Grubo / po prostu. Crasse,

Crassè, incultè, inscitè, impolitè, barbarè, rusticè. Mużikiszkay kiemiszkay.

Grubość / propr. vid. Miąższość. Drutis / g. brucio / storumas.

Grubość / trop: Rusticitas, barbaries, impolitia. Mużikiste / kiemiste.

Gruby. prop: v. Miąższy. Drutas.

Gruby / grobian. trop: Agrestis, barbarus, impolitus, inconcinnus, incultus, inconditus rusticanus, rudis. Mużikiszkas / kiemiszkas / netikielis / nerugielis / pas kielmu augis pelenius / nelymtas.

Gruca / Granea, auenacea puls. Gruce.

Grucha gołąb. Columbus gemit, minurrit. Brukuoia karwelis.

Gruchnęło co / Increbrescit rumor, ingruit, perstrepit. Nasina / girdena.

Gruchoce. Crepito, cōcrepō. Treszku.

Gruchot / Crepitus, sonitus. Troszkimas.

Gruchotká / Crepitaculum, sistrum. Skumbine / teszkiele.

Gruczoły / Glandulæ, strumæ panus. Gumbas / Norikaulis.

Gruczołowáty / Strumosus, glandulosus, Gumbuotas / norikaulotas.

Grudá / Luti gleba frigore durata, concreta luti crusta. Gruodas.

Grudniowy / Decembris Gruodinis.

Grudźień / December. Gruodis.

Grunt / Solum, fundamentum. Padas / pamatas / fundamentas.

Grunt / plác / rolá. Fūdus, solum agri Dirwa.

Gruntownie / Solidè. Twirtay / drutay.

Gruntowność / stałość. Soliditas. Twirtibe.

Gruntowny / Solidus. Twirtas / stipras.

Gruszká drzewo. Pyrus Grusia / dula.

Gruszká owoc / Pyrum. Dula.

Gruz / Rudus, eris. n. Sutrupos.

Gruzem nábijam. Rudero, rudus induco. Grūtays pamuszū asłu.

Gruzowáty. Ruderatus. pilnas grūtu / grūtuotas

F Gruzo-

Grużowy/ do gruzu nas
leżący. Ruderarius Grũs
tinis.

Grużłowáty / Glebo-
ſus, caleuloſus/grũtuotas.

Gryczak/ gryſká. Panis
ex crimno. Duona kwies
tiene iż miltu leteſniu.

Gryf / Gryphs. Grys
fas.

Gryżpan/ Ærugo æris.
Krosilas żalas warinis.

Gryż. Crimnum, vtri-
culus. Miltay leti kwies
ćiu.

Gryże. Rado, mordeo,
frendeo, frango, Kriuntu/
graużiu.

Gryże ſie ſam w ſobie.
Diſcrutior, rumpor malis,
conficio me, mordeor cõ-
ſcientia, malè maceror.
Krimtuoſi pats ſawimp,
ſkrodżia ſirdi mań pries
żaunta/ piktibe koki.

Gryżienie/ Morſus. ro-
ſio, torſio, tormina. *neutr:
plur:* Gielimas widuriu.

Grżądká w ogrodżie
żioł. Area, areola, pului-
nus, fori, *plur:* Eżia dar-
żo.

Grżądżiel / Temo ara-
tri Ragażius.

Grżanká. Tabella pani-
cea. Dżiowiene/ riekiele
duonos dżiowintos.

Grżbiećiſty / Dorſuo-
ſus, lato dorſo. Nugaruos
tas/ płacios nugaros.

Grżbiet. Dorſum, ter-
gum. Nugara.

Grżbietowy. Dorſualis.
Nugarinis.

Grżebie kogo. Sepelio,
defodio, humo, condo, tu-
mulo contego, pakaſu/
iżdemi nunnruſi.

Grżebie w piaſku/gnies
rże. Terram fodio, ſcalpu-
rio, ſcalpo vnguibꝰ. kraps
ſztau żiemi / kaſu / kaſis
netu nagays.

Grżebieluchá / Hirun-
do riparia. Krekżdc vrs
wine/ vrwoſa giwenunti.

Grżebień/ Pecten.
Szukos.

Grżebień v kurá żwierz
chni. Criſta, iuba. Skiaus
tere.

Grżebień v kura ſpos
dni/ podgárdlek. Palea.
Pagurkle.

Grżebło / Strigil. Kas
ſtuway.

Grżech/ Peccatum, cri-
men. ſcelus, noxa, vitium,
labes & vulnus cõſcientiæ,
piaculum, flagitium,
Nuode-

Nuodeme/ nuſideimas/ praſtoimas/ kaltibe.

Grzech powßedni. Minima noxa, leuius peccatum, venialis culpa, ignoſcibilis noxa. Nuſideimas kas dieninis/ kaltibe atleystina / prazunga mażiesne.

Grzech śmiertelny / Crimen, letale, mortale, capitale flagitium, peccatum ad mortem. Nuśideimas mirtinis.

Grzechoce / Crepito, Sonum puerilium crepitaculorum edo. Terßkinu.

Grzechotánie/Crepitaculi ſonus. Terßkimas.

Grzechotká/Crepitaculum. Terßkiele.

Grzeczny/ Aptus, idoneus, accōmodatus ad aliquid, appoſitus, graphicus. Patogus / mundagus / munus/ inderus.

Grzeczy/grzecznie. Appoſitè, aptè, accommodatè, ſcitè Patogiey/ mundagiey/ munciey.

Grzedá ná ßáty / etc. Pertica. Kartis.

Grzeie/ Vide. Zágrzewam.

Grzeßę/ Pecco, delinquo, admitto noxam, delictum, culpam, committo facinus, obſtringo me ſcelere, incurro in crimen. Nuſidemi/praſtoiu, prazingiu / daſileydziu pikttibes/ impuolu kalten.

Grzeßnik/ Reus criminis, obnoxius crimini, cōſcius peccati, hæret in illo crimen. Nuſideieias/nuſidetoias/ praſtotoias.

Grzmi / Tonat. Graudzia.

Grzmot/ Fragor, ſtrepitus, crepitus Treßkieimas/ tuſkieimas.

Grzyb/ Fungus, tuber, callus terræ. Gribas.

Grzywá / Iuba. Kartis/ gen: Karcio.

Grzywacz / Palumbus. Kierßulis.

Grzywná. Libra argenti. Sidabro kiekas ſūtu.

Gubię/ Perdo, amitto. Zudziu/ terioiu.

Gumno / Horreum. Kluonas.

Guniá/ Gauſape. Gunele.

Guz. Tuber, nodus plagarum. Paukßle / papaußkas/ gumbas.

Guzik. Nodulus, globulus. Pug-

lus. Pugwicia / mazgie-lis apßtricas.

Gwálce / Violo profano, fædo. Gadinu / iz-biaurinu / pasilnu.

Gwalt / Vis, violentia. pasilnimas.

Gwałtówny. Violentus, impetuosus. Silin-gas / vzpuolus.

Gwiazdá iutrzenká. Lucifer. zwayzde außros.

Gwiazdá wieczorna / Hesperus. zwayzde wa-karine.

Gwiazdarz / Astrologus zwayzdinikas.

Gwicht / wagá ßálna. Pondus, sacoma. Pun-das / swaras.

Gwizdánie / Sibilus. Swilpuoimas.

Gwizdze / Sibilo ore. Swilpuoiu.

Gżesie. Stimulor, ab æstro. zilotu.

Gżegżolká / Cuculus, Coccyx gen: gis. Gieguze.

Gzemsy / Coronæ, opus coronarium, quo parietes præcinguntur, Karunos muro / periuostuwes / iuostos muro.

Gżenie sie. Oestrus. Jo-kundimas sprarwu.

Gżik. Oestrum. Sparwa / gylis.

Gzło. Supparus & supparum, subucula, Marß-kiniey.

H A.

HAczek. Hamulus. Ka-blelis.

Haczysty / Aduncus, vncinatus Azuluinktas.

Háftarz. Phrygio, limbolarius, plumarius Kie-wietoias.

Háftká / Fibula. Apli-kas.

Háftárski / Plumarius. Kiewetinis / izsiutas.

Háftowánie. Opus plumarij. Kiewieimas.

Háftowánie / háfto-wánego co. Textilis pictura, segmentum Izrie-wetas / izsiutas daytkas.

Háftowány / Segmentatus, bracteas aureas vel argenteas intextas habens, plumatilis phrygian⁹. clauatus. acu variatus. Kie-wieras / riewes turis sa-wim izsiutas.

Háftuie. Plumo, intexo, distinguo gemmis, segmentis vestem, &c. acu pingo, acu vario. Kiewie-iu / izsiuwu.

Hak /

Hak/ Vncus, harpago. Kablis.

Hakámi spinam. Hamo, as. Kableys sukábinu.

Hálábart / Bipennis, amazonia securis. Kirwis dalginis.

Hálábartnik. Satelles, securifer. apparitor, stipator. Kirwelnikas kieno pas ꝗ stowis.

Hálás/ Epomis, lacerna. Dungalas vnt kaklo nešioiamas.

Háłun/ Alumen, Apyrum, stypteria. Kwosas.

Háłunisty / Aluminosus. Kwosingas.

Háłunowány / Aluminatus. Kwositas.

Hálzbánt końśki. Phaleræ. Redikłos żirgo.

Hámowánie. Cohibitio, refrenatio, repressio, coercitio. Ażutureimas/ ażustabdimas.

Hámuię/ Coërceo, inhibeo, retardo, freno, cōpesco. Ażuturiu / ażustabdżiu.

Hámulec/ Sufflamen. Ażuturekles.

Háńbá.v. Zelżywość.

Hániebnie/ v. Barzo. Item zelżywie.

Hániebny/ v. Wielki. Item zelżywy.

Hándel / v. Kupiectwo/ towar.

Hárc/ Initium pugnæ, pradżia kariones.

Hárcownik/ Prouocator, excursor, pradetoias kariones.

Hárcuię / Præludo pugnæ. prademi kariaut.

Hárdość / v. Pychá.

Hardy / Imperiosus. puykas.

Hárfá. Psalterium, nablium, naulium, sambuca. Arfa.

Hárfistá / Nablista. Zaydeias vnt arfos.

Hárt/ Stomoma. Ażugrudimas.

Hártuię/ Induro, consolido Grudinu grudżiu.

Hásło. Tessera, signum. Zinklas karioney del pażintes sawu ir nepritelu.

Háyduk / Pedes. pestinikas.

HE.

Heban / Ebenus.

Hebel/ Runcina, dolatorium. Drożtuwas.

Heblowiny. Ramentum. Druożles.

Hebluie / Runcino. Drożiu.

Herb. Insigne, stemma. Zinklas / żimc karalistes / baioryſtes.

Herbowy / Gentilitius. Gimininis / wienożimis.

Herold / Fecialis. Pasiuntinis ape ſundaru kalbus.

Heroldſka laſká. Caduceum. Iáżda paſiuntinio.

Herſt / Dux, Princeps, anteſignanus, primas, caput, coryphæus. Pirmas piktadaris / kurſtituoias / mayſztinikas.

Hetman / Imperator, ductor, dux. Kariawedis

Hetman polny / Campiductor. Kariawedis mażieſnes waldżios.

Hetmánie / Duco exercitum, agmen, ordines, administro rem bellicam, Kariu wedu / waldau.

Hetmánienie / Ductus, auſpicium, imperium, ducatus. Kariowedimas / waldżioimas.

Hetmáńſki / Imperatorius, ducalis, imperialis. Kariowedżio / kariowedimis.

Hetmáńſtwo. Imperium, ſtrategia, polemarchia, magiſterium militiæ, ars imperatoria. Kariowediſte kario waldżia.

H i.

Hidźe ſie. Vide. Brzydźe ſie.

Hidźe co komu / Faſtidium alicui affero, moueo, creo, gigno, in faſtidium aliquid adduco, tædium alicuius rei facio. Piktdżiukam ku / pikinu / darau ſupitky / ſupiki patrutinu.

Hidźe kogo / Facio alicui inuidiam, concito inuidiam in aliquem, in odium voco. Nopikũtu kam darau / nopkisdinu.

Hyácint kwiát y perłá. Hyacinthus. Hiacintas żiedas ir żimciugas.

Hiſtoryk / Hiſtoricus. Hiſtorios raſitoias / hiſtoriariaſis.

H o.

Hold. Stipendium, tributum vectigal. Dokle / donis.

Holdownik / Stipendiarius, tributarius. Doklinikas / dontnikas.

Holdowny / Stipendiarius, tributarius, vectigalis. Doni-

Poninis / doklinis.

Hołdunie komu/ Vectigal pensito, stipendiarius alicuius sum. Doni kam modk/ dokly duomi.

Hordá Tátárska. Tartarorũ cœtus, ciuitas, Respublica. Sueyga / wiso= tine Totoriu.

Hoynie / Effusè, largè, liberaliter. abundè, cumulatè. Skalsiey/ gausiey/ doslingay.

Hoyne czestowánie / Sumptuosum conuiuium, liberales epulæ, opsonium opiparum, magnifica & lauta cæna. Skalsi/ gousi/ apstinga puota/ girte.

Huczę/ krzyczę. Euoe inclamo, Bacchor. Szu= kauiu/ sniegu trinku.

Huczy sowá / Cucubat noctua, gemit bubo, bubulat. Aysuota peleda / á= puokas.

Husiec pieszych/ vide. Rotá pieszych.

Huk/ hukánie Clamor pugnantium, fremitus, sonitus. Sniekiejmas / nu= kieimas/ trunksmas/ dũ= deimas.

Hukam/ Vide. Huczę. Niukiu/ dundu.

Hultay/ tułácz. Vagus, erroneus, circumcellio, vagabundus. Padauzuo/ pakumpis.

Hultaystwo/ v. Chá= lástrá.

Humerał/ Humerale. Dũgalas vnt peciu wila kiamas terp rubu kuni= bu.

Hurmem/ Cateruatim, agminatim. effussè. Vpu/ kruwu/ pulku.

Husarz. v. Kopijnik. Driaucinikas.

Hutá szklána / Officina vitriarij. Stiklinicia.

Hutnik / Vitriarius. Stiklinikas.

I.

J. Et, ac, atq; , quà, nec non. Jr/ bey.

Ja / Ego. Asz/ asieyn.

Jábłecznik/ Vinum è pomis factitiũ. Krusinis.

Jábłko/ Malum, pomum. Abuolis.

Jábłkowity / Scutulatus.

Jábłoń. Malus, pomus. Obelis.

Jáchánie / Profectio, discessio. Waźiawimas.

Jad. Venenum, tabes virus. Apipenay/ nuoday

Jádam / Esito, mansito. Dażnay emi / walginew.

Jáde / Proficiscor, discedo, facio iter.Ważino-iu.

Jáde ná koniu. Equito, vehor equo, ingredior iter equo. Joiu.

Jáde ná woźie. Vehor curru, iter facio in essedo.Ważiuo-iu.

Jáde w łodźi / etc. Eo, proficiscor naui, nauigo, remigo, venio nauibus. Weżuosi eldiju / iriuosi / persikielu per wundeni.

Jáde / ieżdże ná koniu / Inequito. Jodau vut ko.

Jádowitość. Acrimonia, acerbitas. Gaylumas / gaylibe / apnirtimas.

Jádowity. Venenatus, virulentus. Nuoduotas / gaylas.

Jodro / Nucleus. Brundalas.

Jágły / Milium. Sotos.

Jágláný / Miliarius. Sorinis.

Jágnię. Agnellus, agnu tener. Gieras / gierelis.

Jágodá. Vua. Vuoga.

Jáie / Ouum. Pautas.

Jáiecznicá / Oua frixa. Pautiene.

Ják / dziwuiąc się. Vt, quomodo. Kaypo.

Jakoby / Tanquam, quasi, perinde. kayp butu.

Jáki / Qualis, cuiusmodi. Koksay / kokias.

Jáko. Quomodo. Kaype / kayp.

Jákoby / Tanquam, ac si quasi. Ne / vt nezerkalas żiba.

Jákokolwiek / Qualitercunq;, quomodocunq;, vtcunque. Kaypgi / koktaygi tiktay / koktay norint.

Jákoś Quomodo quasi, quodammodo. Kayp butu.

Jákość / Qualitas. Kokibe / kayp / ira but tuodu / baltu / etc.

Jáłmużná / Stips, elcemosyna. Elmużna.

Jáłowicá / Iuuenca, iunix, Buccula Berżdine berżdżia / telicia.

Jáłowiec / Iuniperus. Eglis.

Jáłowcowy / Ex iunipero Eglinis.

Jawná /

Jámá/ Cauum, fouea, cuniculus, cauerna. Vr- was/ ola.

Jámulká. Galericulus, pileolus. Brilelus.

Jáncárowie / Triarij Turcarum. Kartaunikay Turku.

Janowcowy/ Sparteus Spartea. Nupinta wir- we / retis izsparto zo- les.

Janowiec ziele. Genista, spartum.

Jarka / iará pßenicá. Trimenon, halicastrum, trimestre triticum, Atuo- rieciey.

Jármárk / Mercatus, nundinæ prekiamete / prekione.

Jármuß / Asparagus, quoduis germen tenerum oleris. Wisokia iauna zo- le darzo.

Jary / tegoroczny. Hornus, hornotinus. Wa- sarotey.

Járząbek. Attagen, attagena. Jerube.

Járzebiná / Sorbus. Siermukßnis.

Jarzmo / Iugum. Jungas.

Járzyná / Legumen.

Jaway warpu neturi/ kayp zirniey/ pupos/ ly- siey.

Járzyná ogrodna. Olus, eris, in horto sata. Wiralas darzo zolu.

Jáskinia/ Specus, spelunca, cauerna, antrum. Ola/lindine/duobe gilt.

Jáskolcze ziele/ Chelidonia. Akiu zole / krekz- dine.

Jáskolká / Hirundo. Krekzde.

Jásna rzecz iest/ Liquet, patet, claret, côstat. Zináma ira/rayßku/ ay- ßku.

Jásno/ Clarè, perspicuè. Swiesiey / aiwiro- mis/ rayßkiey/ ayßkiey.

Jásnieie. Clareo, fulgeo, nitesco. Zibu/ swie- ciuosi/ swidu/ twasku.

Jásność. Claritas, fulgor candor. Swiesibe/ zi- beimas/ swiesa.

Jáspid kámień. Iaspis.

Jástrząb/ Accipiter. Wanagas.

Jáßczorká/ Lacerta, lacertus. Driezas.

Játá/ Tugurium, vmbraculum è frôdibus. Ta- woras.

Játki. Macellum. Mesintkas.

Jatrzo/ Suppuro, vlcero pulauia/ pulinasi/ puoluosna eyt.

Jatrzo/ trop: Aspero iram alicuius, exacerbo, exulcero. Rustinu/ narsinu/ rustibesp kurstau.

Jaw/ Vigilia. Jautimas/ ne miegoimas.

Jáwnie/ Publicè, manifestè, apertè, palã, propalam. zimomis/ regietinay/pokim ku darit rc. atwiray.

Jáwny/ Apertus, manifestus, perspicuus, euidens. zinamas/ayßkus/ reginjas/ atwiras.

Jáwor/ Acer. Klawas.

Jáwor cudzoziemski. Platanus. Klawas swetimos ßálies.

Jáworowy/ Acernus. Klawinis.

Jaz/ Excipulus Twora vpey del zuwu gaudimo.

Jaz. Rubellio, Erythrinus Szapalas.

Jázdá/ Equitatio, equitatus. Raytinikay/ raytỹ/ jojimas.

Jázdź/ kolpierz. Aurata fluuiatilis, porculus, porcellus. Pugzlis.

Jáźwiec/ borsuk. Echinus terrestris. Ezis swetimos ßalies.

Ide/ Eo, incedo gradior, vado, tendo. Eynu.

Ide pießo/ Incedo pedes, pedibus iter facio, cõficio. Eymi pesčias/ pesciomis.

IE

Jecze. vide. Stekam.

Jeczmień/ Hordeum. Miezey.

Jeczmienny/ Hordeaceus. Miezienis.

Jeczmyk na oku. Crithe. Miezis vnt akies.

Jeden / Vnus, solus. Wienas.

Jeden ze dwu/ Alteruter. Katras.

Jedennaście / Vndecim. Desimtas liekas.

Jedliná. Abies. Egle.

Jedlinowy/ Abiegnus. Eglinis.

Jedło/ Edulium. Edis/ gen: edzio.

Jednácz/ Arbiter, reconciliator, pacificator. Suderintoias.

Jednák/ Tamen, nihilominus,

dominus, veruntamen., Wienek.

Jednáki / Vniusmodi, idem. Wienokias.

Jednáko / v. Rownie. Wienokiey.

Jednákość / Vnitas. Wienatiqe / wienatis / wienoweyde.

Jednaw / Concilio, compono, pacifico. Detinu.

Jednánie. Conciliatio, pacificatio. Suderinimas.

Jedno tylko. Modo, dum Tiktay bet.

Jednochodá / Cursus qui glomeratim fit. eydine.

Jednochodnik /, Gradarius, tolutarius. Eydinikas

Jednodźienny / Dialis, perdius. Wienadienis.

Jednoiśtny / Eiusdem essentiæ. Wienos esźibes wieno śimciaus.

Jednomyślnie / Vnanimiter, vno animo. Wienaśirdźiey / wienu śirdźiu.

Jednomyślność. Vnanimitas, consensio studiorum. Sundara / wienaśirdis.

Jednomyślny / Vnanimus. Wienaśirdis / śundarus.

Jednonogi / Monocolus. Wienakois.

Jednooki / Cocles, monoculus, vnoculus, luscus. Wienakis.

Jednoręki. Vnimanus, mancus. Wienarunkis.

Jednorodny. Vnigena, vnicus. Wienaginnis.

Jednorogi / Vnicornis. Wienaragis.

Jednorożec. Monoceros. Wienarágis.

Jedność / Vnitas. wienatis / wieniśte.

Jednostáynie / Vnaniniter, æqualiter, vniformiter. Wienotinay / wienokiey / ligiey.

Jednostáyność æquabilitas, vniformitas, tenor æqualis. Wienokibe / wienatis / wienotine.

Jednostáyny / Vniusmodi, vniformis. Wienokias / ligus.

Jednowładcá. Monarcha. Wienawaldis.

Jednowładctwo. Dominatio, Monarchia. Wienowaldźia / wienawaldiśte.

Jednożeniec / Monogamus.

gamus Wienamoteris.

Jedrnieie. Vigeo. drutinuosi/ zaluotu.

Jedrny. Vigens, recens zaluo=tus.

Jedurny / Persolus. Winnitelis.

Jedwab/ Sericû bombycinum. Szilkay.

Jedwabnica robaczek. Bombyx, ycis. ßilkine kirmele.

Jedwabnik / co robi iedwab. Sericarius, ßilkinikas.

Jedwabny / Sericus, bombycinus. silkinis/ iż silku.

Jedyny/ Vnicus. Wienatiįs/ wienintelis.

Jedynie/ Vnicè. Wienintelcy.

Jedzá/ Lamia. Gayla zweris/ gaylinikte.

Jego mość / Magnificus, amplissimus, clarissimus, ornatissimus. Jo milista.

Jeleń/ Ceruus Elnis.

Jelenie skory / Nebrides, ceruinæ pelles. Elnio odos.

Jelonek robak/ Scarabæus cornutus. Wabuolas raguotas.

Jemiolá/ Viscum. Emalas.

Jemiolucha ptak. Turdus Strazdas

Jerzyk. Cypselus, apus, odis. Kregżde vrwine.

Jesień / Autumnus. Rudue.

Jesienny. Autumnalis. Rudenoinis.

Jesion / Fraxinus. Wuosis.

Jesionowy/ Fraxineus. Wosinis/ iż wuosio.

Jesiotr/ Acipenser, aquipenser. Asietras.

Jeśli/ Si, vtrum, num, an. Jey.

Jeśli gdzie / Sicubi. Jey kur.

Jestem / Sum, exsto. Esmi.

Jestestwo / Existentia. Esstbe/ buytis/ suncius gen: sunciaus.

Jeßcze/ Adhuc. Dabar.

Jeż / Herinaceus, herix. hericius, Eżis.

Jezdá Equitatus. Raytinikay/ raytÿ.

Jezdziec/ Eques. Raytas/ raytinikas.

Jezioro / Stagnum, lacus. Eżiaras.

Jezowka

Jeżowká drzewo. Arbutus.

Jeżyczek v ßal / Examen Tayßikle ßwaro.

Jezyczny / Linguax, futilis Liezuwnikas.

Jezyk / Lingua. Liezuwis.

·Jezyk / mowá Sermo. Zodis / kalba / żadas / tarme.

Jeżyny / Rubus. Krumінас / erßkietinas.

Jeżyny owoc / Mora rubi Vogos erßkiećio.

Igiełká / Acicula. Adatele.

Iglá / Acus Adata.

Igram / Ludo, lusito. Żaydżiu.

Igránie / Lusus, ludus. Zaydimas / żayßlas.

Igrzysko / Ludicrum. Zayßlay tuli / tekine / mintine / etc.

Jiem / Comedo, edo, manduco, vescor, pascor, prandeo Emi / walgau.

Ikrá rybia. Oua piscium. Ikray.

Ikrorodny / Ouiparus, Ikringas.

Jł. Vligo. Szlapuma / dregnibe / dregnumas.

Jle. Quantum, in quantum, quatenus. Kiek.

Jlekolwiek. Quotquot. Kiekagi

Jlekroć / Quoties. Kiek kartu.

Jli / Quantus. Kiekas.

Jlkość / Quantitas. Kiekibe.

Jłowáty / Vliginosus. Dregnus / ßlapias.

Jm. Quò, quantò. Kuo.

Jmam kogo / Capio, comprehendo, inijcio manus alicui Gaudau ku / nutweriu.

Jmbier. Zingiber, zinziber. Jmbieras.

Jmię / Nomen Wardas.

Jmieniem / Nominatim. Wardu.

Jnáczey / Secus, aliter. Kitayp.

Jnákßy / Aliusmodi, alter. Kitokias.

Jndyc farbá / Indicum. Melinas krosilas.

Jndyk / Meleagris, idis, auis lybica, auis guttata, gallus indicus. Gaydis iż Jndios.

Jnegdy. Aliàs. Kitadu.

Jnedy / Aliâ via. Kitu ßalu.

Jnflanczyk. Liuo Jnflancikas. Jnflan-

Instanty/ Liuonia. Instantay.

Infulá/ Infula, Tiara. Infula.

Inkaust/ Atramentum scriptorium. Juodilas vnt rašimo.

Instygácya Accusatio, Kayšimas vnt ko tiesoy.

Instygátor/ Accusator. Kayšitoias vnt ko tiesoy

Inßy/ Alius Kitas.

Instyguie/ Accuso aliquem. Kayßau tiesoy.

Intercyzá/ Syngrapha, Symbolum. Iakßtas kam duotas sundaroy kokioy.

Interesse/ Lucrum licitum. Nauda deruncíey imama.

Introligátor/ Librorũ compactor, bibliopegus. Knigínikas / knígu apdaritoias.

Irchá / Pellis ouina depilis. Ierka.

Iście / Scilicet, sanè, nempe. Poteysey.

Iściec / Auctor, manceps. Iaydas / ažustoietas.

Iścizná / Caput, summa, sors. Suma.

Iskrá/ Scintilla, igniculus, stricura. Kibirkßtis.

Iskrze sie / Scintillo. Kibirkščio-iu.

Istność/ Vsia, essentia, natura. Esybe / prigimimas/ prigintis.

Istotnie / Substantialiter, essentialiter. Butingay/ esingay.

Istotny / Substantialis. Butingas/ esingas.

Isty/ Ipse. Tas pats.

Isćze sie komu/ Exoluo, satisfacio, respondeo. Jzteysiu kam.

Iurgielt. Annuum salarium, annona. Alga metíne/ metuose ažumokama.

Iurgieltnik/ Salariarius. Alginikay/samditiniay.

Iuß/ Iam. Jau.

Iutro / Cras. Kitoy.

Iutrzenká/ v. Gwiazdá zaránna.

Iutrzeyßy / Crastinus. Kitinis / kitoy busius.

Iutrznia / Matutinum officium. vnkstiwos maldos Bažnicios.

Iwá *drzewo* Salicis genus grandius. Karklas.

Iza/ izáli/ Num? nunquid, An, num, vtrũ. Er.

Izbá / Hypocaustum. Troba kuriaama.

Izbá czárna / Fumarium. pir-

um. pirtikia/ grinicia.

Jzop/ Hyssopus & Hyssopum. Jzapas.

Jzopek wino / Hyssopites. Jzapinis winas / iz izapo sunka.

K A.

Kabat / kaftan. Thorax pectoralis tunica texta sine manicis. Serdokas/ tupa berunkowine.

Kácermistrz / Hæresiarcha. Mokitoias herezios / paklaydu prámanitoias.

Kácerski / Hæreticus, a, um. Heretikiszkas.

Kácerstwo / Hæresis. Herezia.

Kácerz / Hæreticus. Heretikas/ puykas naujú mokslu krikscionistey sakitoias / tiesos priesinikas / dusiazudis.

Káchel/ Testa fornacis. cierepicia.

Kocik w oku. Hirquus. Kumpelis akiy.

Kocisty/ koty máiący. Angulosus. Kumpuotas.

Káczká/ Anas, anaticula. Vntis.

Kaczor. Anas mas. Seleziantus.

Kacznik / koyciec ká-czy. Nessotrophium. Vntinicia/ kur vntis peni.

Káczy/ Anatinus, anatarius. Vntinis/ vnties.

Kadłub. Vas, vrna, doliolum ex vno ligno cauatum. Sudine izdrozta iz medzio wieno.

Káduk/ Morbus comitialis, morbus caducus, epilepsia. Nuomaruo / kadukas.

Káduk cierpiący. Epilepticus, comitialis homo, Caducus. Nuomaruoni turis/nuomaruoningas.

Káduk/odumarle dobrá. Caduca hæreditas, caduca bona, caducum. Turte/ kadukas.

Kádukowy/ Caducarius. Kadukinis / nuomaruoninis.

Kadź/ Lacus, m. piscina lignea. Kodis.

Kádzę / Odores incendo, adoleo, suffio bonis odoribus. Rukiu.

Kádzenie / Suffitus, suffitio, suffimentum. Rukimas.

Kádzenia máterya / Suffimen, incensum. thymiama. Ruktlas.

Kádziciel/ Fuffitor. Rukitoias. Ká-

Kádźidło / żywicá. Thus, Thuſculum, carpheotum. Sakay wieno niedelo vnt rukimo.

Kádźidłowe drzewko. Thurifera planta. Nedelis ſakus vnt rukimo turis

Kádźidlnicá / Acerra, thuribulum, batillum. Rukilnicia.

Kądźiel / naczynie. Colus. Warpſtis.

Kądźiel / len, ábo wełná obwiniono koło drzewná, Penſum, penſa lana vel linum. Kuodelis.

Kágániec ogniowy / Lampas, trulla ferrea, lychnuchus. Lampa.

Káganiec końſki. Capiſtrum ferratum. Apinaſris gielażinis.

Káiam ſię kiem. vide. Karzę ſię kiem.

Kąkol / Lolium, æra, æ. Rukalis.

Kąkoleię / In lolium degenero, commutor. Rukaluoſna pawirſtu.

Kąkolny / kąkolowy. Ærinus, loliarius. Rukalinis.

Kąkoliſty / Miſtus lolio, ex lolio factus. Rukaluotas.

Kał. Limus. Dumlas.

Kałam/ błocę / Luto, lutulo, collutulo, limo. Purwũu/ purwinu.

Kałámarz / Atramentarium. Juodilinicia / ſudine rasimo.

Káłdun / Omentum. plene żarnas ażuduigiunti.

Káłdun/ v. Obżárty/ brzudyáty. Piłwocius.

Káłeká/ v. Niedołężny.

Kálendarz / Faſti annui ad curſum ſolis & lunæ accommodati. Kalendorius.

Káletá. Ventrale, funda. Kolita.

Káliná/ Sambucus ſylueſtris, ſeu montana, ſeu aquatica, platanus aquatica. Putinas.

Kałkuß / ług mocny/ oſtry. Lixiuium ſaponariorum, lixiuium pileonu, lixiuium ex viua calce. Szarmas muylniku.

Káłużá/row błociſty. Lama, æ, cænoſus locus. Klanas.

Káłużyſty/ v. Błociſty. Klaningas.

Kámienieię/ Lapideſco, lapide-

lapidesco in duritiem, cõtraho duritiem lapidis. Akmenũuoſi, akmeninuo ſi / ing akmeni pagriʒtu.

Kámień proſty / Lapis, os terræ Akmuo.

Kámień chorobá, Calculus, lapis. ʒwirʒday inkſtuoſe ir kitur ſopuli daru didi.

Kámień ćierpiący. Calculoſus ʒwirgʒdini ligu turis.

Kámień ćioſány. Quadratus lapis. Akmuo kaltas.

Kámień drogi / Gemma, lapillus pretioſus. Akmuo brungus.

Kámień dźiarſtwiſty. Tophus porus, lapis bibulus. ʒwirʒ day.

Kámień kapłuni. Alectoria, æ, alectorius lapis. Akmuo gaydʒio romito.

Kámień niećioſány. Lapis operarius, lapis ordinarius, ſaxum. Akmuo lauʒiamas iʒ kalnu.

Kámień mośieżny Cadmia, æ, lapis æroſus. Akmuo warinis.

Kámień młyńſki / Lapis molaris, Akmuo melnicios girnu.

Kámień młyńſki ſpodni / Meta. Akmuo melnicios girnu apatinis.

Kámień młyńſki źwierzchni. Catillus. Akmuo melnicos girnu wirßutinis.

Kamień morſkiewſki. v Szkło kámienne / & kámień przeyrzyſty.

Kámień niezgorzyſty. Lapis amiantus. Akmuo ne degus.

Kámień probny / złotnicży / probierz. Lapis Heraclius, coticula, lapis lydius, index. Akmuo meginus / meginimo.

Kámień przeyrzyſty. Phengites ſpecularis lapis, Schiſtus lapis. Szwayſus / wayſkus akmuo.

Kámień szkło rzeżący / ßmergel. Smirnis, idos. Akmuo ſtikłaſklelis.

Kámień trunny / grobowy. Sarcophagus, aſius, vel aſſius lapis. Akmuo rakßtinis.

Kámień / wagá. Pondus triginta librarum. Pundas.

Kámień z piány morſkiey dźiurkowáty. Pumex, ſaxum fiſtuloſum, ſpongia. Akmuo iʒ putos

márku / kiaurias / ſkile-tas.

Kámień żywy / vide. Opoka. Wuola.

Kámienicá / Domus lapidea, domus lateritia, domus cæmentitia. Akmenicia / namay akmenniey / p litintey.

Kámienisty / Lapidosus. ſaxoxus, calculoſus. Akmeningas.

Kámienne gory. Lapicidinæ, latomiæ. Kalnay akmeningi.

Kámiennik / co łamie ábo wycina w gorách ká-mienie. Lapidarius, marmorarius, faber marmoris, latomus, lapicida. Akme-nikas.

Kámienny / Lapideus, ſaxeus, cæmentitius, puniceus. Akmeninis / iżak-menio.

Kámienny deszcz pada. Lapidat, lapideo imbre pluit. Akmenimis lija.

Kámienny párkan / grobla / wał. Maceria, vel maceries. Pilumas iż akmenu.

Kámionká / kupá ká-mieni w polu. Strues ex collectis lapidibus, acervus lapidum. Kruwa ak-menu.

Kámionká w łáźni / Vaporarium, vaporarium ex ignitis lapidibus. Kroſ-nis.

Kámionowány / Lapidatus Akmenumis ażu-muſztas.

Kámionuię kogo / Lapido, lapidibus obruo, cooperio, peto aliquē ſaxis. Akmenimis ażumuſzu.

Kámyczek máły / Lapillus, calculus. Akmene-lis.

Kámyczek oſtry. Scrupulus. Akmenelis rupus.

Kánár wino / Vinum canarium Winas.

Kánáwác / Tela ſerica denſo textu ſpiſſa aliquantum aſpera. Auſtuwas ſzilkinis tunkiey auſtas / ir ſziurkſztokas.

Káncelaria / Officina diplomatica, ſcribendorū & obſignandorum diplomatum, cancellaria tabularium, archium, vel archiuum. Kancelaria / raſztinicia karaliſzkie.

Káncer / wrzod wyiádáiący ciáło. Cancer, carci-

carcinoma, cacoëthes, phagedæna Woris weżiu wadinaina.

Káncernie sie. Cancro infestor. Wociu weżiu gadinuosi.

Káncleristwo / Annuli cura, *scilicet regalis aut Reip:* Diplomatum scribendorū & obsignandorum munus. Kanceliieriste.

Kánclerz / Cancellarius, Scriba regis Kanclierius

Káni / Miluinus pestinis.

Kániá / Miluus, miluius, circanea auis, pestis.

Kániculá. Caniculares dies, caprificales dies. Karßtimete / karßtos wasaros dienos.

Kánonia / Dignitas Ecclesiastica solis nobilitate vel doctrina insignioribus Sacerdotibus accessa, *vulgo* canonicatus. Kánonia.

Kánonik / Canonicus, Sacerdos è cōsilio Episcopi. Kánonikas.

Kánonizowány. Apotheosi dignatus, relatus in cælitum numerum, publicâ religione consecratus Jrásitas terp ßwyntu.

Kánonizuie. In diuorū numerum refero, in diuorum numero colloco, repono, cœlestes alicui honores pro summa in terris potestate decerno. Pastaytau terp ßwyntuiu.

Káńpuśt / Oxygala, æ. piénas tirßtas rugis.

Kápá kośćielna / Káplánska. Impluuia, æ, penula sacra, cappa. Skraysie kunigu Bażnitinc.

Kápá kroro bráctwá nabożné w processyách noßa. Saccus cuculatus, sagum cucullatum. Apwalkalas processijose ne śioiamas.

Kápam kroplámi. Stillo, instillo, stillam demitto, guttam instillo láßu/ ßláku.

Kápánie / Destillatio, stillicidium laßieimas/ ßlákieimas

Kapánie dźiećiećiá / Excaldatio puerilis, lauatio pueri calidâ aquâ. Prausimas wayko.

Kapánie sie / Natatatio. Naudimasis.

Kápáry / Capparis, is, *vel eos*, opheostaphyle. Kaparay.

Kápcie/ Vdones, socci. Ciulkies megztos.

Kapelan / à sacris, capellanus Kapelonas.

Kapeluß / Causia, æ, petasus, petalunculus, galerus. Brilus

Kápicá / Cucullus. Miniku rubas.

Kapie/przeciekà. Perpluit, transmittit imbres tectum. laßa / lietus teka per dungti.

Kapie z drzewá/ z dáchu / Stillat arbor guttis, vel guttas. laßa medzias/ ßlakay puola iz dūgcio.

Kapie dziecie / Foueo aquâ calidâ puerum. Prausiu wayku.

Kapie sie/ Lauor, vtor, caldarijs vtor. Maudausi/ periuosi.

Kapiel/ Lauatio, natabulum. Mauditine.

Kápitan/ vide Rotmistrz / porucznik/ Hetman. Kapitonas.

Kápitelá/slupow śnicerskich negłowek. Capitulum, capitellum. Aguona vnt stulpu/ etc.

Kápitułá/ kánonikow zgromádzenie. Collegiū Canonicorum, amplissimi Sacerdotij collegium. Susirinkimas / sueyga / suśieimas Kanoniku.

Kápitułá mnistá. Conuentus monachorum. Sueyga miniku.

Kápká/ kroplá. Stilla, gutta. laßas/ ßlakas.

Kapłan/ Kśiądz/ Sacerdos sacerdotio præditus, mysta, presbyter. Kunigas.

Kapłanem zostáć / ośwíećić śie. Venire in Sacerdotium inire Sacerdotium, initiari sacris. Pasißwyst kunigu.

Kápłáński / Kśięży. Sacerdotalis, sacrificalis. Kunigißkas/ kunigu.

Kápłáństwo/ Sacerdotium. Kunigiste.

Káplicá / Sacellum, Sacrarium. Bażniciele/ koplicia.

Kapłun / Capus, capo, onis, Gallus castratus, gaydis romitas.

Kápsá / Capsa capsula, capsella. Jnderuwe.

Káptur/ Capitium, cucullus. Galwadyngte / galwos dungalas.

Kápustá / Caulis. Kopustay.

Kárá-

Kárácená. Lorica squamata, plumata. Serdo-kas gielażinis / sriegúotas.

Karánie/ kaźń. Animaduersio, castigatio. pœna, suppliciū, mulctatio Kun-kine, kunkinimas.

Karán u służacy. Pœnalis Kunkiningas.

Karaś / Coracinus fluuiatilis. Karasas.

Karb/ kreska narżnio-na/ napisána. Incisura, incisio, nota. Rejis / ire-żimas/ żime.

Kárbowa laská. Tessera, tesserula calculus laż-da arba rikßte ipiaustita

Kárbuie. Incido. Ire-żiu/ ipiaustau.

Kárbunkul/ Apyrotus, carbunculus pyropus Ak-muo żariinis brungus.

Karcz/ Radix arboris excisæ, vel imum caudicis. Kieras / ßaknis medżio iżkirsto.

Kárczmá / Caupona, meritorium, bacchanal. Giertuwe / girtes na-mav.

Kárczmárski / Cauponius. Giertuwinis.

Kárczmarz, vide. Go-spodarz / & ßynkarz. Giertuwnikas.

Kárdynal/ Cardinalis. Kardinolas.

Káretá / lektyká. Lectica, vehiculum pensile. lowa / patalas kuriami swetimi neßdinasi / ir weżimas kuriami musiß-kieyważinelo.

Kárk / krczycá. Ceruix Sprundas.

Kárlicá/ Nana, pumilio Neußauguone.

Kármázyn / *fárbá kármázynowa*, Coccum. Kro-sa raudona.

Kármázyn/ *chrośćinká ábo drzewo.* Coccus, ilex aquifolia. Medelis tos krosos.

Kármázyn *materyá kármázynem fárbowána*, Coccinum, coccum. Jupa/ arba kas kito nudażita tu krosu.

Kármázynowy. Coccineus, coccinus. Raudo-nas.

Karmiciel/ Nutritor, altor, nutritius, alumnus. Penetoias

Karmie/ Pasco. nutrico, alo. cibo. Penu.

Karmie pierśiámi/Nutrio

trio mammis fetum, nutrico pueros, lacto fetum vbere. Zindziu.

Kármienie / Altus, us. sagina. Penetmas / penība.

Kármienie piersiami. Nutricatio, nutricatus, us, alitura. Zindimas.

Kármnik / Viuarium, sagina, saginarium. Penetuwe.

Kármny / Altilis, saginatus, fartilis. Penetinis, penetas.

Kárność / kárá. Disciplina. Drausme / grausme.

Kárny / Emendabilis, disciplina exercit⁹ Drausinus / nuodraudus.

Kárp / Cyprinus, carinus, carpio. Karpis.

Karpá w rzece / w sadzáwce / klodziná. Reta, æ, Klaute.

Kártá pápieru. Charta, Korta.

Kártá pisána / cedułá. Scriptum, scheda. Korta rasita.

Kárty kosterow. Chartæ lusoriæ. Kortos zaysłines.

Kárty pisáney iedna stroná. Pagina, paginula, pagella. Wiena szális kortos rásitos.

Karuy / kmin polny / Carum, careum. Kminay.

Kárwáß / Brachiale militum è lamina ferrea. Kunkowe gielazine karieywiu.

Kárzą mię zá co / Luo pænam, punior, luo peccatum, pænas dependo. persoluo, vapulo Kunkina mani ázu ku / kinciu ázu nuodemi.

Kárzący / Punitor, animaduersor, vindex scelerum. Kunkintoias / plakieias.

Kárzę kogo / Punio, afficio pæna, castigo, corripio. Kunkinu ku / plaku.

Kárzę się kiem. Exemplo alicuius timeo aliquid. Graudimiosi.

Kárzeł / Nanus, pumilio. Nenßauga.

Kąsáiący. Mordax, edax. Krūslus / krimslus.

Kąsám / Mordeo, lanio dentibus, lacero morsu. Kruintau / kundu.

Kąsánie / Morsus. Kūdinas / kruntimas / krimtimas.

Kąsek /

Kosek. v. Sztuczká. Kusnis.

Kaskámi. Frustillatim. Kusnieys.

Kásowánie/ Infirmatio rerum iudicatarum, rescissio decreti. Iznaykimas dekreto.

Kásuie co / Rescindo aliquid, irritum facio, cōuello, improbo, Iznaykau / atmaynau / pagadinu/ sulauzau kieno dekretu / testámentu / isákimu.

Kászá/ Puls, pulticula, pulmentum. Miltiene.

Kasze sie ná co/ Aspiro aliquid. Stipiuosi vnt ko.

Kászel/ Tussis, tussicula. Kosulis.

Kászerz / Haustrum reticulatum, quo pisces ex viuario extrahuntur. Sūtis megztas del zuwu.

Kászlacy / Tussicus. Kosulingas.

Kászle/ Tussio. Kosini/ kosiu.

Kásztan drzewo. Castanea. Kastanas medzias.

Kásztan owoc / Castanea nux. Kieszutis kasztano.

Kásztanowáty/ Castaneus Kasztoninis.

Kásztelan. Legatus palatini, castellanus. Kasztelonas.

Kat / Carnifex, tortor. Budelis.

Kat / Angulus. Kumpas.

Kátáfálk / Pegma, tis, Mausoleum, herorum fastigium. Darine pakasinose del didziunu.

Kátechyzm/ v. Náuká Chrzeciáńská.

Katechizuie/ v. Náuczam Wiáry.

Kátedrá doktorska / mistrzowska. Cathedra.

Katny/ Angularis. Kūpinis.

Kátolicki/ Catholicus. Wisotinis/ wisur esus.

Kátolik / Catholicus. Katolikas/ wisotinikas.

Kátowánie/ Carnificina, laniatio, laniatus, us. Baudimas/ kūkinimas/ buzawoimas.

Kátownia / Carnificina, supplicij locus. Plaktuwe/ baustuwe.

Kátuie / Carnifico. Baudziu/ buzáwoiu.

Kauterium,/ apertuwá.

Cauterium, cauter, causticum. Pradegtine / pradeginta kuno wieta del dregnumo iztekinimo.

Káwká. Graculus, monedula Kuosa.

Káwálkator / Equiso, equorum domitor, exercitator. Grazintoias prazintoias arklu / zirgu.

Káweeze / Consumo ætatem in aliqua re Gayzinu giwentinu kami.

Kaydan / vide. Peto / Punciey.

Kazálnicá. Suggestum, suggestus, us, superior locus, rostra, orum Sakitincia Diewo zodzio / mokslinicia.

Kazánie / Concio, dictio. Sakimas / mokslas Diewo zodzio.

Kázda rázа / co raz. Singulis temporibus, singulis vicibus kas kartas.

Kázdodzienny / Vide. Codzienny.

Kázdy / Quisquis. quilibet, omnis Kiekwienas wienas kurisgi

Kázdy z osobná. Vnus quisque, singuli Kiekwienas skirium.

Káze / Vide. Psuie.

Kaze co komu / Vide. Roskázuie.

Kaze / kazánie czynie. Concionor, concionem habeo, orationem ad populum facio. Sakau zodi Diewo / mokiu kalbu apo Diewu zmonemus.

Kazirod / Incestus homo incestificus. Gadintoias gimines.

Kázirodztwo / Incestus, us & incestum neut: Gadinimas gimines.

Káziwodztwe kogo zelzyc. Incesto flagitio aliquẽ polluere, incestare aliquẽ. Gadint gimini.

Kazn / vide Karánie.

Káznodzieiá / Concionator, præco diuinus, orator Euangelicus. Sakitoias / mokitoias Diewo zodzio.

Káznodzieyski / Concionalis, concionatorius.

Kázub / z lubku / z skory drzewney. Vtriculus ex cortice molli, vel alburno aut libro. Aukslis.

K E.

Kedy. Vide. Gdzie.

Kedykolwiek. v. gdziekolwiek.

Kedzierzáwie / Crispocapil-

capillum. frango in gradus comam calamistris muro capillos. Azuriecíu plaukus

Kędźierzáwość / Crispitudo. Azurietimas plauku.

Kędźierzáwy/ kędźiorek. Cincinnatus, calamistratus, crispus homo. cirratu, crispatus. Azuriestaplaukis.

Kędźior/ kędźierze/ kędźiorki. Cincinnus, cinnus, cirrus, contortus crinis. Susukti / azuriesti plaukay.

Kędźiornik barwierz co włosy tráfi/ Ciniflo, cincinnator capillorum. Azuriestoias plauku / ázurietetas.

Kędźiorny drot/ Calamister. calamistrum. calamis, idē. Gielazis vnt azurietimo plauku.

Kępá / Cespes gramineus ex aqua vel ex paludibus eminens. Welena

Kes czego. v. Trochá/ máło.

Kes/ vkoßenie. Buccea, bucca, buccella, bolus. Kusnis.

Kęsy / kusy. Mutilus cauda, curtus. Strûgas, Ki,

Kichájący. Sternuens. Sciaudus.

Kicham/ Sternuo, sternuto. sternutamentis quatior. Sciaudau/ sciaudmi.

Kichánie / kichnienie. Sternutamentum. Sciaudimas/ sciaudulis.

Kiedy. Quando ecquãdo, quando gentium. Kadu.

Kiedy/ *bez pytánia*, Cum, dum, quando. Kadu.

Kiedykolwiek / Quandocunque Kadu norint.

Kiedykolwiek / kiedy tedy. Aliquando, aliquando tandem, quandoque. Kadu radu/ kadungi.

Kiedyś/niekiedy. Olim, quondam, aliquando. Ne kaday.

Kiedyś niekiedys. vid. podczás/ rzadko.

Kiel / Caninus. Iltis.

Kielb nâski / Gobius fluuiatilis. Grużia.

Kielbásá / Lucanica, botulus, botellus. farcimẽ. Deßra raumenine.

Kielbáśnik, Farctor. Deßrimkas.

G 1 Kielich/

Kielich / Calix, poculum. Kielikas taure.

Kielißek / Caliculus, pocillum, Cyathus, culullus. Kielikielis / taurele.

Kielnia murárska. Trulla. Sunitis murorįu.

Kielnia kuchenna. vid. Czerpáczká.

Kielnia wozowa / Loculamentum rhedæ posticæ. Jndetuwe galy weżimo.

Kielznam. v. Ouzdác.

Kieli, klodziny ßtuká / kloc. Truncatus caudex, pars caudicis in orbem cōcisi Rustágalis.

Kierat / ktorym co wyciagáia z dolu. Ergata, æ. Kaklis kuriuo ku iztraukia.

Kierat / gdźie więźniowie robią w więźieniu / ábo w gorách kámienych kruszcowych. Ergastulum, pistrinum. Darbiwiete / kur kalįniev dirba.

Kiermáß / roczńicá poświącánia kośćiolá. Encenia, orum. Baźnićios paßwyntimo metine ßwynte.

Kiernoz. Verres. Tekis.

Kiernożi / Verrinus. Tekinis / tekio.

Kiernie czym / náwracam czego. Torqueo, flecto, conuerto, dirigo. Grįźiu / grużau / lynkiu.

Kierz / krzak. Herba vel planta copiosè fruticans, herba multos pullos habēs. Krumas.

Kieśćien. Cæstus, us. sculponeæ. Kiestentus.

Kießeń. Sacculus vesti subsutus. Jupoy mayśtelis.

Kijanká praczek. Malleus lotorius. Kultuwe.

Kijec / Claua ferrea breui manubrio. Buoże gielażine trumpu kotu turinti.

Kijowe karánie. Fustuarium. Wezdo-mußie.

Kijowy kolacz / Obelia, æ.

Kikut / Trunca manus, truncus digitus. Sciunklas.

Kilká / Aliquot, aliquã multi. Kiekas.

Kilá / *chorobá*, Hernia, æ. enterocele, es. Hydrocela. Kuyla.

Kiládźieśiąt. Aliquòties decē, ali quot decades, propè centeni. Kiekas deßimtu.

Kiládźie-

Kiládźieśiąt kroć. Aliquoties decies. Kiekas deßimtu kartu.

Kilá kroć/ Aliquoties. Kiekas kartu.

Kilkanaśćie czego. Aliquot supra denos, decem & aliquot præterea, deni & aliquot insuper. Kiekolika.

Kilánaśćie kroć. Amplius decies, decies & insuper aliquoties. Kiekolika kartu.

Kilin / Instratum. Pridungalas arklo/arba ko kito.

Kilowáty / Enterocelicus, ramicosus. Kilocius.

Kipie / Bullio, ebullio, efferuesco. Kunkuluo: iu.

Kir/ Pannus vilis, leuidensa. leta gielumbe.

Kirść/łopátká dolna. Coxa, coxendix. Kulßis.

Kirys / Cataphracta, æ. laminæ ferreæ aptatæ corporum flexibus. Ploßtakies gielazines.

Kiryśnik/ Cataphractus, loricatus, cataphractarius, clibanarius, grauis armaturæ miles. Gielazinikas kariautoias.

Kiśam/kiśnę. Fermentesco Rugstu.

Kiśánie / Fermentatio. Rugimas.

Kiść pomywálna ku chenna. Cento, penicillus, peniculus. Kayßtis vnt pomazgoimo sudu.

Kiśiel/ Farina melle & fermento subacta, farina mellita & fermentata. Kiśielus.

Kißká / *wbydlęciu powßechnie*. Intestinum, intestinus, interanea, orum. Zarna/ plur: zarnos.

Kitá lnu/ Lini facti fascis. Grißie linu.

Kitayká / Tela serici subtilissimi. Auskuwas ßilkinis plonas.

Kiwam ręką / głową. Innuo, annuo toto capite, manu, appello aliquem capite, &c. Moiu galwu/ runku/ etc.

Kiwam ręką/chodząc/ cholebię rękomá idąc / ábo nogámi śiedząc. Agito pendulas manus, vel pedes. Siubuoiu runkomis.

Kiwánie głową. Nutatio capitis. Moimas galwu.

Kiy/

Kiy. Baculus, fustis. Wezdas/ pagalis.

K L.

Klębnici / Glomus, i, vel eris Kamuolis.

Klaczá/ Equa. Kume- le, Aßwa

Kłádę/Pono loco, statuo Demi ku kami.

Kłádę się spác. Colloco me in cubili, sterno corpus somno. Guluosi/ symi gultu.

K'aiſtr / Glutinum farinaceum. Klayſtras.

Klam/klamſtwo/ łeż. Mendacium, mentitio. Miałas.

Klamam / łgę / matam. Mentior, mendacium dico, mendacio fallo. Meluo iu/ suku.

Klamcá / łgarz / mátá z. Mendax, expers veritatis, falsiloquus, Melagis/ sukcius.

Klámká/ Vectis vel obex paruus foribus affixus. Azumeteklis.

Klamliwie / Mendaciter. Melomis/ sumelu.

Klámrá/ Ansa ferrea, vncus, cuneolus. Vſa gielazine.

Klámruię. Ansis ferreis vincio. Gielazimis sukabinu.

Kłániam się / Inflecto caput, genu, submitto genu. Iynkteriu galwu/ tupau in.

Klápam zębomá/ Cõcrepo vacuos morsus, increpo malis. Taukśiu / taußkienu dantimis.

Klápánie / Crepitus dentium. Taukśieimas duntimis.

Kláponogi / Sonipes, cui pedes displodunturt. Taußkakois.

Klápouchy/ obwiſłych vßu. Flaccidis auriculis, flaccus, plaudus, marcidus. Nukayſta ausis.

Klaret wino / Vinum heluolum, eliquatum & omni fece carens mustum. Winas nemieletas / be mielu.

Klárowny/ vid. przezroczyſty/ iáſny. Wayſkus.

Kláſk/ kłákánie/ kleſkánie. Plausus, crepitus illisæ manus. Plaukßiei- mas.

Kláſkam/ ábo kleßczę rękomá. Complodo, collido manus, plaudo manibus.

bus. plaukſʒiu runkomis ploiu.

Kláſkam gebą ábo ięzykiem. Sclopo rumpo buccam, poppyſma edo ciaukśiu/ležuwiu.plaukſzteriu.

Klaſztor / Clauſtrum, cœnobium, monaſterium. Kleſztarius/ wienawiete giwenunciu miniku.

Klaſztor pánieńſki / Parthenon, onis Gynecæum ſacrum, cænobium virginum. Wienawiete ponnu Diewuy atſidawuſiu.

Klaſztorny.Clauſtralis. Kleſztarinis.

Klatká práſzą / Cauea. Kletele paukśćiu.

Klatká ná zwierzá / Catabulum,cauea ferarum. Kletis zweru.

Klątwá kościelna/wyklinánie. Excommunicatio, Diræ pontificiæ, ſeparatio. Atſkirimas / iżmetimas iſzdraugies krikſzcioniu katoliku.

Klauſurá kśiąg. Vincula ærea librorum. Apikalos knigu.

Klec/ kletká. Structura temporaria, opus temporarium. Sudurſtinas trobeles

Klecę / Ædifico caſas, conſtruo aliquid temporarium. Sudurſtau trobely

Klęczący. Qui genu flexum ſummiſit, nixus in genibus. Klupauſius.

Klęczę/ Nitor genibus, adſto in genua. ingemculo. Klupau / klaupiu / klupuoiu.

Klęczenie / Flexio genuum, ſitus corporis in genua. Klupawimas.

Klęczkiem / klęcząc. De genu nixus genu genibus curuatis Klupomis.

Klęię co. Glutino, conglutino. Sulipiu.

Klei ſię co / Cohæret ſermo. dicta congruunt & cohærent cum cauſa. Sūdarus, daykłas/zidis.

Klęienie / Conglutinatio. Sulipimas.

Klęiona rzecz / Glutinamentum. Sulipitas daykłas.

Klęiony/ Bituminatus, glutinatus Sulipitas.

Klęiowáty/ kleiſty/od klein drzewnego Gūmoſus, gūmatus. Lipikingas.

Klęio-

Kleiowy z kleiu drzewnego. Gumminus, gumminum oleum. Lipikay medzio / ſakay.

Kleiſto / Glutinis modo. Lipikingay.

Klekam / padam ná kolána. Procumbo in genua, tango genu terram, prouoluor genibus, Klaupiu / priklaupiu vnt kielu.

Klekam przed kiem / Submitto me ad genua alicui, adoro aliquem. Klupau pokim ko / priklaupiu vnt kielu / puolu kielump.

Klekoce / Crepito crēbalo. Taușkienu.

Klekotká / Crepitaculum, crotalum. Tauſkiele.

Klepádlo / kloc do vbijánia ziemie. Pauicula, fiſtuca. Kule.

Klepie / czym plaſkiem vderzaiac kogo / plaſkā. Plaudo aliquem. Plaukßiu / plaukßeriu arklt.

Klepie / vide Vbijam ziemie.

Klepiſko / v. Boiewiſko.

Klepki. Materia doliorum, vel pro dolijs, ſecamenta. Medziaga vnt druſkiniu / vnt aludziu.

Klerik. Clericus, initiatus ſacris. Szwyſtinis.

Kleſká Clades, calamitas Sloga / wargas.

Kleſtacz / Plauſor. plaukßietoias.

Kleßcz robak / Ricinus, rediuius. Erkie.

Kleßcze / Forceps, vel formucales Reples.

Kleßcze rekoiná. vid. kláſkam.

Kleßczki / powßechnie, Forcipiculæ Repleles.

Kleßczki do orzechc. Nucifrangibula, orum. Repleles / gnible.

Kley / Bitumen, glutinum, colla, æ. Sakay / lipikay.

Kley ogniſty / mokry / rzádki Naphtha, oleum viuum, Máltha. Sakay ſtiſti.

Kley ryb / gdy ſie tro. Strigmentum piſcium. Glites.

Kley z drzew ciekacy. Gummi, gymma, æ. Lachryma arborū. Lipikay ſakay.

Kley puſzcza drzewo. Gumi-

Gūminat arbor. Sakays laſʒa medʒias/ ſakuozia.

Kleynot/ Cimelia, orū. Brungios reditkios.

Klin. Cuneus. Wagis.

Klinem rozbijam. Findo cuneis, cuneo per vim aliquid. Wagiu perſkie-lu ku.

Klinjáſto czynie/ kli-nem puſʒczam. Cuneo. Klinu laudziu.

Kliniáſty/ klinowáty. Cuneatus. Nuowolas.

Kliſterá / naczynie le-kárſkie. Clyſter, clyſteri-um. Sudine gidituiu.

Klyſterá / lekárſtwo. Clyſter, clyſmus. wayſtas wienas/ kliſterius.

Kliſtere komu dáć Ab inferiore parte aluū euocare. Kliſteriu duomi.

Kliſtere wziąć. Clyſtere purgari. Kliſteriu imt.

Klne/ v. przeklinam.

Klobuczki rozey nie rozwitey. Alabaſtrus, calyx, caliculus, papillatus corymbus. Galweles rožiu neiʒſiſkietuſiu.

Kloc/ ſʒtuká klodʒiny ábo drewna grubego. v. Kien. Ruſtas.

Kloc/ ná ktorym rą-báią/ śiedzą/ etc. Vide. pien. Kalade.

Kloce piwo/wino/rc. Turbo, agito, miſceo, fluctuare facio. Drumſciu alu/ winu/ etc.

Klocie/ kolenie czym oſtrym/ Punctus, us, punctura, punctio, punctum. Badimas/ durimas.

Klocie w ciele/ bol. Punctus, punctiuncula, verminatio, compunctio. Diegimas/ daygimas.

Klodá do ſadzánia lu-dzi. Numella, robur, ſoleæ ligneæ, cippus. Sziekſʒta.

Klodʒiná/ Arbor contruncata, truncus, caudex. Ruſtas.

Klon/ Acer. Klawas.

Klonowy / Acernus. Klawinis.

Klopoce ſie / v. Fráſuie ſie.

Klopot/ v. Fráſunek.

Klos/ Spica, ſpicum. Warpa.

Klos nieośćiſty. Spica mutica. Warpa neakuota/ be akuota.

Kloſek/ Maſſula è farina cōſperſa, globulus è farina, collyra, æ. Kuſnis iʒ taſʒlos.

Kloſek/

Kłosek / ktorym ná⸗dźiewáią gęśi / káczki / etc. Offæ quibus aues ſaginantur, turundæ farciendis gallinis. Ausniey iż taßłos.

Kłośiány / Spiceus. Warpinis / wárpos.

Kłosow zbieránie/ po⸗kłośie / pográbiánie po żeńcách. Spicilegium. Warpu rinkimas / war⸗parrnkre.

Kłosowáty / kłośisty. Spicatus, ſpicifer. Wár⸗pingas / warpuotas.

Kłosy wypußczá. Spico. Iżkerdżiu wárpu.

Kłotká żeláżna / Serra penſilis, vel mobilis. Spi⸗na.

Kłotniá / v. zámießá⸗nie / trudność.

Kłubá / ábo kłobá bu⸗downicza / Trochlea, æ. Sukinuwe / vżtraukru⸗we.

Klubá v wagi / v ßal / gdźie ięzyczek ſtáć ma. Trutina, æ, Æquamentū. libramētum. Ligintuwe.

Klucz. Clauis. Raktas.

Klucz / folwárk wiel⸗ki. v Włość.

Kluczká zá ktorę klá⸗ká západa. Dens vectem aut repagulum forium cohibens. Kablis.

Kluczká / trop: Dolus, fallacia, coptic machina, fucus Apgawimas / pri⸗wilimas.

Klucznik / Clauicularius Raktininkas.

Kluczyk / Clauicula. Raktelis.

Kluie / Ferio roſtro. Kálu ſnukiu.

Klus / v. Greda.

Klusak / Succuſſator, ſuccuſſor, & ſuccuſſarius, Sukrecius / krátus ar⸗klis.

Klusam / klusam ſię. Incommodè vel inuitus equito.

Kluzá / v. Więzienie / ciemnicá.

Klykciásty / Condylos habens Krumpluotas.

Klykieć / Condylus, articulus digiti, articulorum nodi Krumplis.

Kmieć / rolnik. Colonus, villæ adſcriptus, adſcriptus glebæ. Artoias / kiemionis.

Kmiecy / Colonarius. Kiemionißkas.

Kmin. Cuminū. Kmi⸗nay. kmiot⸗

Kmiotká. Colona, rustica coniunx. Kiemionká.

Kmotr/krzestny oćiec. Susceptor, compater, spōsor. Kumas.

K N.

Knafel/ knáflik / vide Petlicá.

Knap / v. Sukiennik.

Knebel/ Ligellum, aut ferramentum in medio amentatum. Izaboklis.

Knot do świece/ lámpy/ Ellychnium, mixa, æ. Knatas.

Knot do rány / Penicillum, peniculus, & penicillus, lemniscus Knatelis źieyzdosp pridedamas.

Knuie/ Contrunco arborem, in orbem concido arbores. Kuntau medzin.

Knuie vel kuie/ *Translatè* Fabricor aliquid ingenio, struo, machinor aliquid, procudo. Prmanau ku išsrandu ku.

Knutel. Paxillus ad varios vsus. Wagis / witbalas.

K o.

Kobiel/ kobiałká. Cista viminea, vel è crassis viminibus solidè & spissè texta. Karbÿja pinta.

Kobierzec / Tapes, tapete. Kauras.

Kobierzec Kozińámski. Tapete Persicum, Barbaricum. Kauras persiškas

Kobus / Falco arborarius. Wanagelis.

Kobyłá / v. Klácza. Kumele/ ašwa.

Kobylenie / kobylíná. Prætenturæ, obex. Kzuustakies galy vlićiu.

Kobyli/ Equinus. Kumeles.

Kobyłká v petlic/háftek. Fibula fæmina, fibulæ circulus. Vsele apliko.

Kobzá/ Pandura. Instrumentas muzyku.

Koc/ Cento, amphitapon, cilicium, vestimentū è villis contextum. Dungalas warsuotas/gunia.

Koco sie owiec/ Vide. Oćieliłá sie.

Kocham sie w czym / Delector, oblector, re aliquâ, in oculis aliquem fero, amo aliquid. Gteeriuosi kami, milu ku.

Kocháneк czyi/koch nie. Deliciæ/in intimis licuius est, anima. Neyle kieno.

Kochánie. Oblectatio, oblectamentum, delectatio, delectamentum, deliciæ. Gierus ge: gerlaus/ megumas.

Kocie/ Catulus felis. Kataytis.

Kociec ptaszy/kladká karmna. Ornithon, ornithoboscium. Ketele kurioy paukcius peni/ paukßtinicia.

Kociec gesi/ Chenoboscium. ʒusinicia.

Kociec kaczy/ Nessotrophium. Vntinicia.

Kociec kokoßy/ vide. Kurnik. Wißtinicia.

Kociel/ Lebes, cocula, æ, ahenum, tepidarium, caldarium. Katilas.

Kocielek/ Coquulum vel coculum, cucumella. Katilelis.

Kocowy/ ʒ kocá. Cilicinus. Iʒ guntos.

Kocyk/ Centunculus. Gunele.

Koczargá/ v. Pogrʒebaczká.

Koczkodan/ kot morski. Cercopithecus, ceph⁹. Katas marinis.

Koczot/ Nummus minimus. v. Pieniądʒ. Pinigas.

Kogut/ kokot/ v. kur. Gaydis.

Koie/ vide. Blagam. Maldau.

Koka kokoß. v. kwoká. Kwakſi wißta.

Kokoß/ Gallina. Wißta.

Kokoß náſiadká. Gallina incubans. Wißta perekßle.

Kokoß nieśná. Ouipara gallina. Wißta neßunti/ kuri desti.

Kokoß co ſie wywiodlá v. kwoczká. Kwerkßle.

Kokoßká/ Gallinula, gallina pumilio. wißtele.

Kokoße ſie/ Facio me magnum, ſumo mihi ſpiritus & arrogantiam. Didinuoſi/ didʒiau-ʒiu/ paſipuciu.

Kokoßy/ Gallinaceus, gallinarius Wißtinis.

Kokot. v. kur Gaydis.

Kokotliwy/ Pugnator gallus, gallinaceus. Skeʃtrinikas.

Kol. Vallus, palus. i. ſtipes, ſudes. Baßlis tuynas.

Kol oſtry/ ʒáctoſány/ ábo ʒeláʒem náſádʒony. Stylus. Smaylas tuynas.

Kolacz

Kołáce/ bije we drzwi. Pulso ostium, insulto fores calcibus. Tuſtienu / klumbenu.

Kolący/ ościſty. Aculeatus, echinatus. Akſtinuotas/ digus.

Kolácya/ v. Bánkiet/ Bieśiádá. puota.

Kołacz/ Torta, sphærita, farreum. Karwoius.

Kołaczek áptekárſki/ kołaczki. Trochiscus, pastillus. Kuſnelis / ſpirele iż aptiekos.

Kolanko we ździble / rozgách/ etc. Geniculum, articulus, nodus. Kielis.

Kolankowácieie / w kolanká roſte. In genicula nodor. Kieluo:iu.

Kolankowáto / Geniculatim. Kieluotay.

Kolankowátość. Articulatio. Kieliſte.

Kolankowáty/ knodowáty. Geniculatus, articulosus. Kieluotas.

Koláno / Genu, genus. Kielis.

Koláſá / Vectabulum. Ratay.

Koláſá nákryta. Plaustrum corticibus tectum, arcera, plaustrum rusticũ, capsus. Wezimas dingtinis.

Kołátánie. Pulsus, pulsatio, strepitus. Tuſkieimas.

Kolcá ábo ogniwká w páncerzu. Hami loricæ. Vsos ſerdoko.

Kolcá do opon/ Annuli velares, circites. Grũdeles.

Kolcá v ſzáty. Armilla, fibula, spinter. Vſeles/ grundeles.

Kolce v ſzuflad / v drzwi / etc. Armilla. Grundis.

Kolce w łáńcuchu / v. ogniwo. Skiltuwas.

Kołdrá. Stragulum, lodix, lodicula, plagula lecticæ, segestre, instratum. Vżkluotuwe.

Kolę / Pungo, stimulo, fodio. Duriu / badau / daygau.

Kolę/ kołem idę/ krąże. Orbem conficio, in orbem feror, circulo, circulum conficio. Aplynk eymi/ sukuosi/ apsukay eymi.

Kole co kogo w oczy. Incurrit aliquid in oculos: Bado akis.

ℌ 2 Kolebká

Kolebká dziecinna Cunæ, arum, cunabula, orum. Lopßis / lopßio.

Kolebká / woz. v Káretá / lektyká.

Kolédá. Strena, æ. Kaléda.

Koléduię. Strenam peto, capto, poſco, recipio. Kaledoiu.

Koleią co czynię / In orbem meam vicem obeo, ex ordine facio aliquid. Eylu ku darau.

Kolek do záwießánia czego / Paxillus. Wagis.

Kolek oſtry. Stylus. Wirbalas aßtras.

Kolem / w kolo co czynię. Circulatim, in orbem, orbiculatim, in turbinem. Apſukay ku darau / aplinkay.

Kolenie / v. Krożenie.

Kolerá. Bilis Dregnumas wienas terp kietuziu tulzis.

Kolera chorobá. Cholera Liga kolera.

Kolerycżny / kolery śilá máiący. Biliosus. Dregnumu turis koleru.

Kolerycżny / kolerę ćierpiący. Cholericus. Koleru negalis.

Kolerycżny / v. Gniewliwy. Ruuſtus.

Koley / Orbita, Regio, veſtigium rotæ. Weża.

Koley ná kogo / Suâ vice. Eyla vnt ko.

Koliká / kłoćie w kißkách, Colicus dolor, coliacus dolor, coli vitium. Dieglis.

Koliká w boku. Telum. Dieglis ßoni.

Kolikę ćierpiący / Coliacus, colicus homo. Diegli turis.

Kolikę ćierpię Coli vitio laboro. Dieglu negalu / ſergu.

Kolikowy. Colicus, coliacus Dieglimis.

Kolisty / kołá máiący. v Ná kołách. Ratus turis.

Kolisty / okolisty / w krąg idący. Gyratus. Apskritas.

Kolká. v. Koliká / ość.

Kolká / głowká koloca ná oście / ná łopianie. Caput ſpinoſum cardui, rotundus & ſpinoſus lappæ fructus Galwa warnałeśioy dagilo.

Kołko / Rotula, æ. Ratelis.

Kołko

Kolko ná ktorym cho=dźi liná/ sznur v windy/ v studniey. Orbiculus trochleæ, Epitonia, orũ Ratelis/ vnt szulnio/ etc.

Kolko bez szpic / całkowáte/ iáko v skrzin/ v taczek / etc. Cantus vel Canthus, rota non radiata. Skritulis / ratas be stipinu.

Kolko / ábo koło zabkowáte/iáko v zegárow/ we młynách. Tympanum dentatum. Ratas duntuotas.

Kołnierz v száty/ Focale, petagium. Kalnierius.

Koło/figurá okragła. Circulus, orbis, circus, corona, ambitus rotundus. Skritulis widuy tuścias.

Koło wozowe / Rota, orbis currus. Ratas.

Koło / w ktorym / konie do biegu ćwicza. Gyrus. Grižulas.

Koło w ktorym ludźie/ ábo bydło chodząc co obraca/ ćiagnie. Tympanum, Machina tractoria. Ratas kuriuo ku vžtraukia arbá suka.

Koło seymowe. Comitium. Sueygay.

Koło lásne w około miesiacá. etc. Halo, corona. circulus circa sidera. Dignas.

Koło / zgromádzenie ludźi / vide Gromádá. Draugie.

Koło/ około czego/ około kogo. Circa, circum, citra, cis. Ape ku/ aplink ku/ aplynkuy.

Koło / ábo około tego czásu. Circa, sub, circiter, cis, citra. Tuo metu, ápe tu metu.

Kołodźiey / stálmách. Plaustrarius, Rhedarius, vehicularius, carpentarius faber. Ratadaylis.

Kołodźieystwo / Carpentaria. Ratadayliste.

Kołowáćieie / w koł rośle/ głabieie. Lignosus fio. Stimbstu.

Kołowáty / Lignosus. Išstimbis.

Kołowrot / ná ktorym sie co obraca. Vertibulum, verticulum. Apsiukalas.

Kołowrot do ćieżárow/ v. Windá stoiaca.

Kołowrotek do nići/ v. Wijá-

v. Wiądło. Wituway.

Kołowrotek / przadek. Rota ſtamini ducendo, rhombus. Ratas vnt werpimo.

Kołpaczek / kołpak. Pileus turbinatus. Kalpokas.

Kołyſacz / co ſie koyſe. Petauriſta. Kutis ſupaſi.

Kołyſacz dźieći. Cunarum motor. Supeias.

Kołyſánie / Oſcillatio, iactatio in petauro vel in oſcillis, cernuatio, oſcillum. Supimas.

Kołyſká / nárzedźie do kołyſánia. Petaurus, vel petaurum, oſcilla, orum. Siupuokles.

Kołyſze kogo / Agito aliquem petauro, funibus aliquem ſuſpenſum moueo. Supu.

Kołyſze ſie / Iactor petauro, iacto oſcillis corpus. Supuoſi.

Komedya. Comedia, æ. ſcena æ. ſpectaculum. Komedia.

Komedya ſtroie / Ago comediam, facio hiſtrioniam. Komediu darau.

Komedyiny. Comicus, ſcenicus, ſcenatilis, ſcenalis & ſcenarius. Komedijnis.

Komendá / Vicaria cura parochiæ. Rupeſtis ape kieno plebonuu.

Komendarz / Vicarius curionis. Wietinikas plebono.

Kometá / v. Miotłá ná niebie.

Komiegá / Codicaria, vel caudicaria nauis, caudicata nauis, nauis trabica. Eldija izdrozta.

Komin wywiedźiony dla dymu / dymnik. Caminus, fumi ſpiraculum, fumariolum, infumibulũ. Aukſztinis.

Komin w izbie / ábo w ſieni / w komorze dla palenia ogniá. Caminus, focus. Kaminas.

Kominnik / Camineuta, fumariorum purgator. Kaminu ſzlawetas / izbraukitoias.

Komiſárſki. Recuperatorius. Atieſzkotinis.

Komiſarz / Recuperator, prædiator, arbiter regendis finibus. Atieſzkotoias.

Komiſsia / Recuperatorium

torium iudicium. Tiesa atieszkotine.

Komirywá. v, Towárzystwo podrożne. Draugie kielinga.

Komor. Culex. Vodas.

Komorá / mieszkánie ábo schowánie. Conclaue, conclauium, cubiculum. Kamara.

Komorá / sypialnia. v łożnicá.

Komorá náiemna. Meritorium. pasumditi namay.

Komorá rzeczypospolitey. v. Celnictwo.

Komorá rzeczypospolitey solna. Salinariũ emporium, salinaria annona regni, cella salinaria publica. Wisotimes druskinicia.

Komorczásty/komorek siłá máiący. Loculatus, cubiculatus, loculosus. Kamaringas / daugs kamaru turis.

Komorká / Cellula, cubiculum. Kamarele.

Komorká w szkátule/ w kalecie / w száfie/ etc. Cellula, loculamentum, dissepimentum. Kamarele skrinceley/ kolitay/etc.

Komorne / Conductæ merces domus, aut partis domus. Mokiestis azu dalu namu sumditu.

Komornik / komoro v kogo mieszkáiący. Inquilinus, cænacularius. Giwẽtoias kieno kamaroy.

Komornik / vrzędnik páństwiey / Krolewskiey komorze przełożony. Vicarius Succamerarij. Kamarnikas.

Komorny. Cubicularis, cubicularius. Kamarinis.

Kompás/Horoscopum vas, scaphium, schaphe. es. semiphærium, horologium viatorium. Adinikas saulinis nešioiomas.

Kompás morski / Pixis nautica. Sudine marriku zwayzdes roditine. Adata marimiku.

Kompáturá/ kopertura. Sittybæ, arum. Pargaminas.

Komplekßia / Temperatio, habitudo corporis. Gieras/ sweykas kunas iš prigimtmo.

Komplekßiey miekkiey/ roskoszney/człowiek subtelnego ciáłá. Homo malacus, mollis, fæminei corpo-

corporis. Minkßtaku- nis / minkßto / moterißko kuno zmogus.

Komplekßiey miekkość deliká́cka. Mollities naturæ, corporis, mollitudo corporis Minkßtibe kuno / lapibe / lapumas.

Kompozycya ßkolna / piśánie dla ćwiczenia wláćinie. Exercitatio latina, ſtylus latinus, exercitatio ſcribendi argumẽtum. Prattinimaſis lotinov.

Komża káplańſka. Veſtis ſacerdotalis lintea breuior rugoſa. Rubas kunigu lininis trumpas.

Komża noßący ná ſobie / w komżą vbrány. Linteatus, albatus Sacerdos. Baltarubis kunigas / baltays rubays apwilktas.

Koń / Equus. Arklis.

Koń bijący nogámi / Calcitro, calcitroſus equ'. Arklis ſpardus.

Koń chudy / Equus ſtrigoſus, male habitus. Arklis liesas.

Koń cießko noßący. Succuſſator, ſuccuſſor. Arklis kratus.

Koń potkliwy / niepewny ná nogi. Equus ſuffoſſus, cernuus, ceſpitator. Arklis klumpus.

Koń ná poślednie vpadáiący / wlogáwy. Equus ſuffraginoſus. Nuleyſtaſtrenis.

Koń powodny. Deſultorius equus. Pawadnikas.

Koń przybrány / ſtroyny. Equus phaleratus. Arklis apreditas.

Koń twárdouſty. Equus duri oris, refractarius. Nurtus arklis.

Koń wierzchowy. Veredus, celes, itis. Arklis raytinikas.

Koń wodny, rzeczny. Hippopotamus. Arklis wundeninis.

Koń z oślice. Hinnus. Arklis iż aślicios.

Koń zrzucáiący. Sternax equus. Arklis metus.

Konam / Ago animam, linquor animo Mirßtu.

Konam co / prowádząc bez przerwánia do końcá. Pertexo orſa, continuo aliquid, pergo, vrgeo propoſitum. Baygiu.

Konánie / vmieránie. Supre-

Supremum tempus. Mi-
rimas.

Konánie czego / koń-
czenie. Continuatio alicu-
ius rei. Baygimas dayk-
to kokio.

Koncept/wymyśl/ po-
ięcie / Conceptio animi,
notio, species & cogitatio.
Mustis g. musties/ mu-
stimas.

Koncerz / Contus fer-
reus. Badoma giela-zis
karieywiu.

Końcowy. Finalis. Ga-
linis.

Końcżáta rzecz. Co-
nus, Turbo, meta. Smay-
libe.

Końcżáto, Cuspidatim.
Smaylay.

Końcżátość/Acumen,
cuneatio. Smaylibe.

Końcżáty/ Cuspidatus,
mucronatus , fastigiatus ,
acutus. Smaylas .

Końcżáty ná przodku
Rostratus. Smaylays iż
pirmagalo.

Kończę co / konam co.
Concludo, finio. Baygiu.

Kończe rzecz / mowę.
Peroro, finem facio oran-
di, termino orationem.
Baygiu kalbuu.

Kończenie/ końcá czy-
nienie. Finitio. vide Do-
konánie.

Kondycya/ ábo opiſá-
nie / wárunek od ſtrony
podány. Conditio, poſtu-
latum. Gieydimas prie-
woſe/ priwalumas.

Kondycya aliter. Sors,
fatū laymas/laymimas.

Konew/ Cantharus. ca-
pis, idis, capula. ſtuopka.

Konfederat/v. Sprzy-
śieżnik.

Konfederowáć ſię vid.
Spiknoć ſię

Konfekt z czego. Con-
ditanea rosa , electuarium,
confectio. Konfektas.

Konfiſzkowáć kogo/ zá-
bráć do ſkárbu / ábo ná
páná. Redigere bona ali-
cuius in publicum, redige-
re in ærarium vendita sub
hasta, confiscare bona ali-
cuius, publicare agros, &c.
Parinkt kieno turty iż-
dan wiſotimes.

Konfiſzkowáne rzeczy/
grabież. Sectio, publicata
bona, bona sub hasta ven-
dita parinkimas turtes
nuog wiſootimes.

Koniec. Finis, terminus,
terminatio. Galas / pa-

bayga / kraßtas.

Koniec spraw. *Finis*, mens, consilium, scopus, exitus Galas darbuu / pastatumas / sirdis / kurio / daro kas daykru kiekwienu.

Koniecznie. Omnino, planè, prorsus. Butinay.

Konik / zrzebiec. Equulus. equuleus. kumelis.

Konik robak. Cicada, ʒiogas.

Koniuch / ſtádowy pá-robek. Perорiga, stabularius, equitiarius. Arklu kuoptoias / ʒirgu apʒwezdetoias.

Koniußy / Magister stabuli, tribunus stabuli. ʒirginikas, ʒirginiçios walʒdʒiotoias.

Konno / wierzchem. Ex equo, equis, in equo, eques. Kaytay.

Konny / v. Jezdziec. Kaytas.

Konny / *Adiect:* Equestris, turmalis. Kaytinikas.

Konop / Cannabis, cannabum. Kanape.

Konop‧a ptak / dzwoniec. Linaria. Kanapine paukßtele.

Konopniány / Cannabinus Kanapinis / iʒ kanapiu.

Konował. Veterinarius, equarius medicus. Arklogidis / arklu giditoias / dunciakalis.

Konowalstwo. Veterinaria medicina. Arklagidiste / arkludimas.

Koński. Equarius, equinus, canterinus Arklinis.

Koński kupiec, v. Rostrucharz. Arklu prekijas.

Koński pástuch. Equorum pastor. Arklu piemo.

Końskie / *Aduerb.* More equorum. Budu arkluu.

Końskie gospodárstwo. Cura equorum. priewayzda arkluu.

Końskie stado Pecuaria equaria. stodas arklu.

Konstelácya / gwiazdná niebie rozłożenie czásu narodzenia czyie° Genesis, genitura stellarum, thema costellatio, ʒwayzdʒiu eyla / po kuriu kas gime.

Kontent / przestáiący ná czym. Contentus aliquâ re. perstoius unt ko.

Kontentuie kogo. Placatum æquumq; aliquem dimitte.

dimitto. Inteykiu ku.

Kontentuie sie czym/ v. Przestáie ná czym.

Konterfet/odmálowánie / wyrzezánie czego z wyzerunku. Ectypum, exemplum. Izwayzdas/ iźspaudimas / iźźimminimas/ iźzinklinimas.

Konterfetuie co. Conformo aliquid, exprimo exemplar, imitor chirographum alicuius. Izwayzdau / iźźinklinu / imu wäydu / paweykślu sawdarau iź ko.

Kontrákt /Contractus, commercium. Suukalba apeku.

Kontráktowy. Ad contractum pertinens. Suukalbosp priguulis.

Kontráktowy sposob/ zmowá. Stipulatio, stipulatus. Sudereimas / sutarme.

Kontráktuie/ kōtrákt czynie / vmawiā sie zkiē o co. Stipulor, instipulor. Suderu apeku/ sukalbu suutarmy darau.

Kontryfał/ cyná przednia/ ábo Angielskā Stānum Anglicanum. Cina iš Anglios łabay giera.

Kontus / Tusa caro. Sumušta mesa.

Konwália / lilyiká lanká/ lanušká. Lilium conuallium. Lantšius.

Konwisarz / Fusor stāni, faber æris. Leietas warpu/ zibintuwiu/ bludu iź cinos/ etc.

Kopá pieniedzy/ kšioš etc. Sexageni nummi, Sexaginta libri, &c. šiešios desimtis kapu ko.

Kopá šiáná/ Meta feni. Rupetijs/ kugis šieno.

Kopacz/ Fossor. Rasėias/ kastoias/ bedeias/ kuris kasa/ beda ku.

Kopam/ kopie. Fodio, scrutor abdita terræ. Rasu/ bedu.

Kopáne rzeczy w ziemi. Fossilia, orum. Izkasinos/ iźkasti daykt ay iź ziemes.

Kopánie / Fossio, fossura. Rasimas.

Kopanká / v. Nieckā. Niekocia/kapone.

Kopány/ Fossitius, fossilis. Izkastas.

Kopcący / v Dymny.

Kopce / Denigro suffitu aliquid, fuligine inficio. v. Dymia.

v. Dymie. Apruküi/ pa- iuodina.

Kopeć/Vapor flammæ. Rukas/ garas.

Koperwás / Chalcanthum, atramentum sutorium, vitriolum. Sunka iż rudu iuoda/ raudona/ żala/ etc:

Kopię kopiß. Aceruatim aliquid struo, aceruo. Krau-iu.

Kopiec ná roli. Terminus, terminales lapides, scopelus. Eżia.

Kopija żołnierska. Hasta, sarissa, contus. Draučius.

Kopija listu / v. Przepis. perrašzas.

Kopiynik / Hastatus, phalanx. Draučinikas.

Kopiynik/co kopije robi. Hastarum artifex Draučiadaylis,' vt Karnadaylis.

Kopr swoyski / Anethum. Krapay.

Koprowy / Anethinus.

Kopr włoski / Marathrum, feniculum. Krapay walakißki.

Kopyść /Spatha, rudicula. Braukruwe.

Kopystká / Spathula, lingula, vel ligula Braukruwe.

Kopyt cáłych okrągłych/ nierozdwoionych. Solidipes, solidas habens vngulas. Kanapu cielu ne perskiestu.

Kopyt rozdwotonych bydle. Bisulcus. Kanapu perskieltu.

kopytá v nog máiący. Cornipes, Kanapas turis.

Kopytnik. Asarum, nardus syluestris.

Kopyto v bydlęciá/ Vngula, vnguis. Kanapa nagas.

Kopyto rozdwoione. Vngula bisulca. Kanapa perskielta.

Kopyto wyrázone ná ziemi / stopá kopytna. Vestigium equi vngulâ excussum. Pedas.

Kopyto v ßewcá. Forma, mustricola, modulus. Kurpalis.

Kor / ábo chor / mieysce w kościele dla spiewakow/ Odeum. Wißkos Bażniciov.

Korá ábo kurá ná drzewie. Cortex. żiewe.

Korab/ Arca Noë, nauis tecta,

uis tecta. Eldija pridinga/ktrinia Noes.

Koral / Coralium, gorgonia, æ. Koralus.

Korbas / bánia. Cucurbita, Dinia.

Korbácz. Taurea, lora, orum. Botagas drutas.

Korcowy / miáry korcowey. Amphoralis. Ketwirtinis.

Korczak. Alueolus, aquiminarium. lowelis.

Kord. Machæra. Kardas.

Kordyáczny. Cardiacus. Sirdies sopuli darus.

Kordyáká. Cardiacus morbus. Sirdies sopulis.

Korek drzewo/ y korá iego. Suber. luobas.

Korkowy / z drzewá korku / ábo ziego kory. Subereus. luobinis.

Korkowy / ábo korzany / zkory drzewá ledaiákiego. Corticeus. luobinis/ iz luobo.

Kornecistá / Cornicen, ceraules, æ. Kuris vnt sapielkos ragines iaydzia.

Kornet. Cornu. Sapielka ragine.

Koroná krolewska. Diadema, tis. insigne regium, cidaris. Karuna karalißkie.

Koroná / koronká. v. Rozániec / paciorki. Karuna/ poterius.

Koronácya Krolá. Dies capiendo diademati delectus. Karunowoimás.

Koronki v ßat biáłych wyßywánych. Noduli in limbis acu pictis. Mazgieley kraßtnoie iźeiuwineiuosa karunkieles.

Koronowány/ w koronie. Diadematus. Karunowotas.

Koronuie kogo. Diadema alicui impono, insigni regio aliquem euincio, corono caput regis aureo diademate. Karunawoiu.

Kortezya. Fictum officium, comitas assentatrix, honoraria opera. Ne tikra malonibe.

Kortyná. Peripetasma. Aizudingte / aptaysalas zunetas / aba su ziemems.

Koryánder / Coriandrum. Koriandras.

Korytko/ Canaliculus, conchula. Lowelis/ prakartelis.

Koryto / Canalis, alueus, lin-

us, linter. lowis/ prakartas.

Korʒe ſię. Submitto me, ſupplico alicui, Nuſiʒeminu.

Korʒec / Meditmnus. Kietwirtis.

Korʒeń. Radix, ſtirps. Szaknis.

Korʒenie Aptekárſkie wonne. Aromata, n. plur: Szaknis brungiu ʒolu.

Korʒenię ſię / Ago radices, radicor, mitto radices, radiceſco. Szaknis itemiu/ ikeydʒiu/ ßakniʒnuoſt.

Korʒeniſtość. Copia radicum. Daugielis ßaknių.

Korʒeniſty. Radicoſus, multâ radice. Szakningas/daug ßakniu turis.

Korʒenny kram. Aromatopolium, aromataria taberna. Tawoitas kurią mi ßaknis parduoſt.

Korʒennik. Aromatarius, aromatopola. Szakniu pardaweias.

Korʒenny / Aromaticus. Szakningas.

Korʒoneк. Radicula. Szaknele.

Korʒyść. v. Zyſk/ lupy.

Korʒyſtam w cʒym. Duco aliquid laudi, gloriæ, honori, Duco aliquid in bonis. Turiu áʒu garbu/ naudu/brūgiuu ku ſaw.

Korʒyſty/ kora obroſty / Corticoſus. ʒiewietas.

Kos *pták* Merule, merulus. Warninas.

Kos / ćwik. Recoctus homo, homo exquiſito iudicio, emunctæ naris, vſu callidus. Iʒpratintas.

Koſá. Falx, ſecula. Dalgie.

Kość. Os, *oſſis*. Kaulas.

Kośći odbieram. Exoſſo. &c Kaulus iʒimu.

Kośćiány. Oſſeus. kaulinis.

Kośćielny. *Adiect:* Eccleſiaſticus Baʒnicißkas/ baʒnićios.

Kośćielny. *Subſt:* Æditus, æditimus. Baʒnićinikas / baʒnićios priweyʒdetoias.

Kośćioł/ *w zgledem perſon.* Eccleſia. Surinkimas krikśćioniu tikru.

Kośćioł materiálny / Dom Boʒy. Templum, ædes ſacra, Dominicum. Baʒnićia / namay Diewo. Kośćioł

Kośćioł opátrunek/kośćiołá pilnuie. Æditüor, æditimor. Bażnićios priwéyzdżia.

Kośćioł stárego zakonu. Synagoga. Bażnićia seno testamento.

Kośćisty / Osseus. Kaulingas.

Koseczká / máłá kosá. Sicilicula, falcula, falcicula. Dalgiele.

Kośiarz/ kośnik. Fenisecа, æ. fenisex, fenisector, falcarius. Sienopiuwis.

Kośior/pociąsk. Rutabulum. Pagaykßtis.

Kośisty/iáko kosá krzywy. Lunatus, Dalginis.

Kośisty / kosámi osádzony. Falcatus. Dalgienis apdaritas.

Kostki kśięże. Epomides, pelliciæ sacerdotum. Vyskupwes wowerines/ etc.

Kośle / narty. Soleæ ligneæ, vel solū ligneum. Padayiß medżio.

Kosm/ kosmek wełny. Floccus, villus. Warsa/ struoga.

Kosmáciele / Hirsutus fio. Skaroiuosi/ skarotumpu.

Kosmáciny / włochaciny. Fibræ, capillamenta, villi, lanugo. Skaros ßakniu.

Kosmátki/ truskawki. Vua spina, vua marina, vua crespina, vua crispa. Vogos maknotos wirßuy/ maknas wirßuy tury.

Kosmátość / Hirsutia. Skaroimasis.

Kosmáty / włocháty. Villosus, hirsutus, hirtus, capillatus, crinitus. Skarotas/ skarocius.

Kośnicá. Ossuarium. Kaulinićia.

Kosterá. Aleator, aleo, tesserarius. Kaulinikas.

Kosterski / Aleatorius, talarius, alearius. Kaulelninkinis.

Kosterstwo / Talarius ludus, tessetaria ars. Kaulelniste.

Kosteruie / Ludo aleâ, lusito aleâ. Kauleluoiu / kauleleys żaydżiu.

Kostká / kosteczká. Ossiculum. Kaulelis.

Kostká / figurá kwádratowa ná wßytkie strony. Cubus, quadrantal, tessera. Figura kietwirtuotá/kietwirtuot ine.

Kostká

Kostká/ nogi cżeść. Talus. Kulnas.

Kostká w robocie ſádżoney. Teſſerula, teſſera, quincunx Kaukelis deianmas darbi kokiami.

Kostká/ ábo kostki do gránia. Teſſera, alea, numeri. Kaukaley żayslimey.

Kostki grá / ábo koſtek grá. Alea,teſſera. żayſlas kaukaleys.

Koſtek rżucenie. Iactus. Metimas kaukalu.

Koſtek krżywych/álbo wypáczonych człowiek. Scaurus. Kliwas/ klißas klißis.

Koſtkę o corżucić/Iacere aleam, aleâ decernere de aliqua re, v puſczam ſię ná ßczęście. leydżiosi vnt laymeimo/ vnt palaymos.

Koſtkowa/ kutowa puſzká. Turricula, fritillus.

Koſtrzewá. Panicum ſylueſtre, Milium agreſte. Dirſa.

Koſtur / koſturek/koſcień. Scipio, bacillum. Rumtis/ gen. rumcio.

Koſy / gwiazdy. Orion.

Koß. Sporta, caniſtrū, cana, orum. Sudaretis/ retis pinee.

Koß młyński nád kámieniem. Infundibulum. Kużawas melnicios.

Koß do cedżenia. Fiſcus vimineus, ſaccus vinarius. Koßtuwis.

Koß ßańcowy / Loricæ, loriculæ. Retis kareywiu.

Koß tátárſki. Prætorium ducis Scytharum, prætoriana cohors Tartarorum. Kariowedżio totoriu pirmieii karieywiey.

Koßáłek / koßykow máteriá. Plecta, æ. Materia pinklo.

Koßałká / Fiſcina, fiſcella. Reżgiele.

Koßę łąkę. Deſeco prata, tondeo prata. Piauiu piewu.

Koßenie/ Feniſecium. Sienapiute.

Koßt/ Diſpendium, v Nákład. Nitas / ißmitimas.

Koßt wiodę/ v. Nákładam.

Koßtowáć dáię. Do libamentū alicuius rei cuipiam.

piam, do gustum, do gustâdum. Duomi paragaut.

kosztowánie czego. Gustatio, libatio, libamẽtum, degustatio. Ragawimas.

kosztowanie się zkiem przed potyczką wálną. Prolusio, prælusio & præcursio pugnæ, proludium. Megìnimasis su kuo karioney.

kosztowániu służący/ Gustatorius, paragaużiamas.

kosztownie/ z kosztem. Sumptuosè, apparatè. Izdabintay / su mitu / mitingay.

kosztowny / z kosztem. Sumptuosus. Brungus / su mitu/ mitingas.

kosztuię czego vkąszeniem. Gusto, delibo cibos. Ragauiu.

kosztuię wprzod. Prægusto aliquid, prælibo. Pirm paragauiu.

kosztuię mię to. Magno mihi stat pretio aliquid, tanto mihi constat. Daug vnt to iźmitau/ iźradau/ brungiev to igiiau.

koszulá/ Indusium, interula, subucula linea. Marszkiniey.

koszule szyiący/koszulnik. Indusiarius. Marszkinikas.

koszyk/ koszyczek. Sportula, sportella, canistellũ, corbula. Ketelis.

kot/kotká. Felis, feles, catus. katinas.

kotlárski / Ad ærarium fabrorum pertinens. katiliausp prigulis.

kotlárski wárstát/kuźnia. Æraria officina. katilnicia kalwe.

kotlárstwo. Chalceutice. katleriste.

kotlarz / Faber æris, ærarius. *Subst*: & faber ærarius, excusor. Katilus.

kotna owcá. Fæta ouis. Gieringa awis.

kotwicá / Anchora vel ancora, vncus. katas.

kotwiczna liná / Anchorale. katine lina.

kotwiczny / Anchorarius, anchoralis. katinis.

kowádło. v. Nákowálnia.

kowal. Faber ferrarius *absolutè* kalwis.

kowálnia. v. kuźnia.

kowálski. Fabrilis, ferrarius. kalwiszkas.

kowálstwo /Ferrea fabrica

brica. kawoliſte.

Kowany / kuty. v. Bity kaltas.

Kowány / v. podkowany / okowány. Apkaltas.

Kownátá / v. komorá.

Kozá / Capra Oſzka.

Kozá dziká / ſkálna. Dama, rupicapra, capra ſylueſtris. Stirna.

Kozacy / kozáctwo / Leuis armaturæ equites, velites. Kazokay / kazokiſte.

Kozi / Caprinus, caprigenus, caprilis. Oſzkinis / oſzkos.

Koziárnia / Caprile, caprilis caſa, hædile. Oſzkine pune.

Koziárz / kozlarz. Caprarius. Oſzkinikas / oſzku piemuo.

Kozicá / ſtyk. Ralla, fuſtis bifurcus, vel præferratus purgango vomeri. Akſtinicia.

Koziel czyſzczony. Caper, hircus caſtratus. Ozis romitas.

Koziel nieczyſzczony. Hædus. Ozis neromitas.

Kozielek / Capreolus. Ozielis.

Kozielek pták / báránek. Capella. Ozielis paukſztis.

Kozik / Vilis eultellus. Stungis.

Kozionogi / Capripes. Oſzkakois.

Kozká / Capella. Oſzkiele.

Kozle / Hædulus, hædillus Oſzkielis / oſzkitis.

Kozlowy. Hædinus, hircinus, Ozinis ozio / hinc oziena pellis.

Kozly / kobylice do tárcia drew / Canterius. Ozey.

Kozodoy páſtuchá. Caprimulgus. Oſzkamelze.

Kozuch / Rheno, onis. arnacides, pellicea veſtis. Kaylíniey.

Kozuch námleku wárzonym. Craſſamentum lacti, innatans. Plene.

Kozuchem odziany / w kozuchu kto. Pellitus. Kaylíniuoſe / kayliniuotas / kayliniеys apwilktas.

KR.

Krá. Cruſta. Izas.

Krace / krata ogradzana. Clathro, cancello, cratem

cratem facio. Krotu ažu-darau.

Kraciásty. Cancellatus, clathratus, craticius. Kro-tinis.

Kracze/ krakam. Crocito, cornicor. Groiu.

Kráczę ná kogo. Vrgeo conuicijs, maledictis succlamo. Grioiu / ßaukiu vnt ko.

Kradnący/ Furax. Wa-gius/ wagingas.

Kradnę. Furor, furtum facio, interuerto aliquid. Wagiu.

Kradziez/ kradnienie. Furtum, detractio alieni. Wagiste.

Kradziez/ rzecz vkradziona Furtum, res furtiua. Daiktas wogtas.

Kradziczą / vkradkie. Furtim, furtiuè. Wogte/ wagistomis.

Kradziezność / skłonność do kradzienia Furacitas. Wagingiste.

Kradziezy służący. Furtiuus, furtificus. Wagia-mas.

Kradziony. Furtiuus, surreptitius. Wogtas.

Krąg / Circulus orbis. Apskritumas/ skritulis.

Krąglica/ cygá/ bąk. Turbo. Sukinis.

Kráię/ Scindo, concido. Kiekiu/ skielu.

Kráina / kray. Regio, plaga, ora, tractus, terra. Szalis.

Kráiopis / Chorographus. Szalu iżrasitoias.

Kráiopisánie. Geographia. Szalu iżrasimas.

Kráiopisowski. Geographicus. Szalu iżrasitinis

Krakánie / Crocatio, crocitus. Grioimas.

Kraków / Cracouia. Krokawa.

Kram/ v. Kramnicá.

Kramárká / Institrix. Taworniekie/pardaweia

Kramárski/ Institorius. Taworninis / taworiß-kas.

Kramárstwo / Institorium. Taworine.

Kramárz / kramnik. Institor, tabernarius. Taworinikas.

Kramnicá/ kram. Taberna, institoria taberna. Taworas.

Krásá/ gładkość. Venustas, nitor, decor. Grażibe.

Krásno/ Bono corporis habitu.

habitu. Grażey.

Krásny / gładki / Formosus, eximiâ facie, venustus homo, conspicuus formâ. Grażiu.

Krásomowstwo / krásomowska nauká / Rhetorica, Eloquentia. Grázy kalba / gausi kálba.

Krásomowstwá záżywam / Rhetoricor, & Rhetorisso. Grażiey kalbu.

Krásomowcá / Orator, artifex dicendi, opifex dicendi, rhetor, eloquens. Grażiakalbis / gausiakalbis.

Krasomowski mistrz / Rhetor, rhetoricus doctor, magister declamãdi. Mokitoias grażos kalbos.

Krásomowski vczeń / Declamator. Mokitinis grażios izkalbos.

Krásomowskie / po krásomowsku / Rhetoricè, oratoriè. Izkalbetinay.

Krásomowskie ćwiczenie / Declamatio vmbratilis, pratinimasis grażoy izkalboy.

Krásomowskie śie ćwicze / Declamo, declamito. Pratinuosi grażioy izkalboy.

Kráſze v. zdobie /

Kratá / Cancelli, cancri, crates. Krotos.

Kratá mulárska / drociána / z łaśt / etc. Ruderarium cribrum, arenarium vel calcarium cribrum. Sietas mielo.

Kratká / Craticula. Krotele.

Krawedz / Culter alicuius rei, margo. Kraßtas.

Krawedz łoſzká / Lectra / sponda, pluteus, latus lecti, Szális łowos / patalo.

Kráwiec / Sartor, sarcinator, vestitor, Suwe-ias rubu / rubasiuwis.

Kray czegokolwiek / brzeg / ostátek / koniec / Regio, ora, extremitas, margo, Kraßtas.

Kray ſzáty / brzeg ſzáty / Ora vestimenti, extremum vestis, fimbria, lacinia, Kraßtas rubo sterble.

Kray świátá / ktory okiem obeyrzeć może / Horizon, ontis, Dala switeto

swieto ákims regima.

Kraycży / Prægustator, structor, incisor. Raykiotoias walgiklu.

Kráyká oderżnitona / tænia lanea, segmentũ panni longũ angustũ, Walinis.

Krążam / v. kráie.

Krąże / v. kole /

Krążenie / krąg / kołowienie / koło / Circuitus, circuitio, circulatio, lunkstas.

Krćiny v. Miánowiny /

Krzcże / v. Chrzcże /

Krczycá / v. kárk.

Kręcący się / záto-czysty / kręćisty / Tortuosus, flexuosus, sinuosus. Jwiias / iwayrus.

Kręcę co / Torqueo, contorqueo. Suku.

Kręcę się / Voluor, torqueor, Sukuosi.

Kręcenie / Contorsio. Sukimas.

Kręcony / Tortus, contortus, tortilis: Susuktas / suktas.

Kredencerz śrebrowy / Ab argento seruus, seruus ad argentum potorium & escariũ. Aizuweyzdetoias sudu sid abrinių stomios.

Kredencuię komu / Prægusto cibos, prælibo alicui, trado libatã gustu potionẽ. Gierlu kitop.

Kredencya / v. służbá stołowa.

Kredens / kredyt / Fides, patikieimas / patikis.

Kredyt sobie ábo komu vczynić / ziednáć / Præstruere sibi fidem, acquirere sibi fidem. Igit saw arba kitam patiki.

Kredyt strácić / Perdere fidem, Nuteriot patiki.

Kredyt zepsowáć komu / detrahere fidem alicui, abrogare fidẽ alicui. Patiki kitã pagadint.

Kręgi powrozow / zwiiánia / kolá / Funium volumina, spiræ. Witułas / surungą.

Kręgle / pyramidum ludus, Kuokay.

Krękorze kokoß / Gracillat gallina, Karkia wißta.

Kręple / ćiásto sinázone / Laganum, Blinay.

Krępuię / v. zwięzuię / Surißu.

Krępy / v. śiádły / Apirucis.

Apituciś.

Kreráią żoráwie / gęśi / Clangunt grues, anseres, Kurkśi gitrwes.

Kreránie / krzyk gęśi / żorawi / Clangor, Kurkśicimas.

Kres / v. koniec / cel / Galas.

Kreſká / Linea, Linia / brukśiele / brukśis brukśielis.

Kreßę / kreślę / Lineas duco, Darau brukśieles / braukau.

Kret / Talpa, Kurmus.

Kretá / Creta, Krayda / mielas.

Kretny / krety śiłá máiący / Cretosus, Kraydingas / daug kraydos / mielo turis.

Kretowány / kretą bielony / Cretatus, Mielu pabaltintas / pamielitas.

Kretowy / Cretaceus, Kraydinis.

Krew w ciele ieſzcże / Sanguis, Krau-ias.

Krew ciekąca z ciálá / ábo wypuſzczona / Cruor Krau-ias tekus / warwus.

Krew Translatè. v. Dom & Linia rodu / Krew w ſobie máiący / Sanguineus, Krau-ingas / krau-iu turis.

Krewki / vłomny / Fragilis, Silpnas.

Krewkość / Fragilitas, humanitas, Silpnibe.

Krewność / powinowáctwo z iedney krwie / Consanguinitas, Gintiſte / gintis.

Krewny / ziedney krwie powinowáty / Consanguineus, Giminetas.

Krezy / Colli ornamenta linea, focalia, Brindrs.

Krnąbrność / v. Vpor / paykibie.

Krnąbrny / vide, Vporny / paykas.

Krobia / Capſa lignea, vel corticea, Karbija.

Krochmal / Amylum, Skarubas.

Krocz / v. Stępia /

Kroczę / ſporo idę / Proceros paſſus profero, grandiorem facio gradū, żingiu / didżieys żingſnieys / ſzuoleys eymi.

Krogulec / Accipiter minor, Wanagas.

Krok / ſtopá / Gradus, veſtigium, żingſnis.

Krok /

Krok / kroczenie / stąpánie / Gradus, żingimas

Krokodyl / Crocodilus, Krakadilus.

Krokwy / kozły / Cantherii, deliquiæ, Skirpściey plur: skirpstis sing

Krol / Rex, Regnator: Karalus.

Krolestwo / Regnum, Karalistc.

Krolewic / Regis filius, Regulus, Karalunas.

Krolewná / Regis filia, Regia virgo, Karalicia.

Krolewska wákáncya / Interregnum, Tarpe karalistes.

Krolewski / krolowi własny / Regalis, Regius, Basilicus, Karaliskis.

Krolewski námiestnik / Interrex, prorex, vicari' regis, Wietinikas karalaus / vnt bukles karalaus essus.

Krolewskie / po krolewsku / Regiè, regaliter, basilicè, Karaliszkay.

Krolik / Regulus, Karalelus.

Krolik zwierzę / Cuniculus, Dasypus, Kralikas.

Krolowa / Regina, Karaliene.

Kroluie / Regno, regnum exerceo, obtineo, possideo, Karralauiu.

Krom / kromia / v. Bez / Be.

Kroniká / roczne dźieie / Chronica, orum, annales, Metines knigos / suraszas metiniu weykalu / tapusiu metuose.

Kronikarz / Annalium scriptor, Rasitoias metinu weykalu.

Kropelká / Guttula, lasielis.

Kropidło / Aspergillū, Taszkilaa.

Kropidlnicá / Aquiminale, amula, Taszkinicia.

Kropię / v. pokrápiā / Taszkiu.

Kropię około / Circumspergo, Aptaszkau.

Kropienie / Sparsio aquæ, aspergo, inis, Taszkimas.

Kropká pisárská / Apex, punctum, Taszkielis / rasitoiu taszkas.

Kropká / kápká / Gutta, Stilla, stillicidium, aspergo, inis lasielis / taszkas.

kroplá spora / Stilla conglobata, lasas.

Kroplámi / kápkámi / Guttatim

Guttatim, laßay.

Kroplisty / krople puszczáiący / Rorans, guttatus, laßus.

Krosná / Textoria machina. Stakles.

Krostá / Pustula, papula, Szaßas nieżas.

Krostáwieie / Pustulæ mihi corpore surgunt, Szußu.

Krostáwy / Pustulosus, Szaßuotas / nieżotas.

Krotki / Breuis, compendiarius, curtus, Trůpas.

Krotko / krocinchno / Breuiter, compendiariò, summatim, Trumpay.

Krotkomowność / Breuiloquentia, Laconismus, Trumpa kalba.

Krotkomowny / Breuiloquens, Trumpakalbis.

Krotkość / Breuitas, contractio, compendium, Trumpibe.

Krotko trwáiący / Breuis æui, momentari⁹, momentaneus, Trumpay patinkus.

Krotofilá / Oblectatio animi, deliciæ, Gierius genriaus. linksmibe.

Krotofilny / Oblectator, Gieretoiasis.

Krotofilny / krotofilom służący / Lusorius, Lynksmas.

Krotofilny Aliter v. Vcießny / żártowny / Szutingas.

Krowá / Vacca, bos, Karwe.

Krowá tálowa / Taura, Berżdiwe / berżdżia kárwe.

Krowi / Vaccinus. Karwes.

Krowieniec / Gnoy bydlęcy / Trußa karwiu.

Krowká bydle, Vaccula, Teliciele.

Krowká robak, Scarabæus, cantharus. Wabuolas.

Kroy płúgowy / Dens aratri, vomeris, culter aratri. Kieray żagres.

Krße chleb / etc. Drobie mieckie rzeczy / Frango in micas, minutatim comminuo, Trupinu.

Krßyná v. Odrobiná / Truputis.

Krtań / gardziel / rurá do płuc oddechowa / głosowa / Aspera arteria, trachea, canalis animæ, arteria.

arteria, orum, Gierkle/ ſtmple.

Krtunie ſie/krtuße ſie. Screando penè ſuffocor. v. chracham / Krunściu/ koſu/

Krubká/krobká/ Ciſtula corticea vel lignea, Kárbitele.

Krubnik / krobnik/ Ciſtifer vel ciſtiger, Karbitanesis.

Kruchość / Fragilitas, Trupeimas.

Kruchtá / Proſeucha, æ. v. Babiniec.

Kruchy / krupiáſty / chrupáty / Friabilis, fragilis, cruſtoſus, Trupus.

Krucyfiks / In crucem acti Chriſti imago, ſignum IESV cruci affixi, zinklas W. Jezaus nukrizawoto.

Krucży w brzuchu / Crepant inteſtina, murmurant inanitate inteſtina, Klukśi.

Kruczenie w brzuchu/ Strepitus, murmur inteſtinorum, Kluśieimas.

Kruczy /Coruini generis, coruinus. Warninis.

Kruk/ Coruus, Warnas.

Kruk nocny/ v. Nocny kruk / Naktikowas.

Krupá / Polenta, far hordei, Kruopos mieżienes.

Krupárz / co krupámi żyw/ Pultiphagus, hordearius, Kruopapenis.

Krupiáſty / vide, kruchy / Trupus.

Krupie v. ßrotuie / kruße / Grudu/ pleśiu.

Krupki / Pulticulæ, Kruopeles.

Krupnik / co krupy robi / Pultarius, pultificus, Kruopinikas.

Krupny / Polentarius, Kruopinis / hinc Kruopiene / *Subſtantiuum*.

Kruſzcowy / Metallicus, metallifer, Rudinis/ rudingas.

Kruſzcowy kopacz / Scrutator auri, Kudakaſis / rudu kaſeias.

Kruſze co / druzgocę/ Frango, confringo, comminuo, Sutrupinu / ſugurinu / ſutrußkinu/ ſukruśinu.

Kruſzec / Metallum, Rudos.

Kruſzenie czego / Friatura, Sutrupinimas.

Kruſzki cielęce / Interanea

teranea vituli, Wiedu-
kiey telo.

Krużganek / Porticus, peristylium, Wiszkos.

Kruż, krużyk / Vrceus, vrceolus, capedo, capeduncula, capis, Kausie-
lis / bikierelis taurele.

Krwáwię / Cruento, cruore inficio, kruwinu.

Krwáwo / Cruentè, Kruwinay.

Krwawy / pokrwáwiony / Cruentus, cruentatus, sanguinolentus, perfusus sanguine, Kru-
winas / sukruwintas.

Krwią płynę / Sanguino, mano cruore, Krau-
iu teku.

Krwią pluię / Sputo reiicio sanguinem, exspuo, sanguinem, Krau-iu
spiau-iu.

Krwię plwánie / Sanguinis reiectio, reiectio, expulsio, Krau-io spiau-
wimas.

Krwie rozlewcá / Sanguinarius, Krau-ioleis / krau-io izleieias.

Krwotoczny / krwotok cierpiący / Hæmorrhoic[9]. Krau-iu tekus.

Krycie czego / skrycie / Occultatus alicuius rei, pasłepimas ko.

Kryiący co / Absconsor, Aizusłepeias.

Kryię co / Occulto, occulo, abscondo, Aizu-
słepiu / iżdemi / ażumetu apwożiu.

Kryię się / *cum motu*. vchodzę w kąt / Abdo me, coniicio me in latebram, recondo me in aliquem locū. Słepiuosi.

Kryię się / *Aliter*. Nie ukazuię się ná świát / Delitesco, lateo, oblitesco, tego me latibulis. Słapausi.

Kryiomo / Clanculùm, Słaptemis.

Kryminał / Maiestatis crimen Nuodeme prieß Maiestotu.

Krynicá / Cisterna, Szulnis wundenio iż litaus. iż ruros etc.

Kryniczny / Cisternin[9] Szulnis / iż szulnio.

Kryształ / Cryſtallus & cryſtallum, Kryßtolas.

Kryształowy / Cryſtallinus, Kryßtolinis.

Krząk / v. krzak /

Krząkam / Screo, Krunkściu.

krzemień

krzemień / Silex, Titnagas.

krzemienisty / Silicib' plenus, Titnagingas.

krzepcze / krzepię / v. pokrzepiam / vtwierdzam /

krzepię się / Nixurio, firmo gradum, Drutinuosi / stapausi.

krzepki / Robustus, stabilis, Stipras.

krzepko / Valenter, immobiliter, Stipray.

krzepkość / Stabilitas, robur, Stipribe.

krzesełko / Sedecula, sedicula, sellula, Sostelis, suolelis.

krzesiwo / Igniarium, ignitabulum, Skiltuwas

krzesło / v. stolec.

krzestny ociec / v. kmotr.

krzeszę ogień / Excudo, excutio ignē, elido ignem è silice, Jsskielu vgni.

krzew / krzewie / Frutex, krumas.

krzewię się / Frutico, fruticor, pullulo, želu / waysausi / riectosi.

krzewienie / Fruticatio, želimas.

krzewiná / vide chrośćiná.

krzewisty / Fruticosus, sarmentosus, želmeningas.

krzezwię / Recreo, refocillo, Atgaywinu.

krzeźwieię / vide czerstwieię / pokrzepiam się / pasidrutinu.

Krzycze / wykrzykam / Tollo clamorē, exclamo, maximum effero clamorem, ouo, Szaukiu / šokauiu / klikauiu.

krzyczę żáłośnie z płáczem / Ploro, eiulo, edo ploratum, Raumi / raumu / stugauiu / staugiu.

krzyk / Clamor, conclamatio, succlamatio, Szaukšmas / šukawimat.

krzyk żáłosny / Planctus, plangor, Raudośimas.

krzyk żołnierski / Barbaricum, barritus, celeusma, Szaukšmas karieywiu.

krzyk sluchácżow przyiázny / Acclamatio populi, applausus, secundus clamor, lynksmas šauksmas klasitoiu.

krzyk sluchácżow przeciwny

przeciwny / Acclamatio aduersa populi, reclamatio, Szaukſmas prieśingas.

Krzykam pochwaláiąc / Acclamo, plausu & clamore aliquid approbo, applaudo, succlamo alicui, Pagirtu ku su ßaukſmu.

Krzykam przeciw komu / gánię / Reclamo, reclamito alicui, Peyktu su ßaukſmu.

Krzykam do potrzeby / Conclamo ad arma, Szaukiu muśiop / kariouesp.

Krzykliwy / clamosus, Acutus, argutus, tumultuosus, Szaukingas / ßaukus.

Krzynow / Vas ligneū concauum, alueus rotundus, Wogone.

Krzyw. v. winien / Kaltas.

Krzywdá / Iniuria. Abida.

Krzywdą / z krzywdą / Per iniuriam, iniuriosè, Su abidu.

Krzywdę czyniący / Iniuriosus in aliquem, iniurius, Abidiius / abidu darus kam.

Krzywdzę kogo / Iniuriam alicui infero, facio, Abidiju / abidu darau kam.

Krzywdźiciel / vymacz cudzego / Fraudator. Abidnikas.

Krzywię / v. Nákrzywiam /

Krzywo / Curuè, obliquè. Krayway / kraywomis.

Krzywogeby / Distorto vultu homo, valgus, kraywaburnis.

Krzywonogi / krzywogoleni / Scaurus, varus, cruribus distortis. kraywakois kliśis.

Krzywonos ptak / Loxia, æ. Kraywaſnukis paukßtis.

Krzywonosy / v. Nosá zákrzywionego / Kraywanośis.

Krzywo pátrzący / v. po oku / Kraywakis.

Krzywoprzyśięgam / Peiero, periuro, perfidum dico sacramentum, Krayway / neteysiay siekiu.

Krzywoprzyśiężcá / Periurus, periuriosus, perfidus, Neteyſtasiekis neteysus siekie-tas.

Krzywo-

Krzywoprzyśiężnie / Periurè, Netcysiasiektinay.

Krzywość / nákrzywienie / Curuatio, distortio, obliquitas, Kraywibe / kunkstas.

Krzywy / nákrzywiony / Curuus, flexuosus, sinuosus, Kraywas / nukripis.

Krzyż / Crux, križins.

Krzyż w ciele ludzkim Lumborum ossa, vertebræ, Melmuo.

Krzyża náruszenie / Lumbifragium, Melmenio pażeydimas.

Krzyża bolenie / Lumbago, Melmenio sopulis.

Krzyżowa drogá / abo vlicá / Quadriuium, gruma, æ. compitum, Krikßta kielás

Krzyżowánie / Suspensio in cruce, crucifixio, Križawotmas / vnt kri-žialus iżpeloimas / prikalimas.

Krzyżowáty / krzyżowy / Crucis formam gerens, Križingas.

Krzyżowe dni / Rogationum dies: Krikßtadienos.

Krzyżownik / Qui in crucem aliquem agit, Križiawotoias.

Krzyżuię / Crucifigo, suffigo cruci aliquem, in crucem tollo aliquem, Križiawoiu / vnt križiaus prikalu / iż peloiu primußu.

K S.

Ksiądz / vide Kaplan /

Ksiąszká / vide księgá.

Ksiąszki wolowe. v. Fláki ksiąszki.

Ksiąszki kámienne / Charta deletitia, pugillares, codicilli, Knigieles iż akmenio = akmenines.

Książe / Princeps, Kunigaykßtis.

Książęcy / Principalis Kunigaykścio / kunigaykßtinis.

Książeczká / Libellus, Knigieles.

Książnicá / komorá ná księgi / Bibliotheca, Kniginica / knigine kamara.

Książnicá / krámnicá księżna / Taberna libraria, Taworas knigints.

Książnik / kramarz ksiąg / Bibliopola, librarius.

rius. Taworníkas knígu/ pardaweias knígu.

Kśiążnik / ábo kśięgarz / Compactor, glutinator, introligator, Knígu apdaritoias.

Kśiążny / kśięgom służący / Librarius, Knígínis.

Kśięgá / kśiąszká / Liber, Codex, volumen, Knigos.

Kśięgi / kśiąg wiele / Bibliotheca, Knigos.

Kśięgi publiczne / kśięgi spraw / ábo práwne / Acta publica, forensia, libri actorum, acta, *orum*, Knigos tiesu/ weykalu.

Kśieni / Antistita, Abbatissa. Kunigie.

Kśieniec / Ventriculus quorundam piscium, Raius.

Kśiestwo / Ducatus, Kunigiste.

Kśiężná / Principis vxor, princeps, Kunigie.

Kśiężyc / Luna, Menuo / menesis.

Kśiężyc przed pełnią / Luna crescens, Menuo iaunas / augus.

Kśiężyc po pełni / ná schodźie / Luna decrescens, senescens, deficiens. Meno delcius / menuo dilstus.

Kśiężycá now / Noua luna, nascens luna, Naujas menuo.

Kśiężycá záćmienie / Eclipsis, lunæ defectio, Ažutemimas meneśio.

Kśiężycá pełnia / Plenilunium, luna plena, pilnatis.

Kśiężyczny / kśiężycowy / Lunaris, Menesinis.

Ksobie v. ku. Sawisp / ing sawi.

Kształcik / obovczyk / Mamillare. Kiklikas.

Kształt / formá / figurá / wzor / Forma. species, conformatio, simulachrum, Weydas / paweykslas / budas / žime / ziedikle.

Kształtowánie / v. formowánie / ziedimas / dabinimas.

Kształtownie / Non infabrè, Išdabintay / munciey / apdariey / dabintay.

Kształtnie / vide formuie / Dabinu / mutumi darau. Kszyk /

Kßyk / kßykánie wężow / ſtridor ſerpentis, ßnipßtimas.

Kßyk / kßykánie ludzkie / Sibilus, świlpawimas / świlpa.

Kßykacz / Sibilator, świlpautoias / świlpa.

Kßykáiący / Sibilus. *Adiect* świlpus.

Kßykam / Sibilo, świlpauiu.

K T.

Ktemu / ku temu / Adhæc, ad hoc, deinde, priegtam / top / wel / dabar.

Kto ? *pytaiac* / Quis, quid. Kas.

Kto *bez pytania* / Quis, aliquis, vllus. Kas.

Ktokolwiek / ktoßkolwiek / Quicũq;, quiſpiam, aliquis, Kasnor / kiekwienas / wienaskurisgi kaiakas.

Ktoredy / Quâ, katruy / kuriu ßalu.

Ktoredykolwiek / Quâcunq;, quâlibet, katruysnoris / kuriu noris ßalu.

Ktoregoś rodu ? z kodeś ? Cuias es ? Jzkur ? kieno eſſi ?

Ktory ? *pytaiac* / Quis? quiſnam ? kuris ? kurſay ?

Ktory / *bez pytania* / Quis, aliquis, kuris / kurſay.

Ktory w rzedźie / w liczbie / Quotus, kielintas.

Ktory ze dwu ? *pytaiac* / Vter? vternam ? katras ? katraſay ?

Ktory ze dwu / *bez pytania* / Vter. Katras / katraſay.

Ktorykolwiek / Quicunq;, quiſquis eſt ille, quilibet, kasnor / kurisnor / kurisnoris.

Ktorykolwiek w rzedźie / Quotuscunq;, kielintasnoris.

Ktorykolwiek ze dwu / Vterlibet. Katrasnor.

Ktoryś / niektory / Quidam, aliquis. Nekurſay.

Ktoryß / Ecquiſnam? kurisgi / kurſaygi / kasgi.

Ktoś / niekto / Aliquis, quiſpiam, neſcio quis, Neznau kas / nekurſay.

Ktoś / ábo coś / Aliquis, aliquid, kas.

Ktoß / y ktoß ? Ecquis ? quiſnam? quis tandem? kas ? kasgi. Ku/

Ku / Versus, ad, super, aduersum, Jng.

Ku czemu to? Quorsum hæc? quorsus istuc? quid sibi ista volunt? Vnt ko ray.

Kubek / Calix, scyphus, poculum. Kubkus.

Kubel skorżány / skorzane wiádro / Vter vinarius, culeus. Mayßas / wiedras odinis.

Kucharká / Coqua, Wircia.

Kuchárski / Coquinus, Wireio.

Kuchárstwo / Coquinaria, Wirtiste.

Kucharz / Cocus, magirus, culinarius, Wireias.

Kucharze / Coquinor, Wileiu esmi.

Kuchcik / kuchtá / Magiriscium, coquulus, Wirečelis.

Kuchenny / Coquinarius, coquinatorius, coquinaris, Wirtuwinis.

Kuchenny mieyski / kucharz mieyski / Popino, popinarius, coquinarius, Wirnas miesto.

Kuchmistrz / Archimagirus, prægustator culinæ, magister culinæ, Wireiu wresnis.

Kuchnia / Culina, coquina, Wirtuwe.

Kuchnia mieyska / pospolita / Popina, forum coquinarium, Wirtuwe miesto.

Kuchra / Interanea piscium, Widurkey zuwu.

Kucżká / v. Játá / Tawořelis.

Kudłá / v. pies kudłaty / Szuo skarotas.

Kudłáciny / kudły / Villi complicati. Makņos suweltos.

Kudłáty / kudłá / Impexus, Skarotas.

Kufá / Dolium, culeus, vas vinarium, Sudas wino.

Kufel / Cissymbion, poculum torno factum, Kubkelis.

Kuflarz / v. pijánicá / Girtuokle.

Kuglarká / Ludia, mima, gesticularia, Niekabile.

Kuglárska naukȧ / kuglárstwo / Ars ludicra, histrionia, Niekabilos mokslas / niekabiliste.

Kuglárski / Mimicus, histrionalis,

histrionalis, histricus, ludicer. Niekabilis.

Kuglarski mistrz / Archimimus, pantomimus. Niekabilu mokitoias.

Kuglarstwem sie bawie / Facio histrioniam, artem ludricram.

Kuglarz / figlarz skoczek. Ludio, ludius, gesticulator. Pamedetoias / niekabilis.

Kuglowánie plesy / skoki. Gesticulatio. Pamedeimás.

Kugluie / Gesticulor, ago mimum. Pamemi / niekabilauiu.

Kuie co / Cudo; procudo Kalu ku.

Kuie / Translatè. vide Knuie.

Kukam / Cuculo, Kukuoiu.

Kukawká / v. Gżegżolká / Gieguzie.

Kuklá / Panis oblongus, Klepas pailgas duonos.

Kuklam kogo / v. Bije kogo / Mußu.

Kukláły / v. Podlugowaty / Pailgas.

Kulá / Globus, Kulká. Kulá do ciskania / Glans, plumbea, æ. Kulka

Kulá náwiązána ábo násádzona / Aclis, idis, telum ansatum, librile, Kulka parißtinc.

Kulá *ná ktorey chory ná nogi chodźi*. Fulcrum subalare pedcle kotos.

Kulá *co ná kulách chodźi podpáßnych*. Fultus sub axillis Kuts.

Kułak / Complicati in condylum digiti. Kumśćia.

Kulam co / kulam sie. vi Taczam. Kuulu werćiosi.

Kuláwy / v. Nieokrągły / chromy. Rayßas.

Kulny / gałkowy. Sphæralis. Kulkinis.

Kum. v. Kmotr.

Kumam sie z kiem / v. Z towárzyßyc sie.

Kuna zwierzą / Martes, is. Mars. Kiaune.

Kuná żelazna. Collare, collaria, æ. columbar, boia, æ. Kunicia.

Kundel / Canis gregarius, villaticus, pecuarius. loikas ßuo.

Kunßt / v. żart / igrzysko. Juokas.

Kunßtowny / kunßtuie / v. żar-

ie/ v. žártowny/žártuie. Juokingas.

Kunßtmistrz/ v. Kuglarski mistrz. Juokadarls.

Kupá rozmaitych rzeczy. Aceruus, cumulus, strages sylua. Kruwa.

Kupá ludzi. v. Gromádá. Kuopa žmoniu.

Kupa. v. Gromáda.

Kupcze/hándluie. Negotior, mercaturam facio. prekau-iu.

Kupczenie / hándlowánie. Negotiatio, nundinatio. prekawimas.

Kupia / Merx, mercimonium. prekie. plural: prekies.

Kupie/gromadze. Coaceruo, aceruo, congero, redigo in vnum, exstruo cumulum. Krau-iu/ sukrau-iu / sumetu kruwu sugamiou/ suneßu.

Kupiec/ Mercator, negotiator. prekijas.

Kupiecki / Negotiatorius prekinis/ prekiju.

Kupiectwo / Mercatura. prekijste/prekione.

Kupienie sie ludzi/ gromádzenie. Concursus, concursatio, celebritas. Suseimas/ susirinkimas suevga žmoniu.

Kupienie czego/ zgromádzenie. Aceruatio, cōgestio, collectio. Surinkimas/ sukrowimas/ sudeimas.

Kupiony / Emptus. pirktas.

kupno / Res empta.

kupno wárowne/ Res mancupi, vel mancipi, res mancupio accepta. pirktinne/ pirklas.

kupny. Emptitius, mercenarius. pirkamas.

kupowánie / Emptio. pirkimas.

kupowánie chćiwe. Emacitas. pirgingiste.

kupowánie wárowne/ Nexus, us mancupi vel mancipi emptio. pirkimas su laydu/laydotas.

kupuiacy rad / Emax, coemptionalis. pirkingas.

kupuie co/ Emo, mercor pretio, nundinor. pirku ku.

kupulá/sklep okrągły. Tholus. Sulunga apskryta.

kur/kogut. Gallus, gallus gallinaceus Gaydis.

Kyrcz/

Kurcz / Spaſmus, conuulſio neruorum. Meßlunkis.

Kurcz cierpiący / Spaſticus. Meßlunkiu negalis / ſergus.

Kurczak / kurek. Pullaſter Gaydelis.

Kurcząt chowánie / lęgenie. Pullitio Wißtelu apiwayzda / pereimas.

Kurczę / kurczątko. Pullus gallinaceus, pullicies Wißtelis.

Kurczę ßyię / rękę. Cōtraho. Surieċiu / ſutraukiu.

Kurczę ſię / Contrahome. Suſiriecziu.

Kurdwan rzemień / ſkurá. Pellis hædi bene expolita & colorata. Ożiena izdirbta.

Kurek v rußnice. Igniarium bombardæ. Gaydelis rucnicios.

Kurek v ántwaſá / v beczek winnych. Epiſtomium. Wole.

Kurek ná kościele. Triton. Gavdelis vnt wirßaus Baznicios.

Kurfirſt / Elector, Elector Imperatoris. Septemuir imperij. Aprinkieias Cieſoriaus.

Kurfirſtwo / Septemuirum ſenatus. Septinietas aprinkieiu Cieſoriaus.

Kurnik / ßopá / ábo ſadz ßeroki ná kuri. Gallinarium, chors. Wißtinicia / ſedeles / wißtu greda.

Kurnik / co kuri opátruie. Gallinarius, curator gallinarum. Wißtu apweyzdetojas.

Kuropátwá / Perdix. Kurapka.

Kuropoy / czás ktorego pieią kury. Gallicinium. Gaydziagiſte.

Kurowa ſklenicá / Poculum immane, maximum poculum, heracleum. Stiklinicia dide / ſtikline dide.

Kurpie łápcie. Calceamenta ex philyra, vel libro tiliæ, vel alterius arboris. Wizos.

Kurpie máiący ná nogách / ábo boty grube. Peronatus, ſculponeatus. Wizotas.

Kurſor / poſel liſtowny pießy. Curſor, tabellarius, tabellio publicus. Lakßtaneſis peſcias / gromataneſis.

Kurtá / Vestis curta, breuis, alicula. Kurta.

Kurwaturá Biskupia. Pedum, lituus. Lazda wiskupo.

Kurzawá mokra z wody/ Vaporatio, euaporatio. Garas.

Kurzawá sucha z ziemie Nebula pulueris, exhalatio terræ, halitus terræ. Dulkies / hinc apdulkstu.

Kurzawy pełny / kurzący się. Puluerulentus, puluereus. Apdulkis.

Kurzę kurzáwe czynię. Puluerem excito, moueo, Dulkinu/ padulkinu.

Kurzę co / Puluero aliquid. Apdulkinu ku.

Kurzę / Aliter. v. Dymię/kopcę. Rukiu/ aprukiu.

Kurzenie / Pulueratio. Dulkinimás.

Kurzy, Gallinaceus, gallinarius. Wisztinis/ hinc Wisztiena.

Kusiciel / Tentator. Gunditoias.

Kustram się/ v. Burdam się.

Kusy/ vid. Kesy.

Kusz/ v. Kufel. Kauszas.

Kuszá reczna / Manuballista, scorpio. Kilpinis gielazinis.

Kuszá woienna wielka murowa / Ballista, catapulta. Instrumentas murogriowis.

Kuszę kogo / Tento, pertento. Gundziu.

Kuszę się o co / Tento aliquid, attento, molior. Gundziosi ápe ku/ pasisiundziu vnt ko.

Kuszenie kogo / doświadczenie. Tentatio. Gūdimas.

Kuszenie się o co / ważenie się czego. Periclitatio. Pasigundimas ápe ku.

Kuszni strzelcy / Ballistarij, catapultarij, excultatores, tragularij. Szauditoiey.

Kusznierz / Pellio, pellarius. Kailadaris.

Kut/ kość w nodze bydląt. Talus. Kulnas.

Kut do gránia/ Talus, taxillus Kaukalis zayślinis/ bruzgulis.

Kutas / kutasik. Nodus, vel nodulus villosus. Kutas.

Kutner ná szácie. Villus; ve-

lus vestis crispatus Struoga surieſta.

Kutnotowánie. Politio vestis. Kutuoimas rubo.

Kutnerowány. Qui tomento quodam spissaque lanugine pubescit. Kutuotas.

Kutnerunie / bárwie ßáte. Pollio, interpolio vestem, crispo villos panni Kuotuoiu rubus.

Kutow grá/ kuty. Ludus talorum, talarius ludus. žayſlas bružguleys.

Kutowy/do kutow należący. Talarius. Kutump prigulis.

Kuty gram / Officulis ludo. Kauleleys žaydžiu/ bružguoleys žaydžiu / brużoiu.

Kużnia/kowalnia. Ferraria officina Kalwe.

Kużnik / żeleżnik. Ferrarius. Kalwis.

K w.

Kwápie ſie kwápliwość. v. Skwápiam ſie/ ſkwapliwość. Skubinuosi.

Kwártał/ ćwierć roku. Trimestre spatium. Kietwirta dala metu.

Kwártał/ myto kwártałowe. Trimestris merces. Alga nuog ketwirtos dalos metu.

Kwártał miſtrzowi. Minerual. Alga mokitoiu ažu kietwirtu dalu metu.

Kwás/kwáſek/kwáśność. Acor. Rugßtis.

Kwás/ na ciaſto. Fermentum Rugßtis.

Kwás picie. v, Jábłecznik/ cienkuß. Gira.

Kwáſkowáty / przykwáśnieyßy. Acidulus, acescens. Rugßtokus / rugßtus.

Kwáśnieie. Aceo, acesco, acorem concipio, fermentor, Rugſtu/ ſurugſtu.

Kwáśny / Acidus. Rugßtus.

Kwáśny. *Translatè*. v. Niewesoły. paniuurus/ ſurugis.

Kwáße/ kwáśno czynie. Fermento. Rugiu/ ſuregiu/ ruginu

Kwáßenie. Fermentatio Ruginimas.

Kwáßony. Fermentatus. Rugis / rugintas.

Kwáterá godżiny. Quadrans horæ, semihoræ dimidi-

A 3

dimidium. Ktetwirtá dá=ła walundos.

Kwátera w oknie. Quadrans fenestræ. Ktetwirta dala lungo.

Kwiát. Flos. žiedas.

Kwiateczek. Flosculus žiedalis.

Kwiát obrywam Defloro. žiedu nureſʒku.

Kwiátkowy. Floreus, floridus. žiedinis.

Kwicze. Grunnio. žwiegiu.

Kwiczenie/ kwik świ=ni. Grunnitus, us. ſtridor ſuis. žwiegimas.

Kwiczoł. Turdus minor, turdella vel turdela. Sniegana.

Kwiecie. Flores. žie=day.

Kwiecień. Aprilis. žiedu menuo / karwelo menuo.

Kwietna niedźielá / kwiáty. Ramalia, um. Pupuolu nedela/ pu=puoline nedela.

Kwietny / kwiećiſty. Floridus, florifer. žiedin=gas.

Kwile dźiećie / ro=ſkwilam Vagire facio J=wirkiu wayku/wirgdziu

Kwile ſie. Vagio, vagito, vagitum edo. Ku=wekſciu.

Kwilenie ſie / płaká=nie dźiecięce. Vagitus, quiritatus infantium. Ku=wekſimas.

Kwit/ y kwitácya. Apocha. Kwitas.

Kwitnący. Floridus, židis.

Kwitnie / kwiát wy=dáie. Floreo, vigeo, verno. židziu.

Kwitnienie. Florum productio, vel eruptio, žideimas.

Kwituią mie. Accepto liberor. Kwitawoia ma=ni kas.

Kwituie kogo. Acceptum refero Kwitawoiu ku.

Kwoczká / co kurczę=tá wodźi kokoſz. Matrix, nutrix gallina, mater. Kwárkßle.

Kwoka kokoſz. Singultit, glocit. Kwakſi wiſʒta

Kwokánie. Singultus, us. Kwakſeimas.

L A.

Łabęć. Cygnus. Olor. Gulbis.

Łabęći. Cygneus, olorinus.

inus. Gulbinis.

Láchmány. Cento, pannucium. Skarundos / ſkepetos.

Láciná / łácinſka mowá. Latina lingua. łotinißkas liezuwis.

Łácinſki. Latinus. łatinißkas.

Łácniey. Faciliùs. pigiaus.

Łácno. Facilè expeditè, faciliter. pigay.

Łácno mi. Vacuus ſum ad aliquid, vaco. Speiu/ nuſiekmi.

Łácność. Facilitas, facultas. pigibe.

Łácny / łátwy. Facilis, perfacilis, expeditus. pigas.

Łącze. v. Rozłączam.

Łączká. Pratulum. piewele.

Ląd. Terreſtre iter. littus, iter terrâ. Kielas žiemy / vnt žemes.

Łádá co / ledá co. vid. Ktokolwiek. Kaiakas. Item v. podły.

Łádá iáko. v. Jákokolwiek / nieporządnie.

Łádui? nawe. Saburro, onero nauem, conijcio aliqua in nauem. prikrauſu / pridemi eldiju.

Ładunek ßkutiny / okretowy. Saburra. Krowa eldiju.

Ładunek do ſtrzelby. Miſſilia bombardarum. Szaudomień daykray / ßaudimop prideru.

Łagier. v. Drożdże.

Łágiew / łagiewká. Ampulla, lagena, lagunculа. pleßka.

Łagiewnik. Ampullarius pleßkinikas.

Łágodnie. Blandè, ſuauiter, leniter. Meyley/ małoningay / mieley.

Łágodnieie. Manſueſco, miteſco. Romu / małonu tumpu.

Łágodniuchny. Blandicellus, leniuſculus. łabay mielas.

Łágodność. Blanditia & blanditiæ, facilitas, lenocinium. Meylibe / romumas.

Łágodny. Affabilis, manſuetus, mitis. Meylus / romus.

Łágodzę. Lenio, delinio, mulceo. Meyluoiu meyłauiu / małdou.

Łágodzenie. Delinitio, placamentum, mitigatio.

K 4 Meyla-

Meyſawimas.

Łáiánie. Contumelia, maledictio, conuitium. Roloimas.

Łáie komu. Increpo, reprehendo, exagito. Roloiu.

Łąká. Pratum piewa.

Łákne / chce mi ſię ieść. Eſurio. Alkſtu.

Łáknienie. Eſuritio. Alkatis / alkimas.

Łákocenie. Allectatio, illectamentum. Smaguráwimas.

Łákoći / łákotki / przyſmáki. Cupedia, cupediæ. Smaguriey / ſmalſtibe.

Łákomie / chćiwie. Auarè, ſordidè, voraciter. Łobiogieydingay / łobiotrokśćiey.

Łákomſtwo. Auaritia. Łobiotrokſztibe / łobiotrokſztáwimas / łobiogeydulis / trokſztulis turtes.

Łákotliwy / łákotká / łákotnik. Gulo, ganeo, popino. Smalſcius / ſmagurius / ſmagurus / ſmaltus.

Łamánie. Fractio. Łauzimas.

Łámię co. Frango, diffringo, perfringo, confringo. Łauzau.

Łámpá. Lucerna. lychnus, lampas. Lampa.

Łámpárt. Leopardus. Łuśis.

Łáná świecá. Funale. zwakie lieta.

Łáncuch. Catena. Łynćiugas.

Łáncuchowy. Catenatus. Łyncuginis / łynćiugu pririſztas.

Łáni / Cerua. Elne.

Łánie / Fuſio. Łeimas.

Łápá / Vola urſi. Łetená.

Łápáczká / ſámołowká. Decipulum ſeu decipula. Spuſkas / gaudikle.

Łápáczká w mowie. Aucupium, captio, tendicula. Gaudikle zodiy.

Łápam. v. Chwitam. Gaudou.

Łápicá / łápká myſzá. Muſcipula. Pelekautay.

Łas. Sylua. Miſzkas.

Łáśicá / Muſtela. zabinkſztis.

Łáśicá leſná. Viuerra, ictis, idis. zabinkſztis miſzkine.

Łaſká pret / pálcat. Verber, virgula, rudis. bacillus. Łazda. Łá-

Laská do podpieránia sie. Baculus Kumtis.

Laska pástuszá. Pedū. lazda piementes.

Laská poselská. Caduceum lazda nusiuntinio.

Láská/Gratia, studium, beneuolentia. Malone/ milista.

Láskaw. Propitius, beneuolus Malonus.

Láskáwie. Benignè, beneuolè, amabiliter. Maloningay.

Láskáwość. Benignitas, clementia Malonibe

Laskowánie / złobkowánie v teszarzow. Striatura. Iżpożijmas/ pożijmas.

Laskowáty / lochowáty. Striatus, canaliculatus. Iżpożitas.

Laskuie. Strio, as. Pożiiu.

Laszczki / do ktorych ziołá przywiezuią. Canterioli. żalgos.

Lásze sie. Blandior, vulpinor. Wiburiu.

Lászt. Achane, es fem. Miera rugiu/ druskos. etc. loſztas.

Látá w sukni. Frustu panni assutum. Skwetas/ lopinis.

Látá dáchowa. Tigillum, asseres, ambrices. Grebestas.

Látá / in plur: Anni ætas. Metay.

Latáiąca rzecz. Volucris, volatilis. Skredżiojus/ skrindus.

Latam. Volo, volito, peruolito, meo. Skrindu/ skredżio-iu.

Latam co. Sarcio, resarcio. lopiu.

Latánie/ lot/ lecenie. Volatus, meatus. Skredżioimas/ skridimas.

Latáwiec / Incubus. Aytiwaras.

Láterniá / Laterna, cornu. żibintuwe.

Láterniá morska. Pharus. żibintuwe mariose.

Latká dżiecinna. Pupa, imagunculæ. lele.

Láto. Æstas. Wasara.

Látorośl / gałązká młoda. Turio, planta, germen, stirps, insitum, tradux. Wasára-augis.

Látorośl / do szczepienia w pniak. Planta, germen, surculus, vitis. Wasaraugis isodinimas kielman kito medżio.

Látorośl winna. Propago,

pago, pampinus. Klemno wino medzio.

Látośi / tegoroczny. Hornotinus, hornus. śiu metu.

Látuie. Æſtiuo, as in æſtiuis ſum. Waſaroy kur giwenu/waſarau=iu kur.

Lawá / Scamnum. Suolas.

Láweczká/ Scabellum, ſubſellium. Suolelis.

Láwendá/ Caſia. Lawenda.

Láwicá ná ktorey v-rzod śiádą. Subſellia, orum. ſcamna iudicum. Suolay ſudziu.

Láwnik/przyśieznik. Aſſeſor, iuratus. priſegnikas.

Laze/ wlocze ſie. Repo, repto, pererro lunzdziotu/ walkiotuoſi. hinc lundzius. ſubſtant.

Láźiebnik. Balneator. pirtinikas.

Láźiebny / Balnearius, balneatorius. pirtinis.

Láźnia. Balneæ, arum. balneum. pirtis.

Lázur / kamień álbo materia do fárbowánia modro. Cæruleum. *Subſt:* Cæruleus lapis. Materia vnt nudazmo melinay.

Lázur ſukno/ Pannus cæruleus. Gielumbe melina.

L E.

Leb. Caput. Galwa.

Lece/ Volo, labor. Skrindu/ puolu.

Lechce/ lekce. Titillo, blandior, permulceo. Katulu.

Lechtánie / Titillatio, ſcalpurigo. Katulinimas.

Lecie/ Æſtate, per æſtatem. Waſaroy/ waſarometey.

Lecze / Medeor alicui, medicor, curo, ſano. Gidziu.

Leczenie. Curatio, medicatio, ſanatio. Gidimas

Ledwie/zaledwie. Ægrè, vix. Adwos/wos newos/ minkay.

Legam / Cubito, incubito. Gulinetu.

Legowiſko. Cubitus, us. Gulte/ migis.

Leie co/ Fundo, pilu/ leiu.

Leiek/ Infundibulum. piltuwas/ warunka.

Lekánie / ſtrách. Pauor. Bayſa/bayſtbe.

Lekam ſie. v. boie ſie. Guſtu/

Gustu. *Præt:* iʒsigunday/ baydausi.

Lekarká. Perita medicinæ fæmina. Giditoia.

Lekárnia/ *Locus* vbi ægri curātur. Giditumе.

Lekárska náuka. Medicinalis, ars. Giditinis/ stitinis.

Lekarstwo/ Medicina, remedium, pharmacum. Warstas.

Lekarʒ/ Doktor/Medyk. Medicus, Doctor medicinæ. Giditotas/ waystitotas.

Lżekki / niepoważny. Leuiusculus, futilis. lapus lapunas/nenurimus.

Lekki / lekuchny. Leuis. lyngwas.

Lekkowiernośc. Credulitas. Vmas tikteimas/ graytatikibe.

Lekkowierny. Credulus. Vmatikis / graytatikis.

Lekko / Leuiter, scurriliter. lapiey/ tuściey/ sulapawimu.

Lekkośc. Leuitas, petulantia. lapawimas/ lapibe.

Lektyká/ Lectica, gestatoriam. Naßciey/ naßtis/ naßtine.

Lemieß/ Vomis, vomer. ʒagre/ʒuobris.

Len/ *ziele.* Linum. Linay.

Lenie sie/ cießko mi co czynic. Grauor, pigror. Tingiu / wingiu/ sunku mi darit,

Lenistwo / leniwośc. Tarditas, cunctatio, mora. Tingieimas/ tingiste.

Leniwem czynie. Tardo. Tinginu/ tingumi/ tinginiu darau.

Leniwie/ leniwo cieʒko. Languide, grauatè. Tingiey.

Leniwiec/ v. Leniwy. Tingus.

Leniwy. Tardus, piger, lentus cessator. Tingus / rumbus/ stumbus tinginis.

Lenne práwo/ Feudū, ius feudale,

Lep/ Viscum, Emala/ lipikay.

Lepce/ Lambo, laku.

Lepianka / Lutamentum. Lipine.

Lepiarʒ / Parietarius. Lipitolas.

Lepię co / Luto, as. Lipiu.

Lepiey/

Lepiey/ Meliùs, satius. Gieriaus.

Lepszy / Melior, potior. Gieresnis.

Lesnieie Syluesco, stirpesco. Azu-augu/ azuzielu.

Lesni / Syluestris, syluosus. Miszkinis.

Leszcz/ Cyprinus latus, prasinus. Palsza.

Leszczyná / drzewo leszczynowe. Corylus. lazda.

Leszczyná lasek leszczynowy/ Coryletum. lazdinas.

Letni/ Tepidus, tepes. Wasarinis / neysiltas neyszaltas.

Letny podeszly w lećiech/ Annosus, affecta ætate Senas/ wetuszas.

Letni / látu slużący. Æstiuus. Wasarinis/ wasariszkas.

Letnie/ Æstiuè. Wasaringay.

Letnie ćiepło / Tepor. Mazasiltis / wasarasiltis.

Letnik. Mulieribus stola. Seionas.

Lew/ Leo. Lewas/ Lutas.

Lewicá / lewa reká. Læua, sinistra. Rayre.

Lewy/ Læuus, sinister. Rayras.

Leyc/ Lorum, habena. Wadeles.

Leycowy koń / Funalis equus. Jwadziotomas arklis.

Leżá żołnierska letnia. Æstiua, orum. Wasaraguolis / wasaragultas kárieywiu.

Leżá żołnierska zimna/ Hyberna, orum. hyemalia. ziemaguolis / ziemagultas kariauniku.

Leże / Iaceo, cubo, incumbo. Gulu.

Lgnę/ vide. Vlgnąc/ Klunsiu. Lgnę tu Klupu ćia/ klumpus. Lgnący.

Leżenie / Cubitus, accubatio. Guleimas.

L I.

Librá papieru. Volumen chartæ albæ. Rietimas popieriaus.

Licho/ Impar numerus. Skaycius neliguo.

Lichtárz / świecznik. Candelabrum, lychnuchus. zibintuwis.

Lichwá / płat. Fenus, vsura,

vſura, quæſtus. Nuoma/ nauda ążu paluki pinigu.

Lichwiarſki / Feneratorius, vſurarius. Nuomos/ nuomiznis.

Lichwiarz/ Fenerator, tocullio, Nuomininkas.

Lichwie/ Fenero & orfenus ab aliquo accipio. Nuomu imu/ nuomautu.

Liczbá / Numerus. Skaycius.

Liczę co/ Numero, recenſeo, dinumero. Skaytau.

Liczmany / Abaculi, calculi ſupputatorij, ſkaytikley.

Lilia / Lilium. Lilia.

Limonio owoc drzewny. Malum limonium. Limonia.

Lin / Tinca, merula lacuſtris. Linas.

Liná. Rudens ora. Suktine / grižtine / kanapine wirwe.

Linia / Linea. Linia/ brukšis / eylale perbraukta.

Linia rodu / fámiliey. Proſapia, ſtemma. Eyla giminès.

Linieię/ Verno, Nu-šišeriu / šieriuſi.

Lipá/ Tilia, Liepa.

Lipcowy/ Iulius, quinctilis adiectiuum. Liepinis.

Lipiec mieśiąc. Iulius, quintilis. Liepos menuo.

Lipiec miod przaſny. Anthinum mel. Medus liepos.

Lipień rybá/ Thymallus. Lipinis.

Lipki/ lepiſty. Tenax, lentus, piceatus, viſcatus. Glitus/ limpus.

Lipkość. Lentor picis, Glites. *plur*: Glitumas.

Lipnę/ lipnieię. Lenteſco, Glitu / limpu tumpu.

Lipowy. Tiliaceus. Liepinis.

Lis / liſzká. Vulpes, vulpecula. Lape.

Liściany/liściowy/ z liścia. Foliaceus. Lapinis/ iž lapu/ lakſztinis/ iž lakſztu.

Liście/ Folia, orum. Lapay/ lakſztay.

Liścieię / liście wypuſzczam. Folijs luxurio, folia emitto. Lapus išleydžiu.

Liśi. Vulpinus. Lapes.

Liſo-

Liſowáćieię / Rufeſco, rutileſco. Rudu tumpu.

Liſowáty / liſáwy / ruſy. Ruffus, rutilus. Rudas

Liſt drzew / Folium, comæ arborum. lapas / lakßtas.

Liſt / piſánie od kogo przyſłáne. Epiſtola, literæ, epiſtolium. lakßtas / gromata.

Liſtopad / Nouember. lapakritis.

Liſtownie / Per literas, ſcripto lakßtu / per lakßtu duot źiniu / etc.

Liſtowny / liſtowy. Epiſtolaris. lakßtinis.

Liſtwá do ściany przybita / Pluteus, corona & coronis. lyntina.

Lißáiowáty / Impetiginoſus. Szaßuotas / niežuotas.

Lißay / Mentagra, impetigo, lichen. Szaßay / niežay.

Lit / máteria do litowánia. Ferrumen. Materia vnt ſuwirinimo.

Litera / czcionká Litera. Litera.

Litość / lutość / użalenie / miłośierdźie / politowánie. Miſeratio, miſericordia, cordoliũ. Suſimilimas / mielaśirdiſte.

Litośćiwie / miłośiernie / Miſeranter, cum cõmiſeratione. Mielaśirdingay.

Litośćiwy miłośierny / Miſericors. Mielaśirdingas.

Litowánie czego czym. Ferruminatio, glutinamẽtum ferri, Azugrudimas.

Lituię co / Ferrumino, agglutino. Azugrudźiu

Lituię ſię nád kim / lito mi kogo / żalmigo. Miſereor, miſereſcit me. Suſimilſtu vnt ko / paſigaylu.

Litwá / Lituania. Lietuwa.

Litwin. Lituanus. Lietuwnikas.

Litewſki / Lituanicus. Lietuwißkas.

Lizánie / Linctus. layžimas.

Liżę co. Lambo, lingo, delambo. layžau.

Lkáiąc. Singultim, ſingultu. Snipſedamas.

Lkam / Singulto, ſingultio. Snipſiu / ſniubuožu.

Lkánie / Singultus. Snipſe-

Snipſeimas / ſnlubawl=mas.

Lniany. Lineus. Lininus.

L o.

Loch/ Lacuna. Ola.

Lochowánie/lochowatość/ Cauum, cauamen recessus. Kuſis/rauſikle.

Lochowáto/ Cuniculatim. Rauſitay.

Lochowáty / iámiſty/ doliſty. Concauus, cauernosus, latebrosus, exesus. Parauſitas / rauſuotas.

Lod/ Glacies. ladas.

Lodowácieie / Glacio, &or ladu tumpu/ſuſzulu/laduoiu.

Lodowáty / Glaciei ſimilis. leduotas.

Lodygá / kłącze ná ktorym/ liście / iagody/ ſtracze roście. Scapus caulis. Stumbas.

Lodz / lodká mała/ bartká/ bat/ bácik / Nauicula, nauigiolum, ſcapha, celox, actuariolum. Eldiſcle/ luotelis.

Loie/ loiem ſmárute/ Seuo, as. vel ſebo, as. Tau kays tepu.

Lotowáty. Sebosus, vel ſeuosus. Taukays ſnteptas / taukuotas.

Lokánie / Liguritio. prarſmas.

Lokat / Hypodidaſcalus. Wietinikas moktoio.

Lokay/ ſtaſir / Lecticarius. peſtinikas.

Lokciowy / lokietny. Cubitalis. Wolaktinis/ wienu volákri turis.

Lokieć / członek reki od przegubu áż do dłoni. Cubitus, vlna, lacertus. Alkune.

Lokieć/ miárá lokcio=wa/ Cubitus & cubitum. vlna. Wolaktis

Lokietnik / Pigmæus. Wolakcius/ neuſzauguo.

Lom. Ramalo. fragmen ſyluarum. lauzas.

Lomikámień / Adiect: Saxifragus. Akmenalauzis.

Lomiſty/ lomny/ Fragilis, Traſzkus/ lauzus/ luztus:

Lomot/ Fragor: Trakſzmas/ brakſzmas:

Lon/ Paxillus, embolus, epibolus, Wirbalas/ áżukayſzris:

Loniſlo czynie/ Sinuo. Sterblelu darau:

Lonk

Lonisty / Sinuosus. Sterbletas.

Lono w ciele / ná ktorym co trzymamy. Gremium, sinus. Kieley vnt kuriu turime ku.

Lono v ßátv / podolek/ Sinus, lacinia. Sterble.

Lopátá do skrzebánia/ skrzybáczká. Batillum.,

Lopátá chlebowa/ Pala, Infurnibulum. Lizie.

Lopatká w ciele czlowieczym / Omoplata. Petis.

Lopátká v bestyi. Scapula, armus, coxendix. Petus.

Lopian / rzep wielki/ lopuch/ Bazyna. Lappa, petasites. Warnaleßa.

Los/ losowánie/ Sors, sortitio, sortitus. Burta.

Loś/ Alces is. alx, alce, es. Briedis.

Losem/Sortitò, ex sorte. Burtu.

Losownik / Sortitor, sortilegus. Burtametis.

Losoś/ Salmo. lasaßa.

Losuię / Sortior, sortes duco. Burtas metu/ per burteles ku daliju.

Loßko / Grabatus, lectus, torus. lowa/ patalas.

Loßkowa záslona / Plagula lecticæ. Azutiestuwe patalo.

Loßkowy / Toralis. patalinis.

Lot / wagá / polunciey. Semiuncia. puse funto/ puse waßko.

Lotny/ lataiący. Volatilis, volucris. Skrind⁹/ skredziolus.

Lotowy / Semuncialis, semunciarius. pusiafuntinis / pusiawaßkis.

Lotruię/ vid Rospustnie/ żyię.

Lotr/ v Niecnotá/ złośnik. Nielabas.

Lotrowstwo / Sentina sceleratorum, colluuies latronum. Daugielis piktadeiu.

Lowczy. Venaticus, venatorius. Medzioimas.

Lowczy/ Subst ant: Venatorum præfectus. Medzlotoiu / medwisiu medziawiśiu wiresnis.

Lowię ryby / Piscor. żuwau-iu/ żustu.

Lowię zwierz / pólu ię. Sector, venor, capto, sequor feras. Medzioiu/ gaudau

gaudau žweris.

Lowie ptastwo/ Aucupor Gaudau paukščius paukštaužiu.

Lowiec ladáiáki / Venator, vestigator. Medwišius / medžiotoias / medžiawišis.

Lowienie ryb / Piscatus. Žuwawimas žukle/ žuklawimas.

Lowienie ptástwá. Aucupatio. gaudimas paukščiu/ paukštawimas.

Lowienie źwierzá. Venatio, venatus, us. ferarũ. Medžione / gaudimas žweriu.

Loy/ Seuum vel sebum. Taukay.

Loże do sypiánia / łożko/ Cubile, lectus, torus. Lowa/ patalas.

Loże rzeki / row ktorem płynie/Alueus, fossa. lobas.

Loże biegunow v wáłkow / kol młyńskich vtaczek. Armilla. Kiette.

Lożna chorobá / Epidemia. Laukos.

Lożnicá ábo sypialna komorá / Cubiculum, cõclaue. Gulta / kamara gulima.

Lożnicá nowożeńska ábo małżeńska. Thalamus. Gulta nauiowedeklu.

Lożniczy/ *Adiect:* Cubicularis. Guolinis/ gulinis.

Lożniczy/ *Subst:* Cubicularius patalinikas / gultinikas.

Lożysko / legowisko/ Cubile, latebræ ferarum. Guolis žweru/ buklas.

L s.

Lśknąco co czynię. Nitido. Swidinu.

Lśknący się lśnący się. Coruscus, nitidus, micãs. Swidus / žibus / skaystas.

Lśknę się/ Corusco, niteo, effulgeo, splendesco. Swidu / žibu/ twasku/ skaystinuosi.

Lśknienie / lśnienie błyskánie/połyskowánie. Nitor, splendor, radiatio. Swideimas / žibeimas/ twaskiеimas.

L v.

Lub / łubek / Cortex. Ziewe.

Lubię co & lubuię /lubo mi/ miło mi. Titillor, delector, libet libitum est.

Megſtámi kas/ megiuoſi kuo.

Lubieżnie /| Libidinoſè, molliter, delicatè. Minkßtay / ſu gierium/ lepintay/ megiey.

Lubieżność. Mollities, illecebra, deliciæ, lenocinium Gierius / gen: gieraus/minkßtibe/lepintmoſis/megibe/lepibe.

Lubieżny/ Mollis, voluptarius, voluptuoſus. Gierin ſekiotoias / megius/lepus żmogus.

Lubki ná zlamaną noge/ Canalis. luobay vnt palaußtos koios.

Luczek/ ziele luk. Porrus & um. pladiſtay.

Luczkowy/ Porraceus, pladiſtinis.

Luczywo. Tæda. żiburis ßakaley.

Lud. Populus żmones.

Ludny / Frequens, celebris, refertus. Daug żmoniu turis.

Ludokradca / Plagiarius. żmoniu wagis / żmogiawagis.

Ludo.kupiec / Mango, venalatius. żmoniu pardaweias.

Ludzkiem/ Vano, lacto ludifico. Wiloiu ku/ wilbinu.

Ludzie. Collectio, homines, mortales. żmones.

Ludzki/ lucki od ludzkości / Humanus, hoſpitalis, comis. żmogißkas/ żmonißkos.

Ludzkie / Humaniter, officioſè, comiter. żmonißkay/ żmogißkay.

Ludzkie przyrodzenie. Humanitas. żmogiſte / żmoniu prigimimas.

Ludzkość. Humanitas, beneuolentia. żmogiſte/ gieras noras/ gieribe.

Ług / Lixiuium, & lixiuia. Szarmas.

Łuk/ Arcus Kilpinis.

Lunatyk/ Noctambulus, *Plur:* lunaticus. Meneſinikas/ meneſinis, meneſiny ligu turis.

Łup/ Spolium, ſpolia, orum. manubiæ, præda. Nupleśia / nuopleßa / nauda ißwerzta, ižwerżimas/ ižwerża.

Łupánie/ Fiſſio. ſkaldimas/ ſkielimas.

Łupie miáſtá/ ludzie/ Prædor, ſpolio. pleßau mieſtus/. żmones.

Łupieſtwo/zdzierſtwo łupienie/

łupienie / Latrocinatio, spoliatio, prædatio. Draſtimas/ pleśimas.

Lupież ná głowie. Porrigo. pleyſkana / plural: pleyſkanos.

Lupieżcá / Spoliator, prædator. direptor. Draſżitoias/ płoſzitoias.

Lupieżny / Prædatorius. Draſkus/ pleſzus/ lupus.

Lupiná / łuſzczyná/ obłupina grochu / etc. Tunica lupini valuuæ. vtriculus, concha, follicul⁹ Kiauſzas/ ktautas/ lukſztas/ odele/ nuoluopa.

Lupiny/łuſki/łuſzczyny twarde orzechow / Operimentum, putamen nucis. Kiauſzas rieſzucio.

Lupiniaſty / Corticoſus. Kiauſzuotas / nuolabuobas.

Lupny/ ſczepny/ Fiſſilis, ſectilis, ſciſſilis. Skalus.

Lupowy ábo z łupow/ Manubialis, manubiarius, Nupleſztinis / iżwerztinis

Luſka/ Squama. Srieguas.

Luſka żelazna./ Squama ferri. Draſka gielażine.

Luſkowáty łuſkawy/ Squamoſus, ſquameus. Srieguotas.

Lutnia / Chelis, cithara, barbitus & on. Citara.

Lutniſta/ Citharædus, Pſallocitharædus. Citariſta.

Lutniowy/lutnia mieśiącą bywaiący. Februarius, a, um. puſinis/ puſtinis.

Luty / Februarius, intercalaris menſis. puſis/ puſtis.

Luznik/Fiſcus viminęus, colum lixiuum. Koſztuwis ſzarmintis.

Luzny/ ługowy/ Lixiuus Szarmintis/ ſzarmo.

L w.

Lwi. Leoninus. Lewo/ lutinis/ lewinis.

Lwicá / Lea, leæna. Lewee / lutee.

Lwiątko / lwie / Scymnus. Lewaytis/lewitis/ lutitis.

L y.

Lyczak/powroz z liká. Tomex & thomex, tomica Wirwe lunkine.

Lykam / Glutio. Ryju.

Lyko z drzewá darte/ Liber, Philyra. Karna/ lunkas.

Lyśieię/obłázęmi w=łosy / Calueo, caluesco, caluesio. pliku tumpu / plinku nußuntu.

Lyśiná / Caluitium. plikie/ nuplikimas / nu=ßutimas.

Lyst mieśisty / pega/ Sura. Blauzda/ pablau=zdis.

Lysy/|Caluus deflocatus. plikas.

Lyßká/ Cochlear & cochleare. Szaukßtas.

L z

Lzá/Lachryma. Aßara.

Lzáwy / Lachrymosus. Aßaringas.

Lżę / kogo / láię stro=motnie/ ßkálnię/ Contumelia aliquem onero, insequor, vexo, noto, dedecoro, lacero. Koloiu / iß=giedinu / gietu darau kam/ lotoiu / sarmatiju/ peyktu.

Lżyćiel / Conuiciator, contaminator. Kolotoias sarmatitoias.

MA.

MAcam / Palpo. Trop: zrozumieć chcę. Tento, indago, exploro. ciu=pineiu. Item. Dabuoiosi/ dasitiriu.

Mácánie / Palpatio, prætentat^9, us. Ciupinei=mas.

Mace / Turbo, infusco. Drumśćiu.

Macenie / Turbamentum. Drumstimas.

Mach/ vt iednym ma=chem/ Ictus. Moimas.

Macham czym / ßer=muię/ Ventilo verso, moueo. Szwaytau/ krutinu/ wetau.

Machanie / kiwánie / Motus, intentatio, intentatus, us Szwaytinimas/ moimas.

Mácháŕzyna/pęcherz/ Vesica. Puste.

Mádlárstwo/v Szal=bierstwo Wiloimas.

Máchluię / Tricor, conturbo. Máyßau/pay nioiu/suku/ meluoiu.

Mácicá winna/ Vitis, viticula. Liemo / ßa=knis wino.

Mácicá winnna dzi=ka / Labrusca. Szaknis dika wino.

Máciecowy máciczny. Viteus, vitifer. Liemeni=nis. Máciek

Máciek/ kiszka gruba. Pingue suis intestinum. Peszra drutine.

Máciérzanká/ Serpillum ciobray laukiney.

Maciérzyński/ Maternus. Motinos/ motinisz-kas.

Máciérzyzná / Res materna. Motiniszkiste.

Máciorká / Matrix. Momele / mociule.

Mácloch / máczloszek/ murek / Riscus. Vnkszta wieta sienoy/ peckiele.

Macochá / Nouerca. Mociekа/ pamome.

Macoszynny / Nouercalis. Mociekos/ mocie-kinis pamomis.

Maczain / v. Namaczam.

Mączny/ Farinarius, pollinnarius. Miltinis/ miltump prigulis.

Mącznyſ/ z mąki mączany. Farinulentus. Miltinis/ iz miltu.

Mączugá/ kulá/ wećierá/ palká / Sparus, & um, claua. Buoze kule.

Mądrość / Sapientia, prudentia. Iszmintis / protas.

Mądry/ Sapiens, prudens, prudentia præditus. Iszmintingas/proto/isz-monios didzios.

Mądry iestem/ Sapio, habeo salem. Iszmanau/ supruntu.

Mądrze / Sapienter, perscienter, non inargutè. Iszmintingay / su nuomonu / su iszmoniu / su zinu.

Máglowány/ v. Gladzony.

Mágluie/ v Gladze.

Mágnet / Magnes, siderites. Akmuo gielazitraukis.

Mágnetowány / Magneticus. Akmeniuo gielazitrauktinio.

Maieran Amaracus, & amaracum. Maieronay.

Maieranowy / Amaracinus. Maieroninis.

Maiestat / godność/ Maiestas. Maiestotas.

Máietność / dobrá/ Possessio, bona, copiæ, opes. Turte/ turtas/ lobis.

Maietności cudzey trzymánie ná poprawe/ Emphyteusis. Swietitimos dirwos tureimas aźu pinigus. Máie-

Máietnoſtká / Poſſeſſiuncula, copiolæ. Turtule.

Máietny / Locuples, peculatus Turtingas / paſituris.

Maiowy / Maius, a, um, Moinis / moiaus.

Mák / Papauer. Aguonos.

Mąká / Farina. Miltay.

Mąka pſzeniczna przeſiedna / Pollen, flos tritici farinæ. Miltay kwieciu pirmieij.

Mąká pſzeniczna ſrzednia / Simila, ſimilago. Miktay kwietiniey widutiniey.

Mákowká / Caput papaueris, Aguonos galwa / ir aguona.

Mákowy / Papauereus. Aguoninis.

Málárſki / Pictorius. Teplotinis.

Málárſtwo / Pictura, graphis, dis. Teplone.

Málarz / Pictor. Teplotoias.

Małdrzyk / Caſeolus pinguis. Surelis riebus / awminis.

Malmowy krzak / Rubus idæus. Krumas awieciu / awietes / awietinas.

Máliny / málinowe iágody / Mora rubi idæi. Awietes / vogos.

Málmázya / Vinum aruiſium, malmaticum, maluiſium. Malmazia.

Malo ich / Pauci, parua copia, Maza iu.

Malo / Subſtant: Modicum paruum. Maza.

Małomowność / Pauciloquium, echemythia. Mazakalba.

Małomowny / Paucorum verborum. Mazakalbis.

Małonogi / Struthopus. Mazakois.

Małooki / oczko. Ocella. Mazakis.

Małość miary / Paruitas, exiguitas.

Małość liczby / Paucitas. Mazibe / mazia, mazie

Malowánie / Pictura. Teplone / teploimas.

Málowány / nieprawdziwy / nikczemny. Pictus, ad vmbratus, fictus. Pramanitas / ne tykras.

Málowány fárbą po wierzchu powleczony / Color a-

Coloratus. Jźtepłuotas krosilu/ krositas.

Małpá/Simius, simia. Bezdźiona.

Malta wysep/ Melita insula. Sala/melita.

Malteński /| Melitensis, melitæus. Melitinis.

Maluchny / Pusillus, Perparuus , minusculus , paululus perexiguus. Mażintelis.

Maluie co/Pingo, expingo. Tepluoiu.

Mały/ Paruus, tenuis, modicus, exiguus. Mażas.

Małżeński/ Coniugalis, maritalis, Wiromoterinis/ wirißkas.

Małżeństwo/ Matrimonium, coniugium, connubium. Moterisste.

Małżonek/ Maritus, coniux. Wiras moteries/ patsay.

Máłżonka/ v. żona. Wiromote/ pati.

Mam/ Habeo, occupo, possideo, obtineo. Turiu.

Mámá / Mamma. Moma.

Mamczyne myto/ Nutricia, orum. trophima, orum. Alga żindimo.

Mamię kogo/ zamydlam konu oczy. Demento , fucum facio, offundo animis caliginem. Apmonyju ku.

Mamienie/ Præstigiæ & præstigia, orum. Monay.

Mámká/ Nutrix. žindiwe/ žinditoia.

Mamránie / mruczenie/ Murmur. Murmeimas.

Mamrze/mowię choć głośno czego drudzi nierozumieią / Murmuro, cornicor. Murmu.

Mań / lennem prawę co trzymáiacy / Fidelis, cliens, beneficiarius. Gieradestnikas.

Mandat krolewski / Diploma , decretum, mādatum. Jsakimas/dekretas Karalaus.

Mánelá / Dextrale, ornamentum manus. Runkareditle / prierunkowiey aukśini.

Manipularz kápłáński/ Orarium, manuale. Runkamauste.

Mánná kaßa polská/ Manna polonicum, Walkine manna.

Máństwo/lenno/lenne práwo/ Feudum, clientela, homagium. Gieradel-stnibe.

Mántyká / Pera, mantica. Našuley.

Mapa/ kráiopisow tablicá / Tabula coſmographica, pictura mundi. Swieto parašimas/ tablicia/ arba drobe vnt kurios / swietas iš rašitas ira.

Márcepán / Marcipanis, panis ſacharites. Saldiene aptiekine.

Márcepannik/ Cruſtularius, dulciarius Saldienes aptiekines daritoias

Márchew ogrodna zolta/ Siſer. Morkwos.

Márcowy / Martius. Morciaus/ morcinis.

Márcowy kwiat/ Jácynt/ Hyacinthus, vaccinium, Jacitas žiedas.

Margraf/ Marchio.

Markoce / mrucze/ Murmuro, muſſito. Murmu.

Markotánie / Murmuratio. Murmeimas.

Márkotno mi/ niemilo mi / Ægrè, moleſtè, grauiter fero. Bostu mi vnt tawis / bostus esst man/ ibosta man/ Præt: Jbodau.

Marmur / marmor. Marmuras.

Marmur biały / Parius lapis Marmuras baltas.

Marmur czerwonobiały/ Porphyrites. Marmuras raudonokas.

Mármurek/ Pellis vulpina marmorei coloris. Lapes pilkos oda.

Mármurem położony. marmoratus, marmuru gulditas.

Mármurowáty / marmoreus Marmuotas.

Mármurowy/ marmoreus. Marmurinis.

Mármurnie / marmurem pkładam/ marmoro. Marmuru guldžiu/ kloiu

Marnie/ v. Nikczemnie. Niemunciey/ dikay.

Márność/ vid. Prożność.

Márnotrawcá/ Vide, Vtrátnik.

Marnotrawstwo/ vid. Vtrátá.

Márnuie / márnotrawie/ v. Przemárnowác.

Márny / prożny / nikczemny. Inanis, vanus, euani-

euanidus. Niekam nedetus.

Márszálek powszechnie. Anteambulo, designator. Marszalka.

Marszálek koronny/ Irenarcha, Administer publici consilij. Marszalka karalistes.

Márszálek nádworny/ Prætor comitatus Augustalis, vulgo marescalcus curiæ. Marszalka seniu karalaus.

Marszálek pogrzebny. Designator, funerum arbiter. Marszalka pakasinu.

Márszálek taneczny/ rey wodzacy/ Choragus, præsultor, præsultator. Marszalka tucians, pirm kitu tunciuy eius.

Márszálek weselny/ biesiadny/ Præfectus cōuiuij, architriclinus. Marszalka swodbos/puotuos girtes.

Márszálkowstwo/Cura palatij. Marszalkiste.

Márszálkuie/ Prægredior, antegredior. Pirma eymi.

Marszcze sie/ Contraho vultum, corrugo frontem. Susiraukiu/ raukausi.

Marszczenie/ Contractio frontis, &c. Suraukimas kaktos.

Mártwie sie/Coerceo, contineo, refreno, reseco cupiditates. Marinuosi.

Martwieie/ nie czuie sie/Obrigesco, rigeo, emorior, obtorpeo. Apmirsztu/pastimpu/nesijauciu

Martwy/ Exanimatus, exanimis, emortuus, intermortuus. Apmiris/ pastipis.

Máry/ Feretrum, sandapila, capulum. Naszciey numirusiu.

Márzec miesiąc/ Martius. Morcius.

Márzne/Gelo, glacior, congelasco. Szulu.

Másá álbo mássá v áptekárzow/ Massa, Taszla áptiekine.

Maść do námázowánia. Vnguen, malagma, cataplasma. Tepalas.

Maść/ Color. Krosa/ forba/ kworba.

Maślanka/ Oxygala, lac serosum. Iszsukos.

Masło/ Butyrum, spuma lactis. Swiestas.

Mászkárá/lárwá/Persona, larua. Licina.

Máßkárnik/ w máßkate vbrany / Personat⁹, laruatus. Licinikas/ licinu vzdingtas.

Maßt/ Malus. Pratesas eldžios/ witines.

Maßtálerz/ Hyppocomus, strator. Arkluu priweyzdetoias.

Máßtowy drąg poprzeczny/ Antenna. Kartis/ pratesine skiersa.

Máßtowy wierzch ábo dźiura/ Carchesiũ. Wirßus prateso arba skile.

Maßtu srzodek / Trachelus. Widus prateso.

Máta z słomy/ źielska/ trzćiny. Teges, storeã, matta. Pine śiaudine/ lunkine/ etc.

Matacz / v. Klamca/

Matam/ v. Klamam.

Matánina / zámotánie / Tricæ. tricones, implicatio filorum. Surayzʒa surayzginnas.

Matánina/ v. Błazeństwo.

Materac/ piernat spodni. Culcita, culcitrá, sub stramẽ. paklotinwe del sedeino/ guleino/ priegalwis.

Materklasy / Supellex. vilis, vetus, fracta. Palaykasudziey.

Materialny/ Corporeus, corporatus, constans ex materia. Iż materios padaritas.

Mátká/ máć/ Materẽ. Motina.

Mátke żywo maiącý/ Matrinus puer. Giwu motinu turis.

Matkí náśláduie. Matresco. Seku motinu.

Matnia/ Sinus, sagena, nassã. Kulis tinklo / sedzia tinklo.

Mátuchná / Matercula. Motinele.

Máwiam / Dictito, in ore semper habeo. Kalbineiu/ dażnay kalbu/ tunkiey bilau.

May mieśiąc / Maius. Moius.

May rozgi z liśćiem źielonym/ ábo źiołá z łodygami/ Frondes, herbæ ad ornandas aras, templa, pompas. lapuotos ßakos / żoles su stumbays del priredimo altoriaus bażnićios/ etc.

Maż / Vir. Wiras.

Máż / kolomaż / Vnguen. Teplalas ratu.

Mażni-

Mazniczá / ſmolnicá. Vas axungiæ ſeruandæ Sakinis kodele.

Mazowſze / Maſouia. vel Maſoſſia. Mazuru zieme.

Mchem obroſły / mſzyſty / Muſcoſus, lanuginoſus, lanatus Samanomis apaugis / ſamanuotas.

Mole kogo / zemdlić / Debilito, infringo, frango, eneruo Silpninu / maytinu ſilpnu darau / warginu.

Mdleie / mdło mi ozmdlewam / Deficio viribus, linquor animo. Apalpſtu / apgayſztu.

Mdłość / v. Słabość.

Mdły / v. Słáby.

ME.

Mech drzewny / Muſc⁹, lanugo. Samanos.

Mech obrywam z drzewa / Emuſco. Samanas aprauiu.

Męczę kogo / morduię / Crucio, torqueo, cruciatu afficio, excrutio. Kunkinu ku.

Męczennik / męczennica / Martyr. Kinketotas / muczelnikas / muczelnikie / kunkintinis / kuntintine.

Męczeńſtwo / Martyrium. Muczelniſte / kunkintiniſte / kunkinimas.

Mędrek / mędroſzka / Argutulus, bellulus & feſtiuus Iſzmintele.

Mędrzec / Sophus ſapiens, Philoſophus. Numanuo, iſzmintingas.

Męká / męczenie / mordowánie / Pœna cruciatus, tormentum ſupplicium. Kunkine / kunkinimas / kuncia.

Męká páńſka / Paſſio, cruciamenta, ſupplicia à Chriſto ſuſcepta Kuncia Wieſzpaties Chriſtaus.

Męki páńſkiey narzedzie. Sacra monimenta Chriſti paſſi, monimenta tormentorũ & necis Chriſti. Kuzios kuncios Wieſzpaties.

Melankolia / krew ábo żółć ſpalona / Atra bilis. Tulzis pridegusi.

Melankolia choroba / Melancholia. Paniurisſte.

Melankolik / Melancholicus, agelaſtus. Paniurus / paniuro.

Melankolizuię / Merori me do paniuruoziu.

Melodya / Concentus, concen-

concentio, symphonia, modulatio. Giedoimas/ balsu suderunciu.

Melodiynie/ modulatè, musicè. Giesmingay.

Melodiyny/ modulatus, harmonicus. Giesmingas

Melon/ malon. Melon, pepo, melopepo. Melonas.

Melty/ zmielony/ molitus, molafractus. Sumaltas.

Merkuriusz planetá/ Mercurius.

Merkuriusz/ vid. Srebro zywe.

Meski/ Virilis, masculinus, masculus. Wirißkas

Męszczyzná/ mąz. mas, masculus. Wirißkas.

Męstwo/ Virilitas, robur, virtus. Wirißkiste/ stipribe.

Met/ Incitæ, *sc*: lineæ, vel inciti, *sc*: calculi immobiles in lusu latrunculorũ.

Met/ *Trop*: vide. Trudnośc/ ciesn.

Metlik/ Amictorium, amiculum. Metlikas,

Metny/ Turbidus, fæcatus, infuscatus. Drumstus/ sudrumstas/ mieletas.

Metropolit/ Metropolitanus Episcopus. Metropalita.

Metryká/ ksiegi kancelariey/ Tabellarium archiuum, vel archium. Knigos kanclerious.

Mężáta/ mężátká/ Marita, nupta Wiromote

Mężnie/ męskie/ Viriliter, generosè. Wirißkay/ wiringay.

Mężnieie/ Roboror, masculesco, commasculor. Wirißkisten eymy/ tumpu wiru.

Mężny/ męski/ Fortis, virilis, masculus, generosus Wirißkas/ stipras.

Mężoboycá/ Homicida. Zmoga-uzmußis/ zmogaus azumußeias.

Mężoboystwo/ Homicidium Zmoga vzmußistes/ zmogaus azumußis

Mglá/ Vapor, nebula, caligo. Vkas.

Mglisty/ Nebulosus, caliginosus Vkanas.

Mgnienie oká/ Nictatio & nictus. Mirkterei-mas akies/ mirkseimas akies.

Mgnienie oká/ krociuchny czas/ Mementum. Trumpaimete. Mi.

Mi / *Particulá*, Mihi apud Polonos significat. *Mań*.

Miálki / nie głeboki / Breuis, vadosus, humilis. Seklus / negilus / mialko / setlu.

Miálki / drobniuchny. Puluereus. Smulkus.

Miálkość / miela mialko / Breuia, *n. plur:* Æstuarium. Seklius / negiluma.

Miánowánie / Vsurpatio, mentio, nomenclatio, nominatio. Wardominemas.

Miánowány / Nominatus, designatus. Pastirtas.

Miánowicie / Nominatim. Wardu.

Miánowiny / krzciny / Nominalia, repotia. Kriksztinos.

Miánowniczy / Nominator. *Minetoias*.

Miánuię kogo / Nomino, apello, nomine pronuntio. *Miniu* / żadinu wardu.

Miárá / Mensura, modus. *Miera* / mestas.

Miarkowánie / Temperatio, moderatio, temperamentum. Mestawimas.

Miárkuię co / Definio moderor, tempero, modificor. *Mestuoiu*.

Miąsko / Caruncula. *Mesiale*.

Miásteczko / Oppidum, oppidulum *Miestelis*.

Miásteczko obronne / Castellum. *Miestelis* apginklus.

Miásto / Ciuitas, Vrbs. *Miestas*

Miásto głowne / Metropolis. *Miestas* pirmutinis.

Miásto kogo / Loco vel in loco alicuius, vice, pro parente, &c. habere Wietonko / ażu ku turet.

Miąższo / C... è, spisse. Drutay / storay.

Miąższość grubość / mięsz / Crassitudo, crassamentum. Drutis / g. cio. storibe.

Miąższy / gruby. Crassus, præcrassus, pinguis. Drutas / storas.

Miązgá. Humor seu lachryma arborum. Sula.

Miece / *miotam*. Iacto. *Merou*.

Miedź skorzány do podymania.

dymánia. Follis. Dumtuwes.

Miechownictwo / Saccaria. Mayßu darbas/ mayßu siuwimas.

Miechownik / Sacariam faciens. Mayßadaris/ maßasiuwis.

Miecz / Gladius, ensis, mucro, framea. Kalawiias.

Miecznik / machæropæius. Kalawijadaris.

Miecznik co nosi miecz. Ensifer, gladifer. Kalawijnikas/ kalawijaneßis

Mieczyk / Ensiculus. Kalawijelis.

Miedlę len / konopię/ Tundo, malleo, as Minu/ lauzau linus/ etc.

Miednicá / Peluis, aqualis, pollubrum, pelluuium. lakoška/ mazgotuwe/ ßrausiuwe.

Miedź/ Æs, cuprum. Warias.

Miedza/ Limes Ežia.

Miedziany / Cyprius, cupreus. Warinis / iz wario.

Miedzny ná miedzy stoiący. Terminans. Ežinis.

Miedzy. Inter. Terp/ terpu.

Miedzybalcze. Intertignium, metopa, æ. Tarpe stirpsciu/ terpustirpstis.

Miedzyfilárze. Intercolumniũ. Tarpe stulpu.

Miedzymurny. Intermuralis. Terpe muris.

Miedzyrzecze. Interamna terra, ciuitas. Terpupiey/ terpupis/ terpupe.

Miękczę co/zmiękczã. Mollio, emollio, commitigo, inflecto. Minkßtinu.

Miękczeię/ Mollesco, teneresco, flaccesco. Minkßtu.

Miękczenie. Mollimẽtum, mitigatio. Minkßtibe.

Miękiny. Apludæ, æ. retrimentum. Kiawialay/ aßakos.

Miękki. Mollis, edurus, tener, lentus. Minkßtas.

Miękki. (Vitiosè de homine) Indulgens mollis. Lepus.

Miękko / mollitez. Minkßtay.

Miękkość. Mollitia, mollities, mollitudo teneritas. Minkßtibe.

Miękuchny. Molliculus, tenerri-

tenerrimus. labay minkßtay.

Miele/ mele. Malo, cōmolo, emolo. Malu.

Mielenie/ melcie. Molitura. Maltmas.

Mieniam się ná co/ frymarcze/ zámieniam. Muto, commuto, facio permutationem. Maynau/ maynu darau.

Mienie czego Habitio. Tureimas/ turte.

Mienie farbe. Muto, vario colorem. Maynau kworbu.

Mieniący fárbe. Versicolor. Maynus kworbu/ maynakworbis.

Mientus. Mustela, fluuiatilis, vel lacustris. Wegiele.

Mierniczá náuká. Geometria. ziememeste/ zemes mestawimas.

Mierniczi/ miernik pol. Decempedator, decempeda, finitor, metator mensor, agrimensor. Daliwa/ delcius.

Miernie / pod miáre. Moderatè, temperatè. Mesciey/ su mieru/ miernay.

Miernosć/ miára. Mediocritas, modus. Mestibe/ miera.

Miernosć w życiu / ßtromnosć/ obeßlosc. Temperantia, parsimonia. Mestibe/ seykibe.

Mierny w czesny/ ßtromny. Modicus, moderat⁹, mediocris, temperatus. Seykus/ mescias.

Mierzch/ mierzchánie/ mrok. Crepusculum. Prieblindinis/ prieremis/ vt prieremiy prieblindiniy/ vel sutinstunt / sublistūt ataiau.

Mierzchá się mrok pádá. Noctescit, contenebrat, intendunt se tenebræ. Timsta/ blista.

Mierzę co. Metior, dimetior, metor. Seyku/ mestuoiu/ mieruoiu.

Mierzę ábo miárkuię co czym/ sodzę o czym/ z czego. Metior, pondero, æstimo, determino. Seyku/mestuoiu ißmoniu.

Mierzę się czym. Fastidio aliquem, non possum ferre fastidiū alicuius rei. Bodzioiſi/ digtuosi kuo.

Mierzenie. Mensio.

Mierziączka / obidá. Fastidium, odium, displicentia.

centia. Nuobada/ bodeimasis/ digieimasis.

Mierzione, v. Brzydki. Nuobodus/ bostus.

Mierzwá. Stramen coaceruatum, aceruus stipularum. Maygay plu: & sin: maygas.

Miescá rozdáiący ná vcztách/ widokách. Locarius. Wietadawis.

Mieysce Locus. Wieta.

Miesiąc. Mensis, Menuo. Księżyc. Luna, Kunigaykstis.

Miesięczny. Menstruus. Per menesi wienu essus/ patinkus.

Miesięczny obrok/ ábo iurgielt. Menstruum, demensum. Alga menesine.

Mięsista część ábo sztuka w zwierzęciu. Pulpa, pulpamentum, Raumuo/ mesinga dala.

Mięsny / do mięsa służący. Carnarius, Mesinis.

Mięso. Caro, Mesa.

Mięsopust / zapust. Bacchanalia, liberalia, hilaria, pralaydimas mesiedo / ázugawenios/ mesedrimes.

Mięsopustny. Bacchanalibus aptus, Azugawetinis / mesedrius lepus.

Mięsopustnik. Bacchanalia celebrans, Mesedeias/ mesedrautoias.

Mięsopustuię/ Bacchanalia celebro, Mesedau-iu lepiey/ mesedrau-iu.

Mieszam co z czym/ pomieszáć co czym/ Misceo, permisceo, confundo, glomero. Mayszau.

Mieszániec / z rożnych zwierząt vrodzony/ Hybrida, æ, Miszinis.

Mieszániec oboiey płci. Androgynus, hermaphroditus, Miszinis.

Mieszániná / mistura, permistio, miscellanea. orum. farrago, chaos, Miszinis.

Mieszánka bydłu/ Fargo, secale, is Kratiniey.

Mieszány/ pomieszány. Mistus, pro miscuus, miscellaneus. Pamaysitas.

Mieszczánie / miásto/ Ciuitas, vrbs. Miescionis. gen: niu.

Mieszczánin/ Ciuis, municeps, vrbanus, Miescionis/ gen: nies.

Mieszek/ worek ledaiaki/ Folliculus, pero, Maysielis.

Mieszek

Mießek pieniężny/bursa/worek. Crumena, marsupium. Mayßialis.

Mießkam gdźie. Habito, incolo, moror, commoror. Gywenu.

Mießkam/ nie śpießę się. Cesso, quiesco, tardo. Trunku.

Mießkanie. Habitatio, domicilium, commoratio, sedes. Gywenimas.

Mießkanie/bawienie się gdźie. Mansio, diutina moratio. Trunkimas/ patrukis.

Mießkániu służący/ Habitabilis. Gywenamas.

Mięßßeię / grubieię. Ingrādesco, turgesco, crassesco. Drutu tūpu / drutin eymi / drustu / druti igńu.

Mietelnik/ Petaurista, æ. m. cybisteter, eris. Metelnikas.

Mietká domowá. Mēta, mintha. Meta.

Mieyski / Vrbanus, ciuilis, ciuicus. Mestinis/ miestißkas.

Mieyskie / po mieysku. Ciuiliter miestißkay.

Mieyskie/prawo mießczania w mieście zá mießczanina. Ius ciuitatis. Miescionifte.

Mieyskie/ w kupne do miasta/ Pretium ciuitatis, mokiestis ázu priiemimu miescionisten / ázu miescioni.

Miga się co / migoce. Vibrat, palpitat, dissultat, micat. Mirga/ blizga/ plesta/ blesciota.

Migam/ v. Mrugam. Mirgu.

Migocący się. Tremulus, nictans. Mirgus / blizgus.

Migánie. Tremor, splēdor. Mirgieimas/ blesciolmas.

Migdał drzewo. Amygdala. Migdolas medźias.

Migdał owoc/ Amygdalum. Migdolas wayśius.

Migdałowy / Amygdalinus. Migdolinis.

Mijam co/przemijam/ omijam. Prætereo, præteruehor, transeo, deuio. Apitynkiu/ pracymi.

Mila / Miliare & miliarium. Milia.

Milczącość/ Taciturnitas Tylemas/ tila.

M Milczą-

Milczacy/ Taciturn', elinguis. Tilus/gen: aus. tilstus/ gen: aus.

Milcze / Sileo, silesco, obticeo, taceo Tiliu.

Milczenie / Silentium, taciturnitas. Tila / tilei- mas.

Milczkiem / Silentiò, tacitò, clanculò. Tilo- mis.

Mile/miłośnie. Amā- ter, amabiliter, amantissi- mè. Mielay.

Milion / Centum my- riades, mille millia, milies mille Milionas.

Milkne. v. Vmilknac. Tilstu.

Miłość/ Amor, chari- tas & caritas. Meyle.

Miłość sámego śie- bie/ Philautia. Meyle sawis paties.

Miłościwe láto/ Ju- bileusz. Iubileus & Iubi- leum mielastiwa wasara

Miłościwy/Propitiùs. Malonus.

Miłośierdźie / Mise- ricordia. Mielaśirdiste

Miłośnicá/ Amatrix. Miletoia.

Miłośniczy / Amatori- us. Meylingas.

Miłośnik / Amator, cultor, studiosus. Mile- toias.

Miłosny / Amabilis, gratiosus Meylus.

Miłuie kogo. Amo. am- plexor, cōplector aliquē. Milu.

Miły/ Charus, percar'. iucundus. Mielas.

Miły / (Vocandi casus seu interiectio) mi homo. Mielul.

Mimo/ imo. Præter. Per/vt per tris nera dau giesn.

Mińca / mińcárstwo. Argentaria Mince.

Mińcá/ Moneta. May- nietá.

Mincarz co pieniądze bije. Cusor monetæ, mo- netarius. Mincorius.

Minerá / ruda/ kopa- ne rzeczy w ziemi/ krusz- ce. Fossilia, metallica, mi- neralia. Kastiniey / iszka- samien dayktay ziemey.

Minia samorodna y ro- biona. Minium. Minia.

Miniowány/ miniowá- ty. Miniatus. Miniuotas.

Minucjarz / Scriptor Ephemeridum. Minuciju rasitoias.

Minucyie/

Minucyie / Prognostyk. Ephemeris, idis.

Miod przáśny / Mel. Medus.

Miod wyborny / treść miodu / pátoká / Acæton mel. Siwas.

Miod pity / Hydromeli. n. melicraton, mulsum. Midus.

Miodek / Mellicum. Medulis.

Miod robię / Mellifico. Medu datau.

Miodu podbieránie / Mellatio, Medaus iszimimas.

Miodu robienie w vlach / Mellificium. Medaus darimas.

Miodownik / Libum & libus, dulciaria & dulcia, melitum. Papredmikas.

Miodowy / Melleus, mellitus, mellillus. Meduotas.

Miotła / Scopæ, arum, Szluota.

Miotełká do szat. Scopulæ vestiariæ. Szluotele rubu.

Mirá / żywica y drzewko. Myrrha. Mira.

Mirowy oleiek / Stacte es, styrax liquidus. Sunka miros.

Mirt drzewko / Myrtus. Mirtas.

Mirtowi ogrodek. Myrtetum. Mirtinas.

Mirtowy oleiek / Myrteum oleum vel myrtinũ. Sunka mirtine.

Misa sporá gleboka / Paropsis, idis. Catinus, lanx. Bludas.

Misternie / misterny / misterstwo / v. Stuczni. etc.

Miseczka / Patella, scutela Bludelis.

Mistrz / Magister. Menusis kokio daykto / mistras.

Mistrz szkolny / Ludimagister, magister literarius. Mokitoias szkalinis maistras.

Mistrzostwo / Magisterium Menimasis / menas maistriste / mistriste.

Mistrzowski / Magistralis. Maistrinis.

Mistrzowskie / More magistrorum. Budu maistru.

Mistrzyni / Magistra. Maistriene.

Mitręga / vid. Skepstwo.

Mitręże / v. Tráwię

M 2 czás

czás darmo/ etc. Kepie.

Mkne/ v. Vciekam.

Mlecz rybi/ Lactes piſcium. Piene žuwu.

Mlecz w drzewach / Medulla. Piene.

Mlecznieie / mleká nabieram / Lacteſco. Twinkſtu pienu.

Mlecznik co robi koło mleká/ Lactarius, pieninikas.

Mleczno/ nabiał/ Lactaria, orum. lactantia, orum. lactarij cibi. Pienines walgiklos.

Mleczny z mleká/ Lacteus. Pieninis.

Mleczny/ mleko máiący. Lactarius. Pieningas.

Mleko/ Lac, ros vitalis. Pienas.

Mleko kwaśne/ Oxygala. Pienas rugis.

Młocba / młocenie. Tritura. Kulimas/ kuule młoce. Tribulo, tundo, trituro, frumenta baculis excutio. Kulu/ błaßkiu.

Młodnieie/ Iuueneſco. Jaunikaycziu eſmi.

Młodość ziół/ Teneritudo, teneritas, mollities. Jaunibe žolu.

Młody. Iuuenis, tener Jaunas,

Młody/ płod/ iáko ieloneк/ ſárnie. Hinnulus, pullus, vitulus. Wayſius iaunas.

Młodßy/ Iunior, minor natu. Jauneſnis.

Młodz / (Collectiuum) Iuuentus, iuuenta. Jaunimas.

Młodzieniaßek/ młodzieniec/ młokos/ wyroſtek. Adoleſcens, epheb9, iuuenculus. Jaunikaytis.

Młodzieńſki/ Iuuenilis, iuuenalis. Jaunikißkas.

Młodzieńſkie. Iuueniliter. Jaunikißkay..

Młodzieńſkie y płocho ſie ſpráwuie. Iuuenor, aris, adoleſcētor, aris. adoleſcenturio. Jaunauiu/ iaunikauiu.

Młodzieńſtwo / młodość / Iuuenta, iuuentus, iuuenilitas Jaunikiſte.

Młodzik w czym nie wprawny. Iuuencus, tyro. Nemokitas/ neiżpratintas.

Młodziuchny / Tenellus, peradoleſcens. Jauninteliſ.

Młot / Malleus, tudis. Kutis.

Młotek / Malleolus. Kuielis. Mlyn;

Młyn / Mola. Melnicia.
Młynárká / Molitrix, Melnikiene.
Młynarz / Molitor. Melnikas.
Młyński / Molaris. Melnicios.
Mnich / Monachus. Minikas.
Mnichowski / mniśki / mnißy. Monachalis, monasticus. Minikinis / minikißkas.
Mnimam/mniemam/ trzymam / rozumiem / mam zá to. Arbitror, puto, opinor, censeo, credo. Numanau/teyp man regisi.
Mniemánie / rozumienie. Opinio, iudiciũ, sententia. Nuomonia / numanimas.
Mniey/ Minùs. Maziens.
Mnieyßy/ Minor mażiesnis.
Mnißka / klaßtorna pánná. Monacha, ascetria, sanctimonialis. Minißka.
Mnogo/ vid. Wiele.
Mnostwo / v. Wielkość.
Mnoże / v. Rozmnażam.
Moc/mocność/śiła/ dużość. Fortitudo, robur, potestas, virilitas, vis. Stiprîbe/ mikłibe/ drutibe/ galibe.
Moca / v. Gwałtem persiley.
Moc/ v. Władza/ pánowánie. Item Moc vide. Wiele.
Mocarstwo/ v. Páństwo/ pánowánie.
Mocarz / v. Mocny/ pan wielki. Galunas.
Mocnie/ v. Utwierdzam.
Mocnicie/mocnie sie/ dużeie / Roboror, robur sumo, accipio, nanciscor firmitatem. Stipru tumpu/ drutin eymi/drustu.
Mocno / Fortiter, firmiter, neruosè, potenter. Stipray.
Mocny / duży/ śilny. Potens, robustus, prævalidus. Stipras/ drutas.
Mocny krzepko ná mieyscu stoiący / nieruchomy stały. Fixus, stabilis, defixus, immobilis. Nepakrutinamas.
Mocowánie sie. vide. śilenie.

Mocownik / v. Zápaśnik.

Mocuie sie / v. Sile sie.

Mocze / v. Námaczam

Mocze sie / Madefio. Szlumpu / zlungu Præt: Szlugau.

Moczenie / Maceratio. Mirkinas.

Moczony / Maceratus, madefactus. Mirkitas.

Model budowánia. Forma, exemplar, figura, idea. Budas / kwarma.

Modla do vstáwienia prostego muru / slupow. Perpendiculum. Tiesikle.

Modle sie. Precor, supplico, obsecro, oro, rogo. Meldziosi.

Modlitewnia / modlitewnica / kápliczká. Oratorium. Melstuwe.

Modlitwá / Precatio, obsecratio, adoratio postulatio. Malda.

Modrak / modrzeniec. Cyanus. Wosilka.

Modráwy / Subcæruleus. Melinokas.

Modroblady / blado modry wodnistey fárby bławy. Vitreus, plumbeus, cæsius, glaucus. Linaziedis.

Modry / bławatny / błekitny / Cyaneus, cæruleus, cærulus, ferrugineus. Melinas.

Modrzew / Larix, icis.

Moge / Possum, queo, valeo. Galu.

Mogiła nád grobem. Iniecta tumulis gleba. Kapay.

Mokne ná deszczu / zmokłem. Madesio, madesco, madeo. Szlumpu / sumirksztu.

Mokrość / Humor, mador. Szlapuma / szlapimas.

Mokry / Humidus, madens, madidus. Szlapias.

Mokrzyny / mokre mieysca / Irriguum, humidum. Szlapuma / szlapios wietos.

Mol w szátiech / w kśięgách. Tinea, teredo, blatta. Kundzia.

Molow pełny / Tineosus, blattarius. Kundziu pilnas / kundziuotas.

Monetá / drobne pieniądze. Nummus. Manieta.

Monetny / monetowy. Monetalis. Manietinis.

Moniment / dokument. Monimen-

monimentum tabulæ, instrumentum. Surašaš vnt tiesos padaritas.

Monstrancya / Sacra theca Eucharistica, sacro sanctum Eucharistiæ ferculum. Našikle Ss. Sakramento.

Monßtuk końſki. Vide, Wedzidło. zuſlay/vdilay/kamanos pleßtines.

Morąg/ Virgatus, varius. Marga / raynas / daglas.

Morderca morderz / Cruciator, tortor, plagosus. Runkintoias.

Morduie kogo / pracuie iáko chodzieniem. Fatigo, lasso, defatigo, delasso. Warginu maytinu/ kunkinu.

Morduie ſie / pracuie ſie. Lassor, fatigor. warginuoſi/ ulſtu/ tuſauſi.

Morela drzewko. Malus Armeniaca. Obelis Armenios.

Morg/miará rol nmieyßániz lan. Iugerum Romanum, modus agri. Margas.

Morowy Infamis pestilentia. Martwinis. à verbo. Martwe/ prtmeſtine.

Morſki/ Pelagicus, marinus, maritimus Mariu/ marinis.

Morſkie burzenia / Æstus maris. Wirimas mariu.

Morwa drzewo / Jezyna drzewna/ Morus.

Morwa owoc / Morum.

Morze/ Mare, pelagus, æquor, pontus. Marios/ iures.

Morze wielkie. Oceanus. Marios didzios.

Morzę kogo glodem. Infero famem, comprimo, compesco fame. Marinu badu.

Morzenie glodem ſie bie ábo kogo. Illata fames alicui, Imperata inedia. Marinimas badu.

Mościwy / Ornatissimus, clarissimus, spectabilis. Jo milista/ io ſweykata.

Mośiądz / Æs, orichalcū. Skayſtawaris.

Mośiężnik / Ærarius. Ruris dirba iz ſkayſtawario ku.

Mośiądzowy/mośiężny/ Æreus, æratus, æneus. Skayſtawarinis.

M 4 Mośie-

Mośiężne rzeczy. Æramenta, orum. ærificium. Skaystawarikiey daykay.

Moskiewski/ Moscouiticus, moscicus. Maskwitiszkas.

Moskwa/ Moscouia. Maskwiciey/ maskwiciu źieme.

Moskwićin/ Moschus. Maskwitis.

Most/ Pons. Tiltas.

Most ná pálách/ Sublicius pons Tiltas vnt kaszku.

Mostek/ Ponticulus. Tiltelis.

Mostowe/ cło od mostu/ Vectigal ponti reficiendo institutum. Muytas nuog tilto.

Mostowy/ celnik ná mośćie. Qui vectigal accipit, & pontis curam habet. Muytinikas vnt tylto essus.

Moszcz/ muszcz/ Mustum, vinum nouitium. Nau:ias winas.

Motek nici/ stron. Spira filorum. Kiśielis siulu/ witukelis.

Motłoch/ Numerus, vulgus. Siuśiemetis.

Motowidło/ Modulus in quo fila conuoluuntur. Wituway.

Motyczká ogrodnicza. Bidens, bipalium, pastinũ, Kaponeke.

Motyka pospolita szeroka. Scaphium, ligo, rutrum. Kapone.

Motyl/ Papilio. Peteliszke.

Mowá/ Sermo, eloquium, dictio, oratio loquela. Kalba żadas/ tarme.

Mowá krotká/ Breuiloquentia, laconismus. Trumpa kalba.

Mowá łaćińská zła. Solæcismus. Kalba lotiniszká pikta.

Mowca/ Aretalogus, linguax blatero. Kalbius liezuwnikas/ żwelksius.

Mowiacy/ Vocalis, loquens. Kalbus.

Mowie/ Loquor; dico, aio, pronũtio. Kalbu/ bilau/ tariu/ iżżundu żodi.

Mowienie czego/ Dictio. Kalbcimas/ tarme.

Mowienie do kogo. Compellatio. Kalba kitop.

Mowność/

Mownośc/ ſkłonnośc do mowienia. Profluentia, redundantia in dicendo. zwelkſeimas.

Mowny. Diſertus verboſus. pigakalbis.

Mowy iednegoż národu / ábo iezyká rozność. Dialectus. Tulibe liežiuwio.

Możdierz / Mortarium, pila. pieſtele ſkayſtáwarine.

Możdierz woienny / Tubus æneus bellicus. puczka karieywine.

Mozg/ Cerebrum, cerebellum. Smagienos.

Mozgowiec/ ſzumileb. Cerebroſus. Smagienius/ vžiagalwis.

Możnośc/ podobieńſtwo/ Poteſtas. Galibe.

Możny/ Potens. Galunas.

Mre głod/ Patior, famem, enecor fame. Baduo:iu /badu kinciu/bodžiu.

Mrok / v. Mierzk.

Mrowczány/ Formicinus. Skrudelinis.

Mrowiſko / Formicarum nidus, agmen. Skrudelinis.

Mrowiſty / Formicoſus. Skrudelingas.

Mrowka / Formica. Skrudele.

Mroz / Gelu, gelatio, gelicidium. Szaltis/genčio.

Mroźny/ Gelidus, glacians. Szulus/ ſzaltas.

Mrucze/ de homine. Márkoce.

Mrucze / Murmuro, Fremo. Rekiu / vrſciu/ murmu.

Mrugam ná kogo/ migam. Nictor, aris. nicto, as. loquor nutu & ſignis. Mirgu vnt ko arba kam pamoiu / moſteriu.

Mrugánie / Nictatio, nutus, ſignū. Mirgimas/ moimas.

Mściciel/ Vindex, vltor, Atgautoias / kierſzadaris/ kierščius.

Mściwy / Promptus vltioni. Kierščingas kierſzus.

Mſza/ Miſſa, Sacrificium Chriſtianorum orthodoxorum, res diuina. Miſzia.

Mſza mieć / Rem diuinam obire, facere, ſacra peragere, dare operam

M 5 rebus

rebus diuinis. Misiu turet.

Mßey ſtuchác/ Adeſſe ad rem diuinam, aſſiſtere diuinis, intereſſe ſacro, rei ſacræ, rei diuinæ. Misios klauſit.

Mßal/ Liber ritualis ſacrificiorum, Miſſale. Knigos misios.

Mßczę ſię z czego y nád kiem/ Vlciſcor, vindico, perſequor. Atgauju/ kierßtu darau.

Mv.

Muchá do lamp ábo świec przylatuiąca. Pyrauſta. Petelißkie.

Muchá náwodna/ Tipula. Muſka wundenine.

Muł zwierzę. Mulus. Mulas.

Muł co ſię ná dnie w rzeczách rzadkich vſtáwa. Limus Dumblas.

Mularz/ mulnik. ulio, onis. Mulinikas.

Mularz ábo murárz/ Structor, faber cæmentarius Murorius.

Mulicá/ Mula. Mula.

Mulisty od mułu. Limolus. Dumbluotas.

Muł-ośieł zwierzę/ Hinnus. Mulas aſilas.

Mułowy/ mułom ſłużący/ Mularis mulinus, muliarius. Milinis.

Multany/ multáńſka ziemia/ Moldauia. Multonay.

Muły pantofle wyſokie/ Mullei. Patinkos aukßtos.

Mumija/ Piſſaſphaltũ factitium. Mumia.

Mur/ Murus, mænia, num: plur: Structura ſaxorum. Muras.

Murawa/Planities viridis. Liguma zelunti/ weta.

Murowánie/ Exſtructio muri. Murijmas.

Murowy/ Muralis. Murinis.

Muruię/ Conſtituo, pono, ædifico, ſtruo muros Muriju.

Murzyn/ Æthiops, Maurus. Murinas.

Muſat/ Chalybs. Skiltuwas.

Mus. v. Przymußenie.

Mußę. Cogor, adſtringor, conſtringor. Nekayturiu cyt/ nekay bus dirbt.

Mußkat/ mußkatowy kwiat. Macir. Ziewe arba

arba ßaknis wieno medžio.

Mußkatela macica. Apiana vitis, muscatula. Liemuo wino mußkatula wadinamas.

Mußkatele / iagody. Vuæ apianæ, (Sic ab apibus dictæ) Vogos wino bitines.

Mußkatela wino. Falernum, vinum apianum. Winas bitinis.

Mußkatelki grußki / Pyra mustea. Grußios.

Mußkátowá gálka. Nux myristica, myrobalanus, nux moschata, odorata, vel vnguentaria, glans vnguentaria. Kießutis kwepius / gile kwepiunti

Mußkátowy / Balaninus.

Mußkiet / pulhak / rußnicá / pistolet / árkabuz. Fistula ferrea, bombarda, longa, manualis gestatoria. Ruczynicia.

Mußkietnicy / Fistulatores. Szauditoiay ruciniknikay.

Mußkul w ciele źwierząt / y człowiecżé. Musculus. Dala kuno pelele wadinama / iog toligi

ira pelej nudirtay.

Mußtárda / Intinctus, embamma, (ex varijs materijs fit non tantum ex sinapi.) Padažas.

Mutant / Hirquitallus. Balsamaynis.

Mutuie / glos dźiecinny vtracam / Gallulasco, hirquitallio. Balsu maynau.

Muzyczny / Musicus, symphoniacus. Giesminis / giedotinis.

Muzyk / co vczy muzyki / Phonascus. Giesminikas.

Muzyk retent / Chori magister. Giesmininkas wiresnis.

Muzyk ná stronách / Fidicen, psaltes, psaltria.

Muzyká / náuká o śpiewániu. Musica, æ. & musica orum. Giedoimas.

Myćie / vmywánie. Lauatio, ablutio. Mazgoimas.

Mydelnyk źiele / Radicula, lunaria, saponaria, fullonia. Zole muyline.

Mydlę / Imbuo sinegmate. Muyliju.

Mydło / Sapo, smegma. Muylas.

Myię się /

Myie się. Lauo. Mazgotuosi / prausiuosi / in abl: n. Periuosi.

Myśl siłá duszná ktora myślemy/ Mens animus. Mustis.

Myśl/ myślenie/ Cogitatio, cōmendatio, mentis agitatio. Mustimas.

Myśl to co mislemy/ Cogitatum, cogitatus, us. Mustamas daytas.

Myśle co/ Cogito, verso mente, medator, animo agito aliquid. Mustau/ dumotiu.

Myślistwo ptaszę. Aucupium. Gaudimas paukściu.

Myślistwo źwierzę/ Venatio, cynegetica, orum. ars venandi. Medzione.

Myśliwczy / Venatorius, aucupatorius. Medwiśingas.

Myślny. Ad cogitationem pertinens. Mustingas.

Mysz/ Mus. Pele.

Myszaty / Murinus. Pelingas.

Myszołow / Mures capiens. Pelegaudis.

Myszy/ Murinus. Pelints.

Myto czeládnikowi/ v. Zapłata.

Myto/ Aliter. v. Clo.

Mżenie / Inumbrata quies. Miegas ne miegas

Mży / deszcz drobny pada. Minutis guttulis pluit. Dulka/ dulkiena.

Mżymi się. Somnus me occupat, dormiens vigilo, aut vigilans dormio. Apsnustu / miegmi ne miegus.

NA.

NA/ In, super, supra. Vnt.

Nabárziey/ Inprimis, potissimū, maximè, præcipuè. Labiausiey.

Nábawiam kogo czego/ złego/ dobrego/ etc. Pario, concio, cōcilio, conflo, affero, apporto, alicui bonum, malum, &c. Padarau kam ku giero / pikto.

Nábechtáć kogo/ vid. Namáwiam.

Nabiegam ná kogo. Incurro in aliquem. Vzpuolo vnt ko.

Nabiegałem się / napałem się / náczytałem się/ etc. Diu multumque, satis, vsque affatim, nimis diu cur-

diu cursitaui, dormiui, dormiui, & sic de alijs. prisitekinciau/prisimiegoiau/prisiſkaycíu/etc.

Nabieram w śie czego/ Imbuor, imbibo. Jgierin ku ſawiſp.

Nabijam mużkiet/etc. Impleo, inſtruo bombardam. Primuſzu rucinicíu.

Nabiodrki końſkie / Hypomaſchala, orum. Panodegiey.

Nabity / Confertus, plenus, oppletus. Prikimſztas / pripiltas / prikrautas.

Nábládł / Impalluit, ſubpallidus eſt. Jżbliſzko.

Nabliższy/ Proximus, propinquiſſimus. Arciauſias.

Nábliżey / Proximè. Arciauſiey.

Nábożeńſtwo/ Pietas, deuotio, cultus in Deum, &c. Małdibe / Diewogarba garbinimas Diewo.

Nabożnie/ Piè, ſanctè, deuotè. reuerentur. Małdingay / Diewogárbingay.

Nabożny/ Pius, religione præditus. Małdingat/ Diewogarbis.

Nábrzmiáłość / Tumor, tumiditas. Pribrinkimas/ brunka.

Nabrzmiały. Turgens, cadauerosus, pribrinkis/ à brinkſtu.

Nábycie/ Conſecutio. Igijmas / aptureimas/ gauklas.

Nabywácz / Partor. Igitoias / apturetoias / gautoias.

Nabywam czego/ v. Doſtáie/ zdobywam ſię.

Nábywánie czego / Comparatio, conſectatio alicuius rei. Igijmas/ apturéimas.

Nać v zioł / iarzyn/ Folium, vel thyrſus olerũ. Layſzkas.

Náchłopáć komu /Debacchari, inuehi in aliquẽ, increpare. Jżkolot/bartku.

Náchrámuiący/ Claudicãs modicè, claudus aliquantum. Rayſzuo-ius maż.

Náchramuie/ Claudico paululum. Rayſzuo-iu maż.

Náchudł / Pallidior factus eſt, macrior. Palieſo.

Náchy-

Náchylam kogo czego. Inclino, inflecto, incuruo, flecto, demitto. Palynkiu.

Náchylam się. Propēdeo, inclino. Nukripstu/ nusilynkiu nusiswerìu.

Nachylanie czego/ Inclinatio, inflexio. Palynkimas.

Náchylenie/ Inclinatio causæ, rerum, &c. inflexio. Lunkstas nusilynkimas/ nusiwirimas.

Nachylony. Inclinatus, deflexus, pronus, procliuis. Ilunkus/ lunkus/ palynktas.

Naciągam ná swoy pożytek. Deriuo, verto ad me, attribuo mihi. Panaudau-iu/ vnt sawo naudos pawerciu/ pagriżiu.

Naciągánie/ Deriuatio. Pagriżimas.

Naciecie/ Plaga, vulnus, incisura. Kirtis/ ikirtimas.

Nácieram ná kogo. Infesto, impugno, premo aliquem. Vżpuolu/ vżgruwu/ spaudżiu/ prispirin/ priimigu.

Nácieránie/ nátárcie. Afflict9, us. Primigimas.

Náciety. Infectus, incisus. Ikirstas/ ipiautas/ ipiaustitas.

Nácinam/ kárbuię. Inseco, incido. Ipiau-iu/ ipiaustau.

Náciskam. Premo, imprimo. Ispaudżiu.

Naczelnik/ Frontale. Kaktine reditkla/ rayßtis brungus kaktos.

Náczesciey Frequentissimè, plurimum, sæpipissimè. Tunkiausiey/ dażniausiey.

Náczynie/ Vas, *plur:* vasa, orum. Suday/ rużios/ inday.

Naczytałem się/ vide.

Nábiegałem się.

Nád/ Super, ante, supra omnia. Vnt.

Nád to/ Præterea, insuper, præter. Vnt to/ mel/ dabar/ per tay/ lißto.

Nádzamiar/ v. Názbyt/ nád wżwyß.

Nádáię komu czego v. Gale. Vżduomi.

Nádaie komu czego śiła/ v. Obdarzā kogo.

Nádaię kośćioł/ ßpital/etc. Assigno reditus annuos templo, doto, as. dote redi-

dote redituum locupleto, orno templum, &c. Priduomi ku Bažniciey.

Nádaley/ Longiſſimè, remotiſſimè. Toliauſiey.

Na- aremnie/ Fruſtra, gratis, gratuitò. Dowanay/ tuściey.

Nádożam komu/ Sufficio. Sutinku kam/ daduomi.

Nadbiegam / Superuenio, adequito. Vżeydineiu/ prijotu.

Nadchodzę / Interueuio, ſuperuenio. Vżeymi.

Nadecie / Inflatio, tumor, tumiditas. Paſiputimas.

Nádecie/ *Aduerb:* Inflatiùs, ſuperbiùs. Papuſtay.

Náder. v. Bárzo/ zbytnie.

Nádeście/ Superuentus, interuentus, us. Vżeyga vżeimas.

Nádetość/ *Trop:* Tumor animi ſuperbia. Paſiputimas.

Nádety / Inflatus, tumidus, ſufflatus. Papuſtas/ paputis.

Nádmiarz / (*Nomen*) Redundantia, ſuperfluitas, exſuperatio, Prabingimas / prabunga/ perdaugi/ praßmotas.

Nádol / Deorſum. Žiemin.

Ná dole/ Infra. Žiemay.

Nádolny / Infernalis, infernus, imus. Žiemas/ žiemay eſſus.

Nádprożek / Superliminare. Slinkſtis wirßutinis.

Nádprzyrodzony. Supernaturalis, Metaphyſicus. Vnt prigimimo eſſus/ prigimimu praeius.

Nád-przyrodzonych rzeczy nauká / Metaphyſice, es Metaphyſica facultas, diuina ſcientia.. Mokſlas / žinia dayktu prigimimu praeiunctu.

Nadra/ nadro/ v. Zonadra.

Nádrástam. Adnaſcor, agnaſcor. Priaugu.

Nádrożne / Viaticum. Apiwayžda vnt kielo.

Nádrożny/ podrożny. Viaticus, itinerarius. Pakielingas.

Nádrożny/ ná drodze. Obuius. Vnt kielo eſſus ſuſiciws / ſuſitinkus / priegkie-

prieg kielis / prieg / pas kielu essus.

Násylam / Submitto. Vżsiunciu.

Nádwiezuie/ Pronecto. Vżrißineiu.

Nádworny. Aulicus. Dwarigiwenus / dwarißkas.

Nadworze/ vid. Podniebie.

Nádworny / podniebny. Subdialis, hypæthr⁹, Item. Aulicus. Orinis/ ori essus.

Nádwzwyß/ Redundanter, ex abundanti, enormiter. Rupinay/prabynatay.

Nádymam co / Inflo, sufflo. Papuciu / pripuciu.

Nádymam sie / Intumesco, tumeo, turgeo, turgesco. Pasipuciu / papuntu.

Nádziány/ Fartus, cōfertus. Pridetas / prikimßtas.

Nádzieia. Spes, fiducia, exspectatio. Wiltis.

Nádzieie mam / Spero spem habeo

Nádzieie tracę. Despero, abijcio spem. Nusiminu.

Nádzienie/ Fartile, is. fartum. Prideimas.

Nádziewam / Farcio. Pridemi.

Nádziewánie / Fartura, farsura. Prideimas.

Nádzwyczayny / Extraordinarius. Nepapraßtas.

Nagábam kogo / Inquieto, lacesso, solicito, tento, vexo. Ribinu/ liećiu.

Nágabánie. Tentatio, inquietatio. Ribiuimas/ liteimas.

Nágádzam sie / Occurro alicui, obuenio. Vżteku kam/prisitinku/ susitinku.

Nági / Nudus, discoopertus. Nuogas.

Nágiecie / Curuatura, flexus, inflexio. Palynkimas/ sulynkimas.

Nagınam czego/ Inflecto, curuo, sinuo. Sulynkiu/ palynkiu.

Náglodam / Introspicio, inspicio, inspecto. Weyzdżiu.

Nagle/ Repentè, subitò, ex tempore. Vmay.

Nágly/ Extemporalis, subitaneus, subitus, repentinus. Vmas. Ná-

Nágniećiony. Confractus, conquassatus. Sugniauzitas.

Nágniły. Putris, semiputridus. Supuwis.

Nágnoiony/ Stercoratus. Trißtas.

Nágolenice żołnierskie / Ocreæ militares. Czîebatay karieywin.

Nágość / Nuditas, Nuogibe.

Nágorzey / Pessimè, nequissimè, extremè. Pikćiausiey.

Nágradzam co komu. Rependo, retribuo, compenso. Atpildziu / ataduomi / suwerćiu / sugrużinu.

Nágrobek / Epitaphium. Vżraßas rakßtinis/ raßtas vnt rakßtios / vnt grabo.

Nágroda / Conpensatio, retributio. Atpildimas / suwartas / sugrużinimas.

Nágrodny / Reparabilis, reuocabilis. Atpildimas/ suwerćiamas.

Náhayka/ vid. Bicz. Boragas totorißkis.

Náiadam sie/ Expleo famem. priwalgiau.

Náiaśnieyßy / Serenissimus. Giedriausias/ skayściausias.

Náiazd / Incursio, incursus insultus, inuasio. Vżpuolimas/ vżpuolis/ vżioimas.

Náiem. Locatio. Ażudawimas.

Náiem czego v kogo/ Conductio pasumdimas ażuiemimas.

Náiemnik / Mercenarius, conductæ operæ, cōductitius. Sumdinis/ sūdinis.

Náieżam co / Horridum, hispidum facio. pasiausiu.

Náieżam sie/ Inhoresco, squaleo. pasiśiausiu/ pasiurpsiu.

Náiezdnik / Emissarius, inuasor, Vżpultoias/ vżiotoias.

Náieżdżam kogo/ Inuado, vexo, incurro. Vżpuolu/ vżioiu.

Nákazánie czego/ Indictio, indictum, mandatum. Jsakimas.

Nákazány / Decretus, indictus. Ażusakitas/ isakitas.

Nákażenie / Vitium.

pagadas/papiktis. gen: cio. papiktinimas.

Nakazuie/Impero aliquid, denuntio. Liepiu/ isakau.

Nákesinie / Prærodo, arrodo, admordeo. Apkrimtau/ apgraużau.

Nákład/ Impensa sumptus, Vżdas/vżdeimas/ inkrowa.

Nákładam czego/ Impono, indo, ingenero. Inkrau-iu/ indemi.

Nákładam ná co / Impensas facio, do sumptum. Vżdemi / vżkrauiu / ißmintu/ ißrundu.

Nakładam się czego/ Asuesco, consuesco, Papruntu/ paiunkstu.

Nákłaniam się do czego/ Propendeo, inclino, Nusilynkiu / prilynkstu top.

Nákłonienie / Inclinatio, propensio. Nusilynkimas.

Nakolanki/ Genualia, ornm. genuum ornaméta. Reditkles kielu.

Nákowalnia/ kowádło. Incus, udis. preykalas.

Nakrecam zegar/ Incendo, horologium. Aiusuku ziegoriu.

Nákrapiany fárbą. Respersus, litus guttis, distinctus pūctis, versicolor. pamargintas / pataßkitas krosu / margay pateplotas / taßkays margays paßlakitas/ pażimetas.

Nákrycie/ Integumentum, tegmen, operimentum. Apdunga/ apdungalas.

Nákryty / Opertus, tectus. Apdingtas.

Nákrywam / Insterno, tego, operio, cooperio. Apdingiu / áżu tiesiu/ áżuwożiu.

Nákrywká/ Operculū, Apdynkte/ apdunga.

Nákrzywiam co / Incuruo, curuo. Aiżulynkiu ku.

Nákrzywiony / vide. Krzywy. Aiżulynkas.

Nálamuie czego/ Infringo. Aiżulaużau/ aiżulauziu.

Nálany/ Infusus. pripiltas.

Nálegam komu / *Trop:* Vrgeo, insto, ingruo alicui, solicito. Ráginu ku/ vżgulu/knipsau/knibau/ roksau/ losiu vnt ko.

Nálegánie/ Instantia, solicitatio.

folicitatio, importunitas. Kagintinas/vzgalumas.

Nalepßy / Optimus. Gieriausias.

Nalewacz / Cellarius, suppromus, ad Cyathos. pilcias.

Nálewalny / Ministratorius pripiltinis.

Nálewam do stołu/Infundo. pripilu.

Nálewánie / Infusio. prripilumas.

Nalewká / Trulla, infundibulum. piltuwas/ warunka.

Nálewká do rąk/Guttus, aqualis, trulleum. Alwenikas.

Náleżne. Præmium indici datum. Radiba.

Nálog zły / Habitus, consuetudo mala. papratis piktas.

Nałożnicá. Concubina pellex. paleysstuwe / padrtaubele.

Nałożnictwo / Concubinatus palayda.

Nałożnik/Concubinus. palayduo/ padriaubelis

Namaczam co/ Imbuo liquore, medefacio. pamirkiu paßlapinu.

Námakam / Immadesco. pamirkstu / sumirkstu.

Námawiacz/ Suasor, impulsor, solicitator. perkalbetoias.

Namawiam kogo ná co. Solicito, suadeo induco aliquem, impello. perkalbu / priwedu/ pasiūdziu.

Námázánie. Litura, inunctio patepimas.

Námázány/ Delibutus, vnctus pateptas.

Námázuie co/ Vngo, inungo, collinio. patepu.

Namiekam/ Mollior. Minkßtu/ præt: paminkßtau.

Námiestnik / Vicarius, vicies gerens. Wietinikas/ vnt bukles kieno essus pastatitas.

Námiestniká obieram. Substituo, suppono, sufficio in locum alterius. Istatau/ aprinku kitu vnt bukles/vnt wietos kieno

Námietność / Cupiditas, libido, affectio. Gieydulis / sudrumistimas/ sumudimas sirdies.

Namietny / Perturbationibus obnoxius Gieydulingas/sudrūstingos/

arba ſudrumſciamos ſir-dies.

Námiot/ Tabernaculũ, tentorium, papilio. Cie-tra.

Námiotek nád łoſzkie. Caduceum, conopæum, velum. Azutieſtuwe pa-talo.

Námłodſzy / Minimus, natu, Jauniauſias.

Námnniey/ Minimùm. Nemazay.

Námowá / Inductus, perſuaſus, us. ſuaſio. Per-kalbeimas.

Námowny / Facilis ad perſuadendum. Perkal-bamas.

Námykám/v, Nánoſze.

Námyślám ſie/ Vide. Rozmyślam ſie.

Nániʃſzy. Infimus, im⁹. Ziemiauſias / apaciau-ſias.

Nánoſze. Congero, cõporto. Suneſzu.

Naoſtátek. Quod ſupereſt, poſtremò, ad extremùm, demùm. Vnt galo/ kas liektis.

Nápadam ná co/ Incido, impingo, offendo in aliquid Vzpuolu vnt ko.

Nápadnienie ná co/ Occurſus, us. Vzpuolis.

Nápaiam. v. Nápawã.

Nápaiam, *Trop*: Imbuo, imprimo aliquid cuipiam. Vſzſpaudziu / iſpaudziu iſzmokiu.

Nápárſtek / Digitale. pirſztukas.

Náparzam / Vaporo, foueo. Jſzſzutinu.

Náparzánie. Fotus, us. Focillatio. Szutinimas.

Náparzánie / Fomentum Szutinus daiktas.

Nápáść bydło/ Paſcere bene. Prigánit/pripe-net peku.

Nápáwám kogo/Adaquo, do potum. Girdziu.

Nápáwánie/ Aquatio. Girdimas.

Nápedzam / Impello, conijcio aliquem in. Vz-warau/iwarau/iſtumiu.

Napełniam co. Impleo, expleo, compleo, oppleo. refertio. Pripildziu.

Nápełnienie. Expletio. Pripildimas.

Nápiecie / Contentio, intentio virium. Jztiſi-mas.

Nápierśny / Pectoralis. Krutinis/ vnt krutu ſwirus.

Nápie-

Nápieram ſie. v. Do=magam ſie.

Napierwiey/ v. Ná=przod.

Nápierwßy/ Omnium primus. Pirmiauſias.

Nápietek/ Calx. Azuu=pintis.

Nápiety/ Intentus arcus. Jztiſtas kilpinis.

Nápijam ſie/ Potito, poto, as. Girau=iu.

Napinam/ naciągam łuk/ etc. Intendo, adduco arcum, &c. Jztiſiu kil=pini.

Nápis/Inſcriptio, titulus. Iraßas.

Nápis kładę. Inſcribo. Iraßau/ iraßu vzdemi.

Náplakác ſie/ Deplorare. Priſiwerkt.

Nápoly/ Ex parte, dimidia parte, ſemimortuus. Puſiau giwas/ etc.

Nápominácz/ Monitor, adhortator, admonitor. Minetoias.

Nápominalny/ Monitorius. Minetinis/ pa=minetinis.

Nápominam kogo/ Admoneo, commonefacio, adhortor, cōmoneo. Miniu ku/ raginu.

Nápominátá mie. Cōmoneſio, admoneor. Mini kas mani/ ragina kas mani.

Nápominánie Admonitio, hortatio. Minei=mas/ raginimas.

Nápominkienie/ Inuitamentum, inuitatus, us. Paſiundimas.

Napomykam kogo/po=wod daie. Inuito, do anſam, laceſſo. Paſiundziu/ parodziu budu.

Nápośledniéyßy/ Poſtremus, vltimus, Galau=ſias/ paſkuciauſias.

Nápotym/ In poſterū, dehinc, in reliquum, poſt hac. Po tam.

Nápowietrzne rzeczy/ Res ſuperæ, meteora. Vnt oriniey daykstay.

Nápoy/ Potio, poculentum, potus. Girklas/ gieris.

Náprawa/ poprawa. Refectio, reparatio, reſtauratio. Pataysa/ pa=taysimas.

Náprawa/ náwowa. v. Podußczenie.

Náprawca. Reparator, reformator. Pataysito=ias.

Náprawiacz ná kogo zdradliwy/ Subornator. papiecieras / vzraysžytoias.

Náprawiam co/ Reficio, reparo. restauro, sarcio. pataysou.

Náprawiam kogo ná kogo/ Suborno, submitto aliquem. Vžrayžau ku vnt ko.

Naprawiony ná kogo. Submissus, subornatus. Vžsiustas.

Náprowadzam/ Deduco induco, in duco, in viam, reduco. Vžwedu.

Naprzeciwko/ E regione, ex aduersò, contra. prieš.

Náprzeciwko stáwiá/ Oppono, statuo contra, prieš statau.

Náprzeciwny/náprzeciwko bedący. Oppositus, aduersus, cõtrarius, ex aduerso situs prieš stowis/ priešinis/priešingas.

Náprzod/ Primùm, primò, imprimis pirm.

Nápuchác ná kogo/ Afflare, adhalare: inhalare aliquid malicuipiam. pukściu vnt ko.

Nápuchnienie / Afflàtus, us. pipurimas.

Napuszczam co czym/ nápawam. Trop: Instillo, irroro Jleiu/ išlakinu.

Napuszczam co iadem. Inficio veneno, spargo venenum. veneno, as. Jleydžiu apipenus / apipenays pagadinu.

Nápycham czego. Impello aliquid. Vide. Nánoszę/ natykam.

Nárabiam czym. Crebrò vsurpo, in vsu frequẽti habeo. Daznay daŕau ku/ darbuluoiu.

Nárádzam się z kiem. Consulto, delibero. Susikalbineiu su kuo.

Náradzanie się z kiem. Consultatio, deliberatio. Susikalbeimas.

Nárámiennik/ meški/ Armilla, brachiale. Grũdeles aukśinos/ sidabrinos.

Nárámiennik białogłowski / Spinther, & viriæ, & viriolæ. Rediklos moteru.

Nárástam / Increſco, subnascor. Augu.

Nárázny / Peropportunus, obuius alicui. patogus.

Nárcišek/ziele/pierzga, Nar-

ga. Narcissus. Zole narcissus

Nárćißkowy / Narcissinus. Narcisƒsinis.

Nardus ziele / Nardus. Nardas.

Náreczny koń. Iugalis dexter. padesinev suiuktas arklis / parunkis.

Národ / Natio, gens, genus. Gimine.

Narodowy / Gentilitius, gentilis Gimininis.

Narodzenie / Editio, natalis, natalitius. dies partus. Giminias.

Nározny / węgielny / Angularis. Suspárinis.

Nárty / Lintres angusti & leues, quibus per glaciẽ & niues curritur. lowekey

Nárußam / Infringo, labefacto, infirmo, debilito. pasilpninu / silpnu darau / pażeydżiu / igadinu.

Nárußenie / Infractio, labefactio, debilitatio. Pasilpninimas.

Nárußony / Infractus, quassatus, debilitatus. pasilpnintas / pażieystas / igadintas.

Nárybić sádzawkę / Serere pisces. Iwaysit żuwis.

Nárychtowáć dźiało / Dirigere, intendere, collimare tela, &c. Taysit / tiesiogiey statit puczku.

Nárzedźie Arma, orũ. instrumentum, organum, &c. Kużios.

Nárzekam. Lamentor, eiulo, plango. Raudoiu / skundżinuośi

Nárzekánie / Lamentum, eiulatus, eiulatio, plãctus. Raudnoimas.

Nárzynam / vide. Nácinam.

Nárzynánie / Incisura, scissura. Ipiaustimas.

Nárzynány / Serratus, multifidus, denticulatus. Ipiaustitas / duntuotas.

Násad plugowy / Dentale, bura, buris. Zagre / żuobris.

Násadzam kokoß. Suppono, subijcio oua gallinis. Vżsodinu wißtu / vżtupinu.

Násadzam śiekiere / młot / etc. Apto securi manubrium, instruo manubrium, instruo manubrio securim. Vżdemi / vżmauiu kirwi / kui vnt koto.

Násadzam się ná co / v. Vsa-

v. Vsádzam się.

Násalam co/ Salio, sale condio. Prisudziu.

Násćielam / Instruo. Inkloiu.

Násiada kokoß/ı Incubat gallina ouis. Sedi wißta peri.

Násiádły kray / Frequens municipium, &c. Szalis tunki żmonemis.

Násiekam/ v. Náćinam.

Násiekány / Cicatricosus. Rumbuotas / sureteis.

Násienie / Semen, satus, us. Sekla.

Násiennik / Seminarium Weyste.

Násienny / Seminalis, seminarius, sementarius. Seklinis.

Násierßáły. v. Náieżony. pasiurpis / pasisiaußis.

Náskakuie / Subsilio. paßokineiu/ *præt:* paßokau.

Násłábieć. v. Ostábieć.

Násladowánie / Imitatio, imitamen, secutio, æmulatio. Sekiounas / sekione.

Násládowcá / Imitator, sectator, sequax, æmulus, comes. Sekiotoias.

Násladnie kogo. Imitor, sequor, consector. æmulor. Sekioiu/pastuy eymi.

Ná słońcu rád bywá. Apricor. Vnt saules esmi/ stowiu.

Násłoneczny / Apricus. Vnt saules essus.

Násługowánie / Studium obsequendi. Tarnáwimas/

Násługuie / Inseruio alicui, Tarnauiu.

Násłyd)nąć Inaudire aliquid. Iżgirst ku.

Násmalam / Pico, asslino pice. Sakau-iu/áżusakuo-iu

Násmalánie/ Gummitio, picatura. Ażusakuoimas.

Násmálány/ v. Smołony.

Násmiewam się. Derideo, illudo. Apiokiu.

Násmiewisko/ Irrisio, derisus, us. Apinokimos/ apiuoka.

Násmiewca / Irrisor, derisor. Apiuokicias / apiuoktoias.

Nástá-

Náſtáiący. Iniens, incipiens. Jſtoius.

Náſtáie co/ náſtáwa/ Inceſſit mos, increbeſcit, exoritur quippiam. Jſtokakas.

Náſtárſzy / Maximus natu, primæuus. Wirtauſias.

Náſtáwiam / Pono, expono, obijcio. Deini/ guldziu/ ſtatau.

Náſtępcá. Succeſſor. Jſtoieias.

Náſtępnie / tudzieſz zatiem/ Conſequenter. ſucceſſiuè. Teiau / paſkuy ku.

Náſtępny/ Succeſſorius. Jſtoius.

Naſtępowánie / Succeſſio, conſequentia, conſecutio. Jſtoimas.

Náſtępuiący / Subſequens, conſequens, inſequens. Jſtoius.

Náſtępuię/Inſto, conſequor, ſequor. Jſtoiu/ paſkuy eymi/ ſeku.

Náſtorzyć / Arrigere, erigere, ſurrigere, aures. Pakielt/ paſtatit auſis.

Náſtrzępiam / Vide. Strzępię.

Náſtorzony/ Arrectus, paſtatitas / ſtacias.

Náſycam kogo/ Satio, ſaturo, expleo. Priſotinu.

Náſycam ſię Satutor, ſatior. Sotinuoſi/ priſiſotinu.

Naſycenie/ Satietas, ſaturitas, expletio. Sotis paſotinimas.

Náſycony/ Satur, ſaturatus, expletus, Sotus/ priſotintas.

Náſyłam ná kogo. Immitto. ſubmitto in aliquē. Vziſiunciu vnt ko.

Náſyłam do kogo. Allego ad aliquem, mitto. Siunciu kop.

Náſypuię czego / Supergero, ſuperingero, ſuperaggero. Vzpilu / vzberiu.

Naſypuię ſtatek. Impleo. Pripilu.

Naſz/ Noſter. Muſu.

Naſzam/ Geſtito, portito aliquid. Neśinetu.

Náſzczepiam drewna. Incido, inſpico faces. Jſkielu/ ikalinetu.

Náſzelnik / Lorum latum, quo collum equi temoni alligatur. Katline ſzikſzna.

Náſzyniec. Noſtras, indigena.

digena. Musiẞkis.

Natarcie / v Naiazd.

Natargác sil / v. Náruẞam.

Natchnąc kogo / Inspirare alicui, afflatu concitare. Kwiept / kwapu pakrutint.

Natchnienie / Inspiratio, afflatus, us. instinctus, us. Ikwepimas / ikwapas / ikwepis.

Natezam co / Intendo, Iżtisiu.

Natezánie / Intensio. Iżtisimas.

Nátkány / Fartus, confertus prikimẞtas.

Nátlaczam / Condenso prigrudu / prikimẞu / priminu.

Nátracam kogo ná co. Objicio aliquem telis. Vżsiumiu.

Nárret / Ardelio, onis. Niekius.

Nátykam co / Confercio, infarcio, farcio, refercio. prikimẞu / pridemi / prikayẞau.

Natykanie / Fartura. Prideimas.

Natyrác maietnośći / Attenuare, imminuere opes. Sumażint turty.

Náuczam / Doceo, instruo, instituo. Mokin.

Náuczyciel / Doctor, praeceptor, magister, institutor. Mokitoias.

Náuk pilny / Studiosus literarum. Gieray mokusis.

Náuká / Ars, praeceptum, scientia, documentum, studium. Mokslas.

Náuki wyzwolone. Artes liberales, studia literarum. Mokslay layswes / luosi.

Náuẞká / Inauris, stalagmium. Ausikaras.

Nawá / Nauis, nauigiū, vehiculum. Eldija.

Naw dno. Carina Dugnas eldijos.

Náw przodek. Prora, pirmagalis / eldijos.

Naw zádek / Puppis. paskuy galis eldios.

Nawy rozbicie / Naufragium. Suirimas eldios.

Náwalność / Fluctus, procella, tempestas. Suindimas mariu.

Náwiązánie / Amentum. Aprezgimas.

Náwiązány / Amentatus. Aprezgtas.

Náwie-

Náwieccy/ Ad summum, vt plurimum, quam maximè Daugiausiey.

Náwiedzam kogo. Viso, inuiso, visito, reuiso aliquid Lunkau.

Náwiedzanie / Visitatatio lustratio lunkimas.

Nawiekßy/ Maximus, summus Didziausias.

Náwietrzny / Expositus ventis. Wetnis.

Náwiezuie co/ Amento. Apreʒgiu.

Nawijam co/ táko kroſna/ etc. Circumijcio fila iugo. Vzrteciu audaklu.

Náwija ſie co/ Incidit, obijcit ſe, offert ſe. Sukaſi kas.

Náwłocze igłe / záwłaczam. Traijcio, induco filum in acum, insero filum per foramen acus. Jwertiu ſiulu bulin adatos.

Náwłoká v śiéci. Epidromus pawara.

Náwodze / Duco, deduco, induco in hostes, Vzwedu.

Náwoz/ Congestus us. Zemes kurſomis iʒſiligina duobes.

Náwoże / Accumulo, congero. repleo. Vzweżu ko daug.

Náwożenie. Congestus, accumulatio, congestio. Suweżimas.

Náwracam kogo/ Cōuerto, reuoco, corrigo, reduco aliquid. Apgriżiu.

Náwrocenie/ Conuersio, reditus, reuersio. Apgriżimas.

Náwſtecz/ v. Wzadpaſkuy.

Náwyßßy/ Altiſſimus. Aukściaysias.

Náyduie co/ Reperio, offendo, inuenio, comperio Kundu ku.

Naymacz / Locator, conductor. Aʒuduotoias/ paſumditoias.

Náymuie czego v kogo. Conduco. paſumdau.

Náymuie komu. Loco alicui Aʒuduomi.

Názad/ Retro, retrorſum, conuerſim. Atgalos/ atgaliey.

Názáiutrz/ Poſtridie. Ritoy.

Názáiutrzny / Poſtera dies. Ritoy diena buſiunti.

Názbyt/ Nimis, nimiùm, præter modum. pra-

buktay/

dinktay/ su praßmotu.

Náznáczam / Aßigno, annoto, determino, constituo. Pažimiu/žimmu/

Náznaczenie / Determinatio, designatio, assignatio. Pažimeimas / paskirimas.

Názwánie od czego. Denominatio, agnominatio. Pramimmas.

Názwisko. Nomen, cognomen apellatio. Prażaściús.

Nazywam kogo. Apello, cognomino, nuncupo, voco. Prażundu / pramenu.

Ne.

Necę kogo/ Inesco aliquem. Prijunkiu ku.

Nędza / Miseria, calamitas, infelicitas. Wargas/ nelaymą/neturte.

Nędznie/ Miserè, calamitosè, miserandũ in modum. Wargiey/sunkiey.

Nędzny / Miser, calamitosus, miserandus, miserabilis. Wargulis/pawargis.

Nerek bolenie. Nephritis, ios. *fæm:* Sopulis inkstu.

Nerká/ Ren. Inkstas.

Neta / Illicium, esca, illecebra. Junkles.

Ni.

Ni / Ne. *Ney.*

Nic/ Nihil, nihilum. Niekas.

Nic. *Filum.* Siulas.

Nicuię / Transformo vestem, veterem. Iżwercziu tupu.

Nic=wart / Nihilvalet. Niekam nederus.

Niderlant / Belgium. Niderlantay.

Nie/ Non, haud, minimè, nequaquam. Ne.

Niebácznie/ Temerè, inconsultò, imprudenter, inconsideratè. Be apżwalgos/ nopwayzdżiey be nuowokos.

Niebaczność/ Irrationabilitas, temeritas, incõsideratio. Nopwayzda/ nenuowoka / nenuomonia.

Niebaczny/ Inconsideratus, imprudens, inconsultus. Nopwayzdus / nopżwalgus/nopdayrus

Niebespieczeństwo / Periculũ, discrimen, scrupulus. *Trop:* alea vitæ, rei familiaris. Prapuolis / prażuwa/ prapultine.

Niebe=

Niebespiecznie/ Periculosè, capitaliter. Prapuolinga / ne drusu / baysu.

Niebespieczny/ Periculosus, infestus, lubricus, intutus. Prapuolingas/ baysus/ nedrusus/ nopginklus.

Niebiegły/ Imperitus rerum, inexpertus, imprudens. Nesimenus / nezinus.

Niebieścy/ Diui, cœlites, cœlicolæ, superi. Dunginiey/ dunguy essu szwyntiey.

Niebieski / Cœlestis, Olympicus, Æthereus. Dungiszkas.

Niebłotny / Illimis. Nepurwingas / bepurwu.

Niebo/ Cœlum. Dungus.

Nieborak/ v. Nedzny.

Nieboszczyk. Bonæ memoriæ, felicis recordationis. Nabaszninkas.

Niebywały / Hospes, peregrinus. Nebuwis/ nebuwelis.

Niecały/ Mutilus, diminutus, mutilatus, Lukas/ ne cielas.

Niecę ogień /Suscito, excito, accendo ignem. Suknriu vgni.

Niechay / Est particula modi imperatiui. Sine veniat, legat. Tegul/ vel Te/ vt Tecy / teatay.

Niechcący / Nolens. Ne norius.

Niechęć/ Simultas, maleuolentia. Ne noras/ pikstas noras.

Niechętnie / Inuitè, grauatè, repugnanter, fastidiosè. Be noro/ su nuobodu / bośćiey / nenuośirdziey.

Niechętny / Inuitus, auersus. Ne noris/ be noro.

Niećierpliwość / Impassibilitas. Nekinteimas/ nekintiste.

Niećierpliwy/ Jmpassibilis. Nekintingas.

Niećierpliwie / Impatienter, intoleranter, repugnanter, Nekuntriey.

Niećierpliwość / Impatientia, Nekuntribe.

Niećierpliwy / Impatiens, intractabilis. Nekuntrus.

Niecka. Alueolus ligneus, conchula. Niekocia.

Niecnota. Facinus, scelus, fla-

lus, flagitium, crimen, maleficium. piktibe/ pagadas / biauribe / biaurus darbas.

Niecnotliwie/ Nefariè, flagitiosè, sceleste, improbè piktay/ dargiey.

Niecnotliwy. Scelestus, facinorosus, improbus, nefarius. piktas / biaurus/dargus. v. Bezecny.

Nieco / Nonnihil, aliquantum, aliquid. Naż/ kaßku/ neku.

Niećwiczony/ Inexercitatus. Neiśpratintas.

Nieczosány/ Impexus, Neßukuotas.

Nieczuie / Sum sine sensu, careo sensu. Neiauciu/ nematau.

Nieczułość / Stupiditas, stupor. nematimas.

Nieczuły co go nie czuć. Insensibilis, insensilis, qui nullo sensu percipi potest. Ne pamatamas / nepaiouciamas / ne prisekamas/ nesusekamas.

Nieczuły / Stupidus, brutus, sensu & vita carens, à sensu mentis abstractus. ne iaucius / negiwas / pastipis.

Nieczysty/ Immundus, impurus, infectus. Patepitas / iżagtas.

Niedaleko. Non procul. ne tol.

Niedarmo/nie bez przyczyny. Non temerè ne dikay/ ne tusciey/ne noprosnay.

Nie dawno. Nuper, paulò ante, non ita pridem. ne seney.

Niedawny. Nuperus, recens. Ne senas/vndaynikßtis.

Niedbale/ Negligenter, oscitanter, remissè, obiter, perfunctoriè. ne rupiey/ suirusiey/ bet atateyst.

Niedbalstwo/ Pigritia, negligẽtia, oscitatio, incuria. ne rupestis/ apilayda/ tingiste.

Niedbały / Piger, negligẽs, oscitans. ne rupus.

Niedbam/ Non curo, non moror, non laboro. nesirupinu.

Nie długo po tym/ Non ita multo post, non longo interuallo. ne ilgay potã.

Niedobry/ Non bonus, non probus ne gieras.

Niedob. t. Inexpugnabilis, difficilis, captu ne apgalimas.

Niedo-

Niedogoda/ Incommodatio, incommodum. ne inteyka.

Niedogodny/ Morosus, fastidiosus, difficilis. ne inteykus.

Niedoiadki/ Reliquiæ ciborum. palaykas walgiklu.

Nie do konca/ non ex toto. ne iki gali.

Niedokonczony / Imperfectus, incompletus. nepabayktas.

Niedoleżność/ Mutilatio & truncatio. Lusibe.

Niedoleżny / vlomny/ Captus, truncatus membris. lußas.

Niedopieczony/ Semiassus. nedakiepis.

Niedopuszczam komu czego / Prohibeo, impedio, obsto, resisto. Ginu kam ko/ ne perleydziu.

Niedorosły. Immaturus. impubes nedaaugis.

Niedokonale/ Imperfectè. ne tobulay.

Niedosłyßę/ Parùm auribus audio nedagirdziu.

Niedosłyßenie/ Grauitas, tarditas, auditus. nedagirdeimas.

Niedostáie czego, Deest, desideratur deficit. netynka/ mazcioia.

Niedostáteczny. Inops, egens, egenus. neturelis/ neturis.

Niedostátek/ Inopia, indigentia, egestas, defectus, penuria. neturte.

Niedostepny / Inaccessus nepriieiamas.

Niedoświádczony/ Inexploratus, inexpertus, inexaminat⁹. nemegintas

Niedotkliwy/Intactilis, intractabilis. nepaliteti-nas.

Niedowćipnie/ Inargutè, incallidè. ne su nuowoku/ ne su nuolegu.

Niedowćipny / Expers ingenij. nenuomanas.

Niedowiarek. Incredulus, diffidens. ne tikis.

Niedowierzam/ Diffido. ne datikiu.

Niedowodny / Improbabilis. nepriſekamas.

Niedoyrze. Caligo, defecio visu. neprireġiu.

Niedozor / Inspectionis defect⁹ nepriwayzda.

Niedozorny/ Parum attentus inspector, malè oculatus, nepriwayzdus.

Niedoyrzáłość. Immaturitas.

turitas. Neiß-nokimas.

Niedoyrzáły / Immaturus, crudus', præproperus. Ne ißnokis.

Niedrożony / Solidus. Neiżdrożtas/neiżdubis.

Nie-dworny / Incuriosus, Neakiwas.

Niedźiela / Dominicus dies. Nedela.

Niedźwiadek źwierzę/ Catulus vrsi. Meßkitis.

Niedźiadek robák. Scorpio, scorpius, nepa. Kur-klis.

Niedźwiednik. Mansuetarius, delenitor, ductor vrsi. Meßkinikas.

Niedźwiedź / Vrsus. Meßka.

Niedźwiedźi/ Vrsinus. Meßkinis.

Niedźwiedźicá/ Vrsa, Meßkie.

Niegdy/niekiedy. Nonnunquam. Niekadu.

Niegibki / Inflexibilis, rigidus. Nelunkus.

Niegodna rzecz / Indignum, nefas, nefanda res. Dayktas nedetus.

Niegodność / Indignitas. Nederiste.

Niegodny / Indignus. Ne-detus.

Niegodźi sie / Illicitum est, nefas est. Ne dera.

Niegotowość/ Inapperatio, nullus apparatus. Nesudarimas.

Niegotowy. Imparatus. Nesudaritas.

Niegrzeczny / Ineptus, absurdus. Nepatogus.

Niegrzeczy / Ineptum, absurdum, alienum est. Ne muntu/ ne apdaru.

Nieiáki/ v. Jákis.

Niekárany. Impunitus, impunis, in castigatus. Ne-kunkintas.

Niekárność/ Impunitas, licentia. Nekunkinimas.

Niekarny/Inemendabilis, qui corrigi non potest. Nepatayssomas.

Niekedy / Alicubi, nõnusquam. Ne-kur.

Niekiedy/.Nõnunquam, aliquando. Nekadu.

Niekrwáwy / Incruentus, exsanguis. Bekraus/ nekruwinas.

Niekßtáltowny. Enormis informis. Nemundagus/ nemuntus.

Niektory / Nonnullus, aliquis, quidam. Nekas.

Niekußony/ Intentatus. Negũditas. Nie-

Niekwáßony. Infermẽtatus. Nerugintas.

Niełágodnie, Inclemẽter, asperè. Skaudziey.

Niełagodny / Asper, inhumanus. Skaudus.

Nielekliwie / Impauidè, intrepidè Ne bayley.

Niekliwy / Impauidus, intrepidus, imperterritus. Neizgustus / nebaylus.

Nieleniwo / Impigrè. Netingiey.

Nieleniwy / Impiger. Ne tingus.

Nieludzki. Inhumanus, inofficiosus, barbarus. Ne zmogißkas.

Nieludzko / Inhumanè, inhumaniter, morosè. Nezmogißkay.

Nieludzkość. Inhumanitas, barbaries, morositas, duritas. Kietibe.

Nielutość / Inclementia. Niemałonibe.

Nielutościwie. Immisericorditer. Nemiłasirdingay.

Nielutościwy / Immisericors. Ne miełasirdingas.

Niemal. Ferè, vix non. Bemaz / maz.

Niemało ich. Complures, plerię;. Nemaz iu.

Niemam czego / Careo aliquo, destituor, egeo. Ne turiu / priwałau.

Niemarznący / Incongelabilis, ingelabilis. Nesußulus.

Niemeżnie / Effæminatè, muliebriter, molliter, abiectè. Newirißkay.

Niemeskość / Abiectio animi, effæminatio. Ne wirißkiste.

Niemętny / Inturbidus. Ni drumstus.

Niemężata / Innupta, innuba, cælebs mulier. Bewire.

Niemiánowicie / Sine nomine, non nominatim. Be wardo.

Niemienie czego / Priuatio. Netureimas.

Niemierny / Immoderatus. Ne seykus.

Niemoc / v. Choroba. Negale.

Niemogę czego czynić. Non possum, nequeo, non valeo, non queo. Ne galu

Niemota / Infantia, vinculum & nodus linguæ. Nezadas / nekalba.

Niemowlątko / Infans. Nekalbolis.

O Niemoy.

Niemoyſki / Alienum id meo ingenio, inſtitutis meis eſt Nemaniſzkas.

Niemożna rzecz/ vide Niepodobieńſtwo.

Niemy / Mutus, elinguis Nezadzia.

Nienabożny. Irrelligioſus parum addictus pietati, rarò precatur à Deo aliquid. Ne maldus Diewuy.

Nienaciągniony / Incontentus Neiztiſtas.

Nienaciſkam / Tango, pono molliter. Neprispaudziu.

Nie ná czás / Alieno tempore, intempeſtiuè, importunè. Ne metu.

Nie ná czczo / Non ieiunus. Netuścias.

Nienagabniony/. Illaceſſitus, non prouocatus. Nelieſtas/ nekibintas.

Nienagorszy / Haud aſpernandus, minimè vulgaris. Ne letas.

Nienagrodny/ Irreparabilis. Neatpildimas/ neſuwerciamas.

Nienakażony / Incorruptus, ſanus. Neigadintas neizteyſtas.

Nienákryty/ Intectus, patulus. Nedinktas.

Nienálezıony. Irrepertus. Nerundamas.

Nienáleżyty. Extraneus, impertinens, alienus. Neprigulis.

Nienapełniſiy / Inexpletus, inexplebilis. Nepripilamas.

Nie ná rekę/ Incommodè, perincōmodè. Ne patunku.

Nienaruszony / Infractus, intemeratus, incorruptus. immotus, illabefactatus. Neizteyſtas.

Nienaſycenie / Inſatiabiliter, inſaturabiliter. Nepaſotintay.

Nienaſycenie / Inſatiabilitas, addephagia. Neſotus nepaſotinamas.

Nienáwidzę kogo. Odi aliquem, auerſor, execror, abhorreo. Nopkinciu.

Nienawidzenie/ Auerſatio Nopikunta.

Nienawiść / Odium, inuidia, inimicus animus. Nopikunta.

Nienáwiſtnie/ Odioſè. Nopkuntay.

Nienawiſtny drugim. Inuiſus, inuidioſus, exoſus, odibilis alicui. Nopkuntas. Nieoba-

Nieobalony. Indeiectus. Nepagrauziamas.

Nieobietość/ Acatalepsia. Nopglebimas.

Nieobiety/nieobietny. Incomprehensibilis. Ne apimamas.

Nieobiezdzony / nieobuczony. Sessorem non expertus, non institutus. Nopiodita8.

Nieobradowałem sie iesżcze. Nondum satis gauisus, sum me id possidere, nondum desiderium hanc rem habendi, videndi expleui. Dabar nopsidziaugiau.

Nie obrażam sie. Aequo animo accipio, non commoueor, &c. Aźu giera prijmu.

Nieobrażliwie / Innocuè, inoffensè, inuiolatè. Be pażeydimo / nepażieystinay.

Nieobrażliwy. Inoffēsus Nepażeydziamas.

Nieobrażony. Inoffensus, illæsus, inuiolatus. Nepażieystas.

Nieobroniony / Indefensus, improtectus. Nopgintas.

Nieobronny/ v. Nieobwarowany.

Neobrotny/ Qui verti nequit. Nopsukus.

Nieobruszny/ Æquanimus, imperturbatus. Ne irustinamas.

Nie obrzadnie. Non ritè, non seruato ritu, omissis ceremonijs. Ne pagal budo/be ceremoniu.

Nie obrzeska / Præputium. Nopipiauklas.

Nieobwarowany Immunitus, nudus præsidio. Nopginklus / noptwertas/ nopmuritas.

Nieobyczaynie/ Inurbanè, inciuilius. Newiezliway.

Nieobyczaynosć/ Rusticitas, morositas. Newiezliwiste.

Nieobyczayny / Inurbanus, inciuilis, malè moratus. Newiezliwas.

Nieobżałowany/ vide. Nieopłakany.

Nieodchedożnosć / Illuuies, neglectus cultus. Nopkuopimas.

Nieodchedożny / Vide. Plugawy.

Nieodchota / Tarditas, cunctatio, desidia, languor. Wingimas/tingiste.

O 2 Nieochot-

Nieochotnie / Frigidè, segniter, oscitanter, languidè. Tingiey/ letay.

Nieochotny / Lentus, tardus, frigidus. Tingus.

Nieochotnym iestem/ Frigeo, iaceo, langueo. Wingiu/ tingtu.

Nieodmiennie. Immutabiliter. Notmaynitinay.

Nieodmiennosc / Immutabilitas Notmayna.

Nieodmienny / Immutabilis, irreuocabilis, ratus, firmus. Notmaynomas.

Nieodpieczetowány / Literæ integris signis. non resignata epistola. Notpecietitas.

Nie od rzeczy/ Non abs re, conuenienter, consequenter dictum. Suderetinay.

Nieodwlocznie / Sine mora, dilatione, cunctatione. Notguldtitinay.

Nieodwloczny / Dilationem non ferens. Notguldziamas.

Nieodwolany/ Irreuocatus. Notßaukiamas.

Nieoglaßány / Intractabilis, indomitus, ferox, inecur. Notwalditas

Nieogolony/ Intonsus, irrasus. Neskustas.

Nieogrodzony / Non septus, carens septis. Nopatwertas.

Nieokazaly. Inconspicuus. Newayßkus/netayßkus.

Nieokresnie/ Indefinitè, infinitè. Nopreptinay/ nopeylitinay.

Nieokreßony / nieopisány. Infinitus, interminatus, indefinitus. Ne apeylotas.

Nieokrzcsány/Imputatus Nopgenetas.

Nieopatrzony. Incuratus. Nopweyzdetas.

Nieoplákany. Indeploratus, indefletus. Nopwerktas.

Nieopowiednie/ Clam, inconscio me, te, illo, &c. Neapsakitinay.

Nieopowiedny / Sine nuntio aliquis, rumore carens. Neapsakitas/ nopgierdentas.

Nieorany / Incultus ager, inaratus Neartas.

Nieosadny/ Inhabitabilis. Vnt giwenimo nepatogus.

Nieosádzony/ gdzie osady niemaß. Incultus locus, re-

cus, regio, &c. Negłwe- nama wieta/ ßalis.

Nieoſądzony / Iniudicatus. Neapſuditas.

Nieoscistá rybá. Exos piſcis. Ne aßakuota zuwis.

Nieościsty Kłos. vid. Kłos nieościsty.

Nie ośiádłość Poſſeſſionis penuria. Ne turte.

Nieośiadły. v. Gołota.

Nieostrożnie / Imprudenter, incircumſpectè, improuidè, incautè Be apiwayzdos/ ne ſargiey.

Nieostrożność/ Inprudentia. Nenuomonia ne- ſargiba.

Nieostrożny/ Incautus, imprudens, incircumſpectus, &c Ne ſargus.

Nieoßácowány / Inæſtimabilis, ſuperans omne pretium. Brungibi prateus.

Nieotrzymáć czego/ Repulſam pati, non impetrare, nō obtinere aliquid. Nopturet/ neigit.

Nieouzdány / Infrenatus equus, effrenatus, effrenus. Ne izabotas.

Niepamiętam. Non memini, vacillo, deficio memoria Notamenu.

Niepamiętny / dawny. à memoria propter vetuſtatem remotus, obliuione deletus, cuius memoria tempore obſoleuit, euanuit, obſcurata eſt. Notmenanmas.

Niepámiętny / niepámiętáiący. Immemor.

Notmenus/ marßus-

Niepewnie / Incertò, per caliginem, per nebulă ſcio Nezinotinay.

Niepewność/Incertitudo, incertum. Nezinia ne- tikribe.

Niepewny / Incertus, dubius, ambiguus. Abeio- iamas/ abeiotinas.

Niepieniezny. v. Nie- przypieniądzach.

Niepienisty / Spuma carens. Be putos.

Niepierzchliwy. Minimè fugax. Nebegus.

Niepilny. Negligens. v. Niedbały. Apleydus.

Nie pity/ Potui inutilis, non potabilis. Negie- riamas.

Niepłaczliwy/ Illacrymabilis, expers fletus Ne- werkius/newerkſmingas

Niepławny ſtaw / In-

nauigabilis, innabilis vnda. Ne plauktinas prudas.

Nieplenny. Mala semina ferens, gignens, &c. Nebrundus.

Niepłodnosć/ Sterilitas, infæcunditas, Nedcreinias/ neweysle.

Niepłodny/ Infæcundus, sterilis Ne weyslus/ neweyslingas.

Niepobożnosć. Impietas. Nebayme Diewo.

Niepobożny/ Impius, sacrilegus. Bediewis.

Niepochybnie/ Certò. Ne abeiotinay.

Niepochybny/ Certus. Neabeiotinas.

Niepoczćiwie/ Irreuerenter, inhoneste. Newieżliway.

Niepoczćiwy. Inhonestus, indecorus, inhonor', sordidus. Newieżliwas.

Niepodobam śię komu. Displiceo, odiosus sum. Ne mekśtu kam.

Niepodobnie ku wierzeniu. Incredibiliter. Netikietinay.

Niepodobny ku czynieniu. Impossibilis. Ne galus but.

Niepodobny ku wierzeniu. Incredibilis. Netikietinas.

Niepogodá/ Tempestas, Perturbatio cœli. Lutis.

Niepogodny/ Turbidus, tempestuosus. Lutingas.

Niepogrzebiony/ Insepultus, inhumatus, intumulatus. Ne pakastas

Niepoietny/ niepoiety. Incomprehensibilis, imperceptus, difficilis cognitu Nesuprastinas/ neapimamas.

Niepokalany. Intaminatus, incontaminatus, impollutus. Nepateptas.

Niepokoy/ Inquietudo, perturbatio. Nenurimimas/ nerimastis.

Niepolerowány/ Impolitus. Nesżweystas.

Nie pomału/ Non minimùm Ne pamażu.

Niepomiernosć/ Intemperies. Nemestibe.

Niepomieszány Inconfusus, impromiscuus. Ne pamayszitas.

Niepoprawiony/ Incorrectus. Ne pataysitas

Niepoprawny. Incorrigibilis, inemendabilis. Ne pataysomas.

Nieporußony / Inconcussus, immotus. Nepakrutinamas.

Nieporywczy/ vide. Niestwapliwy.

Nieporządnie. Incompositè, indispositè, nullo ordine. Be cvlos.

Nieporządny/ Inordinatus, indispositus, incompositus. Be eylis.

Niepośilny pokarm / napoy. Parum alens, non alens, parum firmus Ne drutinus / nesotinus penukßlas/ etc.

Niepośláłowány. Indeprehensibilis. Nenusekamas/ nenutiktinas.

Niepośledni/ Non inter posteriores, non inter vltimos, non inter postremos. Nepaskutinis.

Nieposłußeństwo. Cōtumacia, inobedientia, parendi dedignatio. Neklausa/ ne klausimas.

Nieposłußny / Contumax, inobsequens. Neklausus.

Nieposłußny iestem. Recuso, abnuo, detrecto, aspernor imperium, obedientiam abijcio. Ne klausau.

Nieposṕolicie. v. Wybornie.

Nieposṕolity/ v. Wyborny.

Nieposṕołu / Diuisim, non simul. Nedraugiey.

Nieposttrzegle. Improuidè, improuisò. Ne pasergietinay.

Nieposttrzegły / nieposttrzeżony / Improuisus, inobseruatus, inobseruabilis. Nepasaugomas.

Nieposzánowánie / v. Nieuczciwość.

Nieposwięcony / Profanus. Nepaßwistas.

Niepotęgá / Inpotentia, infirmitas Ne ižgale/ negalibe.

Niepotępiony. Indemnatus. Nepaskundintas.

Niepotężny. v. Słaby.

Niepotkliwy / pewny ná nogi. Non offensans, firmis pedibus equus. Ne klupus arklis.

Niepotoczny/ *prop:* Parum volubilis. Ne ritus.

Niepotoczny / *Transl:* Extraordinarius. Ne paprastas.

Niepotrzeba / Nihil opus est, Ne teykia / nera reykalo.

O 4 Niepo-

Niepotrzebna rzecz/ Parergon. Ne reykiamas daytas.

Niepotrzebuie czego/ v. Obeyde sie bez tego.

Niepoważam. v. Gardze.

Niepoważny/v. Lekki.

Niepowinny/ Indebitus. Neprigulis.

· Nie powodzi sie/ vide. Nieszcześci sie.

Niepowolny / vide. Nieposłuszny.

Niepowściągliwie / Incontinenter, intemperanter. Nemesciey/ nesitwertinay.

Niepowściągliwość/ Intemperantia, incontinentia. Nesitwertimas.

Niepowściągliwy. Incontinens, intemperans. Neażusiturius.

Niepoymuie tego/Non capio, non intelligo, non possum ad hoc adduci. Ne permanau.

Niepozwalam/ v, Odmawiam komu czego.

Niepozwalánie/ Negatio. Ne perleydimas.

Niepożytecznie / Parũ vtiliter. Be naudos.

Niepożyteczny. Inutilis, nulli vsui inseruit, infructuosꝰ. Ne naudingas.

Niepożytek. Incommodũ, inutilitas Ne nauda.

Niepr/ Borysthenes. Nepras.

Nie prany / Jllotus. Ne weletas.

Nie praw mi/ Jniustus in me, vel mihi, iniquus in aliquem. Nemiteysus/ ne teysus man.

Nieprawda/ v. Fałsz.

Nieprawdziwy/ vide. Fałszywy.

Nieprawnie/ bez postępku prawnego. Jure iudicioq; sublato, nihil iure, nihil lege agitur. Ne pagal tiesos.

Nieprawny / bez prawa/ v. Niesądowny.

Nieprawość. v. Złość.

Nieprętki / Jnpromptus, ineoncitus. Ne stropus/ negreytas.

Nieprochniejący / Qui carie non infestatur. Ne pustus.

Nieproszony / niezaproszon/ na vczte/ Jnuocatus ne pakwiestas/newadintas.

Nieprzebierájący w potrzebách, Non fastidiosus in

sus in cibo. nopilasus / noplasinelus/ walgiklu.

Nieprzebity / Impenetrabilis. nepramußamas/

Nieprzebrány / Inexhaustus, indeficiens. ne ißsemamas.

Nieprzebrány / bez braku zebrany. Nullo delectu collectus, non selectus, tumultuarius. ne iżlasitas/ne perrinktas.

Nieprzebrány miod/ piwo. Minimè aquosum, moderatè aqua temperatũ hydromeli, cereuisia. ne prastiestas midus/alus.

Nieprzebudzony człowiek ábo sen twárdy. Altissimus somnus, arctior somn⁹. ne pabudinamas.

Nieprzebyty. Insuperabilis mons, imperuius, incommeabilis, impeditus. nepereiamas.

Nieprzeciw mu sie/Fer illum, non cures, dissimula eius ineptias. ne priesinkis iam/ iżkisti.

Nieprzedarowány. Incorruptus & integer testis. neperdnowánotas.

Nieprzedayny/ Iuuendibilis neparduodamas.

Nieprzedni / Secundarius. ne pirmas/vntras.

Nieprzeiednany / Reconciliari nescius. nenumaldomas.

Nieprzekonany. Inuincibilis, inexpugnabilis, insolubilis. ne pargalimas.

Nieprzemyślny / Non industrius. Nesimenus / nepramanus.

Nie przerwány / Perpetuus, continuus. nepertraukiamas.

Nieprześiewány / Incribratus. nesiiotas.

Nieprzestaie czego / Pergo, non cesso, non desino, perpetuo, continuo. ne palauiu.

Nieprzeyrzysty / Imperspicuus. ne wayktus.

Nieprzyiaciel/ Hostis, inimicus. neprietelus.

Nieprzyiacielski / Hostilis, inimicus, a. um. priesingas.

Nieprzyiácielskie. Hostiliter. priesingay.

Nieprzyiaźń/ Inimicitia. priesinisłe.

Nieprzyiaźń wrodzona/ Antipathia. priesisłe prigimta.

Nieprzyiazny / Inimicus, infestus. priesingas.

Nieprzyiemny/ Inamabilis, iniucundus, ingratus, insulsus, insipidus. Niemielas/ nemeylus.

Nieprzyiemność/ Insulsitas, asperitas, iniucunditas. Ne meylibe.

Nieprzymußony. Incoactus, non compulsus. Nepriwerstas.

Nieprzyprawny/ Inconditus. Neazutrintas/ nepramestas.

Nieprzypuſzczam. Excludo aliquem domo, prohibeo, arceo. Nepryleydzu.

Nieprzypußczánie. Exclusio. Nepryleydimas.

Nie przy sobie. Amens, delirus, male sanus. Padukis/ paswaygis.

Nieprzystępny/ Inaccessus. Nepriseiamas.

Nieprzystoi/ Dedecet, non decet. Ne pridera.

Nieprzystoynie/ Indecorè, indecenter, irreuerenter. Ne priderunciey.

Nieprzystoyność/ Indecentia, indignitas. Nepriderybe.

Nieprzystoyny/ Indecens, indecorus, indignus, inconueniens. Nederus/ nepriderus.

Nieprzytomność. Absentia. Nepribuytis.

Nieprzytomny. Absens. Ne essus.

Nieprzytomny iestem. Absum, Ne priesmi.

Nieprzywykły/ Insuetus. Ne pripratis/ nepriiunkis.

Nieprzyznawam. Nego. Neizpazistu.

Nieprzyzwalam ná co. Abnuo, renuo, repugno. Ne noriu to/ nepritariu.

Nierączość/ Tarditas. Nestropibe.

Nie rád co czynie. Abhorreo ab aliqua re, grauatè molestè, inuitè & cum fastidio facio. Ne nutis ku darau.

Nie rażno/ v. nie ná reke.

Nie rażny/ Inhabilis, incõmodus. Nepatogus.

Nie robotny/ Fugiens laboris. Ne darbus.

Niegałezysty/nierosochaty. Carens ramis, vnistirpis Neßakotas.

Nierownia/ Salebra, inæqualis locus. Neliguma.

Nie rowno/ Inæqualiter, iusto plus vel minus. Ne ligu. Niero-

Nierownośc/ Jnæqualitas, imparilitas. Ne lygibe.

Nierowny/ Salebrosus, inæqualis, fragosus, iniquu: locus. Ne ligus.

Nierowny drugiemu wczym. Jmpar, dispar. Ne ligus kitam.

Nierozdzielny. Jnseparabilis, indissociabilis, indiuiduus Neskiriamas. *Aliter*. Promiscuus, confusus. Ne iszkirstitas.

Nierozeznany / Indiscretus. Ne zinklus.

Nierozietny / Jndissolubilis, insolubilis. Ne iszrißamas.

Nierozłożony. Jndistinctus. Ne iszkirstitas.

Nierozmyślnie. Temerè, inconsultè, immeditatè. Be pamuſtino.

Nierozmyślność/ Temeritas, præcipitatio. Ne mustis.

Nierozmyślny. Jnconsideratus, inconsultus homo, temerarius. Ne mustus.

Nierostworzony / Merus, purus potus, non tēperatus aqua. Ne wundotas/ ne mayßitas.

Nierozum / Egestas rationis, irrationabilitas. Nenuowoka.

Nieruchomy. Jmmobilis. Newiskinamas / nekrutinsmas.

Nierychło. Lentè, tardè, cunctanter. Ne graytay/ ne weikiey.

Nierychłość. Tarditas, lentitudo. Ne graytibe.

Nierychły/ Tardus, lētus, serus. Ne graytas/ neweykus.

Nierymownie/nieskładnie. Jnconcinniter, incōcinnè Ne suguldirinay.

Nierymowność / Inconcinnitas, inconsequentia. Ne sugulda.

Nierymowny. Inconcinnus, immodulatus. Ne suguldus.

Nierząd / Perturbatio ordinis, inordinatio. Ne straka/ beeyle.

Nierząd / psota Stuprum libido, nequitia. Biauribe/piktibe.

Nierządnica/ Lupa, prostibulum, scortū, meretrix, prostituta fæmina. paleystuwe.

Nierządnik. Scortator, amator. paleyda.

Nierzą-

Nierządny/wßeteczny. Meretricius. Biaurus / bargus.

Nierządny dom/zamtuz. Lupanar, geneum, ganea, æ. f. paladoß namay/palodawiete.

Nierzkąc. Nedum, tãtum abeſt. Ne tariunt.

Nieſądowny dzień. Nefaſtus dies. ne bilos diena

Nieſamorodny/ Manu factus. Daritinis.

Nieſękowáty/ Enodis. ne ſtámariotas.

Nieśieſię kokoß. Edit, enititur, ponit, facit oua gallina. Deſti wißta.

Nieśienie ſię kokoße. Fetura gallinarum. Deimas wißtu.

Nieſkáżitelnie/ Incorruptè nepagadintinay.

Nieſkáżitelnosc / Immunitas à corruptione. nepagiadas/negiedimas

Nieſkáżitelny / Incorruptus. negindus.

Nieſkończonosc / Infinitio, infinitas, negalas/neſkarcius.

Nieſkończony / Infinitus, interminatus, immẽſus. Begalo/ neturis galo/ ne izmeſtuotas.

Nieſkromnosć. Intemperies, immodeſtia, petulantia neſitwerimas.

Nieſkromny/Immodeſtus, inſedatus, importunus neſitwerinus.

Nieſkupny/ Inuendibilis. nepardůotinas.

Nieſkuteczny. Inefficax, frigidus. nepadarus/ neweykus.

Nieſkwápliwy. Tardus, ſegnis, cunctator. Ne ſkubus/ neweykus.

Nieſláwa / Infamia. nutarimas/nuotartis.

Nieſláwny / Ignobilis, obſcurus, inglorius, *Aliter.* Infamis. ne ßlownus.

Nieſlony. Inſulſus, ſalis expers. ne ſurus.

Nieſluchány. Inauditus. ne klauſitas.

Nieſlußnosć/Iniquitas. indignitas rei. nederus daykta.

Nieſlußny / Iniquus. nederus/ neteyſus.

Nieſlychány. Inauditus, immemoratus. negirdetas.

Nieſmáczny/Inſipidus. negardus.

Nieſmak / Ingratus ſapor, negardumas.

Nieśmia-

Nieśmiáły / Inaudax. Ne drusus.

Nieśmiertelność / Immortalitas, Nemirtiste.

Nieśmiertelny / Immortalis, Ne mirßtus.

Nieśmießnie / Irridiculè, Ne tuokingay.

Niesnaſka / Simultas, inimicitiæ tacitæ, Nesundara.

Nieſpanie / Insomnia, æ, vigilia, peruigilium. Ne miegoimas.

Nieſpełna co / Deficit in aliquo, non ad numerũ, Netinka ko.

Nieſpiący / Insomnis, peruigil Niemiegſtus.

Nieſpodźianie / Inopinatè & inopinatò, insperatè, præter opinionem, Nesiwiltinay.

Nieſpodźiany / Inopinatus, inexpectat', improuisus, Ne siwiltas.

Nieſpoiſty / Insociabilis, incoibilis, Nesuglaudźiamas.

Nieſpokoyny / Inquietus, turbulentus, tumultuosus. Nerimſtus:

Nieſpołkuię / Non participo, non sum particeps, Nedaliwauiu.

Nieſporny / Alienus à contentione, Ne barningas / ne barnus.

Nieſporo mi / Parũ vel nihil proficio. Nemiſkalsu / nemiſkielſa.

Nieſpoſobność / Inhabilitas. ineptitudo Nepatogibe / nemuntibe.

Nieſpoſobny / Inhabilis ineptus, incongruens, inconueniens, Nepatogus / nepaderus / nemuntus,

Nieſpracowány / Indefessus, infatigabilis, indefatigabilis. Nealsus / be alsos.

Nieſpráwiedliwość / Iniustitia, Ne teysibe.

Nieſprawiedliwy / Iniustus. Neteysus.

Nieſpráwny / Inefficax, ineptus negotijs gerendis. Ne weykus.

Nesprzyiam komu Non faueo, malè sum affectus in aliquem. Ne noriu giero kam.

Nieſtáie mi czego / Deficio in aliquo, non habeo, careo. Nemitinka ko.

Nieſtateczność / Incõstantia, instabilitas. leuitas animi. Ne twirtibe / ne drutibe.

Nieſtá-

Niestáteczny / Inconstans, instabilis, mobilis. Netwirtas.

Niestetyß / Heu mihi, heu misero mihi. pro dolor. Av mari.

Niestoi záto / Non est tanti, Nestowi tieko.

Niestráßny / Informidarus. Niebaysus.

Niestráwiony / Indigestus, Neprawarzitas.

Niestráwność / Cruditas stomachi. Neprawazimas.

Niestrawny / Indigestibilis cibus, alienus à stomacho. Nesumitnumas. neprawarzamas.

Niestroyny / Incontentus, discrepans, aberrans dissouus. Ne iztistas.

Niestrzezony / Incustoditus. Nesergetas.

Niestworzony / Increatus, improcreabilis. Nesutwertas.

Nieświádom czego / Rudis, indocilis, inexpertus, Tyro, Peregrinus in aliquo. Nepritirís / neżinns.

Nieświadomość / Imprudentia. Nepritirimas nezinia.

Nieświecony / Profanus, profestus homo, Ne ßwistas.

Niesłobodny / Semiliber, alieni arbitrij est. Ne luosas.

Nießczerość / Simulatio, hypocrisis. Netikribe.

Nießczery / Insincerus, (Hypocryta homo) fucatus candor. Netikras.

Nießczeście / Infelicitas, infortuniū, mala sors, aduersa fortuna, Nelayma.

Nießcześliwie. Infeliciter, improsperè, inauspicatò. Ne laymintay.

Nießcześliwy Infelix, infortunatus, infaustus, improsper Nelaymus.

Nießkodliwy / Innocēs, innocuus, innoxius. Ne ižieydžius.

Nießkodowánie / Immemitas. Ne iżievzda.

Nieślachcic / Plebeius, ignobili & obscuro loco natus. Ne boiaras.

Nießpor / Vespertinæ laudes, preces, &c, Wakarine malda.

Nießporny / Vespertinus. Wakarinis.

Niestucznie / inargutè, illepidè,

illepidè, inconcinniter. Ne daryley.

Niestuczny. Jnartificialis infacetus, Ne daylus.

Nie ták/ non ita, non hoc pacto, haud ita, nō sic. Ne teyp.

Nietayny/ Qui latere non potest Nestapus.

Nie tegi/ Flaccidus fluidus Silpnas.

Nietoperz/Vespertilio, nycteris, idis. Szykśnosparnis.

Nietopnisty / non liquescens. No terpstus.

Nierowny / nieutorowány / non tritus, Ne pramintas/ne mustas.

Nietowarzysti / Jnsociabilis, Ne draugingas.

Nie tráwie/ non concoquo cibum. Neprawarzau walgikłos.

Nie trwały / Caducus, flux⁹, fugax. Nepatinkus.

Nietykány / Jntactus, inuiolabilis. Nelitetas.

Nie tylko/ non solùm, non tantùm, præterquam, Ne tiktay.

Nietynkowány / Calce non loricatus, Ne pamielitas.

Nieubłagany/ Jmplacabilis, inexpiabilis. Ne numaldomas.

Nieucieszny / Jniucundus, insuauis, Ne ramus.

Nieuchronny / Jneuitabili necessitate, nenusilynktinay.

Nieuchronny/ Jneuitabilis, indeclinabilis, indeclinatus. Nenusilynktiamas.

Nieuczćiwość/ inhonestamentum. Newiezliwiste.

Nieuczczony/ inhonoratus, Nenugarbintas.

Nieuczesnik / Alicuius rei exsors, immunis ab omnibus Ne dalinikas.

Nieuczony/ indoctus, rudis, illiteratus, imperitus, idiota. Ne mokitas.

Nieuczynność. Detrectatio officij, beneficentiæ neglectus. Nepadariste.

Nieuczynny/inofficiosus. Nepadarus.

Nieugaszony/ inextinctus, Neazugiesiamas.

Nieuhámowánie/ impotenter, effrenate. Neazustabditinay.

Nieuhámowány / impotens, effrenatus, effrenis, indomitus. Nenuwaldo-

walóomas / neażuture-
tinas.

Nieuiśćić śię / Creditorem fraudare, non stare promissis. Ne iżreyset.

Niekuszony / ingustatus, Neragautas.

Nieuleczony / incuratus, Ne iżgidites.

Nieuleczystý. insanabilis, immedicabilis. Ne iż-gidżiamas.

Nieumieietność / inscitia, ignoratio, ignorantia, inertia, imperitia. Ne mokslas.

Nieumieietny / inscius, ignarus, imperitus, Nemokitas.

Nieumiem / Nescio, ignoro. Nemoku.

Nieumyty / illotus. Ne mazgotas.

Nieuproszony / inexoratus, inexorabilis. Ne iż-meldżiamas.

Nieurodzay / Sterilitas, tenuitas frugum. Nede-reimas iawu.

Nieuśpiony / insopitus, Nożu-miegstus.

Nieuśpokoiony / impassatus, Nenurimstus.

Nieustáię / Continuo, pergo, Nepalau-iu.

Nieustáły. irrequietus, indefectus Ne palautus.

Nieuszkodzony / innoxius ab aliquo, indemnis & illæsus. Neiżieystas.

Nieuszykowany / imcompositus, inconditus. Be redo / be eylos.

Nieużytość / implacabilitas, duritia animi, obstinatio. Kietibe.

Nieużyty / implacabilis, durus & ferus homo, inflexibilis. Kietas.

Niewáleczny / imbellis, minimè bellicosus. Nekarieywingas.

Niewárownie / Non custoditè, sine munitione. Nopgintinay.

Niewątpliwie / indubitanter, Ne abeiotinay.

Nieważny / prop: Non æquat, non implet libram. Nedasiwertus.

Nieważny. trop: irritus, infectus. Niekas iż to / tu-ścias / nieko nestowis.

Niewczas / (nomen) incommodum, incommoditas temporis, Nemetas / nepatogibe.

Niewczesny / intempestiuus, importunus, incōmodus. Ne metu essus / nepatogus. Nie-

Niewdzięczność / ingratus anim⁹, ingratitudo. Niemielibe.

Niewdzięczny / ingratus, Immemor beneficij. Nemielibe.

Niewesołość / Tetricicitas. paniurište.

Niewesoły / Tetricus, adstricta fronte homo, agelastus, inamæuus, alter Heraclitus. Ne ramus nelinksmas

Niewiasta / Mulier, fæmina. zmona / moterißkie.

Niewidany / Inuisus, nunquam conspectus. Neregietas.

Niewidomie / Jnuisibiliter. Neregetinay.

Niewidomy / Inuisibilis, effugit aspectum. Neregimas.

Niewidze / v. Slepy iestem. Neregiu.

Niewiednacy / Nunquam marcescens. Nepawistus.

Niewiedzacy. Ignorãs, ignarus, nescius, Nezinus.

Niewiem / Nescio, sum nescius, haud scio, ignoro, incertus sum, latet me. Nezinau.

Niewierność. Infidelitas, perfidia. Netikieimas.

Niewierny / Infidus, infidelis, fallax. Netikimas.

Niewierze / Nego fidẽ, non credo. Ne tikiu.

Niewieści / Muliebris, fæmineus. Moterißkas / *Trop:* Effæminatus mollis. Minkßtas / lepus.

Niewieścieie / Effæminor, Moterißku budu inuosi.

Niewinien / Nullius rei cuiquã debitor, nihil cuiquam debens. Ne kaltas niekam.

Niewinnie / Jmmeritò, iniustè, innocenter. Nekaltay.

Niewinność / Jnnocentia. Nekaltibe.

Niewinny / Jnnocens, exsors culpæ, remotus à culpa. Nekaltas.

Niewłasny / Jmproprius, alienus. Netikras.

Niewod / Sagena, euerriculum. Tinklas didis.

Niewola / Seruitus, mãcipium, famulatus grauis. Nelaysme.

Niewolę kogo. Addico, assero, redigo in seruitutẽ. Nelaysminu.

P Niewol-

Niewolnica / Serua. Nelaysiwa / belaysiwe.

Niewolnicze / Seruiliter, seruorum more. Ne laysiway.

Niewolniczy / Seruilis, Ne lnosas / ne laysiwas.

Niewolniczy syn / Verna. Nelaysiwo zmogaus sunnas / wiargas.

Niewolnik / Seruus, mancipium. Ne laysiwas zmogus / be laysiwis.

Niewprawność / Exercitationis defectus. Ne ipratis.

Niewstyd / Impudentia, inuerecundia, impudicitia, impudica frons. Ni gieda.

Niewstydliwie. Impudenter, inuerecundè, parum pudenter. Ne giedingay.

Niewstydliwy / Impudens, inuerecundus, impudicus Nesigiedzius.

Niewćwiczony / Inexercitatus. Ne izpratintas.

Niewykorzeniony / Inexstirpabilis. Ne izkasamas izšaknis / ne izraunimas.

Niewykształtowány / Informis, ineffigiatus, inexpressus. Ne litingas / ne turis lites.

Niewymownie / Inenarrabiliter. Neizsakitinay.

Niewymowność / Infacundia, siccitas, penuria verborum. Neizkalbis.

Niewymowny / Indisertus, elinguis, ineloques. Neizkalbus.

Niewypłacony / Insolubilis. Neazumokamas.

Niewypolerowány / Inelaboratus. Ne apšweystas / neapdarus.

Niewyposażona / Indotata. Be kraycio.

Niewyprawny / Rudis vel non concinnatus Ne izdaritas.

Niewyprożniony. Non euacuatus. Neiztuštintas.

Niewyráżisty / Inimitabilis, qui nulla effigie exprimi poteſt. Ne izzimetinas.

Niewyrozumny / Difficilis intellectu. Neišmanitinas / neišmanomas.

Niewysłowiony / Inenarrabilis, ineffabilis, inexplicabilis Ne izsakomas

Niewy-

Niewystały / Non defecatum vinum, &c. Mieletas / nenusistowėis.

Niewystawnie / Inaffectatè, sine ostentatione. Ne parodìtinay.

Niewystawny / Jnaffectatus. Nepriredìtas.

Niewytwornie / Sine vllo apparatu. Neapdarìtinay / ne iżredìtinay.

Niewytworny / Jllaboratus, inelaboratus. Neapdarus.

Niewytrwam / Non feram, non patiar. Ne iżkìsiu.

Niewywikłany / Jnexplicabilis, indissolubilis, inenodabilis, insolubilis. Neiżreżgiamas.

Nie zabawny / Vacuus curis, occupatione, otior. Nudiekus.

Nie zadnie / Non ineleganter. Ne letay / nuwadagiey.

Niezadny / Non inelegans. Ne letas.

Niezałuie się / Non parco mihi. Nesìcìedìu.

Niezapadaiący / Inocciduus. Ne azupuolus.

Niezardzewiały / Rubiginis expers. Ne paraudawis.

Niezárosły / Jmplumis auis, impubes, impubes puer. Neapaugis.

Niezartowny / Jnfacetus, insulsus, inurbanus, frigidus, ineptus. Neiuokingas.

Niezartuię / Non iocor, serio, rem ago. Nesiiuokiu negierdau-iu.

Niezasłużony / Immeritus. Nupelnitas.

Niezawisny / Non inuidus. Nepawìdżius.

Niezdołam / Non sufficiunt mihi ad hoc vires, non est mei ingenij. non est meum onus, Ne iżgalu.

Niezdrowy. Morbidus, morbosus. Ligotas.

Niezdrowy / zdrowiu szkodzący. Grauis, insalubris. Ne sweykas.

Niezepsowány / Jncorruptus, integer, saluus, indepravatus. Nepagadìntas.

Niezgadzá się z kiem / Discrepo, dissideo ab aliquo, dissentio, discordo cum aliquo. Nesuderu su kuo.

Niezgászony / Inextinguibilis, inextinctus. Neazugiasiamas.

Niezgładźisty/ Jndelebilis. Neiżßweyćiamas/ ne iżtrinamas.

Niezgoda / Diſcordia, diſſenſio, diſſidium. Ne, ſundara.

Niezgodny / Diſcors, inſociabilis. Neſuderus.

Niezgorzysty/ Vſtionis expers, combuſtioni non obnoxius. Neſudegus.

Niezgrabny/ v. Gruby. Netikis.

Niezgwałcony/ Inuiolatus, intemeratus. Nepaſilitas.

Niezliczność/Innumerabilis infinitas. Neſuſkaytimas.

Niezliczony / Innumerus, innumerabilis. Neſuſkaytitas.

Niezmierny / Infinitus, interminatus , immenſus. Neiżmeſtuotas.

Nieznáczny/ Ignobilis, obſcurus. Ne żimus.

Nieznáczony. Non inſignitus, non notatus. Ne iżimetas.

Nieznáiomy / Incognitus, ignotus, obſcurus. Ne pażiſtamas.

Nieznam / Non noſco, ignoro, neſcio. Ne pażiſtu

Nieznośnie/ Intoleranter, intolerabiliter. Nepakielamas.

Nieznośny/ Intolerabilis, intolerandus, non ferendus. Nepakielamas.

Niezności / Impatientia. Nekuntribe / neiżkiutimas.

Niezránione / Jnuulneratus. Neiżteystas.

Niezrownam mu / Jmpar ſum ei. Ne ſu ligſtu iam.

Nie z śiádły. Quod coágulari nequit. Neſuſtegtas.

Niezwadliwy / Abeſt à contentione. Newaydingas.

Niezwyćiężony / Inuictus, inſuperabilis, inexpugnabilis. Neiweyklamus / ne pargalimas.

Niezwiędły/ Non marceſcens, Ne pawitſtus.

Niezwyczáiony. Inaſuetus. Neprarintas.

Niezwyczaynie / Inuſitate, præter morem, præter ſolitum. Ne papraſtinay.

Niezwyczayny / Inuſitatus, inſuetus, inſolitus. Nepapraſtas.

Niezyczli-

Nieżyczliwie / Infauorabiliter, malo animo. Neteyktinay.

Nieżyczliwość / Maleuolentia, aliena & offensa voluntas. Ne teykte.

Nieżyczliwy / Maleuolus, sinister. Ne teykus.

Nieżyiący/Inanimatus, inanimus, vita & sensu carens Negiwas.

Nieżyżny/Parùm ferax, minus fertilis. Nederus.

Nigdy/ Nunquam. Niekadu.

Nigdżie/ Nusquam, nullibi, necubi. Niekur.

Niják / Neutro modo. Neyśieyp neytevp / niekatru budu.

Nikczemnie/Ineptè, putidè, odiosè Ne tikuśiey.

Nikczemnieie/ Nihili euado. Netikielu tunipu/ nikstu.

Nikczemnik / Nihili homo, nauci homo. Netikielis/ netikis.

Nikczemność/ Ineptitudo, insulsitas Netikimas

Nikt / Nullus, nemo. Niekas.

Nim / vide. Im.

Ninieyszy/ v. Teraźnieyszy. Dabar essus.

Ninog/Murena fluuiatilis. Wijunas.

Niosę co/ Fero, porto aliquid. Nessu.

Niskąd / Nullo ex loco. Iżniekur.

Niski/ Depressus, submissus, humilis, żemas.

Nisko / Humiliter, submissè, demisse. żiemay.

Niskość / Humilitas. Ziemibe.

Niszczący/ Tabidus, in nihilum redigens. Gayśinus/ nayktus.

Niszczę/ v. Wniwecz obrocam.

Niszczeiący. Euanescẽs, euanidus. Gayszus.

Niszczeię/Euanesco, obsolesco, exolesco, dispereo, extabesco, &c. Gayszu/ niksztu.

Niszczenie/ Cõsumptio. Gayścius/gayśinimas/ naykinas.

Niszczyciel/ Confector, consumptor, perditor, extinctor Reip: &c. Gayśintoias/ nikintoias.

Nit / Clauiculus coagmentationis ferreæ. Winele ażupleyśimo.

Nitowánie / Ferruminatio. Ażupleyśimas.

Nitowany / Ferro iunctus, coagmentatus, ferruminatus. Azupleyßitas.

Nituie / Ferrumino. pleyßu.

Niż / niżeli / niźli / etc. Quàm, aliquantò. Aliter Secus quam, &c. Negi.

Niżma / Depressior locus ziemawiete / żema wieta.

Noc / nox. Naktis.

Nocleg / nocturna quies. Naktigulte.

Nocnicá / ćmá. Occursaculum noctium, lamia, empusa, &c. Naktimicia.

Nocny / nocturnus. Naktinis.

Nocny kruk. Asio, onis, otus, nycticorax, Naktikowas.

Nocuie / Pernocto, ago alicubi noctem. Náktau-iu / pernaktau-iu.

Nogawicá / Femorale vel tibiale vnum, vel feminalium pars vna, tegens imum pedem. Autakois.

Nogietek. Buphthalmũ, caltha. Nedatka

Nos v zwierząt / Nasus. Snukis.

Nos ptaszy / Rostrum auium, Snukis paukściu.

Nosa kto szerokiego / Simus. płaćianosis.

Nosa zakrzywionego / Silo, onis. Kraywanosis.

Nosal / Nasutus. Didźianosis.

Nośćiel / Gestor, oris. gerulus Neśieias.

Nośidło / Ferculum, repositorium. Neśtkle.

Nosorożec / Rhinoceros, otis. Nosiaragis.

Noszę co / Gesto, gestito, gero Neśiotu.

Noszenie czego / Gestatio, gestatus us. Neśiojimas.

Noszenie drogie / Viriæ, viriolæ, armillæ virorum, & fœminarum, gestamen, inaures. Reditklos brangios.

Nosźká / Pediculus. Roiale.

Notá pieśni / Modus, numerus, lex, forma concinendi. Budas giesmes.

Nowak / nowotny / Tyro, nouitius. Nau-ikas.

Nowiná / nuntius, nuntium. Nau-iena.

Nowiná / rola ábo pole nowo kopane / Nouale, n. Lidimas / ſtinimas.

Nowinarz / áwizarz / nouorum

noqorum rumorum fictor, rumorum auceps. Nauſchenu pramanitoias.

Nowiuchny/ nouellus, Nau:itelis.

Nowo / nouum in modum. Nau:tey.

Nowokrzczeniec/Anabaptiſta. Nau:iakrikſtis

Nowość / Nouitas. Nau:ibe.

Nowy/nouus Naukas.

Noż / Culter, peylis.

Nozdra / naris. ſnurgſles.

Nożenki/ Vagina cultri. Makſtis peylo.

Nożownik/ Cultrarius. peylinikas.

Nożyce/ nożyczki/Forfex. zirkles.

Nożyce rakowe. Chelæ. Altsies.

Nożyczki do świec/ Emunctorium. znibles del zwakiu.

Nożik do piorek/ſkryptural / Scalper ſcriptorius, culter ſcriptorius. peylelis rasitoiu vnt plukſnu darimo.

Nukam/Age, age, repeto. Niukinu.

Nurek ptak / Mergus. Naras.

Nurek człowiek / Vrinator, Naras źmogus.

Nurkiem pływam/ Vrinor Naromis plaukau

Nurt / Impetus fluminis, profundum fluuij. Srowe.

Nurzę/ nurzam. Merſo, merſito Nardau.

Nurzam ſię / Mergor, vrinor. Nardouſi.

Nurzánie / Demerſio, immerſio. Nardimas.

Nuż/ nu. Eia, agedum, eia, age. Nu/ nugi.

Nuż go / nuż weń. Irrue, inuola in illum, aggredere illum. Szok vnt io/ ſwiekſt ij.

Nuż gdy/ Cedo ſi, quid ſi verò. Nugi/ á nugi.

O B.

O Interiectio eſt. Item præpoſitio vt Skárać o co / Punire propter aliquid. piſać o tym / Scribere de hac re, &c. Rukinti del ko/ rásit apie ku/etc.

Oba/obadwa. Ambo, ambæ, ambo, vterq;. Abu/ abudu.

Obaczam co. Aduerto, animaduerto, obſeruo, cōſpicio, cōſpicor. Iźwiſtu

Obaczam ſię. Reflecto animum.

animum, facio reflexionē. Suſipruntu.

Obalacz / Demolitor, euerſor. Pagriautoias / apwerteias.

Obalam co / Euerto, deturbo, deijcio, conuello, proſterno. Pagriau:iu / apwerciu.

Obałam kogo / Sterno aliquem humi, fundo abijcio. Parmetu ku / bloſʒ: kiu ziemen.

Obalam ſie. Ruo, ſternor, procumbo. Parpuo: lu / parwirſtu.

Obalanie / Demolitio, ruina, euerſio. Pagria: wimas / apwertimas.

Obártuch / Circuius, ex farina caſeo & aqua, lixulæ, ſemilixulæ. Grun: dis.

Obárzanek / Spira. Grundele.

Obawiam ſie czego / Vereor aliquid, ſubuereor, reformido. Bijauſi ko.

Obawianie ſie / Refor: midatio, reuereutia. Bijo ijmaſis.

Obbieg / Circulus, ambitus, circumuectus, us. Aprekietimas.

Obbiegam / Circumcurro. Apreku.

Obcęgi / Forceps. Re: plekes.

Obchod / Ambitus ædium. Apeyga.

Obchodzę co / Obeo, luſtro, circumeo. Apeymi.

Obchodze ſie / v. Po: ſtepuie / z kiem / Itē Ob: chodze ſie bez tego / Operâ eius non egeo, carere hac re poſſum. Apſi:eymi be to.

Obchodzenie / Circuitio. Apeyga.

Obciążam kogo. Onero aliquē, grauo, aggrauo, deprimo. Apſunkinu ku / ſloginu ku.

Obciążenie / Grauitas, Apſunkinimas.

Obciężliwy / Imperioſus, grauis, oneroſus. Sunkus.

Obcięcie człowieká / Mutilatio Apkirtimas.

Obcięty / Truncus, a, um, mutilus, truncatus, deformatus corpore. Apkir: ſtas.

Obcinacz / Putator. Apkirtetas.

Obcinam drzewo / Puto arborem, circumcido, abſcindo. Apkiertu / ap: genciu.

Obcinam

Obcinam człowieka/ Mutilo, emanco, deprauo hominem. Apkiertu žmogu.

Obcinánie/ Detruncatio ramorum, frondatio, putatio, amputatio. Apkirtimas / apgencimas ßaku.

Obcowánie / Consuetudo, conuersatio, cõuict⁹, communicatio. Giwenimas su kuo/ byndriste.

Obcuie z kiem/ Simul viuo, cõuersor, insinuo me in consuetudinem alterius. Draugiey / byndray giwenu su kuo.

Obcy / Externus, extraneus, extrarius. Swetimas.

Obdarzam kogo czym/ Dono, largior, confero munus, cumulo, muneror, aliquem præmio. Apdowanoiu.

Obdárzony / Præditus consilio, &c. ornatus & instructus. Apdowanotas

Obecnie/ Coram. Po kim.

Obecność/ Præsentia. Buytis/bumenia bukla.

Obecny/Præsens, præsto. Cia essus.

Obelżywy / Contumeliosus, probrosus, ignominiosus. Jzgiedinus / kalotus.

Obeymuie co / Circũplector, complector, apprehendo, occupo, Apimu / apkabinu.

Obeznać się gdźie/ Cognoscere & vicissim cognosci, assuescere domesticis, Apsipažint.

Obficie/ Copiosè, abũdè, affatim, vbertim cumulatim, plene & cumulatè. Gausiey/skalsiey.

Obfito czynie/ Opulẽto, as exubero. Skalsinu/ gausinu.

Obfitość/Copia, vbertas, affluentia, Skalsa/ gausibe.

Obfituie / Abundo opibus, affluo, circumfluo, superabundo Skelsiu.

Obfity / Affluens, abũdans, copiosus. Skalsus/ gausus.

Obiad / Prandium. Pietus.

Obiadam co / Ambedo, adedo. Ap emi.

Obiadam sie / Ingurgito me, saturor, confertus, grauis cibo. Apsi-emi.

Obiádnik / Pransor. pietuwnikas.

Obiádowy / Pransorius. pietukßtis.

Obiáduie / Prandeo. pietus walgau / pietauju.

Obiaśniam co / Illustro, illumino, elucido, declaro, addo lumen. Apświeciu.

Obiaśnienie / Illustratio lumen, lux. Apświetimas.

Obiáwiam / Reuelo, aperio futura, manifestum facio. Apreyßkiu.

Obiáwienie / Reuelatio Apreyßkimas.

Obicie / Peristroma, peripetasma, vestis stragula, supparium. Aptiestawe / apredimas śienuu.

Obiecadło / Elementa puerorum, primæ literæ, elementariæ literæ. Abecele.

Obiecie / Amplexus, us. complexus. Apimimas / apkabinimas.

Obiecownik / Promissor zadetoias.

Obiecuie co komu / Polliceor, promitto, spondeo, recipio alicui aliquid. Zadu kam ku.

Obieráć daie komu / Facio, defero, permitto, do alicui optionem. Duomi vnt aprinkimo.

Obieracz / Elector, Aprinktoias.

Obieram co / Eligo, deligo, secerno aliquid, adhibeo delectum. Aprinku.

Obieram / przebieram. Purgo, secerno sana à non sanis. Aplasau.

Obieránie czego / Delectus. us. electio. Aprinkimas.

Obieranie sie w czym. Tractatio armorum, &c. Pratinimasis.

Obieśić kogo / Suspēdere aliquem, guttur laqueis implicare. Pakart.

Obießenie / Suspendium. Pakarimas.

Obiecowánie / Pollicitatio, promissio, promissum. Zadeimas.

Obietnica / to co obiecano. Promissum, receptum, Zadetas daiktas.

Obietość / Capacitas. Apimimas.

Obietny / Comprehensibilis. Apimamas.

Obieżdżam / Obequito, equis

to, equis circumuehor. Apjodau/apwaziuoiu.

Obiezdzanie vrzedowe/ Lustratio, municipiorum inspectio. Apweyzdeimas nuog tiesos.

Obijam owoce/ Decutio poma. Nukreciu obuolus.

Obijam ściany/ Vestio, orno, velo aulæis parietes, operio, Aptiesiu sienas/ apredau.

Obijam komu gebe/ Obtundo alicui os pugnis, cædo os alicuius, Subuskinu/ sukulu burnu.

Obija się głos o vszy/ Circumsonant aures clamoribus, vox aures verberat. Atsilliepia balsas ausise.

Obłoczysto / Arcuatim. Aplunkay.

Obłoczystość/ Conuexum, conuexitas, conuexa pars. Apilunka.

Obłoczysty/ Lunatus, sinuosus, connexus, arcuatus lynktinis/kumpas.

Obłak/ Virga inflexa, vel arcuata. Kumpa.

Obłamuie co/ Circũstringo. Aplauzau.

Obłanie kogo/ Perfusio. Apleunas.

Obłapiam/ Amplector, amplexor, complector, amplexu teneo aliquem. Apkabinu.

Obłapianie/ Amplexus, complexus, us. Apkabinimas.

Obłata co/ Defluxit tunica. Nuplinka/ nusisieria tupa.

Obłazły/ Deflocatus, Nusisieris rubas.

Obłedliwie / Mendose. Klaydomis.

Obłedliwy/ Mendosus, vitiosus Klaydus.

Obłegatacy kogo. Obsessor. oppugnator, Reip: Apgultoias.

Oblegam kogo woystiem/ Obsideo. obsidiona vrbem cingo, obsidium facio. Apgulu kariu ku.

Oblepa ściany/ Lutum paleatum. Molis su pelumis mintas.

Oblepiam co. Circumlinio, circumlino aliquid & oblino. laystau/lipiu.

Oblepianie/ Oblinitio, Aplaystimas.

Oblewam co/ kogo/ Perfundo, inundat aqua terram, cingitur vrbs flumine. Apleiu.

Oble-

Oblewam co ołowem/ wostkiem / etc. Liquido obduco. Apleiu aławu/ waßku/ etc.
Obleżenie / Obſidio, obſeſſio, obſidium, circuſeſſio. Apgulimas.
Oblicze/ Vultus facies. Weydas.
Oblicznosć / oczy / Conſpectus, aſpectus, in ore & oculis hominum gerere aliquid. Akis/ regeimas/ pokim ku darit.
Oblig/ v. Obwiązek.
Obliżuie co / Circumlambo, os lingua detergo. Aplayzau.
Obłocze ßate/ Induo, induor veſtem, ſumo veſtem, ſuperinduo, Vßwelku rubus.
Obłocze kogo w ßáte. Veſtio, induo aliquem veſte, circumdo aliquem veſte. Apwelku rubays.
Obłoczek/ Nebecula. Debeſelis.
Obłoczyſty / Nubilus, nubifer. Debeſingas.
Obłoga v ßáty/ vide. Brama v ßáty.
Obłogi / Impedimenta itineris. Apkroya.
Obłok/ Nubes. f. Debeſis.
Obłow rozmaity/ Captura, aucupium Gaudimas.
Oblubienica / Sponſa. paſawintine.
Oblubieniec/ Sponſus. paſawintinis.
Obłuda / mára / etc. Larua vmbratilis, ſpectrũ, larualis forma. Niekay/ metra.
Obmacywam / Circũtrecto. Apciupineiu.
Obmarzł / Gelu obducor. Apßulu.
Obmawiam kogo/ obloquor, detraho alicui, obtrecto, mordeo dictis aliquem. Apkalbu ku.
Obmazuie co/ Circũlino, circumlinio, oblino. Aplieiu/ aplayſtau.
Obmowa. Obtrectatio, iniqui ſermones, detractio famæ Apkalbis.
Obmowca. Oblocutor, detractor, obtrectator laudum alicuius. Apkalbetoias.
Obmowca vczonych/ Zoilus, obtrectator ſtudiorum alicuius Apkalbetoias mokſlo kitu.
Obmowny / Suſurrus, a, um. Apkalbus.
Obmy-

Obmyślam. Prouideo, proſpicio. Apweyzdziu.

Obnażam / Nudo aliquem, deueſtio, exuo, ſpolio veſtitu, exſpolio. Apnuoginu.

Obnażanie/ Nudatio. Apnuoginimas.

Obnażony / Nudatus. Apnuogintas.

Obod/ okrąg. Canthꝰ vel cantus, curuatura ſummæ rotæ, orbile. Ratalunkis/ lunkas rato.

Oboiáko/ Vtroq́, modo. Abeiopay.

Oboietność/ v. Oboſtronność. Abiszaliſte.

Oboietny/ Anceps, quod ex vtraq; parte capitur. Abiszalis.

Obora/ Stabulum, pecuaria loca. Gurbas.

Obora / *aliter:* Clauſtrum, ſeptum, dimittere pecus è clauſtris. Pune/ nanias.

Oborne / Pretium depaſtarum ſegetum vel prati. Ruopa.

Oboreczny/ Æquimanus, ambidexter. Abirunkis.

Oborywam / Circumato, obato. Ap:ariu.

Oboſieczny / Anceps, vtraq; parte acutus. Abiszaley asztras.

Oboſtronność / Indifferentia, adiophoria, in contrarias partes facultas. Abiszaliſte.

Oboſtronny / Indifferens, in vtramq; partem valet, ambiguus, neutrius partis Abiszalinis.

Obow/obuwie/Calceamentum, tegmina pedū, cothurnus, &c. Ap:awimas.

Obowiązany komu / Deuinctus, obſtrictus, obligatus, beneficio alicuius obnoxius gratiæ. Apirisztas.

Obowiązek / Obligatio, auctoramentum, conditio. Risztis/ rayſztis.

Obowiezuie kogo/ Obligo, obſtringo, alligo aliquem ſtipulatione, Aprisziu ku.

Obowiezuie ſie / Adſtringo meam fidem, obligo me, interpono fidem meam. Apsi:imu kam.

Oboz / Caſtra, orum. Taworay karieywiu.

Oboz rozbiiam / Caſtra metor; loco, pono; habeo;

habeo. Tawórus darau.

Obozncgo vrząd. Præfectura castrorum. Wirefnibe taworniko.

Obozrußam / Castra moueo, muto. Taworus atmaynau.

Obozny / obozowy / Subst: Metator castrorum, præfectus rei castrensis, administrator. Tawornikas.

Obozowy / Castrensis. Taworinis.

Obozu rozbicie. Castrorum metatio. Taworu pastatimas.

Obrob / obrona wosenna / etc. Concædes. f. Apkirtis kartieywiu.

Obrobic sie / Concædibus exercitum sepio, silua succisa castra munio. Apsikirst.

Obrobiam / obrebuie / Margino, as. crepidine aliquid coerceo Apkiertu.

Obrobienie / Corona, labrum. Apkirtimas.

Obracam co / Verto, verso, torqueo aliquid in varias partes. Suku / werciu / wartau.

Obracam co dobrze albo źle / Colloco, pono, loco, male, benè, beneficia, &c. Jżrundu gieray / piktay.

Obracam co wkolo / Torqueo, verso in orbem aliquid voluo orbem. Aplinkotnis suku.

Obracam co wniwecz. Redigo ad nihilum, ad vanum & irritum redigo. Jżgayśinu.

Obracanie / Conuersio, rotatio, circumactio, circulatio. Gruużimas.

Obrada / Operæ pretium, vtile valdè nandinga

Obradowac sie Lætari ex rei alicuius adeptione. &c. Apsidżiaugti.

Obradzam / vt obrodżiło drzewo. Grandescit fructu arbor. Apaugo waysium.

Obrany / Electus, selectus. Aprinktas.

Obrastam / Circumnascor, vestitæ, obsitæ ripæ gramine Apżelu.

Obraz / Imago, effigies, forma, species, simulacrū. Zinklas / waydas.

Obraza / Offensa, offensio. Pażeyda.

Obrażam kogo / Lædo aliquem, offendo. Pażieydżiu ku. Obra-

Obrażam się / Offendor, lædor, durius aliquid accipio. Pasiżeydżiu.

Obrażek / Icuncula. Zinkłelis / waydelis.

Obrażliwie / Odiose, inuidiose. Pażeyſtinay.

Obrażliwy / Inuidiosus, odiosus, inuisus, aculeatus. Pażeydżius.

Obrazoborcá / Iconomachus, iconoclasta, imaginum violator. Gadinitojas waydu.

Obrazoborſtwo / Iconomachia, oppugnatio imaginum. Waydu łaużimas / gadinimas.

Obrazy przodkow zacnych / Stemmata, imagines maiorum. Wayday ſenuiu tewu.

Obręcz / Circulus. Łunkas.

Obroczny / Cibarius, a, um, panis cibarius. Dalinis.

Obroczny / *Subſt*: Distributor. Daliwa.

Obrodzenie / Prouentus, vbertas frugum, germinatio. Derētmas jawu

Obrok / Cibaria, orum, annona ſalaria. Dala.

Obroná / Munitio, munimen, munimentum. Apginklas.

Obroná / *Trop.* Propugnaculū arx, murus, præſidium innocentiæ, &c. Apginklas.

Obroná słowna / Apologiſmus, defenſio, apologia. Apginklas żodżiu / rašimu.

Obrońcá / Defenſor, patronus, conſeruator, protector & tutor. Apginetas.

Obronić kogo / Protegere, defendere, tueri, prohibere vim ab aliquo. Apgint ku.

Obronno / Firme, firmiter, cum præſidio, armata manu adeſt. Su apginklu.

Obronny / Munitus, armatus. Apginklus.

Obronie ſłużący / Tutelaris. Apgintinis.

Obrot / ná ktorym ſię co obraca, Cardo, polus. Apſuka.

Obrot wćiele / Vertebræ pedum, &c. vertibulum. Apſuka kuny.

Obrotnie / Strenue. Sukrtcy.

Obrotność / Facilitas ad verſa-

ad versationem recipiendam. Sukribe.

Obrotny dobrze predko. Versatilis, versabilis. Sukrus/ apsukus.

Obrotny wzad / Reciprocus. Sukrus.

Obrotny/ w koło. Rotabilis flexus. Sukrus aplynkomis.

Obroż / Millus, colare canum. Retezius.

Obruchać co/Quassare, labefactare, mouere loco. Pawiskint/ paklibint.

Obrus. Mappa, æ. mēsale linteum. Skotertis.

Obruszenie / Labefactio. Paklibinimas.

Obrykuąc sie na kogo. v. Obrzucam sie.

Obrywacz owocu/ Legulus, strictor, auulsor. Nuraszkltoias.

Obrywam owoc / Decerpo, lego, carpo fructū, Nureszkiu/ raszkau.

Obrywam włosy/ Vello comam. Peszu plauкus.

Obrywánie/ Vulsura. pesimas/rayszkimas.

Obrywka / Accessio, obuentio, peculiū, Nauda/ bunda.

Obrząd/Ceremonia,æ. & ceremoniæ, arum, solennia. Ceremonia/ budas.

Obrządkowy/Ritualis, ceremonialis. Ceremoniump/ prigulis.

Obrządnie / Ritè, auspicatò, rectè sanctè, ordinate, &c. Su ceremoniomis priderunciey.

Obrzask w piwie / Sapor ceruisiæ dulcis & acerbus, dulcedo ingrata. Apgižimas alaus.

Obrzáskowáte piwo/ Ceruisia ingratum habens dulcorem. Apgižis alus.

Obrzezánie / Circumcisura membrorum, circūcisio. Apipiaustimas.

Obrzezany/ Circumcisus, mutilatus, circumsectus. Apipiaustitas.

Obrzezániec/ Circumsectus Iudæus, apella. Apipiaustitinis.

Obrzezek wszeláki / v. Okrawek.

Obrzezek obrzezowánia zydowskiego/Præputium. Apipiaukłas.

Obrzezuię cokolwiek/ Circumcido, circumseco, reseco. Apipiauiu.

Obrzu-

Obrußam ſię ná kogo/ Aſperè, iracundè, inclementer, inhumanè cum aliquo ago. Apſißokſtu.

Obrzydłość. v. Brzydkość. Suladimas.

Obrzym / olbrzym. Gigas, antis, Item, Titan, nis. Milzinas.

Obrzymſki/ Giganteus, coloſſicus & coloſſeus homo. Milzininis.

Obrzynam co / vide. Obrzezuię. Apipiau-iu.

Obśiadam co. Obſideo aditus, præſideo, inſideo infractus viarum. Apſedu.

Obśiewam / Circumſero. Apſeiu.

Obśiewiny / opelki/ Excretum, recrementum farris. Kiawalay.

Obſtakuię kogo / Includo, teneo aliquem, vndiq; aditum prohibeo. Azußoku.

Obſtalowáć/ v. Obwarowáć.

Obſtąpienie / Circumſtantia, circumſtatio. Apſtoimas.

Obſtáwiáć co / Coronare, cingere. Apſtatau.

Obſtępuię kogo / Circumſiſto aliquem, circumſto, circumdo. Apſtoiu / apeymi.

Obſyłam przyiáćioły/ etc. Pueros, legatos, literas, &c. mittere. Nuſiunciu.

Obſypuię drzewo/etc. Accumulo vitem, circumaggero, aggero arbores terra. Apipilu zięmemis medziu.

Obßywam co. Circumſuo, obſuo aliquid. Apſiuwu.

Obtaczam / v. Otaczam. Apiritu.

Obtykam. v. Vtykam. Apkumßau/apkayßau.

Obtyká/zioła/chmiel/ etc. Palo, as. Priwarpaus wirpcieys apwinius/ etc.

Obtykam ſię / v. Obſadam ſię. Apſikimßu.

Obuch/ Securis auerſa, caput ſecuris, pars auerſa ſecuris. Pintis.

Obudzenie / Excitatio nocturna Vid. Budzę/ Pabudinimas.

Obumarły/ Intermortuus, immortuus, intermortua memoria. Apmiris.

Obumieram/ Intermorior. Apmirßtu.

Oburzam kogo/ná kogo/ Ver-

go/ Verto iras, arma vim, potentiam alicuius in aliquem. Apßokinu.

Oburʒam ſie ná kogo. Rebello alicui, conſurgo in arma, verto iras in arma, verto iras in aliquem. Apſißokſtu/ apſituſtinu.

Obußkowáć/ Securi auerſa tundere. pinciu ku mußt.

Obuwam trʒewiki / Calceo me, induo calceū pedi Apſi aumi.

Obuwánie/ Calceatus, us. Apſi-auinias.

Obwarowáć co/ Munire, communire, circumfirmare, tutari. Apginu/ apſaugau.

Obwarʒam co/ Modicè quid coquo. Apwirinu.

Obwiesło/obowiesła. Capiſtrum, facia. ʒabokłis.

Obwiąʒánie / Obligatio. Kayßtis.

Obwicie/ Inuolucrum, ſegeſtre, n. Apwiniaklis.

Obwieſcʒam co komu. Nuncio, denuncio, annuncio, apporto nunciū, &c. Naſinu/ gierdenu.

Obwieſʒczenie/ Nuntiatio, denuntiatio, obnuntiatio, ſignificatio. Apſakimas.

Obwiezuie co / Circūligo, circumuincio, obligo, obſtringo, circumnecto. Apriſßu ku.

Obwijam co czym. Inuoluo, circumuoluo, velo, circumplico aliquid. Apwiniotu/ apwiju.

Obwijam ſie koło czego/ Circumuoluor, circūplicor, inuoluo me. Suſuoſi ape ku.

Obwiniam kogo / Defero aliquem, accerſo aliquo crimine, reum facio aliquem, litem intendo alicui. Aprayßau/kaltinu.

Obwinienie/ ab obwiniam/ Circumplexum, us. obuolutio. Apwinio-imas/ aprietimas.

Obwinienie / ab obwiniam/ Accuſatio, delatio, criminatio, falſa. Aprayßimas.

Obwiniony / ab obwiniam / Reus, nocens, is qui arguitur, citatus ad ius. Aprayßitas.

Obwiſły/ Fluidus, flaccidus, marcidus. Nuleyſtas/ karus.

Obwod prawny. Teſtium con-

um constitutio, accersitus. Apweydimas tiesos.

Obwodzę co / kogo. Obduco, circumduco. Apwedu ku.

Obwodzę co murem/ Vallo munio, cingo muro, sepio castris. Apwedu muru.

Obwodzenie czego/koło czego / Circumductio. Apwedimas ko.

Obwodzenie murem. Exstructio muri circa aliquid Apwedimas muru.

Obwołánie / Promulgatio. Apiszauksmas.

Obwoływacz/ Proclamator. Apszauktoias / apszaukieias.

Obwoływam co / Proclamo aliquid, promulgo, edico, pronuncio. Apszauku.

O by Boże day. Vtinā id accidat, faciat Deus. Diewe duok tay.

Obyczáie, złe dobre. Mores, ingeniū. Budas gieras; piktas.

Obyczáiow náuká. Ethice, es. Philosophia moralis, Mokslas budu gieru.

Obyczáiow wyrázenie. Ethiologia, ethopæia, morum & affectuum effictio. Budu kieno iszreyszkimas.

Obyczaiow ganienie/ Satyra, censura. Papeyka.

Obyczáiowy/ Moralis. Budunis prigulis.

Obyczáyność/ Morū elegantia, suauitas, ciuilitas. Buday gieri/ mieźliwiste.

Obyczayny/ Moratus, vrbanus homo. Mieźliwas.

Obywam się / Diutius alicubi cōmoror, diu hæreo, maneo. Isigiwenu kur.

Obywatel/ Incola, habitator. Giwentoias.

Obywatelski / Hic vel ibi natus, vernaculus patrius. ciabuwis, ciagimis.

Obżałowáć kogo v sądu. v. Obwiniam.

Obżarstwo/Gula, edacitas, ingluuies, liguritio, cupedia. Apsiriimas.

Obżarty / Edax, gulosus, vorax, intemperatus in cibo. Apsirieias.

Obżeram się / v. Obiadam się.

Q 2 Ocet/

Ocet/Acetū. Vkſuſas.

Och / Oh. Ach.

Ochapiámi ſię kto ábo co. Obuerſatur animo meo vel videor mihi videre aliquid. Rogſami kas/ſtiri.

Ochędoſtwo / Munditia, elegantia. Apkuopa.

Ochędożny / Elegans, politus, excultus. Apkuopus.

Ochłodá. Refrigeratio. Weſa/ pawesis.

Ochłodnąć / Refrigeror, refrigeſco perfrigeror. Atweſtu/ atsiwedziu.

Ochmiſtrz / Magiſter curiæ, præpoſitus familiæ. Priweyzdetoias kitu.

Ochotá / Alacritas animi, alacris animus. Akwata.

Ochotnie / Alacriter, ſtrenuè, officioſè & prompto animo, non grauatè. Su akwatu.

Ochotny / Alacris, alacer, promptus, paratus ad aliquid parandum. Akwatus.

Ochraniam kogo / Defendo aliquem, conſulo famæ alicuius, caueo alicui. Ginu ku.

Ochrapieć/ Irrauceſcere. Apkimſtu.

Ochromić kogo / Suffringere alicui talos, claudicationem afferre. Apraysinu ku.

Ochroná / obmowá / Præmunitio. Apkalba.

Ochrońciel/ Seruator, conſeruator patriæ, defenſor. Apgintoias.

Ochwat bydlęcy. Suffraginum morbus catarhus equorum. Duſulis.

Ochwacić koniá / Acerſo equo morbum ſuffraginum. Apduſinu arkli

Ochylam co/kogo. Extenuo crimen, occulto, circumueſtio dictis rem. Apdungſtau.

Ochylánie/ Extenuatio, diminutio. Dungſtimas.

Ochynąć ſię / *prop:* v. ponurzam ſię. paſinert. *Tranſl:* Experiri, facere periculum, primum impetum ſuſtinere, aliquid inexpertum aggredi. Pritirſtu/ iunkſtu/idriſtu.

Ociągáiąc ſię / Cunctanter, cunctabundus & reſiſtens egreſſus eſt. Su wingimu/ wingtey.

Ociągáiący ſię / Retrectans, tergiuerſator. Wingius.

Ociągam

Oćiagam śię / Tergiversor, restito, detrecto, hæreo. Wingiu.

Oćiagánie śię / Tergiversatio, cunctatio, detrectatio. Wingimas.

Oćiatność / & oćiatny / v. Vpor. paykas.

Oćieć / vide. Oyćieć. Tewus.

Oćieka co / Defluit, destillat humor. Warwa kas.

Oćiekość / Flegmina, num: plural: vel flemina. Warwelmas.

Oćieliła śię krowa / Eniti, edere excludere reddere partum, parere. Abśitelino.

Oćieram co. Abstergo, detergo, extergo. Apßluostau.

Oćieram o kogo / Aliquem præteriens ei me affrico. Trinuośi ape ku.

Oćieram co / Sepio vepribus, sepio spinis, obsero vepribus. Aptweriu erßkiećieys.

Oćieżałość / Grauitas membrorū. Apsunkimas.

Oćieżały / Grauis, tardus. Sunkus / apsimkis.

Oćieżeć / Ingrauescere. Apsunkstu.

Oćmam kogo / vide. Siekę kogo. Apkiertu ku.

Oćiosuię / Dedolo, deascio, deruncino, polio aliquid ascia. Aptaßau.

Oćisnąc śię suknią / Colligere vestem, adducere togam. Apßisupu.

Octowy státek / Vas in vsum aceti, acetabulum. Vksusinis sudas.

Ocucam śię / Expergiscor, euigilo, expergefio, excutior somno. Pagirstu / pabundu.

Ocz / v. o co czemu.

Oczárowány / Incantatus, deuotatus, excantatus delinitus. Apićiuśitas

Oczárowáć / Sensus omnes eripere, eripere alicui mentem præstigiis. Apćiuśiju.

Oczekawam / v. Czekam.

Oczekawánie / Exspectatio. laukimas.

Oczekiwány / Exspectatus venit. lauktas.

Oczko / Ocellus, ocellulus. Akiele.

Oczny / Ocularius, ocularis

Q 3

laris pupilla. Akinis.

Oczu niezawierkiący. Lagopthalmus. Akiu nozusimerkienciu.

Oczu wdzięcznie zezowatych / Pætus, pætulus. zwayrakis.

Oczu modrawych / Cæsius homo, glaucus oculus. Meliuu akiu / melinakis.

Oczu szárych / szárowych. Rauis oculis. Akiu pilku / pilkakis.

Oczu plynienie / Lippitudo, epiphora, ophthalmia, fluxio oculorum. Warweimas akiu.

Oczu plynących człowiek / Lippus. Warwakis.

Oczu świerzb / zápalencie / Xerophthalmia, lippitudo arida. Niezteimas akiu.

Oczyścialnia / Purgatorius locus. Magzotuwe / nuplaustuwe.

Oczyścialny / Lustralis, purgatorius. Nuplaudzius.

Oczyściam co / Purifico, purgo expio crimen emundo, eluo. Nuplaudziu / numazgoiu.

Oczyściciel / Lustrator. Nuszweystoias.

Oczyściánie / Purificatio, purgatio. lustratio, expiatio scelerum. Nuplaudimas.

Oczywiście / Ad oculum, compertare oculis. Regietinay.

Oczywisty / Oculatus testis, spectator & testis. Akim regius.

O D.

Od / A, ab, abs. Nuog.

Od młodości / A teneris vnguiculis, à prima ætate. Nuog iaunistes.

Od przygody / In omnem euentum, ob euentum, fortuitum & incertum Del prieptolo.

Odárty z skory / Cui pellis detracta est. Nuditas.

Odbiegam kogo w potrzebie / Desero, destituo, derelinquo aliquem. Pametu / apleydziu.

Odbieram / v Odeymuie. Atimu / atskiriu.

Odbieżenie / v. opuszczenie. Apleydimas.

Odbiiaiący / Ictum retundens, repellendi vim habens Atmuszus.

Odbiiam komu co mie yderzył /

vderzyl / Repeto pugno, referio, resæuio, retundo ictum, reuerbero. Atmuszu.

Odbijam zamek / Refringo clauſtra, reuello. Atmuſzu ſpinu.

Odbija ſie glos od czego. Reſultat vox, recantat Echo, reſpondent ſiluæ. Atſiliepia balſas.

Od bija ſie słońce / Refringitur radius ſolis, repercutitur ſol. Atſimuſza ſaule.

Odbijanie czego przybitego / Refixio. Atdreſkimas.

Odbijanie czego od śiebie / Repulſus, propulſatio. Atmusimas.

Odbianie ſie wiatru / wody / etc. Reciprocatio. Atpuolis.

Odbolałem / odbolało mi co. Obduco callum, dedolui. Atmiſopeio kas.

Odbyt kupi / Venditio, proſpera & facilis diſtractio, venditio. Pigas pardawimas priekiu.

Odbyt ná co mam. Cito diuendo, diſtraho facile merces cito bono pretio pigay ku parduomi.

Odbywam czym czego / Defungor, defungi minimo. Atſiteyſtu kuo.

Odbywam kogo. vide. Odprawiam kogo.

Odchod / v Odeśćie.

Odchodze gdzie / Abeo, digredior, recedo, diſcedo ab aliquo. Nueymi kur.

Odchodze od śiebie / v. Szalcie.

Odchowác odżywić / Refouere abſumptas vires, nutricando educare. Atgaywinu.

Odciagam co albo kogo / Abſtraho, retraho, auoco, reuoco, milites à bello. Atatraukiu.

Odćiagánie czego. Reuulſio. Odćiagánie kogo / Auocatio. Atatraukimas.

Odćiećie / v. Obćinánie. Apkirtimas.

Odćierpieć / Defungi laboribus, finire labores, pœnas ærumnas. Atkiſt.

Odćimiam / Vmbram facere ceſſo, abſiſto obūbrare alicui vel aliquem. Palauiu tumſint.

Odćinam / Abſcindo, recido, deſeco aliquid. Atkiertu. Odczá-

Odczárowáć/ Recanere serpentes, recãtare, &c. Atčiuſtiju.

Odczarowánie / Lustramentũ incantatio opposita. Atčiuſtimas.

Odczestowáć. Viciſſim aliquem conuiuio accipere. Atwalgiau/ atgirdziu.

Oddáię. Reddo, retribuo, reſtituo, repono iniuriam, remetior. Atduo mi.

Oddáię dobrodźieyſtwo / Refero, rependo gratiam, emuneror officijs officia. Atduomi gieradeiſty/ atdowanoius.

Oddalam co od śiebie/ Amoueo, dimoueo, propulſo, remoueo, longe, longiſſimè à me abeſſe facio. Atkielu/ attolinu.

Oddalenie czego/ Abalienatio alicui9, remotio, amotio, depulſio. Attolinimas.

Oddánie czegokolwiek/ Redditio. Atdawimas/ ſuwattas.

Oddánie wet zá wet/ Talio, onis, Atgawimas.

Oddarcie / Reuulſio. Atdreſkimas.

Oddatowáć / v. Oddaię dobrodźieyſtwo.

Oddech / Reſpiratio, aſpiratio. Atadwaſtis/ atſidweſimas.

Oddechowa dźiura/etc. Spiramentum, cauernulæ. Atadwaſtis.

Oddechowy/ Spirabilis, flabilis. Atdwaſtingas.

Oddychaiacy/Spirabilis, ſpirans. Atſidweſius.

Oddycham / Spiritum duco, ſpiro, reſpiro, recipio anhelitum. Atſidweſiu / dweſuo iu.

Oddymánie wiatru / Reflatus. Atputimas.

Oddźiaływam/ v. Oddáię dobrodźieyſtwo.

Oddźielam co/ v. odłączam. Atſkiriu ku.

Oddźielenie czego / Sepoſitio. Atſkirimas.

Oddźieram co / Reuello, auello, refigo. Atadreſkiu.

Oddźierzgam / Renodo. perpleśiu.

Odechćiało mu śię czego. Abiecit voluntatem, depoſuit deſiderium rei alicuius. Perzelo noras.

Odegráć / Deludere, imponere finem ludo Atżaydziu. Ode-

Odegrzmiało/ Detonuit. Atgraude.

Odelgło / v. Vlżywa. palyngwo.

Oderwany. Abruptus, abscissus. præruptus. pertrauktas.

Odeście / Abitus, abitio, discessus, abscessus, lecessus. pareyga / pareimas.

Odeście od śiebie / v. Zapamietanie się.

Odesłanie kogo gdźie/ Ablegatio, amandatio. relegatio alicuius. Nusiuntimas.

Odespod/v. Podspod.

Oddedźiéne / v. Oddedź. Atsiwesimas.

Odety/ v. Nadety.

Odewstáie co/ Compages soluta est, conglutinatio non coalescit. Nesulimpa/ nesusinerta.

Odeymuie co komu. Adimo, aufero, subtraho aliquid alicui. Atimu ku kam.

Odeymuie sie gniewowi/etc. v. Hamuie sie.

Odganiacz/ Propulsator, depulsor, prohibitor. Nuwaritoias.

Odganiam kogo. Abigo, repello, propulso, fugo, arceo. Nuwarau.

Odginam co/ Recuruo aliquid. Atlynkiu ku.

Odgniewáć sie/ Remittere iracundiam, ponere iram, frangere iram. Perrustau iu.

Odgryzam sie/Remordeo, repeto morsu. Atkūdu/ atsikundu.

Odiazd/Discessus, profectio. Nuważiawimas.

Odiecie czego/ Ademptio priuatio. Atsiemimas.

Odieżdżam gdźie/ Abequito, proficiscor. Nuważiuoiu/ nuioiu.

Odyskanie / Recuperatio. Atieszkoimas.

Odyskuie co / Recupero erepta, reparo amissa, recipio postliminio aliquid. Atteszkau.

Odkazuie co komu. Lego aliquid alicui. Atsakau kam ku.

Odkazánego co/ Fidei commissum, legatum. Atsakitas daytkas.

Odkipiało / Desijt spumare, bullire. Nukunkalawo.

Odkiwnąć głową. Abnuo,

Q 5

nuo, renuo, oculo renuente negare. Atmoiu galwu.

Odkiwnienie. Renutus, Atmoimas.

Odkładacz/v Odwłoczyćiel. Atguldiuotas.

Odkładam co ná stronę/ Sepono, semoueo remoueo de medio. Atguldziu.

Odkładam ná inszy czás/ Differo, reijcio reseruo, protraho in alium diem, Atguldziu.

Odkładam kogo czego/ Desuefacio, dedoceo. Nutunktiu ku.

Odkładam się / Dedisco. desuesco. Nutukstu.

Odklejam co/ Reglutino aliquid, Atlipiu ku.

Odkrycie / Patèfactio rerum opertarum. Atadingimas/ atadunga.

Odkrycie / Aduerb. Detracto velamine. Atdingtay/ eyszkiey.

Odkryty/v. Nienakryty. Atadingtas.

Odkrywam co / Detego, reuelo, pâtefacio, adaperio, nudo, retego. Atadingiu.

Odkupićiel/ Vindex libertatis, assertor, redemptor. Atpirkieias.

Odkupienie czego/ Redemptio. Atpirkimas.

Odkupuię / Redimo. Atpirku.

Odłączam co. Segrego, separo, secerno, seiungo aliquid Atskirius.

Odłączenie / vid. Oddzielenie. Atskirimas.

Odlatam/ Auolo. Nuskrindu.

Odłażę / Rependo abscedo Nuslianziu.

Odległość/Interuallũ, spatium, distantia, interiectus, us. Tolibe.

Odległy / Disiunctus, dissitus, remotus, longinquus Tolus/ atstokus.

Odległy iestem / Disiungor, disto, absum, longius recedere. Attokus esmi.

Odlewacz/v. Zlewacz. Ieietas.

Odlewam wodę / etc. Eliquo a fecibus vinũ, &c. perleydziu winu/etc.

Odlewana robotá/Cōflatum vel fusum aliquid. Nulietas dayktas.

Odlewániu flużący / Fusorius, vas fusorium. Lietinis. Odlewá-

Odlewány / lity. Conflatus, fusilis, solidus. *Lieotas.*

Odliczam komu co / Numero, annumero, renumero pecuniam alicui. *Atskaytau.*

Odlipa co / Glutino vincta hiant, glutinosa non adhærescunt. *Atlimpa.*

Odlog / nieśpráwianie ziemie. Culturæ neglectus, cessatio ab aratione agri. Requietus ager, requietum aruum, inarata terra. *Dirwonas.*

Odlogiem leży pole / Requiescũt arua, squalẽtes iacent cãpi. *Dika ziemie.*

Odłożenie spráwy / v. odwłoka.

odłożony ná strone / Sepositus ad certum vsum. *Argulditas.*

odludek / Solitarius homo, ingenio suo viuit, suos habet mores. *Atsiskiris nuog żmoniu.*

odludzam / v. odwabiam. *atiunkiu.*

odłupnię co / v. oddzieram. *Atpleśiu ku.*

odłuszczam / v. Wyłuszczam.

odlutowáć co / Replũbare. *Atpleśiu.*

odmách / Impetus per eleuationem baculo additus. *Atmoimas / atświedimas.*

odmarza co / Gelu aut igne quippiam aduritur. *Nudega išalciu / vgnim.*

odmawiam pacierze / Absoluo, recitando percurro preces, *Atkalbu poterius.*

odmawiam komu czego / Nego, denego, recuso aliquid petenti. *Ginu / neduonu ko kam.*

odmawiáią mi. Repulsam fero, patior, accipio, &c. *Ażuginami ko kas.*

odmiana / Mutatio, immutatio, inclinatio varia rerum. *Atmaynas / atmayna.*

odmiatam / v. odrzucam. *Atmetu.*

odmiecz / Aër ex frigido & sicco humidus. *Atdregimas.*

odmiekam / Remollesco *Atminßtu.*

odmiekczam / Remollio. *Atminkßtinu.*

odmieniacz pieniedzy. Collybista, æ. m. argyrognomon, m. *Atmaynitoias pinigu.*

odmie-

odmieniam co / Muto, immuto transmuto, vario sententiam, &c, *Atmaynau.*

odmieniam pieniądze. Cambio, is, ire. *Atmaynau pinigus.*

odmieniam się / Mutationem motum facio, vario, muto, *Atsimaynau.*

odmienianie pieniędzy / Collybus, m. *Atmaynimas pinigu.*

odmiennie / Mutabiliter. *Atmaynitinay.*

odmienność / Mutabilitas, versabilis motus fortunæ. *Maynas/atmayna*

odmienny / v. Niestateczny.

odmierzam co / Remetior. *Atseykiu.*

odmiot / v Wymiot & odrzutek. *Atmetalas.*

odmładzam co / kogo. Recoquo aliquem, renouello reuiuiscere facere facio. *Atsitaunninu.*

odmładzam się / Reuiresco, repubesco. *Atsitaunninu.*

odmłodniały / Recoctus senex, reflorescens iuuenta. *Atiaunintas.*

odmłodzienie węża. Vernatio serpentis. v. odrastanie. *Atsitaumnimas.*

odmorski / od morza daleki. Mediterraneus. *Nuog mariu atstokus.*

odmorze / od morza odległość / Meditullium, mediterraneum, *Substant. Widuzieme.*

odmotać / v, Rozplatam. *Jzraysgau.*

odmowa / Repulsa, negatio. *Ginimas ko.*

odmruczeć / v. odwarkam *Atmurmet.*

odmuchnąć co z prochu / etc. Deflare. *Apipustau.*

odmykam czego / Remoueo aliquid ab oculis. *Arstumiu.*

odmykam skrzynie / v. otwieram. *Atdarou.*

odmyty / Qui elui potest. *Numazgoiamas.*

odmywam co / Eluo maculam, aboleo sordes, &c. *Numazgoiu.*

odnawiacz / Reparator, nouator, reformator. *Atnaujitoias.*

odnawiam co / Renouo, redintegro reparo, refrico aliquid. *Atnaujinu.*

odnią-

odniáło / v. oświtło:

odnieśienie / Reportatio. Parnesimas.

odnieśienie spráwy / Relatio criminis, indicatio notaria. Pasakimas kaltes.

odnoga morska / Brachium maris, sinus, diuortium aquarum. Ilunkas mariu.

odnośiciel / v. oskarżyćiel.

odnoßę co komu / Refero, reporto alicui aliquid. Parneßu ku.

odnowienie / Renouatio, redintegratio. reformatio, instauratio. Atnaujinimas.

odnowiony / Nouatus renouatus. Atnaujintas.

odoráć miedzę / Aratro propellere limitem. At=ariu / eżiu.

odpadáiący od posłußeństwa / Rebellis, Ne klausus / atpuolus nuog klausos / atsispirius.

odpadam w co znowu. Relabor, recido. Atpuolu.

odpadam / odstępuię. Deficio ab aliquo, descisco defectionem inco. Atpuolu.

odpádnienie / Rebellio, defectio, defectio, defectus, rebellatio Atsispirimas / atpuolis.

odpadnienie w chorobę. Recidiuus morbus, reuersio febrium Atpuolis.

odpásuię co / Exsoluo, exuo, discingor armis Izuosiu.

odpędzam / v. odganiam.

odpędzenie / v. oddalenie.

odpieczętowáć list / Resignare, resoluere, relinere epistolam. Atpećieti=u.

odpieram kogo / v odganiam / odpycham.

odpinam co / Refibulo aliquid. Atsegu.

odpis / Rescriptum. Atrașas

odpisuię komu / Rescribo epistolæ, persoluo epistolæ. Atrașau.

odpłaßam / Absterreo, perculsum in fugam ago. Atbaydau.

odpłata / v. Zapłata. Mokiestis.

odpływam / Abnato. Nuplaukiu.

odpoczely / Requietus miles.

miles. Atſitſius/atſilſis.

odpocżnienie/ Requies, quies animi, otium, remiſſio curarum, laborũ, &c. Atſilſis.

odpocżywam/ Requieſco, quietem capio, leuo curas, relaxo animum. Atſitilſiu.

odpoc / v. odſiecż/ wſtret. Atkirtu.

odpor ſłowny / Infirmatio rei, refutatio, confutatio, diſſolutio criminis Atſpeis żodżieys.

odpor dáie komu/ Refuto aliquem, retundo, reprimo ſermones alicuius. Prieſztarauſiu.

odpornik / v. odgániácż/ & przećiwnik/ prieſztarnikas.

odporny / Repugnatorius. refutatorius. Prieſztarius.

odpowiádácż/ Renuntius, reſponſor. Atſakitoias.

odpowiádam komu ná co/ Reſpondeo, do, reddo reſponſum. Atſakau.

odpowiádã komu (nieprzyiaćielſkie) Indico, denuntio alicui inimicitias. Apſiſakau kam eſſus nepriételum.

odpowiednia/ v. Wyrocżnica. Atſakitinė

odpowiednik nieprzyiaćielſkie / Hoſtis, inimicus capitalis. Apſakitas neprietelus.

odpowiedź/ Reſponſũ, reſponſio. Atſakimas.

odpowiedź nieprzyiaźna / Denunciatio, inimicitiæ indictæ. Atſakimas neprietelißkas.

odpraßam / v. przepraßam.

odpráwá ſługi / etc. Remiſſio, demiſſio. Atſtatimas tarno.

odpráwiam co/ Expedio, exequor, conficio perago, adminiſtro rẽ. Teyſiu ku.

odprawiam kogo/ Miſſum facio, dimitto, abſoluo creditorem. Arateyſiu.

odpráwiánie ſpraw / Actio, dictio cauſarum forenſiũ. Atteyſimas tieſu.

odpráwiam ſyná / Emancipo filium. Iżleydżiu ſunu iż tewißkos waldżios.

odpráwienie/ Emancipatio. Iżleydimas iż tewo waldżios.

odpráwiony/ Dimiſſus. paley-

paleystas/ atateystas.

odproszenie / Deprecatio, ignoscendi postulatio. Atmeldimas.

odprowadzam kogo / Reduco deduco, comitor aliquem officij causa. Pat= du ku/ palidzin.

odprowadzanie / Reductio. Parwedimas.

odprzysiegam sie czego. Eiuro, eiero, abiuro aliquid. Atsistekiu.

odprzysiegánie / Eiuratio, negatio cum iuramento Atsisiekimas.

odpust / Indulgentia. Atlayda.

odpuszczam komu winę/Ignosco. parco, do veniam, condono peccatum alicui Atleydziu.

odpuszczenia proszę/ Veniam peto, Meldziu ape atleydimu.

odpuszczenie winy/etc. Remissio, venia culpæ, indulgentia impunitas, Atlaydimas kaltes/etc.

odpycham kogo / Repello, submoueo, retrudo aliquem, Atstumiu.

odrá choroba / Boa, æ. seu boua, rubentes papullæ, Raupay.

odrábiam co/Compenso aliquid labore. Atdirbu

odradzaiący / Dissuasor, dissuasorius. Atkalbineius.

odradzam co komu/ Dissuadeo aliquid, dehortor, dimoueo de sententia aliquem. Atkalbineiu.

odradzam / znowu rodzę / Regenero aliquid. Atgimdziu.

odradzanie/ Dissuasio, dehortatio. Atkalbis nuog daykto kurio.

odradzanie / Regeneratio. Atgimimas.

odrapany/ v. oszárpany. Apdraskitas.

odrástáiący po wyćięćin/ Renascens læduus, regerminans. Atzielas.

odrastam / odradzam się/Renascor, recreor, reuiuisco. Atazielu.

odrástánie / Regerminatio arborum. Atzielimas.

odrażam kogo od czego / Alieno, abalieno voluntarem alterius à me. Atgriziu širdi nuog ko.

odrażam się od kogo. Abalienor, dissideo, auerto animum ab aliquo. At= sigriziu

ſigrižin nuog ko.

odrażenie / Alienatio, offenſus animus, Atgriži-mas širdies nuog ko.

odretwiałość / Callus & callum. Trine.

odretwiały & odretwieć / v, zdretwiały & dretwieie. Trinetas.

odretwieć / tranſl: Obdureſco, callum obduco, duritiem induo. Sukieſtu / pr: ſukietau.

odrobiná czegokolwiek / Munitia, æ. Tropuciev / truputis ko.

odrobiny ſtołowe / Acleta orum, mica panis. Trupiniev.

odrodek / v, Wyrodek. Jžgamas.

odryknąc / Remugio. Atbaubiu.

odrywam co / Abripio, auello, abſtraho, reuoco ab opere. Atatraukiu.

odrywam ſie / Abſtraho me. Atſitraukiu.

odrzekam ſie czego / Execror aliquid, deteſtor, eiuro militiam. Atſižadu.

odrzekánie / Exſecratio, deteſtatio. Atſižadeimas.

odrzezek / v, obrzezek. Atpiauklas.

odrzutek / brák / Reiectanea, orum. Atmatas.

odrzutny / Reiculus, reiectaneus. Atmetamas / atmeſtinas.

odrzynam / v. odcinam. Abſcindo cultro, Atpiau-ziu.

odſadzam kogo od czego / Submoueo aliquem ab officio, Atſtatau ku.

odſadzam kogo czego / Abdico, abiudicio aliquid ab aliquo, ſpolio iure. Atſudžiu nuog ko ku.

odſadzam kogo czci / v. Wywoływam. Jžšaukiu ku.

odſadzenie czci / Infamia publica. Jžšaukimas.

odſiecz / Suppetiæ quæ obſeſſis feruntur. Atkirtis

odśiecz dáć / Mittere ſuppetias, obſidione aliquem liberare. Atkirti duot.

odśieczny / Obſidionalis, repulſorius. Atkiertus.

odśiecznik / v. Pomocnik. Atkirteias.

odśiedziec w wieży dług / etc. Incarcere pœnas luere, exſoluere, &c. Atſedžin

Atſcezíu ıkolu kalíncy.

Odſkakuie / Reſilio, abſilio. Atßoku.

Odſkrobać co / v. Oſkrobać / Apikutu nuſkutu.

Odſtaniam co / v. Odkrywam / Atdingiu.

Odſługá / Officiũ mutuum. Atarnvwimas.

Odſługuiekomu co / Referro gratias, officijs mutuis reſpondeo Attarnuiu.

Odśpiewáć / Cantum finire. Atgiemi/ataiedo

Odſpod / v. Poſpod / Apacia.

Odſtáie od kogo / Relinquo dominum, nuncium remitto hero. Atſtoiu nuog ko.

Odſtánie / Renunciatio. Atſtaimas.

Odſtapienie od rzeczy / Digreſſio, excurſio, diuerticulum. Nu grizimas nuod daykto kokio.

Oſtapienie przyiaciela / Proditio amicitiarum., defectio. Apilayda prieſteliſtes.

Odſtapiony od lekárzow / Deploratus, derelictus à Medicis. Aglay-

ſtas nuog giditoiu.

Odſtepcá / Defertor, defector, apoſtata. Aplaydııo.

Odſtepuie / Abſcedo, digredior, deſero officium, deſciſco à vero. Atſtoiu.

Odſtepuie od rzeczy / Euagor, digredior, diuerto, aberro à propoſito. Nagrizu kur kitur nuog dayk ro.

Odſtráßam / Deterreo, abſterreo, vi, armis, fuga, auerto. Atbaydau.

Odſtrychnać co od kogo / v. oddalam / odłaczam / Attolinu / ßalin aımetu.

Odſtrzeláć kogo / Sagittis propulſare. Atßaudau.

Odſwietny / Solennis, feriatus. Szwitinis.

Odſyłam / Relego, ablego, remitto. Nuſiunciu.

Odſyłánie. Remiſſio. Nuſiuntimas.

Odßczekáć co / Canis latratu abigit furem, lupum. &c. Atloia ßuo wagi.

Odßczepieniec od kościolá

ściołá/ Schiſaticus. Atiſtiaſtas.

odſzczepieńſtwo/ Schiſma. atis. Aſiſkielimas.

odſzpuntowáć beczkę/ Relinere dolia, detrahere limum feriæ. Atlipiu.

odſztychnąć / Repungere. Ataduriu.

odſzumowáć/ v. Szumuie. Nugrayſtau.

odſzydźić / Ridiculum ridiculo eludere, iocum pro ioco reddere. Juoku ażu iuoku atduot.

od tąd/ Ab hinc, hinc, hinc à nobis. Nuog cia.

odtáńcowáć / Saltationem peragere. Attuncawoiu.

odtrącam / Retrudo, v. odrażam kogo. Atſtumiu.

odtrącenie/ v. Wſtręt/ odradzenie. Atſtumimas.

oducząm kogo/ v. odkładam kogo. Nuiunku// nugraſau.

odumárł/ Reliquit moriens. paliko mirdamas.

oduzne / Honorarium, præmium. Dowana ażu ku duota.

odwabiam kogo od czego. Auoco, abduco, pellicio illecebris. Nuwilbinu.

odwabiánie/ Auocatio illecebroſa. Nuwilbinimas.

odwalam co/ Amolior, m oueo pondus. At ritu/ at-wercziu.

odwárkam/ Reſponſo, remurmuro. Atwumbario-iu.

odważam co wagą/ ſrebrem / rc. Penſo aliquid auro, expendo aurum auro. Atſwertiu ku.

odważam ſobie ſzkodę/ rc. Certus necis, periculum, mortem mihi conſtituo. paſtatau.

odważenie wagą/ Repondero. Atſiwerimas.

odważenie. Aliter. v. poſtánowienie.

odwieczerze/ Pomeridianum tempus. papietuwes.

odwierzgam / Recalcitro, immorigerus ſum, repugno. Atſpardau.

odwiezuię/ v. Rozwiezuię/ odwikłáć / v. wywikłáć. At rißu.

odwilżam / Humecto. Dregninu.

odwlo-

Odwlocze co/Trahendo quid amoueo, abstraho. Atatraukiu/ atwelku.

Odwlocze spráwe / v. Odkládam.

Odwloczenie/ Procrastinando. Atgulďidamas.

Odwloczny/ Prolongatiuus. dilatorius. Atgulďiunas.

Odwloká / Procrastinatio, cunctatio, dilatio temporis mora. Atgulguldimds.

Odwod w práwie / Purgatio, culpæ remotio. Iżsikalceimas nuog kaltibes tiesoy.

Odwodze/ v. Odprowadzam

Odwodze kogo od czego/ Auoco,reuoco, deduco, deterreo à studijs,&c. Nu grasau / nubaydau/ ku nug ko.

Odwodzenie kogo/ Auocatio,reuocatio alicuius ab aliquo. Atbaydimas.

Odwołánie fałszu/ Palinodia, retractio. Atšaukimas natiesos.

Odwoływam co / v. Wywoływam.

Odwoływam com mowił / Habeo pro non dicto, recanto opprobria, retracto dicta. Atšaukiu ku tariau.

Odwoływam sie do czego / Apello.Atsiliepiu kur.

Odwoz odwożenie/ Asportatio, reuectio. Parwežimas.

Odwożę co / Reueho. Parwežu.

Odwrácam co / Auerto, remoueo .Nuwerčiu/ nugrižiu.

Odwrocenie/ Auersio. Trop. Alienatio, auersatio, abalienatio. Nugrižimas.

Odwrot w oránie/ v. Vwrot.

Odwrot woienny / Receptus, us. Reuocatio à bello. Sugrużą.

Odwrotny / Reuocabilis Odwrotny ná drugiego / Reciprocus , reci proca vicissitudo. Sugrużinamas.

Odwrotny / odwrácáiący/ Auersor mali, sospitator. Atwerteias nuog pikto.

Odwykam czego / v- Odkládam się

Odymáiący/ v. Nádymáią

máiący. papućius.

Odymam / v. Opuszam / Nádymam sie.

Odżártowáć/ Ludum ludo, iocum ioco vicissim reddo. Juoku iuoku atduomi.

Od żegnáć sie czego/ Cruce sacra malum auertere. Atsizinklint krizių szwyntu.

Od-żeniam/ v. Odganiam. Nuwarau.

Od-ziebić rece / rć. Adurit frigus, obtorpuerunt membra gelu obriguerunt. Atszaldżiu.

Odziebienie nog/ Pernio, onis, m. Atszaldimas koiu.

Od-ziemny/ Imus. Apatinis.

Odzienie/ Vestis, vestimentum, amictus, us indumentum, tegumentum. Dungalas/ rubas.

Odzieram drzewo/ Decortico, glubo, ramos, delibro corticem. Nudreiu ziewy medżio.

Odzieránie / Decorticatio. Nudreskimas ziewes.

Odzieram / v. Ogolocić.

Odzieránie/ v. Łupiestwo.

Odzierżeć co/ v. Otrzymawam.

Odzierżeć sie / v. Otrzymáć sie.

Odziewam kogo/ v. Okrywam.

Odziewam komu/ Oscitatione respondeo. Atziopćionis / at ziawau-iu.

Odzłorzeczyć / Remaledicere. Atkieykiu.

Odźwierne / v. Przypustne.

Odźwierny/ Ianitor, ostiarius, limina. Wartinikas/ durinkas.

Odźwiernego komorká/ Thyroreum. Wartiniko komaras.

Od-zwyczáienie / Desuetudo. Nuiunkimas.

Odzwyczáiam sie / v. Odkládam sie.

Od-zywam sie do vrzedu/ v. Apeluie/

Odżywiam kogo / v. Odchowáć.

Od-żywiam sie/ Reparro, Reficio, recreo, vires, reficio me. Atsigaywimu.

Odżywienie sie/ Recreatio ab ægritudiue. Atsigaywinimas.

Ofiárá

Ofiára powßechnie/ Sacrificium, immolatio, res diuina, ſacra, ſacrificatio. Aſiera.

Ofiárá pogáńſka bydlá/ Hoſtia, victima, libamen, piaculum Aſiera pagono.

Ofiárá/ v. Mßa.

Ofiárnik/ Immolator, victimarius, liturgus. Aſierawotolas.

Ofiárny/ Sacrificialis, ſacrificus Aſierawotinis.

Ofiáruie Bogu/ Sacrifico Domino, rem diuinã facio. Aſierawoin Diewu.

Ofiáruie ſie komu/ Offero me alicui, dico, polliceor defero alicui meum ſtudium. Aſierowotwo ſi kam.

Oficyal/ Vicarius Epiſcopi in iure ſacro dicundo, vulgò officialis. Oficialas.

Ofuknąć ſię ná kogo/ v. Obrußam ſię.

OG.

Ogániam/ Abigo aues à tritico, &c. Nubaydau.

Ogańká od much/ Muſcarium. Nuog muſiu bau.

Ogańká do powiewánia/ powiewáczká/ Flabellum. Weſikle.

Ogár/ Canis ferarum odorator, veſtigator canis, leporarius. Pedſakie.

Ogarek świece/ Candelæ combuſtæ reliquum. źwaka galis.

Ogárnąć co/ Amplector, complector, circumplector aliquid, capio, circumuenio. Aprepiu/ apimus.

Ogárnienie/ v. Obięcie. Apropimas.

Ogień/ Ignis. Vgnis.

Ogień piekielny/ choroba/ Ignis, ſacer, żoſter. circinus. Vgnis liga.

Oglądywam co/ Inſpicio aliquid, contẽplor, oculis obire, luſtrare. Apweydziu/ apżwálgau.

Obglądam ſię wzad/ Circumſpecto, circumſpicio, reſpicio, retro reſpicere, reflecto viſum. Atiż wilgiu.

Oglądam ſię ná kogo/ v. Obawiam ſię.

Oglądáć ſię z kiem/ v. Vyrzec ſię.

Oglądánie / Inspectio, inspectus, lustratio Apżiwałga.

Oglądánie się/ Respectus, circumspectio, coniectio oculorum in partes omnes. Atżwilgu.

Oglądánie się z kiem/ Congressus, congressio. Apsiregieimas.

Ogłáskáć / Lenire, cicurare, mansuefacere, mitigo, cicurem reddo. Priiunkiu.

Ogłáskáć się dáć/ Deponere, exuere ferociam, mitigari cicurem reddi. Prisiinukinu.

Ogłaskánie/ Cicuratio, Priiunkimas.

Ogłaskány vnoßony/ Cicur, gen: mansuetus, mansuefactus. Priiunkitas.

Ogłaßam / Renuncio, pronuncio, declaro consulem, &c. Apsakau:

Oględuię/ Oglądywam.

Oględziny/ Sponsæ futuræ inspectio. Apżwalgos.

Oglodáć ogryźć / Adedo, Abrodo, arrodo, circumrodo. Apkrimtu.

Oglodány / Ambesus, obesus, adesus, depastus, abrosus. Apkrimstas.

Ogłoßenie / Præconium, promulgatio, prædicatio præconis. Apsakimas.

Ogłowká ná cieletá / kubek/ etc. Capistrum, fiscelia. Apigalwis.

Ogłowke kłáde/ Capistro, as. freno ora capistris. Apigalwi vżdemi.

Ogłußeć / Obsurdescere. Apkurstu.

Ogłußyć kogo/ Exsurdo, as. Nutrinkin/nukurtinu.

Ogniк/ owad/ Pyrausta, pyralis Petielſkie.

Ogniowy/ Igniarius. Vgninis.

Ognisko/ Focus, Vgniawete.

Ognisty/ Igneus, flammeus, ignitus. Vgningas.

Ogniwo łáncuchow/ kolce/ Circulus catenæ Skiltuwas.

Ogolem / Generalim. in commune, vniuersè, coniunctim, aceruatim. Obelnas.

Ogołocenie/ Viduitas, spoliatio, priuatio, orbatio

tio fortunarum. Nuople-sia/ apipłesimas.

Ogołocić kogo / Nudare. spoliare, exuere aliquē bonis, orbare. Apeuogi-nu/ apipłoßau.

Ogołocony/ Orbus rebus omnibus, viduus, nudatus Apnuogintas ap-spleśitas.

Ogolony / Rasus, abrasus. Nuskustas.

Ogon/ Cauda. Vedaga. serpentis cauda. Pełakas.

Ogonek v. Szypułká.

Ogoniasti Caudatus. Vodegingas.

Ogorek / Cucumer & cucumis. Agurkas.

Ogorzálość ná słońcu/ Nigredo cutis cum apredine. Apdegimas.

Ogorzáły na słońcu/ Sole torridus, nigrum colorem traxit à sole. Ap-degis nuog saules.

Ogorzały od ogniá / v Opalony.

Ogorzeć ná słońcu / Colorari sole, aduror à sole. Apdegu nuog saules.

Ogradzam co/ Circummunio, præsæpio, prætendo sepem, munio. Aptwertu.

Ogradzam/ trop: v. Ochraniam/wymawiam.

Ográniczny Confinis, finitimus. Pas Rubezinis.

Ográniczony/ Limitatus, terminis certis circumscriptus. Aprubezitas.

Ograwam kogo/ Vinco aliquem ludo, supero. Apzaydziu.

Ogrod/ Hortus. Darzas.

Ogrodna ſtráwá / iarzyná/ Olus eris, n. Wiralas.

Ogrodnik iárzyny/ Olitor, hortulanus. Darzinikas.

Ogrodny/ Hortensis, olitorius. Darzanis.

Ogrodzenie / Septum. Twora.

Ogrodzony / Septus. Aptwertas.

Ogrom (ad auditum). v. Grzmot/okrzyk. Graumas / graudulis.

Ogromny/ srogi /ſtraßny/wielki. Grausmus baysus.

Ogryzuie/ v. Ogłodáć/ Apkrimitu.

Ohidá/ v. Mierziączká.

Ohidzam / v. Hidzę.

OK.

Oká w śieci / Maculæ. Tiukio aku.

Okáleczenie / okáleczony / v. Obćięćie & obćięty.

Okáleczyć kogo / v? Obieram człowieká.

Okámieć / v. Odretwieć.

Ocastá / monstrá / Armilustrium, recensus, us. recognitio exercitus. Rodikle.

Okastę mieć / Lustrare exercitum, recognoscere equites, recensere. Rodikles darit.

Okasti mieysce / Diribitorium, logisterion. Rodikl.s wieza.

Okazálc / v. Pozornie /

Okazáłość / v. Pozor.

Okazały / Conspicuus, speciosus. magnifico ornatu, spectabilis, decorus. Wayskiu / taiskus.

Okazánie & okázuię / v. Pokazánie & pokázuię

Okázya / v. Powod.

Okęsuię / v. Oglodáć /

Okielznáć / v. Ouzdáć.

Okienko / Fenestella. Iungielu.

Okiennicá / Fenestra lignea. Iungonicia.

Okipiam / Expumo feruendo. Nuwerdu.

Okłádam co czym / Circumpono, circumaggero. Apkloiu.

Okładki / Manubrium. Kriau-nos.

Oklektány / v? Okrzosány.

Oklep / Aduerb: Sine stragulis, sine sella, vel more desultorio. Apżagomis.

Oklep iádący / Desultor. Bebalno / apżargomis ioius.

Oklep iádę / Desul torio more equito, equo non instrato vehor. Apżargomis ioiu / be balno.

Okniśty / Fenestratus. Iunguotas.

Okno / Fenestra, lumina. ungus.

Oko / Oculus, lumen. Akis gen: akies.

Okołátáć / v. Obiiam / okolicznie / v. Okolo.

Okolicá / Vicinia, territorium, vniuersitas agrorum. regio. Apikayme / aplinka.

Okoliczność / Circumstan-

ſtantia. Apłynkibi.

Okoliczny / Circumiacens, vicinus, circumcolens. Plynkinis/ aplynkuy eſſus.

Okołkiem / v. kołem.

Okolny /Circularis. Apſukus/ apikritas.

Około czego / v. Koło czego.

Około / Circumcirca, circa. Aplynkuy.

Okop/ Foſſa, ſudetum, circumuallatio. Apkaii-

okopciáły & okopćieć/ Fumoſus, niger fuligine, fumidus, ſuaſo infectus. Apiplekis / aprukitas.

Okopuiący / Circumfoſſor, múnitor caſtrorũ. Apkaſeias.

Okopuię / Circumfodio, foſſulas facio. Apkaſu.

Okopywanie drzew / Circumfoſſura, ablaqueatio Apkaſimas modziu.

Okowáć co/ Circumdo aliquid ferro, aliquid præfigo. Apkalu gielazim.

Okowáć kogo/ Impingere, indere, inijcere alicui cõpedes, catenas, &c. Apkalu lynciugays.

Okowánie / Præferratus. Apkalras.

Okowy/ v. Pęto.

Okrącam co około czego / Circumdo, circumuoluo. Apſuku aplinkuy.

Okrącam/ v. okrocić.

Okraczam co / Diuaricatis pedibus prætereo, aut ambio aliquid. Pra-zingiu.

okrádźienie kogo/ Cõpilatio alicuius. Apwagimus.

okrádźiony/ Compilatus. Apwogtas.

okrąg/ Globus. ſphæra. Apwala/ ſkritulis,

okrągłáwy/Ouatus, oualis figuræ. Apwalus.

okrągło/ Rotundè, orbiculatim. Adwaliey/ apikritay.

okrągło co czynię/ Rotundo, globo, as circino in orbem. Apwaliuu/apſkrienu.

okrągło długi / walkowáty / Teres, cylindraceus. Apwalus.

okrągłość / Rotunditas, circinatio, globoſitas, circumferentia. Apwaluinas.

okrągłość w mowie / Am-

Ambitus, circumſcriptio, periodus, circuitus. *Apwalumas kalboy.*

okrągly/ Rotundus, orbiculatus, globoſus, rotundæ figuræ. *Apiſkritas/ apwalus.*

okraſá/ Condimentum cibi vilis. *pranetalas. aʒutrinimas.*

okráść kogo/ Clam auferre aliena, compilare aliquem. *Apwagiu.*

okraśić potráwe/ Vngo, condio olus. *prametu/ aʒutrinu wiralu.*

okraßony/ Vnctus. *Aʒutrintas/ pramestas.*

okrawam/ Circumcido. *Appiauſtau / apraykau.*

okrawek/ Segmen, profectum, *Apirayka.*

okrążáiący/ Circumfluus. *Apeius/ apſekus.*

okrążam/ Circumeo aliquid circumfluuo, cingo. *Apeymi.*

okrążenie/ Ambitio. ambitus. us. circumiectus. us. *Aplynka.*

okreśny/ Facilis terminatu. qui definiri facile poteſt. *Apſkrienamas / apiſkreſtinas.*

okreßáiący/ Definitiuus *Apſkrietus.*

okreßam co/ Circumſcribo aliquid terminis, præſcribo modum, termino, ſtatuo, propono modum alicui. *Apſkryienu ap-raßau.*

okreßenie/ Deſignatio, definitio, determinatio. *Apſkrienimas.*

okreßenie / Definitè, definitò. *Apiſkrieſtynay.*

okreßony / Terminatus, finitus, circumſcriptis locis. *Apſkirſtas.*

okret / Nauis. *Eldija Dide.*

okretowy/Naualis. *Eldijinis.*

Okrocić bydło / koniá/ ⁊c. Domare, edomare equos, &c. *Nuwaldau.*

okrocenie obieżdżánie koni/ ⁊c. Domitus, us domitura boum. *Nuwaldʒia.*

okrom / v. Bez/ okrutny/ v. ſtráßny.

okrućieńſtwo/ Crudelitas, immanitas, feritas, atrocitas,. *Gaylumas / ſmarkibe.*

okrußyná / odrobiná/ Mica, fragmen, ſegmentum.

um. Trupinis.

Okrutne pánowánie / Tyrannis, idis, dominatus crudelis. Tyraniſte / ſmarki waldzia.

okrutnie / Crudeliter, indignè, teterrimè Smarkiey.

okrutnieie / Exuo hominem vel humanitatem, ferus fio. Bayſtu gaylinuoſi.

okrutnik / Tyranus. Bayſinikas/gaylinikas.

okrutny / hániebny / Crudelis, truculentus, immanis, ferox, atrox. Gaylas/ ſmarkus/ bayſus.

okrywam co/ Velo, veſtio, operio, contego, amicio. Apdingiu/apwožiu.

okrzepl / Rigidum cadauer, cadauer à morte refrigeratum paſtimpu.

okreſuie drzewo/ v. odćinam/ oſkrobuie.

okrzeſuie kámień / Polio ſaxum, aſſulas malleo decutio. Apkalneiu.

okrzoſány/ *trop:* Duratus malis, laboribus, agitatus iniurijs. Apdauižtas.

okrzyk/ Clamor repente ſublatus. Sußukimas.

okrzyk vczynić/ Clamorem efficere, tumultuoſiſſime aliquē adoriri. Sußukt.

Oktawá świetá iákiego/ Octidialia, nouendiales feriæ Aktowa.

okulary/ Conſpicilium, obulare vitrum, ocularium ſpecillum. Weyzdikles.

okun / Perca. Ežeru.

Okup / pieniądze zá więźnia/ Lytrum, pretiū redempti. Pinigay / ažu kalini.

okup okupienie / Redemptio. Atpirkimas.

okupiny w dźień národzenia/ Natalitia orum. Jžſipirkinmas dieno užgimmo.

okupuie co / Pecunia data efficio ne quid violetur. Ažupirku ku.

okupuie ſię/ Donatalitia, celebro natalem meum. Jžſipirku.

okwita źiele / Defloreſcit herba Nužidi žole.

OL,

Oleiek drogi/ Vnguentum oleum, liquidus odor. Tepilas kwepius.

oleiowány/ oleo imbutus, vnctus. Pateptas aliejum.

oleio-

oleiowáty/ oleosus, oleaceus. *Alieingas.*

oletowy / olearis, olearium vas, &c. *Alie inis.*

oley / oleum, oliuum. *Alie-ius.*

Oleykowánie / Vnctio quæ fit vnguento. v. Námazywánie. *patepimas alieiumi.*

oleykowány / Vnguentosus, vnctus, delibutus vnguentis. *pateptas mosci-mis.*

oleykowy/ Vnguentario vnctorius. *Mestinis.*

oleykuie/ Vngo vnguẽtis. v. Perfumuie. *pa-tepu mosciu.*

oleynik/ olearius, factor olei. *Alei-inikas/ altei-adatis.*

oliwá drzewo / oliua, olea *Aliwa.*

oliwá leśna/ oleaster, m. *Aliwa mißkine.*

oliwá sok/ oliuum, oleum. *Aliwa sunka.*

oliwny/ oleaginus, oleagineus, olearis. *Aliwinis.*

oliwny sad / oliuetum, oletum. *Aliwinas.*

olow/ Plumbum. *świnas.*

olowiány / Plumbeus, plumbatus. *świninis:*

olowny proch / Plumbago *świno trupinley.*

olsnąc/ v. oślepiam/ ślepy iestem. *Apiunku.*

olstro/ v. puzdro. *Sudine.*

olßa/ Alnus, i. f. *Alikinis.*

olßyná/ Alnetum. *Alikininas.*

oltarz/ Altare, ara. *Altorius.*

OM.

omácinie / w pociemku/ obscura luce, in tenebris. *patumsomis.*

omácmicá/ vide. Nocnicá.

omaczam w czym/ Intingo, tingo aliquid in aceto, &c. *pamirkiu.*

omaczánie/ Intinctus, us. *padażas.*

omamienie/ Error mẽtis, fascinum præstigiæ. *Monay.*

oman ziele/ Helen ium, nepenthes, n.

omawiam kogo/v. Wymawiam / ochraniam.

omdlewam/ v. Mdleie. *Apgayßtu.*

omdlewam/ Defectio, defectus, deliquium animi, virium

virium. *Apmirimas/apgoysimas.*

omiátam/Verro circumcirca *Apßluo io,*

omienieć/ nagle głos vtrácić/ Exaſperare arteriam, vocem. *Apkuni.*

omierźić kogo/ v. Zidźe/omierzły/v. Brzydki.

omierźnąć ſobie/ Diſplicere ſibi, laborare faſtidio ſui. *Bodeti ſawim paćiu.*

omießka/ omießkánie/ Mora, commoratio, remomora. *Patrukimas.*

omießkáć czego/ Aberrare ab hora lectionis prandii, &c. *Ażutruki ko.*

omulić ſie/ błotem ſie obmázáć/ Loricare ſe vel loricari luto. *Sußpurwins.*

omyćie/ vide. *Vmywánie.*

omylam kogo/ Fruſtror aliquem, fallo, decoquo res alicuius, induco in errorem aliquem. *Apriki tu/ Apwylu.*

omylam ſie/ Hallucinor, duci, decipi errore, fallor, induci, rapi in errorem, *Aprinisiu.*

omyłká/ v. błąd:

omylny/ Fallax, lubricus,. *Kiku/s klaydus.*

omywam/ Eluo ſordes, abluo aliquid. *Numazgoiu.*

on/ Illic. *Anas.*

onácza/ Agere, facere. *Anakiuoiu.*

onák/ onáko/ Illo modo. *Anuo budu.*

onáki/ Illius modi. *Anokſay.*

cnedy/ Illac, illâ. *Anuo ßalu/ wietu.*

onegdá/ Nudius tertius, nudius quartus, nudius quintus, &c. *Vnday.*

onegdáyßy/ Nudius tertius, nudius ſextus, factus, &c. *Vndaynikßtis.*

oniemieć/ Immuteſcere, obmuteſcere elinguis & mutus fio. *Ażutilſtu.*

ono/ *pron:* Illud. *Ana.*

ono/ *aduerb.:* En, ecce. *Vntay.*

onże/ Idem ille, ille ipſe. *Anaſgi.*

OP.

opácznie/ Præpoſterè. *Adwernißkay.*

opáczność/ Inuerſo, peruerſitas. *Adwernißkiße.*

opá-

opáczny / Præpoſterus & peruerſus, inuerſus, ſiniſter, retrogradus. Adwernißkas.

opádźiſty / Deciduus, defluus. Nupuolu.

opák / Verſo modo, per contrarium. Atżagariey.

opal / opalenie / Vſtio. Degimimas.

opalam co / Amburo, aduro, Apdeginu. apſwilinu.

opalká / Vannus, f. vallus. Wetikle.

opalony / Præuſtus, vſtulatus, ſemiuſtus. Apdegintas / apſwilintas.

opánowáć co / occupare, inuadere, poſſidere. Apwełdżiu.

opánowánie / occupatio, obſeſſio, circumſeſſio. Apwełdcimas.

opárkánić / v. ogradzam.

opárzyć świnie / kurá / ꝛc. Glabrare ſuem, gallum, &c. aqua candente. Nuplikinu.

opárzyſko / Rigua vel irrigua loca. Pawerſmis.

opáſuię ſię álbo kogo / Cingo, præcingo, ſuccingo aliquem. Apiwoſio.

Opát / Abbas Abatas.

opátſtwo / Vulgò abbatia. Abacia.

opátrowánie / Curatio procuratio, prouiſio. Apiwayzda.

opátruię co / Curo, procuro equos, &c. Apweyzdżiu.

opátruię co / obmyślawam / Prouideo, proſpicio, conſulo mihi. Prażwalgau.

opátrzenie czego / Inſtructio, apparatus, us. Apiwayzda.

opátrzenie / Conſiderate, prouidè, circumſpectè, prudenter. Su apiwayzdu.

opátrzność / Prouidẽtia, circumſpectio, conſideratio accurata. Apiwayzda.

o pátrzny / Prouidus, prouidens. Apwayzdus.

opátrzony w co / Inſtructus armis, apparatus, a, um. Apweyzdetas.

opełk / v. obśćiewiny.

opełzł / Afflatus, incendio, decoloratus leuiter flamma. Apdegis.

opetał go czart / Eſt fanaticus, a malo genio agitatur.

gitatur? Apſeſtas.

opetány od czártá/ Dæmoniacus, energumenus, obeſſus à cacodæmone. priſtatas.

opieká / Tutela, curatio, clientela. priewayſda.

opiekam ſie kiem/ Gero tutelam alicuius, ium tutor alicui. priweyzdziu.

opiekun/ Tutor, curator pupilli, patronus. priweyzdetoias.

opiekuńſki/ Tutelaris. priweyzdetinis.

opiekuńſtwo / Tutela. priewayzda.

opieprzyć/ Condire pipere edulium. pipirays azutrint.

opieram ſie komu/ obnitor, obſiſto, reluctor, renitor, repugno. Atſiſpiriu

opieránie ſie / Niſus, eluctatio, obluctatio. Atſiſpirimas.

opiety / obtentus arcte alicui. Apſectus.

opiewam/ vide. przyśpiewam.

opilſtwo/ Ebrioſitas, vinolentia, cupiditas bibendi. Girtibe.

opilſtwo / vpicie/ Temulentia, crapula, vinolentia. Girtawimas.

opily/ Ebrioſus, bibax, crapuloſus. Girtuokle.

opinam co/ ociągam/ obtendo circumcirca aliquid. Apſegu.

obciągánie/ obtentus, us. Apſegimas/ apſega.

opiſánie / Deſcriptio, definitio, limitatio. Apraſimas.

opiſány / Deſcriptus, certus, iuſtus, legitimus, ſtatus. Apraſitas.

opiſuie co / Deſcribo, definio quid verbis, deſigno, depugno, definitione exprimo. Ap-raßau.

opiſuie przez liſt/ Præſcribo, do, mitto literas de rebus geſtis. Ap-raßau ku/ kom.

opłákány/ Flebilis, lachrymabilis. Apwerktas.

opłákiwam / Defleo, deploro, lugeo. Apwerkiu.

oplatam co / pleść / obtexo, circumtexo, textu circumdo. Aprezgiu/ appinu.

plotek / oblatio. Duona

oua paßwynitama / paßwystitine.

oplesniáły / òbductus vetustatis situ, squalet situ, obsitus squalore. Apipeleis.

opłonąć / rychło zgorzeć / Momẽto exuri. hausit incendiũ vrbes. Graytay sudegt.

opłonąć / *Transl*: Deferuescunt, resident, deflagrant iræ. remisit se furor. Nuleyst rustiby.

opływáiący / Superfluens, superfluus, exundans. Apiplustus.

opływam / *Pror:* Redundo, affluo diuitijs. Apiplustu.

opoczysty / Petrosus, petricosus. Volinis / voltogas.

opodal / longulè, longulum iter. Tołoku tołołas kiolas.

opoká / Petra, saxum viuum. Vola.

oponá / Aulæa, orum peripetasma, n. peristroma, n. tapetia conchyliata. Aptustuwe.

opowiádácz / Præco, prædicator, nuntius, prænuntius. Apsakitolas.

opowiádam co / Prædico as. prænuntio. Apsakau.

opowiádam się komu / Nuntio significo me exire velle. &c. Apsisakau.

opowiednie / Ex denũtiato. apsakitinay.

opoźniam się / Tardo, sero venio, &c. Nusiwelinu.

opráwá księg / mieczá / rc. Integumentum scorteum. Apidara.

oprawá kámieniá drogiego / Funda. apidara akmenio brangaus

oprawcá / v. Cekarz.

oprawiam co we złoto / Circumdo aliquid auro, illigo auro gemmas. Apdarau. ankiu ku.

opráwiam co w skorę / Induco pellibus vel pelles, scutis, &c. Apsiwu odu ku.

oprawić wołu / skopu / rc. v. odzieram zwierzę.

oprocz / præter, præterquam, excepto, & saluo vno. Liß / ißemus tay wienu / rc.

oprośilá się świniá. v. ocielilá się,

Opuchły / v. puchlinę

ćierpiący/

Opukła się beczułka/ Circuli dolij rupti sunt, Ap-truko alude.

Opuściały / Orbus, desertus, derelictus. Apleystas

Opuściałość / Solitudo. Apleystine.

Opuszający / nadymający / Inflans vel habens inflationem cib⁹ &c. Pun tus.

Opuszá / Inflationem stomachi facit, inflat stomachum Apputina ápputa.

Opuszczam co/ Prætermitto aliquid, omitto, relinquo. Apleydżiu.

Opuszczenie kogo / Relictio, derelictio, prætermissio, Apleydimas.

Opuszczenie od kogo/ Destitutio, Apilayda.

Opuszczony / Desolatus. Apleystas.

Opuszenie / Inflatio ex cibo Paputimas.

Oracz / Agricola, cultorgarrum, colonus. Artoias.

Oráczá náuká / Agricultura, agricolatio, Mokslas arimo.

Oraczy/ Georgicus, agricolaris. Artoinis / artoiump priderus.

Oralny / Arabilis, Artamas.

Oranie / Aratio, cultio, subactio agri, proscissio terræ, Arimas.

Ordynaria/Ordinarius census, annuus prouentus, &c. Meiine nauda.

Oredownik / v. Rzecznik/ Posel/ Sprawcá /

Oreże v. Broń/

Organistá co robi organy / Faber organarius Arganádaris

Organista co gra/ Organarius, Arganikas.

Organy/ Organa, orũ. organa musica. Argonay.

Orle / Pullus aquilæ, Arelaytis.

Orli/ Aquilinus, Arelinis.

Ormianin/ Armenius, armenus, Armenas.

Ornat kápláński / Vulgò casula, vestis extima Sacerdotis sacrificantis, Arnotas.

Orßak/ Comitatus, vs, frequentia grex. stipatio, cohors, Tumtas.

Ort / Nummus argenteus, Artas.

Ortel / v. Skázanie /

Oryginał/ Tabulæ authenticæ. originale instrumentum vel exemplum, Ariginalas.

Orzę/ Aro. colo agrum Ariu.

Orzech włoski/ Nux, Riešutis.

Orzech laskowy/ Auellana nux Riešutis laz-dos.

Orzech włoski / Iuglans, dis, f. Riešutis walakiškas.

Orzechowe łuski/ v. Łupiny.

Orzechowy / Nuceus, ccrinus, Riešutinis.

Orzeł/ Aquila, Arelis.

Orzeszyna lasek/ Nucetum, lazdinas.

Oś wozowa/ Axis. m. Asis.

Osá/ Vespa, širšuo.

Osaczam / wysaczám / Excerno, destillare, guttatim defluere facio, Iz-lašinu.

Osada nowa pustego kráiu / Colonia, Nau-tas sodžius.

Osadnić konia. / Attero tergus equi equitatu. Ap-ioiu / arkli..

Osadnić sie/ Attero femora equitatu. Nusi-toiu.

Osadzam zamek/ Munio, firmo aliquid præsidiis, præsidium pono, colloco. Apsodinu pili.

Osadzam co perłami/ Distinguo gemmis. Apso-dinu zimčiugays.

Osadzam pusty kray/ Colloco colonos, coloniam pono, deduco colonos, occupo regionem coloniis, Apsodinu žie-my/ šali žmonemu.

Osadzam więźnia / Compingo. detrudo. mitto aliquem in carcerem, trado custodiæ, Imetu kalinen.

Osadzenie/ v. Osada.

Osadzenie / v. Skaza-nie / potepienie.

Osadzenie przed de-kretem / Præiudicium.. apsudimas pirm dekreto

Osadzić co/ v. Sadze/

Osadzony/ do więźie-nia / Vinctus, coniectus in carcerem, in custodiā. pasodintas kalíney.

Osadzony kray / vide Nasiadły/

Nvśiadły/

Osądzona rzecz / Iudicatum. Apsudita.

Ość v kłosa / Arista, aplex grani, spicæ fastigium, Akuotas.

Ość v ziol / Spina paliuri. asparagi &c. O

Ość rybia wnettzna/ Spina, Aßaka.

Ość do łowienia ryb/ Fuscina piscatorum, zuberklas.

Oscień/ v. Bodziec/ Akstinas.

Ościsty / Aristis armatus, pennatus v. Kolący/ Digus / akuotas.

Osek/ Vncus, Kablis.

Osełka/ Coticula, Galustuwelis.

Ososek / Lactens porcus, vitulus aut homo, lacte pastus, nefrens de homine, zyndulis / zyndulelis.

Oset / Carduus, Vsne.

Ośiadam co/ Occupo, vsurpo possessionem, possideo agros, Apwaldziu.

Ośiadłość / Domicilium fortunarum, aræ focięq;, possessio. Turte/ buuas.

Ośiadły / Incola regionis. Giwentoias.

Ośiąkam / Guttatim defluo, destillo. Iżlaßu.

Ośiegam co / v. Otrzymawam.

Ośieł/ Asinus. Asilas.

Ośieł dziki / Onager, onagrus, Aśilas medinis

Ośiełek/ Asellus. Asilelis.

Ośierocenie/ Orbitas. Naßlaytiste / naßlawimas.

Ośierociały / Orbus, orphanus, nudus à propinquis. Naßlaytis.

Ośierocić kogo / Orbare aliquem patre, filio, amico &c. Naßlayciu ku padarau.

Ośiodłać konia / v. Siodłam.

Ośiwiały/ v. Siwy/

Oskard / Dolabra, securis dolabratata. Kirwis ir kupone.

Oskarżyciel Delator, accusator. Apraysitoias.

Oskarżam kogo / v. Obwiniam/

Oskoła/ Betullæ incisæ succus, Sula.

Oskominy / Dentium stupor. Duntu atśipimas

S 2 Oskro-

Oſtrobinv/ Ramentum, proiectitium purgamentum. Apiſtutos.

Oſtrobnis co/ Circumrado desquammo corpus, derado, abrado. Nuſtutu / nukaſau.

Oſtrzele /· ſtrzele / Branchiæ arum foramina in pulmonibus Skiles plauciose.

Oſta / Cos, cotis. f. Galuſtuwas.

Oſtabywam co / kogo/ Eneruo, debilito, infirmo, conuello vires. Nuwarginu / paſilpninu.

Oſtabianie & Oſtabienie / Infirmatio debilitatio, labefactio, remisſio animi. Nuwarginimas pkilſinimas.

Oſtabieć / Laſſari, laſſescere, relanguescere, remittere neruos. Nuwargſtu / paikſtu.

Oſtawiam kogo / Infamo aliquem, inuro. infero infamiam, detraho famæ alterius, rraduco aliquem, Nutariu/ apkalbu / prizadu.

Oſtáwiam ſie/ Flagro, laboro infamia, venio in vituperationem hominũ.

Priżadetu tunipu/ nuotarti turiu.

Oſtawianie / Infamatio, v. Nieſtawa / Nuotartis / pryżedaimas.

Oſtawiony / Infamatus, diffamatus, turpitudine aliqua notatus. Nutaritas / prizadetas.

Oślę / Pullus aſininus. Aſilavtis.

Oślep / Cæcum & præcipitem ferri, inſtar cæci, Ne aklas / kayp aklas.

Oślepiam kogo / Obcæco, cæco aliquem priuo oculis alium, conſciſco cæcitatem. Apiakinu

Oślepienie / Priuatio oculorum Apiakinima.

Ośli / oſtowy / Aſininus, aſinarius. Aśilinis.

Ośli ryk / Ruditus. żwingimas aśilo.

Oślica/ Aſina Aſilicia

Oślizło/ Lubrica facta eſt terra ob g'aciem. Apśltdo.

Oſtyſzałem śię / Fallitur meus auditus aliud pro alio audiui, vel non rectè. Neizgirdau gieray

Ośm/ Octo, octoni, a. Aſztoni/ aſztonietas.

Ośm

Ośm krok / Octies, Aßtuonis kartus.

Osmak polski / Didrachmum, vigeſſis, centum quadrantes groſſus polonicus.

Osmak Litewski / Octo nummi Skatikas.

Osmalam / v. Nasmalam Apsakuoiu.

Ośmdzieśiąt / Octo ginta. octogeni, æ, a aß-tuonios deśimtis.

Ośmdzieśiąt krok / Octogies, Aßtnonios deśimtis kartu.

Ośmdzieśiąt letny / Octogenarius, Aßtoniu deśimtu metu.

Ośmdzieśiąty / Octogeſimus. Aßtuon deśimtas.

Ośmletny / Octo annos natus. Aßtuonin metu.

Ośmiokaki / Octuplex. Aßtuonielokás.

Ośmioro tyle / Octuplum, Aßtonialikay.

Ośmioletny czas / Octennium. Aßtoni metay

Ośmioráki / Octuplex. Aßtouiakas.

Ośm krok / Octies, Aßtuonis kartus.

Ośmkrotny / Octonarius,, octuplus. Aßtuonis kartus didesnis.

Ośmnaście / Octodecim, duo de viginti. Aßtuoniolika.

Ośmnaście krok / Decies octies. Aßtuonialika kartu.

Ośmnasty / Decimus octauus, duodeuiceſimus. Aßmaliekas.

Ośmset. Octingenti, Aßtuoni śimtay.

Ośmsetny / Octingenteſimus, Aßmáśimtizis.

Osmy / Octauus, Aßmas.

Ośmielić ſię / Sumo animum, audeo aliquid, colligere animos, Indriſtu.

Osnowa / náwicie / Stamen, n. litium. Aprietimas.

Osnować krosná / Intendere ſtamina iugo ſeu liciatorio. Iriest audeklu

Osoba / Perſona, perſuna.

Osoba / Aliter. v. Postać / Weydas.

Osobliwie / Vnicè. ſingulariter, præcipuè, peculiariter, egregie Ipaciey.

Osobliwy / Singularis, v. Wyborny / Osobny / Ipatus.

Osobno/ Separatim, seorsum. singillatim, specialiter. Skirium.

Osobność/ Recessus, vs solitudo, anachoresis, locus sine arbitris. Ipati wieta ipatiste.

Osobny / Solitarius, singularis, peculiaris, secretus, seclusus. Ipatus.

Osobny/ osobie pewny własny / Personalis. Ipatinu.

Osolic / v. Sole/ Nasalam.

Osowiałość/ Coriago, morbus ex frigore, fame, sordibus. Abbłusimas.

Osowiały / Trop. v. Niewesoły/ Melankoik / Abbłusis.

Osowieć/ prop: Despondere animum, horrere. contristari, Abbłust

Ospá osypka/ omásta/ Far caninum, canicæ, arum. sagina canum Edalas šunu.

Ospale / Oscitanter, somniculosè somnolentè. Tingus / snaudizus.

Ospice białe/ Pituitæ eruptiones, papulæ albæ, Raupay balti.

Ospice czerwone/ Papulæ rubentes, Boæ, Raupay raudoni.

Ostaie / absol. Vsitatius est. Zostaie,

Ostaie się & ostawam się/ Sisto, subsisto, retineo gradum, pasiliekù,

Ostatek czego/ Extremum, reliquum & cætera, residuum, vltimum palayka.

Ostatni/ Nouissimus, vltimus, summa supremaq; dies vitæ, paskutinis / pastaras

Ostatnie / Nouissime postremò, postremùm, paskuciausiey.

Ostatnie namazánie / Extrema vnctio. Paskutinis patepimas.

Ostáwiam co / v. Zostawiam.

Ostrzem / Infesto mucrone v. Ostrze / Aßmenimis.

Ostro / prop: Acutè. Translat: Acriter, asperè, acerbè, seuerè facere, &c. Aßtray.

Ostrog/ v. Ostrożenie/ Ostrogá ná konia/ Calcar,

car. aris n. pintinas.

Ostropatrząęcy / Acutum cernens, linceus.

Ostrość topora / śie: kacza / etc. Acies. Aßmenes.

Ostrość / trop: Acies mentis, acumen, acrimonia, Aßtra nuomonia.

Ostrow kępa ná rzece / Terra circumflua graminosa. Sala.

Ostrowidz zwierzę / Lynx, f. lupus ceruarius, Aßtraregis.

Ostrożenie / ostrog / Septum cancellatum, sudetum prætenturæ, Szakota twora / aßtra.

Ostrożnie / Cautè, custoditè, circumspectè, curiosè, Apidariey / sargiey / apwayzdziey.

Ostrożność / Cautio, circumspectio, obseruatio pasarga apidayra.

Ostrożny / Cautus, consideratus, præcauens, circumspectus. Sargus / apwayzdus / apidayrus.

Ostry / Acutus, præacutus. Aßtras / ßkudrus.

Ostry / *trop:* Acutus, acris, acer, sagax, dentatus, aculeatus, &c. śiurkßtus / digus.

Ostrze / Acies, acumen rostri. Aßmenies.

Ostrzę / Acuo, exacuo, aspero as. attero coti gladium Galundu.

Ostrzegam kogo / v. przestrzegam.

Ostrzenie / Exacutio, Galundimas.

Ostryżek / Resegmen, præsegmen Nuokirpa.

Ostrzyżony / Tonsus, Nukirptas.

Ostygły / Refrigeratus, tepidus, temperatus. Ataušis / ažaušis.

Osußam / v. Sußę / Dziawinu.

Oświadczam śię / Testor, testificor, protestor. Apsisakau.

Oświadczanie / Testificatio, Apsakimas.

Oświecający / Illuminandi vim vim habens, lucem afferens, Apswiecius.

Oświecam co / Illumino, illustro, collustro. Apświećiu.

Oświecanie oświecenie / Illuminatio, Apświetimas.

Oświecony / Illustrat⁹, illuminatus, apświestas

Oświecony / trop: de homine Illustrissimus illustris, clarus, clarissimus, Skaystas/ skayściausis.

Oświtło / Illuxit dies. Jšš aušo.

Oswobodźić kogo/ v. Wyzwalam/

Osycham/ v. Schnę / Dźiustu.

Osypka / v. Ospá.

Osyputa śię komu wargi/ Oscedine laborat Apsipila kam lupos.

Osypanie warg / v. Warg osypanie / Apsipilimas lupu.

Oszarpany / Lacer, lacera indutus veste Apdriskis / apdriskielis.

Oszczedzam czego/ Parco, remitto, minuo śikštau-tu.

Oszczadzanie / Parsimonia, frugalitas, śikštawimas.

Oszczednie/ Frugaliter, parce & continenter viuere. śikściey.

Oszczedny / Parcus, frugalis, temperans rei. śikštus/ śikścius.

Oszczep/ Lancea, Ragotine.

Oszczep łowczy / Venabulum, lancea venatoria Ragotire medźiototu.

Oszczepisko / Hastile, n. Wirkšus ragotines.

Oszczerca/ v. Szyderz/

Oszczerzam śię / Restringo dentes, rictum diduco risu Szaypausi

Oszemłać/ v ogłodać/

Oszkaradźić/ v. szpecę.

Oszlachćić/ v Szlachcicem czynię. Baioru darau.

Oszpećić/ v. Szpecę.

Oszpecenie / Dehonestamentum. pabiaurinimas.

Oszukánie/ Frustratio, fraudatio, fucus, captio, deceptio, Apgawimas.

Oszukiwacz / v. Szalbierz / Wilokšis / apgautoias.

Oszukiwam kogo/ Decipio, fallo, seduco aliquem, circumuenio aliquē Apgaun priwilu.

Oszust/ v Szálbierz/

Oszwabić/ v. Oszukiwam / ogołoćić.

O T.

Otaczam kogo / obstáwuię / Circumuenio, sepio, obsideo, Apeymiku.

Otchłań

Otchłań piekielná / Ostium orci, spiracula ditis, auernus & auerna, orum. Pragaras.

Orchnąć kogo / Afflo alicui pestilentem auram, &c. v. ozionąc / Apputkßtinu apipuciu.

Otłukam ięczmień/etc. Pinso hordeum, Miezius apikulu.

Owo/ & oto/ En, ecce. Tav / tatay / ßtay.

Otoczenie/ v. obiecie/

Otoczyna/ v. Błoná/

Otrącam o co głowę/ v. Vderzam się o co/ Jzsitinku.

Otrębny / Furfurosus, caniceus. Selininis.

Otręby od mąki/ Furfur, m. canicæ, arum, apluda. Selinos.

Otręby w głowie / Furfures. porrigo, f. pley ßkanos.

Otrzet / otárcie / Attritus, vs. Nutrinimas.

otrok/ v. Męßczyzná/

otrząsam co / Excucio aliquid. Nukreciu.

otrząsam się komu / trop: Excutio iugum. Jzsiwerziu.

otrzeźwieć / v. Roztrzeźwieć/

Otrzymawam co / Obtineo aliquid, potior re quapiam, fio compos alicuius rei. Apturiu.

otrzymáć się / Sustineo me, consisto, hæreo. Aizusituriu.

otucha/ Animus, omen, præsumptio. v. Vfność/

otwarzam / Aperio, adaperio, pando, recludo, resigno, resero. Atweriu.

otwarzam się komu / Patefacio, aperio me alicui. Pasiskakau kam.

otwiera się co / Hiat terra æstu &c. Jzsiziota.

otwieraiący/ Aperiendi vim habens. Atwertus

otwieranie / Apertio, apertura, atwerimas.

otwor / otworzenie / Apertura in pariete, pator, oris. m.

otworem co / stoi/ patet, Atwiromis stowi.

otworzony / Apertus, patens, patulus, atwiras

otworzyście / Apertè. v. Jawnie / Atwiray.

otworzysty / Adapertibilis, Atwerunas.

otyłość / obesitas, Nutukimas.

S s otyły/

Otyły / obesus, crassus, grauis, plenissimus,. Nutukis.

ouzdać / Frenare, iniicere frenos equis, Izabotu.

ouzdany / Frenatus, recipit frena. Izabotas.

OW

ow / Ille, śiśay.

owa zgoła / y krotko mowiąc / zgoła / trumpay kalbunt.

owad / Insecta, orum, Iday.

owak / owáko / Illo modo. Anuo budu anaypo.

owcá / ouis, agna, bidens, Awis.

owcug / Instrumentum, quo calceum pedi inducimus. Repleles.

owczarnia / ouile, caula. awine / awikine.

owczarz / opilio, onis. áwiu piemo.

owcze bobki / Fimum ouillum. Spiros.

owczy / ouillus, ouinus. awinis.

owiec stado / ouiaria, æ. awiu pulkas.

owieczka / ouicula, Awele.

owdowiec / Viduari, Naszlu arba naszly tapi.

owdowienie / orbatio, Naszlawimas / naszliste.

owdźie / Hicce, sia / śionay.

owedy / ow tedy / Hac ecce. Sztay śia.

owies / Auena, brom⁹. Awizos.

owiewam kogo / Afflo aquem. Apipuciu ku.

owo / Ecce. en. Sztay

owoż iest / Eccum, ellam, eccam, eccos, en hic ille est. Sztay tiśay.

owoc powszedni / v. rodzaie / fructus, fruges frugis, adorea, æ. Waysius.

owoc drzewny / Pomũ, fetus, fuctus. arborum, Waysius medźio.

nwocny / omnibus fructibus abundans, pomifer ortus Waysingas / waysiunesznus.

owrzedźieć / v. Wrzedźieie.

owrzedźienie / Vlceratio. Woctu iżśiwertimas

owśianki / v. Gruca /

owśiany / Auenaceus. awiżienis.

owszeki / v. zgoła koniecżne.

oyćic /

Ociec/ Pater, Tewas.

oyca żywego y matke maiacy/ Patrimus, matrimus, Tewu ir motinu giwu turis

oycomoy derstwo/ Parricidium. Gimditoiu azumusimas.

oycomorderz/ Parricida, Gimditoin azumuśieias.

oycostwo / Paternitas. Tewiste.

oycowski / Paternus, patrius, Tewiszkas.

oycowskie / v. po oycowsku.

oyczym/ Vitricus, patewis.

oyczysty od oyca/ Paternus, patrius. tewiszkas.

oyczyzná/ Patria, natale solum Tewikścia.

oyczyzna / maietnosc oyczysta/ Patrimonium, auita bona. Tewiszka turte.

ożałowac czego/ Cesso lugere vel dolere ob aliquid amissum destructum, &c. Apgaylin ko.

ozdabiam/ v. zdobie.

ozdoba / ornatus, vs, decor, decus, color. lux. Grazybe/ redikłos.

ozdobnie / ornatè decorè, concinnè, politè, Graziey.

ozdobny / Cultus, politus, comptus, speciosus. v. piekny / Grazus.

ozdownia / ozdnica / Fumarium, frumentarium Azinicia.

ozdrowiec / Conualescere, leuari morbo, pasweykstu.

ożdże słod / Torreo frumentum, Dziáwinu seliklu.

ożegam / v. opalam / Apswilinu.

ożeniam kogo/ v. wydaie corke za maz/

ożeniam sie/ v. zenie sie

ożga/ v. opalony/

oziebiam co / kogo / Refrigero, extinguo calorem, atausiu.

oziemble/ *trop*: Gelidè, frigidissimè aliquid facere. Szaltay.

oziebłość / Remissio feruoris, atausimas.

oziebly/ *prop*: v. ostygly / Azauszys.

oziebly/ *prop*: Remissus, frigidus. v. Nieochotny.

oziebnąć/ Refrigescere, tepidi-

tepidiorem fieri. atausst.

ozimi/ Hieme satus, ziemu/ setas arba rudeniy setas.

ozimina / Hieme satus, vel autumnalis, ziemu arba rudeniy setas.

ozionac kogo/ Præoccupare aliquem aspectu, v. otchnac/ pirm iżwist

ozionac/ trop: Spe aliquid destinare, spe & animo aliqnid sibi despondere, parungiu ku saw/ apzioiu daykiu kury wilciu.

oznać sie gdzie / v. obeznać sie.

oznaczyć co/ Circumsignare aliquid, pażimatku

oznaymiacz / v. opowiadacz/

oznaymienie/ v. obwieszczenie/

oznaymuie/ Significo nuntio, denuntio, perfero, edoceo, notum facio. apsakau / duomi żiniu.

ożog / pertica obusta, rutabulum obustum, pagaykstis.

ozor / Lingua bubula aut suilla, &c. Liezuwis iau:cio.

ozrzebiła sie klacza/ v. Rodze. Kumelinga kumele tapa.

ożył / prop: v. zmartwychwstał Atgiio.

ożyły/ Rediuiuus, Atgiis/ atgaywintas.

ożywam sie komu/ Respondeo ad nomen atsiliepiu.

ozwał sie ktoś / Erupit, emersiit è latebris, erupit pasirode kaszkas atsiliepe.

ożywiaiacy/ Refocillatiuus, viuificus. atgaywinus.

ożywiam / Reuiuisco. atgiiu.

ożywiam/ actiuum Animo, as uiuifico, animam alicui reddo, atgaywinu/ gywu darau.

ożywianie/ Animatio, augaywinimas.

PAch / v. Wonność.

pacha v człowieka/ podpasze / Ala, axilla, pażastis.

pachnacy/ Olens, suaueolens, odorifer, odoratus, Kwiepius.

pachne/ oleo, exspiro, reddo, exhalo odorem, Kwiepiu.

pachne/

pachne czym / *prop:* oleo, redoleo, halo, Kwiepiu kuo/ atsiduomi

pacholczno / Homo commitatus bene, magno comitatu venit &c, Draugietay.

páchole / Puer, Waykas/ tarniukas.

pacholek za panem idący / Pedisequus, assecla, Tarnas. v. Sługa & Dworzánin/

pacholstwo / Comitat⁹us, famulitium, famularis turba Tarnay.

paćiepi/ Antrum obscurum, casa tenebricosa. ola tumśi.

paćierz / oratio Dominica, poterius.

paćierz v zwierząt etc. Spina spondylus, vertebra, vertibulū. Nugara kaulis.

páćiorki ná ktorych/ sie modlą / koronka / Precatorij globuli. poterelus.

pączek / Globuli in oleo cocti, massa frixa oleo imbuta, &c. aladzios.

pacześi lniane/ konopne/ Stupa lini, linum secundarium. pászukos/ pakulos.

pęd / pędem lećieć / Impet⁹, incitatio, violentia, citatus cursus, Lekimas.

padaiący ná twarz / Cernuus, Knupsčias / gulśčias.

padalec/ Seps, sepis, f. Giwate.

padam/ Cado, labor, puolu.

padam sie / Frangor, rumpor, crepo, facisco, plišztu.

padoł/ v. dolina /

pagorek/ Collis, collículus, tumuli silvestres, Kalnelis.

pagorkowaty/ Tumulosus, Kalneluotas.

pągwica / Nodulus, scorteus rhenonis, pugwicia.

paiąk/ Araneus, Woras.

paięczy / Ad araneam pertinens. Worinis/ worop prygulis.

paięczyna/ Aranea. æ, tela araneæ, Worotinkliey.

pąk na drzewie/ Gemma, oculi in arboribus, papauszkas medziu.

paklepie/ Lini reiectanea. Spaley/

Spaley / nuobraukos.

pakowia pußczanie/ Germinatio, Sprogimas

pakowie pußcza drze⸗wo / Germinat planta, turgent gemmæ in arbore. Sprogſta medzias.

pal/ Palus, i. m. Kuo⸗lás.

pal moſtowy / Sublica, ſublicium. Kaßka.

pal ná zioczynce/ Stipes erect⁹ & acutus. Kuo⸗las vnt piktadeiu.

pálá oltarzowa/ operculum ſacri calicis, vulgò palla. pridynktele kieliko

pálac/ Palatium, Baſilica, regia. Senis / pa⸗locius.

palacowy/ *adiect:* Palatinus, palociaus.

palacz / Vſtor, De⸗gintoias.

palam / Æſtuo, exæſtuo, igneſco, ferueſco, ferueo, ardeo, Liepſnuo⸗iu/ zerplu / degu / kar⸗ściuoiu.

palanie / Flagrantia, æſtus, Degimas/ karßtis

paláß / Gladius anceps pro vna manu. Kalawi⸗ias abißaliey aßtras wenu kunku turimas.

palcat / V. Laſka /

pale co/ Vro, vſtulo, incendiis vaſto Deginu.

pale w piecu v. pod⸗palam / Curam habeo fornacis calefaciendæ. Ku⸗riu peciu/ kurinu.

pálec/ Digitus, pirßtos

pálec wielki v reki / Pollex, Nikßtis.

palec wtory v reki / Index, demonſtratorius, ſilentii digitus. Smagu⸗ris.

palec trzeci / Medius digitus, verpus, digitus infamis, famoſus. Widuti⸗nis.

palec czwarty / Annularis, medicinalis, medicus digitus, ziedinis.

palec maly / Digitus minimus, auricularis Ga⸗linis.

palka do bebna/ Bacillus tympaniſtæ, Buo⸗ziele.

palmá drzewo palmo⸗we/ Palma, palma.

palmatka ßkolna / Ferula palmaris v. pa⸗tyczka /

palmowy / Palmeus, Palmaris. pálminis / iß palmos.

palu⸗

palußek/ Digitulus, pirßtelis.

pámiec/ *potentia*, memoria, mens, *actus*, vt recordatio, memoria, atmintis.

pámiec pamiątka/ Memoria, monimentum, monumentum. atmintine atmana.

pamietam co' Memini aliquid, recordor alicuius, teneo, habeo, recolo memoriá, *Atmenu*.

pamietne/ Mnemosyne, mnemonica. orum atmana.

pamietny/ Memor, memoria valet, omnia memoria tenet, atmenus.

pamietny/ pamieci godny/ Memorabilis, dignus memoria, Minetinas/ atmintinas/ atmenamas.

pan/ Dominus, dominator, herus, Wießpats

pan młody/ Recens, nouus maritus, Jaunikis

pancerz/ Lorica, thorax nexilis, tunica ex annulis ferrea, Serdokas gielezynis.

pancerznik/ Thoracatus. loricatus, Serdoku gielazyniu apwilktas.

pandry/ pandrowie/ Vermes terrigi næ crassi & pingues, Kirmeles zie mes/ arimo kirmeles.

panew/ Lebes tripes ansatus Katilas trikois

páni/ Domina, hera, materfamilias, herois, idis heroina. Wießpati

pani młoda / Noua nupta, Marti.

panic / syn páński

pánie/ paniątko/ Herus minor, herilis filius. wießpataytis,

paniecy/ Augustus, regius Wießpatißkas.

pánienka/ Virguncula. Mergiele.

pánienski/ v. Dziewczy/ Mergißkas.

pánienstwo/ v. Dziewictwo/

pánna / dziewicá / Virgo, Merga.

panna peto ná reke v szyie/ Numella, vinculum pedes hominum & caput itringens, Kayßtis/ puntis.

pánowanie/ Dominatio,, dominium, principatus, inperium, ditio, potestas, &c. Wießpatiste/ waldzia.

páno-

pánowie przedni/ optimates proceres, primores, columnæ Reipublicæ, Wieſzpates/ didziunay.

pańſki/ Dominicus, herilis, Wieſzpatiſzkas.

pańſkie/ po pańſku/ Magnificè, ſplendidè, principaliter, Wieſzpatiſzkay

pańſtwo/ Satrapia, tetrarchia, imperiū, ditio v. pánowanie/

pańſtwo/ Collectiuè, Herus & hera, Wieſzpates.

pantofle/ Gallicæ, arum crepidæ, pantaflos

pantoflarz/ Crepidarius ſutor, diabathrarius. pantaflinikas.

panuię/ Dominor, impero, ſummam imperii teneo obtineo, regnū. &c. Wieſzpatauiu.

pápać/ Pappare, manſum cibum comedere, v. Tatać/ Suzíſtu penu eſti.

pápier/ Chaeta, papyruś, i. f. philyra. popierius.

papier gruby/ Charta emporetica, popierius ſtoras.

papier przebiiaiący/ Charta bibula. popierius igierius.

pápier regałowy/ Macrocollū, charita hieratica, auguſta, regia. popierius didis.

papiernia/ Officina chartacea, popierinie.

papiernik/ Chartatius popiernikas.

papiernik co przedaie/ Chartoprates, æ m. papyropola, æ. m. poperiaus pardaweias.

papierowe drzewo/ Papyrus, m & f. & papyrum, n, biblus, f. popieriaus medzias.

papierowy/ Papyraceus, chartaceus, popierinis.

papież/ Papa, Epiſcopus vniuerſalis. popiezius.

papinki/ Tenuis & delicatus cibus v. łakoci/ Smaguriey.

paproć/ Filix, f. papartis.

paprocina/ Filictum, papartinas.

papuga Pſittacus, m. pſittace, es. auis indica, paukſztis Indios.

para/ Vapor, halitus, ſpiritus,

ſpiritus, anhelitus. Garas kwapas.

pára czego / Par, n. iugum. Pora.

paraſia / Paræcia, accolarum conueutus, ſacra vicinia plebonia.

paraſian. Paroecus, paroeci, orum. eiuſdem ſani conſortes, vulgò Parochiani. Toſgi baznićios.

parágraf / Paragraph⁹, f. Warſna raßto.

páralíz / Paralyſis, f. reſolutio neruorum, ſidus, ſideratio membrorum. Stabas.

paralízem zarázony / Paralyticus. Stabu ißtiktas.

parch / Lepra, fera ſcabies. Szaßay.

párcháty / Leproſus, ſcaber. Szaſuotas.

pargamin. Pergamena charta, vel mẽbrana, diphthera, membrana ſcriptoria. pargaminas.

parkan / Sepimentum militare, ſepes ſtructilis. Zomatas.

párkot v czlowieká / Hircus. Smirdeimas.

parkotem śmierdzący. Hircoſus. Smirdus ožiu.

parkotem śmierdzie / Hircum oleo, Smirdu kayp ožis.

parmiezan / Caſeus parmenſis Sutis.

parno. Calor humidus. Karßta.

párobek. v. Stroz dómowy. Namikßtis ſargas.

párſk / párſkánie śmiechem. Ronchus. Kwatenimas.

parſkam / v. Richam.

parſkam śmiechem / Tollo riſum, erumpo in riſum cũ ſonitu. Kwatenu.

parßywieis / Lepra infeſtor. Jſuſu.

partácz / Veteramentarius, rudiarius, mango. lopitoias.

pártániná / Veteramẽtarij ars opus. lopitoio darbas.

párteſy / Libri ſymphoniaci, libri muſicorũ, ſymphoniacorum. Knigos gieſminiku.

partyka chleba / vide Sztuká.

parze / Torreo, aduro, Szutinu.

pas / Cingulus & cingulũ. Zona. Juoſta.

T pas cy-

pas rycerſki / Balteus, m. & baltea orum. Juoſta karieyſzwių.

páſaman / Virga aurea, argentea, ſerica, oris veſtium aſſuta. v. Strefa. Apiſiuwos rubu.

paſe bydło / Paſco, bubulcitor, ſeruo pecudes. Ganau peku.

paſe ſie / & páſe oczy. Paſco oculos, paſcor, pabulor. Sotinu.

páśierb / Priuignus. Poſunis.

Paśierbicá / Priuigna, Podukre.

Paſkwil / Criminoſus liber, infame carmen, famoſi libelli. Knigos nuotartines.

Páſmo nici / Triginta fila vni', voluminis. Triſdeśimtis śiulu ſuſuktu.

Paſmem / trop: Tractu longo feror. Szuolis / ſzuoleys eyt.

Paśnik / Zonarius. Juoſtinikas.

Paſorzyctwo / Paraſiticaars. Mokſlas pilwopenibos.

Paſorzyt / paſobrzuch. Paraſitus, paraſitaſter, aſſeclá męſarum. Pilwapenis / duonedis.

Páſowánie rycerza / Solennis promotio militis, exornatio militis inſignibus canſuetis. Apiuoſimas karieywiu.

Páſowy / Zonarius. Juoſtinis.

Páſternak / Paſtinaca, ſicer n. Paſternokay / burkuntay.

Páſterſki / Paſtoralis, paſtorius. Piemeninis.

Paſterſtwo / Paſtoralis, paſtoritia, paſtoria ars, res, &c. Piemeniſte.

Paſterz / Paſtor, pecuarius, armenti cuſtos, armẽtarius. piemo / ganitoias.

Paſtewnik / v. Páſtwiſko / vel potius Grodz.

Páſtuch / Paſtor vilis, piemuo

Páſtuſza láſká / Agolũ, paſtoralis baculus. lazda piemenio.

Paſtwiſko / Paſtio, paſcua orum pecuaria loca. Ganiklos.

Paſtwiſko poſpolite publicżne: mieſce ẏ vrząd v Rzymian. Scriptura. Ganiklos wieta ir wiręſnibe.

Paſtwie ſie nád kiem / Sæuio in aliquem, debachari

chari & grassari, crudelitatem exercere in aliquo. Gaylinuosi vnt ko.

Pasuie kogo ná rycerstwo / Decorare militem solenniter bellicis insignibus Apiuosiu karieymi.

Pasza/ Pastus, us pabulum. Ganikla.

Pászczeka/ Fauces, rostrum canum, &c. os. Pazundes.

Pászport/ Diploma, n. syngraphus, synthema. Iákßtas luosuas.

Pásztet/ Pastillus, artocrea, æ. crustulatus cibus. Watukas.

Pasztetnik / Crustularius. v. Márcepannik. Watulinikas.

Pátelá/ Batillum, & batillus, patella, patina.

Potnik / v Pielgrzym nabożny.

Patron/ Custos, patronus, præses, tutelaris. Apgineias.

Patryarcha / Patriarcha. patriarcha.

Patrzam / Aspicio, intueor, cerno, contemplor oculis. Weyzdziu.

Patrz / *Intcriectio*. vid. Wey. Páweyzd.

Patrzenie / Spectatio, contuitus, ùs, inspectio. Weyzdeimas.

Pátyczka/ Ferula.

Patina kościelna/ Patina sacra & paena. Patina.

Patinka ábo pátinki/ Solea, sandalium, diabathra orum. Kalbokies.

Paw / Pauo, pauus, iunonia auis. Powas.

Páweza / Scutum. Skida.

Pawezník / Scutarius. Skidinikas.

Páweznik żołnierz paweze noszacy. Scutatus, parmatus, cetratus, peltatus Skiduotas.

Pawi / Pauoninus, pauonius. Powinis.

Pawicá/ Pauo femina, paua Powicia.

Październik/ October. Spalu menuo.

Páździernikowy/October, vel octobris, om.

Páździor, Cortices lino decussi. Spaley.

Pazłotká błaszaná/rc. Bracteola inducta auro. Plostákie auxo putu nudazita.

Paznogieć/ Vuguis, m. vnguicu-

T 2

vnguiculus. Nagas.

Paznokty żelazne w Kátowni/Vngulæ. Nagay gielażini.

Pázur/ Vnguis. Nagas/ naga.

Pázurowáty/Vngulatus. Nagotas.

Pcham co/kogo/ Trudo aliquem. Stumiu.

Pchánie/popychánie/ Pulsus, us Stumimas.

Pchła/ Pulex, m. Błusa.

PE.

Pecá/ pencá. Lorum in pedibus auium venaticarũ. Putilay.

Pecak/ z ieczmienia/ z orkiszu/rc. Ptisana. hordeum decorticatum. Nieżiey nukrußti.

Pecakowa gruca/ v. Kremor.

Pecherz/ bąbel. Pustula. Trine.

Pecherz v źwierząt od vryny/ v. Macharzyna.

Pecherz v ryb/ Folliculus. Puste.

Peciny/ v. pecá.

Pecznieię/ Grandesco, turgesco. Brinkstu.

Pedagog/ Pædagogus, formator, instructor puerilium morum. Waykawedis.

Pedem ide/ Impetu, incitatus, incitatè, effusè & magno cursu curro. Szuoleys eymi.

Pedzę/ Ago pecora, &c. mino, as. agito. Warau.

Pekaty/v Brzucháty.

Pel/ v. Proch.

Pelcie/ v. plewidło.

Pelę/ piele plewię/ Exherbo aliquem locũ & depurgo, erunco herbas noxias. Rawiu.

Pelen/pelny. Plenus, refertus, fetus, satur. Pilnas.

Pelikan ptak/ Pelicanus. Pelikonas.

Pełna/ Poculum ad labra plenum. pilna.

Pełnia księżycá/ Plenilunium. pilnatis menesio.

Pełnie roskazánie. v. Wypełniam/ spełniam.

Pełnię/ piię pełno. Bibo more Græco, ad numerum bibo Pilnu iżgieru.

Pełnienie do kogo/ Potatio quæ vno spiritu absoluitur, largus haustus alternus. Pilnos iżgierimas.

Pełność/ v. Nápełnienie. pilnatis.

Pełznę/

Pełzne / v. Błakuie/ Opełzł.

Pennał pisarski / Calamaria theca. Jndetuwe plukśnu raßtiniku.

Pepek / Vmbilicus. Bumba.

Perfumowany/Vnguētatus, odoratus, vnguenta redolens. Kwepunciꝛys darytas pateptas.

Perfumuię/ Imbuo aliquid odore. Patepu kwepalu.

Perfumy/ Diapasmata, n. plur: Hedysmata, n. plu: odoramentum,magma,tis. Kwepalay.

Perła/ Margarita, æ. margaritum, gemma. žimčiugas.

Perłowa macica. Concha vel cochlea margaritifera. Kriaukle žimčiugine.

Perłowá maść/ Bdellius color. Krosa žimčiugine.

Perłowy / Gemmeus, gemmans. žimčiugtnis.

Perz w roli/ herbæ cespites, aut radices siccatæ. Szaknis żolu sausos.

Perzyná / Fauilla. Plenis.

Pé,łká wißien / śliw etc. Lignum pomi intus, nucleus. v. Jadrko.

Pętam kogo / Indo alicui compedes, compedibus aliquē coërceo. Punčio=iu ku.

Petocie / Papulæ quæ per febres ardentes exeūt. Kaupay iš karßtines.

Petlice / Nodi, noduli globuli vestium. aurei, argentei, sericei. Jsstugos.

Pęto ná nogi / kaydan. Compes, edis. f. pedicæ. punčis koiu.

Pęto ná ręce/ Manicæ, neruus brachialis. punčis ranku.

Pewen czego / Securus, certus alicuius rei. Nučiokrintas ape ku.

Pewna to / Deliberatū est, certum, definitū, constitutum. Tikra tiesa.

Pewnie / v. Bez wątpienia/ zapewnie.

Pewność / Certitudo, fides & constātia promissi. Tikribe.

Pewny/ nieomylny. Certus, exploratos, fidelis authenticus. Tikras.

Pęzel malarski. Penicillus. śiepetelis teplełoiu.

Piana / Spuma puta.

Piasek / Arena. žwirždays.

Piasta/Modiolus. Stebule.

Piastuie / pr: & trop: Gesto aliquem in sinu, foueo, complector gremio aliquid. nešiotu vnt kelu

Piastun / Nutritius pueri. Nešiotoias wayko.

Piastunká. Gerula pueri. Nešiotoia wayku.

Piaszczysty/ Arenosus, arenaceus, arenatus. žwirždingas.

Piotek / Dies veneris, feria sexta. petnícia.

Piotno/ v. Cecha.

Piotnuie/ v. Cechuie.

Pioty / Quintus pinktas.

Picie / Potatio, potus, haustus, us. Gierimas.

Picie do kogo / Propinatio. Gierimas kitop.

Picowánie / Pabulatio, frumentatio, rei frumentariæ curatio. Jawu/ penušžlos surinkimas.

Picownik /. Pabulator, frumentator, præfect⁹ annonæ. Surinkieias iawu

Picuie/ żywność growadzie / Pabulor, frumentor, lignor aris, aquor, aris, &c. Ješkau iawu / penukžlos kartuy.

Piec izdebny / Fornax hypocausti. pecius trobos.

Piec chlebowy. Furnus. pecius duonos.

Piec/ Quinq;, quini, æ, a. pinki.

Piećdźieśiąt/ Quinquaginta, quinquageni pinkios dešimtis.

Piećdźieśiąt kroć. quinquagies, quinquagesies. pinkios dešimtis kartu.

Piećdźieśiątny/ Quinquagenarius, pinktadešimtinis.

Piećdźieśiąty / Quinquagesimus. pinkta dešimtás.

Piechota/ (actio eundi) pedestre iter. pešcia.

Piechota lub piészy. Peditatus, us. pedestres copiæ. pestinikay.

Piechota / ieden z pieszych / Pedes itis pestinikas.

Piećioletny czás. quinquennium, lustrum. pinkieli metay.

Piećioletny / Quinquennis, quinquennalis, lustra-

Piećioráki/Quincuplex. pinkiokas.

Piećioráko / Quinquefariam. pinktokay.

Piećiornásobny/ Quincuplus. pinkielopas.

Piećioro/ Quinq;. pinkietas.

Pieć kroć. Quinquies. pinkis kartu.

Piećset czego/ Quingenti, æ. a. pinki śimtay.

Piećset kroć. Quingenties. pinkis śimtus kartu.

Piećsetny w rzedźie/ Quingentesimus. pinktaśimtiuis.

Piecuch / Furnarius. pieciakuris.

Piecyk/ Fornacula, clibanus. piećielus,

Pieczáry/ Cryptæ, spelunca longis recessibus. Ola.

Pieczeć/ Signum, sigillum, annulus sigillaris. pecietis.

Pieczenia/ Assatura, assum vitulinum, bouinum, &c. pecinka.

Pieczenie/Coctura sicca ad ignem, assura. Kie-pinimas.

Pieczetarz / Signator, obsignator literarum. pećetoias.

Pieczetny/ Signatorius. pecietinis.

Pieczetuie list. Obsigno, consigno, sigillo literas. pecietiu.

Pieczołowánie. v. Staranie/ pilnośc

Pieczołowity / Anxius, solicitus. v. Frasowliwy/ pilny. Rupus.

Pieczołuie sie/ Satago. v. Vsilnie/ stáram sie.

Pieczony. Assus, tostus. Kie-pintas.

Pieczyste/ Assum. Kie-pinta.

Pieczywo chleba / Factus (us) panis, & factum. Kie-palas duonos.

Piedź / Palmus rectus. Sprindis.

Piega. Lentigo, f. lenticula, vitiligo. f. Szlakay/margay.

Piegoca / Vitiligine infectus, vitiliginosus. Margas/ szlaknotas.

Piele kur / Canit gallus. Giesti gaydis.

Piekarka / Pistrix. Duoninikie.

Piekárnia/Artoptæum, pistrinum. pirkia.

Piekarski/Pistorius, pistrinensis. Duoninikinis.

Piekárſtwo / Furnaria, panificium. Duonintkiſte.

Piekarz. Piſtor, pinſor. Duoninikas.

Pieke co v ognia. Torreo aliquid ignibus, vro flamma, aſſo aliquid. Kiepu.

Pieke chleb, Pinſo panem. Kiepu duonu.

Piekielnicy / Inferi. Pragariniikay.

Piekielny / Infernus, infernalis. pragarinis.

Piekielny ogień / Sacer ignis, herpes, tis. Vgnis.

Piekło / Orcus, erebus, tartarus, infernus. Pragaras.

Pieknie / Pulcherrimè, pulchrè, eleganter, venuſtè. Grażiey.

Piekność. Pulchritudo, elegatnia, venuſtas, formoſitas Grażibe.

Piekny. Formoſus, pulcher, elegans. Grażus.

Piekrze ſie ábo kogo / Como me vel comor, fuco, as. Grażinnoſi.

Piekrzenie / Comptus, us lenocinium, nitor fucatus. Grażinimas.

Piekrzyciel / Exornaor, ornator. Grażintotas.

Piekrzydło. Offucia, æ. pigmentum. Grażilas.

Piele / vide pele

Pielgrzym / Peregrinator. Kielautoias.

Pielgrzymowáie / pielgrzymſtwo. Peregrinatio. Kielone.

Pielgrzymſki / Ad peregrinationem pertinens. Kielautinis.

Pielgrzymuie. Peregrinor. Kielau-iu.

Pieluchá / pieluſzká. Faſciæ, arum. iucunabula, orum Wiſtiklay.

Pień / v. pniak / kłodzina. Ruſtas.

Pieniądz. Nummus, as. teruncius', obolus. Pinigas

Pieniądze / Pecunia, nummi. pinigay.

Pieniądze zá kupią / Pretium, pinigay azu prekies.

Pienie. v. Spiewánie.

Pienie co / Spumam excito, ſpumo. putinu.

Pienie ſie / Spumo, as, bullo, as. putoiu.

Pienieżno / Pecunioſè pinigingay.

Pienieżny / Nummatus, pecunioſus, peculiatus. Pinigius. Pienie-

Pieniężny do pieniędzy należący. Nummarius, pecuniarius. piniginis

Pienisty/ Spumās, spumeus, spumosus. putatas.

Pieprz / Piper, eris. n. pipiray.

Pieprze. v Opieprzyć.

Piernat / v. pościel/ materác.

Piernik / Libum piperatum. papredinkas.

Pieruo/Cum multo pipere, bene piperatum ali quid. pipiruota.

Pierny / opieprzony/ Piperatus. pipirays ażuidaritas.

Pierścień / Annulus. żiedas.

Pierścieniowá głowicá/ Pala annuli, lunula.

Pierścieunik / Annularius. żiedinikas.

Pierśi/ Pectus, oris. n. thorax Krutis/krutine.

Pierśi niewieście. Mãma, vber, n. mamilla. Krutis.

Pierśisty / Pectorosus. Krutingas.

Pierśista / Mammosa femina. Krutinga.

Pierwey. Priùs, primò, priore loco. pirm.

Pierwey niż. Priusquã. pirm negi.

Pierwiastká krowá / owcá / etc. Primipara. pirmagimde.

Pierwiastki / pierwośćiny. Primitiæ pirmuones/ pirmadeley.

Pierworodny/ Primogenitus. piringimis.

Pierworodny grzech/ Primigenium peccatum, natiua labes, originale crimen. piringimiinis/nusidetimas.

Pierworodztwo. Ius primogenitũ. & primogenia, orum. Tiesa pirmgimusio.

Pierwospy / Concubium, conticinium, silentiũ noctis. v. Noc. pirmaomiegieys.

Pierwszy / Primus. pirmas.

Pierwszy po kiem / Secũdus à Rege, &c. Vntras nuog ko.

Pierwszy raz. primùm. pirmas kartas.

Pierwszy ze dwu/ prior. pirmesnis.

Pierzány / plumeus, plumatilis, ex plumis factus. plukśninis.

T 5 pierzcham.

pierzcham / Repentè, illicò, subito fugio, vid. Vciekam. lekiołu.

pierzchliwość/ v płochość. lekiołmas.

pierzchliwy / Fugax. łakstus.

pierze. plumæ, pennæ. plukśnos.

pierze puszczam. plumesco. plukshołu.

Pierze vel piore chusty. Lauo lintea. Weleiu drapanas.

pierzem sadzony. Plumis variatus, intextus, pictus. plukśnomis sodintas.

pierzeiá/ połáć/ Striga ædium. Eyla namu.

pierzyná spodniá. Substratum plumeum. priegalwis.

zwierzchná. Instratū, instragulum. Vżkłotuwe.

pierzysty / pennatus, plumatus, penniger, plumifer. plukśnotas.

pies/ Canis. Szuo.

pies lowczy. Canis venaticus, sagax. pedsakie.

pieść / pugnus. palma compressa. Kumścia.

piesek. Catulus, catellus. Szunitis.

pieśń / piosnka. Cantilena, cantio, canticum, cantiuncula, melos, n. Giesme.

pieszcze sie sam ábo kogo inniego. Delicatè viuo, in deliciis habeo aliquem. lepinuosi / lepinu ku kitu.

pieszczota / Deliciæ, mollities, mollis victus, blandimentum, lenocinium cupiditatum. lepinimas.

pieszo/ pedes, iuit. pedester profectus est. vid. Ide pieszo. pesciomis.

pieszy/ adiect: pedestris. pescias.

pięta. Calx, cis. calcaneus. pintis.

pietak gross popietny. Quinarius nummus. papinkinis.

piętnaście/ Quindecim. pinkiolika.

piętnaście lat. Quindecim annorum spatium, indictio, pinkiolika metu.

piętnasty/Quintus decimus. pinktas liekas.

piętro w budowániu. Contignatio, tabulatum. Grunda.

piętruię / Contabulo, contigno, as. Grindżiu.

pigułka.

pigułka / pilula, catapocium. Spirele waysstitine.

pigwá drzewo / Malus cotonea, malus cydonia. Obelis.

pigwá owoc. Cotoneum, malum cotoneum, lanatum, cydonium chrysomelum. Abuolis pakuotas.

pigwowy / Melinus.

pijalny / potorius. Giertinas.

pijam. potito, as. pijam. aliter: v Vpijam się. Girtautu.

pijanicá / potator, potor, bibo, onis. Girtuokle

pijano / popijanu. Temulenter. Girtas.

pijaństwo / v. Opilstwo.

pijany / Ebrius, crapulæ plenus, potus. Girtas / nusigieris.

pijany / co vpaia. Violentus potus, inebrians. Nugirdzius

pijawka / Hirudo, sanguisuga. Dele.

pije / Bibo, aquor, haurio poculum, potionem, accipio haustum, Geriu.

pilá / pila, follis pugil. l..

piła do tárcia drzewa. Serra, runcina, Trintine piela.

piła ślosarska. Lima. scobina. piela sliesoriu.

pile gram / pilâ ludo, pila me exerceo. pilny zaydziu.

pilnie / pilno. Diligenter, solicitissimè, perattètè, sedulè, accuratè. Rupiey.

pilnik do bicia piły / Instrumentum percutiendæ pilæ, pertica pililudiorum. Mucinikas.

pilność. Diligentia, nauitas, sedulitas, assiduitas, vigilantia & attentio. Kupestis

pilnuie czego / Attendo rei alicui, obseruo aliquem, attendo animum ad aliquid Saugau ko.

pilny w czym. Diligẽs, attentus, assiduus nauus, vigilans. Kupus.

pilnowánie / Obseruatio. Dabotmasis.

piłowánie trácżow / rc. Scissio, fissio, quæ fit serra. Trinimas.

pilśń. Impilia, n plur: lana coacta, coactilia, orũ, Tuba.

piłśnia.

pilśniany/ Conctilis vel coactus ex lana. Tubinis.
pilśniarz/ Coactiliarius. Tubawelis.
pilnie drwa/ v. Tre drwa. Trinu malku.
piolun/ Absynthium. pelinos/ meteley.
pioro ptaße/ penna, pluma. plukśna.
pioro ábo pierze v cybule. Stylus, thallus cæparū. layßkas swagunu.
pioro piśarskie / Graphium, stylus, calamus scriptorius. plukśna rasitoiu.
pioro gesie nierobione ießcze. Caulis. plukśna ʒuśies.
piorun. Fulmen, n. fulmineus ignis. perkunas.
piorun bije/ Fulminat, feriunt fulmina. perkunas mußa.
piorunem bijacy. Fulminator. perkunu muß⁹.
piorunowy / Fulmineus. perkuninis.
piośnká/ v. pieśń.
piotrußká / petroselinum. petrußka.
pirog. v. Chleb pßeniczny.
piśánia náuká/ Orthographia. Rasimo mokßlas.
piśánie/ Scriptio, scriptura, stylus. Raßtas.
piśánie / (*ipsum opus*) Scriptum, tractatus, us. Rasimas.
piśánie włásney reki. Autographum, Raßtas tikros runkos.
piśarek/ Librarius, amanuensis, scriba seruus à manu. Rasitoias.
piśárská ßkatułká. Theca calamaria, graphiarium. Sudine rasitoiu.
piśárski / Scriptorius, literarius. Rasitoinis.
piśárz Xiąg/ Scriptor, auctor operis.
piśarz mieyski/ etc. Scriba, notarius, tabularius. Rasitoias
pisk/ piſzczenie. pipatus, us. sibilus. ćiepscimas
piskam/pisnąc. Inflare sonum aliquem celeriter, acutè, citò, inflo. ćiepsiu.
piskletá / v. piſzcze. ćiepuley.
piskliwie/ Acutè sonat. ćiepsiotinay.
piskliwy. Acutum sonans ćiepsius.
piskorz. Ophidion, mustella

ſtella fluuiatilis. Wėunas.

piſmo/karakter. Nota, character, manus, ſcriptura. Raßtas/ runka.

piſmo świete / Diuini libri, ſacra ſcriptura, ſanctæ literæ Raßtas ßwyntas.

piſtolet/ v. Mußkiet.

piſywam / Scriptito. Raßineiu.

piſzczalká / Fiſtula, arundo, calamus, canna poëticè pipine/ſapielka.

piſzcze. pipio, is. mintrit mus, dertieat ſorex. pie pſiu, ciepſin.

piſzczek/ Fiſtulator, choraules, æ. m. Sapielkinikas.

piſzczele /Fiſtulæ, calami, cannæ, pipines.

piſze/ Scribo aliquid, exaro epiſtolam, literas do ad aliquem, appello literis. Raßau lakßtu.

piſze co/ ſkładam kśięgi/ etc. Scribo de aliquo, pango aliquid, mando aliquid literis, conficio, conſcribo, compono. Raßau knigas.

pity/ co ſie godźi pić. poculẽtus, eſt potui. Gėliamas.

piwnicá/ Apotheca, cella vinaria, &c. pagrabas.

piwniczny/ *Subſt*. Cellarius. pagrabnikas.

piwniczny. *Adiect*: Cellaris. pagrabinis.

piwo / Ceruiſia, vel cereuiſia, vinum hordeaceũ. vinum cereale. Alus.

piwonia/ pœonia. piwania.

piwowar / Factor ceruiſiæ. Aludaris.

piżmo. Moſchus. Kwepalas moſchus.

piżmuie/ Moſcho aliquid imbuo, patrinu kwepalu moſchu.

P L.

plác / v. Grunt. Wieta.

plac potyczki / Acies, cãpus, ſtatio, locus pugnæ. Wieta karionės / karionawite.

plac proſny/ Interuallum, ſpatium, area. Sodiba.

plać do czego/ do mowy/ ect. Campus dicendi, locus, ſtadium, arena. Wieta.

placá/ v. placenie/ placę mi. Mercedem capio. Mokieſtis.

placo

płácę co / Soluo, dissoluo alicui quod debeo, reddo, pēdo, numero pretium. Moku.

placek/ placenta, popanum, cocetū Ragaysis.

płacenie / Solutio stipendij Mokiestimas.

płáchtá/Velamen lineum vel canabinū crassum, tegeticula cannabina panametis.

płacz / Fletus, us, ploratus, us, eiulatus, us. Werksmas.

płacze / Fleo, lachrymor, ploro, lachrymas effundo. Werkiu.

płáczliwie / Flebiliter, lachrymosè. Werksmingay.

płaczliwy/Lachrymosus, lachrymabundus & flebilis. v. żałosny. Werksmingas.

plagá. v, Klestá.

plámá ná ciele/ná szácie/ Macula, nævus, varus in facie, lentigo in charta. patepte.

płástáty/ płástł. planus, Ligus.

plastr miodu / Fauus. Koris.

plastr lekárski, Splenium. Skwetas mostimis inteptas.

płaszcz/ pallium. Mantelis.

płaszczem odziany. palliatus. Mantelu apdinktas.

płaszczyk / palliolum, palliastrum. Mentelelis.

płaszę / Gesticulor, ploiu.

płát/ v, Czynsz/ Lichwa.

płat/płatek sukná/rc. panniculus, pannulus, Skwetas.

płatam/ v, Wypłatáć się. payniotu.

płatám rybę/ Exentero piscem, Izskrodziu zuwi.

plátan drzewo / vide. Jawor.

płatnerz / Armorum artifex, polio, onis. Szarwadaris.

pławię konie. Natare facio, natantem traduco, natatu transire cogo. Nardau.

płaycá / Solutor, præstitor debiti, minimè fallens creditor. Azumokietoias.

płaz/ v. Gadzina.

płazu-

plazuie / plano gladij vel plano gladio, assere, &c. percutio. plokściu mußu.

pleban / Curio, parochus. plebonas.

plebania. Curionis domus. Namay plebono.

plec / Sextus, us, m. Litis.

pleciente. Textus, us. plicatura. pinklas.

pleciony / plectilis, cōpactilis, nexus, a. um. pintinis.

plecy / Scapulæ, interscapilium. peciey.

plemie / národ. Semen, soboles, progenies, propago. Giminе weysle.

plesácz / v. Kuglárz.

pleśń / Mucor, caries, situs. pelečey.

pleśnieie. Situm duco, traho, mucesco, mucorem contraho. pelu.

pleśniwy koń. Equus spadix vel spadiceus, maculis albis respersus.

plesy. Gesticulatio, motus I onici, gesticulandi saltandiq; studium. Szokineimas.

pleß / korona kaplańska. Rasus vertex, tonsura, rasura verticis Sacerdotū. Karuna kunigu.

pletliwie / Nugatoriè. vsq; ad fabellam. Niekinugay.

pletliwy / Nugatorius, fabulosus. Niekius / seknimkas.

pletwa v ryby pioro. pinna, brachium, pinnula, Sparnas zuwies.

plewa / Acus ceris. n. palea. pelus.

plewiarka / plewiarz. Runcatrix, runcator. Rawetoia.

plewidło / pelcie. Rūcatio, botanismus. Rawalas.

plewisty / Acerosus. acceratus, paleatus. peluotas.

plewnik / palearium. pelude.

plißka / Motacilla. Kiele.

płochá krośienna ábo tkácza. Scapus, m. radius, pecten. Sktetas.

plochość / Mobilitas pedum, ventosa mens, fugacitas. v. Lekkość. lakstimas.

plochy / Fugax, ventosus, volubilis. lakstus.

plocica / plotká. Alburnus

burnus, rubellio. Kno=ta.

płociennik. Linteo, onis. Drobinikas.

płociennik/ co płotno przedáie. Lintearius. Drobes pardaweias.

płocze co. perluo, eluo, lauo. Skalau=tu/ skalbiu plaudziu.

płod wżywocie/ Conceptus, us partus, us. proles. Waykas.

płod wydány / Fetus, soboles, partus. Waykas gimis.

płod niezwyczayny/ Monstrum, portentum, prodigiosus partus. Nepaprastas gimimas.

płodność/ Fecunditas; fertilitas, feracitas. Waysa/ maysibe.

płodny / Fructifer, ferax, fecundus. fertilis, fructifer. Waysus.

płodze/ Fetisco, feto; as. facio genus. Waysau.

płodzenie / Seminatio steura. satus. Waysimas

płakanie/ Lotura, lotio, plaudimas.

płomień/ Flamma. Liepsna.

płomień wydaie. Flammesco, Liepsinio=iu.

płomienisty/ Flammeus, flammans, flammiger. Liepsningas.

płon/præda corporum quæ capta sunt, vt iumenta, mancipia. v, łupy,

płondruie co/ Diripio, spolio, vexo vrbem, infestum reddo agrum latrocinijs, pleszau/ iżweżiu,

płonieie/ v, Wyrádzam się,

płonieie zboże / vide wygorzeć od słońcá,

płonka, v, Latorośl;

płonnik/ plantarium, seminarium, plantarum.

płonność/ v, Niepłodność,

płonny/Malignus ager, exuctæ segetes. Grina dirwa;

płoszam / Strepitu alicui terrorem incutio, Baydau,

płot / Sepes, is, f, Twora;

płot dylowány/ ábo z żerdzi, Sepimentum agreste, sepes structilis, Zomatas,

płot kámienny/ Maceria, pluteus marmoreus Twora iż akmenu/ krusnis,

płota

plotę co / plecto, contexo, texo. Pinu.

plotę / *trop:* Somnio, as. nugor ineptias & nugas garrio. Kliemi ſapnuo-iu

plotka / plecionka Opus vitile, vimineum textum, plegma. Pinklas / pine.

plotká / *trop:* Nugator, blatero, onis v. Bałamut. Niekius.

plotká / *trop: aliter.* v. Bayka.

plotno / Tela, tela lintea Drobe.

plotno cienkie / Byſſus, f. byſſinum linum, carbaſus. Drobe plona.

plowieię / Flaueo, flaueſco Gielſtu.

plowy / Flauus, flauẽs, melleus color Palſʒas.

pluca / Pulmo, m ſpiramentum animæ. Plauciey.

pludry / Feminalia inflata vel follicantia, braccæ, follicantes caligæ. Kielines placios.

plug / Aratrum, Arklas.

plugáſtwo / Sordes, f. ſpurcities, immundities, impuritas, purgamentum. Biaurybe.

plugáwię / Inquino, ſpurco, ſordido. Biaurinu / intepu

plugáwiec / Contaminator. Biauretuwas.

plugáwo / Sordidè, ſordidiſſimè. Biauriey.

plugáwy / Immundus, ſordidus, ſpurcus, impur⁹, fœdus, obſcænus. Biaurus.

pluię / Spuo, edo ſputum. Spiau-iu.

pluię ná co / Conſpuo, conſputo, aſpergo ſputo, inſpuo alicui. Spiau iu vnt ko.

pluſk ogon ryby / Cauda piſcis Vodega zuwies.

pluſk / pluſkánie. Pityliſma, ſonus aquæ fluctuantis. pleſkoimas

pluſkam / Aſpergo aliquem ſeu deturpo humore aliquo ſparſo. Drabſtau / toʒkau.

pluſkotá / v. Niepogoda.

pluſkwá / Cimex, m. Blakute.

pluſʒcʒy krew / etc. Cum ſonitu aliquid ſupernè fluit. Warwa.

plutá / v. Niepogoda.

pluwiał v. Kápá kośćielna.

plużę / Floreo, vigeo in re aliqua, valeo, regno. Sekuoſi/ nuſiduomi.

plwacz / Sputator, Spiaudalis.

plwocíny/ Sputũ, oris. excrementum. Spiaudalas.

plyne / v. Ciekę.

plywácz / Natator. plaukitoias.

plywam / No, nas. nato. plaukiu/ plaukau.

plywánie/ Natatus, us. plaukmas.

pnę ſię po źiemi / etc. Serpo, repo, connitor. Sliauziu.

pnę ſię / trop: Nitor, aſpiro ad aliquid, affecto conſulatum, &c. Stiepiuoſi.

pniaczek pniak/Truncus. Kielmelis.

pniak chroſtu roſtącego/ etc Stylus, caudex, m. truncus. Kielmas.

po/ pro táko/ Tanquam beſtia, ad inſtar beſtiarum. Kayp / ne / ne ſaule / ne zerkolas.

po chwili / Paulò poſt, aliquantò poſt, non multò poſt. Nożilgay.

po cichu/ v. cicho.

po dźiś dźień/ In hunc diem, hodieq;. Iki ſiay dienay.

pogotowiu / In promptu, Kunkoy.

poiedniemu/ v. poiedynkiem.

po proſtu/ Simpliciter, ſimpliciſſimè, craſſa Minerua, apertè, ſine ambage Tieſiogiey.

po przyiaćielſku/Amicè, amiciſſimè, familiariter. prietelißkay.

po ſtáremu / Æquè ac olim poſenam.

po temu przedáię. Tanti vendo. Aźu tiek parduomi.

po łaćinie / po grecku/ etc. Latinè, Græcè. lotinißkay/ etc.

po woli/ v. pomału.

pobaczam/ v. poznawam.

pobiełácz & pobiełam ściánę/ etc. v. Tynkarz tynkuię/ bielę.

pobiełam miedźią/ etc. Dealbo aliquid ſtãno, &c. incoquo argentum armis, &c pabaltinu.

pobiełány wapnem / v. Tynkowány.

pobiełány ſtátek. Incoctilia,

ctilia, ium. gypsata, incocta stanno, &c. v. polewam. pabaltinnas sudas.

pobierki / Collectitia, in pl: analecta, orum. paminkos.

pobijam gozdzia / etc. Crebro ictu tundo, pulso, protrudo, percutio aliquid. Inkalu.

pobijam beczke / Vincio, cingo dolia circulis. Apikaku lunkays.

pobijam dach / Contego domum scandulis. Apikalu stogu.

pobłażam komu / Indulgere, blandiri, suffragari, alludere alicui. paglostau.

pobłażánie / Blandimentum, blanditiæ, blanditus, us. indulgentia. paglostomas.

poblizu / v. Blisko / poboez / v. Obok Arti.

poboczny / Laterarius, lateralis. pas sonu essus.

poboiewisko / Campus in quo depugnatum est. Kariawiete.

pobor / Tributum, vectigal, indictio. Dokle / donis / cizie.

pobor dáie. Pendo cófero tributū, vectigal. &c. Dokly duomi.

pobor odbieram / Exigo tributum, censum, vectigal. Dokly atrinku.

poborcá / Exactor pecuniæ publicæ. Dokles atrinkieias.

poborny / Tributarius. Doklinis.

poboru odbieránie. Tributi exactio, censitio Domies atrinkimas.

poboru oddawanie. Tributi pensitatio. Domes atdawimas.

pobożnie / Piè. Diewogarbijrgay.

pobożnosc / pietas. Diewo garba.

pobożny / pius. Diewo garbingas.

pobrzeże / præripia, orum. Krasitas vpes.

pobrzeżny / Littoralis, littoreus, orarius, riparius. Krasztinis.

pobudká / podnietá. trop: Incitamentum, irritamentum, inuitamentum. pasiundimas.

pobudzam kego do czego. Excio, excito, concito, incito. pabudinu.

pobycie/ v. pomieszkánie.

pobywam gdźie / v. Niebywam.

pocałowáć / pocálowánie/ v. Calvue/ cálowánie.

pocę się/ potnieie. Sudo, emitto sudorem, elicio, mano sudore. Kaystu.

podchadzam sobie / v. sobie co czynić. pawayksćio-iu,

podchlebcá. Assentator, adulator, palpo, onis. Wilrawilis.

podchlebnie. Assentatoriè, adulatoriè. Wiltawiliey

podchlebny/ Adulatorius Wilrawilinis.

podchlebstwo/ Adulatio, assentatio, palpatio. Wiltawilisle.

podchlebuię / Adulor, assentor, blandior alicui, ad gratiam alicui loquor. Wilrawilau-iu.

podchmurny / vide. Chmurny.

pochodnia/ Fax, teda, lampas żwakie.

pochodźę skąd/ Orior, exorior, effloresco. *trop.* Existo, prouenio, profluo, promano. Jż ko eymi/ plustu/ iżteku.

pochodzenie / Ortus, deriuatio Jże-lmas iżtekie-imas.

pochodźisto / procliuè & procliuius, procliuiter. Nuolaydu.

pochodźistość ná doł. Decliuitas, deuexitas loci, cliuus *Subst:* Accliuitas. Nuolayda.

pochodźisty ná doł / Decliuis, deuexus, decliuus. Nuolaydus.

pochop / *I*mpetus, incitatio.

pochop czynię komu/ Incito ad aliquid, prouoco pagaulisle.

pochopny / procliuus, volubilis. Pagaulus/ sukrus.

pochwá / Vagina, theca alicuius instrumenti. Makßtis.

pochwał / pochwalá/ Approbatio, comprobatio, applausus, us. pagirimas

pochwalácz / Approbator, cōprobator, adstipulator. pagireias.

pochwalam co / kogo. Collaudo, approbo aliquid, calculum addo, applaudo.

plaudo. pagiriu.

podchwycić co / v. Porywam. pagaudau.

podchybá / chybienie. Frustratio, abereratio ab aliqua re. Neintikimas.

podchybny/ v. Omylny. Neintikus.

podchylam się/ v. Nachylam się.

podchynąć się. v. Nurzam się.

pociągam czego / Leniter traho. Traukiu pamaźu.

pociechá / Consolatio, solatium solamen. Dźaugsmas/ linksmibe.

pocieram czego/ Consfrico, perfrico. patrinu.

pociérpieć/ Aliquantisper, aliquanto tempore pati, sustinere. pakintet.

pocieszyć/ v Ciesze.

pocieszny / Consolatorius. Vinksmas.

pocieszyciel / Consolator, solator. Linksmintoias.

podcinam drzewo. Proscindo, deseco, deijcio arborem. pakiertu.

podciosuie / Exascio. pataszau,

pocisk / Iactus, coniectus teli, &c. missus & ictus. Metimas.

pocisk / v. Tłocze.

początek/principium, origo, initium, exordium. pradźia,

początek náuki / Elementum, tirocinium, rudimentum militiæ, &c.

pradźia mokslo/ etc.

poczćić kogo czym/ v. Ofiáruie co komu.

poczciwa rzecz / Honestum. Wieżliwas daiktas.

poczćiwie/ Honorificè, honorificentissimè perhonorificè. Wieźliway.

poczćiwość / Honestum, honor, honestas decus. Wieźliwieste.

poczćiwy/ v. Uczciwy,

poczęćie w żywoćie/ Conceptus, us. satus, us. conceptio. prasidetmas.

poczesne/ podarek pánu. Honorarium, Xenia, orum. voluntarium munus. Dowana.

poczesnie/ v. poczćiwie.

poczesny/ Honorarius, honorificus, perhonorificus, honest⁹. Garbingas garbus,

poczet/

pocżet Turma equitũ, turma equestris, pulkas raytiniku,

pocżtowy / Turmalis. pulkinis.

poczuć co/ v. Czuie.

poczuwã sie/ v, Mam sie ná pieczy. Jauciuosi.

poczwará/v. potwará.

poczwarte/ v. Czwártytas. Kietwirta / ketwirtu kartu.

poczworny/ Quadrigeminus quaternarius, Kietwirtasis.

poczworny cug koni/ Quadrigæ, arum. quadriiuges equi. Kietwieri.

poczworny woz / Quadriiugus currus, quadrigæ, Kietwerinis.

poczynam co/ Inchoo, incipio, ordior, exordior, initium facio. pradeini.

poczytam kogo mie- dzy/ v. Policzam kogo,

pod/ Sub, infra, po.

podagrá / podagra, Koiu liga.

podagryk/ podagricus, articularius, Koiu ligu sergus.

poddaie co komu. Trado aliquid, porrigo, ministro, paduoini.

podanie czego w zwy- czay/ Traditio, traditum, mos ab antiquis traditus, padawunas.

podarek/ Largitio, munus, munusculum, Dowana.

podawania plebana práwo / Ius patronatus. Tiesa vnt padawimo.

podáwca / Traditor, collator. padaweias,

podbiegam pod co / Currens, currẽdo, aut cursu subeo, pateku pa kuo.

podbieram miod/ Castro aluearia, fauos eximo, demeto fauos. Jßimu medu,

podbiéránie rzeki / Alluuio, alluuies, Vpemalis/ vpeplaudis.

podbiéránie miodu / Mellatio, exemptio fauorum, vindemia mellis, Jß:imimas medaus,

podbijam co/ Suppingo, suffigo, subcudo, pakalu.

podbijam pod moc/ Subiugo, redigo in ditionẽ meam, sub iugum mitto, Apgalu/ pawoldziu.

podbrodek/ Mentum. Smakras.

podchmie-

podchmielam sobie/ v, podpijam.

podchodzę pod.co/ Subeo aliquid, suggredior, pa eymi pa kuo,

podchwytácz/ podsłuchywácz/Obseruator, speculator, pagawelas.

podchwytawam kogo wczym/ Capto sermonem alicuius, venor, aucupor, obseruo verba, Gaudau,

podchwytáwánie/ Captio, aucupium verborū. Gaudimas.

podchwytliwie / Captiosè, pagautinay:

podchwytliwy/ Captiosus, pagaunus:

podćiągam co/ Subtus traho, subtendo, patisiu:

podćieka co/ Subterfluit, subtermeat fluuius, pateku/

podćinam drzewo/Subseco, radices, succido arborem, pakiertu:

podczas/ Subindè, nōnunquam, aliquando, quādoq; interdum, Nekadu/ kartays.

podczáßy /pocillator, ad cyathos, prægustator, pincerna, paragautoias gierimo/ lr walgiklos,.

poddáię co komu / Subijcio, adijcio, mancipo aliquid alicui. paduomi,

poddáństwo/Subiectio, Waldonibe.

poddány / Subiectus, subditus, mancipatus alicui. Waldonas.

poddymam ogień/ Sufflo, conflo ignem, foculum bucca excito. Supuciu, vgni.

podeptáć co/ Calcare, conculcare, proterere pedibus, opprimere aliquid. paminu,

poderwány / Subruptus. pertrauktas.

podeśćie / trop : vide Oßukanie.

podeßły w lećiech/ v. Letny/ stáry.

podeßwá v nogi. Plāta, imum pedis, vestigium, vola pedis. padas.

podeßwá v obowia/ Solum, fulmenta, z. padas.

podeymowánie się czego/ Susceptio, Apsiimimas ko.

podeymuię co / Subijcio manus alicui pademi, runkas kam.

podeymuię praca/ Excipio

V 4

cipio labores, &c. ſuſtineo, ſuſcipio, ſuffero, ſubeo, tolero. prijmu/ kinciu darbu/ etc.

podeyrzány/ Suſpect⁹, cadens in ſuſpicionem. Nutartas.

podeyrzenie Suſpicio, Nuotartis/ nuotartos.

podeyrzliwie / Suſpicioſè, ſuſpectò, Nuotartomis.

podeyrzliwy. Suſpicioſus, ſuſpicax Nuotarus.

podgárlek wolowy / Palear, aris n. pagierkle.

podgolić kogo / vide Gole.

podgorny/ Sub monte ſitus, accliuis monti, pakalnu eſſus.

podgorze/ *Appel:* Iugũ, cliuus, pes, radix montis, pakalne.

podiadam ſobie/ Propè ſatur factus ſum, reficio vires cibo, priwalgau.

podiecie / v. podeymowánie.

podiezdek/ Mannus. Mazas arklis.

podiezdzam / Vehor vel ſubeo equo, curru, ſubter pontem &c. pawazinoiu pa kuo.

podkánclerzy/ Procàcellarius, vicecancelarius. padkunclerius.

podkarm/ Manſio, diuerſorium, paklele.

podkármiam/ v. podpaſam.

podkaſány / In altum ſubductam veſtem habens. paſikayſzis.

podkaſuie ſie. Subſtringo ſinus, colligo fluentem ſinum zona paſikayſzau.

podkladam co / Suppono, ſubdo, ſubijcio alicui aliquid paguldziu.

podkolánek v zwierząt/etc. Poples, itis. pakieles.

podkomorzy krolewſki / Magiſter vel præfectus cubiculi & cubiculariorum Regis. Kamarnikas.

podkomorzy ziemſki / Præfectus regendorum finium. Kamarnikas zemes kraſztu.

podkop / Suffoſio, cuniculus, foſſura. pakaſas.

podkopnik / Cunicularius. pakaſeias.

podkopuie/ Fodio aliquid, cuniculos ago, ſubruo mænia cuniculis. pakaſu.

podkową

podkowa / Solea. Skaba.

podkowáć koniá. Calceare equos, inducere soleas pakaustau arkli.

podkowka v botow/ Semicirculus ferreu calceorum. pakaltinele.

podkup wárgelt/ Pretij contra alium emptorē auctus, papirkimas.

podkupne/ Auctarium contra alium emptorem venditori oblatum. Pżdeżimas prekawimy.

podkupnik / Emptor contra alium emptorem augens pretium. papirkieias

podkupuie sie pod kogo/ Liceor contra aliquē, augeo pretium, papirku kitu.

podkurżam co/ Suffio, suffumigo aliquid. paruskiu.

podkurżenie/ Suffitus, us. parukimas.

podla rżecż/ v. Fraßka.

podlamuie. Suffringo, palaużineiu.

podlaßcżki/Viola purpurascens agrestis, carens odore. Gieles.

podlaże / Subrepo. paltndu.

podle / Iuxta, penes, pas.

podlegam / v. Leże pod.

podlegam/ *trop:* Subiaceo, subijcior alicui, imperio & dominatu teneor alteri, us. paduotu esmi.

podlewá cżarna / Ius nigrum, Juka wuoda.

podlewam cżym kogo/ Suffundo alicui aquam. paleiu ku.

podlewa rżeká/ Alluit fluuius. pareka vpe.

podlewánie/ v. podbieranie.

podlo/ Tenuiter, abiectè, obscurè, letay.

podlość / Ignobilitas, obscuritas, abiectio letibe

podlug / v. Wedle.

podlugowáty/ Oblongus, ouatus. Apiwaliey ilgas.

podly / Vilis, abiectus, humilis letas.

podmażuie / Sublino aliquid aliqua re. pateßineiu.

podmiot/ v podrżutek.

podmurowáć/Substruere fundamentum. pamurawot.

podmurowy / Submœnianus. pamurinis.

podmurze / przymurze / etc. Pomerium, proœmurium, summœnium. pamures.

podmykam się / Promoueo me sub, vel versus aliquid. pasislinkiu.

podmywam co / Subluo aliquid, pamazgoiu.

podniebie ná dworze / Dium, subdialis locus. Oras.

podniebienie w vściech / Palatum, Gamuris.

podniecam / v. podpalam.

podnieśienie / Sublatio pakielimas.

podniera / Alimentum, nutrimentum, fomes, materia ignis, Materia vgnies.

podniosły / . Sublatus, Vżkieltas.

podnoszę co / Subleuo, eleuo, extollo, erigo, attollo. pakieliu.

podnoszę się / Erigo, subleuo, attollo, extollo me. pasikielu.

podnoszenie, Eleuatio. exaltatio pakielunas.

podnożek / Scabellum, Suolelis pakoinis

podobámi się co / etc. Placet. perplacet, arridet mihi, gratum est, Megsta man.

podobánie się komu / Placentia. Megimas kam

podobieństwo / Analogia, similitudo, proportio, Toligibe.

podobnie / *Aduer:* Similiter, simili modo & ratione. Toligiey.

podobnie ku wierzeniu / Probabiliter, verisimiliter, rationabiliter. Tikietinay.

podobno / Fortè, forsan, forsitan, fortasse. Nekas.

podobny komu / Similis alicui. Toligus kam.

podobny ku wierzeniu / Probabilis, verisimilis, credibilis sermo, Tikimas / tikietinas.

podołam temu / vide zdołam

podołek v száty / vide łono v száty. Krasztas rubo.

podpadáiacy pod opiekę czyię / Cliens alicuius. priweyzdetinis kieno

podpa-

podpadam pod kogo/ vćiekam śię/ etc. Contu gio ad aliquem, adopto mihi patronum. Puoluo∂ ki kitop.

podpal / v. podnietá.

podpały woienne. Malleoli, stupea flamma. Azu∂ dagas.

podpalam / Succendo aliquid, subijcio ignem alicui. Azudegu/ azukuriu.

podpalánie/Succensio, Azudegimas.

podpasam / pokármiá konia / Reficio equum. Paaanau/papenu arkli.

podpaszé/ Ala, axilla, pazaste.

podpieram czego kogo/ Fulcio, sustineo humeris, suffulcio, subleuo, pare∂ min/ paspirtu.

podpieram śię/ Innitor, incumbo ali cui. pasi∂ remiu / pasispirtu / vzij∂ lośiu.

podpieránie / vide Wspieránie.

podpierśie / Antilena, phaleræ, arum pakakles.

podpijam sobie/Subbibo, plus paulò bibo. pasi∂ giertu.

podpis/ Subscriptio, subsignatio. parasimas runkos.

podpisek/ Vicarius seu adiutor Notarij publici, Scriba. Wiexinikas raś∂ tinikas.

podpisuie co/Subnoto, subscribo, subsigno aliquid, parasau.

podpisuie śię ná czym/ Subscribo, adscribo nomē meum, pasirasau.

podpłomyk / placenta flammâ cocta, focarius panis, pladas.

podpoic kogo/ Medio∂ criter appotum reddo] aliquem, meracius aliquem inuitò. Girtoku daran ku.

podpomagam kogo / v. Wspomagam.

podporá / Adminiculum, fulcrum. fultura. pe∂ dzia/ parumtis.

podpuszczam mleko/ Coagulo lac. Sutirstinu pienu.

podpuszczány ser/ Caseus ex lacte puro coagulatus Suris sudetas.

podrastam/Adolesco sē∂ sim, grandesco, grandiusculus fio, Augu / didin eymi.

podro∂

podrobić ſobie / vide podchodze.

podrobić co / v. Drobie. Sutrupinu.

podrożnik / Viator, Kieleywis.

podrożny / v Nadrożny

podrwił ſie / v. Szwánkuie.

podryć cokolwiek / Suffodio. Jzknisu.

podrywa rzeka / vide podbiera / etc.

podrzeźniam komu / Sermonem aut mores alicuius per iocum imitor. pameini.

podrzeźniacz / Mimus, pamedetoias.

podrzucánie / podrzucenie / Subiectio, ſuppoſitio. pemetimas.

podrzucony / Suppoſititius, ſubdititius, ſuppoſitus. padetinis / pamestinis.

podrzynam co / Subſeco, ſuccido aliquid. pakiertu / papiaunu.

podſadzam ſie pod kogo / v. podchodze.

podściełam co / Subſterno aliquid. paklóiu ku

podścielánie / Subſtratus, us. pakloimas.

podſedek / Vicarius iudicis. ſubiudex, paſudzia / wietinikas ſudzios.

podsiewam / v. przesiewam,

podſkakuie / Subſulto, ſubſilio paßoku.

podſkarbi Quæſtor ærarij, publicæ pecuniæ præfectus, actor ſummarum. Ązuwcyzdetoias pinigu wiſotimes.

podſkarbſtwo / Quæſtura, quæſtorium officiū. Ązuweyzdeimas pinigu wiſotimes.

podſkrobáć drzewá / Interradere adradere arborem Apkaſinet medziu

podſkubuie czego / Aliquantùm vello ex plumis, &c. papeßu.

podſłoneczny / Subſolanus, ſoli expoſitus. paſaulinis / po ſauley eſſus.

podſłúchywacz / vide podchwytacz.

podſłuchywam kogo / Subauſculto, clam ſublegere ſermonem alterius. paklauſinetu.

podſobny koń / vide Stodłowy.

popſpod / Subter, ſubtus. Apocioy.

podstárości / Vicarius præfecti vrbis, subpræfectus. Wietinikas walđziotoio.

podstárostwo / Vicaria præfectura vrbis, &c. vicaria potestas. Wietinište valdzios.

podstárzał sobie / progressus ætate, longè prouectus ætate. pasenęis.

podstáwek / Subiculũ, id quod subijcitur alicui. pastatuwe.

podstawek / ábo stolec słupow / Basis statuæ, spira, æ. pamatas stulpu.

postáwiam co / vide. odkładam co.

podstoli / Vulgo subdapifer, vicarius structoris. Wietinikas walgiklanešio.

podstrzegacz / Obseruator, speculator. Dilbinetoias / dziscius.

podstrzegam kogo / Obseruo aliquem. Dilbineiu.

podstrzegánie / czuwánie / Speculatus, us, Dilbineimas.

podsuszam / v. przysuszam.

posychám / Incipio siccari, v. Schne. padziuszu.

podszáncowáć sie pod co / v. Szańcuię się.

podszczuwacz / Instigator, mandator, fax accusationis, &c, papiešieias.

podszczuwam / Instigo, concito incito acuo aliquem, subdo faces papešiu / pašiumdziu.

podszewka / Subucula, subdititius pannus, pamušalas.

podszyty / v. Szátá podszytá. pamušztas.

podszywam co / Subsuo. pamušu.

poduczyć sie czego / Discere aliquid ex parte, ad mediocritatem, non perfectè. pasimokit kieko.

podupadam / Res, opes, fortunæ meæ modicæ, imminutæ, attritæ, accisæ sunt. pagrinau.

poduszczam do czego / Incito ad aliquid, facem addo, subdo stimulos. pašiundziu.

poduszczánie / Instigatio, suggestus, us. instinctus, insusuratio pašiundinas.

poduszká / Ceruical, n. puluinar. culcita plumea. pulumus. pciegalwis.

podwa-

podwalam co pod co/ Subuoluo, paritu.

podwalina/ podeszwa w budowániu/Solea, ima trabs ædificij, padas.

podwarzam czego/Sufferuefacio aliquid., decoquo. Nuwirinu.

podweselić sobie/ vide podpijam.

podwiąska / Fascia, fasciola., periscelis, idis, f. genualia vincula. Kielaraykszte.

podwieczor/ Subuesperum, vergente iam die, flexo in vesperum die. Saulopuolis.

podwieczorek/Merenda, antecæni, um. pasiawakaris.

podwieram / podwiera co/Subferuesco, subferuefactus, Vźwerdu.

podwiewam / Subtus spiro, Iżapacios puciu.

podwiężuie cokolwiek/ Subligo, substringo, subtēdo. parisżu.

podwiká/ tántuch/etc. Calyptra, æ. calahtica, æ. capitium, muliebre tegmē. panameris.

podwoda / Cursus publicus. cursus vehicularius, angaria, æ, Waszta.

podwodą iáchác/ Cursu publico vti vel ire, vehiculis publicis vti. Waszta weżtis.

podwodnik/ Qui cursu publico vtitur, veredarius.

podwodny/podwodo/ Sub aquis situs. pa wuńdenim essus.

podwodny koń / Cursualis eqvus, veredus, equ' parochus. Wasztoru arklis.

podwodny list / Diploma, tis. n. laksztas wasztoinis,

podwodźe kogo pod co / Ducere aliquem sub tectum, &c. pawedu.

podwoiewodźy/ Ædilis, præfectus annonæ, ædilis cerealis. Ażuwey żdetotas tawu.

podworze/ Area, aula, propatulum ædium. Atszlaimas.

podwoy / Postis, is. m. antæ arum. anta, æ. latera ostiorum Adwer-ia.

podwoyne konie/ Bijuges equi. Dwayli arkliey.

podwoyski/ v. Woźny mieyski.

podwyższam co / kogo/ v. podnoszę.

poddymne

podymne/lanowe/porádlne. Census celonicus, exactio fumalium Dokke/donis.

podíymuie sie cżego/ Suscipio, sustineo, deposco, sumo subeo partes tuas. Apsi imu ko.

podżegam/ trop: vide podszczuwam.

podział/ vide Dział.

pod ziemni ludzie/ Antichtones, onum. antipodes, qui aduersi nobis sunt. Vntroy szaliy ziemes essu zmones.

podziemny, Subterraneus, crypticus pazemis

podziekowac / Agere gratias. padekawot.

pod ziem-żeć / Aliquantisper tenere paturet.

podziewam co gdzie/ Abducere, conijcere. pademi kur ku.

podziewam sie gdzie/ Confero me, verto me & conijcio in aliquid. Demiesi kur.

podziwienie/ Admiratio, suspectus, us.

podźwa/ Dual: numer: Eamus nos duo. Eywa.

pofolgowac komu/ v. Folguie.

pogadzam co/ Compono, concilio. Suderinu.

poganiacz / Agitator, agasco, bubulcus. Warktoias.

poganiacz/ktorym wołz pogániaią / Stimulus, flagellum bubulci. Akstinas.

poganiam kogo/ Agito stimulo equum, &c. Hortor equos, incito currenté. Warau / raginu arklus.

pogánin / pohániec/ Paganus, gentilis, ethnicus, pagonas.

pogauka/ Ethnica mulier, pagonka

pogański / Ethnicus. pogańskie. Ethnico more, pagoniszkas.

pogaństwo/ Gentilitas, pagonisie.

pogárdzánie/ (actio) Despicientia, despectio, contemptus, repudiatio: papeyka panieki nimas.

pogarsza sie co/ Mutatur aliquid in peius. piktin eyt.

pogárszam co/ Deterius aliquid facio. papiktinu ku.

pogebek/ pogebkowie/ v. policzek/ policzkuie:

pagłe-

poglądam/ v. patrzę.

poglądam po sobie/ Circumspicio me. Dabojuosi saw.

pogładzić czego/ vid. Gładzę.

pogłowie/ pogłowne/ Exactio capitum, epicephanium, tributum in singula capita. Nokieimas nuog galwos.

pogodá/Serenitas, clementia cœli, tempestas serena, secunda, &c. Giedra.

pogoda iest/pogodno/ Sudum est.

pogoda morska/ vide Vspokoienie morskie.

pogodá ná co/ tr: okazya/ oportunitas, tempus commodum, occasio patogia mete patogus metas.

pogodę czynię/ Sereno, as Giedrinu.

pogodny / Serenus, sudus placidus dies. Giedras.

pogonia / De personis. Fugitiuarius, venator & insectator fugitiuorum. Waykitoias.

pogonia/ (actio) Insectatio fugitiui. Waykimas.

pogonić zbiegá / Reprehendere, retrahere ex fuga aliquem. Pauit.

pogorzeć/ Exuri, conflagrare, cōsumi incendio. Sudegt.

pogorzelec/ Incendio, ad inopiam redactus Degiesis.

pogorzelisko / Bustum trop: Combusta regio, domus, &c. padegimas.

pogotowiu/ v. Nadoredziu.

pográbić / prop: vide Grabie. Pririnkta.

pográbić kogo / trop: v. Konfiszkowáć.

pagranicze/ vkrainá/ Confinium, confine is, n. colliminium, parubezis.

pográniczny / Limitaneus, parubezinis.

pogrążam co / kogo/ Deprimo aliquid, Nugrimzdziu

pogrążam się / tonę / Sido, subsido, submergor, haurior aquis. Nugrimstu

pogrodka / vide Grzodka.

pogrom/ v. porázká.

pogromić / v. porażam.

pogrożka/ v. Grozba.

pogrzeb/

pogrzeb/ Funus, n, sepultura, humatio. iusta funebria. Jzdeimas/ pakasinos.

pogrzeb spráwuie/Parento alicui, iusta alicui facio, celebro alicui funus. pakasinas dazau.

pogrzebaczká/ koczárgá/ Rutabulum, patilium, Kacierga.

pogrzebiony/ Sepulta, humatus, conditus. Pakastas.

piogrzebna piosnká/ Epicedium, naenia, cantus funebris elegus. Giesims giedula.

pogrzebny pogrzebowy/ Sepulchralis, funereus, feralis, funebris pakasininis/ pokasinu

pogrzebny obiad/stypa/ Epulum funebre, parentalia. orum. epulae ferales. pnota pakasinu.

pohamowánie/ v. Hamowánie.

pohánbienie/ v. Zelżywość.

poiadam po czym/Superedo, supermando aliquid. Vż emi.

poiadam sobie/Identidem comedo, passim esito, ligurio. paedineiu/ pawalgineiu.

poia kogo/ v. Napawam.

poiecia rozumu/Koncept/ Cognitio, intellectus, comprehensio, conceptus mentis. Nuomuonia/ isimanimas.

poiednam sie/ v. Jednam sie

poiedynek/ Monomachia, duellum, singularis pugna. powienam musimasis.

poiedynkiem co czynić. Viritim, singulatim, sigillatim, singuli fecerunt. po wienam ku darit.

poiedynkiem sie potykaiacy/Gladiator, monomachus. powiena musius sis.

poiedynkowy/ Singularis, simplex, simplus. Wienitelis.

poietnie/ Ad captum accommodatè. Suprastinay.

poietność rozumu/ Captus, docilitas. pagawlibe/ supratibe.

poietny czlowiek/Docilis. pagaulus/ suprat'.

poietny rozumem/(passiuè)

X

siuè) Comprehensibilis, facilis ad intelligendum. Jžmanomas.

Pojeżdżam/ Prouehor, progredior, procedo. Tolinważiuo-iu.

Pokarm / Cibus, esca, pastus, us. nutrimentum, Penukßlas.

Pokármowy / Cibalis, cibarius, escarius. penukßlinis.

Pokątnie krytomo/Furtim, furtiuè, angulatim, in angulis. Pakumpese.

Pokątnik/ *Subst*:Tenebrio, lucifuga, latebricula. Pakumpinikas.

Pokątny / *Adiect*: Vmbratilis, vmbraticus, furtiuus, clancularius, clandestinus. Pakumpinis.

Pokazánie Declaratio, demonstratio, significatio, exhibitio, Parodimas.

Pokazuię co/ Ostendo, monstro, ostento, indico, exhibeo, & conuinco, parodžiu.

Poki/Quamdiu, quoad, vsq; dum, donec, vsquequo. Kolay/ pakolay.

Poki poty/Vsq; & vsq;, tamdiu, quamdiu, eatenus quoad, Kolay tolay.

Pokład/ depozyt / Depositum. creditum, fidei commissum. paguldimas

Pokład w budowániu/ Tabulatum, stratum solo, constratum, stratura Pogrunda.

Pokładam co / Pono, colloco, repono, depono, loco aliquid. paguldžiu.

Pokładanie pokłádu v kogo / Depositio auri, &c. paguldimas ko.

pokładnik / pokład przyymuiący / Depositarius. paguldu prîmus.

Pokłádnik/ co pokład pokłáda/ Depositor, Pagulditoias.

Pokłekam/ v. Klekã.

Pokłon Boski/ Adoratio. Garba Diewuy pridervnti.

Pokłon czynić komu/ Prosternere se, supplicare alicui, adorare. Garbint/ pult pokim ko.

Pokoiowy/ v. łożnicży.

Pokolenie/ Stirps progenies. Gimine.

pokonáć kogo / Conficere, frangere, superare, pessundare aliquem. Apgalet/ iweykt.

Pokonáć słowy / vide przekonywam.

Pokora/Submiſſio, demiſſio animi, humilitas, deſpicientia ſui. źiemibe.

Pokornie / uniżenie/ Humiliter, demiſsè, ſubmiſsè, źiemay.

Pokorny / uniżony / Humilis, ſupplex, demiſſus, źiemas/ nużieminias.

Pokoſt/Vernix, icis, m. Sakay egliu.

Pokoy / Pax, otium, quies. Pakaius.

Pokoy / budowánie / Penetrale, conclaue. Giwenimas/ buta.

Pokáká / Tragicus euentus, tragœdia. v. Zalosay. Nuludis priepolis.

Pokrapiáiący / Irriguus, palayſtus.

Pokrapiam co/ kropie. Aſpergo, conſpergo, reſpergo, rigo, irroro aliquid, Palayſtau.

Pokreślić / popiſáć/ Conſcribo, conſcribillo, Pażimet/ iraſzit.

Pokryćie / Opertè, tèctè, Slaptemis.

Pokrywam co/ v. Nákrywam.

Pokrywam ſwoie cnoty/ Diſſimulo, occulto, tego, condo, iram, Apwożiu ſawo darbus.

Pokrywká kuchenná / Operculum aheni, orbis aheneus. puodynkte.

Pokrywka / trop: Prætextus, integumentum obtentus, us. Vzdungte / dungalas.

Pokrzepiam kogo/ Recreo, refocillo. corroboro, confirmo, erigo aliquem. Padrutinu.

Pokroſáć czego / trop: v. popilowáć.

Pokrzykam / vide Krzykam.

pokrzywá / Vrtica. Dilgine.

Pokuſá/pokuſzenie do czego/Inuitamentum, pagunea. v. Kuſzenie.

pokuſzam do czego. Ardeo, flagro cupiditate alicuius rei, ſtimulor ad aliquid. Gieydźiu ko labay.

Pokutá / Pœnitentia, pœna, mulcta, ſatisfactio pro defectibus ſuſcepta. Gayliſta/ gayle.

Pol/ polowica/ Dimidium, dimidia pars. Puſe.

polak/Polonus. lynkas.

Poláp/ v. Strop.

Polbrát/ Vterinus frater. Puſiabrolis.

X 2

Połćwierci/ośma część czegokolwiek / Octans, pusiaktetwirte.

Pol człowieka / Semi homo. Pusę żmogaus.

pole/Campus. laukas.

połec/ Succidia, æ. tergum ſuis. paltis.

polecam/ v. poruczą.

Polędwica / Lumbulus ſuis.

Polegam od rázu/Decumbo, procumbo, ſternor. Pawirſtu.

polegam ná kim/trop: Pendeo ex aliquo, nitor, ſto, conſilio alicuius. Vżſiſweriu vnt ko.

Połk/ Legio, phalanx, cohors. Pułkas.

Polekku/ v. Pomáłu.

Polepá / polepiene/ ściány/etc. Circumlitio, lutamentum parietis, Aplipinimas ſienos.

Polepiam co / vide Oblepiam.

Polepßam ſię / Redeo ad bonam frugem, proficio ad bonitatem. Paſigierinu.

Polepßam czego/ Melius aliqu d facio, reddo. pagierinu.

polepßenie/ v. poprá wa.

Polerowánie / Expolitio, perpolitio, marmoris, &c. Szweytimas.

Poleruię co/Limo, polio, perpolio, expolio, cõplano opus. Szweyčiu.

Polewam co / Proluo, ſuperfundo, Palayſtau.

Polewány ſtátek/Plũbo incocta fictilia. v. Násmálanie.

Polewká / Ius iuris. n. iuſculum Sriuba.

Poley / Puleium, pulegium.

Połgałki / Hemiſpærium, ſemiorbis, Puſeſkritulo.

Połgarca/ miárá/ Semis congij. Puſe puoda.

Połgodźiny/Semihora, dimidium horæ, dimidia pars horæ. puſe walundos.

Połgroßá / Semis ſeſtertij Puſe graßi.

Policá/ połká / Repoſitorium. lyutina.

Policzam kogo mieḋzy/ Numero, repono, adſcribo, refero in numerum amicorum. paſtaytau.

Policzek/ twarzy część. Genæ, mala, æ. maxilla. Weydo dala.

Policzek/

Policzek / policzkowánie / Alapa, colaphus, Isitikimas weydan.

Policzkuię kogo / Infringo, incutio alicui colaphum, colaphizo, Mußu weydan.

Polityk dobry / Vir administrandæ Reip: peritus, ciuilis, Gietas ażuweyzdetoias wisotimas.

Polityk zły / Politicus, Pseudepoliticus, politici nomen falso vsurpans, piktas politikas.

Pólityká dobrá / zła / Recta & praua Reip: administratio, Waldzia wisotimas.

Polizacz misek / etc. Catillo, onis. laygitoias bludu.

Polizowánie / Catillatio. layzimas.

Polizuię co / Catillo, as. layzau.

Polká / Polonis, idis, f. polona. lynkie.

Polkadek / Cadi dimidium. Pusiakodis.

Polkola / polobręczy / Semicirculus. Puse lunko.

Polkoßek / Virgea capsa currus, ploximum, vel ploxemum. Karklay.

polkownik / Chiliarcha, tribunus militum, legionarius centurio, pulkinikas.

polkowy / Legionarius. pulkinis.

polkwarty / Octans cõgij. puse kwortos.

pollátá / pol zimy / Adulta ætas, adultus autumnus, dimidium hyemis, &c puse wasaros ziemos / etc.

polmisek / v. Miſá.

pol niebá widome / Hemisphærium. puse dungans regima.

polnocny / Mediæ noctis, pusianaktinis.

polnocny kray / etc. Aquilonaris, septentrionalis, arctous. ziemis.

polnocy kray polnocy / Septentrio, Aquilo. ziemis.

polny / Campester, is, e. & campestris, e. laukinis.

polog / Puerperium. Waykagimdiste.

polokręgu / vide. pol galki.

polosiny / Sesquioctauus, pusaßmas.

polow ryb / Captura, piscatus, us. captus pisciũ. Gawimas zuwu.

X 3 polowá,

Polowánie / v. łowy / połowica / v. pol & śrzodek.

Położenie miasta / etc. Situs, positio, statio vrbis, &c. paguldimas.

Położnicá / Puerpera, parturiês. Waykagimde.

Położony zamek / miasto / etc. Situs, situatus, positus. paguldítas.

Połpieniąßká / Semiobolus pusę pinigo.

Połpieniężny / Semiobolaris. pusiapinigis.

Polßka / Polonia, lynku źieme / lynkay.

Polßczyzna / Sermo polonicus, idioma polonicũ. lynku kalba / liežuwis.

Półtora czego / Sesqui neutr: indeclin: pus vntro ko / etc.

Półtorá funtá / Sesquilibra, pus vntro waßko.

Półtorá garncá / Sesquiconhius, &c. pus vntro puodo / etc.

Połtużina / v. Tuzin.

Południe / Meridies, dies medius, Widudienis / papietuwes.

Poły / v Pol.

Połykam co / Glutio, deglutio aliquid. Nurijuku

Połykam co rzádkiego / Sorbeo, exsorbeo Srįaubiu.

Połykánie / Haustus, sorbitio, Nurijmas / sriaubimas.

Połyskowánie / vide. łśknienie. Swideimas.

Połyskuie się / v. Błyska się & łśkne się. Swida / ziba.

Pomagam komu / Iuuo, adiuuo aliquem, auxilior, suffragor alicui, commodo alicui. pademi kam.

Pomaga co do czego / Proficit id ad hoc, conducit, prodest, valet facit ad id. padest.

Pomaga Bog / Salue, saluus sis, Deus te adiuuet. Padek Diewas.

Pomagánie komu / Opitulatio, suffragatio, padeimas.

Pomału / Paulatim, sensim, lentè, minutatim, per otium, remissè. Izlyngwo / pamażu.

Pomarancza / Malum aureum. Obuolis auxinas.

Pomaßczam / v. Maßcze / pomawiam kogo / v. Potwarzam.

Pomáza-

Pomázánie/námáſzczánie oſtatnie/Sakrament. Vulgò, extrema vnctio. Patepimas paſkutinis.

Pomázániec / Vnctus. Pateptinis.

Pomázány / poſzpecony / Sordidatus, conſpurcatus, oblitus. Jsteptas.

Pomázuie co / v. Namázuie.

Pomek / v. Sidlo.

Pomiar/pomiárkowánie/porownánie/ Æquatio, temperatio, exæquatio. Paliginimas.

Pomiotam co / v. porzucam co.

Pomiernie / w miáre/ Intra modum, intra legem, moderatè. Su sieku / su meſtu.

Pomiernoſć / v. Proporcya. Ligiey.

Pomierny/ v. Rowny.

Pomierzam co z czym/ Commetior, compondero aliquid pari lance. Pameſtuo-tu / paſweriu.

Pomieſzác kogo / Conturbare, perturbare, confundere aliquem, eripere mentem. Paimayſzit.

Pomieſzánie/Permiſtio, commixtio, confuſio. v. Zamieſzánie. Pamayſzimas.

Pomieſzánie / *Aduerb:* Nierozdzielnie / Confuſè, permixtè, confuſim, incompoſitè. Paimayſzitay.

Pomieſzány / Confuſus, incompoſitus, commiſtus. Pamayśitas.

Pomieſzkác kedy / pobyć / Commorari, agere, ſubſiſtere aliquantiſper alicubi. Pagiwent.

Pomieſzkánie gdzie / Commoratio breuis in aliquo loco. Pagiwenimas.

Pomilczeć / v. pociérpieć. Patilet.

Pomiotek / mártwe dźiećie/ porzutek/ Abortiuus fetus, abortus, us. Negiwagimis.

Pomiotlo/Euerriculum prunarum.

Pomknienie/ pomykanie czego / Promotio, paſlinkimas.

Pomnazam co/ v. Roźmnażam.

Pomnażam czego komu/ Augeo aliquem diuitijs, incrementum alicui adfero. Padawginu ku.

Pomnie/ v. Pamiętam. Atmenu.

pomnożenie wczym / Auctus, us incrementum, propagatio. padauginimas / nuwaysimas.

pomnożyciel / Auctor diuitiarum, &c. padaugintoias.

pomoc / ratunek / Auxilium, adiumentum, subsidium; præsidium, suppetiæ. padeimas / pagalba / paßalpa.

pomocnik / Adiutor, suffragator, auxiliator. padetoias.

pomocny / Auxiliaris socius. padedus.

pomorski / przymorski / Maritimus, qui mari alluitur. pamaris.

pomort / Bombyces, m. pl: tibiæ longæ. Sapielka ilga.

pomorze / przymorze / Maritima ora. pamaris.

pomorze / *trop: nomen Prouinciæ.* Promerania, pamare.

pomostá / v. pokład / pomościć co / v. pokładam tarcicámi.

pomotány / v. zawikłány.

pomowká / v. zadawánie komu czego.

pompa / v. pokazowánie się.

pomstá / Vltio, vindicta, vindicatio. Atgawimas.

pomuśnąć / troche námázáć / Modicè & tractim vngere, linire, &c. patept truputi.

pomyie / plur: Colluuies pamazgos.

pomykam czego / Promoueo, propago, proueho, protollo fines, &c. paslinkiu.

pomykam się do czego / v. Rzucam się do czego.

pomykánie / pomknienie / Promotio. paslinkimas.

pomylić komu szyki / v. pomieszáć kogo.

pomyślam o czym / Rationem inire, cogitationẽ suscipere in re aliqua. pamuslau.

pomyślny / Cogitabilis, cadens in cogitationẽ. pamustomas.

ponawiá się co złego / Redintegratur, recrudescit morbus, &c. pasinauiina atkrinta.

ponczochy / nágolenice / Tibialia, orum. genualia, peri-

lia, periſcelis, idis, f. ćinkſtes.

ponekáć/ v. pokonáć.

poniedźiałek/ Dies lunæ. feria ſecunda. Paldieniſkas.

poniekąd/ Aliqua ex parte, aliquatenus. quadãtenus, vtcunq; paniekolay.

poniewalam/ v. przymuſzam. Priwerčiu.

poniewaz/ Quandoquidem, ſiquidem, quoniam. Kadungi.

poniewazam kogo/ Diminuere, derogare de auctoritate alicuius aliquid. Papeykiu.

poniewazenie/ Imminutio dignitatis, irreuerẽtia, Maieſtatis reatus. Nazinimas.

poniewoli / z muſu/ Non ſponte, neceſſariò, metu ac malo coactus fecit. Nemitis/priwerčiamas.

poniewolny przymuſzony / Inuitus, coactus, neceſſarius. Nemitis/nemintus/ priwerſtas.

ponikam. Mergor, ſorbet, bibit terra fluuios. Nikſtu/ gayſztu.

ponizam kogo / vpokarzam / Deprimo. deijcio, moueo aliquẽ de ſtatu. Nuziemint.

ponizenie ſtánu/Diminutio, imminutio capitis. Nuziemintimas.

ponocnik/ v. Fryerz/ Latro, graſſator nocturnꝰ. Padauzuonaktinis.

ponocny / Noctiuagus. panaktis.

ponoſzę co / ktorę ná ſie/ Subeo, ſuſtineo ſuffero onus, &c. Rinciu / kielu. v. pociérpiec.

ponta / Barba in acutum deſinens.

pontał / v. Noſzenie drogie.

pontyfikał/Pontificia, orum. vulgò Pontificale.

pontifikolas.

ponuro patrzę / vide patrzę w ziemię.

ponurość / Vultuoſa triſtitia. Nuludimas.

ponury / Deiectus in terram vultus. Nuludis.

ponurzam kogo. Mergo, immergo aliquid ponto, &c. Jmerkiu.

ponurzánie / v. Nurzánie.

poobaláć/ v Obalã.

X 5 poobie-

poobiedny/ v. Od⸗wieczorny. papietuwis.
poorywam/Aro inara ta, aut iterũ aro. pa artu.
pop Ruski/ Sacerdos Græci ritus papas Gudu kunigas.
popadam kogo/ Aggredior, corripio, inuado aliquẽ. Vzpuolu vnt ko.
popadalo się/ v. Padam się.
popasam konie/ vide podpasam/ paganau/ papentu arkli.
popchnienie/ Impulsio, pastuminnas.
popędliwie/ Impotẽter, effrenatè. Ne nuwalditinay/nenuturetinay.
popędliwość/ Impotentia, ardor & impetus violentia. Nenuturetinas nenuowaldzia.
popędliwy/ Vehemẽs, effrenatus, violentus & furens. Nenusituris/ nenuwalditas.
popędzam/ v Poganiam. pawarau.
popełnić co/ vide Płodzę.
popełzły/ v. Spłowiały.
popielec/ Cinis consecratus, sacer, lustralis, piacularis, pelenay szwisty.
popielec/ dzień popielny/ Ceneralia, n. plur: peleninos/ pelenu diena
popielica/ Mus ponticus. Martu pele.
popielisty/ popielasty/ Cinereus. peleninis.
popielnik co popioł robi/ Cinerarius. peleninikas.
popieram czego/ Vrgeo, premo, aduersarium. prispiriu/ primigu.
popierzyć co/ v. Vpierzyć.
popijam sobie/ Sorbillo, pitisso, primoribus labris gusto, attingo. Gurkszteriu.
popili się/ v. Vpijam się. pasigieriu.
popiłować czego pogładzić/ Limo, as. perpolio. Nutrint pielu.
popilnować / vide Pilnuię.
popioł/ Cinis, lix licis, f. pelenay.
popis ludu/ głow/etc. Census, us. recensio, censio. paraszas pulko.
popis żołnierski/ Descriptio

ſcriptio militum. paraſzas karieywiu.

popiſać ſię dáię / zeznawam / Profiteor, cenſeo mea prædia, &c. paſirašinu.

popiſowy / *Adiect:* Cenſorius, cenſualis. paraširinis.

popiſuię co / piſmem napełniam. Conſcribo. paraſzau.

popluwam / v. pluię.

poprąg / Cingula, æ. paſaga.

poprawá / popráwienie / Emendatio, correctio, refectio, mutatio morum. patayſa patayſimas.

poprawdzie / Seriò, verè. Pateyſiey.

popráwiacz / Corrector, emendator, inſtaurator, refector. patayſitoias.

popráwiam, poprawuię / Emendo, corrigo, reficio, inſtauro, ſarcio. patayſau.

poprzątam co / Colligo vaſa, diſpono. parinku pakuopiu.

poprzecz / poprzek / Obliquè, in tranſuerſum. Skierſay.

poprzeczny / Tranſuerſus. Skierſas.

poprzedzam / v. Vprzedzam.

poprzeſtáię czego / v. przeſtáię.

poprzyśięgam kogo / Iureiurando aliquem obſtringo, adiuro. paprisegoiu.

poprzyśiężenie. Adiuratio, exorciſmus. paprisiekimas.

poprzyśiężony / Iureiurando obſtrictus. paprisiektas.

popuſzczam / Laxo, remitto, relaxo. palaydziu.

popuſzczánie / Remiſſio, relaxatio, indulgentia. palaydimas.

popycham / Trudo, protrudo, propello aliquid. Stumiu.

por / v. Tor / Tryb.

poráchowáć / v. Rachuię / zliczyć.

porádá / Conſilium, conſultatio Roda.

porádnik / Conſiliarius, conſiliorum ſocius, dux, moderator Roditoias.

porádny / Conſultus, cõſiliarius vir. Rodingas.

poradzić co komu / v. Radzę co komu.

porániek/záránie/ Mane, n. indeclin. antemeridianum tempus. Ritas/ vnksti.

poránić się / Diluculò surgere, &c. pasiukstiunt.

poránić się / poránili się/ Mutuo se, vel inuicem se vulnerare. pokapotis.

porankowy/ záránny/ Matutinus. Ritikßtis/ vnkstiwas.

poránu / Manè, matutinò, Rito metu/ vnksti.

porázam woyßko / etc. Profligo, prosterno hostes, facio, edo stragem. pamußu/ pakulu kariu.

porázka / Internecio, strages, clades. pamußis.

porecze v krzesla/ Fulcimentum cubitorum. v. Wspora.

porecze v wschodu / Manicula scalæ. Turekles

porobić kogo / v. pokonáć.

porodzenie/ Editio partus. pagimdimas.

poronić niechcąc/ v. porodzić mártwy plod/ Abortire vel abortiri, ab ortum pati. Jzsinteßt.

poronienie plodu/ Abortus, us. Jzmetimas.

poroniony/ porzucony. Abortiuus, eiectitius. v. pomiotek. Ne metu gimis.

porośliná ziemie/ Vestitus terræ, summum terræ germinans. Apzielti, mas ziemes.

porosty/ Vestitus, trop: Obsitus, herbas ferens. Apzielys.

porost wodny/morski/ etc. Fucus marinus, alga marina. Samonos / zale mariu.

porownánie / v. pomiar.

porownánie dniá z nocą/ Æquinoctium, æquinoctiale tempus. paligtnimas dienos su naktim.

porownywam / vide Rownam.

porownywánie / vide Rownánie.

porozumienie / Communicatio facinoris, &c. v. zmowa.

porozumiewam co/ v. Zrozumiewam.

porozumiewam się z kiem/ v. zmawiam się.

port/ Portus, us. cataplus prieplauka.

portatyl

portatyl do Mßy/Altare portatile, viatorium. Altorius neśioimas.

portowy/ Portui vtilis, seruiens, conueniens.

portowy/ *Subst* : Scil. vrzednik/ Portus præfectus, limenarcha, m

portowy / port maiący/ Portuosus locus, &c.

portugal / Solidus aureus maior. portugalas.

porubnik/ Fornicarius, scortator. palaydUo.

porubstwo / zwolną/ Fornicatio, paloda su luosis.

poruczam co komu/ Credere commitere, commendare alicui aliquid. paduomi/ prisakau.

poruczánie komu czego / Commissio. prisakijmas.

poruczenie/v. Opieka.

porucznik / Subcenturio, vicarius centurionis. Wietinikas śimtiniko.

porucznictwo/ Optionatus, us. subcenturionis munus. Waldzia | vnt wietos śimtiniko.

porußam czego / Moueo, cieo, concieo, concito, inquieto aliquem. pakrutinu / pawiſtinu.

porußánie czego/ Motus, agitatio, attrectatio. pakrutinimas.

porwánie/porywánie. Raptus. pagawimas.

porwon/temu/onemu/ etc. Valeas, valeat, sinam9 illum, abeat. Tegul eyt.

porywacz /. Raptor. pagautoias.

porywam co / kogo/ Arripio, rapio, apprehẽdo aliquid. pagaunu / nutwertu.

porywam zá łeb / etc. Inuolo in capillos, barbam inuado alicuius. Nutwertu azu plaukus.

porywczo / Turbulentè, raptim, tumultuosè, ex tempore, Vmay.

porywczość / Impetus animi. Stropibe.

porywczy / Promptus, tumultuosus, celer, præceps homo cõsilijs. Stropus / suukus.

porządek/ Ordo, series, ordinatio, tenor. Eylu.

porządkiem / Ordine, ex ordine per ordinẽ, consequenter. Eylu

porządnie / Ordinatè. dispositè, ordine. Su eylu/ patogiey.

porządny/ Ordinatus, compositus, dispositus. Nuntus/ patogus.

porze ziemie/ Perstringo terram aratro. pariekiu ziemi.

porzeczki/wino ś. Jáná/ Ribes, is, f. Serbintos.

porzucam co / zárzucam / Proijcio, abijcio. pametu.

porzucenie/ Abiectio. pametimas.

posądzam kogo potępiam/ Condemno aliquē inertiæ, &c. paskundinu.

posądzanie / Iudicium temerarium de alijs, condemnatio, &c. paskundinimas.

posadzam kogo/ Sedere facio aliquem, colloco, depono in subsellio. pasodinu.

posádzenie/ Collocatio. pasodinimas.

posadzká ábo posacká/ Tegula, tessera, tessérula, tabellæ. pliteles / vnt aslos pagrindimo.

posádzke kláde/ Struo pauimentum tesseris sectilibus, &c. supersterno pauimentum. pagrindziu aslu.

posag/Dos, f. szarwas mergos nutekuncios.

poságowy / posażny/ Dotalis. Szártwinis.

pościel / Stratum, torus, lectus. patalas.

pościnác/ v. Scinam.

poseł/ Legatus, nuntius, orator. Nusiuntinis.

poselski / Nuntius, Adi: Tabellarius. Nusiuntinis.

poselstwo / Nuntius & nuntium, legatio. Nusiuntimas.

pośiadam kogo/Prior sedeo, præcedo aliquem loco. pirm ko sedziu.

pośiec/ v. pośiekác. pakapot.

pośiekác / Concido, conficio, pakapot.

pośilam się/ ábo kogo/ Reficio, recreo corroboro me, reparo, restauro vires. pasidrutinu.

pośilánie / & pośilenie/ Refectio. pasidrutinimas.

pośilek woienny/ Subsidium, suppetiæ, arum: auxiliaria manus· padekmas/ paszalpa.

pośiłkuie / Submitto subsidia, auxilia, auxilia mitto. Siunciu padetoi[9].

pośilność

pośilność/ Copiosus nutritus alimenti. Padrutinimas.

pośilny/ pośiłáiący/ Altilis, robustus cibus. padrutinimas/ pastiprinus penukßlas.

postákuie / Subsilio, saltito. Szokinenu.

poślád / Posteriùs. Vzupakaliy.

pośládek/ v. Tył.

pośládek v zwierząt/ Postica pars, sedes, posteriora orum. Vzpakalis.

pośládkowáć/ Consequi aliquem vestigijs, inuestigare. Nuséku.

postanicá / Nuntia. Nusiunntine.

postánie/ stánie. Missio. Nusiuntimas.

postániec/ Nuntius, internuntius, perlator literarum. Nusiuntinis.

postány/ Missus, Nusiustas.

pośledni/ Posterior. paskutinis.

pośliznąć śie/ Labor in lubrico. paslistu.

pośliznienie / Lapsus, prolapsio. paślidimas.

pośłubić co Bogu/ v. Slubuie co Bogu.

pośłubić komu corkę/ v. zrękowáć.

pośłubienie/ Deuotio, dedicatio. paßwyntimas

pośłubiony/ Deuotus. paßwystas.

posłuch/ v. Słuch. Gierdeimas / apgirdinimas.

posługá & posługowánie/ Ministerium, obsequium, officium. Tarnawimas.

posługuie komu / Ministro, obsequor alicui, officium præsto, exequor. Tarnauźu.

posłußeństwo / Obedientia, obsequium, obtemperatio. paklusibe.

posłußny / Obediens, dicto audiens, obsequens, parens alicui. paklusus.

posłußny iestem / Obsequor, obedio, obtempero, morem gero alicui. Klausau.

pośmiewam śię z kogo/ v. Vśmiecham śię & Naśmiewam śię.

pośmiech/v. Naśmiewisko.

posoczysty / Saniosus. puluotas.

posoká/ otok/ Sanies, tabum.

tabum. pulis/puuliey.

pośpiech/ v. Spießenie.

pośpiete/ v. Nadaźa.

pośpießam/ v. Spießam sie.

pospolicie/ Vulgò, plerumq́;, paſſim & vulgo, plurimùm Wiſotimey.

pospolita rzecz wßytkiem. Commune, publicum omnium eſt. Wiſotime.

pospolitość/ Communitas, vniuerſitas, vnum corpus. Wiſotime.

pospolitowánie / vide Obcowánie.

pospolituie z kiem / v. Obcuie.

pospolity/ Communis, publicus, vulgaris, peruulgatus, tritus, vſitatus. Wiſotimis.

pospolity człowiek/etc. Plebeius, plebs, vnus è vulgo, è populo. Wiſotinis źmogus.

pospolſtwo / gmin / Populus, vulgus, plebs, Wiſotime.

pospołu / wespoł / Simul, pariter, vnâ, coniunctim. Draugie.

posrebrzam co / Inco- quo argentum alicui rei. ſidabrinu.

pośrzednik/Mediator, ſequeſter pacis, &c. Tarpinikas.

pośrzodek / v. Srzodek. Widuris.

pośrzodkowy/ v. śrzedni/ Medialis, medianus, centralis. Widutinis.

post/ Ieiunium, inedia, eſuriales feriæ, paſnikas.

post wielki 40. dni/ Vulgò quadrageſima, ieiunium 40 dierum. Gawenia.

postáć/ Species, habitus, figura, forma, Weydas.

postánowić co / vide Stánowis.

postánowić co v śiebie/ v. Vmyślikem.

postánowienie / Conſtitutio, paſtatimas.

postánowienie vmyßu. Propoſitum, ſtatutum. paſtatimas.

postaw sukna/ etc. Volumen panni aut telæ. &c. Rietimas gielumbes/rc.

postawá zwierzchnia/ Species, faſtus, cultus & comptura corporis. weydas/ waydas.

postá-

poſtawam idąc / Sub ſiſto, inſiſto. paſtowineiu

poſtawánie w drodze / Conceſſatio, manſio. paſtowineimas.

poſtawnik / Cereus magnus longus. zwakie dide ilga.

poſtępek w czym / Progreſſus, us profectus. proceſſus in ſtudijs, &c Tolin eimas / zingimas.

poſtępek práwny. Via, ratio, tenor. formula. norma iuris, Budas tieſos.

poſtępowánie / Proceſſus. progreſſ9, progreſſio ad aliquid. zungſtawimas.

poſtępuię daley / Progredior, procedo vltrà, pergo ire, prouehor. Toliaus eymi.

poſtępuię w czym / Proficio. procedo, facio progreſſum in literis, &c. zingiu zungſtau.

poſtnik / Ieiunator. paſnikautoias.

poſtny / Ieiunio aptus, conueniens, dies conſecratus ieiunio. paſnikinis / paſniko dienos.

poſtrách / v. Strách.

poſtrádáć czego / vide Vtracam.

poſtronek / Tractorius funis. Wirwe.

poſtrzał / Adacta ſagitta, defixum ſpiculum. Szaudikle iſinegta.

poſtrzegam czego / v. Obaczywam co.

poſtrzegam ſię w czym v. Obaczywam ſię.

poſtrzegánie poſtrzeżenie / Notatio, animaduerſio, obſeruatio. paſergieimas.

poſtrzelić kogo / Ferire, configere aliquem iaculo, ſagittis, &c. praſʒaut.

poſtrzygacz / Tonſor. pakirpeias.

poſtrzygam / Tondeo, detondeo, pakirpu.

poſtrzyżony / Tonſilis, tonſus, pakirptas.

poſtrzyżyny od ſukná. v. Barwicá. pakirpos / pakirpines.

poſtrzyżyny ná duchowny ſtán / Tonſura ſacra, pakirpimas ſʒwyntas.

poſtyla / Epiſtolarum ſacrarum, & Euangeliorũ liber. paſtila.

poſwárek / Velitatio verborum, contentio. Barnis.

X poſwa-

poswárzyć drugich / Contentionem iniicio, rixas exeito, &c. pawaydinu / barni darau.

poświęcam co Bogu. Consecro, do, deuoueo, dedico aliquid Deo, paświnciu Diewuy.

poświęcam ná Kápłáństwo / Inauguro, initio aliquem sacris, creo Sacerdotem. paświnciu kunigu.

poświęcam się ná Kápłáństwo / Sacris initior, Sacerdotio inauguror. pasiświnciu vnt kunigisies

poświęcánie czego / Consecratio, dedicatio tépli, &c. paświntimas.

poświadczam / Approbo, conscribo, adstipular. pritariu.

poświadczánie / Adstipulatio. attestatio. pritatimas / pritarima.

poświátá / Lux lunæ, nox serena. świesa menesio.

poświęciciel / Consecrator. paświstoius.

poświęcony / Consecratus, sacer, Religiosus, paświstas.

posyłam co komu. Mitto, lego, as. Nusiunciu ku kam.

posypuię / Respergo, conspergo, spargo humum folijs, pabarstau.

poszanowánie / Obseruario, dignatio, *trop:* Pondus, numerus, locus pagarba.

poszárpány / podrapany / Lacer, Sudrasktitas / sudrtskis.

poszczę / Ieiuno, à cibis vetitis statis diebus ábstineo. pasnikau-iu.

poszczepány / Multifidus, paskalditas.

poszczwáć kiem kogo / v. podszczuwam.

poszedł ná kogo / vide. podobny.

poszosny / v. Szosták.

poszostne konie / etc. Seiuges equi, Szesielt arkliey.

poszostny woz / Seiugis currus. pasieštinis.

poszpecić co / vide Szpecę.

poszpecenie / Contaminatio, inquinamentum. Išrepimas / patepte.

poszpecieć / Obsolescere. Išteptis.

posztá / Cursus publicus

posztá |

poszwá/ poszewká/Culcitræ inuolucrum. Vżwalkałas.

poszycie ná domie/Stramentum, ſtramen. ſiaudu dungtis.

poszywam chálupe / Pertego domum. padingiu ſiaudays.

poszyykuie kogo / Ceruicem alicuius ferio. Kaklan muszu.

pot/Sudor. Kaytulis.

potaczáiacy ſie / Titubans. Swerdineius.

potaczam ſie/ Titubo, vacillo à vino, morbo, vento, &c. Swerdu/ ſwerdineiu.

potaczanie ſie / Titubatio, lapſans greſſus. Swerdeimas.

potaiemnie / ſkrycie / Abſconditè, clam, clanculò, ſecretò, Slaptemis.

potáiemność / vide Skrytość. Slapte.

potaiemny / Clandeſtinus, arcanus, abditus latẽs paſleptas.

potega / v. Moc/ Galibe.

potem / potym / Poſthac, poſtmodum, dein, deinde, ſubſequenter. po tam.

potepiam kogo / vide Skazuie przeciw/etc.

potepiam / v poſadzã/& zdaie ná śmierć. Capitis damnare. Iżduomi vnt mirties/ paſkundinu.

potepienie/ Cõdemnatio, damnatio. paſkundinimas.

potężnie/ & potężny/ v. Moc/ mocny.

potkanie ſie z kiem/ Occurſus, obuiam itio. Suſitikimas/ ſutikte.

potkliwy/ vſterkliwy/ Offenſator, lapſui obnoxius. Klupus.

potlaczam/ v. Natłaczam.

potłumiciel / Oppreſſor, vindex. Iżnaykitoias

potnieie/ v poce ſie.

potnik/ v. pocilnicá/

potocznie / Volubiliter. Ricíey.

potoczność/ Volubilitas. Ritibe,

potoczny / Volubilis. Ritus.

potoczny. v poſpolity/ zwyczayny.

potok/ Torrens, flumẽ hibernum. Twanas / twanay.

R 2 potomek/

potomek/ Progenies, proles, oriundus ab aliquo. Waykas.

potomność/ potomny czás/ Posteritas. potam bumene.

potomni ludźie/ potómkowie. Posteritas, posteri, nepotes. potam busiu.

potomni/ Posteritas. Busiu.

potomstwo/ Progenies, proles, propago. Waykas.

potop / Cataclysmus, diluuium vniuersale. paskindimas.

potrącam czego/ vide pobijam gożdzia.

potráfić/ v. Trafić.

potráwa / Ferculum, edulium, obsonium, dapes um: f. Edis gen: edzio/ walgikla.

potroyny groß / Nummus triplaris. patraynikas.

potrwożyć/ v. pomießáć kogo.

potrząsam czym / Vibro, quasso, concutio hastam, &c. trop: v Chełpie sie. Kratau kuo.

potrząsam czego sypiąc, miáry/ korcá/etc. Concutio, percutio mensuram. pakratau.

potrząsam czym co/ Inspergo, superspargo aliquid sale, &c. pabarstau.

potrzeba / Necessitas, Reykalas/ priwalimas.

potrzeba iest / trzeba/ Necesse est, necessum est, opus est, oportet. Reykia

potrzebnie. Necessariò, priwaliey/ reykalingas.

potrzebny/Necessarius, opus eo est. Reykiamas.

potrzebny / potrzebuiący czego/ Indigus, egenus, egens. indigens alicuius. priwalus.

potrzebuię czego / Egeo, indigeo re aliqua, desidero, requiro, posco aliquid. priwalau.

potrzeby / rzeczy potrzebne / Copiæ necessária, orum. requisita, orum, Reykiami dayktay.

potrzećie/ Tertiò, tertium. Treciu kartu.

potuchá / v. Otuchá.

potwárcá / Calumniator, conuiciator, insimulator. Apmeluototas.

potwarliwie / Criminosè, per calumniam, criminosissimè. Apmeluotinay. potworli-

potwarzliwy/Criminosus, calumniosus. Apmeluotus/apmelotinis.

potwarz/Contumelia, calumnia, crimen falsum. Apmelawimas.

potwarzam kogo o co/ Calumnior, criminor odio factũ aliquid Apmeluotu.

potwierdzam czego/ Affirmo, confirmo, comprobo, corroboro aliquid, padrutinu.

potwierdzánie / potwierdzenie/ Cõfirmatio, approbatio. padrutinimas.

potwierdźiciel/Confirmator, approbator, adstipulator. padrutintoiás.

potworá / Monstrum, prodigium, portentum, Roditkle.

poty / do tego czásu / Hactenus, tamdiu, eousq;, adhuc, patolay/tolay.

poty/ do tego mieśca. Hucusq;, vsq; eo, eatenus, ad id locorum. Tolay.

potyczka/ bitwa. Pugna, prælium, certamen, conflictus, acies. Sutikte.

potykacz/ Concertor, præliator. Susitikieias.

potykam śie iáko koń/ Cespito, as. labor pede. paklumpu.

potykam śie w czym/ trop: v. omylam śie.

potykam śie z nieprzyiácielem / Prælium committo, dimico, confligo, congredior cum aliquo. Susitinku su nepreteliu.

potykam śie z kiem / Occurro, obuiam fio alicui, obuiam habeo aliquem. Sutinku vnt kielo.

potykam co komu/Ingero, insero, do aliquid alicui. pakißu kam ku.

potykánie/ v. potkánie.

powab/ v. Nęta.

powabny/ v. Wab.

powaga/ powáżnośc. Grauitas, dignitas, maiestas. trop: Pondus, amplitudo. Didibe/ didumas.

powalam kogo / v. Obalam.

powalam śię/ Cado. puolu.

powalenie/ v. Vpadnienie.

powałká / Panis pauperum, medicorum, stips panicea.

powarzył mroz źioła/ etc. Frigus torret, adurit pawirino ßalna.

powążam kogo/ vide Waże sobie/ etc.

powążanie/ v. poszánowánie.

powążność/ v. powagá.

powążnie/ Grauiter, cum grauitate, præclarè & maturè dicere, &c. Didziev.

powążny/ Grauis, sedatus, valet authoritate, magnæ authoritatis vir. Didu.

powiada/ Ait, inquit, dicit. Tieg/ sako.

powiadacz/ Narrator, Relator. Sakitoias.

powiádáią/ Aiunt, traditur, fertur, sermo est, fama fert. Sako/ kalba/ bilo.

powiadam co/ Narro, refero, recenseo, expono, edissero aliquid. Sákau.

powiadam pisżocemu. Dicto, præco alicui voce. Sakau rasżunciam.

powiádánie/ Narratio, relatio. Sakimas.

powiastká/ Narratiuncula, sermunculus, Btla.

powiat/ Territorium, Prouincia, districtus, Szalis.

powiátowy/ Prouincialis. Szalies kurios.

powićie/ (Actio,) fasciatio, Suwistimas. (effectus) Fasciæ obuolutæ puero, Wistiklay.

powidła/ Succus prunorum aut ceraforum decoctorum. Sunka trisżta sliwu/ wisńiu/ etc.

powieka/powieki. Palpebræ, tegumenta oculorum. Wokas akies,

powiek brzegi z ktorych włosy wyrástáią/ Cilia orum. Krasżtay woku.

powiek włosy/ Pili vel libramenta palpebrarum, Blaksżtienos.

powierzam czego komu/ Committo, credo aliquid fidei alicuius. patikiu kam ku.

powierzchnie/ Leuiter, in superficie, modicè. Iz wirsżaus.

powierzchność/Superficies. Wirsżus.

powierzchny/ Extrarius, superficiarius Wirsżutinis/ wirsżuy essus.

powieść / Dictum. Tarme.

powieść známienita/ Apophthe-

Apophtegma, tis. n. Jśpati tarme.

powietrze/ Aër, æther, Cœlum. Oras.

powietrze morowe/ Pestis, pestilentia. Maras/ martuwe.

powietrzny / Aërius, Æthereus. Oro/ orinis.

powietrzny / vide Morowy.

powiewa / Ventilat ventus. pusto weias/pucia.

powiewánie / Flatus, afflatus, putimas weio.

powijam dziecie / Fascio (as) infantem. Suwisciu wayku.

powikłany / Implicatus, inuolutus. Suraysgitas.

powikłánie / Implicatio, complexus nexilis. Suraysgimas.

powinienem co czynić. Obligor, teneor, debeo, incumbit hoc mihi, Tuźriu/ kaltas esmi darit.

Powinność / vrzad/ Munus, officium, partes. prideriste.

Powinny/ winny / Debitus, meritus, iustus pri-derus / prigulis. *alit*: v. powinowáty.

powinowáctwo / Cognatio, necessitudo fraterna, &c. propinquitas, Gimtiste.

powinowáty / Cognatus alicuius, propinquus, coniunctus alicui propinquitate. Giminetas.

powłaczam co / powlocze / Superinduco. pawelku.

powłoka / Integumentum, inuolucrum. pawalkalas.

powod do czego / okazya. Occasio, ansa, patogibe/kielas/ budas.

powodz / Inundatio, Twanay.

powodzenie dobre/Successus, sors bona. Sekimysis gieras.

powodzi sie co/ Succedit, cedit res, Sekasi.

powołánie / wezwánie/ Vocatus, us vocatio, paßaukimas.

powolnie / v. posłußnie.

powolność / Facilitas inter amicos, Inteyka.

powolny / Tractabilis, promptus, Inteykius/ padarus.

powoływám kogo o taki wy

R 4

iaki wvstepek / Traho in crimen aliquem, paßaukiu.

powonienie zmyśl/ Odoratus. us. olfactus, us. pau-ostimas.

powoźe konmi / Aurigor. aris. pawežu.

powożenie / Aurigatio. pawežimas.

powroz / Funis, restis, Wirwe.

powrozek / ßnurek / Funiculus, resticula, Wirwele.

powroźnik / Restio, onis. restiarius. Wirwinikas.

powściągam kogo/ v. Hamuie.

powściągam się/ vide Hamuie się.

powściąganie się od czego/ Abstinētia vini, &c. Azusitureimas nuog ko.

powściąganie ięzyka/ Continentia, vel moderatio linguæ. Nuowaldzia liezuwio.

powściągliwie / Continenter, modestè. Nusituretinay.

powściągliwość/Cōtinentia, temperantia. Nusitureimas.

powściągliwy / Continens, temperans, Nusiturìs.

powściągliwy w mowie/ Cōtinens linguæ. taciturnus. Nusituris kalboy.

powściągacz/ Frenator, prohibitor. Nuwalditoias.

powśinogá/ v. Biegū.

powstáię / Erigo me, consurgo. Ateluosi.

powstánie / Consurrectio, Atelimasis.

powszechnie/ Communiter, generatim, Obelnay/ wisißkay.

powszechność/ Vniuersitas, genus, Wisotime.

powszechny / Communis, vniuersalis, generalis, Wisotimis.

powszedni dzień/ Profestus dies. Neßwyncziama diena.

powszedni grzech / Venialis culpa, leuius peccatum, Maža / lyngwa kalte.

powtarzam co / Repeto, itero, Vntru kartu ku darau/ kalbu/ etc.

powtarzánie/ Iteratio, repetitio, Vntras kartas ko. powtore/

powtore/ Secundò, iterum. Vutra vutru kartu

powzdánie / Mancipatio padawimas.

poymanie/ leſtwo/Captiuitas, pagawimás.

poymanie kogo/ Comprehensio, Nutwerimas.

poymuie kogo/imam/ Capio, captiuum aliquem duco pagaunu.

poymuie co myślą/ Concipio animo, capio, intellectu conſequor, Iß manau.

poyrzenie weſole/ Amænus locus, Ramu/ rami wieta.

pozad/ Retro, à tergo, paſkuy/iš ažupakalo.

pożądácz / Appetitor, affectator. pagieydeias.

pożądánie/ Deſiderium, optatum, pagieydimas.

pożądány/ Optatus, expetendus, Giéyſtas.

pożądliwość / Cupiditas, appetitus, Gieydulis pikras.

pożar / Incendium, Degimas.

pozbawiam kogo czego/ Orbo, priuo, ſpolio. Atimu.

pozbywam czego. Defungor, perfûgor curâ &c. Padaygiu.

pozdrawiacz / Salutator, paſweykintoias / ſweykintoias.

pozdrawiam kogo/Saluto aliquem, paſweykinu ku.

pozdrawiánie/pozdrowienie/ Salutatio. Sweykinimas.

pożeram co/ Deuoro, abſorbeo, praryju.

pozew/ Libellus forenſis, dica, æ Lakßtas tieſon pawadinus.

poziemki/Fraga,orum, žiemuogies.

poziewam / Oſcito. žiowauiu.

pozłacam/ złocę / Inauro, as. paaukſinu.

pozłacanie/Inauratio, deauratio. paaukſinimas.

pozłociſty / Inauratus, auratus, paaukſintas.

pozłotá / Auratura, paaukſine.

poznawácz/ Cognitor, pažintoias.

poznawam co/Cognoſco, agnoſco, pažiſtu.

poznawam ſię zktem. Familiaris vel notus alicui fio.

no pasiżiśtu su kuo.

poznawánie / Cognitio, agnitio. pażintis.

pozno/ Sero, tardè. Welay.

pozny / Serus, tardus. Welus.

pożog / Incendia vrbium, villarum, &c. padegimas.

pozor / okazałość / Species, ostentatio. porodibe/ rayßkibe.

pozornie/ Ad speciem, spectatissimè. parodinay.

pozorny/ v. Okazały.

pozostaię/ Remaneo. Atliekiu/ atliekmi.

pozostały / Residuus, reliquus, Atlikis.

pozwalam / v. Dozwalam.

pozwánie/pozywánie/ Vocatio, citatio in iudicium. pawadinimas tieſō.

pożyć nieprzyiáciela/ etc. Conficere aliquem. Jweykt neprietulu.

pożyczalnik co pożycza komu/Creditor, commodator. Vnt vnkścios duodus/paunkściotoias

pożyczalnik/ co v kogo pożycza / Qui mutuò vel commodato accepit. Vnkściaimis.

pożyczalny / pożyczkowy/ Mutuo, mutuatitius. Vnkścia imtas.

pożyczam komu czego/ Commodo, do mutuum, mutuo, as. Vnkściu duomi/ paunkściotu.

pożyczam / Mutuum sumo, mutuor. Vnkściu imu.

pożyczánie / Commodatio, mutuatio. paunkściaimas.

pożyczána rzecz/ Mutuum, commodatum. Vnkscia.

pożyczony / Mutuò sumptus, mutuatus. Vnkscia imtas.

pożyczkiem/ Commodatò. Vnksciu.

pożyskáć kogo / vide Náwrácam. pateßkot.

pożytecznie/ Vtiliter, Naudingay/ su naudu.

pożyteczny / Vtilis, conducibilis. Naudingas

pożytek/Vtilitas, emolumentum, fructus. Nauda.

pożywam kogo/ Citò, diem dico. pawadinu tieſon.

pożyᵃ

pożywam pokarmu/ Vescor, escis. Walgau.

prabába / Proauia. probaba.

praca/ Labor. Darbas.

pracowićie/ Operosè, cum labore. Darbiey.

pracowitość/ Operositas, assiduitas laboris. Darbiste.

pracowity / robotny/ Operosus, laboriosus. Darbus.

pracuie / Laboro, suscipio, sustineo labores. Dirbu.

pracz / Lotor, Weletoias.

práczká/ Lotrix Weletoia.

pradziad / Proauus. Prodiedas

praga/ pregierz/ Palus numellarius. Kuolas grundinis.

pragne / Sitio, ardeo siti. Trekßtu.

pragnienie / Sitis. Troßkimas/troßkulis.

praktyk prawny/prawnik/ Iurisconsultus, versatus in causis. Tiesimkas/ tiesas numanus.

praktyká/opowiadanie przyßłych rzeczy. Diuinatio. Apsakimas busiunctu daiktu.

prałat/ Antistes, Præsul, Sacerdos maiorum gētium. Kunigas didisis.

prałatura/ Antistitiū, Sacerdotium dignius. Kunigiste didesne.

pram/pre/ vt zeprzałem/ Æstuo, sudo ob æstum. Kaystu nuog karścio/ ßuntu.

pranie/ Lotura. Weleimas.

prasa papiernicza drukárska/ etc. Prælum. Spaustuwe.

prasa winniczna. Torcular, torculare. Spuustuwe winicios.

prasuie/ Premo prælis, subijcio prælo. Spaudziu

prawa reka / prawica / Dextera & dextera. Tiese/ desine.

prawda / Veritas, verum. Tiesa.

prawdziwie / Verè, verissimè, reuera. Poteysiey.

prawdziwy, istny/ Verus, verax Tiesus.

prawidło/liniał z drewna/etc. Regula, linea, perpen-

perpendiculum fabrorum. Taysikle.

práwie / iák miarz/ Planè, fermè. Telsiey.

prawnie/Ex iure, legitimè, iure optimo Pagal/ palig tiesos.

prawnik/ v. praktyk. Tiesinikas.

prawny / do prawa nálezacy / Iuridicus, Legalis, forensis. Tiesiosp prigulis.

prawo do czego / Ius, Dominium. Waldzia.

prawo / / Ius, v. Vstawa. Istatimas.

práwo dáię / stánowię, Ius statuo, legem fero, sancio. Tiesu istatau.

prawodawcá / Legis lator, dator, scriptor legum. Tiesastatis / tiesadawis.

prawość / Rectum, rectitudo. Tiesibe.

prawuię się z kiem / Iure ago, contendo. Biliyeiu.

práwy / Dexter.

prawy. Certus, germanus, legitimus. Teisus.

praże / Frigo, torrefacio. Sprogimu.

precz / Peregrè, longè procul. Szalin/ tolin.

precz z tąd / Apage, concede hinc. Eyk szalin.

prega / Virga. Rūdas.

pregerz / v. pregá.

pret / v. Lasta.

pretki / Celer, citus, pernix Graytas / weykus / stropus.

pretko / Celeriter, velociter, citò. Graytay / weykiey.

pretkość / Celeritas, pernicitas. Graytibe.

probierz / rozsądnik / Arbiter, Censor, iudex. Megintoias.

proboszcz / Præpositus. Wiresnis kunigas.

probostwo / Præpositura. Wiresnibe kunigistes.

Proca pospolita mała. Funda. Wikkšne.

procarz / procnik / Fūdibularius, funditor. wikšinikas

Proces / v. postepek.

Processya kościelna / Supplicatio euntium ad templa, per vrbem, per Compita, Processio Sacra. pracesšia.

Proch / pel / Puluis. Dulkies.

proch

Proch ruſznicʒy / Puluis nitratus, tormentarius. parakas.

Prochnieie / Putreſco, cariem ſentio. Puſtu/ ſudrunu.

Prochnienie / ſprochniałość. Caries. Puwimas.

Prochno/ Caries, lignũ putridum. Medʒias ſupuwis.

Prochownicá / Theca pulueris nitroſi parakaunicia.

Prog / Limen, n. Slynkſnis.

Prokurátor / Patronus cauſarum, orator forenſis. actor cauſarum. Prákuratoras/ tieſinikas.

Promień/ Radius Saules ſpindulis.

Proporcya / pomiernośc / Proportio. Analogia. paliginimas.

Prorocki / Vaticinus, propheticus, pranaſingas.

Proroctwo, Prophetia, oraculum. pranaſiſte.

Prorok/ Propheta, æ m. Vates ſanctus. pranaſʒas.

Prorokini / Prophetis, idis. f. vates fæminæa pranaſieia.

Prorokuie / Vaticinor, auguror, oraculum edo. praneſʒu.

Prośie / prośiotko/ porcellus. parſʒas.

Prośna świniá / Feta ſus. parſinga kiaule.

Proſo/ Milium. Soros.

Proſtak/ proſtota/Simplex homo, rudis. Nemokitas.

Proſto/niekrʒywo/Recta, recte. Tieſiey/tieſiogiey.

Proſto/ po proſtu/Simpliciter. Iʒtiſay.

Proſtość / Rectitudo. Tieſibe.

Proſtowánie/Directio Tayſimas.

Proſtuie co / Ad libellam, ad regulam, ad perpendiculum colloco Tayſau/ tieſium darau.

Proſty/ Rectus, direct', Tieſus.

Proſty/ niewytworny. Simplex, rudis, inartificialis Netikis / neiʒdabintas.

Proſʒe/Rogo, peto, poſco, Meldʒiu.

Proſʒe / prochem poſypuie / Puluere aliquem oppleo. Dulkinu.

proſʒek/

Prošek / Puluiſculus, Atomus, f. Dulkiele/krisſtelis.

Proteſtuię ſię przeciw komu / Reclamo alicui. Apſiſakau prieš ku.

Protokol/ ſpiſek/ Protocollum, Surašzas.

Prowadzę / Duco Wedu.

Prowadz-- -- zo pocześnie / Comit-, proſequor abeuntem pralidžiu

Prowadzę ſię / przeprowadzam ſię / Migro ex vrbe, commuto locum, ſedem, Gabinuoſi.

Prowadzenie kogo poczeſne / Comitatus, us. pompa ſolennis, pralideimas.

Prowadzenie ſię / Migratio, mutatio ſedis, loci. Gabenimaſis.

Prowadziciel/ Ductor. Wedeias / wadziotoias.

Prowent/ Annona.. Nauda/ wayſius metuoſe inamas.

Prozba/Petitio, precatio. Malda.

Prozno/ v. Daremnie.

Proznomowny / Vaniloquus, Tuściakalbis.

Prozność / marność/ Vanitas, futilitas. Tuštube/ niekas.

Proznowánie/ Otium, deſidia, pateyka.

Prozniuiący / Otioſus, Dikas/ pateyktus.

Prozniuię / Otior, ferior, vaco. pateykiu dikau-iu

Prozny / Vanus, inanis. Tuščias.

Prum / Hippago, inis. ponto, onis paramas.

Pruſy/ Pruſſia. pruſay.

Pruſak / pruthenus. pruſas.

Pryſkam / Spargo aquâ vel conſpergo aliquem aquâ, Taškau.

Pryſkowánie / Inſcriptio frontis, ſtigma, tis, n. nota publica, Jžimeimas.

Pryſkowány / Inuſtus, inſcriptus, literatus frontem, Jžimetas.

Pryſkuię kogo/ Stigma alicui inſcribo, Jžimiu/ žymy darau.

Pryſzczel ná ćiele / puſtula. putekšlis.

Prywátnie / priuatim, in priuato. Jpaciey.

Prywátny / priuatus, domeſticus, Jpatus/ namikštis.

priwet.

prywet/ wychod / Latrina, Reykiawiete.

przadká / Lanifica, Werpeia.

przadzíono / Volumen staminis vel filorum. Werpalas.

przaśnik / przaśny chleb/ Azymus panis, non fermentatus. preſka duona.

przaśnikow świeto / Azyma, orum. preſkienos

prze boiáźń / prze co/ etc. v. Dla/ czemu.

pre ſie czego / zapieram ſie / Nego, inficior aliquid, Ginuoſi.

przebaczam / v. Zapamietywam.

przebaczam wine / v. Odpuſzczam.

przebarſzczam / przewodze ná kiem. per ſummam iniuriam aliquem exagito. Abidźu/ ſloginu ku.

przebieg / przebieżenie/ Tranſcurſus, pertekieimas.

przebiegam przez co/ percurro,tranſeo. pertekú

przebieram/ v, Obieram.

przebijam co / kogo/ Tranſuerbero , transfigo. perforo, perdurīu / perſmegiu.

przebija papier/Tranſmittit literas papyrus pereyt.

przebrnąć / Trano, tranſeo flumen,vndo, perbredu.

przebudowáć co/Reædifico , reſtauro . perdarau ku.

przebudzam kogo/ Inquieto, exſuſcito aliquem, prikieku/ pakirdźiu.

przebyty/ przebytny/ peruius , penetrabilis , ſuperabilis, per:eiamas.

przebywam gdźie / v. Bywam gdźie.

przechadzam ſie / Inambulo domi , deambulo, ſpatior, Waykſztineiu.

przechadzká / Ambulatio, deambulatio, waykſztineimas.

przechera / Naſutus, Kitrius.

przechod/ v. prześćie.

przechodze przez co/ Tranſeo per locum , peruado , tranſcendo, pereymi.

przechowywam / vide przyimuie kogo.

przechwa-

przechwalić co/kogo/ præter, vel supra dignitatem, & nimiū laudare aliquem. pergirt ku.

Przechwycenie. Interceptio Aiugawimas.

Przechwytawam / v. Przeymuie.

Pochylam/ Aliquid ad perpendiculum positum inclino. pralynkiu.

przeciąg placu/ ábo czasu / Interuallum, spatium, interstitium temporis, vel loci. Terpuwiete ir terpumete.

przeciągam co / Pertraho, tra ho per, &c. pertisiu/ perwelku.

przeciągam się / Pandiculor. prasiwarzau.

przecieкam / Perfluo, perpluo. perteku.

przecieram oczy/ Præ tergo oculos, praßluostau akis.

przecinam co / rozcinam/ Discindo, præcido mediū al quid, perkiera.

przecisnąć się przez co. Turbam confertam penetrare, persiwerzin per ku.

przeciw / przeciwko/ Aduersum contra. prieß.

przeciwiam się/ v. Opieram się.

Przeciwnie / E contrario, è diuerso, contra, prieß.

przeciwnik / Aduersarius, contradictor, æmulus prieśinikas.

przeciwność/ Aduersitas, res aduersæ, afflictæ, Sloga/ wargas.

przeciwność rzeczy miedzy sobą / Contrarietas, repugnantia, prieśingiste.

Przeciwny / Aduersus, contrarius. prieśingas / prießus

przecká/ Fibula, Sagtis

przecz/ v Czemu.

przeczę / Contradico, refragor alicui, resisto, repugno, prießtarausiu.

przeczenie / Contradictio, prießtartis/prießtarme.

przeczyniam / v. przerabiam.

przeczytác/ Translegere, perlegere. perskaytit.

przed/Ante, coram ob, præ, in. pokim/pas/ties.

przedaie / Vendo, venundo, distraho merces. parduomi.

przedanie / Distractio, venditio. pardawimas.

przedáro-

przedárowáć kogo / Corrumpere pretio, pecunia, lenire muneribus. perdowanoiu ku.

przedawácz / przedawcá/ Venditor, pardawelas / parduodus.

Przedawánie / Venditio, pardawimas.

przedayna rzecz / Suspensa bona, venalia, promercalia, ium. parduodamas daytas.

Przedaynie/ Venaliter, vendibiliter. parduotinay.

Przedayny/ Vendibilis, venalis. parduotinas / parduodamas.

przede/ Neo fila, lanas, &c. torqueo fusos, Werpiu.

przededniem / Antelucano tempore, appetente luce, pirm außros.

przedłużam/ Produco, prorogo, prolongo tẽpus. pratisiu/ prailginu.

przedłużenie/ Prorogatio, productio. prailgis gen: gio / pratisa.

przedmieście / Suburbium pamieste.

przedmowá / przemowá/ Proœmium, præfatio, prologus, prakalba/pratarme.

przedni/ celny/ Primo omnium, præcipuus, princeps. pirmaßis / pirmutinis.

przednia rzecz/ Primũ, caput, quod potissimũ est. pirmaßis daykas.

przednie/ Præcipuè, inprimis, apprimè, pirmutinay.

przedniejßy / Prior, potior, pirmesnis / gieresnis.

przedpołudniowy/ Antemeridianus, pirm widudienis.

przedrukowáć/ Iterum imprimere, Vztru kartu isp ausst.

przedrzemáć się / vide przespáć się.

przed się/ v. Jednák.

przed się biorę/ v. stánowie v siebie.

przedsiewzięcie/ vide postánowienie.

przedsięwzięty / Propositus, pastatitas.

przedsionek / Vestibulum, propylæum, priemene/ priesenis.

przed tem/ przed tym/ Ante, antea, pirm.

Z przedwie-

Przedwieczny / Qui ante secula est. pirm-umžio essus.

Przędza / przędziwo / Fila neta, tracta, n plur: Werpalas.

Przedział / przedzielenie / Discrimen, interuallum, perskirimas.

Przedzielam / Interpungo, distinguo, perskirtu.

Przedzielnica / Discerniculum, acus criminalis, perskirkle.

Przedzieram co / vide Drapie co.

Przedzieram się / Perrumpo, penetro, persiwerżžiu.

Przedzierżgnąć się w co / Transfigurari, transformare se in aliquid. pawirst ing ku.

Przedzierżgnienie. Trāsmutatio prasimaynimas

Przegadać kogo / przedysputować / Confutare dictis, conficere, vincere disceptatione aliquem. perkalbet.

Przegadywā się z kiem / dysputuie się. Disputo, dissero, contendo verbis. prießterauiu su kuo.

Przegadywánie się z kiem / Disputatio, disceptatio prießtarte su kuo.

Przeginam / Plico. lynkiu.

Przeginanie / przegibanie / Flexus, us flexio. lynkimas / lynkre.

Przeglądam co / Recognosco, perlustro oculis, animo. perweyzdziu.

Prieglądanie czego Inspectio, lustratio, recognitio perweyzdeimas.

Przegniło / purrefactū est aliquid Supuwo.

Przegorzáły ná poły / Semiustulatus, perdegis.

Przegradzam / Intersæpio, pertweriu

Przegrawam / trace, perdo ludum prazaydžiu

Przegroda / przegrodzenie / Dissepimentum, pertwerimas.

Przegrody w ßpikle-rzach / Lac°, us. Aruoday.

Przegryzam / perrodo, exedo, perkrimtu.

Przegub v palcow / Nodus. Krumplis.

Przeiádam co / vt máietność / etc. In cupedias omnia bona profundo. Su emi.

Przeiáßczká. Vectatio, equita-

equitatio animi cauſa ſuſcepta. praſiwaziinelmas

przeiazd/ Tranſitus,us. tranſmiſſio traiectus. perwaziawimas.

przeiecie/ Interceptio, pagawimas.

przeiednany / Reconciliatu facilis. Suderinamas/ ſuderetinas.

przeiednywam kogo / Placo, reconcilio aliquem mihi. Suderu ſu kuo.

przeiezdzam przez/rc. perequito aciem, &c. perwaziuoiu / perioiu.

przeiezdzam/przechodze mimo / præteruehor, prætergredior, prætereo. prawaziuoiu.

przeiezdzam ſie czeſto. Commeo aliquo, diſcurro equo, &c. praſiwazineiu.

przeiſtoczenie czego w co / Tranſſubſtantiatio. perſimaynimas.

przekabacić/ v. przewyżſzam.

przekalam / przeſzywam ſzydlem/ etc. Deſubulo, tranſſuo. perdurtu.

przekeſnie co / Diuido aliquid dentibus aut morſu: perkrimtu/perkimdu.

przekeſitytel / Semidoctus. Nepermokitas.

przekład / przekładanie / Interpretatio. perguldimas.

przekładacz / Interpres. perguldítoias.

przekładam ná inſze mieyſce/Tranſpono, trãſfero. prakielu/praneſzu.

przeklectwo / przeklinanie / Diræ, execrationes, Anathema. Kieykaſtis/ kieykimas.

przeklety / Exſecratus, exſecratione deuinctus, prakieyktas.

przeklinam/ Male precor, maledico. Kieykiu.

przeklinanie/ Deteſtatio. maledicto,

przeklectwo / Maledictum maledictio. Kieykaſtis.

przekloty / Traiectus. perdurtas.

przekluwam/percudo, pertundo. perkalu.

przekonywam / Conuinco, coarguo rationibus, pergalu.

przekop/v. Kow/okop. prrkaſas.

przekopywam co/perfodio. perkaſu.

przekowác co ná co inſzego/

ßego / Recudo, conflo in aliud quid, perkalu.

przekrawam co / Diuido cultro aliquid, discindo, perriekiu.

przekrćić się / Iterum baptizari, mutare nomen. persikrikßtiju.

przekreßam co / zamazuię / Interlino, induco, cancello testamentum. Aiżntepu.

przekreßenie w kśięgach / kreska. Superinductio, Aiżutepte knigose.

przekßtałtowáć / przeformowáć / Transfigurare, transformare, permaynit.

przekßtałtowánie / przeformowánie. Trāsfiguratio, mutatio formæ, metamorphosis, permaynimas

przekßtałtowány. Trāsforinis, mutatâ formâ. permaynitas.

przekupień / propola. pardawejas.

przekupká / Venditrix, papirkieia.

przekupuię / Cauponor. prekauiu.

przekwintarz. Fastidiosus. Nuobuodus.

przekwintowánie / Fastidium, mollitia animi, Boduimasis.

przekwintuię / Fastidio, luxurior delicijs Boduiuosi.

preladowáć / Nauem nimium onerare. perkraut.

przelatam / præteruolo, perlabor, praskrindu.

przełażę przez płot / Transcendo sepem. perlindu per tworu.

przeleknęły / Exanimis metu, territus, pauidus, Nusigundis.

przeleknąć się / pertimesco, extimesco, expauesco, Iżsigustu.

przeleknienie. Consternatio, exanimatio. Iżgustis.

przelewam co / Transfundo aliquid. praleiu.

przelewánie / przelew / Transfusio. praleimas.

przełknąć / Transmittere per guttur. Nurit.

przełożeństwo / Præfectura, præpositura. Wiresnibe.

przełożony / *Adi:* Cœteris omnibus antelatus. prakieltas vnt kitu.

przełożo-

przełożony. *Subst:* Præfectus, præses, præpositus, superior. Wiresnis/prakielunas.

przemagam/Præualeo, supero, vinco pergaiu.

przemagante. Præpollentia, pergaleimas.

przemakam / Permadeo. totus pluuia madeo. permiykstu.

przemarnowáć/ przelotrowáć. Abligurire, profundere, dilapidare, decoquore bona. Iżgayśint.

przemárzznąć / penetrat, peruadit gelu, persulu.

przemawiam / proloquor, emitto verbum. prakalbu.

przemiána / Vicissitudo, alternatio, per vices successio. Atmayna.

przemieniam co/ vide Odmieniam.

przemienienie / vide Odmiana.

przemierzły/v. Brzydki

przemijaiąc/In transitu, præteriens, obiter, praeiunt.

przemijaiący / vide Nietrwały.

przemijam / v. Mijam co.

przemijanie / Præteruectio, traiectio. praeyga

przeminienie / Transitus. praeyga.

przemowienie do kogo/ Alloquium, allocutio. prakalbis/ prażodis.

przemożenie/możność. Facultas copia, vires. Iżgaleimas/ iżgale.

przemycam/ v. Clo przeieżdżam.

przemycenie/ Vectigal fraudatum. Muyto nemokieimas.

przemycony / Qui vectigal non soluit. Muyto nutraukieias.

przemysł/ Solertia, ars, consilium. Sumania.

przemyślam/ Præmeditor pramanau.

przemyślanie o czym. præmeditatio. pramania.

przemyślnie/ Solerter. pramaniinay.

przemyślny / Solers, prouidus. pramanus.

przenaymuię kogo ná co / pretio induco aliquē, suborno, submitto. pasumdau.

przenieważam się

Fides mihi non habetur. Netiki kas mani.

Przenikaiący / penetrabilis, vibrans. praeius per widuri.

Przenikam / penetro, permano. pereymi.

Przenikánie / penetratio, praeimas.

Przenośiciel / Translator. praneśiejas.

Przenośiny / Repotia, orum. praneśinos.

Przenoßę / Transfero, transporto. praneßu.

Przenoßę się do kąd / Migro. Jßigabenu / ißikraußtau.

Przenoßenie / przenieśienie / Trāslatio, transportatio. praneśimas.

Przeor. præpositꝰ monasterij, Cœnobiarcha. Wiresnis. kließtariaus

Przeorywam rolą. Resartio, repastino. Kartotu.

Przeorywánie / Repastinatio, Kartoimas.

Przepalam co / Peruro, perdeginu.

Przepaść / Hiatus. Giluma bedugne.

Przepasánie / Præcinctura. periuosimas.

Przepasány / Cinctus periuostas.

Przepasuię / præcingo, periusiu.

Przepędzā bydło przez etc. Ago pecus per, vel transflumen. perwarau.

Przepiiam co / Oppignoro pro vino libellos, &c. pragieriu ku.

Przepiekam / Nimis asso, perkiepinu.

Przepieram / perpello. perspiriu.

Przepiłowáć / Serra diuidere. pertrint.

Przepiorka / Coturnix, f. piepala.

Przepis / Exemplar literarum, chirographi, &c. pertaßas.

Przepisuię / Transcribo, perscribo. pertaßau.

Przepłácić / Carè emere, Brungiey pirkt.

Przeplatam / Intexo, intersero. perrezgiu / perpinu.

Przepłátanie / przekładanie. Traiectio, perrezgimas.

Przepłynąć / Trano, transnato perplaukiu.

Przepłynienie / Transfretatio. perplaukimas.

Przepowiádam co przyßłego / prædico, prænuntio. praneßu.

Przepowiedziány/ prædictus. pranc̈ßtas.

Przepraßam / Deprecor, veniam poſco. Meldźiu atlaydos.

Przepraßanie/ Deprecatio veniæ. Meldimas atlaydos.

Przeprawiam ſie przez morze/ v przeplynąc.

Przepráwiam woyſko przez. Traijcio, transporto. traduco copias. perwedu kartu.

Przeprowadzenie kogo / Traductio, perwedimas.

Przeprowadzanie ſie. Migratio. perſigabenimas.

Przeprowadziciel. Traductor perwedeimas.

Przeprzegam konia / Transiungo equum. prakinkiu arkli.

Przepukly / Ruptus, diruptus. praplisis.

Przepuſzczā kogo przez Transmitto, do iter, tranſitum per agros. perleydźiu.

Prepuſzczam czlowieku/ Parco, ignoſco. Apleydziu.

Przepuſzczā woſk/ loy/ Iterum liquo. perleydziu.

Przepuſzczenie przez/ Tranſmiſſio, perleydimas

Przepycham co / Trudendo, tundendo aliquid traijcio, tranſmitto. perkalu/ perſtumiu.

Przerabiam / Reformo, reconcinno. perdarau/ perdirbu.

Przerazam / percello, perſtringo aures, &c. perſmegiu.

Przerazliwie/ Acutė. perſmegtinay.

Przerázliwy/ Vibrans, perſmegtus.

Przerebuie / Diſcindo in partes. perkiertu.

Przerebuie lás / Aperio viam. iter perſiluam, praſkinu.

Przerwa/ Abruptum,n. præcipitium, abruptus locus, prærupta rupes, &c. pranaßas.

Przerwánie rzemyka/ etc. Ruptio, corrigiæ,&c. pertraukimas.

Przerwány / Interruptus, ſolutus. pertrauktas.

Przerywacz mowy. Interpellator, oblocutor. pertraukieias kalbos.

Z 4 Przery-

Przerywáiąc mowić/ Interruptè, cæsim loqui, pertraukiay kalbet/ su pertrauku.

przerywam/ Rumpo, præcido. pertraukiu.

przerywánie mowy/Interpellatio. pertraukimas.

przerzeczony/ Præfatus, supradictus. pamìnetas.

przerzedzę ſad/las/et. Aperio viam, iter per ſiluam. perſkinu.

przerzedziło ſie czego. Parum eſt. Jſſilaſe.

porzucam co/ Iecio in alium locum. permetu.

przeſady/ winá prá-wna/ Mulcta ob rem iudicatã, litis æſtimatio. Mokiemas azu tieſa paritu.

przeſadzam plonki/ Transfero plantam, transplanto arborẽ perſodinu.

przeſalam co/ Vltra modum ſalio. perſudzinu.

przeſchły/ Peraridus. perdzinwis.

przeſcie/ Tranſitus. pereyga.

przeſcielam/ Interſterno, interijcio ſtramen pomis, &c. perklotu.

przeſcieradło/Linteum, ſindon, f. linteamen. praſtirtá.

przeſiedzieć kogo/ Vincere aliquem ſedendo. perſedet ku.

przeſiewam/ Cribro, as. Sijotu.

przeſiewánie/ Caſtratura ſiliginis. Sijotimas.

przeſiewány/ Caſtratus, cribellatus, perſijotas.

przeſilam ſię/ Nimio conatu vires exhaurio, frango. pergilſtu.

Przeſkákuie/Tranſilio, ſupero ſaltu. perſzoku.

przeſkoki. Via Budas.

przyſkrobáć/ Præradere, abradere. perkaſit.

przeſládowánie/ Infeſtatio, vexatio. perſekioimas.

przeſládowcá/ Vexator, exagitator. perſekiotoias.

przeſládmo kogo/Inſector, vexo, perſequor. perſekiotu.

przeſlicá/ Pes aut baſis colus. Warpſtis.

przeſtáie/ przeſtawã. Ceſſo, ſuperſedeo, deſiſto. palaujin.

przeſtanek/ popprzeſtánie.

ſtánie/ Ceſſatio, intermiſſio. palowimas.

Przeſtáwiam / Transfero de loco in locum. perkielu.

Przeſtepcá / przeſtepnik / Violator, träſgreſſor iuris, &c. praźingiezas.

Przeſtepny rok / Biſſextus vel biſſextilis ann9. praźingia mi metay.

Przeſtepſtwo/ Contra legem factum, comiſſum, delictum. praźingimas tieſes.

Przeſtepuię co/ Tranſcendo, tranſilio, tranſgredior. praźingiu.

Przeſtrá ßam kogo. Percello, perterrefacio, conſterno metu. Nugundźiu.

Przeſtrogá / Cautio, præmonitio, cautela. praſergieimas/ praſarga.

Przeſtrzegácz/ Præcautor, præmonitor. praſergietoias.

Przeſtrzegam kogo / Præcaueo, præmoneo praſiargu.

Przeſtrzelić / Traijcere aliquem telo, globo plūbeo, praßaut.

Przeſtwor/ Laxitas, capacitas, Erdwibe.

Przeſtrono/ Laxè, Erdway.

Przeſtworny / przeſtronny / Laxus, capax, Erdwas.

Przeświadczyć co ná kogo / Teſt.bus arguere, conuincere, planū facere. Auditoiays iweykt.

Przeſychám / Mediocriter ſicceſco, perdźiußu

Przeſypiam ſię / Condormiſco edormio. praſimiegmi.

Przeſypiam ſię w południe/ Meridior. paguoluoſe miegmi.

Przeſypuię/ Vltra modum vas impleo, prapilu.

Przeßkadzam / Obſto officio, impedio, Kludźiu

Przeßkodá / zawádá/ Impedimentum, incommodum. Klutis/klante.

Przeßkodnik/ Interpellator, morator, Kluditoias.

Przeßkodny / Impediens, qui eſt impedimento. Kludźius.

Przeßkodzony / Impeditus. Aźukluditas.

Przeßły / Anteactus, antecedens, praßokis.

Z 5 Przeta-

Przetaczam. Transmoueo in alium locum. perkitu.

Przetłukiwā co. Tundendo perfringo. perdauziu.

Przetłumaczyć / vide Przekładam.

Przeto/ v Dla tego.

Przetracam/ Perfringo, perdauziu.

Przetrwáć/ Pertolerare. perkist.

Przetykam nić / igłe/ Traijcio filum per aliquid. Iwertu siulu.

Przewágá / ważenie kosztu ná co/ Liberalis effusio pecuniæ & laboris aggressio propter aliquid, Isradimas.

Przewarzam / znowu warzę/ Recoquo, perwirinu.

Przeważā co/kogo. Prægrauo, præpondero. Persweriu kitu.

Przeważny/ Sumptuosus homo, Isrundus.

Przewierciány/ Perforatus, Pergrisstas.

Przewierciec/ Terebra perforare, Pergrizt.

przewietrzam co / v. Wietrze. Wedziu.

Przewiewa wiatr/perflat ventus perpucia weias.

Przewięzuie / Cingo, ligo medium. perrisu.

Przewracam kogo przez nogę/ Supplanto. permetu per koiu.

Przewiniam co / Delinquo, reus fio culpæ, Nusidemi.

Przewłaczam co. vide przedłużam.

Przewodna niedźiela/ Octaua dies Sacri Paschalis, Dominica in albis, prawaday.

Przewodnik/v Wodz.

Przewodzę kogo przez co / v przeprowadzam.

Przewoz/przewożenie. Traiectus, us transuectio. persiweźimas.

przewoz / przewożne/ Naulum, portoriū Mokiesstis mnog perweźimo.

Przewożę kogo/Transsueho, traijcio aliquem per flumen. perweżu.

Przewoźnik czołnem/ Lintrarius, nauiculator, nauicularius perweżeias.

Przewracam co / wywracam. Inuerto, peruerto. Apwerciu.

Przewra=

Przewracánie / przewrocenie/ Euersio, inuersio. Iżwertimas.

Przewrotnie/Deprauatè peruersè. perwerstay.

Przewrotny woz / Facilis verti,currus. Szwerstingas.

Przewrotny / tr: peruersus, perwerstas.

Przywykam/ v. przeymuie.

przewyższam/ celuie/ Antecello, antecedo, supero, praeyni kitu.

przeymuie. Intercipio. Ażugaunu.

przeyrzány/ Præuisus, prażwalgitas.

przeyrzenie Boskie / Prædestinatio, præscitio. prażwalga.

przez co / przez kogo/ Per... per ku.

przeżiebnąć / Perfrigescere. perszalt.

przeżimowáć / Perhiemare, tolerare hiemem... perżiemuot.

przeznaczam / præsignifico, præmonstro, portendo. prażimiu.

przeznáczony / præsignificatus,præmonstratus. prażimetas.

przezroczystość/klar/ Limpitudo, transparentia, perluciditas, Waystibe.

przezroczysty / klarowny/ pellucidus, translucens, limpidus. Waystus.

przeżuwa bydło / Remando, is. Rumino. Gramulu.

przeżuwam dźiećieciu. præmollio cibum puero. Sużindu.

przeżuwánie / Ruminatio, Gramulimas.

przezwisko/ Cognomẽ, agnomen, pawerde.

przeżyć kogo/ Vincere aliquem viuendo,superstes sum alicui, pragiwẽt kitu

przezysk sądowy/ Lucrum ex lite. Nauda iż tiesos.

przezyskuie co ná kiem. Aufero aliquid iudicio, aufero litem. paieszkau vnt tiesos.

przezywam / przezwisko sromotne daię/ Cognomina ridicula, probrosa impono, affingo. Wardus piktus duomi.

przodek/przednie mięsce/ principatus, us. primatus, us. pirmatis/pirmiste.

przod-

przodkowánie/ Auſpicium, imperium pirmibe

przodek/ Auctor generis, ſanguinis, pirmaſis giminey.

przodkowie / Maiores, veteres, priores noſtri. Sientie-ij muſu.

przodkuie w czym/Obtineo principatum, primum locum habeo. pirmas eſmi.

przy/Ad, ſub, inter penes. &c. pas prieg/ etc.

przybiegam/ peruolo, accuro, priteku.

przybieram / vide Obieram.

przybiiam co/ Figo, affigo aliquid clauo, prikalu

przyblakáć ſię / Errore viarum deferri, priklaydnot.

przybliżam ſię do czego/ Appropinquo alicui, propiùs accedo ad aliquē, priſiartinu.

przybudowáć co / Adſtruere, acceſſionem ædibus adiungere, priſtatit ku namump.

przybyß mieśiąc. Adſcititius, intercalaris mēſis. pridnotinis.

przybytek/ v. Mieſzkánie.

przybywa czego / Augeſcit, creſcit, aliquid numero, ſurgit opus, acceſſio fit ad aliquid. Auga.

przybywam/ v. przychodzę. Ateymi.

przybywánie/ Acceſſio, incrementum, Skalſa.

przychodzę do kogo/ Adſum, aduenio aduolo, Ataymi.

przychodźień/Aduena, æ. m. Ateywis.

przychylny/v. Chetny.

przyciągam kogo co/ pertraho, attraho, pritrauktu/ pritiſiu.

przyciągánie / przyciągnienie / Attractio, pritraukimas.

przyćiemnieyßy/ Subobſcurus, minus clarus, aliquantò obſcurior, tumſokus.

przyćieńßy. Subtenuis. laybokas.

poćierpieć / Aliquantum, modicum quid pati. prikiſt.

przyćieśnieyßy / Subſtrictus. Siaurokas.

przyćięßßy/Subgrauis, ſubmoleſtus, Sunkiokus.

przyćinam co / niſko vćinam / Secundum terram ali-

ram aliquid ſuccido, prl- kiertu.

przyciſkam co / kogo/ Vrgeo mole aliquem, apprimo. prlſpaudźiu.

przyczerniczyſzy / Subniger. Juodokas.

przyczyná / Cauſa, ratio, prieżaſtis.

przyczyná / Depreca tio, allegatio, ſuffragatio. Aźutarimas.

przyczyńcá zá kiem/ Deprecator , precator. Aźutaritoias.

przyczyniam czego / Multiplico. paaugmu.

przyczyniá ſię zá kiem. Supplico alicui, pro alio, poſtulo pro aliquo & deprecor Aźutariu.

przyczytam /Attribuo, adſcribo, aſſigno, priſkaytau/ duomi kam.

przydáię / Addo, adijcio, ſubiungo. pridúomi.

przydatek / przyczynek / Additamentum, appendix, corolarium. priedas.

przydatny przyczyniony. Adſcitus, adſcititius pridetinis.

przygáná / nagáná / Vituperatio, reprehenſio, improbatio. papeyka.

przygániácz / Improbator, carptor. peykietas.

przyganiam komu. Sugillo, carpo, peykiu.

przygány godny. Vituperabilis, accuſandus. peyktinas.

przygárnąć / Applicare aliquid ad. priglauſt.

przygárść / przygárśnie/ Vtraq; manus cauata. Rieſzkucios.

przyginam gałęźi/Inflecto deorſum, vel ad me frondes, &c. prilynkiu.

przyglądam czego/ v. pilnuię.

przygodá/ v. przypadek.

przygodny/przydatny/ Valet ad aliquid, aptus ad aliquid, patogus.

przygorzáły/ Aduſtus, pridegis.

przygotowánie / præparatio, apparatus, inſtructio priredimas / priſirinkimas.

przygrzewam czego / Modicè vel iterum calefacio, Truputi ſuśildźiu.

przyiáciel/Amicus, familiaris. prietelus.

przyiacielſtwo / przyiaźń/

łaźń/ Amicitia, necessitudo, prietelište.

przyiada się co/ Defatigari satietate alicuius rei, Nubost kuo.

przyiazd/ v. przyście.

przyiaźń / vide przyiaćielstwo.

przyiazny/przyiaćielski / Amicus, beneuolus, prietelißkas.

przyiemnie / wdźięcznie/ Fauorabiliter, suauiter, amabiliter. Meylingay.

przyiemność / wdźięczność / Amabilitas, suauitas, gratia & lepor. Meylibe.

przyiemny/ miły/ wdźięczny / Acceptus gratus, suauis, iucundus. Meykus.

przyieżdżam do kogo/ Aduento, aduehor, Adważiotu.

przykazánie / præceptum. prisakimas.

przykazuię co komu/ Impero, præcipio, edico, prisakau.

przykład/ Exemplum, paradigma, paweykslas.

przykładam co do czego/ Appono, applico, superaddo. pridemi.

przykłádny/ Exemplaris, paweyslus.

przykleiam co/ Aglutino aliquid. prisakuosiu.

przykowáć/ Accudere. prikalt.

przykro / præruptè. Skaudu. tr: Verò moleste. Bodu.

przykro mi co / ćiężko mi/Molestiam capio, moleste fero, Bodźiosi iż ko.

przykrość / Molestia, asperitas. Nuoboda.

przykry/ Acerbus, molestus importunus, Bodus

przykryćie/ vide Nákryćie.

przykrywam/ v. Nákrywam.

przykrzę się komu / Stomachum alicui facio, molestiam alicui pario, affero, Nubostu.

przykrzenie się komu. Vexatio, inquietatio. Nubostis.

przykupuię czego/ Iis quæ habeo plura empta addo. pripirku.

przykurzam / Obsero puluere, Apdulkinu/apturku.

przyku-

przykurzenie / Situs, Aprukimas.

przykwaśny / Subacidus, Rukßrokus.

przyłączam się / Adiungo, associo, aggrego, prÿungiu/ prineriu.

przyłączenie / Adiunctio, adnexus us. prÿungimas.

przylatuię / Aduolo, allabor. Atkrindu.

przylatanie / Aduolatus, us. Atkridimas.

przyłażę / Adrepo, allabor. prisliauziu.

przyłbica / Galea. Szałmas.

przylegam/ v. przystáię. priguľu.

przyległość / Continentia, cohærentia, continuatio regionum. Grete.

przyległy / Adiacens, contiguus, continens. Gretey essus.

przylepiam/Affigo cérâ, pice, &c. prilipiu

przylewam czego/Affundo, pripilu.

przyliczam / Excedo numerum. priskaytau.

przylnąć / Adhærere, affigi prilipt.

przylnienie/ Adhæsio. prilipimas.

przyłożenie czego/Admotio. appositio, adiectio. priedas.

przyludzam/ Allecto, allicio. prÿunkiu.

przymawiam komu / przycinam/ Carpo, rodo, vellico. prikalbu.

przymierze/ mir. Fædus. eris, n. induciæ, Suderme/ sundara.

przymieszánie / przysádá/ Admistio. primisis.

przymieszawam/przymieszywam. Admisceo. primayßau.

przymiot / przypadłość/ Attributio. accidēs, qualitas priepuľte.

przymnażam czego/ Augeo, adaugeo, affero. do incrementum. pragaysinu.

przymnożenie / Incrementum, augmentum, Skalsa/ gausibe.

przymuśiciel/Coactor, priwerstas.

przymußam / Adigo, cogo, compello. priwerciu.

przymußenie / mus / niewola/Necessitas, compulsio, coactio, priwertimas. przymu-

przymußony / Coactus. priwerstas.

przymykam / Admoueo, pristyukin.

przynaglam / Vrgeo, Vzgulu.

przynależy / Spectat, pertinet, attinet, competit. pridera.

przynależący / Competens, priderus.

przynamniey / Minimum, saltem. Ben.

przynocam / v. Nece.

przyniewalam / vide przymußam.

przynoßę co / Affero, apporto. Atneßu.

przyodziewam / Vestio, vestem præbeo, &c. pridingiu / apwelku.

przypadam / v. przybiegam.

przypadek / przygoda. Casus repentinus, euentum priepuolis.

przypadkowy / Accidentalis, priepultinis.

przypalam co / Aduro, pridegimu.

przypasuię co do boku. Cingo me gladio, accingor armis, præcingor ense. prijuosiu.

przypatruię się / Considero, contemplor, speculor. prisiweyzdziu.

przypatruiący się Speculator, spectator, inspector. prisiweyzdetolas.

przypędzam / przyganiam. Adigo, cogo, appello oues. Atwarau.

przypiekam / Modicè torreo, frigo, priklepu.

przypieram co / kogo. Suburgeo, compello prispiriu.

przypijam się do czego / Suctu affigor, morsu adhæresco. prisigieriu.

przypilnować czego / Aduigilare, vrgere, instare operi, Ragint.

przypinam co / Affigo, prisegu.

przypisuię co do czego. Abscribo, appingo, prirašau.

przypłacam czego. Luo pœnas, expio errorem, fero pœnam. Azumoku.

przyplatam / Attexo, prtpinu.

Przypłynąć do czego / Adnatare, appellere ad litus. priplaukt.

Przypodobywam / Assimilo, similem iudico aliquem alteri. priligimu.

Przypomi-

przypominacz/ A memoria, intimator, Atmintoias.

przypominam co/ Reduco aliquid in memoriã, ſuggero, reuoco in memoriam, &c. Atmenu.

przypominánie / Recordatio, ruminatio, recognitio. Atmenimas.

przypowieść. Prouerbium parabola, adagium. priežodis.

przypáwá potraw / Condimentum cibi. prametalas.

przyprawiam co/ Affigo, accommodo. pridarau.

przyprawiam potrawe/trunek. Imbuo ſapore, condio, diluo, tempero. Ažudarau.

przyprawny / Factitius, arte laboratus. padaritas.

przyprowadzam kogo do kąd / Adduco, perduco. priwedu.

przypuſzczam. Admitto. prileydžiu.

przyraſtá czego/ Adaugeſcit, accreſcit. priaugu.

przyraſtanie czego / Auctus. us. accretio. priaugimas.

przyrodzenie/ Natura. mos, indoles. prigimimas.

przyrodzony/wrodzony/Naturalis, natiuus, cogenitus prigimtas.

przyrodzonym ſpoſobem. Naturaliter, per naturam. prigimtu budu.

przyrownánie/ Comparatio. priligínimas.

przyrownywam co do czego/ ſtoſuie Comparo vnum alteri vel cum altero, priliginu.

przyrzekam komu/ v. Obiecuie & rzecze zá kogo.

przyrzucam/ v. przydáie.

przyruca ſie choroba. Inficit, ad hæret, communicatur morbus. priſimeta liga.

przyrzut/ przyrzutna choroba/Contagium, contagio. priſimetinti liga.

przyrzutny/Contagioſus, priſimetus / ažukrecius.

przyſadá / v. przymieſzánie.

przyſadzam co komu/ Za Adiudi-

Adiudico, addico aliquid alicui. prisudiju.

przyście / przyiázd / Aduentus, accessus, accessio. Atayga.

przysiegá / Iusiurandum, iuramentum, prise-ga / siekimas.

przysiegácz / przysie-żnik / Iurator, Siekieias.

przysiegam / Iuro, iure iurando affirmo, interpono iusiurandum. Sie-kiu / prisiekiu.

przysiewam / Adijcio semen aruo, assero. pri-setu.

przysiewek / Altera satio addita. priseimas.

przysieżny / przysie-gly / Iuratus, Sacramento tenetur. prisiektinis.

przysionek / Atriolum. priesemis.

przystakuie / Assilio. prißoku.

przystabßy / Subdebilis. Silpnokas.

przystodßy / Subdulcis. Saldokus.

przysluchawam sie iá-kiey rzeczy / Excipio, colligo rumores, prisiklau-sau.

przysluga / Gratificatio. Inteyka.

przysluguie sie komu. Bene mereor de aliquo, deuincio mihi aliquem officijs, ineo gratiam apud aliquem. Nupelnau mèy-ly sau kitump.

przysmák mokry / sok do potraw / Embamma, tis. Gardulis.

przysmażam / Modice aliquid frigo. prispirgiu.

przysnilo mi sie co / Somnium vidi, venit mihi in somno imago alicuius. Sapnawau.

przysparzam / v. przy-mnażam.

przyspießam / Accelero, festino, propero. Sku-binu.

przysporny / Subgrandis, maiusculus. Didzio-kas.

przysposabiam kogo / zá syná przywlaßczam / Adopto mihi aliquem pro filio. &c priimu azu izsu-ni / azusunu.

przysposabiam sie do czego / v. Sposabiam sie.

przysposobienie / Adoptatio, arrogatio, adoptio. Izsunisté.

przysposobiony / Adoptatus, adoptiuus filius. Izsunis. przy-

Przyſtaię do páná ſłużyć / Paciſcor me famulũ alicui. adhæreo famulaturus alicui. Suderu tarnu kam but.

Przyſtąpienie / przyſtęp / Aggreſſio, additus. prieyga

Przyſtaw / Deductor, paraſtates, æ. m priſtatiunis.

Przyſtawiam / Applico, ſiſto. ſtatuo prope. priſtatau.

Przyſtępny / Patet ad illum aditus. prietamas.

Przyſtępuię do czego / Accedo ad, & alicui, aggredior, adeo aliquem. prieymi.

Przyſtępuię do ſtołu Bożego / Ad ſacram ſynaxim accedo, cœleſti epulo reficior. Eymi Diewo ſtalop.

Przyſtępowánie do ſtołu Bożego / Aditus ad Sacroſanctum epulum. prieimas Diewo ſtalop.

Przyſtoi co komu / Decet hoc illum, cõpetit hoc illi, cadit hoc in illum, &c. pridera.

Przyſtoſuię / co do czego / Accommodo, aliud ad aliud, apto, transfero. priſʒleiu / priligínu.

Przyſtoynie / Decorè, ritè, conuenienter. prideruncíey.

Przyſtoyność. Decentia, decorum prideriſte.

Przyſtoyny / Decens, congruens. conſentaneus, idoneus. priderus.

Przyſtroić kogo / vide Zdobię.

Przyſw dźić potrawę / Nidore inficere fercula. priſwilint walgiklas.

Przyſycham podſychã / Aſſicari, pridžiuſtu.

Przyſycha co do czego. Siccitate adſtringente adhæreſcit. pridžiuſta / priſeka.

Przyſypuię czego / Affundo arenam, &c. priberiu.

Przyſʒły / Venturus, futurus. Buſius.

Przyſʒywam / Aſſuo. priſiuwu.

Przytaczam / Admoueo aliquid rotando. prileku.

Przytechły / v. Wſiechły.

Przytępiam / v. Tępię / tępy. pridilinu.

Przytomnie / v. Obecnie. Przyto-

przytomność/ przytomny/ v. Obecność/ obecny.

przytrafia się/ v, Trafia się.

przytrudnieyszy / Subdifficilis. Wargokas.

przytulam / Apprimo pectori. pryglaudziu.

przytulam się do czego/ Applico me ad aliquē, recipio me aliquo. prisiſzleiu.

przytulenie/ v. Skłonienie. prisiſzleimas.

przytwardszym/ Duriuſculus. Kietokas.

przytykam/ Admoueo, applico. prikiſzu.

przyuczam/ Cōdoceo, formo aliquem ad, &c. Condocefacio. primokiu.

przywalam/ Aduoluō, admolior pririku.

przywárá / Cruſta pultis quæ vt corium exuritur. priſwilos.

przywiezowánie/przywiązánie / Alligatura, alligatio, annexus, us. pririśimas.

przywiezinie / Alligo, annecto, adſtringo. pririſzu.

przywiley/ Priuilegium, immunitas, lex priuata. priwilieius.

przywitáć kogo / vide Witam.

Przywitanie / vide Witánie.

Przywłaszczam / Vendico, adſciſco, attribuo. paſawinu.

Przywłaszczánie czego/ Vendicatio, paſawinimas

przywlocze co / Attraho priwelku.

przywodzę / Adduco. Atwedu.

przywolywam / vide przyzywam.

przywożę / Aduehо. Atweżu

przywożny / Inuectitius, inuectus. Atweżtas.

przywracam co było vſtało/ Inſtauro, reduco, reuoco morem. Sugrużinu.

przywracam / Reſtituo, rependo, reddo. Suwercin.

przywrocićiel/Vindex libertatis, reſtitutor ſalutis, &c. Sugrużintoias.

przywykam/Condiſco, aſueſco. priůnkſtu.

przywykły / Aſſuetus alicui rei. pripratis.

przyymacz/

przyymacz/ Receptor, susceptor. priimtoias.

przyymuię co/ Accipio, suscipio, recipio. priimu.

przyznawam/ Do, tribuo, concedo alicui aliquid, Duomi.

przyznawam się/ do czego/ Cognosco, confiteor. prisipażistu.

przyzwalam ná co/ Assentior, cōcedo, annuo, comprobo, pritariu.

przyzwoicie/ Competenter, conuenienter, congruenter. pritderunciey.

przyzwoitość/ Cōgruentia, conuenientia. priderisste.

przyzwoity/ Consentaneus, , legitimus. priderus/ pridarus.

przyzwolenie / Assensus, us. consensus, approbatio. pritarimas.

przyzwyczáiam/ Asuefacio. pripratinu.

przyzywam / Aduoco, accerso, priwadinu.

Przyzywánie/ Accersitus, us. priwadinimas.

Ps.

psia mucha / Cynips, phis. f. musca canina. szuniu musia.

psicá / Canis femina. Kale.

psotá/ Mollities, pollutio, lasciuia. pagadas/ biaurybe.

psowánie / kázenie/ Deprauatio.

pstrąg / Trutta, salmo fluuiatilis. Vpetakis.

pstrocina/Macula versicolor. Margumas.

pstry/ Versicolor multicolor, variegatus. Margas.

pstrzę co/ Distinguo aliquid vario colore. Margu darau/ marginu.

psuię co / Corrumpo, vitio, as. deprauo aliquid. Gadinu.

pszczelnik/ Apiarium, aluearium.

pszczoł matká / Rex apum, Ductor, Regulus. Bitinas.

pszczoła / Apis, Bite.

pszczołká / Apicula. Bitele.

pszenica / Triticum. Kwieciey.

pszenny / pszeniczny/ Triticeus. Kwietinis.

Pt.

ptak / Auis, ales, itis. volucris. paukstis.

ptastwo/Volucres, aues. paukšciey.

ptaszetá/ Pulli auium, paukßticiey.

ptaßek / Auicula. paukßtelis.

ptaßnik ' myśliwiec ptáßy. Auceps, cupis. paukßtinikas

ptyzaná / Ius ptisanæ, ptisana.

P v.

pucek/ Pusio, puer.pinguis. delicatus Waykius kas tiebus.

puch ná gesi/Lana anserina pukas.

pucham/ Halo, as. anhelitum emitto pukściu/ pukßtauiu.

puchliná/ v. Nadecie.

puchlina chorobá/ Hydrops. opis m. Hydropisis, aqua intercus. Aptinimas.

puchne / Hydrope laboro. Tistu.

pucki / Bucculæ. Burna.

pudlo/ pudelko/ Cista tiliacea, vas ex tiliæ cortice. Karbija.

puhácz / Bubo. Apuokas.

puynal/ Pugio, sica, semispatia puynolos.

pukam / Sonum, edo. Pupsiu

puka sie p cherz / Rumpitur vesicula plißta pusle.

Pukam sie Disrumpor dolore. plißtu / ßkradziuosi.

pukawka dziecinna / Scl pus.

Pukiel ná rzedzie konskim/ná pasach cetká/&c. Bulla cinguli. Seta.

Puklerz / Clypeus. Skida.

pulhak/ v. Mußkiet.

Pulpit pisarski na stole/ Pluteus. Pulpitas rašitoio.

Pulpit kościelny/ Pulpitum. pulpitas Baznicios.

Puls/ Pulsus venarum, rythmus venarum. Plastetmas gislu.

Puls dobry / Eury hmus pulsus Twinksetmas gieras.

Puls zly / Arythmus pulsus Twinksimas piktas.

Punkt czásu / Momentum, punctum temporis. Trupntis meto.

Purpura/morski zolw.

Purpura. Kriaukle ma-riu.

Puściżna po kiemkolwiek / Bona carentia hærede. Turte be tewaynio.

Pustelniczy. Solitarius. Eremiticus Girißkas.

Pustelnik / Eremita, Anachoreta. Girinikas.

Pustki / dom bez obywatela / Abiectæ ædes. Namay be giwentoio.

Pustoßę co / Vasto, populor, vexo. Nikinu / gadinu.

Pustoßeię / Vastor, efferor, siluesco, Iżdigstu.

Pustoßenie / Vastatio, depopulatio, direptio Nikinimas / plesimas.

Pustoßyciel / Populator, direptor, euersor. Gadintoias.

Pustuię / Petulanter, immoderatè ludo lapauiu.

Pusty / Desolatus, incultus. Apleystas.

Pustynia / pußcza / Solitudo, desertum, eremus. Giria.

Pußczadło / Scalprum, scalpellus. Kirstuklis / kirstuwas.

Pußczam / Mitto, linquo, leydziu.

Pußczánie krwie / Detractio sanguinis per venas, phlebotomia, sectio venæ. Krauio leydimas.

Pußczyk / sowká / Vlula, æ. Apuokas.

Pußká pienięzná / Capsella fictilis pro asseruãdis pecunijs. Sudine iż molo vnt pinigu laykimo.

Pußká do SS. Sákrámentu. Pyxis Eucharistiæ. Inderrwe SS. Sakramento.

Pußkárnia / Officina fusoris.

Pußkarz co leie dżiała / Fusor æramentarius. Lietoias.

Pußkarz co rychtuie strzelbę / Librator, puczkaßaudis.

Puzan / Tuba ductilis, tuba symphoniacorum duplicata. Triuba lynktine.

Puzánistá / Tibicen, symphoniacus. Triubazaydis.

Puzdro / Capsa, theca vasorum. Sudine / indetuwe.

Pychá / Superbia, arrogantia, tumor. pasipputimas.

Pypeć / Pituita in gallinis.

linis, ſingultus gallinarum.

pypećma kokoß/ etc. Singultit gallina.

pyſk/ Roſtrum, proboſcis ericij, &c. Snukis.

pyßcze w ziemi/ Roſtro ſus terram ruit, roſtrat. Knayſo kiauſe

pyßczek/ Roſtellum. Snukielis.

pyßnie ſie/ Superbio, extollo me. puykau-iu/ didziau-iu.

pyßnieie/ Superbus, ferox, arrogans fio. puykumpu.

pyßno/ Superbè, inſolenter, arroganter, elatè. Puykay.

pyßny/ Superbus, arrogans, elatus. puykas.

pytácz/ Percontator, rogator, Klauſtoias.

pytam/ Interrogo, percontor, inquiro. Klauſiu.

pytánie ieſt/ Ambigitur, quæritur, quæſtio eſt. Klauſiaſi

pytánie/ Interrogatio, quæſtio, percontatio, quæſitum. Klauſimas.

pytel/ Cribrum pollinarium, excuſſorium pollinarium Sietas drobinis ſmulku miltu.

pytki/ meki/ pr: Quæſtiones. Kunkos.

pytlik/ worek śiátkowy/ Reticulum. Ketelis.

pytlowánie/ v. prześiewánie.

pytlowány/ v. prześiewány. Smulkiey ſiiotas.

pytluie/ Pollinario cribro ſuccerno. Smulkiey ſijotu.

RA.

Robam/ robie. Seco, cædo, diuido ſecuri. Kuntau/ ßakalu.

Robánie/ Cæſio, conſectio cæſura arborum. Kuntimas.

Robány/ Cæſus ſecuri, Kuntitas.

Rabarbarum ábo reubárbarū/ Rhabarbarum, rheon, n.

Robek/ v. podwika/ Nametas.

Rácá/ Pyrobolus, telum ignitum miſſile, Vgnis metama.

Rádmiſtrſká/ rádoownicza náuká Arithmetice, es, numerorum diſciplina. Skayćiaus mokſlas.

Radmiſtrz/ Calculator, Ari-

tor, Arithmeticus, Skay‑titoias.

Rachowniczą tablica. Abacus, m. mensa pythagoræ Skaytine.

Ráchownik/ Ratiocionator, à rationibus, supputator. Suskaytitoias.

Ráchuie co/ Rationē in eo, computo, ad calculos aliquid reduco. Skautau/ skayčiu darau.

Ráchunek/ Computatio, ratio, calculus. Skay‑čius.

Ráchunkow oddáwánie/ Expensi relatio, rationis redditio. Skayčiaus atdawimas.

Ráczę/ Dignor, Teykiuosi.

Rácz/ Velis. Teykis.

Ráczey/ Potiùs. Gieriaus.

Roczká v zegárá/ Index horologij. Rodikle adiniko.

Roczy/ v. Ochotny.

Rád co czynię/ etc. Non grauatè, perlibenter, animo libentissimo facio. Noringay ku darau.

Rád nierád/ Velit, nolit, inuitus. Nemitis.

Rádá/ Consilium, ratio, Sumania.

Rádá pospolita/ Senat/ Consilium, Senatus, Senatorius ordo, Senotas

Rádlicá/ Aratrum in superficie agrum proscindens, Arklas.

Rádło/ Vomer aratri leuioris quod secundæ arationi seruit. Žuobris.

Rádny pan. v. Raycá.

Radość/ rádosny/ v. Wesele/ wesoły.

Raduię się/ v. Wesele się.

Rádzący co komu/ Suasorius, Rodijus.

Rádzę. Suadeo, do cōsilium, suasor auctor sum. Rodiju.

Rádzę się kogo/ Consulo aliquem, peto, capio consiliū ab aliquo. Klausiuosi kito.

Rádzę o kiem. Consulo, caueo, seruio alicui. Godau ape ku.

Rádźiciel/ Suasor, auctor alicuius rei. Godotoias sumanitoias.

Rádźiecki/ Senátorski. Consularis, Senatorius ordo. Sumanitoiey.

Rádźiecki dom/ Curia, Senatus, consilium. Sumanios namay.

Radzę / Concilio, prospicio alicui. Apweyzdźiu.

Rak / Cancer. Weżis.

Rákusy. Austria vulgò, Pannonia superior vel prima. Panonia.

Rákuszánin / Austriacus, Pannonicus. Panonikas.

Ráma / rámy okien / Cubilia fenestrarum, pelćius lungu.

Rámą ábo listwy drzewiane do obrazow / etc. Iugamenta. vel iugumenta, orum pelcms.

Rámą ábo rámy z deską do obrázow / Pluteus, tabula marginata.

Rámami opráwiony / Marginatus, plutealis

Ramię / Humerus. petis.

Ráná / Vulnus, plaga. pażieyda.

Ránię kogo / Saucio, vulnero, infligo vulnus alicui. pażieydżiu.

Rániey / Maturiùs Vnkśćiaus.

Ranka / Vulnusculum. pażieydele.

Ránny / zraniony. Saucius, sauciatus, vulneratus. pażieystas.

Ráno / Manè, diluculo, prima luce. Vnksti.

Rántuch / Peplum. Panametis.

Rány / (oppositum poźny /) Præmaturus, præcox, tempestiuus fructus, &c. Vnkstiwas.

Rápir / v. Szpada.

Rárog / Accipiter leporarius, Wanagas kiszkinis / kiszkia inis.

Rata / Interrectio auxilium implorantis. seruate precor, ferte opem, &c. Padekit / gielbekit.

Rátuię kogo / Auxiliũ fero alicui, subuenio. Gielbiu / padenu kam.

Rátunek / v. pomoc /

Rátusz / Curia, prætorium Ratuśia.

Ray / Paradisus Darżas ramus pirmo żmogaus.

Ráycá / rádny Pan / Senator, vir consularis. żmogus sumanus / nuogodus.

Raytar / Eques germanicus cataphractus. Raytinikas.

Raz / Semel. Kartas.

Raz to / drugi raz owo. Modò hoc, modo illud. aliquan-

aliquando quidem, aliquã-do verò. Nekadu tay/ kitadu ßtay.

Raz po raz / Bis, ter, quater, coniunctim vel iunctim, kartas po kartu

Raz/ (nomen) Vna, duabus, tribus vicibus. Kartas.

Raz pro vderzenie/cięcie/ ßtych. Ictus, plaga, impetus. Jztikimas.

Razem / Simul, vnâ operâ. Wienu kartu.

Rázno/ Cõmodè, commodiùs Patogiey.

Rázny / Opportunus, commodus Patogus mũtus.

Rdzá mosiężna. Ærugo, æruca. Parudawimas

Rdzá żelazna / Ferrugo, rubigo. parudawimas

Rdzawy/ Ferrugineus, rubiginosus. Surudeis.

Rdzewieie/Rubiginem traho, contraho æruginẽ. Surudu.

RE.

Rebny las/ Cædua sylua. Kiertamns mißkas.

Recepta / Compositio medicamentorum, præscriptum cõfectionis medicamenti Apraśimas wayßo.

Recze / Fidem meam interpono, spondeo, vas fio, do me vadem, layduo:iu.

Recznik / Mantile. Abrusas.

Reczenie za kogo/ Fideiussio. laydawimas.

Reczny/Manualis, manuarius. Runkinis.

Refa / Annulus rotæ ferreus. Grundis rato gielazine.

Refektarz/Triclinium conuictorũ, refectorium. Walgituwe.

Referendarz / Supplicum libellorum magister, à libellis, referandarius. Referendorius.

Reformacya/ v. Odnowienie / Restitutio lapsæ disciplinæ Atnaujini-mas/ pataysimas.

Reformowáć / Corrigere, restituere. Atnaujint/ pataysitt

Regal/ Organum pneumaticum gestatorium. Argonay nesiotami.

Regula zakonna / Regula, forma religiosè viuendi. Jßtatimas giwenimo Diewo tarnu.

Reiestr w ksiegach/ Elen-

Elenchus, syllabus, index. Rodikle/ rodibu knigu.

Rejestr / dobr spisek/ Inuentarium, repertoriū, index bonorū Suraßas.

Rejestr ludzi iákiego stanu / Album, catalogus, Jraßas.

Rejestruie/ v. Spisuie co.

Rejestrzyk/ Logarium, ratiuncula. Surasżelis.

Reka/ Manus. Runka.

Reka wlasna pisany/ Authographus, authographæ literæ. Tikru runku rasitas.

Rekaw/ Manica. Runkowe.

Rekáwicá / Manica, chirotheca. pirßtine.

Rekodayny czyy/ Qui fidem alicui dedit, Ruris pazadeio.

Rekodayſtwo / Clientela, authoramentum.

Rekoieść / Manubriū, capulus gladij, ansa scuti. Ysa.

Rekoiemnie / podrekoimie/ Satisdato. laiduotinay.

Rekoiemſtwo / obietnica stáwienia sie zá kogo v sadu. Vadimonium. laydawimas.

Rekoimia/ zárecznik/ Vas vadis m. sponsor, fideiussor laydas.

Relija/ chwalenia Bogá. Religio, cultus Dei. Tikieimas/ garbinimas Diewo.

Relikwiarz kości śś. Reliquiarum sacrarū theca, Relikwiorius.

Relikwie śś. Cineres Sanctorum, Relikwios ßwyntuiu.

Rewyzya/ Recognitio, inspectio. Apizwalga.

Rewizor / Inspector, Apzwalgitoias.

Rezolut / odwáżny/ Paratus, promptus ad aliquid, Apsirinkis vnt ko.

Rezydencya/plebana/ stárosty/ etc. Sedes aut habitatio præfecti alicuius. Giwenimas / pribuytis kur.

Rezyduie gdzie / Sedē muneri quod gero, attributam occupo, incolo. Giwenu wietoy.

Ro.

Robacy wżywocie / Vermina, verminum. Kirmeles.

Robacy w drzewie / Teredo, f. tinea lignorum, Kirme-

Kirmeles medžio.

Robacy mie toczą/ Vermiculor, scateo vermibus. Kirmeles mani esti.

Robaczek/ Vermiculus, Kirmelele.

Robactwo/ Vermes, vermium multitudo Kirmeles.

Robie/ Laboro, operor, facio opus, operam do alicui rei. Dirbu/ darau.

Robienie czego wielkiego/Molitio, Darimas

Robiony/ Factus. Daritas.

Robotá / Opera, æ opus, labor, Darbas.

Robotnicá / Operaria. Darbininkie.

Robotnicy/ Operæ, in plur: Darbininkay.

Robotniczy/ Operarius, Darbiniku.

Robotnik / Operarius, operator, Darbininkas.

Robotny człowiek/ v. Pracowity. Darbus.

Robotny dźień/Negotiosus dies. Darbo diena.

Roczki / v. Roki.

Rocznicá / Anniuersarius dies, annua sacra, annua solennia, Metine diena/metuose szwynciama.

Roczne dźiećie / vide Kroniká.

Roczny / rok máiacy/ etc. Annuus, annualis. Metinis.

Rod / Genus, natales, stirps, stemma. Gimine.

Rodowity / Vir amplissima cognatione. Placios gimines.

Rodzáiu opisánie/Genealogia, series generis descripti. Apirašas gimines.

Rodzay rożnica/vt iednego ábo rożnego rodzáiu rzeczy. Res eiusdem generis, genus, species Skirtins gimimo / gimimas.

Rodzayny co sie rodźić może/ Generabilis. Gimditinis.

Rodze/Pario, edo partum, genero. Gimdžiu.

Rodze sie / Orior, nascor, exorior, in lucem edor, Gému.

Rodzenie/ (*actiuè*) Pártus, progeneratio, procreatio, satus. Gimdimas.

Rodzenie sie /Genitum & origo, exortus, germinatio, Gimimas.

Rodźić/

Rodźic / rodźićiel / Parens procreator, genitor, progenitor. Gimditotas.

Rodźićielká / Genitrix, procreatrix, mater, Gimdiwe.

Rodźic z tąd / tutecżny. Indigena, oriundus hinc. Ciagimis / ćiabuwis.

Rodźina / Cognatorum multitudo. v. powinowáctwo. Gintis / gintiste

Rog / Cornu, n. Ragas.

Rogáty / Cornutus, Ragotas.

Rogowy z rogu / Corneus arcus, &c. Raginis / iż rago.

Rogoża / Storea, teges, etis. Pine.

Roią sie pszczoły / Vernant apes, examinant aluei. Spiećiaśi / bites.

Rok / Annus Metay.

Roki ſądy grodźkie / Iudicia equeſtris. ordinis caſtrenſia. Tieſos / bilos baioru.

Rokićina / Salix viminalis, vimen. Karklay.

Rokosz / Seceſſio, plebis ab optimatibus. Neſuderme.

Rokoszánie / Factioſi qui conſpirarunt. Neſuderu.

Roku Páńſkiego / Anno à partu Virginis, anno trigeſimo &c. ſupra mille ſexcentos. Metu Wieszpaties.

Rokuie / Ratiocinor, Godau / muſtau.

Rola / Ager, agri m. laukas / dirwa.

Ropá / otok / Pus, puris, Puley.

Ropi ſie co / Pus fluit, ſuppurat. Puluoia.

Ropienie / Suppuratio. Puluoimas.

Ropiſto / Purulente. Puluotay.

Ropiſty / Purulentus, ſuppuratus Puluotas.

Roraty Msza / Sacrum de exſpectatione Dei naſcentis, ſacrum Rorate, Raratay.

Roſa / Ros, roris, m. Raſe.

Roſá pada / Rorat, irrorat, ſtillat, Raſuoia / raſa krinta.

Roſada / rozſádá. Plāta caulium, plantarū braſſicæ vel caulium Raſada.

Rośćiągam co / Diſtēdo, expando. Iżtieſiu.

Rośćiągłość rośćiągnienie/ Productio, extensio. Iztiesimas.

Rośćiągły/ Extensus, porrectus, Iztiestas.

Rośćiągnienie/ vel rośćiągánie/ Distensio, tẽsio, porrectio. Iztiesimas

Rośisty/ Roscidus, rorans. Rasingas.

Roskázánie / Iussum, imperatum, Isakimas.

Roskázowánie/ Imperium, Waldzia.

Roskazuiący/ Mandator, Isakitoias.

Roskázuię co komu/ Iubeo, impero, Isakau.

Roskosz/ Voluptas, deliciæ, delectatio, iucunditas, Gierius/megumas.

Roskosznie / delikácko. Delicatè, molliter, lepidè, iucundè, Su gierium/ gieretinay.

Roskosznik/pieśćliwy. Voluptuarius homo, delicatus, Gierunas / lepunas.

Roskoszny / vćieszny/ Delicat⁹, voluptuari⁹, mellitus. Megstus/meylus.

Rostość/ sporosć/ Generositas surculorum. Auglus.

Rosły/ spory / Grandior, grandiusculus, Augalatas.

Rośmiáć się / Tollere risum, vultum risu soluere. Prasijuokt.

Rośmieszyć kogo/ vide Smiesze.

Rosnę/ v. Rostę.

Rośnienie/ Anctus, augmẽtũ corporis, Auglus.

Rosol warzonych rzeczy/ Eliquamen salsamentorum, iusculum salsum. Surbe/ surumas.

Rosolowy / násolony/ Salitus, Surus.

Rospacz / Desperatio salutis. &c. Nusiminimas

Rospaczam o zbáwieniu/ o miłośierdziu Bożym/etc. Despero salutem & de salute. Nusimenu.

Rospadam się / rospadło się co/ v. Padam się.

Rospádliná/ rysá. Fissum, scissura, rima Plisis.

Rospadły/ rysuiący się. Rimosus, fissus, scissus. Plisztus

Rospalam co / Candefacio, incendo, inflammo, Sukaytinu.

Rospalam się/ Exardesco, inflammor, ferueo, excandesco.

candesco. Azusidegu.

Rospalanie / Inflammatio.

Rosparam / *prop:* vide Porze. Ardau.

Rosparam / *transl:* Dissuere, disturbare amicitias. Iz«ardau.

Rospasány / Discinctus, recinctus, solutis tunicis incedere, Iztuostas / paleystas.

Rospasuie sie / y kogo / Discingo aliquem, recingor, soluo zonam ligatam. Iziuosin / izsijuosiu.

Rospecznialo ziarno / etc. Turgescit humore semen. :Pabrinko grudas.

Rospedzam / rozganiá. Dispello, dissipo, discutio. Izwaykau / izbarstau.

rospedzanie / Dissipatio, discussio, Izwayki-mas.

Rospetáć / Exsoluere compedes, expedire, ad imere compedes. Iz puncioru.

Rospieram / Distendo, Perkimßu.

Rospieram sie / z kiem. Dimico, decerto, litigo cum aliquo, Bilineiu su kuo.

Rospierzchnąc sie / Dissilire, dissipari, dispergi. Izsibarstit.

Rospierzchnienie / Diffugium, Izsibarstimas.

rospieścić kogo. Mollem quępiam reddere delicijs Izlepint.

Rospinam co / Diffibulo, refibulo. Atsegu.

Rospisánie / Descriptio, perscriptio, paraßas.

Rospisuie żołnierza ná roty / Decurio. as. centurio, as. Suraßau karieywius.

Rosplakáć sie / Effundi in lacrymas, in questus, indulgere lacrymis. Isiwerkt.

Rosplaßam / Terrore incusso, dissipo aues, homines, &c. pabaydau.

Rosplywam sie / Liquor liqueris, liquesco, diffluo, diffundor, Tirpstu / teku.

rospor / Scissura. Praierkas.

Rospościeram co / Dispando, expando, explico Iztiesiu / izriečiu.

Rospraßam / Dissipo. dilapido, dispendo. Izgayśinu / izbarstau.

Rospráwá / Decisio. Atateysa. Rosprá-

Rospráwiam co / Ago cum aliquo, tracto, expedio negotium. Atteysiu.

Rospráwiā się z kiem / Transigo cum aliquo, decido de aliquo, Atsiteysiu.

Rosproßenie / Dispersio, dissipatio, Izbarstimas.

Rosprzedánie / Distractio, diuenditio, pardawimas.

Rosprzedawam / Diuendo, distraho, parduomi.

Rosprzegam / Disiungo, Iźkinkiu.

Rósprzestrzeniam / Laxo, amplifico. platinu.

Rospuknąć się / vide pukam się.

Rospuknienie / Disruptio, perplisimas.

Rospusta / swawola / Petulantia, dissolutio, insolentia, paloda.

Rospustnie / swowolnie / Licenter, petulanter, effrenatè Kalodusiey.

Rospustny / swowolny / Licentiosus, effusè petulans, dissolutus, proteruus, palodis.

Rospustnie żyię / Insolesco, plus æquo audeo, insolēter me gero, palodau

Rospustnik / Commessator, lurco, palayduo.

Rospußczam / Dimitto, soluo, missum facio. paleydziu.

Rospußczam się / rostoßnikiem się stáię / Mollesco, emollior, diffluo otio, palostu.

Rostę / rosnę / Cresco, adolesco, grādesco, Augu.

Rosterk / Seditio, dissensio, Waydas.

Rostropnie / Prudenter, peritè, dextrè. Su nuomoniu.

Rostropność / Prudentia, dexteritas Nuomonia / protas.

Rostropny / Prudens ingenio, callidus, dexter. Numanus / supruntus.

Rostruchan / Poculum, Phiala, Taure.

Rośwlecam w izbie / &c. Illustro, illumino igne cubiculum, infero lumen in &c. Aźuziebiu.

Rośwlecam się / Illuceo, reluceo prażibu.

Rozsypánie / Dissipatio, dissolutio, rosypka / Idem Izbarstimas.

Rozsypuię / Effundo, dissipo. Izbarstau.

Bb Rosypu-

Rozſypuie ſie ſtátek / Diſſipatur, diſſoluitur, dilabitur. Su ira.

Roſzczká / v. Galoſta.

Roſzczepić / v. Szczepam.

Roſzczepiony / Fiſſus, perſkieltas.

Roſzt żelazny kuchenny / Craticula. Krotele.

Roſztowánie mulárſkie / etc. Tabulatum pēſile cæmentariorum, pagrindimas darbi muloriu.

Roſztuie / Tabulata cæmentariorum more ſtruo, machinam erigo. Pagrindziu del murijmo.

Rota żolnierzow pieszych / Centuria, cohors, phalanx. Pulkas peſtiniku.

Rota konnych / Turma, pulkas raytiniku.

Rotami / Turmatim, cuneatim, centuriatim. pulkays.

Rotmiſtrz / Centurio, ductor peditum aut equitum, tribunus militum. pulkawedis peſtiniku / arba raytiniku.

Row / Foſſa. perkaſus / praparſzas.

Rowek / Foſſula, canaliculus, perkaſelis.

Rowienik / Coætaneus, æqualis ætati alicuius, Ligiu / wienu metu ſu kitu.

Rownam co / Exæquo, exigo ad regulam ad libellam aliquid. Ad æqualitatem redigo. Liginu.

Rownam co z ziemią / Æquo, adæquo ſolo aliquid, complano.

Rownam iedno z drugiem / Coæquo, exæquo, paria facio. Suliginu.

Rowniá / rowniná. Planities. planum. Liguma.

Rownie / zárowno. Æquè, ex æquo, pari paſſu, Ligiey.

Rownośc / Æqualitas, æquiparatio. Ligibe.

Rowny / Æqualis, par, Ligus.

Roy pſzczol / Examen apum. Spiecius.

Roza / Roſa roźie.

Rozaney máśći / Roſeus color. Rożinis.

Rożaniec ábo rożány wianek / Roſarium, Salutationes Deiparæ 150. Rożiuwaynikas / ſweykinimay ponnos Marios.

Rożány / z rożey / Roſaceus, Izrożiu.

Rożany

Rożany chrost/drzewko. Frutex rosarum. Krumas rożiu.

Rożany konfekt/ Rosatum. Rożiu konfektas.

Rożány ogrodek/Rosetum, rosarium. Rożinas.

Rozbicie nawy/ Naufragium. Eldios sukultimas.

Rozbiegam się. vel rozbiegaią się/ Diffugiunt, dilabuntur, dissipantur. Pubegsiu.

Rozbieráią co/ rozebráli kśięgi/ etc. Distrahunt, differunt. Parinka.

Rozbieram ná częśi/ etc. Membratim, articulatim diuido, cædo. Ing dalas papiaustau.

Rozbieram vbior (iáko w pálácu/ w kośćiele/ Ornatum adimo, Nuredau.

Rozbieram co sobie/ v. Rozważam/ roztrząsam.

Rozbieram się/ Exuo uestes, Nusiwelku.

Rozbieránie ná członki/ Anatomia. Papiaustimas ing dalas.

Rozbieránie rzeczy/ v. Rozważánie.

Rozbieżenie gromady iáKiey/ Discursus, diffugium Pabegimas.

Rozbijam co/rostrącā. Discutio, diuerbero, frango, Sukulu.

Rozbijam nawę/okręt. Frango nauē, naufragium facio. Sukulu eldiju.

Rozbijam ná drodze/ Latrocinor, piraticam facio, prædor, Ażumuśiu pa kielus.

Rozbijam namiot woienny/ Pono tentorium, tendo, colloco tabernaculum. Cietru tztiesiu/pastatau.

Rozboy/rozbijánie. Latrocinium, piratica. Ażumuśimas pas kielus.

Rozboynik / zboyca/ Grassator, latro prædo, pirata. Ażumuśieias.

Rozboynicży/ Prædatorius, piraticus. Ażumuśielu.

Rozbráćić się z kiem/ Amicitias dissoluere, renunciare societati, Pertraukt / perskirt prieteliste.

Rozbrát / odstąpienie od przyiaćielstwa / Disiunctio amicorum, exstinctæ amicitiæ. Pertrauki-

mas prietelistes.

Rozchod / Expensum, expensa, æ Jzradimas.

Rozchodowy / Sumptuarius, Jzrundamas / iz*rastinis.

Rozchodzą sie z gromady / Discedunt digrediuntur, soluunt cætum. Pa*ceyt iz draugies.

Rozchodzę sie z kiem / v. Odchodzę.

Rozchodzenie rzek. Diuortium aquarum. Skiri*masis vpiu.

Rozchodzi sie co / Peruadit, permanat, diffunditur Pereyt / iżsileia.

Rozchorzec sie / Incidere in morbum diuturnum vel grauem Jsirgt.

Rozchwycic co. Diripere aliquid, Jztraukinet.

Rosciecie / Dissectio, perkirtimas.

Rozcieram / Contero, Sutrinu.

Rosciety ná poly / Per mediũ sectus. perkirstas.

Roscinam co / Disseco, seco, scindo in partes, in frusta perkirtu.

Rozczesány / rozczosány. Digesti capilli, propexus Jzsukuotas.

Rozczesuie / rozczosuie włosy / Explico, diduco crines pectine, Jzsu*kuo*iu.

Rozczyniam co / Subigo, diluo, Azumayßau.

Rozczynianie wapná / Subactio, Azumaysimas

Rozczynianie czego wodą / záczynianie / Subactus, us. Azumaysimas.

Rozczytawam / Relego, diligenter aliquid pertracto, perskaytinein.

Rozdaie rozdawam co / Distribuo, diuido, dispenso Jzdalyu.

Rozdawanie / Distributio, Jzdawimas.

Rozdmuchnąc co. Difflare aliquid, Jzpust.

Rozdrápác co / vide Rozdzieram.

Rozdraznic kogo / v. Draznie.

Rozdraznienie / Irritatio, exacerbatio, Jgayli*nimas.

Rozdrazniony / Irritatus, exasperato animo. J*gaylintas.

Rozdwaiam co / vide Dwoie.

Rozdwoienie / Diuisio in duas partes, diuisio bipartitò

partitò facta. perſkirimas

Rozdymam ogień/ Extinctos, ſopitos ignes ſuſcito. Supuciu vgni.

Rozdział/ v. Dział.

Rozdzielam co/ Diſtinguo dubias res, &c. v. Dziele.

Rozdzielnie / rozłożnie/ Diſtinctè, diſcretè, partitè. Suſkirium / iżſkirſtitinay.

Rozdzielność/ Diſtinctio. Iżſkirſtimas.

Rozdzielny / rozdzielony/ Diſcretus, interpunctus, diſcriminatus. Iżſkirſtitas.

Rozdzieram. Diſcindo, proſcindo, diſtraho, dilacero. Sudraſkau.

Rozdziewam gębę. Diduco, diſtendo labra, aperio os. Iżſiżioiu.

Rozdziewienie gęby/ Hiatus oris. Iżſkioimas.

Rożek/ Corniculum. Ragielis.

Rożen/ Veru, n Ießmas.

Rożenek/ Veruculum. Ießmelis.

Rozerwánie czego/ Diſruptio, pertraukimas.

Rozerwánie myśli/ Diſtractio animi pertrauka śirdies.

Rozerwány ieſtem /Diſtractus ſum, diſtrahor, diſtineor animo. pertrauktas eſmi.

Rozeście/ v. Rozſtánie ſię.

Rozeſtánie/ Dimiſſio. Nuſiuntimas.

Rozeſpał ſię / Reſolutus ſomno. Imigo.

Rozeymuię / Dirimo, diſcerno litem. perſkiriu.

Rozeznawam co / rozſądzam/ Diſcerno, diſtinguo, dignoſco. pażiſtu.

Rozeznánie Diſtinctio, dijudicatio veri & falſi. pażintis.

Rozgá/ Virga. Rykßte.

Rozgadał ſię/ Longius in dicẽdo prouectus eſt. Ażuſikalbeio.

Rozganiam / v. Rozpędzam.

Rozgardias / biesiádá roſpuſtna/ Heluatio, commeſſatio, intempeſtiuum conuiuium. puota paleyſtuwu.

Rozgłaßam co/Vulgo, diuulgo, diſſipo rumores. Apſakau.

Rozgłáßa ſię co/Exit, emanat

emanat aliquid in vulgus, crebrescit fama, fama spargitur. Gierdenasi/ naśinasi.

Rozgłoszenie. Diuulgatio, Gierdenimas.

Rozgłoszony/ Diuulgatus, Apsakitas.

Rozgniewáć kogo/ vi Gniewam kogo

Rozgniewáć się/ Excandescere, exardescere, efferuescere ira. Apsirustinu.

Rozgniewánie się / Ira nascens, Apsirustinimas.

Rozgniewány / Iratus, incitatus ira, ardens iracũdia. Irustintas.

Rozgośćić się / Deponere hospitem, exuere personam hospitis, Apsiswetint.

Rozgradzam co / Dissæpio, Iżardau tworu.

Rozgraniczam / vide Dżiele,

Rozgromić nieprzyjaćiele/ v. rospędzam.

Rozgrzeszam/ Absoluo à peccato, remitto, dimitto peccata. Atleydżiu kaltes.

Rozjadł się / Efferatus ira, irritatus est. Apnirto.

Rozjadły. Rabiosus, stimulatus rabie, efferati animi, Gaylas.

Rozjątrzam / Exacerbo, exulcero, Jśirdinu/ inartinu.

Rozjątrzenie/ Exulceratio.

Rozigrał się / Effusus est in lusum, effusè ludit. Isiżayde.

Roziuszam / Effero as. irrito. Inartinu.

Roziuszam się/ Efferasco Intrstu,

Roziuszenie / Incentiuum acerbitatis, efferatio. Intrtimas.

Rozkłádácz / Dispositor, paguldītoiws.

Rozkładam/Distribuo, digero, dispono. paguldżiu.

Rozkopywam gorę/ec. Disijcio ligonibus montẽ. Iżardau kalnu.

Rozkręcam/rozkręcã. Tortum filum, funem, dissoluo, Iżsuku.

Rozkraczam się/Diuarico distendo, Iżsiżiergiu.

Rozkraść/ Furto distrahere. Iżwogt.

Rozkrawam co. Cultro diuido,

diuido, diſcindo. perrie-kin.

Rozkrwáwić / Cruento, ſanguino, as. Kruwi-nu/ iſkrudziu.

Rozkupiono co. Omnia ab emptoribus diſtracta, empta ſunt, Wiſa iżpirko prekiiey.

Rozłączam/ Diſiungo, diſtraho, diuello, ſeparo. perſkiriu.

Rozłączenie / Diſiunctio, diſſolutio. perſkiri-mas.

Rozłamuię/ Diffringo. perlauziu.

Rozlanie / Diffuſio. Iſzeimas.

Rozlany/ Diffuſus longè lateq; Iżlietas.

Rozlega ſię głos/ Effunditur, peruadit vox, circumſonat. Skumba / atſiliepia balſas.

Rozlewam / Effundo Iżleiu.

Rozlewa rzeká/morze. Euagatur mare, ſtagnat. Iżſileia vpe.

Rozłożenie czego/ Diſpoſitio, collocatio, digeſtio. Paguldimas.

Rozłożyſto / v. Rozdzielnie.

Rozłożyſty / Patulus, diffuſus, exſpatians longè lateq;. Iżſikietis.

Rozłupuię / Diffindo, diſcindo, perſkielu.

Rozmaczam / Diluo, Suſzłapinu.

Rozmaicie. Variè, multifariam, Tułay.

Rozmaićie czynię/ Vario. Tułay darau.

Rozmaitość/ Varietas. Tulibe.

Rozmaity/Varius, multiplex, multiformis, &c, Tułas.

Rozmáryn / Roſmarinum.

Rozmárnowáć co / v. przemárnowáć.

Rozmarſzczam co / Erugo, as. chartam, &c. Iżrauku.

Rozmárznąc/ rozmarzło co/ Regelari, conſtricta gelu diſſoluuntur. Atsiło.

Rozmárzyło go piwo/ wino / etc. Ex nimio vino hauſto crapulam, temulentiam ſentit. perſigiere/ apſiłakie.

Rozmawiam z kim/ Colloquor, confero, ſermocinor, confabulor cum aliquo.

aliquo. Kalbu ſu kuo.

Rozmiatam co / vide Rozrzucam.

Rozmierzam co / Dimetior, metior, limito, Jzmeſtuo'iu.

Rozmierzánie/wymierzenie/ Dimenſio, metatio, limitatio. Jzmeſtawimas

Rozmierzony/ Dimenſus, menſus Jzmeſtuotas

Rozmiłowáć ſie kogo/ Adamare, amplecti, concipere amorem erga aliquem. Azuſimlet.

Rozmnażam / Propago, augeo, proſemino aliquid. Prawayſau.

Rozmnożenie / Incrementum, propagatio, multiplicatio, Prawiſimas.

Rozmowá / Colloquium. ſermo. collocutio, Kalba ſu kuo.

Rozmowny / Affabilis in ſermone, comis, Mielakalbis.

Rozmyſł/námyślánie. Deliberatio, conſultatio, Sumania.

Rozmyśláiący/ vważáiący co / Contemplatiuus, ſpectatiuus, ſpeculator, Muſtus/muſtinikas

Rozmyśam co / vide Myśle co.

Rozmyślam ſie / námiślam ſie/Delibero, deliberationem habeo, Godau/ ſuſimuſtau.

Rozmyślánie o czym/ Meditatio. Muſtimas.

Rozmyśliwſzy ſie. Meditatus, venit, &c. Suſimuſtis.

Rozmyślnie / Cogitatè, conſultò. Sumuſciu.

Rozmyślny/ nieſkory/ Meditatus, cunctator, Ne ſukrus/ muſtus.

Rożnie/ rożno / Diſſimiliter, variè. Tulay.

Rożnie od kogo / Diſſentio, diſcrepo ab aliquo, Ne ſudeiu / kitayp numanau.

Rożnienie / Diuerſitas ſententiarum, diſſidium, Kitokias numanimas.

Rożnie mogł ſie/ vide Zachorzeć.

Rożność / rożnica / Differentia, diuerſitas, Kitokibe / neligibe ſkirius.

Rożnoſze / Differo, Jzneśioiu.

Rożny / Diuerſus, diſſimilis, diſpar. Arſtokus/ kitokias. Rożoki/

Rozoki / Strabo, qui distortis est oculis. Kraywakis.

Rozrádzam co komu/ v. Odradzam.

Rozrastam się. Cresco in immensum, grandesco. prasiwaysau/ augu.

Rozraźniam drugich/ Dissocio alique ab aliquo, inimicitias concio, perskiriu/ nesudarau darau.

Rozroźnili się / rozerwáli/ Discrepant, dissentiunt, Ne sudera.

Rozroźnienie / rozerwánie / Distractio animorum diuortium, factio, Nesudara.

Rozruch/ Tumultus, tumultuatio, turba Mayßta

Rozrywam / Dirip o, dirimo, disrũpo, Sutraukau/ pertraukiu.

Rozrywká/ v. Dowćip.

Rozrządzam co/ vide Sporządzam.

Rozrzedzam co. Diluo, rarefacio, praskierziu.

Rozrzedzenie / Rarefactio, praskredimas / iszretinimas.

Rozrzewniam kogo/ Excutio, moueo, excito alicui fletus Jwirkiu.

Rozrzucam co / Disijcio, dispergo, dissipo, Jzmetau.

Rozrzucenie / Dissipatio, disiectus, us. Jzmetimas.

Rozrzutnie / Prodigè, sumptuosè, profusè, prabyngtay.

Rozrzutność / Profusio diuitiarum, abl guritio, luxus, liberalitas dissolutior prabyngte.

Rozrzutny / márnotrawny/ Prodigus effusus in luxum, prabingietas.

Rozrzynam/ Discindo, perreziu.

Rozsądek/ baczność/ Iudicium, delectus, us. prudentia in iudicando, Nuomonia.

Rozsądny / Magni vir consilij, Numanus.

Rozsadzam / v. Rozkładam.

Rozsądzam/ Diiudico, facio iudicium, Dabatuoi si.

Rozśiádam się / vide Rospukam się.

Rozśiekáć/ v. Sztukuię.

Rozśiewácz / v. Śiewcá.

Rozśiewam/ v. Sieie/ rozglaßam.

Rozśiodłáć konia. Demere equo ephippium, Nubalnot arkli.

Rózstawiam / v. rozglaßam/ stáwie.

Rozstáię się z kiem Digredior, diuellor ab aliquo. Skirioſi nuog ko.

Rozstánie drog / Biuium, triuium, Dwikiele/ trikiele.

Rozstąpienie ziemie ábo niebá otworzenie / Chaſma, n. Hiatus terræ, diſceſſus cœli, Atſiwerimas ziemes/ dungaus.

Rozstępny / rozstępna ziemiá/ Chaſmaticus motus terræ, diſſipabilis aër. Atſiwerius.

Rozstępuią się ludzie komu/ Cœtus in duas partes diuiſus locum, tranſitũ dat alicui, praleydzia.

Rozstępuie się co/ Dehiſcit, diſſilit, diſcedit, hiat. Atſiweria.

Rozstrzeláć kogo / Dilacerare, diſcerpere aliquẽ iaculis, bombardis, tormẽtis, Sußaudit.

Rozstrzygnąć co/ *prop:* Forfice aliquid diſcindo, perkirpu.

Rozstrzygnąć spáwę/ spor/ etc. *tr:* Dirimere litem, decidere de negotio. pabaygt bilu.

Rozsychá się / rozsechł się ſtátek/ Præ ſiccitate fatiſcit, diſſoluitur, perdziuwo ſudas.

Rozsyłam / Mitto, dimitto, Nuśiunciu.

Rozßárpáć co/ Dilacerare, dilaniare, Sudraſkau/ ſupleßau.

Rozßerzam/ Dilato, amplio, propago, platinu.

Roztapiam / Liqueſacio. liquo, as, Srtirptu.

Roztarchánе włosy / Soluti crines, incompti capilli, paleyſti plaukay.

Roztárcháć włosy/ Lacerare, ſoluere, reſoluere, deijcere capillos, comas, &c Supleśit plaukus.

Roztargáć / Diſcerpere, diſtrahere, Suplesit.

Roztrząſam / v. *Rozrzucam*.

Roztrząſam / *tr:* *Rozbieram* co/ Excutio, perſcrutor, examino, Iſkraſtau/ iſwartau.

Roztrzeźwieć/ Redeo ad me poſt crapulam, colligo me ex ſomno. v. Wyßumieć. praſiblaywet.

Roztrzeźwienie. Exhalatio crapulæ, prasiblayweimas.

Rozwarzam co/ Diluo, tempero, miſceo vinum aquâ, praſkiedziu / mayßau ſu wundenim.

Rozum / Ratio, intelligentia, mens, Jßmonia/ nuowoka.

Rozumiem / Intelligo, ſentio, peruideo, intelligentiam habeo. Jßmanau

Rozumienie czego / Intellectus, intelligentia, Jßmanimas.

Rozumienie o czym. Exiſtimatio, Nuomonia.

Rozumnie / Rationabiliter, Su ißmoniu.

Rozumny rozum maiący / Intelligens, particeps rationis, mente animoq; præditus. Jßmanus ißmoniu turis.

Rozwadzam / Dirimo rixam, altercationes perſkiriu waydingus.

Rozwalam/ Diruo, diſturbo, Pagriauiu.

Rozważácz / Conſiderator, Nuſtitoias.

Rozważam / Ratiocinor, perpendo, meditor, muſtau/ſwarſtau ßirdiy.

Rozważánie / vważánie/ Ratiocinatio, conſideratio, Muſtimas.

Rozweſelam / Exhilaro, afficio gaudio, lætitia, Nulynkſminu.

Rozwiązánie czego / Solutio, enodatio, Jßrißimas.

Rozwiezuię co/ Soluo, reſoluo, enodo, Jßrißu.

Rozwijam co/Explico, euoluo. Jßriečiu.

Rozwod málżeńſtwá/ Diuortium, repudium. perſkirimas.

Rozwodzę ſię z rzeczą/ Latius proſequor aliquid, dilato orationem, altius proſequor, exſpatior. platinuoſi kalboy.

Rozwoływam co/ Cōclamito tota vrbe aliquid, deblatero, Apßauktineiu.

Rozynka / Vua paſſa. Voga wino dźiawinta.

R V.

Rubin kámień / Carbunculus, pyropus. Karbunkulus.

Rubrycela / Rubricæ precum Eccleſiaſticarum.

Rubryká / źiemiá ábo farbá czerwona cudzoźiemſká. Rubrica. Raudona źie-

ná źieme/ raudonas kroſtas.

Rucham ząb/ kol/etc. Agito, commoueo, labefacto dentem, palum, &c. Wiſkinu

Ruchome rzeczy w máiętnośći zdobyczy / etc. Res mobiles, mouentes. pawiſkinami.

Ruchomy. Mobilis, agitabilis, pawiſkinamas.

Rudá/ Materia ſeu terra metallica foſſilis Iźkaſinos/ materia iźkaſama gielażies/ etc. Item officina metallica, in qua liquatur metallum, æraria fornax. Kalwe rudos.

Rudawy/Rubiginoſus, parudawis.

Rudel/ v. Ster.

Rum/ v. Gruz rozwalin.

Rum czynie/ rumuię. Submoueo turbam. Wietu darau per mintu.

Rumiánosć twarzy / Rubor in malis, purpureus color, Raudonibe weydo.

Rumiány/Rubens. purpureus, Raudonas.

Rumienidło/ v. Barwiczká.

Runo / Vellus eris, n. Wilna.

Rura wodna / Fiſtula aquaria, tubus, canalis. latakas.

Rurmiſtrz / Indagator aquarum, aquilex, gis. Wundentinikas.

Ruś kray / Ruſſia. Guday.

Ruśin / Ruthenus, Gudas.

Ruſzam czego / Moueo trudo, Krutinu.

Ruſznicá/v. Muſzkiet.

Rutá/ Ruta. Ruta.

Rwe / Carpo, decerpo. Rau-iu/ raſzkau.

RY.

Rybá / Piſcis. Zuwis.

Rybaczká / Piſcatrix. żuwinikie.

Rybak/ rybitw/ rybołow. Piſcator, żuwinikas

Rybká / Piſciculus, żuwele.

Rybny/ ryb śiłá máiący. Piſcoſus, piſculentus. żuwingas.

Rycerſki człowiek/ Equeſtris ordinis homo. Kariaunikas.

Rycerz/ v. Zołnierz.

Rychło/Citò, celeriter. Greytay/ weykiey.

Rychły

Rychły / Celer, citus, Weykus / greytas.

Rycie / rzezánie obrázow / perel / etc. Cælatura, sculptura, Rezimas.

Rycze / Mugio, boo, rugio, Rekiu blauiu.

Rydel / Pala, rutrum, lopeta.

Rydwan / Currus arcuatus, vehiculum cameratū, Wezimas dyngtas.

Rydz / Boletus, Rudnokie.

Ryie / rzeże obrázy / Sculpo, scalpo, cœlo, Reziu / drožiu.

Ryk wołow / bydła / v. Beczenie.

Ryk lwi / Rugitus leonis. Rekimas lewo.

Rylec złotniczy / šnicerški / Stylus, celtè, Reztuwas.

Rym / składność mowy / Rythmus, numerus. Suguldimas kalbos.

Ryma / Catharrhus. destillatio. plautis.

Rymarz / Opifex habenarum, frenifex. Sikšnikas.

Rynek / Forum, Turgawiete.

Rynká / tygiel / Frixorium, tripus testaceus, Skarwada.

Rynná / kanał / Canalis, f. latakas.

Rynštok / Canalis, colcolluuiarium. Perkasas.

Rynštunek wojenny / Armatura, arma bellica. Ruzios karìones / šarway.

Ryś / Panthera, pardus. lušis.

Ryśi / Pantherinus, lušinis.

Rysowánie / v. Rospadlina.

Rysowánie wągliekiem. Designatio, adumbratio operis, Izpaysimas.

Rysuie co wągliekiem / ołowem / etc. Delineo. as. adumbro primas lineas duco, Izpaysau.

Rysuie co ná drzewie / kámieniu / Incido, insculpo aliquid marmori, in marmore. Izreziu / izpiaustau / izkalu vnt akmenio.

Rysuie sie co / Rimas agit, rimis fatiscit. plišta.

Ryty / rzezány / Sculptus, cælatus, effigiatus, Izreztas / izpiautas.

Ryż / Oryza. Ryziey.

Ryżá

Ryzá papieru / Quingētæ philuræ chàrtæ, pinki sumtay arkußu popieriaus.

Rząd / rządzenie / Gubernatio, administratio, regimen Waldzio:imas.

Rząd / Ordo, series, Eyla.

Rząd końſki / Subiugiorum Suiungos arklu.

Rządki o miekkich ábo mokrych rzeczách / Liquidus, rarus, tenuis. Skiſtas.

Rządki w zgledem tkaniá / etc. Leuidenſis pannus &c. Retas.

Rządko / Raró, perraró, Retay.

Rządko rozczynić / etc. Liquido modo ſubigere, coquere. Skiſtay praſkieſt.

Rządkość / Raritas, Retibe.

Rządny / v. Wyborny / porządny.

Rządcá ſpráwcá Gubernator, adminiſtrator, moderator. Waldziotoias.

Rządzę czym / ſpráwuię co / Guberno, rego moderor. Waldau.

Rządzicielká / Moderatrix, rectrix. Waldziatoia.

Rżány chleb / v. żytny Rugiene duona.

Rżę / Hinnio, is. ire. Zwingiu.

Rzecz / Res, genus, opus. Dayktas.

Rzecz mowá / Oratio, cauſa. Kalba.

Rzeczą ſámą / rzeczywiście. Re ipſa, reuerà, opere ipſo. Paciu dayktu

Rzeczká. v. Strumień.

Rzeczki rupieci / Operulæ. Daykteliey.

Rzecznik / v. Prokurator.

Rzeczny / Fluuiatilis, fluuialis, Vpes / vpiuis.

Rzeczpoſpolita / Reſpublica, politia, Wiſotime.

Rzeczywiście / vide Rzeczą ſámą.

Rzeczywiſty / rzeczą ſámą táki / Realis, Paciu dayktu tokſay.

Rzędem / v. Porządkiem.

Rzegocą żáby / Garriunt ranæ, Kurkia warles.

Rzekotliwy / Carrulus. Dziugus.

Rzeká

Rzeká/ Fluuius, flumẽ, amnis, Vpe.

Rzeke/mowie/ Inquã, inquio, Tariu.

Rzemień / Corium à coriario elaboratum, pellis elaborata. ſikſzna.

Rzemienny/ Loreus. ſikſzninis

Rzemieślniczy / rzemieśniczy/ Fabrilis, Remeſnikas.

Rzemieślnik/ rzemieśnik / Artifex, opifex. Remeſnikas.

Rzemioſło / Opificium, artificium, ars mechanica Remeſtas.

Rzemyk / rzemyczek/ Corrigia, lorũ, ſikſzneke.

Rzenie / Hinnitus, us. Fremitus equorum, Zwingimas arklu.

Rzepa okrągłá/ Rapa, æ. rapum; Rope.

Rzepiſko / Rapina, rapinæ, arum. Ropinas.

Rześiſty/ v. Geſty/ plenny/Jedrny.

Rzeſki / rzeżwy / Strenuus, impiger, Stropus/ ſukrus.

Rzeſko / rzeżwo / Strenuè nauiter.

Rzeſkość / rzeżwość / dárkość/ Nauitas, alacritas, ſtrenuitas. Stipribe.

Rzeſzá/ v. Gromádá ludzi/ tlum.

Rzeſzoto / Cribrum, Sietas.

Rzetelnie / Actuosè. Weyktinay.

Rzetelność/ Energia, Weykingiſte.

Rzetelny/ Actuoſus, agens. Weykinkas.

Rzewnie/ Amarè. Karćiey/ ayſiey.

Rzewnie kogo / vide Rozrzewniam

Rzewny/rzewliwy. Amarus, lamẽtabilis. Werkſmingas/ ayſus.

Rrzez/rzeźnictwo/Ars lanionia, Meſiniſte.

Rzezák/ ſtrug/ Scalprũ fabrile, ſcalpellum. Drożtuwas.

Rzezánie/ rzezána robotá/ v. Rycie.

Rzezániec/Spado, eunuchus, euiratus, Jzpiautinis.

Rzezány/ v. Ryty.

Rzeże cokolwiek rzne/ Scindo aliquid, Piau-iu.

Rzeże rzezanca/ Euiro, caſtro.

Rzeźniczy wárſtát gdźie bije

bÿą rzeź/ kutlof/ Laniena., Mußtuwe.

Rzeźnik/ Lanius. lanio, onis. carnari⁹, Mesinikas.

Rzeźwi/ rzeźwo/ vide Rześki.

Rzkomo / wrzkomo/ Jákoby / etc. Quasi, tusta.

Rzodkiew / Raphanus. ridikas.

Rzucam/ Iacio, vibro, Metau.

Rzucánie rzucenie czego/Proiectio. Metimas.

Rzucanie się / miotánie / Iactatio corporis. Metimasis.

Rzygam/Ructo,as eructo, raugmi.

Rzygánie/ Ructus, eructatio, raugimas.

Rzym/ Roma, Rimas.

Rzymiánin / Romanus ciuis, rimionis.

Rzymski/ Romanus, Rimionißkas.

Rzysko / Stramentum, quod infra manum (messorum) terræ hæret stipula. Rugienos.

S A.

Sączy się / Stillat sensim. Laßa.

Sąd/Pomariũ. Sodas.

Sąd. Iudicium. Tiesa.

Sadło/Adeps, Taukay.

Sadno/ Attritus, us. Apżieydimas arklo.

Sądownie/ Iure. pagal tiesos.

Sądowny / sądowy/ Iudicialis, iudiciarius, iuridicialis Tiesos.

Sądow wywołánie / Iuris cessatio, iustitium., Tiesu ißßaukimas.

Sądy záppowiedźieć/ Edico fori diem, denuncio iudicia, Azusakau bilas.

Sádzawká/ Piscina. Sożlauka.

Sadza/Fuligo. Suodis.

Sadzę płonki/ kapuste/ etc. Flancuię. Planto, serò, pono surculos. Sodinu

Sadzę ściany marmurem/etc. Crusto, operio, exorno, emblematis parietem., Sienas marmuru apdarau.

Sądzę / zdanie swe dáię. Iudico, existimo, statuo. Numanau.

Sądzę vrzędownie/ Iudico, ius dico, exerceo iudicium. Sudiju.

Sadzenie płonek / Satio, satus, us. Sodinimas.

Sadze-

Sadzenie ściań mármurem/ Incrustatio. Apdarimas sienu marmuru.

Sádzenie ábo sádzoná robota. Emblema vermiculatum, opus musiuū. Parbas tulay sudaritas

Sádzony/sadzona robota robiony/ Tessellatus, vermiculatus, segmentatꝰ. Tulay sodintas.

Sák/ sieć. Retiaculū. Sumtis.

Sákráment/Sacramētum, Sakramentas.

Sákráment naświętszy/ Eucharistia, panis vitæ, corpus Domini. Kunas Diewo.

Sala/ Porticus, exedra, platí troba.

Sáłátá/ Lactuca. Salota.

Saletrá/ Nitrum,

Sáletrowy/ Nitrosus.

Sałka/ Porticula, Trobele

Sam/ Huc, śia.

Sam ieden/ Solus. pats wienas.

Sam/ Ipse. patsay.

Samica/ Fœmina, pati.

Samiec/ Mas, masculus, patinas.

Sámodział/ Crassus pannus, rudis, rusticanus. Milas.

Sámoiedź/Anthropophagi. Zmogzedziey.

Sámokupiec/ Monopola, Wienapardawetas.

Sámokupstwo/ Monopolium. Wienapardawymas

Samołowká/ v łapaczka.

Samopas/ Sine custode, Besargo.

Sámorodnie/ Suapte natura, prigimtay.

Sámorodny/ Natiuus, voluntarius. prigimtas.

Sánie. Traha, æ vehiculum, Wažis/ragutes.

Sapam/ Fremo, musso sniakściu.

Sapie spiąc/ Naribus sonum edo, pukściu.

Sapanie/ Fremitus. Sniokściawimas.

Sapká/ Grauedo capitis, grauitas capitis, Sūkibe galwos.

Sardela/ Sardina, Sardella.

Sárdonich kámień/ Sardonix. Sardonichus.

Sárdyk kámień/ Sardius

dius lapis. Sarda.

Sárkam gebą / Sorbeo, ſuctu bibo. Siulpiu/ ciulpiu.

Sarkanie / Sorbitio. Sulpimas.

Sarna / Dorcas, adis. caprea, Stirna.

Sas / Saxo, onis. Saſas.

Sáſká ziemiá / Saxonia, Soſu zieme.

Sąsiad / Vicinus, accola, Kayminas.

Sąśiecki / Vicinus adiectiuum, vicinalis, Kayminō.

Sąśiectwo / Vicinia, vicinitas, Kaymisay.

Saſiek / Horrei diſſeptum, loculamentum, Vnis kloimi.

Saturnus / Gwiazda. Saturnus. ſtella Saturni.

Saydak do łuku / Theca arcus Indetuwe kilpinio.

Saydak do ſtrzał / Pharetra, ßaudikłu indetuwe

Sążeń / Orgya, Siekſnis.

Schab / Petaſo, Szonine.

Schadzaią ſię / Conueniunt, confluunt, concurrunt, Suſieyt.

Schadzká / Conuenticulum cætus, conuentus, us. Sueyga.

Schnę / oſychám / Areſco ſicceſco. Dziuſtu.

Schnę ná ciele / Macreſco, tabeſco Lieſtu/ dziuſtu.

Schnienie / v. Suchoty.

Schodzący / ábo końcżący ſię rok / etc. Vertens annus, exiens. Praeius / proßokſtus.

Schodzę ná doł / Deſcendo, Nuzingiu.

Schodzę kogo náczym złym / Deprehendo aliquē in ſcelere, Nuſeku.

Schodzę ſię z kiem / Congredior, Suſieymi.

Schodzi mu nátym / Deficit illum aliquid, deeſt, non ſuppetit illi. Netinka to arba to.

Schodźić polá láſy / Peragrare agros, obire, perreptare. Pereyt / perzekinet.

Schorzały / Perdita valetudine homo. Ligotas.

Schowáć / Aſſeruare, recondere, ſeponere. Izdet

Schowánie / Conditorium.

rium, receptaculum, Iz-
detuwe.

Schraniam się gdźie/ Declino, subterfugio, deuito, Nusiślynkiu.

Schylam się/ v. Nachylam się.

Schyłek czego / roku etc. Extremum anni, decursus, Galas.

Sciągam co/ vel ściskam/ Adstringo, stringo, religo. Susegu/ suwirzu.

Sciągam rękę/Intendo dexteram, porrigo, Iztiesiu.

Sciąga się co do czego/ Spectat, pertinet, refertur aliquid ad, &c. Priguli.

Sciana/ Paries siena.

Sciecie / Iugulatio, Nukirtimas.

Scieka/Defluit, destillat, Nuteka.

Scieka co do kąd/Cōfluit, corriuatur. Suteka.

Sciele / Sterno, substerno, Kloiu.

Scielenie/stánie. Stratus, us. stratura, Paklo-imas.

Scieram / Tergo, abstergo, Nuszluostau.

Scieram co/ Contero, Sutrinu.

Scierká grubá / Tela cruda. Szuostitine stara.

Scierw / Caro morticina, cadauer bruti, mayta.

Sciesniam co / Coangusto, coarcto. Vnkßtinu.

Scießka / Semita, callis, trames. Takas.

Scięta śmierć / Capitale supplicium, pœna capitis. Galwos nukirti-mas.

Sciety/ Iugulatus, decollatus. Nukirstas.

Scigam kogo / Persequor, insequor, Weiu.

Sciganie / Consectatio, Wijmas.

Scinam kogo / Capite plecto, obtrunco, iugulo. Nukiertu.

Scinánie czegokolwiek/ Detruncatio, Nukirtimas.

Scinánie ludźi / Iugulatio, amputatio capitis. Nukirtimas żmogaus.

Scijkam/ Comprimo, coarcto Suspaudziu.

Sciskam kogo / In angustias compello, coarcto. Prispaudziu.

Scisle/ Arctè, strictè, anguste,

angustè, Vnkściey.
Ściśly/ Arctus, angustus, Vnkśtus.
Ściśnienie/Compressus, us coarctatio, Suspaudimas.
Ściśniony / Coarctatus. Suspaustas.
Scyatyká/Ischias, adis, coxendicum morbus. Stunariu sopulis.
SE.
Sedźia vrzędowy / Iudex, ius reddens. Tie-
Sek / Nodus, Stawaris.
Sękowáty / Nodatus, stipes, Stawartuotas.
Sekretarz / Secretarius, à secretis. Sekretorius.
Sekta / strona rozrożniona / Factio, pars, secta, hæresis. Szalis nesuderunti perskirta.
Sekwestr/ Sequestrum, vindiciæ, Atskirimas.
Sen / Somnus, quies, Miegas.
Spánie/sen / to co sie śni / Somnium Sapnas.
Senat / Senatus, magistratus. Senotas.
Senator / Senator, Senotaras.
Senátorski/ Senatorius, Senotariškas/senotaru.
Senatorskiego rodu / Patricius, Senotariškos gimines.
Sęp/ Vultur, vulturius, Ser/ Caseus, Suris.
Sercá málego człowiek. Muliebri animo homo, abiecto, demisso, humili. Mażos širdies.
Sercá wielkiego człowiek/ Generosus, magnanimus, Didžios širdies.
Serce / Cor. širdis.
Serdak/Subucula, tunica intima Serdokas.
Serdecznie/ Ex animo, medullitùs. Nuoširdžiey.
Serdeczny/ v. Smiáły.
Serduszko/ Corculum, širdele.
Sernik/ Caseale, caseana taberna. Surinicia.
Serwatká / Serum. Jžrugos.
Serwetá/ Mappula mātellum, Skoterteie.
Setnictwo/ Centuriatus, us. šimtinkšte.
Setnik/ Centurio. šimtinikas.
Setny w rzedźie. Centesimus, šimtrasis.
Scym/ Comitia, concilium,

lium. Susieimas/ iʒ karalistes.

Seymik / Comitia prouinciarum, Susieimas iʒ ßalu.

Seymowe mieysce/ Forum comitiorum. Wieta sueygos.

Seymuie/ Comitia, gero conciliu habeo, comitia obeo, perago. Sueygu turiu.

SI.

Siadam / Sessito. Sedineiu.

Ssiadłość / Modica & humilis, corporatura. Aresnumas.

Siadły/ krepy / Compactus, compacto corpore, Aresnas.

Siánie/ śiew / Satus, satio, sementis, seminatio. Semenes.

Siano / Foenum. Sienas.

Siánożeć / Pratum. Piewa.

Siány/ Seminatus, satus Setas.

Siárá/ pierwße mleko. Collostrum. Arekienas.

Siárczysty/ Sulfuratus, Suseru/ serotas.

Siárká/ Sulfur, Sera.

Siatká / Reticulum. Tinklelis.

Siatká páięcza/ Rete, cassis, is Worotinklas.

Siatkowy/ śiatczány/ Reticulatus. Tuklingas.

Sidłe/ Irretio, illaqueo, paspindʒiu.

Sidło ná ptáki/ Laqueus, tendicula. Spuestas / ʒabungay.

Sieć / Rete. Tinklas.

Sieczká / Stramen sectum. Siauday sukapoti.

Siedlisko plác / Area. Atßloimas.

Siedm / Septem. Septini.

Siedmdʒiesiąt/ Septuaginta, Septinios desimtis.

Siedmdʒiesiąt kroć / Sepuagies, Septintos desuntis kartu.

Siedmdʒieśiątletni / Septuagenarius, Septiniu desimtu metu.

Siedmigrod / siedmigrodʒka ʒiemia. Transiluania.

Siedmioletny/ Septennis, Septiniu metu.

Siedmioráki / Septemplex. Septinelokas.

Siedmioráko/ Septifariam.

riam, ſeptemplìciter, Se-ptinelokay.

Siedmkroć / Septies. Septinis kartus.

Siedmnaście. Septemdecem. Septinìolika.

Siedmnaſty/ Decimus ſeptimus, Sekmas liekas.

Siedmſet/ Septingenta. Septini ŝimtay.

Siedzę/ Sedeo, inſideo, Sedżiu.

Siedzę podle kogo / Aſſideo alicui, accumbo alicui, Sedżiu pas ku.

Siedzę v ſtołu/Accumbo, accubo, Sedżiu ażu ſtolo.

Siedzenie / Seſſio. Sedeimas.

Siegam czego / Attingo aliquid. Siekiu/ paſiekiu.

Sieię co / Sero, ſemino, ſementem facio. Seiu.

Siekácz kuchenny. Culter., Kapoklis.

Siekam / Seco, cædo. Kierttu/ kapoiu.

Siekanie/ Sectura Kapoimas.

Siekanká potrawá. Minutal, tucetú Kapotine.

Siekánina/bitwá /Cædes, paſikapoimas.

Siekę kogo rozgą/ Cædo virgis, verbero, caſtigo, plaku rikſztemis.

Siekiem/ Cæſim, Kirściomis.

Siekierá/ Securis, Kirwis.

Siekierká / Securicula. Kirwelis.

Sielawa / Selaua, ſmaris, idos, mæna. Selowa.

Siemię / Semen. Sekla.

Sień / Atrium, impluuium, prieſenis.

Sierść/ Villus, plaukay.

Siermięga/ Veſtis craſſa & vilis Sermega.

Sieroctwo / Orbitas. Naßlaytiſte.

Sierota / Pupillus, orphanus Naßlaytis.

Sierp/ Falx denticulata, falx meſſoria, piautuwas

Sierpień/ Sextilis, auguſtus menuo piumenies.

Sierßeń/ Crabro, ŝirßuo.

Sieſtrzaniek / ſieſtrzeniec/ Nepos ex ſorore, ſororis filius Seſerenas.

Sieſtrzenny / Sororius, Seſerinis.

Siew/ v. Sianie.

Siew / Seminatio, ſatus, ſementis, ſementes metas.

Siewcá

Siewcá záśiewácz. Sator, seminator, ſetoias / ſeietas.

Sikawká/ sypho, onis. Tryßkine.

Sikora / Parus, parix. Zile.

Siła czego/ Aduer: Multùm, Daugi.

Siła dußna ábo śiły/ Vires, Galibe.

Silę ſię / Intendo neruos, contendo omnibus viribus, Is peciu ku darau.

Siliśie chorobá / Creſcit morbus, graueſcit.

Sunkin/ dubin eyt liga.

Silenie ſię / Niſus, us, nixus. Is peciu imimas.

Silnie / v. Barzo/

Silny/ v. Wielki & vśilny.

Sináwy/Subliuidus. ſubluridus. Melinas truputi/ melinokas.

Sinieię Liueo, liueſco. Mielinuoiu.

Sinogárlicá/ Turtur, purplelis/alij Turklelis

Sinośc/ Liuor. Meline.

Siny/ Liuidus, plumbei coloris, Melinas.

Siodłam konia / Sterno equum. Balnoiu arkli

Siodłány/Ephippiatus, inſtratus equus. Balnotas

Siodlarz / Scordiſcarius, ſellarius. Balninikas.

Siodło ná koniá łác̨zák / Ephippium, ſcordiſcus. Balnas.

Siodłowy koń/ Sellarius, Balninis.

Siodmy / Septimus, Sekmas.

Sioſtra/ Soror. Seſuo.

Sit/ śitowie / Iuncus, ſcirpus. Melday.

Sitarz / Cribrorum texendorum artifex. Sietinikas.

Sitny/ Cribrarius, Sietinis.

Sito / Cribrum, incerniculum, Sietas.

Sito geſte/ Cribrū pollinarium, ſetaceum cribrū, Tunkus ſietas.

Sitowy/ z śitowia/Iunceus caudeus, ſcirpeus. Meldinis/ iz meldu.

Sitowiſko / Iuncetum.. Meldinas.

Siwieię / Caneſco, caneo zilſtu.

Siwizná / Canities. Zilibe.

Siwy / Canus, canoſus. Zilas.

Skaczę / Salto, salio. Sokineiu.

Skakánie/saltatio, saltus, us. Sokineimas.

Skałá/ Rupes, cautes, is. Vola.

Skáłá wysoka/ ostra/ scopulus, Aukßta vola kraußas.

Skalisty / scopulosus, Volingas.

Skałká./ saxulum. Volele.

Skámiáły / Lapideus. Akmeningas.

Skąpo/ Parcè, exiguè, Śikściey.

Skąpy/ Parcus, tenax, Śikßtus

Skaránie / Mulcta. Kunka.

Skarány / Mulctatus. Kunkintas.

Skarb/ Thesaurus, gaza, Jżdas.

Skárbię/ Condo in thesauros aliquid, Jżdu kraunu/ gaminu.

Skarga, Accusatio. ApraySimas.

Skarżę ná kogo/ Defero aliquem, accerso criminе, reum facio. Aprayßau.

Skárżę się ná kogo/ Conqueror de aliquo. queror iniuriam ßaudżiosi.

Skaza / Corruptela, labes, pernicies, Pagadas/ pagadinimas.

Skazánie/ sąd dekret. sententia, iudicium, decretum. Dekretas.

Skazany / v. zdany.

Skażenie / zepsowánie/ Corruptio, vitiositas, papikimas / pagadinimas.

Skáziciel/ Corruptor, pagadintoias.

Skáziteluy / Dissolubilis, corruptioni obnoxius. Gindus / pagadinamas.

Skażony/ zepsowány. Corruptus. vitiosus. profligatus, pagadintas.

Skazuię ná kogo/ Monstro, ostendo, Rodżiu.

Skazuię/ dekret wydaię / Pronuncio sententiam, iudicium, Jżduomi dekretu.

Skepię czego / skąpo się obchodzę/ Parco sumptui, claudo rem familiarem, parcè, exiguè facio sumptum śikßtaulu.

Skepstwo / Parsimonia, illiberalitas. śikstribe.

Skiba.

Skiba roley/ Stria, æ. lustas.

Skiba chleba/Frustum panis. Riekte duonos.

Skinienie / Nutus, us, Moimas.

Skład / składanie pieniędze/Collecta, collatio. Subarios pinigu.

Skład / mieysce gdźie składáią. Conditorium, repositorium. pagulditůwe

Skład kupi/ Emporium pagulditůwe prekiu

Składam co pospołu z drugim. Compono, coagmento. Sudemi/ sugulďziu.

Składanie czego/ Structura, compositio, Sudeimas.

Składanie się ná co/ Cōtributio. Sumetimas.

Składany / Plicatus. Suguldìtas.

Składność. Conuenientia, concinnitas, Suguldà.

Składny / Concinnus, congruens, Suguldìtinas sukłotinas.

Skłaniam się gdźie/ Diuerto aliquo, declino, deflecto, Nugriźtu kur.

Skłaniam się do czego / Propendeo, inclino. prisiłynkiu.

Skłany/ Vitreus. Stiklinis

Skłarz. Vitriarius, specularius. Stiklinikas.

Sklenicá/ Vitreus calix, vitreum vas. stikline.

Sklep / Fornix, testudo. suiunga iungas.

Sklepię/ Concamero, fornico. Suiungiu.

Sklepiony / Fornicatus, cameratus. suiungtas

Szkło. Vitrum. stiklas.

Skłócie/ Punctus, us. compunctio. Subadimas.

Skobel/ Retinaculum forium, prabaius.

Skoczek / Saltator, Szokinetoias.

Skoczka/ saltarix. szokinetoia.

Skoczny / skokliwy/ saltatorius, szokus.

Skok/ skoczenie/ saltus, us. szokimas.

Skomlę/ skomli pies/ Nicto, is. gannio. Sunkściu/ skaliju.

Skomlenie / Gannitus, hittus, Vnkstimas.

Skołatány / Quassus, concussus. sykultas.

Skonánie / Extremus spiritus. Pabaygá giwenimo.

Skop/Veruex Awinas.

Skopowina / Caro veruecina, Awinienà.

Skopowy / Verueceus, veruecinus. Awininis.

Skorá ná ćiele / Cutis. Oda.

Skorá odárta ze źwierzęćia/Pellis, corium animantium. Oda.

Skorą ábo korą obrosły. Corticosus, corticatus. źiewetas.

Skorka ná chlebie/Crusta panis. Pluta.

Skorká ná drzewie ćienka/ Liber, membrana. Tošis.

Skorka ábo skorá ná drzewie gruba/ Cutis arboris, cortex, suber. źiewe.

Skornie /Ocreæ, mullei. Ciebatay.

Skoro / Postquam, simul vt, extẽplò vix dum. Wos.

Skorupá iáiowa/ Putamen oui, cortex, testa. Kiaušas.

Skorupá gliniana. Testa. Szukie.

Skorupa pławu morskiego/Concha, Kriauklė.

Skorupiany/Testaceus. Bukinis.

Skorzány / Scorteus, pellicea tunica, Odinis/ iš odos.

Skowronek / Alauda non cristata. Wiewersis.

Skowycze skowyczy pies/ Gannio, staugiu.

Skowyczenie / Gannitus, us, staugimas

Skracam / Contraho, abbreuio. Nutrumpinu.

Skrobanie drzewá / Rasura sarculi. decorticatio. Nudrožimas.

Skrobię co iáko drzewo/ Circumrado, abrado, derado, Nudrožiu.

Skrobię się w głowę. Perfrico caput, scalpo caput digito. Kasausi.

Skrobię ryby/ czeszę/ Depurgo, desquamo pisces Skutu.

Skrocenie / Contractio, præcisio, epitome, es. sutrumpinimas.

Skromnie / Placidè, modestè, temperatè. Romiey.

Skromność w obyczáiach / Modestia, moderatio.

deratio. Romumas.

Skromny w obyczá-iách/ Modestus, temperatus, moderatus, sedatus. Romus.

Skromny w żyćiu/Parcissimus cibi, tenuis cultus, frugalis. Mestus.

Skroń/Tempus, Smilkinis.

Skrucha/skruszenie serca/ Compunctio contritio, surrinumas śirdies.

skrytość/ skryte mieysce/ Latebra, latibulum, recessus slapte.

skryty/ Abditus, remotus à cõspectu. pasleptas

skrzeczą żaby/ Coaxant ranæ, Kurkia warles.

skrzeczenie żab/skrzek Coax, vlulatus, Kurkimas warlu.

skrzepły/ Condensatus, coagulatus. sustigis.

skrzepnąć się/ v. skrzeplasie tłustość/ Densatur, concrescit pinguedo, sustigkt.

skrzydlasty / Alatus, pennatus, sparnuotas.

skrzydło / Ala penna, sparnas.

skrzydłowy / Alarius, alaris, sparninis.

skrzynia/ Cista, scrinium, arca, skrinie.

skrzyp skrzypienie. Stridor, strepitus. Girgzdeimas.

skrzypek / Lyricen. zaydeias strinnomis.

skrzypice. Lyra. skrypicia.

skrzypię / Strideo, strido. Girgzdżiu.

skrzywiam / v. Nakrzywiam.

skubię/ Vello. peszu.

skubienie / Vellicatio, vulsura, pesimas:

skupiam co. v. Kupię.

skupienie / Conglobatio, coaceruatio, coagmẽtatio, surinkimas/sukrowimas.

skupiony/Conglobatus, confertus, coagmentatus, coaceruatus. surinktas / sukrautas.

skupuię co / Coemo, supirkineiu.

skurczam co. Contraho conuello. surieciu.

skurczony/ Contractus, suriestas/ sutrauktas.

skutecznie/ Efficienter, efficaciter. padaritinay.

skuteczność / Efficacitas, efficientia. padariste.

skutecz-

Skuteczny. Efficax, operosus. padarus.

skutek / Effectus, exitus, euentus, Dayktas/ padaras.

skwapiam się / Præcipito, festino, propero. skubinuośi.

skwapianie się / Festinatio. skubinimasis.

skwapliwie / Nimium festinanter, skubiey.

skwapliwy / Præproperus, præceps skubus.

skwára / Æstus, ardor solis. Karsztis.

skwarki / Cremium. Iszspirgos.

skwarzę / Frigo adipem, torreo. spirgin.

skwasniec / Coacescere. suszokt.

skwierczę / Quiritor, gannio, eiulo, conqueror. Surgu.

skwierczek / Querulus cliens, queribundus. surgulis.

skwierczenie / Quiritatio gannitus surgulisté.

S L.

Słábieię / Debilitor, langueo flaccesco palestu

Slabizna/ Hypochondrion slepsna.

Słabo / Languidè, remissè, debiliter. átlpnay/ letay.

Słabość/ Debilitas, languor, imbecillitas. silpnumas/ letumas.

słaby/ mdły / Debilis, imbecillis, languidus. sylpnas.

Slad/ Vestigium. peday.

Sląsko. Silesia Stelezia.

sławá. Fama, gloria nomen. szlowe/ garba.

sławię kogo/ Prædico, celebro, szlowinu garbinu.

sławnie/ Celeberrimè, celebriter, szlowingay/ garbingay.

sławny/ Celebris, clarus, illustris. Garbingas.

Slaz / Malua. zlugies.

Slazowy / Maluaceus, zluginis.

Slę/ v. posylam.

słedź/ Chalcis, dis, alex. silkie.

śledziona/ v śledzona. Lien, splen. Bluzne.

ślep/ Male oculatus, luscìosus. spintris.

ślepota / Cæcitas. Aklatis.

ślepowron/ nocny kruk. Asio.

Asio, onis, coruus noctur- nus, Naktikowas.

ślepy/Cæcus, oculis captus. Aklas.

ślezak / Silesius. śilezionis.

ślimak / Cochlea. Kaupezie.

ślina / Saliua, sputum tenue Seyle.

śline się/ Saliuo Seyletu.

śliski/ Lubricus slidus.

ślisko / Lubricum est. slidu.

śliskość / Lubricum, slidumas.

śliwa drzewo/Prunus. sliwa medzias.

śliwa owoc/ Prunum, sliwa.

śliwki wegierskie/Pruna Damascena.

śliwki suche/ Pruna rugosa. sliweles sawusos.

śliz/ Cobitis fluuiatilis, slizis.

słod / Tostum hordeũ, triticum. seliklas.

słodkawy / Subdulcis, languidè dulcis. saldokus

słodki / Dulcis, mellitus saldus.

słodko / Dulciter, dulcissimè. saldzley.

słodkość/ Dulcedo, dulcitudo saldibe.

słodne / Dulcesco, dulceo. salstu.

słodze co/ Edulco, dulco, saldinu.

słodziny/ Siliquæ, saladinos.

słoiek / Pyxis, myrothæcium. sudine vnt mosties.

słomá / stramen, siauday.

słomiany / stramineus. siaudinis.

słoń/ Elephas, elephantus, Elefantas.

słońce/ Sol. saule.

słonecznik zegar/ Horologium sciothericum, solarium. Adintkas is saules/ siesielo walundas rodzius.

słonecznik ziele/ Heliotropium, solaris herba. sauline zole.

słoneczny/ solaris: solstitialis. saulinis.

słoniná/ Lardum, laridum. lasiniey.

słoniowa trąbá/ Proboscis, manus elephanti. Nosis elefanto.

słoniowa kość / Ebur aboris Kaulas elefanto.

słonio-

Słoniowy/ Elephantinus. Elefanto.

słono/ salsum, suru.

słonosć/ salsitudo, salsugo. surumas.

słony/ salsus. surus.

słosarz/Claustrarius artifex, sliesorius.

słowak/ sclauus, sclauinus slawokas.

słowieńska ziemia/ sclauonia, slauonia, slawoku zieme.

słowieński/sclauonicus, slawokiszkas.

słowik/ Philomela, luscinia, lakstyngala.

słowny/ z słow złozony. Verbalis, zodinis.

słowo/ Verbum, dictū, vocabulum, zodis.

słoy/ vide słoiek.

słozem/ Obliquo ictu, strictim, su nuobrauku/ nnbrauktinay.

Slub/Votum, sponsio, Apzadas.

slubuie co Bogu/ Voueo. zadu.

ślubie ábo ślubuie co komu/ spondeo, zadu.

ślubne záwieszenie/ Donum, votiua tabula, votum. Dowana su apzadu duota.

ślubny/ ślubna zona. Vxor legitima, Wincziawota mote.

słuch zmysł/ Auditus, Girdeimas.

słuchacz/ Auditor, auscultator Klasitoias.

słucham czego/ Attendo, excipio verba alicuius, Klausau.

sługá/ Famulus, pedisequus, minister, Tarnas.

sługá mieyski Minister public⁹, actor public⁹, ministrator. Tarnas miesto.

słup wspieráiący budowánie. Columnæ, ligneæ trabes. stulpas/stiebas.

słup wkopány w ziemie/ Palus in sepibus. szulas inkastas ziamen.

słup kámienny w budowániu/ Columna. stulpas akmeninis.

słupik/ Columella, stulpelis.

słupnik/ stylites. stulpinikas

słusz/słuszność/ Æquū est, æquitas causæ. Pridera/ pridereimas.

słusznie/ Meritò, meritissimò, legitimè. Pridercinciey.

słuszny.

ſłuſzny / Iuſtus, æquus, Priderus.

ſłużbá / Miniſterium, famulatus grauis, Tarnawimas.

ſłużbá ſtołowa / Abacus, vaſa abaci menſale argentum. ſudáy ſtomioſp pridetu.

ſłużę komu / ſeruio alicui, in famulatu ſum. Tarnauiu.

ſłużebnica / Famula, pediſequa. Paſakieta.

ſłużebnicy / Famularis, ancillaris. Tarninis.

ſłynę / Floreo floreſco, vigeo, inclareſco. Apſitevſzkiu.

ſłyſz / Heus, audi? Klauſay: klauſik.

ſłyſzę / Audio, Girdżiu.

ſłyſzenie / v. ſłuch.

Smácżno / ſuauiter, iucundè. Gardżiey.

ſmácżny /. ſuauis, ſapidus, Gardus.

ſmagam kogo / v. ſiekę rozgą. ſzmaukſciu.

ſmágániec / Verbero, onis flagrio, onis. Plaktinis / kleſtinis.

ſmagły / Flexilis, flexibilis, ad cædendum aptus, ſmagus.

ſmak / ſapor. Gardumas / gardibe.

ſmák / ſmáku czucie / Guſtus, guſtat⁹ Gardulis

ſmakuię / ſapit mihi, Gardumi.

ſmalcony / Adipatus, Taukays pateptas.

ſmaleć / Adeps liquatus. Taukav tirpſni.

ſmárk / ſmárkociny / Muccus. ſnerglis.

ſmárkam / Mucum paribus traho, ſnergłoiu.

ſmarkácz / Muccoſus: ſnerglus.

ſmárowánie / v. Namazywánie.

ſmarowániu ſłużący / Vnctorius. Teprinis.

ſmarownik / Vnctor. Tepeias.

ſmárowány / v. Naſmarowany.

ſmáruię / Perungo, Vngo Tepu.

ſmażę / v. ſmarzę.

ſmáżony / Frixus, frictus. ſpirgitas.

ſmęcę ſię / ſmucę ſię / Mæreo, verſor in mærore, angor, Ludżiu / ſieluoſi.

ſmelc / Encauſtum, materia encauſtica. Mátericę indegmimo.

ſmelcer-

ſmelcerſtwo/ Encauſtice, Mokſlas indeginimo.

ſmelcmiſtrz/Encauſtes, æ. m. Mokus indegint.

ſmelcowánie / Ratio pingendi inurendo. Indeginimas.

ſmelcowány/ Encauſticus, inuſtus, Indegintas.

ſmelcuię/ Encauſto aliquid pingo, muro, Indeginu.

ſmętek/ Triſtitia, mæror, mæſtitia, Nuludimas

ſmętnie/ Mæſtè, triſtius. Nuludusiey.

ſmętny/ ſmutny. Mæſt°, triſtis, æger Nuludis.

ſmiadość/ Aquilus color, lutor, paſmelimas.

ſmiady / Luridus, fuſcus, paſmelys.

ſmiádo czynię / Fuſco, paſmelinu

ſmiałek / Audaculus, feroculus, ſzunkus.

ſmiałość dobra / Audentia, magnanimitas, cōfidentia præſentia, Druſibe.

ſmiáłość zła/ Audacia ad omne facinus, licentia, proiecta audacia, ſzunkibe/ ſzunkumas.

ſmiáły. Animoſus, animatus benè. Druſus.

ſmiech/ Riſus. Juokay.

ſmiech / náſmiewiſko/ Irriſio, irriſus, deriſus. Juokas/apjuokimas

ſmiechem/ loco dicere, facere Juoku.

ſmiechu godny. Ridendus, ridiculus. Juoktinas.

ſmieci/Quiſquiliæ. ſordes pauimenti. ſzukſzles/ iżſzlawas.

ſmieię ſię / Rideo, edo riſum, Juokiuoſi.

ſmieię ſię z czego/Derideo, irrideo, Apiuokiu.

ſmiele/ Animosè, animoſiſſimè, præſenti animo. Druſiey.

ſmiem / Audeo, Driſu.

śmierć/ Mors, diſceſſus, è vita, fatum, obitus, us. ſmertis/giltine.

śmierdzący/ Fætidus, malè olens. ſmirdus.

śmierdzę/ Fæteo, malè oleo, obſoleſco. ſmirdu

śmiertelnie/ Letaliter, mortiferè. Mirtinay.

śmiertelność/ Mortalitas. Mirtimas/nuomirtis.

śmiertelny/ Mortalis. caducus. Mirſztus.

śmiertelny / śmierć przynoſzą'

przynoszący/ Letalis, fatalis, funestus, Marinus.

śmiertelny grzech. Crimen capitale, mortale peccatum. Mirtina nuodeme / sunki/ numarinunti dušiu.

śmieszę/ Concito, moueo risum. Juokinu.

śmieszek / Sannio, risor. Juokinikas.

śmiesznie / Ridiculè, subridiculè. Juokingay.

śmiotaná / Flos lactis, smetona.

smok/ Draco, Drlezas didisis/ diqalis.

smolá / Pix, sakay.

smolány/ Piceus, sakinis.

smolarz / Picis coctor, sakinikas.

smolę/ Decoloro, Ißtepu.

smolny/ Pinguis arbor, gummosa, resinosa, sakingas/ darwingas/derwe.

smolony/ Picatus, piceatus. sakuotas.

smrod / Fœdor, fœditas, Smirdulis/ smirdemas.

smrodliwie / Putidius, smirdunciey.

smrodliwy / v. śmierdzący.

Smrodzę/ Vitio auras odoribus, smirdinu.

smutek/ v. śmetek.

smycz/Numella, lorum quo canes retinentur. SSuinu rayßtis.

smyczek/Plectrum, pecten, Trintuwas ßkri=

S N.

Snac/ Fortè, Arte/ Artesi.

snádnie/ Accommodatè, commodè, pigay.

snádność/ Commoditas ad faciendum idonea, habilitas, pigumas.

snádny / Idoneus. pigas.

śnimi się/ Somnio, aliquid, in somno video. sapnuoiu.

śniadam/ Iento, ientaculum sumo, peseritauiu.

śniadanie/Ientaculum. puseritis.

śniec we zbożu / Gramen trumêti humore corruptum. Rule.

śniedny/ Escarius. cibarius, esculentus, Walgomas.

śnieg/ Nix, sniegas.

śnieg pada / Ningit, sniekt.

śnieżny/Niualis. snieginis

ſnop / Manipulus. Pe-das.

ſnuie / Euolùo glomū, fila conuoluta diduco, Metu.

ſobie / Mihi, tibi, ſibi.

ſaw / taw.

So.

Sobol / Martes ſcytica, muſtella ſcytica, zebellina, Sabalus.

ſobotá / Sabbata, dies ſaturni, Sabbathum, Su-bata.

ſocha / roſochata do podpárcia. Ceruus, furca, pedžia.

ſoczewicá / Lens, lenticula, lyšiey.

ſok / ſuccus, ſultis / ſunka.

ſokol / Falco, ſakalas.

ſol / ſal, Druſka.

ſolna gorá / ſalinæ, ſalis fodinæ, Druſkakalnis / druſkos kalnas.

ſole co / ſalio, ſudžiu.

ſolenie / ſalitura. ſudi-mas.

ſolnicá / ſalinum, ſa-lunka.

ſolony / ſale conſperſus, ſalitus, ſuditas.

ſopel / ſtiria, laſzas.

ſoſna borowa / Pinaſtēr, pinus. Puſzis.

ſoſnina / Pinetum, pinēa ſilua. Pušinas.

ſoſnowy / Pineus, Pu-šinis.

ſoſzka / Canteriolus, furca. Pedele.

ſowá / Noctua. Peleda.

ſowicie / ſowito. Abundè, cumulatè Skalſiey.

ſowity / Abundans, cumulatus, copioſus. Gau-ſus / ſkalſus.

ſoyká / Pica glandaria, graculus, Kiekſztas.

Sp.

ſpadam z czego / Cado, decido, delabor. Nu-puolu.

ſpadanie roſpadlina / Fractura oſſis. Perplisi-mas / perdužimas.

ſpadek maietnošci / Obuenientia bona. Prie-puolis.

ſpádnienie / Lapſus. Nupuolimas.

ſpaiam co / Conglutino, compingo, ſudemi / ſuglaudžiu.

ſpalenie / Exuſtio, cōbuſtio, ſudegimas.

ſpalic co / Cremare, cōburere, exurere. ſudegint.

ſpánie / v ſen.

ſpárá

Spárá miedzy palcy/ Fissura pedum, diuisio in digitos, interualla digitorum, Jßlizis.
spárzelina/ Ambustio, Jzdegimas.
spás/ Depastio animalium, Nugawimas.
spasam bydlem/ Depasco alienam possessionem, Nuganau.
spásiony / Depastus, Nuganitas.
spełniam / Persoluo, compleo, præsto quod promisi. Jßpildziu / iźteysiu.
spetany/ Compeditus, supunciotas.
spiaczka choroba/ Lethargus, morbus lethargicus, Miego liga.
spię / Dormio, somnũ capio, somno, quieti me dedo. Miegmi.
śpieg/Explorator, speculator. Prażwalgitoias,
śpiegi / spiegowánie / Exploratio, Prażwalgimas.
śpiegierski / speculatorius, episcopius, Prażwalgtnis.
śpieguię/Exploro, speculor, Prażwalginetu.

Spiekły/ spissus igne, sukepis.
spień v przeczki/ Deticulus fibulæ, Rabe.
spieram się z kiem/ v. sprzeczam się.
spießę się/Propero, festino, celero, skubinuosi.
spießenie / Festinatio, properatio. skubinimas.
spießno / Festinanter, properè, skubiey.
spießny. Festinus, properus, maturus, skubus.
spiewak/ Cantor, cantator, Ciedotoias.
spiewam/ Cano, canto, concino, Giemi.
spiewánie/ Concenrio, cantus, concentus, Giedoimas.
śpik w kościách/ Medulla in ossibus, smagenis kauluosa.
spiknąc się/ Conspirare in vnum, susikalbet / susiturt.
spiknienie/ Coitio, cõsensio, conspiratio, susikalbeimas/susitarim = s
spinam co/Colligo, cõstringo, susegu.
spinanie / Colligatio, susegimas.
spis żołnierski/ Pilum, Jetis. spisni

Spisnicy / Pilani, cohors pilata, Jetin kay.

spisanie / spisowánie/ Conscriptio, confectio, surašimas/ surašas.

spisuię co / Conscribo, recognosco, surašineiu.

spiżá / Æs caldarium, æs. fusile, skaystawaris.

spiżarnia/ Cella penuaria, cella, apotheca, prōptuarium Kletis.

spleciėnie/Complexio, contextus,us, supinimas.

spleciony / Contextus, implexus supintas.

spleśniáły / Mucidus, supeleis.

spłokáć / Diluere. Nuplaust.

spłonąć/ v. Opłonąć.

spłowiáły / Cano situ obductꝰ color. Jžpalšis.

spluwácz / sputator. spiaudelis.

spluwam / Despuo, spiaudau.

spod / spodek czego/ Ima superficies alicuiꝰ rei, pars inferior, Apacia.

spodni/ Qui subter est, inferior, Apatinis.

spodziánie/ Cum bona spe, non insperatò, su wilciu/ wiltinay.

spodziány / speratus. Wiltas.

spodziewam się czego. spero, confido, in spe sum. Wiluosi.

spoienie / Coagmentatio, cohærētia, compages. sudeimas/suglaudimas.

spoiony / Compactus, coagmentatus. sudetas / suglaustas.

spoisty / Compactilis, iugabilis, sudedamas/suglaudžiamas.

spokoynie. Quietè, trāquillè, placidè. Romiey.

spokoynośc/ Ttanquillitas Romumas.

spokoyny/Tranquillus, sedatus, pacificus. Romus nurimstus.

spółdziedzic/ Coheres. Byndratewaynis.

społecznie / Inuicem, vicissim, Byndray.

społeczność/ Communitas, commercium, communio, Draugiste / byndriste.

społeczny/Mutuus, cōmunis. Byndras.

społkowánie/ v. społeczność.

społkuiący/ Partiarius, consors. Byndrinikas.

społku-

Społkuie z kiem. Commercium habeo cum aliquo. est mihi communicatio cum aliquo. sebrautu.

spona/ v, zwora.

spor/ Altercatio, contentio, disceptatio, certamen. Barnis/ nederine.

spor wiode/ v. sprzeczam się.

spornie/ Pugnaciter, pugnacissime, Barningay

sporny / sprzeczny / Contentiosus, refractarius, repugnans. Nesuderus / barningas.

spory / Grandis, grandiusculus. labas/didzios kas.

spory/ Diuturni, longi vsus. Gausus.

spory/ Commodus, facilis, compendiarius. pigas/trumpas.

sporządzam co/ Ordino, ad artem redigo, instruo. Eyliju.

sporządzenie/ v. porządek.

sporządziciel/ Ordinator. Eyliadaris.

sporządzony / Dispositus, instructus, ordinatus. Eylu padetas.

sposabiam kogo. Apto, comparo, patoginu/mūtu datau.

sposob/ Modus, ratio, conditio, ritus, Budas.

sposobnie/ v. snadnie.

sposobność / Qualitas, oportunitas, patogibe / patogumas.

sposobny / do czego / Aptus, accomodatus, appositus, idoneus. patogus/paderus/muntus.

spotwarzyć kogo / v. potwarzam.

spowiadam się / Edo nomen, loquor nomen. Apsisakau.

spowiadam się grzechow/ Confiteor peccata, crimina apud Sacerdotem expono, aperio me Sacerdoti. Jzpazistu nuodemes.

spowiednik/ Iudex cōscientiæ, præsbyter auricularius. Klausitoias nuodemiu kunigas.

spowiedź / Confessio culpæ. Jßpazinimas nuodemiu.

spowinowacenie / v. powinowactwo.

spoyrzec/ Conijcere oculos in aliquem, aspicere aliquem. zwilkteret.

ſpoyrzenie / Aſpectus, obtutus, cōſpectus Weyzdeimas / zwilktereimas.

ſprácowánie / Laſſitudo, defatigatio. Nuilſimas / ižilſimas.

ſprácowány / Defeſſus, defatigatus, Nuilſis.

ſpráwá / potrzebá / Negotium, cauſa, actus. Reykalas.

ſpráwca iákiey rzeczy. Auctor, actor, fabricator. Darieoias.

ſpráwiam co / v. ſpráwuię.

ſpráwiam ryby / vide platam.

ſpráwiedliwie / Iuſtiſſimè, iuſtè, optimo iure. Teyſiey.

ſpráwiedliwość / Iuſtitia, æquitas Teyſibe.

ſpráwiedliwy / Æquus, iuſtus, Teyſus.

ſpráwiánie czego / Exſecutio negotij, peractio. Padarimas / nudirbimas

ſpráwny / Induſtrius, nauus, ſtrenuus. Ruoſʒus.

ſpráwowánie rzeczy / Geſtio negotij, curatio, Darimas daaktu

ſpráwowánie páńſtwá / Gubernatio, procuratio, adminiſtratio Waldimas.

ſpráwowánie woley / v. Oránie.

ſpráwuię co / Conficio aliquid, efficio opus, expedio, ago, gero. Nudirbu / ruošiu.

ſpráwuię rolą. v Orzę.

ſpráwuię ſię dobrze / Gero me honeſtè, Azuſilaykau gierav.

ſpráwuię ſzátę / Conficio veſtem, comparo. Padarau rubus.

ſprochniáły / Carioſus, ſudruneis / ſutrušit.

ſprofánowáć / Profanare ſacra, violare, ſacra profana habere. Jzwalkiot daykius ſʒwyntus.

ſprofanowánie / Profanatio, vſus profanus. Jzwalkioimas dayktu ſʒwyntu.

ſprofanowány / Profanatus, vſu pollutus. Jzwalkiotas / pateptas.

ſprośnie / ſordidè, turpiter, impurè. Biaurtiey.

ſprośnik / ſprośny. Impurus, turpis, obſcænus, fædus, Biaurus.

ſprośność / Turpitudo, deformitas, impuritas, fæditas. Biauribe.

ſprowadzam/ Deduco aliquē deorſum Nuwedu.

ſpryſzczony / Puſtulatus ab igne. putekślîotas.

ſprzag / vide Cug.

ſprzaganie / Iunctura, ſuiungimas.

ſprzatam co / vide Vprzatam.

ſprzećiwiam ſię / Aduerſor, reſiſto, repugno. prieſztarauiu.

ſprzećiwianie ſię / Interceſſio, repugnatio, reluctatio. prieſztarawimas

ſprzeczam ſię / Altercor, certo, contendo Barnosi.

ſprzeczanie ſię / vide ſpor' Barnis.

ſprzeczny / v. ſporny.

ſprzegam bydło / Coniungo boues, ſuiungiu/ ſukinkiu.

ſprzet wſzelaki/ Apparatus, ſupellex. Rukledis.

ſprzężony / Coniugus. ſukinkitas/ſuiunktas.

ſprzyiam komu/ Faueo alicui, deditus ſum alicui, ſtudeo alicui. Teykiu/giero noro kam.

ſprzyiánie / Fauor, beneuolentia gratia. Teykimas.

ſprzyiazny / Fauens, fautor. Teykus.

ſprzyſięgam ſię / Coniuro. ſuſiſiekiu.

ſprzyſięgły / Coniuratus ſuſiſiekis.

ſprzyſiężenie / Coniuratio. ſuſiſiekimas.

ſpuchlina / Tumor. Aptinimas.

ſpuchły/ Inflatus, tumidus, turgidus. Aptinis.

ſpuſt/ ſpuſzczánie wody/ Effuſio aquæ. Iſzlaida wundenio.

ſpuſtny/ Nauium patiens flumen, nauigabile flumen. plauktama vpe.

ſpuſtoſzenie / Vaſtitas in agris, depopulatio. ſugaiśinimas.

ſpuſzczam / Dimitto, Nuleydziu.

ſpuſzczam woſk / vide Roſtapiam. Tirpiu.

ſpuſzczam krowy/ vide Doię.

ſpuſzczam kogo z kiem/ Committo aliquem. ſuleydziu.

ſpuſzczam ſię ná kogo. Permitto me alicui. leydziuoſi vnt ko.

ſpuſzczanie ná doł / Demiſſio, ſubmiſſio Nulaydi-

laydimas ziemin.

Spuſzczánie łuku/Remiſſio, laxatio Atlaydimas kilpinio.

ſpycham/ Detrudo, deturbo, præcipito. Nuſtumiu.

SR.

Srebrna gora/ Argêtaria. ſidabrakalnis.

ſrebrna piana/ Argêti ſpuma. ſidabro puta.

ſrebrna rudá/ Argentarium metallum. ſidabro ruda.

ſrebro/ Argentum. ſidabras.

ſrebro żywe/Argentum viuum. ſidabras giwas.

Srodze/ v. Barzo.

ſroga rzecz/ Immanedictu, infandum. Bayſus daykras.

ſrogi/ſurowy/ ſeuerus, trux, truculentus. Gaylas.

ſrogość/ Duritas morũ. auſteritas Gayluma.

ſroká/ Pica. ſzarka.

ſromocę/ Imprimo alicui dedecus, violo dignitatem, Giedinu,

ſromotá/ Verecundia, pudor, rubor. Gieda.

ſromotnie/ Indignè, turpiter, nequiter. Giedingay.

ſromotny/ Ignominioſus, infamis, Giedingas.

ſrożę ſię/ Facio me ferocem. Gaylinuoſi.

ſrożete/ Graſſor, ſæuio, Gaylauiu.

ſrzedni/ Medius, intermedius. Widutinis.

ſrzednie/ Mediè. Puſietinay.

ſrzodá/ Dies Mercurij, feria quarta, ſereda.

ſrzodek/ Medium, meditullium. Widuris.

ſrzodkowy/ Medius. Widutinis

ſrzon/ Pruina. ſzerkſznas.

ſrzoniſty/ Pruinoſus. ſzerkſzningas.

Sſący/ Lactens. żindulis.

Sſánie/ Suctus. żindimas.

Sſę/ Bibo ſuctu, ſugo. żindu.

Stácya żolnierſka/ Præbenda, præbitiones. ſtacia.

ſtácya kośćielna/ Statio Eccleſiæ, ſtacia bażnicios.

ſtaczam co ná doł/Deuoluo. Nuritu.

Stáczam bitwę / vide potykam się.

ſtąd / Hinc. Iſcia.

ſtadem / Gregatim. pulku.

ſtadnik koń / Admiſſarius equus, emiſſarius. Erʒilas.

ſtádo bydła / Armentum, grex pulkas.

ſtáie / miárá / Stadium, ſtadius, Warſtas.

ſtáie ſię / Fio, Tampu.

ſtáienny / Stabularius. Kaniukßninis.

ſtal / Chalybs, plenas.

ſtalę / Chalybe roboro, plienu aʒumeru.

ſtále / Firmè, firmiſſimè, perpetuò. Twirtay / drutay.

ſtalowy / Chalybe roboratus, pleuu aʒumeſtas.

ſtáłość / Firmitas, ſtabilitas. Drutibe.

ſtáły / Conſtans, ſtabilis, ſolidus. Drutas.

ſtámi / Centuriatim. ßimtays.

ſtan / Ordo, conditio, conſtitutum vitæ ſtowis.

ſtanie / Statio. ſtoweimas.

ſtanowiciel / Conſtitutor, condictor. Iſtatitoias.

Stánowię co / Statuo, ſancio, fero legem. Iſtatau.

ſtánowienie czego / Latio legum, ſanctio fœderis. Iſtatimas.

ſtánowiſko / Stabulum, ſtowikle.

ſtánowiſko żołnierſkie. Statiua, ſtatio. ſtowikle kareywiu.

ſtąpam / Tollo gradum, infero veſtigium. ʒungau.

ſtąpánie / Gradus, ʒungawimas.

ſtąpor / Pilum. pieſtas

ſtáram ſię o co / Curo, curam habeo, operam do. Rupinuoſi.

ſtáránie / Cura, conſectatio. Rupeſtis.

ſtarbam ſię / Titubo, Klupineiu.

ſtárgowáć ſię / Pretio cum aliquo decidere, deciſionē facere. ſuprekaut.

ſtárodawny dom / Fundatiſſima familia, vetus proſapia. ſena pleme.

ſtárość / Senectus, ſenium, æuitas. ſeniſte.

ſtároſta / Præfectus, præſes. Aʒuweyʒdetoias.

ſtároſtwo / Præfectura, ſatrapia. Aʒuwaʒda.

Staroświeckí. Priſcus, vetuſtus. ſenu amžiu.

ſtárožytnie / Moribus antiquis, more maiorum, priſcè, Budu ſenuiu.

ſtárožytność / Vetuſtas. ſenas vmžis.

ſtárožytny / v. ſtároświeckí.

ſtárſzy / Natu grandior, maior natu, Wireſnis metays.

ſtárſzy zwierzchnośćią. Superior, Wireſnis waldžia.

ſtárty / Minutatim tuſus. ſutrintas.

ſtáry / Senex. vetulus, grandæuus, ſenas.

ſtarzec / Senex. Subſt: Senis.

ſtárzeie ſie / Seneſco, inueteraſco. ſinſtu.

ſtarzyzná. Veteramenta, vetuſtas rerum. palaykay.

ſtatecznie / Grauiter, maturiſſimè Twirtay.

ſtatecznieie / Matureſco, maturitatem aſſequor, Twirtin eymi.

ſtáteczność / Grauitas, amplitudo. Didibe.

ſtáteczny / Maturus. Twirtas.

ſtátek / Vas. Sudas.

ſtátut / Lex, inſtitutum. Iſtatimas

ſtaw wodny / Stagnum. prudas.

ſtaw w ciele / Articulus, commiſſura digitorũ. ſunaras.

ſtawam / Soleo ſtare. ſtowineiu.

ſtawam ſie / v. ſtáie ſie.

ſtawiam co / Statuo, ſtatau.

ſtawidło v młyna. Obiectaculum, cataracta. Ažuſtata.

ſtanowy / Articularius, ſunarinis.

ſtáynia / Equile, præſepe. Kaniuſzne.

ſtek poſpolity / Colluuio & colluuies. ſutekme.

ſtek okretowy / Sentina, Sutekme wundenio eldĳay.

ſtekam / Gemo. Waytoiu / ſtenu.

ſtekanie / Gemitus. Waytoimas.

ſtepa / Pila lignea, tudicula. pieſta.

ſtepak / Gradarius, tolutaris equus. Eydinikas.

ſtepia krocz / Inceſſus equi temperatus. Eydine.

ſtepia

Stępią tách ác/ Lentè gradi, paſſu tardo ire. Ly- dìny iot.

Ster/ Clauus, gubernaculum. Rudelis.

Sternik / Gubernator nauis, Jreas/ ſtirnikas.

Sterowánie/ Gubernatio nauis Jrimas eldios.

Steruie/ Guberno, moderor nauigium, clauum teneo. Jriu eldiju

Stłaczam / Condenſo, cogo in duritiem. Su- ſpaudziu.

Stłaczanie / Denſatio, cōſtipatio. ſuſpaudimas.

Stłuczenie / Contuſio, concuſſio. Sukulimas.

Stłuczony / Contuſus, ſukultas.

Sto/ Centum, ſimtas.

Stoczki / Reliquiæ vini in dolio. Palaykas wi- no/ etc.

Stoczyſtość / Deuexitas loci. Nuolayda.

Stoczyſty / Deuexus. Nuolaydus.

Stodoła/ Farreum, horreum. Kluonas.

Stog śiána/ Meta feni, Kugis/ kupetis śieno.

Stoięcy / Statiuus. Stowis.

Stoię wedla kogo/ Aſſiſto, adſto. ſtoiu pas ku.

Stok / vide Stek.

Stokfiß / Muriatica.

Stokroc/ Centies. ſimtas kartu.

Stokrotnie. Centuplicato, ſimteluokay.

Stoł / Menſa, ſtomia.

Stolarz / Arcarius, arcarum faber. Staludaylis

Stolec/ Sedes, ſolium, ſella. Soſtas.

Stołeczne miáſto/ Vrbs regia, ciuitas regia. Mie- ſtas pirmiauſias.

Stołek/ ſtolik/ Menſula, Stalelis.

Stoletny/ Centum annos natus. ſimtanetis.

Stolicá. v. ſtolec.

Stolnik krolewſki/ Structor menſæ, dapifer. Sta- linikas.

Stołowa izba / Triclinium, conclaue. Wal- giruwe.

Stonog robak / Multipeda. ſimtakoie.

Stopa w nodze / Planta, padas.

Stopá wyráżona nogą. Veſtigium. peda.

Stopień / Gradus ſcalarum. zinkſnis.

Stos/

Stos/Strues lignorum, rogus, aceruus. laužas/ žutis malku.

Stosowánie / Accommodatio paliginimas.

Stosuię co z czym/Cōparo cum aliquo aliquid. v. przyrownywam.

Stowárzyßenie. Consociatio. Susebrinimas.

Strącam / Detrudo. Nustumiu.

Strách/Horror, terror, formido. Baysa/baysibe.

Strách mię ſtráchá ſię. v. Boię ſię.

Strácony. Obrutꝰ, perditus, profligatus Nuteriotas

Strąk/ Folliculus fabarum, ſiliqua. Vnkßtis.

Strapiony / Afflictus, proſtratus, profligatꝰ. Nuwargintas.

Stráßę kogo / Terreo, territo, metum inijcio, facio. Baydau baysinu.

Stráßenie / Terroris iniectio. Baydimas.

Stráßliwie / Formidolosè, mōſtrificè. Baysiey.

Stráßliwy/ Horribilis, terribilis, metuendus. Baysus.

Stráßydło widome. Terriculum. Baydikle.

Stráwá / Res cibaria, victus. Walgikla / penukßas.

Strawić / v. Trawię.

Strawienie/pokármu/ Concoctio, digeſtio, Suwata walgiklu.

Stráwne/ v. ſtrawa.

Stráwnik / Alumnus, conuictor. penetinis.

Strawny / Eſculentus, pabulatorius, Edrus.

Stráwny/ łácny ku ſtrawieniu/ Coctibilis, ad concoquendum facillimus. Suwarus.

Stráwuię kogo / Alo, victum præbeo, peniu.

Straż/Vigilia, cuſtodia, excubiæ. Sargiba.

Straż trzymam / Vigilias ago, excubo pro portis, ſergiu.

Strażnicá/Specula ſtatio. Sargikle.

Strażnik / Excubitor, ſpeculator. ſarginikas.

Strzeczę co komu / Cōciliatorem ago, Teykiu.

Strofowánie / Obiurgatio, incuſatio, reprehenſio. peykimas.

Strofuiący / Obiurgator, reprehenſor. peykieias. Strofuię

Strofuie o co kogo/ Arguo, increpo, obiurgo. peykiu/ baru.

Stroie/Orno Redau.

Stroie się/ Indulgeo nimio vestitui. splēdido vestitu vtor. Redausi.

Stroienie się/ Ornatus vestiū elegans, cultus corporis splendidior. Redimasis.

Strona iákiey rzeczy/ Pars, latus. Szalis.

Strona do lutniey/ Chorda; fides is. striuna.

Stronię od kogo/ Refugio, abhorreo, declino. lynkiuosi / ne vžwiežiu širdies vnt ko.

Strop prosty/ piętro/ Contignatio. lubas.

Strop wytworny/ Lacunar, laquear. Išdabintas lubas.

Strostány/ v. Vtrapiony.

Strov/ Forma, habitus vestis. Rediklos.

Stroyno/ Graphicè exornari. Ireditay.

Stroyny / Graphicus, graphicè exornatus. Ireditas.

Stroyny regal/ Consonans organum. Intaysity organay.

Stroż / Custos, vigil. Sargas.

Struć kogo/ v Truię.

Struchláły / Consternatus. Nušimimis.

Strug / Scalprum fabrile Drožuwas.

Struga/ Torrens. riuus, fluentum. Vpelis tekme.

Strugam co / Scalpo, sculpo. Drožiu.

Strumień / strumyk/ v. Struga.

Strumieniem/ Riuatim, Tekmy.

Strup / Crusta, crustula vlceris. šašas.

Strupy ciekące w głowie/ Manantia capitis vlcera šašay.

Strus náski / Struthio. Strušay.

Strusi / Strutheus. strušinis.

Strużyna / Ramentum, corticis cucurbitæ. Druožles.

Strych / v Dział.

Strycharstwo / Laterū confectio. plitu darimas

Strycharz / cegielnik/ Laterarius, plitinikas.

strychuie / Mensuras impietas æquo Suliginu.

strycżek/

Stryczek/ Funiculus tenuis benè contextus. Wirwele/ wadzîos.

ſtryieczny / . Patruelis, conſobrinus, Dedes.

ſtryienká / Amita, patris mei ſoror, Dedina.

ſtrzalá/ Sagitta, ſpiculum. Szaudikle.

ſtrzechá / Subtegulaneus locus. Paſtogis.

ſtrzege czego / Aſſeruo, cuſtodio, ſergu.

ſtrzege ſie kogo/ vide Chronie ſie kogo.

ſtrzelam z luku/ Arcu ſagittas emitto, iaculor. ßaudau.

ſtrzelec kulny/ Fiſtulator, ſagittarius iaculator. ßauditoias.

ſtrzemie / Stapes edis. Kilpa.

ſtrzepek/ſtrzepki/Fimbriæ, nodi, villi. ſkaros.

ſtrzezenie / Cuſtodia, vigilia, excubiæ. ſargiba.

ſtrzyge co / Tondeo, Kirpu.

ſtrzyzenie / Tonſura. Kirpimas.

ſtrzyzony / Tonſus. Kirptas.

ſtudnia/ Puteus ßulinis.

ſtudze / Refrigero. Außiu/ wedziu.

ſtudzenie. Refrigeratio. Außimas.

ſtula koscielna / kaplanſka/ Stola ſtula.

ſtulam gebe/ Comprimo os. ſuſpaudziu naſrus.

ſturſam kogo/ Stimulis aliquem fodio, ſtimulo aliquem. Bydau.

ſtwardniały/ Duratus, ſukieteis.

ſtwardzam/ Duro, induro, ſukietinu.

ſtwarzam/ Creo, condo, molior, ſutweriu.

ſtworny / v. ſkromny.

ſtworzenie świátá / Creatio mundi. ſutwerimas ſwieto.

ſtworzenie/Res creatæ. ſutwerimas.

ſtworzony / Creatus, ſutwertas.

ſtworzyciel / Creator, procreator, molitor, cōditor. ſutwertoias.

ſtyczen / Ianuarius. ſauſis menno.

ſtycznıowy/ Ianuarius. ſauſio meneſio.

ſtygne. Perfrigeſco, refereſco. Ataußtu.

ſtypá/

styṕá/ Parentalia orum. epulũ funebre, Sermenis.
styſtnie/v. Vſtarzã ſie.

Sv.

Subtelnie / Tenerrimè, ſubtiliter labay.
Subtelnieie/ Tenereſco, attenuor. laybin eymi.
ſubtelnośc/ Subtilitas, argutiæ, laybumas.
ſubtelny/ Subtilis, argutus, tenuis, laybas.
ſuche dni/ Quatuor tempora, ſauſos dienos.
ſucho/ Siccè. ſauſay.
ſuchorlawy / Strigoſus homo, runceus, laybas.
ſuchośc/ Siccitas, ariditas, ſauſibe.
ſuchoty choroba/ Phthiſis, tabes, Dziutis.
ſuchoty cierpiący/ Tabidus ſyntecticus. Dziuſtus.
ſuchoty mam/ Tabeſco morbo, Dziuſtu.
ſufragan/ Epiſcopus regionis. vicari9 epiſcopi, ſufranonas.
ſuka / Canis femina, Kale.
ſukienka / Tunicula, Jupele.
ſukiennictwo / Lanificium, Gielumbes darimas.
ſukiennik. Lanarius, lanificus, Gelumbinikas.
ſukkienny / Panneus, Gelumbinis.
ſukmána/ Lacerna, vilis veſtis, Rudine.
Sukno / Pannus, Gelumbe.
ſuleiaty / Tibialia coacta, calceamentum hirſutum, Blauzdines welos/ apawis ſrugnotas.
ſum ryba / Silurus, ßamas.
ſuma/Summa pecuniæ, ſuma.
ſummienie / Conſcientia. ſuzinis.
ſumowánie czego/ Cõpendium, ſummarium. epitome, ſurinkimas.
ſumowány / Compendioſus, ſurinktas.
ſumuie co / Subduco ſummã, cõficio ſummam, ſũmatim narro, ſurinku.
ſuplikácya / Libellus ſupplex, ſuplikacia.
Surma / Tibia, Sapielka.
ſurmácz/ Auletes, tubicen, flator, ſapielnikas.
ſurowie/ Seuerè, triſtius, ſmarkiey.

Surowizná/ Cruditas, żalibe.

surowo/ Crudè, żaley.

surowość w obyczá-iách/ Durities, seueritas, smarkumas/ gayłuma.

surowy. Crudus, żalas.

surowy w obyczáiách, Seuerus. durus homo, rigidus, smarkus/guyłas.

susza/ v. suchość & suche mieysce. sausuma.

susze co/ Arefacio aliquid, sicco capillos, Dżiowinu.

suszenie. Siccatio, Dżiowinimas.

sutánná/ Poderis, vestis talaris, clericorum, Jupa ilga kunigu.

swod/ Nidor, smirdeimas.

swadźiebny / Nuptialis, swodbinis.

swar / Rixa contentio, iurgium, lis, Barnis.

swarliwy / Rixosus, litigiosus, Barningas.

swarzę się / Rixor, iurgor, contendo, Baruosi.

Swat/v. Dźiewosłąb.

swawola/ Autonomia, nimia licentia, palod a/ pasileydimas.

swądliwy / Multo nidore fumans, Smirdns.

Swędzę, Nidorem do, smirdinu.

swiadczę kiem. Testem aliquem facio, do, profero testem, ludiju kuo.

swiadczę zá kiem/ Dico testimonium, do, tribuo, Ludiju áżu ku.

swiádczenie/ Testimonij dictio, testificatio Ludyjmas.

swiádectwo/ Testimonium, testificatio, authoritas, Ludyjmas.

swiadecznie / Testatò, contestatò, su ludyjmu.

swiadek/ Testis, Luditoias.

swiádom czego/ Gnarus alicuius rei, conscius, peritus, żinus.

swiadomość/ Peritia, żinia.

swiádomy / Spectatus, cognitus, żinomas.

swiát/ Mundus. swietas/ pasaulis.

swiątki / Pentecoste, sekmine.

światło / świátłość/ Lumen, lux. świesibe.

świątnica/żydowska/ Adytum, sanctuarium. szwyntine.

Swiątobliwie / Sanctè, religiosè. ßwyntay.

Swiątobliwość / Sanctitas, sanctimonia, ßwyntibe.

Swiątobliwy / vide Swięty.

Swider / Terebra. Grużtas.

Swieboda / v Swoboda. layswe.

Swiecá / Candela. żwakie.

Swieca láná / Fax. żwakie lieta.

Swieca woskowa / Cereus, cerata tæda. żwakie waßkine.

Swiecę / Colluceo, præluceo. żibinu.

Swiecę się / Colluceo, splendeo, fulgeo. żibu.

Swiecę święto / Ago diem festum, celebro, Szwynciu.

Swiecę się ná kápłáństwo / Initior sacris, paßwynciu vnt kunigistes.

Swięcenie świąt / Celebratio festorum. Szwyntimas.

Swiecki / Mundanus, cosmicus. Swießkas.

Swięconá wodá / Lustralis aqua. Szwystas wunduo.

Swiecznik / v. Lichtarz.

Swiegocę / Garrio, cirku / ßnipßtu.

Swiegot / Garrulus, cirbus / ßnipßtus.

Swiegotliwie / Loquaciter, Sznipßtomis.

Swiekier / Socer. Voßwis.

Swiercz / Gryllus. Swirplis.

Swierkotliwy / Garrulus, loquax, cirbus.

Swierzb / Prurigo, pruritus. Niežas.

Swierzbiączká / Scabies, Niežiemas.

Swierzb máiący / Scabiosus, Niežuotas.

Swierzbi mię co / Prurit mihi lingua, manus &c. Niežtimi liežuwis / etc.

Swierzbiący / Prurigiנosus, Niežtus.

Swieść / Glos tis. Soror mariti, Moßa.

Swietno / świetnie / Splendidè, nitidè, Skaystay / swidžiey.

Swietność / Splendor, nitor. pompa. Skaystibe / swidibe.

Swietny / Jllustris, speciosus, splendidus. Skaystas / swidus.

Swieto / Festus dies, feriæ. Szwynte.

Swieto vroczyste/Solenne, solennitas, solennia, Szwynte kas metay ßwynćiama.

Swietokradcá/Sacrilegus, Szwyntu dayktu wagis.

Swietokradzstwo. Sacrilegium, Szwyntu daykťu wagiste.

Swietokupiec/ Simoniacus, Szwyntapirkis.

Swietokupstwo / Simonia, ßwyntapirkimas

Swiety. Religiosus, sanctus, Szwyntas.

Swiezo/ Recens, quam recentissimè. swieziey.

Swiezy / Recens, Swiezias.

Swini / Suillus, suarius. Kiaulinis.

Swinia/ Sus, Kiaule.

Swinopas / Suarius, subulcus, Kiaulu piemuo

Swinnik / Suilehara. Kiaulu gurbas.

Swist/ Sibilus, stridor, świrkßtimas.

Swistam / Insibilo, świlpau:iu.

Swißcz. Sagitta sibilans, świrkßle.

Swit / Diluculum, Außra.

Swita / Lucescit, dilucescit, Außta.

Swoboda / Arbitrium, suum ius, libertas, layswe.

Swobodnie / Sponte, liberè, solutè, Sulaysiwy/ laysiwiey.

Swobodny/ Ingenuus, sui iuris homo, liberum caput. laysiwas/ luosas.

Swora/ Copula, vinculum, Suraykßtis.

Sworowány / Cardinatus,

Sworzen/ Cardo currulis, Serdecznikas.

Swowolność / Insolentia, petulantia, dissolutio. pasileydimas

Swowolny/Sui arbitrij, petulans. palayduo.

Swoy/ Suus, Sawas.

Swoyski / Vernaculus. Sawißkis.

S Y.

Sycę miod. Coquo hydromeli, mulsum. Mie-śiu midu.

Sygnet/ v. pieczec.

Syllabizuie / Syllabas compono, syllabizo. Slebizawoiu.

Sylam / Missito, sæpè mitto.

mitto. Siuntineiu.

Syn / Filius, natus, Sunus.

Synáczek / Filiolus. Sunelis.

Syndyk Ecdicus, syndicus, aduocatus. Apgineias wissotimes.

Synowicá/ Neptis ex fratre. Brolecia.

Synowiec/Nepos ex fratre, fratris filius. Brolenas.

Synowski / Filialis, Sunaus.

Sypanie / Aggeratio, aggestus, us. pilimas.

Sypány / Congestitius locus. piltas.

Sypialnia / Dormitorium.

Sypiam / Dormito. Miegmi.

Sypię co w co/ Fundo, pilu.

Syrop / Syrupus.

Syt iestem / Satietate afficior, satur sum. Sotus esmi.

Szabla / Acinacis, is. falcatus ensis. lynktinis kalawijas.

Szach / Calculus.

Szachowány / Scutulatus. v. Sadzony.

Szachownicá/ Alueus lusorius.

Száchy grác / Latrunculis ludere.

Szacowánie. Æstimatio taxatio. Brungintimas

Szacownik / Æstimator. censor. Brungintoias.

Szacuię co / Æstimo, taxo, constituo certũ pretium, Turgu darau.

Szafá / Armarium, promptuarium. siepa.

Szafarski/ œconomicus. Eykwotoio.

Száfarz/ Dispensator, Eykwotoias.

Száfir/ Sapphirus, Safiras.

Száfirowy/ Sapphiratus, Issafiro.

Szaflik/ Malluuium ligneum. Vsзetkielis.

Szafowánie/ Dispensatio, erogatio. Eykwoimas.

Szafran/ Crocus. Siepronay.

Szafranię co / Croco tingo. siepronіju.

Szafranny/ Crocatus, croceus siepronіnis.

Száfuię czym/ Dispẽso, Eykwoiu.

Szálá / Lanx altera libræ. Swirtis.

Szalbierſki / Veteratorius, circulatorius. Suk'ciaus.

Szalbierſkie / Veteratoriès ſycophantiosè. Suk'ciey.

Szalbierſtwo / Præſtigiæ. ſycophantia. Suki'mas.

Szalbieruie / Sycophãtor, dolosè ago. Suku.

Szalbierz / Circulator, defraudator. Sukścius wilaklis.

Szale / Libra cum lancibus, bilanx, ſtatera. Swirtes.

Szaleie / Deliro, furo, inſanio, Siauciu.

Szalenie / Dementer, furiosè, furenter. Pasiutusiey.

Szaleńſtwo / Amentia, delirium, furor. Pasiutimas / Padukimas.

Szaley / Hyoſciamus, Drigne.

Szalony / Amens, captus mente, delirus, inſanus. Pasiutelis.

Szálwia. Saluia. Szalawia.

Szamoce / In partes varias rapio, agito, iacto. Blaßkau.

Szańc / Sepimentum militare, munitio. Apiwora karieywiu.

Szancuie ſię / Cuniculos ago. Pasikasu / pasirausiu.

Szanowánie kogo / Reuerentia, veneratio, obſeruatio. Garbinimas.

Szanuie kogo / Honorifice tracto aliquem, colo, obſeruo. Gerbiu.

Szanuie czego / vide Oßczedzam.

Szarańcza / Locuſta. Skieriey.

Szargam ſię / vide Kalam.

Szárłat / Purpura, oſtrum, murex. Raudona materia.

Szarłatnik / Purpurarius.

Szarłatno czynię / Purpuro. Raudonay krosiju.

Szarłatny / Purpureus color. Raudonas.

Szárpácz / Vexator. Draſkitoias.

Szarpam co / Rapto, exagito ſpolio. Draſkau / pleßau.

Szarpa-

Szarpanie / Vexatio. direptio. plešimas/dra-ſkimas.

Szárpániná/Præda canum. Draſkimas.

Szarwárk/ Operæ publicæ, Darbiniku trunk-ſinas.

Száry. Rauus. Rudas/ širwas.

Száta/Tunica Rubas.

Száta dluga / Talaris tunica, fluxa veſtis. Rubas ilgas.

Szatnica. Veſtiarium. Rubine.

Szatny / Veſtiarius. Rubinikas.

Szatny/odziany. Splédidè veſtitus. Rubingas.

Szczaw. Oxalis. Rugštine.

Szczaw kobyli/ Rumex, Arkladuntes.

Szczebel v drabiny/ Scandula, gradus ſcalarũ. Spiris.

Szczecina/ Seta, ſpina. Szeris.

Szczeciſty / Setoſus. Szeruotas.

Szczegulność. Solitudo, Ipatibe.

Szczegulny / Incomitatus, ſoliuagus. Pats wienas/ ipatus.

Szczeka kość/ Maxilla. žundas.

Szczekacz / Latrator. loikas.

Szczekanie/ Latratus, gannitus. loimas.

Szczenie / Catulus. Szunitis.

Szczep / Plantata arbor. ciepas.

Szczepa/ Fiſſile lignũ, plauſka.

Szczepam/Findo, diffindo. ſkaldau.

Szczepię drzewo/ Inſero, planto. ciepiju.

Szczepnik / Inoculator, inſitor. ciepitoias.

Szczepny / Fiſſilis, ſectilis, ſciſſilis. Skalus.

Szczerbaty garniec/etc. Orificio læſo attrito, infracto olla, &c. šukietas puodas / etc.

Szczerbaty człowiek/ Diminutos dentes habens. šukis.

Szczerbina/ Infractum orificium ollæ, &c. šukie.

Szczerość/ Sinceritas, candor. Tikribe.

Szczery / Sincerus, purus, candidus. Tikras.

Szczerze / Candidè, ſyncerè, ingenuè. Tikray.

Szczęśćia znák / Omen, auspicium, żinklas laymibes.

Szczęśćię kogo / Prospero, secundo, fortuno. palaymінu.

Szczęśćię / Beatitudo, felicitas, prosperitas. palayma / laymibe.

Szczęśliwie / Feliciter, fortunatè prosperè. palaymintay.

Szczęśliwy / Felix, fortunatus, prosper. palaymuntas.

Szczkáiąc / Singultim. żiakſedamas.

Szczkam / Singultio. żiakſiu.

Szczkánie / Singultus, żiakſeimas.

Szczodrobliwie / Liberaliter, largè. Dosley.

Szczodrobliwość / Liberalitas, beneficientia, largitas. Doſtibe.

Szczodrobliwy / Largus, beneficus, munificus. Dosnus.

Szczotká / Pecten setosum. ſiepetis.

Szczudlek / Talitrum, Brinkſtereimas.

Szczudlek dáię / Talitro percutio. Brinkſteriu pirſtu.

Szczuię kogo / Immittó, concito in aliquem canes. ſiundźiu / piudźiu.

Szczuká / Lucius, lupus fluuiatilis. Lideka.

Szczupleię / Gracilesco, laybſtu / laybin eymi.

Szczupło / Exiliter. Mażay / grinay.

Szczupłość / Exilitas, gracilitas, tenuitas, Mażime / trupumis.

Szczupły, Gracilis, exilis, tenuis. laybas / mażintelis.

Szczurek / Glis, żiurkie.

Szczury / v. Szczupły.

Szczwánie / Incitatio, immissio canum. ſiundimas / piudimas.

Szczyce się kiem / vide polegam ná kiem.

Szczygieł / Carduelis, Dagilis.

Szczypacz / Cauillator, taxator, conuiciator. Gnaybitoias.

Szczypánie / Vellicatio, laceratio. Gnaybimas.

Szczypiący / Mordax. Gnaybus.

Szczypię / Decerpo, carpo flosculos, Raſzkau.

Szczypię kogo / Vellico aliquem, conſcindo, petulello.

ello. Gnaybau.

ßczypior / Thallus tener, layßkas.

ßczypká / Carptus trium digitorum, źiupsnis.

ßczypkiem / Carptim, Budu raßkimo.

ßczyt / Pteroma, fastigiũ, pirmagalis dũgćio.

ßedźiwość / v. stárość.

ßedźiwy / v. stary.

ßeląg / Triens sestertij. śielinga.

ßelest / Strepitus, crepitus, Trunksmas.

ßemránie / Murmur. Murmeimas.

ßemrzę. Murmuro, strepo, fremo. Murmu.

ßepcę / Susurro, obloquor. Rußtu.

ßepluń / Blesus, balbus, steneklis.

ßepluniè / Balbutio. stenekliu.

ßept / Susurrus, susurratio, Rußteimas.

ßermierstá / Pugilatus, gladiatura, pugilatio, ßwaytimas.

ßermierski / Gladiatorius, ßwaytitinis.

ßermierz / Pugil. gladiator, ßwaytitoias.

ßermuię czym / Roto ensem, digladior. ßwaytau kuo.

Szeroki / Latus, amplus, vastus. platus.

ßeroko / Fusè, diffusè, latè, vastè, placiey.

ßerokość / Latitudo, capacitas, platibe.

ßerzy się. Serpit rumor, serpit flamma platinasi.

ßeść / Sex, śieśi.

ßeśćdźieśiąt / Sexaginta, śieśios deśimtis.

ßeśćdźieśiąt kroć / Sexagies. śieśias deśimtis kartu.

ßeśćdźieśiąty / Sexagesimus. śieśiadeśimtinis.

ßeśćiorák i / Sesduplex, śieśialopas.

ßeść kroć / Sexies, śieśis kartus.

ßeść set / sexcenti, sexceni, śieśi śimtay.

ßesnaśćie / sexdecim. śieśiolikas.

ßew / sutura. śiule.

ßewski / sutorius. ćiebatorių.

ßewski warstát / sutrina. ćiebatorine.

ßewstwo / sutrinum. ćiebatoriste.

ßkalowánie / Maledictio,

ctio, criminatio. Kalo-imas.

Szkaluię/ v. Lżę/obmawiam.

Szkapá/ Caballus tardus, Kuynas.

Szkapi / Caballinus. Kuynißkas.

Szkapiná/ Caballina caro. Arkliena/kuyniena.

Szkarádzę/ v. Szpecę/ plugáwię.

Szkarádnie/ v. Szpetnie/ sprośnie.

Szkarpetká/ Calceus, linteus. ciulkie drobine.

Szkatulá/ Loculi, loculi lignei, Skrinele.

Szkoda/ Damnum, detrimentum, iactura, żała/ ižieyžda nuterione.

Szkodliwie/ Perniciosè, damnosè, pestiferè, Ižeyßtinay.

Szkodliwy / Noxius, nociuus, exitialis, perniciosus, Ižieyždus.

Szkoduię/ Detrimentum capio, damnum, iacturam facio. Terioiu.

Szkodzę kogo/ Incommodo alicui, noceo, Ižeydžiu.

Szkola/ Schola. ßkala.

Szkolny / Literarius, scholasticus. Szkalinis.

Skopiec doyny / Mulctrum, mulctrale, Milßtuwe.

Szkuta/ Nauis frumentaria fluuiatilis. Witine.

Szla / Helcium sparteum. Szlaiey.

Szlachcić vrodzony / Nobili genere natus equestris ordinis, vir nobilis. Baioras.

Szlachcicem czynię / Nobilito. Baiorinu / baioru darau.

Szlachectwo/Nobilitas, Baioriste.

Szláchetnie/ Nobiliter, Baiorißkay.

Szlachetny / Nobilis. Baiorißkas.

Szlachta / Nobilitas. Baioray.

Szlagá/ Fistuca, mateola, Kule.

Szlak/ v. Slad.

Szlamuię sadzawkę/etc. Purgo piscinam limo. Iżkuopiu prudu/etc.

Szmát/ v. Sztuka.

Szmarágd/ Smaragdus.

Szmer czynię/ Obstrepo Bružgauiu.

Szmer / Strepitus, Bružgimas/bružga.

Sznicer-

Szniczerski/ Statuarius, Droztinis.

Sznicerstwo/Cælatura, sculptura. Drozimo zinia.

Sznicerz. Cælator, sculptor. Drozeias.

Sznur / v powroz.

Sznur cieśielski / Amussis. śniuras.

Sznurek/ v. powrozek.

Szoldra/ Perna, Kūpis.

Szopá / Nubilarium. Darzine.

Szorc / Semicinctium, cinctus, us. śießtukas.

Szorowánie/ Fricatura, Szweytimas.

Szoruie co / Extergo, læuigo, depolio. ßweyciu.

Szosty. Sextus. śießtas.

Szot/ Scotus, Szatas.

ßocka ziemiá / Scotia, ßatu zieme.

ßpaga / Coagmentum in foribus. Suwara.

ßpak / Sturnus. Wainienas.

ßpakowáty koń/ Sturninus. śirwas arklis.

ßpalerá/ v. Obicie/ opona.

ßpece / Deformo, inquino, maculo, Biaurinu.

ßperam / Scrutor aliquid, perscrutor. wartau.

Szperánie/ Scrutatio. Kratimas.

ßpetnie / Sordidè, deformiter, Biauriey.

ßpetność/Fæditas, deformitas, Biauribe.

ßpetny/ Turpis, fædus, deformis, Biaurus.

ßpica v kola/ Radius, Stipinas.

ßpiczasty / Cacuminatus, Smaylas.

ßpichlerz/ Granarium, Kletis.

ßpikanarda/ Nardi spica, nardus vulgaris.

ßpilka miedziana/ Acicula, prisagiele.

ßpital chorych / Nosocomium, Negalietuwe.

ßpital vbogich / Ptochotrophium. pawargusiu penetuwe.

ßpunt / Obturamentū cadorum, operculum. Adunkte/ vžtwozas.

ßpuntuie/ Operculum ori vasis impono Azudingiu/ azuwožiu sudu koki.

ßram/ Cicatrix. Runndas.

ßranki/ Agon cancelli. Azuzimeta wieta zayślitniku.

ßramowáty / Cicatricosus.

cosus. Kunduotas.

ßrot ryby/Segmentum piscis. Kirtimas żuwies.

ßrot do ſtrzelby/ Missilia minuta bombardarũ. ßratas.

ßrotowánie / mielćie grubo/ krupienke. Molitura crassa, plesimas lawuu.

ßrotowány ná poly zmelty/ Fresus. pleßtas.

ßrotuie / Frendeo, is. pleßu.

ßruba/ Cochlea.

Szrubuie/ Cochleam verto.

ßtálmách/v. kolodziey.

ßtepel do mußkietu/ Embolium. ſtumplis.

ßrot / Tibia magna. Sapielka dide.

ßtuczka / Fruſtulum. luſtelis.

ßtucznie / Artificiosè, ſcitè, affabrè. Bukley/ dayley.

ßtuczny / Artificioſus, artis plenus. Daykus.

ßtuká/ Fruſtũ, luſtas.

ßtuká/ fortel/ Machinatio, techna, artificium. pramanta.

ßtuka żolnierſká Stratagema. pramanta ka- reywiu.

ßtukámi / Incisè, inciſim. Dalonis.

ßtukuie / Diſcindo, ſeco in partes, Kapoiu ing dalas.

ßturm / Oppugnatio, impetus· Użpuolimas.

ßturmuie / Oppugno, aggredior vrbem, Użpuolineiu.

ßtych v mieczá / Mucro gladij. Wirßune kalawiʒio.

ßtych/Ictus, us Duris.

ßtychem / Punctim, Durtinay.

ßtychowa raná/ Punctum vulnus, pażeyzda nuog durio.

ßuba. Maſtruca, ßiuba.

ßubienicá/ Suſpendiũ, furca, patibulum. Kartuwes.

ßubienicznik / Suſpendioſus, Kartuwinikas.

ßufla / Rutrum. Wetikle.

ßufladá/ Ciſtule. ſkrineſe.

ßukácz/ Indagator, inueſtigator, Ießkotoias.

ßukam czego / Quæro, inquiro, inueſtigo, Ießkau.

ßukánie/Inquiſitio, indagatio.

dagatio, Ießkoimas.

ßum/ Murmur, fremitus, ſtrepitus, Vżteimas.

ßumie/ Murmuro, obſtrepo, perſtrepo, Vżiu.

ßumno/ v. Stroyno.

ßumuie co/ Deſpumo, Nugrayſtau.

ßupinka/ Gluma grani, vtriculus, Kiautas.

ßur/ Subiugia, loramẽta equorum curulium.

ßwab/ Sueuus, ßwobas.

ßwabſka ziemiá/ Sueuia, ßwobu źieme.

ßwaczka / Sartrix. Siuweia.

ßwágier / Sororius. Zintas.

ßwank / Offenſio, offenſus, us. Pażeyda.

ßwankuie / Offendo, labor, titubo. żieydżiuoſi.

ßwaycá / Veruculum, ſubula ænea. Iła.

ßwed/Suecus. ßwedas.

Swiec/ Sutor, ćiebatorius/ kurpiedaris.

ßyba / Quadratura vitrea, Kietwirtuota dala ſtikline lungi

ßycie / Sutura. ſiuwimas.

ßyderſki/ Scurrilis iocus, deriſorius. ßutingas/ apiuokingas.

ßyderſkie/ Ludibriosè, ſcurriliter Apiuokingay.

ßyderſtwo / Ludibriũ, illuſio, ironia, Apiuoka.

ßyderz / Cauillator, ſcurra. Apiuokieias.

ßydło / Subula. Iła.

ßydze z kogo/ Illudo alicui, irrideo, cauillor aliquem. Apiuokiu ku.

ßyia/Collum, Kaklas.

ßyie co / Suo, ſiuwu.

ßyk/ Acies inſtructa, acies exercitus. Eyla.

ßykuie woyſko / Inſtruo aciem, ordino milites. Eyliju kariu.

ßyna żelaza / Lamina ferri rudis. śina.

ßynk / ßynkarſtwo / Cauponaria, śinkius.

ßynkarz/Caupo, tabernarius, śinkorius.

ßynkowny dom/ vide Karczma.

ßynkuie / Cauponam exerceo, cauponor. śinkawoiu.

ßypel/ v. Wezeł.

ßyper / Nauarchus, dominus nauis, nauiculator. Ażuweyzdetoias eldijos.

ßyperſki, Nauicularius.

ßyper-

Szyperstwo / Nauicularia, Azuwezda eldijos.

Szyprutę / Nauicularia facio, Naudau=iu eldiju.

Szyszak / Galea. vide Przyłbica.

Szyszka / Conus, Kunkarezis / Kuia.

Szyty / Sutilis, sutus. Siutinis / Siutas.

TA.

TA / Hæc, Ta.

Tabaka / Hyoscyamus, Taboka.

Tablica do pisánia / Tabula. Toblicia.

Tablicżka / Tabella. Tobliciele.

Tabor żołnierski / Carrago, onis. Karias weżymays aplinkuy apsistatis.

Tácá / Patella. Bludelis.

Taczam co / Voluo, voluto. Ritu.

Taczam się / Volutor. Swiruoiu.

Táczánie się / Volutatio. swirawimas / swerdeimas.

Taczki / Vehiculum trusatile. Rituley.

Tafta / Trama, æ. trichapton. Nametas.

Taiący / Tabidus, Tirpstus.

Taię czego / Occulto, tego, cœlo. Slepiu.

Taię się / Delitesco, occultor. Slepiuosi.

Taię iáko śnieg / Liquesco Tirpstu.

Taiemnica / Mysteriũ, arcanum, secretũ, slapta.

Taiemnie / Abditè, latenter, clam, tectè. Slaptemis.

Táiemny / Clandestin⁹, reconditus. slapus / pasleptas.

Taistra / v. Torba.

Ták / Sic, ita, taliter. Teyp / teypo.

Ták barzo / Adeò, tantopere. Teyp / labay.

Táki / Talis, istiusmodi, eiusmodi. Toksay.

Takiż / Eiusdem modi, eiusdem generis. Toksaygi.

Takli / Siccine, itane? Teypogu.

Tálar / Nummus argẽteus maximus. Talorius.

Talent / Talentum. Talentas.

Talerz / Quadra, orbis, Tolierka.

Tam / ná tym mieyscu / Ibi, illic, istic. Tinay.

Tam / ná to mieysce / Eò,

Eò, illò, illuc. Tinay.

Tam y ſam/ Huc & illuc. ſinay ir tinay.

Tama/ Moles obiectamentum. pilimas.

Tameczny / Indidem, indigena illius loci, Tiesſus/ ti gimis.

Tamowanie/ Palatio, terræ aggeſtio. pilimas.

Tam tedy/ Illâc. illâ. Anuo daykeu.

Tamuie/Appono moles, pilu pilinu.

Tamże/ Ibidem, in iiſdem locis. Tigi/tinaygi.

Tancuie / Salto, choreas duco. ßokineiu.

Taneczniça/ Saltatrix, ßokinetoia.

Tanecznik/ Saltator, ßokinetoias.

Taneczny / Choricus, ßoktinis.

Tani/ Vilis, pigas.

Tanie/ Tenuiter, vili emere, pigay.

Taniec/Saltatorius orbis, chorea. ßokineimas.

Taniec / śpiewánie/ Choreuma, Giesme ßokinetoiu.

Tanieie/ Vileſco, Atpigßtu.

Taniość/ Vilitas, pigumas.

Taran woienny/Aries, machina bellica. Datine karieywine.

Tarantowaty koń/Pomulatus equus, Abuoleys mußtas arklis.

Tarás/ vide Kłoda/ wieżienie.

Taraſuie/ Claudo, obfirmo ianuam, &c. Ażumetu/ ażuſpirtu.

Tarćicá/ Aſſer ſerrando factus, lynta trintine.

Tarćie / Tritus, attritus Trinimas.

Tarcza, Cetra, ſcutum, pelta, ßkida.

Targ / Mercatus hebdomadatim recurrens. Turgus.

Targ/zmowa o kupno/ Pretium, pactum. ſuprekawimas/ ſupreka.

Tárgam co / Lacero, dirumpo. Traukau.

Targam ſie ná kogo/ Eo in aliquem, adorior aliquem. Traukiuoſi/ metuoſi vnt ko.

Targam ſie/ śiły twe/ Frango me laborib⁹, eneruo me. Iſſituſau.

Targánie / Laniatus, Tuſimas.

Tárgowánie / Licitatio,

tio, prekawimas.

Térgowiſko/ Forum, locus negotiationis. Turgawicios.

Térgownik. Licitator, nundinator, prekiias/ prekautoias.

Targuie ſie / Tenaciter mercor, prekau-iuoſi.

Tarka/ Cneſtron, cneſtis, is. Trintuwe

Tarlica. Stupari⁹ malleus, Mintuway.

Tarn / Aculeus ſpini, ſpina. Rakßtis.

Térty / Tritus, Trintas.

Téſak / Semiſpatha, Kalawijas trūpas platus.

Tatárka iarzyna/ Ocymum (vulgo) cicer. Grikiey.

Tatárká niewiáſtá / Scythis, is. Totorka.

Tatarſka ziemia. Scythia, Totoriu zieme.

Tatarſki / Scythicus, Totorißkas.

Tátarſkie ziele/ Acorus, carex, Totorißka zole.

Tatarzyn / Scythes, ſcytha Totoris.

Taże /Sum in deſiderio tui. Jzſijlkſtu.

Tchne/ Spiro. Dwaſau-iu/dweſuo-iu.

Tchnienie/Halitus, ſpiritus. Dwaſawimas / kwapawimas.

Tchorz/Putorius, mars domeſtica ſiaßkus.

Tchorze/ v. Boie ſie.

Techne/Detumuit, receſſit venter, &c. Atſlugſtu.

Tecza/ Iris, arcus cæleſtis Juoſta dungaus/ kilpinis dungaus.

Tedy/ Igitur Tadu.

Tedy/Hac, iſthac. Tuo dayktu/ cia.

Tegi / Solidus, tenax, neruoſus. ſtiprus / drutas.

Tego / Vehementer, v. Mocno.

Tegoroczny/ Hornus, ſiu metu.

Tegość / Neruoſitas, ſoliditas. ſtiprumas.

Ten/ Hic. Tas.

Tenże / Idem iſte, hic ipſus, Taſaygi.

Teolog / Theologus, Teologas.

Tepam/ topam/ Supplodo pedem. ſtripiu.

Tepanie / Pulſus pedum, ſupploſio pedum. Tripimas.

Teple/Hebeto, śipimu.

Tepieie / Hebeo, hebeſco. śimpu.

Tepo/ Obtusè, Atśipuſiey.

Tepość / Hebetudo, Atśipimas.

Tepy / Hebes retuſus, Atśipis.

Tepy/ *trop:* Indocilis, hebes, iners Neſimenus.

Teraz / Modo, nunc, in præſentia. Nu/ dabar.

Terazniey ſzy/Præſens, inſtans. Dabar/ eſſus.

Terciana / Tertiana febris, Karſztine trećiadiene.

Terpentina/ Terebinthina reſina. ſakay terebintho.

Terpentinowe drzewo. Terebinthus, Terebinthas.

Teſkliwie/Cum tædio, moroſè. Nerimſtunćiey.

Teſkliwy / Tædioſus, faſtidioſus. Nerimſtus.

Teſknica / Tædium, faſtidium, Nerimaſtis.

Teſknie ſobie / Tædet me. Nerimſtu.

Teſtament/ Teſtamentum, voluntas vltima. Teſtamentas.

Teſtament czynie Teſtor. Teſtamentu darau.

Teſtamentarz / Legator, teſtator, Teſtamentadaris.

Teſtamentowy/ Teſtamentarius. Teſtamento.

Tez/Etiam, quoq;.wel.

Tkacz / Textor. Audietus.

Tkaczka / Textrix. Audeia.

Tkaczownia / Textrina, textrinum, Auſtuwe.

Tkaczy / Textorius. Audieiaus.

Tkana rzecz/ Textum, textile. Audaklas.

Tkanka/Anadema atis. redimiculum. Rediklagalwos/atkonicza.

Tkanie / Textus, us. textura, Audimas.

Tkany / Textilis, textus ti. Auſtas.

Tke kroſna / Texo telam, contexo. Audziu.

Tkwi co w czym/ Hæret aliquid. Kiśi.

T L.

Tlam / tla / Lignum ignem latentem fouet, crematur ſine flammis, Smilgſtu.

Tlo proſte / Pauimentum.

tum, Aſta.

Tłocʒe / Premo, preſſo. Treßkiu.

Tłocʒenie / Preſſura. Treßkimas.

Tłocʒony / Tortiuus, Trekßtas.

Tłomok / Sarcina. Klumkas.

Tłuk do możdżerʒa / Pilum, piſtillus, pieſtelis.

Tłukę co/ Pulſo; quatio, tundo. Kuliu/tuſku.

Tłukę ſię / Collidor, contundor. Kuliuoſi / daużauſi.

Tłum/ Turba, frequentia hominum, Minia.

Tłumacʒ od kogo/ Interpres. Jżguldżitoias.

Tłumem/ Confertim, Kruwu.

Tłumię co/Obruo, opprimo, deprimo, ſlegiu.

Tłuśćieię/ Pingueſco, Tunku.

Tłuſte / Pinguedo, ſagina, taukay riebumas.

Tłuſto / Pinguiter, Riebiey.

Tłuſty / Pinguis, optimus, Riebus.

Tłußcʒa/ v. Tłum.

Tnę / Incido, ferio. Kirtu.

TO

To/ Hoc, Tay.

Tocʒę co/ Voluo ſaxum, &c. Ritu.

Tocʒę iák tokarʒ/Torno, detorno, tekinu.

Tocʒę wino / piwo/ Promo vinum, laydżiu.

Tocʒony/ Tornorabilis, tornatus, Tekintas.

Tocʒone rʒecʒy. Toreumata, num. plur: tekinti daykt ay.

Tokarſkie dłoto/ Tornus, Kaltas tekintoiu.

Tokarſtwo/Toreutice, Mokſlas tekinimo.

Tokarʒ / Tornator, Tekintoias.

Tulę/ Inhibeo fletum, Maldau.

Toń/tonia/ Iactus, tractus, reticulum vel retiaculum, Walkſne.

Tonę/Mergor, ſubmergor, ſkiſtu.

Topię kogo / Mergo, ſubmergo, ſkundinu.

Topnieię / Intabeſco, liqueſco, tirpſtu.

Topniſty / Liquabilis, tabificus. tirpſtus.

Topola/ Populus. Tapalas.

Topor/Aſcia, ſkliutas.

Toporek/Aſciola, ſkliutelis. Toporʒy

Toporzyſko/ Manubrium. Kirwakotis.

Tor/ Via peruulgata. Kielas pramintas.

Torba/ Capſa, pera, Tarba.

Torbeczka/ Capſula, perula. Tarbele.

Torwie droge/ Facio viam, pramínu kialu.

Towar/ Merx, prekie.

Towárzyſki/ Familiaris, ſocialis, Sebrißkas/ draugingas.

Towarzyſko/ Familiariter, coniunctiſſimè, ſocialiter. Sebrißkay/ draugingay.

Towarzyſtwo/ Societas, ſodalitas, familiaritas, Sebriſte/ draugiſte.

Towarzyß/ Socius, comes, familiaris. Sebras/ drauginikas.

Towarzyßká/ Socia, Sebre/ draugínike.

Towarzyße ſkiem/ Familiaris ſum alicui, vtor aliquo familiariter. Sebrauiu/ draugi turiu ſu kuo.

Toż/ Idem, Taygi.

TR.

Trąba/ Tuba, buccina. triuba.

Trąbię/ Cano tuba. Trubiju.

Trąbienie/ Occentus æneatorum, claſſicum, bellicum, Trubijmas.

Trąbká/ Cucullus, Jwintoklis/ iz popieriaus

Trącam/ Trudo, Stumdau.

Tráce co/v. Vtrácam.

Trácz/ Serrarius, Trintoias.

Trąd chorobá/ Elephantiaſis, lepra. Raupay

Tráfiá ſię co komu/ Obtingit aliquid, euenit, accidit. Tinkaſi.

Tráfiam do celu/ Contingo metam, collimo, ferio. Atatinku.

Tráfię włoſy/ Como capillos, tayſau plaukus.

Tráftá/ Ratis, Sielis.

Tráftarz/ Ratiarius, Sielinikas.

Trágant/ v. Dragant.

Trágarz/ Baiulus, Neſiatoias.

Tráiedia/ Tragædia.

Trám/ Trabs, Senoias/ ruſtas.

Trápiciel/ Afflictor. Wargintoias.

Trápi mię co/ Conflictor do-

Sſ

ctor dolorib⁹, laboro morbo, angor, Wargſtu.

Trapię/ Affligo, ango, vexo, crucio. Warginu.

Trapiénie kogo/ Vexatio alicuius, inſectatio. Warginimas.

Trawa/ Gramen, ʒole.

Trawię pokarm/ Concoquo cibum, digero, Suwirinu ſawimp walgiklu

Trawię czas darmo/ Perdo, conſumo, tero tēpus, Gayśinu metu.

Trćia/trcinićo/ Arundinetum, calametum, Nindrinas.

Trcina / Arundo, canna, Nindre.

Trcinany/ Arundineus, canneus Nindrinis

Trę co/ Tero, Trinu.

Trę/ drwa piłuię/Serro ligna Trinu.

Trebacz / Tubicen, Buccinator. Trubitoias.

Tredowáty / Elephantiacus, leproſus Raupotas

Treſnie/ Lepidè, Juokingay.

Treſny/ Lepidus, perlepidus Juokingas.

Treſunek. Fortuna, ſors, caſus, Priepuolis / prietikis.

Treſunkiem / Forte, fortuna, fortuitò. Priepyolu.

Treſunkowy / Fortuitus, Pripuolus.

Trepka/ Calones, calopodium, ſolea lignea Kalbokie.

Trześć miodu. Acæton mel, Siwas medaus.

Trochá/ Paululum, perparum, Truputis.

Trocicżká/ Trochiſcus, Kuktias wienas.

Trocina/ Scobs, ramentum, Trinios.

Troiáki/ Triplex treioktas/ treiopas.

Troiáko / Tripartitò, trifariam, Treiopay.

Troię / Trifariam diuido. Treiopay,

Troię / Trifariam diuido. Treiopay dalyu.

Troienie/ Triplicatio. Trikartawimas.

Troiſty / Tergeminus, tripartitus, Treiopas.

Tron / v. Stolec.

Trop/ v. Slad.

Troſka / Anxietas, ſollicitudo, cura. Sielawartas.

Troycá świętá/ Sancta Trinitas, Trayce ſwynta.

Troyws

troyweglasty/ Trigonus, triangulus. Trikūpis.

Truchleie / Ægresco, consternor animo. Stela-wartau-iu.

Trucie kogo/ Veneficium crimen veneficij, Apipeneimas.

Trucizna / Venenum, toxicum, Nuoday / apipenay.

Trud / Lassitudo, fatigatio Wargas.

Trudno/ Difficile, difficulter, laboriosè. Wargiey.

Trudność/ Difficultas, negotium, Wargas / ne pigibe.

Trudny/ Difficilis, magni laboris. Wargus.

Trudzę się/Fatigor, defatigor, lassor, Ilstu.

Trudzę kogo / Fatigo, lasso, Alsinu/ maytinu.

Truię kogo/ Spargo venena, venenum alicui præbeo, Apipeniu.

Truná / Sarcophagus, loculus, Rakßtis/grabas

Trunek/Potio, haustus, Malkas.

Trup / Cadauer, Numirelis.

Trwałość / Patientia, stabilitas. duritia. Kuntribe/ patekte.

Trwały / Firmus perseuerans, perpetuus. Kuntrus/ patinkus.

Trwam/Perseuero maneo, persisto, Rinciu / patinku.

Trwánie/Perseueratio, permansio patekte.

Trwoga/Tumultus, v. zatrwożenie.

Trwożę kogo / Turbo, consterno Baydou/baysinu.

Tryb/ Via, Kielas.

Trybunał / Forum iudiciale totius regui. Tribunalas.

Trybunalista / Delectus iudex Tribunalista.

Trysłam kogo/ Arieto cornibus in aliquem, conisco, Ragays badau.

Tryumf/ Triumphus, triumphalia, Triumfas.

Tryumfuiący/ Triumphator. Triumfawotoias.

Tryumfowy / Triumphalis currus, Triumfo.

Tryumfuię/Triumpho de aliquo, ouo as. Triumfawoiu.

Trzask/Strepitus, crepitus, fragor. Braßkie-imas.

Trzaská/ Schidia, aſſula. Skieda.

Trzaska w ćiele / Surculus corpori infixꝰ, ſtirps. Rakßtis.

Trzaskam czym/ Concrepo, perſtrepo, Braßku/ plaukśiu.

Trzeba / v. potrzebá.

Trzebie / Caſtro, Romiiju.

Trzebieniec/ Exſectus, caſtratus. Jzpiautinis.

Trzech krolow świeto. Epiphania. Trÿu karalu ßwynte.

Trzeći/ Tertius. Trećias.

Trzećiegodnia / Perendie, Trećiudienu.

Trzepiecę ſię / Quatio pennas, plaudo pennis. Pleſtenu ſparnays.

Trzepietánie/ Plauſus, plangor alarum, Pleſteimas ſparnu.

Trzeſawicá / Paſcua paluſtria. Bala/rayſtas/ klumpa/ lunas.

Trzeſawica chorobá/ Tremor, Drebulis.

Trzeſę czym / Concutio, conquaſſo, Krećiu.

Trzeſę kogo / Excutio aliquem, ſcrutor. Krećiu/ krautau.

Trzeſę ſię / Totus tremo, quatior, Drebu.

Trześienie czego/Agitatio, quaſſatio terræ. Drebeimas/ kratimas.

Trześiony owoc / Decuſſa poma. Nukreſtas.

Trześnia / Ceraſia, orum. ceraſum album. Czereśnios.

Trzeßczący/ Stridulus, Braßkus.

Trzeßczy / Crepitat, ſtridet ignis. Braßka.

Trzeßczenie/Strepitus, ſtridor, fragor. Braßkiemas.

Trzewa. Inteſtina, præcordia, Widuriey.

Trzewik/ Calceus, ćiewerikas/ kurpe.

Trzey / Tres, Tris.

Trzezwy / Sobrius, Blaywas.

Trzezwo / Sobriè. Blaywiey.

Trzezwość/ Abſtinentia, Blaywiſte.

Trzmiel / Carpinus, Skietamedis.

Trznadl / Paſſer flaueſcens, ſiarta.

Trzoda/ Grex. ſtodas.

Trzonek / Manubrium cultri, Kriauna.

Trzono-

Trzonowy ząb / Dentes maxillares, Krumintey dumtis.

Trzos / Ventrale, saccus, cierastas.

Trzy dni / Triduūm, Tris dienos.

Trzydzieści / Triginta, Tris desimtis.

Trzydzieści kroć / Tricies Tris desimtis kartu

Trzydziesty / Tricesimus. Tridesimtinis.

Trzy kroć / Ter, Tris kartus.

Trzyletni / Trimus, Treygis / treiumetu.

Trzymam / Teneo, Turiu.

Trzymiesięczny / Trimestris, Trijumenesiu.

Trzynaście. Tredecim, Trilika.

Trzynaście kroć / Terdecies. Trilika kartu.

Trzynasty / Decimus tertius, Trecias liekas.

Trzynog / Tripus, Trikois.

Trzynogi / Tripes, Trikois.

Trzystá / Trecenti, Tris śimtay.

Trzysta kroć / Trecenties, Tris śimtus kartu.

Trzywzorny / Trilix. Triweydis.

T v.

Tu / Hic. cia / cionay.

Tuczę / Sagino, Tukinu.

Tuczenie / Sagina Tukinimas.

Tuczony / v. Karmny.

Tulacz / v. Hultay.

Tulam się / Vagor, palor aris. oberro. Daużausi / gungstausi.

Tułow / Truncus corporis, Kunas be galwos negiwas.

Tum / Templum Cathedrale, Bażnicia wiriausia.

Tur / Vrus, stumbris.

Turczyn / Turca. Turkas.

Turma. Carcer, Kaline.

Turibularz / v. Kadzilnica.

Tuszę / Confido, bene præsumo. Wiluosi.

Tuszy mi serce / Præsagit mihi animus, Tikisi ko śirdis.

Tuteczny / Indigena huius loci. ciabuwis.

Tuwalnia / Sabanum.

Tuz ná kostkách / Binio,

Tużin / As, assis.

Twardo / Dure, duriter, Kietay. Twar-

Twárdość / Duritia, durities, Kietumas / kieτube.

Twardy / Durus, solidus, Kietas.

Twárdźieię / Duresco, duror Kiestu.

Twarog / Massa lactis coacti Warßkie.

Twarz / Facies, os. vultus. Weydas.

Twierdza / Munitio, propugnaculum, præsidium. pilis / apginkle.

Twierdzę co słowy. Affirmo, assero, asseuero. Twirtinu zodźieys.

Twierdzenie / Affirmatio, asseueratio, Twirtinimas zodźiu.

Twierdźićiel. Affirmator. Drudintoias zodźiu

Tworcá / v. Stworzyćiel / Creator, sator, effector, Twereias.

Tworzę ser. Figuro, gelo, con elo caseum, Twe-ciu / lipiu.

Tworzenie / Creatio, conformatio. Twerimas.

Tworzydło / Forma casearia, Deruway.

Twoy / Tuus, Tawas.

Twoyski / Tui stomachi, Tawißkas.

Ty / Tu, Tu.

Tycz / Pedamentum, palus, Kartis / zalga.

Tydźień / Hebdomada, hebdomas dis. Nedela.

Tygiel / Frixorium farreum, spirgintuwe.

Tygiel złotnicży / Fusorium, catillus fictilis, Lietuwe aukśintku.

Tygr zwierz / Tigris is. vel id is.

Tyię / Crassesco, Tunku.

Tykam się czego. Tango, attingo, pasiliciu / li-ciuo-si.

Tykánie / Attactus, attrectatus, pasiliteimas.

Tył / Tergum, dorsum, Nugara / pakala.

Tył głowy / Occiput, occipitium. pakaußis.

Tyle czego / Tot, tantum, Tiek.

Tyle kroć / Toties, Tiek kartu.

Tyle drugie / Alterum tantum, Kita tiek.

Tylec noża / Tergum cultri. Brtauna peylo.

Tyli / tilki / Tantus, Tiekssay / tiekas.

Tylko / Tantum, Tyktay / tiek.

Tyloy /

Tylny/ Posticus, auersa pars, retrorsus, Azupakalinis.

Tym więcey/ Tantò magis, Tuo didziaus

Tynk/Albarium, tectorium. padungte.

Tynkarz/ Tector, crustarius, padingtoias.

Tynkowánie/ Loricatio. ruderatio, incrustatio, padingimas.

Tynkowány/ Tectorio opere exornatus, dealbat⁹. padingtas.

Tynkuię / Induco tectorium, crusto, padingiu.

Tyran. Tyrannus, Gaylinikas/ smarkinkas

Tyrański/ Tyrannicus, Gaylinko.

Tyráńskie / Tyrannorum more, tyrannicè, Budu tyranu/ gaylinku.

Tyráństwo / Tyrannis idis Tyraniste/gayluma

Tyryiáká / Threriace. Tiriioka.

Tyśiąc/ Mille, Tukstuntis.

Tyśiąc kroć / Millies, Tukstunti kartu.

Tyśiączny wrzedźie. Millesimus, Tukstuns.

Tytuł/ Titulus, tytulas

V B.

V. Præposit: apud & ad, vt, V mnie/Apud me, Manip. V drzwi/ Ad portam. pas duris.

Vbespieczam kogo / Securum reddo, securitatem alicui præsto. Idrusinn.

Vbespieczam się / Securus sum, compono me in securitatem. Dristu / drusinuost.

Vbespieczenie / Assecuratio, fides, Idrusinimas.

Vbiegáiąc się/ Certatim, su parungimu.

Vbiegam / Decurro, Nuteku.

Vbiegam kogo do czego/ v. Vprzedzam.

Vbiegałem się/ Fessus sum cursu. Izilsau tekiedamas.

Vbieracz / Ornator, vestitor, Reditoias.

Vbieram co / Orno, adorno, vestio, Redau.

Vbieżenie/ Præocupatio, anticipatio. parungimas/ pralynkimas.

Vbiór / Ornatus, cultus, ve-

ens, vestitus. Kedikłos/ grażumay.

Vbity/vderzony/Percussus, Namußtas / iżiktas.

Vbłaganie / v. Vkożenie.

Vbliżam/vmieyßam/ Fraudo, defraudo, Nutrauktu/ numażinu.

Vbogi/ Pauper, inops, egenus. Grinas/ neturelis/ pawargielis.

Vbostwo / Paupertas, tenuitas, inopia. Neturte/ grinibe.

Vbożeie/ Venio in calamitatē, laboro facultatibus, Neturten impuolu pawargstu.

Vbranie/ Feminalia, femoralia, caligæ. Kialines.

Vbrany pieknie/ vide Stroyny.

Vbrudzony / vbrukany. Contrectatus manibus, Izwalkiotas/apipiektis.

Vbywa czego/ (*Impersonale*) Decedit, decrescit, imminuitur. Mażinasi / mażin eyt.

V c.

Vcho/Auris, auricula. Ausis.

Vcho v statku/ Ansa, manubrium, ansula. Vsa.

Vchodzę skąd / Subduco me, euado, secedo. Izeymi iżkur.

Vchodzę czego / vide Chronię się. Nusilynkt.

Vchronić się czego/ v. Vchodzę.

Vchronny / Euitabilis. Nusilynkiamas.

Vchwała pánow rádnych / Senatus consultum, senatus decretum. Istatimas senato.

Vchwalam co/ Decerno, censeo. v. stánowię.

Vchwalony / Legitimus, statutus, Istatitas.

Vchwycenie. Comprehensio, apprehensio, Sugawimas/ nutwerimas.

Vchylam się/ Declino ictum, Nusilynkiu.

Vchylenie/vskoczenie. Declinatio, Nusilynkimas.

Vcicha/ Mitescit ira, conquiescit, conticescit. Nutilsta/ nurimsta.

Vciecha / Delectatio, iucunditas, voluptas. Gierius/ dziaugsmas.

Vcieczka / mieysce do ktorego vciekáią / Refugium,

gium, receptaculum, diuerticulum, Nuoteka / pultis / prilynktuwe.

Vciecżka / vćiekánie / Fuga, effugiũ, Begimas / iżbegimas.

Vćiekam / Fugio, profugio; euolo, Begu.

Vćiekam śię do kogo / Confugio ad aliquem, refugio, Puoluosi kitop.

Vćieram co / Detergo, tergo, abstergo, ßluostau.

Vćießenie / v. vćiecha.

Vćießnie / Facetè, festiuè, lepidè. Mielay.

Vćießny / Facetus, festiuus, iucundus, Meylus / mielas.

Vćießyć kogo / Delectare, oblectare, recreare. Nulinksmint.

Vćinam co / Abscindo, amputo, reseco, Nukiertu.

Vćinanie / Amputatio, præcisio, abscissio, Nukirtimas.

Vćinek / odćinek. Resegmen, recisamentum, Atkirtis.

Vćisk / vćiśnienie. Oppressio, angustia, Prie-spauda / priesloga.

Vćiskam kogo. Premo, opprimo, in angustias redigo, Reginu / Regiu prispaudżiu.

Vczasczam do czego / Frequento, Dażnay ku darau.

Vczaßczanie / Frequẽtatio, crebritas. Dażnas ko darimas.

Vczćiwie / Honestè, ingenuè liberaliter, Wieżliway.

Vczćiwość / Honestas, dignitas, reuerentia, wieżliwiste prīdera.

Vczćiwy / poßanowánia godny. Honestus, honoratus, honorabilis, venerandus, Wieżliwas / garbus.

Vczę / Doceo, instruo instituo, erudio, Mokiu.

Vczę śię / Disco, studeo, edisco, Mokiuosi.

Vczeń / Discipulus. Mokitinis.

Vczenie / *Aduerb*: Doctè, literatè, perdoctè. Mokitay.

Vczenie kogo. Institutio, instructio, eruditio, disciplina, Mokimas.

Vcześnictwo / Cõmunicatio, commercium. Draugiste / byndriste.

Vcześnik / vczestnik.

Consors, particeps. Bynd-rinikas/ dalinikas.

Vczestnikiem kogo czynie. Communico, participo Dalinikn darau.

Vczony/nauczony. Doctus instructus, politus, sciens, Mokitas.

Vczta/ v. Bankiet/ besiaca.

Vczynek. Factum, padaras.

Vczynkowy/ Actualis, in agendo positus. Darommas/ daritinas.

Vczynnie/ Officiosè, padariev.

Vczynność/ Officium, padariste.

Vczynny / Officiosus, padarus/ darus.

V D.

Vd / vdziec. Femur, femen, coxa, coxendix. Szlaunis.

Vdaie co pieknie. Vedo praeclare, probo aliquid. Nuduomi.

Vdaie się do kad/Dirigo, conuerto iter aliquo, confero, capesso, tendo aliquo, leydziuosi kur.

Vdaie mi się co/ vide powodzi się co.

Vdatnie/ Speciosè.

Vdatność/ Gratia, v. przyiemność/ Pozor.

Vdatny / Plausibilis, Nuduotinas.

Vdawánie / vdanie. Commendatio. Nudawimas.

Vdeptany/ Calcatus, Mintas.

Vderzam kogo/ Percutio aliquem, Isztiuku.

Vderzam kogo o ziemię/Affligo ad terram aliquem, allido, illido. parmeru/ bloszkiu ziemen.

Vderzam na kogo/ Inuado, irruo, inuehor in aliquem. Vzpuolu/metuosi vnt ko.

Vderzánie się o co. Offensus, us Iszitikimas.

Vderzenie/ Ictus, percussio, plaga. Isztikimas/ isztikre.

Vderzyciel/ Percussor, Iszitktoias.

Vdolność/ v. Moc/ siła.

Vdręczenie/ v. Vtrapienie.

Vdzielam komu czego. Impertio, Nudaliju.

Vfam/ Confido, spero, fido Dufsiuosi.

Vfánie/ vfność. Fidentia.

dentia. fiducia padukſis.

Vgadzam komu. Suauiter, blandè tracto aliquē, Inteyktu.

Vganiam ſie / vide Vtarczka czymie.

Vgiety / Pandus, pandatus. Sukynkras.

Vginam ſie / Pandor, pando, incuruesco. Suſiſynktu / ſukynkſtu.

Vginanie / vgiecie / Pandatio. Sukynkimas.

Vgoda / Compositio, decisio, concordia. Sundara / ſudertme.

Vgor / Ager requietus, aruum requietum, pudimas.

Vgriznąć. Prærodere. Nukrimſt.

V K.

Vkarzam ſie / v. Korze ſie.

Vkąſzenie / Morſus, us. ictus. Ikandimas / ſtirkimas.

Vkąſzony / Morſus à cane, Ikuſtas.

Vkazanie ſie / Apparitio paſirodimas.

Vkazuie co / vide. pokazuie.

Vkęſinie czego ſztuke. Demordeo, abſcindo dentibus. Nukrimtu / nukundu.

Vkładam co / Compono, ſtruo. Suklotu / ſukrau-tu.

Vkładnie / Comiter, perofficioſè Mielay.

Vkładność / Comitas, vrbanitas. Meylibe.

Vkładny / Vrbanus, comis, Meylus.

Vkłon / Adoratio, genuum flexio, officium, reuerentia. Tupawimas.

Vkoienie / vgłaſkanie. Delinitio, placatio. Numaldimas.

Vkos / Obliquitas, obliquum, Izumbiey.

Vkośny / Obliquus. Izumbus.

Vkracam. v Skracam.

Vkradkiem / Furtim. Wogte.

Vkrop / Aqua feruens, Runkaluo-tus / karſztas wundwo.

Vkrzywdzam / vide Krzywdze.

Vkrzywdzenie / Iniuriæ illatio, v. Krzywda.

Vkrzywdzony / Iniuriis iactatus, agitatus. Abiditas.

Vkuſzenie / zmyſł. Guſtus, us. Paragawimas.

Vl/ Alueus, alueare, aluearium, Awilis.

Vlacniam co / Expedio, relaxo, Nuliekiu.

Vlacniony Expeditus, vacuus Nuliekius.

Vlamuie / Defringo. Nulaužiu.

Vlatam/ Auolo, abeo. Nuskrindu.

Vlecženie/Sanatio, curatio. Jžgidimas.

Vlecžony / Sanabilis, medicabilis. Jžgidžiamas.

Vlewam czego / Depleo. Nupilu.

Vlnąc ábo vlgnąć / Hæſito, in luto, inhæreſco. Nuklimpſtu.

Vlicá ßeroká / Platea, via vrbis. Mieſtakicle.

Vlomek/Fragmen, fragmentum. Nuolauža.

Vlomność / vlomny/ v. Słaby/ Niedolężny/ Krewki.

Vlowić ſię/ Teneri, capi, Jklut.

Vlożenie / v. Rozłożenie.

Vlubić ſobie co / Adamare aliquid, pamegt kuo.

Vlubiony/ Placitus, libitus, Pamegtas.

Vlženie czego/Leuatio doloris, leuamen , relaxatio. palingwinimas.

Vlžywaiący / Mitigatorius, palingwinnus.

Vlžyłomi ſię/ Remiſerunt dolores, remiſit ſe febris palingwinaſi/

Vlžywam komu. Leuo, mitigo, remitto. palingwinu.

V M.

Vmacniąm/ vide. Vtwierdzam.

Vmoknąć/ v. Mokne.

Vmarłego prowadzę. In funus venio, deduco funus. pralidžiu numiruſi.

Vmárły/ Mortuus demortuus, defunctus. Numiris/ numirelis.

Vmártwienie/ Mortificatio, compreſſio cupiditatum. Numarinimas.

Vmarzam / vmorzyć kogo/ Necare fame aliquē, Numarinu.

Vmarzam ſię głodem/ zdycham. Inedia morior, fame crucior, pereo. Badu mirßtu.

Vmawiam ſię z kiem o co/ zmawiam ſię. Paciſcor, conſtituo mercedem. Suderu ſu kuo ápe ku.

Vmbela/

Vmbela / v. cienník.

Vmiatacz / Purgator, mundator. Szlaweias.

Vmiatam. Verro, purgo. Szluoiu.

Vmiarkowánie / vide Miarkowánie/ pomiar.

Vmieietnie/ Scienter, peritè. Mokitay.

Vmieietność/Scientia, cognitio, intelligentia. Mokslas.

Vmieietny / Eruditus, gnarus, callidus. Mokitas.

Vmiem co/Scio, calleo, noſco. Moku.

Vmieram/ Morior, occumbo, obeo mortem. Mirſtu.

Vmierzyć w co/ v. Trafiam do celu.

Vmilknąć/zamilknąć. Obmuteſco, conticeſco. Nutilu/ nutilſtu.

Vmilknienie / zamilknienie/ Obticentia, Nutilimas.

Vmilowáć co. vide Vlubić co.

Vmknienie czego/ Retractio Nutraukimas.

Vmnieyſzam czego/ Diminuo, extenuo, ſubtraho, Numażinu.

Vmnieyſzánie. Attenuatio, diminutio, extenuatio. Numażinimas.

Vmocnienie/ v, Vtwierdzenie.

Vmor/ v. Vśilowánie.

Vmowá/ zmowá/ kontrákt. Pactum, pactio, conuentus, us. Sukalbis.

Vmowiony/zmowiony. Præfinitus, præſtitutus, pactæ induciæ. Sukalbetas/ ſuderetas.

Vmowny/zmowny. Pactitius, condictitius. Sukalbetinis/ſuderetinis.

Vmykam czego/Retraho aliquid, ſubduco, ſubtraho. Nutrauku.

Vmykam zkąd/ vide Vciekam.

Vmykn ſię przed czym, Declino, ſubterfugio periculum. Nuſilynkiu nuog ko.

Vmyſl/ Mens, animus. Muſlis/ muſlimas.

Vmyślnie / Conſultò, cogitatò, de induſtria. Ticionis.

Vmyślny / Cogitatus, meditatus, Dumoras.

Vmywadlnik / vmywalnik/ lawaterz. Lauacrum. Mazgotuwe.

Vmywam

Vmywam co. Abluo, lauo. Mazgoiu.

Vmywánie / Ablutio, lotio. Mazgoimas.

VN.

Vnaszam / vnosze / Gesto, suffero, onus pakelu.

Vncyia / wagá. Vncia.

Vniwersal / list do wszytkich. v. List powszechny.

Vnizam sie / vide Vpokarzam sie.

Vmienie czego / vide Znizenie.

Vnizenie sie. v. Pokora.

Vnizenie / *Aduerb:* vide Pokornie.

Vnośić sie dáie. Mansuesco, mitesco. Romu tumpu.

Vnosze co / v. Zdolam.

Vnosze co / porywam kryiomo. Asporto, aufero. Pagaunu/nimeszu.

Vnosze / *Aliter* vnośić praka. vide Oglaskać / okroćić.

Vnoszony. v. Oglaskany.

VP.

Vpadaiacy. Succiduus, puldinetus.

Vpadam / Cado, labor, corruo. puolu/pakliūpu.

Vpadam ná twarz / Cernuo, as. cernuus cado. puolu vnt weydo.

Vpadek / vpad / *Prop:* v. Vpadnienie.

Vpadek / *trop:* Nieszczeście.

Vpadly / Abiectus. prostratus, afflictus. Nupuolys.

Vpadnienie / powalenie sie. Casus, prolapsio. parpuolimas / paklupimas.

Vpaiam kogo / poie. Inebrio aliquem, conficio, aliquem vino Nugirdziu

Vpalam czego / Aduro, Nudegu / apdeginu.

Vpalenie / Exustio solis Nudeginimas / apdeginimas.

Vpalony / Exustus in sole Nudegintas / apdegintas.

Vpamietanie / Resipiscentia. Atsimintimas.

Vpamietywam sie / Resipisco, colligo me, redeo ad me. Atsimenu.

Vparćie / v. Vpor.

Vparty / v. Vporny.

Vpátrowánie / Consideratio accurata. Dabotmasis.

Vpatruie co oczyma. Cōspicio, prospecto. Daboiuosi. Vpátruie

Vpátrnię co rozumem/ Animaduerto, ſpecto, diſpicio.

Vpewniā kogo wczym. Pro certo aliquid affirmo, dico. Aſu tieſu ſakau kā/ tikru tieſu kalba.

Vpewnienie / vide pewnośc.

Vpiekrzony/vide Vpſtrzony.

Vpieram ſię ná co/ v. porem idę/ Obfirmo animum, induro animum.. paykuęſmi / paykau:iu.

Vpiiam ſię/ Inebrio, obruo me vino, ingurgito me Nuſigeriu.

Vpiłowáć/ Serra abſcindere. Nutrint.

Vpodobáć ſobie co/ v. Vlubić.

Vpodobanie/ Beneplacitum, pamegimas.

Vpodobány / v. Vlubiony.

Vpokarzam kogo. vide ponizam.

Vpokarzam ſię / Submitto me, cedo alicui, abijcio me. Nuſizeminu.

Vpokarzanie ſię/ vide pokora.

Vpokorzenie kogo/ v. ponizenie.

Vpominam kogo/ v. Napominam.

Vpominam ſię czego/ Repoſco aliquid, exigo, repeto, Atieſzkineiu.

Vpominánie kogo / v. Nápominanie

Vpominanie ſię czego. Poſtulatum., Atieſzkineimas.

Vpominek. Pignus amoris, monumentum amoris. Dowana paminetime.

Vpor / krnąbrnośc oćiętność. Pertinacia, peruicatia, obſtinatio. Ptieſztarawimas / paykibe.

Vpornie/ Pertinaciter, pugnaciſſimè, contumaciter, mordicus. Ptieſingay/ paykay.

Vporny/ krnąbrny/ oćietny. Pertinax, obſtinatus. ptieſztarnikas/prieśingas/ paykas.

Vprácowány / vide Sprácowány.

Vprágnąć ſię/ Concipere ſitim. Nuſitrokſzti.

Vpráwá roley / Subactio. v. Oránie.

Vpráwiam rolą/Paſtino v Wſtopywam.

Vpráwna rola/ vporawiona/ ſpráwiona. Paſtinatus

natus ager. Iżarta dirwa.

Vpráßam co v kogo/ Exoro aliquid, ab aliquo obtineo. Ißmeldżiu.

Vproßenie / Impetratio, impetratus, us. Ißmeldimas.

Vproßony/ zá prożba dány. Postulatitius, precarius. Ißmelstas.

Vproßony co sie da vprośić/Exorabilis, impetrabilis. Ißmeldżiamas.

Vprośić sie daie/Concedo petitioni alicuius, præbeo me exorabilem, Duomies iżmelst.

Vprośiciel / Exorator, Ißmeldeias.

Vprząść co sobie w głowie. Arripere aliquid auidè, defigere in re aliqua mentem, fortissimè imaginari. Iwerpt ku saw galwon.

Vprzątam/ Submoueo aliquid, expedio, ordino. Apkuopiu.

Vprzedzam kogo/ po' przedzam. Præcedo, præcurro, præeo. Pralynkiu/ parungiu.

Vprzedzanie / vprzedzenie. Anticipatio, antecessio. Pralynkimas.

Vprzedzony rożnym sądem. Præiudicatus, præsumptus. Pralynktas / parunktas.

Vprzeymie / Intimè, medullitus, enixè. Nuośirdżiey.

Vprzeymość/ Beneuolentia, studium. Giaras noras.

Vprzeymy / Intimus, beneuolus. Giaranoris.

Vprzykrzam sie / vide przykrze sie.

Vprzywileiowáć kogo/ Priuilegium facere, dare immunitatem. Duot kam priwileiu.

Vprzywileiowány. Priuilegiatus, immunis. Priwilieiawotas.

Vpstrzenie/ Distinctus, us. Pamarginimas.

Vpstrzony/ Distinctus, pictus, pamargintas.

Vpstrzyć. v. pstrze.

Vpust/ spust wstáwie. Emissarium, effluuium lacus. Ißtakas prudo.

Vpuszczam kogo/ niedotrzymawam. Emitto, dimitto, amitto. pametu/ palaydżiu.

Vpuszczam co z sumy. Dimitto, remitto aliquid de pecu-

de pecunia, concedo de meo. Nulavdziu.

VR.

Vraczenie / Dignatio, pagerbimas.

Vraczyć kogo / Cohonestare aliquem, ornare aliquem gloria, celebrare. pagerbt.

Vradzić co/ v. Vchwalam.

Vragam się / nátrząsam się z kogo. Insulto alicui, impropero. Jzrugoiu/iźmetineiu ing akis kam.

Vrogánie się / nágrawánie/ Insultatio, opprobrium, exprobatio. Jzrugoimas / iźmetineimas ing akis.

Vraz/ v. Obrazá.

Vrażam kogo / Durè, aspere tracto vulnus, tango vulnus Pażieydziu.

Vrobić co / Efficere opus, elaborare aliquid, cõficere. padarit.

Vroczyście / Solenniter Metinay/ ßwyntametinay.

Vroczystość/ Solennitas, Metine ßwynte / ßwyntamete.

Vroczysty/Solennis dies, celebris. Metinis / ßwyntametinis.

Vroda/ Forma, species, dignitas oris, & vultus. Augaliste/grażibe.

Vrodzay / Vbertas frugum. fætus agri grandior. Dereimas iawu.

Vrodzenie/ vide Rod/ & Narodzenie.

Vrodziwie / Generosè, Grażiey / augalatay.

Vrodziwy / Generosus, ingenuus, speciosus. Grażus/augalatas.

Vrodzony zacnie. Summo loco natus, genere & nobilitate primus. Aukßtos giminės.

Vrok/ Fascinatio, fascinum, Nukiereimas.

Vrt/ Nummus argenteus. Ortas.

Vrwánie / Abruptio, Nutrukimas.

Vrwániec/ Elapsus laqueo, abruptus è patibulo. Nutrukielis.

Vryná/ mocz. Vrina, lotium. Wunduo/ ßlapinimas.

Vrynal/ Matula. Vrynalas.

Vrywam co vwiązánego/ Abrumpo vincula, rumpo.

rumpo. Nutraukiu.

Vrywam iabłko / Decerpo pomū. Nureßkiu/ obuoli.

Vrywcża / vrywka. Carptus Nutraukimas/ nureßkimas.

Vrywka/ v. Obrywka.

Vrząd / żwierzchność pospolita. Magiſtratus, us. poteſtas ordinaria, imperium. Wireſnibe.

Vrząd mam ná ſobie/ Suſtineo, gero conſulatum, fungor officio. Wireſniby turiu.

Vrzędnie/vrzędownie. Publicè, lege, iure agere. Pagal tieſos.

Vrzędnik / Curator. Priwerzdetoias.

Vrzędowy/ do vrzędu należący. Publicus. Wireſnibeſp prigulis.

Vrzędowy ſługa/ Officialis. Wireſnibes tarnas.

Vrzekácz / Faſcinator, faſcinans Nukieretoias.

Vrzekam kogo/ Faſcino. Nukieriu.

Vrzekánie/ Faſcinatio. Kieremas.

Vrżnienie / Inciſura. Nupiowimas.

Vrżynam co / Abſcindo, præcido, reſeco. Nupiauiu.

Vs.

Vſadzam ſię ná co / ſadzę ſię. Intendo animū aliquo, animo enitor, contendo Sttepiuoſi vnt ko.

Vſadzenie ſię ná co / Studium, conatus. Sttepimaſis.

Vſchły / Aridus, torridus padżiuwis.

vſchnienie / ſchnienie drzewa. Tabes, macies arborum padżiuwimas.

vście gor/ rzek dzbana. Oſtium fluminis, os. portus, fauces amphoræ. &c. Jtakas vpes/ etc.

vście ábo vſzcie / vchronienie ſię czego. Fuga, effugium deuitatio. Nuſilynkimas.

ściełam. v. Ściele.

vśiadam/ v. śiadam/ śiedzę.

vśidlony/ Reti captus, illaqueatus. paſpiſtas.

vśilnie/ Obnixè, omni ope atq; operâ. Rupiey.

vśilność/vśiłowánie. Conatus, ſtudium, contentio. Rupeſtis.

vśilny/ Intentus. Rupus. vśilu-

vśiłuię/Conor, elaboro, contendo. Kuptnuoſt.

vſtakuię / Abſilio, ſaltu me aufero, ſaltu declino. Atßoku.

vſtárzam ſię/Conqueror, queror. Skundziuoſi

vſtárzanie ſię/ Querela, querimonia, cõqueſtio. Skundimaſis.

vſtromiciel/ Domitor, ſubiugator. Nuwalditoias.

vſtromiam kogo. Domo, comprimo, compeſco. Nuwaldau.

vſtromienie / vśmierzenie. Domitio, ſedatio. Nuwaldimas.

vſtromiony/ Domitus. Nuwalditas.

vſłucháć kogo/Auſcultare alicui, audire aliquem. paklauſit.

vſługuię komu. v. Poſługuię/ nádſługuię.

vſłyßeć / Exaudire. Jßgirſt.

vśmiecham ſię / Subrideo. Nuſiſiuokiu.

vśmiechánie/ Riſus lenis. Nuſiſiuokimas.

vśmierzam co/ vide vſtromiam.

vſmolony/ v. Brudny.

vſnąć/ v. vſypiam/ ſpię. Azumigt.

vſpić kogo / Sopire, afferre ſomnum. Azumigdit.

vſpokoić co. Tranquillare, ſedare, lenire. Nuramint.

vſpokoić ſię / Sedare animum. Nuſiramint.

vſpokoiciel / Pacator. Nuramintoias.

vſpokoienie/Mitigatio, ſedatio. Nurimimas.

vſpráwiedliwiam kogo/ Iuſtifico Nuteyſinu.

vſpráwiedliwienie/Iuſtificatio. Nuteyſinimas.

vſta / vide Geba.

vſtáię wczym / vſtawam. Deficio, defatigor, ſuccumbo. Nuilſtu / priilſtu.

vſtáię co/vſtawa. Deficit, deſinit, conquieſcit, euaneſcit. Nugayßta/ netinka.

vſtáię ſię/ vſtáwá ſię. Defæcatur, conſidit, Nuſiſtowi.

vſtánie czego / Defectio. defectus Netikimas

vſtąpienie ná ſtronę / Séceſſus. ſeceſſio. Nugriimas ßalin.

vstępienie z drogi / Declinatio, erratio, aberratio. Nuklidimas.

vstáwá / Lex, decretum, scitum, institutum. Istata/ tiesa/ istatimas.

vstáwánie chorohy / Decessio, decessus, remissio morbi, cessatio. Palowimas/ palauba.

vstawiam co prosto/ Colloco aliquid ad libellā, exigo ad perpendiculum. Tiesiey statau.

vstáwiam co / vstáwe czynie/ v. Stánowie.

vstáwicznie/vstáwnie. Assiduè, assiduò, perpetuò. Wissados.

vstáwiczny/ Assiduus, iugis, perpetuus, Wissadinis/ wisadessus.

vstáwom niepodległy. Exlex Luosas nuog tiesos/ ażusakimo.

vstępowánie/ Cessio, Atstoimas.

vstepuie skod / vide vchodze.

vstępuie komu / daie miey sce. Cedo locum, do locum, Atsistoiu.

vstępuie drogi/ Aberro à via, deflecto. Paklistu/ pametu kelu.

vstnie / Coràm. Poakim.

vstronie / Secessus, diuerticulum. Szalin nueimas.

vstrzedz sie czego / v. vchodze. Nusisaugot.

vstrzygam co / przystrzygam. Forficibus amputo. Nukirpu.

vsycham/ v. Schne.

vsypiam/ vsnąc. Obdormio, consopior, obdormisco. Azumiegmi / apsnustu.

vszáty/ Auritus. Ausiotas.

vszczypliwie/ Maledicè, mordaciter. Su ignibimu/ ikustinay.

vszczypliwość/ Dicacitas, mordacitas. Ignibimas/ krumtimas.

vszczypliwy / Maledicus, criminosus. Gnaybus/ krumtus.

vszká/ Auriscalpium, auricularium. Ausiu krapstele.

VT.

vtarczka / Velitatio, velitaris pugna. Waykimasis.

vtarczke czynie/Velitor, velitationem exerceo. Weiony

Weiony darau / way- kausi / waykau.

vtarczkámi. Velitatim. Waiony / waykitinay.

vtargowáć co / Licitando diminuere pretium à venditore postulatum, ad minus pretium deducere venditorem Nutraukt ku pardaweiuy / prekawimy.

vtarty / Tritus. v. vtorowány.

vtechło / v. Technie / Atslugo.

vtechły / Non distentus. Atslugis.

vtechnienie / Compressio. Atslugimas.

vtłaczam / v. Nátłaczam / tłocze.

vtłuczony / v. Tłuczony. Sugrustas.

vtłuśćić co / v. Tłuszcze.

vtonąć / v. Tonę.

vtonienie / Submersio. Nuskindimas.

vtracam co / Amitto, iacturam facio, perdo, orbor aliquo Nuterioiu.

vtrącam co / Decutio, auello, abrumpo. Nudauziu.

vtracanie / v. Rozrzutnośc.

vtracenie czego / postradanie / Orbitas, perditio. Nuterioimas.

vtrapienie / doległość. Afflictatio, calamitas, angor, Wargas.

vtrapiony / strapiony. Afflictus, fractus, prostratus. Sielawarty essus / nuludis.

vtrátá / Damnum, iactura. Nuterione.

vtratnik / márnotrawca. Decoctor, gurges & vorago patrimonij, naufragus patrimonio. Nuteriotoias.

vtratny / v. Rozrzutny.

vtrudzenie / vtrudzony. v. Sprácowánie / sprácowány.

vtrząść sie / Conquassari motu. Susikratit.

vtrzymáć kogo / Sum tenendo, sustinere possum. Nuteret.

vtwierdzam co / vmacniam. Firmo, stabilio, confirmo. padrutinu / stiprinu.

vtwierdzenie / vmocnienie. Firmamentum, stabilimentum. padrutinimas / pastiprinimas.

vtykam nożem / wło-

cżnię w co. Figo, infigo gladium. Idurtu / iſmegiu.

vtyſkuie / vide vſtarżam ſię.

V w.

vważam co / vnoſzę ná dol ćiężarem. Deprimo, degrauo. Nuſwertu.

vważam ſię / Degrauor, deprimor. Nuſiſwertu / ſwarſtauſi.

vważam co v śiebie. v. Rozważam.

vważanie / v. Rozważanie.

vweſelam / v. Rozweſelam.

vwiarowáć ſię czego / v. vchodzę.

vwiárowanie ſię. v. vśćie.

vwiązek ktorym vwiezuią. Retinaculum. Rayſztis.

vwielbiam / Glorifico aliquem. Didinu ku.

vwielbienie / Glorificatio. Didinimas.

vwielbiony / Glorificatus. Didintas.

vwieźić co / v. Wieznę.

vwieznie / v. przywieznie.

vwiiam co / Inuoluo. Iwiniotu / iſuku.

vwiiam ſię / obracam ſię. Obuerſor, curſo, ſatago. Sukuoſi.

vwikłác co / v. Wikłę.

vwikłány / Implicitus. Ipaynıotas.

vwiśły / Pendulus, pēſilis. Karus / kabus / ſwirus.

vwiſnąć v czego / vwieśić ſię. v. Wiſzę / wieſzam.

vwłaczam komu ſłáwy / Derogo alicui famam, detraho, imminuo. Nuimdineiu ſzlowy.

vwłacżánie komu. v. Obmowiſko.

vwłoczyćiel / v. Obmowca.

vwodzę / Abduco, ſeduco. Nuwedu.

vwodzenie / Abductio. Nuwedimas.

vwolniam co / Laxo, remitto. paluoſuoiu.

vwolniam ſię / v. vłacniam ſię.

vwolnienie / v. vlżenie.

vwrżáły / Percoctus. Iſzwiris.

V y.

vymá / vbliżenie. Imminutio, præiudicium. Nuiemimas.

vymácz /

vymácz / vbliżyćiel / Detractor. Nuimtoias.

vymuię co/ Apprehendo, prehendo. Nutweriu/ ſugaunu.

vymuię czego. Subtraho, depono, deduco. Nuimu/ nuimdineiu.

vymuię ſłáwy / vide vwłoczę.

vyrzec co kogo (preſenti caret) Aſpicio, conſpicio, Jßwiſt ku.

vyrzenie kogo / Conſpectus, aſpectus. Jßwidimas.

vyrzenie ſię z kiem/ v. Ogladanie ſię.

V z.

vżalenie/ v. Litość.

vżalić ſię nád kiem/ v. Lituię ſię.

vzbroić kogo / vide Zbroię.

vzbroiony/ Succinctus armis, armatus. Szárwuotas.

vzda / Frenum. Ramanos.

vzdam. v. Ouzdam. Jzabotu.

vzdrawiam/ Sano, reſtituo ſalutem, reddo ſanitatem. Jzgidżiu.

vzdrowienie / v. vleczenie.

vzdżienicá. Capiſtrum, Apinaſtis.

vznanie czego / Agnitio pażinimas.

vznawam / Agnoſco. Pażiſtu.

vżyczam komu czego/ v. Pożyczam.

vżyteczny/ v. Zwyczayny.

vżyty/ v. Powolny.

vżywam iákiey rzeczy. Vtor, vſurpo. Wartoiu.

vżywánie/ Vſus, vſurpatio. Wartoimas.

W. In, vt W głowie/ In capite. Galwoy/ etc.

W A.

Wab / Allector, illix icis. Wilbinus dayktas/ iunkikle.

Wabię / Illicio, allecto, inuito, pellicio. Wilbinu/ priiunktu.

Wábienie/ Illectus, us. Wilbinimas.

Wacek / Ventrale. Maßna.

Wącham czego/ Olfacio, odoror. voſtau.

Wąchánie/ Odoratus. odoratio. voſtimas.

Wachel/ wachlarz. Flabellum.

bellum. Dumtuwes.

Wáchlúie/Ventilo flabello. Dumiu.

Wachta/ v. Straż. Sargiba.

Wachtuie / v. Straż trzymáć. Sargiboy esmi.

Wada/Vitium, macula. Altaute.

Wadze drugich/ zwadzam. Lites sero, discordias facio Waydiju kitus

Wadze się z kiem. Litigo, digladior, contendo iurgio, Waydinuosi su kuo/ bilinetu.

Wadzi co komu/ Nocet, obest, officit. Aludzia/ zieydzia kas kum.

Wagá naczynie do ważenia. Libra. Swaras/ swarstikle.

Wagá rowna/ Æquilibrium, æquilibritas, Ligus swaras.

Wegl żarzysty / Pruna, æ. carbo candens. Zarija.

Wegl bez ognia/ Carbo vnglis.

Wegry/ wegry. Varivnkßtiray.

Wakacya ßkolna. Otium à studijs, vacatio literaria, remißio studiorum, pateyka nuog mokimosi.

Wakancya tákiego vrzedu. Vacantia officia, dignitates, &c. Terpe wiresnibes kokios.

Wakuie iáki vrząd/ Vacat locus iudice, &c. Tuscia wieta nuog wiresnibes/ etc.

Wał około miástá/ Vallum, agger murorum. pilimas.

Wał v kol młyńskich. Axis.

Wał/ wałek. Cylindrus. Rocielas.

Wał krośienny/vrok. Iugum. Welanas / riestuwas.

Wał ná wodźie/ wełny/ wáły. Fluctus us. Wilnios.

Wałách / Spado, cantherius, equus castratus. Arklis romitas.

Wałecy się/ Ruinosus. Wirstus/ irstus.

Wałam się/ Volutor. Woloiuosi.

Wałánie się / Volutatio. Woloimasis.

Walcze z kiem / woiuie. Bello, as, bellum gero, certo bello. Kariauiu.

Wale co/ v. Rozwalam co. Wale

Wale się/, v. vpadam ná ziemię Griuſtu.

Walecznie/ Bellicosè. Karieywingay.

Walecznyk/woienniк. Bellator, pugnator, Kariеywis.

Waleczny/ Bellicoſus, pugnax. Kariauntkas.

Walek do wálkowánia. Cylindrus Kocielas.

Waleſam się. vide Błakam się.

Walenie czego / ábo walenie się czego. Ruina. Pagriuwimas.

Walka/ v. Woyna.

Walkowáto / Inſtar cylindri, Apiwaley.

Walkowáty / Cylindraceus, Apiwalus.

Walny/ v. powſzechny. Wiſotimis.

Wánienká/Labellum, ſcaphula, Prauſtuwele.

Wanná / Labrum, Prauſtuwe.

Wapienniá/ wapiennicá / wapienny piec. Calcaria fornax, calcaria. Mielo pecius.

Wapienniк/Calcarius, Mielinikas.

Wapno / Calx, Mielas.

Wapno nieugaſzone. Calx viua, Mielas uegeſitas.

War piwa/ Hoſtus, i. factorium, Wirimas alaus.

Warcab / Petteuma, calculus aleatorius. Skritulis zayslinis.

Warcabnica/ Alueus, alueolus, tabula aleatorũ, lyntele zayſtiniku.

Warcabowgra/ Calculorum ludus, zayſtas ſkritulu.

Warchol/ Altercator, rixator, Barninikas / waydinikas.

Warchole się z kiem. v. Swarzę się.

Warczę / Ringor, Wumbariu.

Warga/ Labium, labrum, lupa.

Wárgaty / Labioſus, labroſus, lupuotas.

Wark/warczenie/ Rictus, us, Wumbariawimas.

Wárk / v. Gniew.

Warkocz/ Capilli plexi fæminarum, Kaſos ſupintos.

Warownie/ v. Orzedownie.

Warowny/Cautus, tutus. Apginklus.

Warſtát / Officina. Darbiwiete.

Wartoglow / vide Nieſpokoyny.

Wartki/ v. Obrotny.

Wartuie w kśiegách. Voluo libros, peruoluto, euoluo. Wartau knigos.

Waruie co czego/ Caueo alicui, obligo me nexu Apſiumu kam.

Warunek kontraktowy/ Cautio, ſatisdatio. Apſiumimas ſukalboy.

Warza/warzyſte. Coctum, elixum, Wirtas.

Warze/ Coquo cibum, Werdu.

Warzechá/Trua, tudicula Sumtis.

Warzenie/ Coctura, coctio. Wirimas.

Warzony/ Elixus,percoctus Wirtis/ wirtas.

Warzyſty / Coctilis. Warus.

Warzywo / Olera & legumina coctioni idonea, Wiralas.

Wąs/ Myſtax, Vſas.

Wąſáty/Qui myſtaces habet. Vſotas.

Wąſki/ Anguſtus, perangúſtus contractus. Vnkſztus/ ſiauras.

Wąſko/ Anguſtè, peranguſtè Siauray.

Wąſkość / Auguſtia. Siauribe.

Waśń / Inimicitiæ. Nedetme.

Waśniący drugich. Inimicos reddens alios. Waydinikas.

Waśnie drugich/ Æmulatus ago. Waydiju kitus.

Wáſz / Veſter. Juſu.

Wáſzmość/ Dominatio tua, reuerentia tua, Juſu/tawo miliſta.

Waſzyniec / Veſtras atis. Juſiſzkis.

Wątek v tkaczow.Subtegmen, trama, licium. Sieywa.

Wątle/ v. Słabiam.

Wątlete.v.Słabiete.

Wątlo / wątly. vide Słabo/ ſłáby.

Wątory v beczki/ Libra doliorum, margines dolij. Vtaray.

Wątpiciel/ Opinator, Abejotojas.

Wątpię o czym / Dubito, pendeo animi, controuerſor. Abejoiu.

wątpli-

Wątpliwość/Dubitatio, ambiguitas, hæsitatio. Abeioimas/ abeione.

Wątpliwie / Dubiè, ambiguè, perplexè. Abeiotinay.

Wątpliwy / Dubius, ambiguus Abeiotinis / abeioiamas.

Wątroba / Iecur, hepar hepatis, Jeknos.

Wątrobny/Hepaticus, Jekninis.

Wąż ziemny. Serpens, coluber. žaltis/ giwate.

Wąż wodny/ Hydrus, anguis, natrix, žaltis wůdeninis.

Ważę co wagą / Pondero, pendo, appendo. Swersu.

Ważę sobie co Æstimo magni, magni puto, magni facio. Brunginu / didinu saw.

Ważę się czego / Aggredior aliquid, sumo mihi aliquid. Drisu.

Ważenie czego / Pensura. Swerimas.

Ważenie się czego/ v. Kuszenie się.

Ważnik / Libripens. Pensator. Swereias.

Ważno co jest / ważyco. Valet, ratum, firmum est. Butinas daygtas / twirtas.

Ważny/ wagę dobrą mający. Libratus, grauis, ponderosus. Swarus.

Ważny przyjetny/ Ratus, legitimus Butinas.

W B.

Wbiegam gdzie. Incurro, irrumpo v. Wpadā.

Wbiegam ná wierzch/ Euado in summum. Vžteku aukštin.

Wbijam co/ Incutio, adigo clauos. Ikalu/ imušu.

Wbijam wpámięć co. Imprimo animo, inscribo animo, Indemi / ispaudžiu širdin.

Wbity/ Fixus, infixus, impactus. Ikaltas/ imuštas.

W C.

Wchod / v. Wejście.

Wchodzę gdzie. Ingredior, intro, introeo, Jeymi.

Wciągam kogo gdzie/ Introrsus traho. Itrauku.

Wciekam / Influo. Iteku.

Wciekanie / Influxus Itekeimas.

Wciele-

Wćielenie Boże / Incarnatio Dei, Jſikunimas Diuwo.

Wćiſkam/ v. Wtłaczam.

Wćiſkam / v. Wrzuczam.

Wczas / wczeſność. Commoditas, commodū. Patogibe.

Wczeſny ná czás padáiący. Opportunus, tépeſtiuus. Patogus.

Wczorá/ Heri, heſterno die, Wakar.

Wczoráyſzy. Heſternus, Wakarikſcias.

WD.

Wdáię ſię w niebeſpieczeńſtwo / Subeo periculum, committo me periculo, adeo periculum. Jnſiduomi prazuwon.

Wdanie ſię w práwo/ Conteſtatio litis. Leydimaſis tieſon.

Wdowa / Vidua. Naſzle.

Wdowiec/ Viduus vir. Naſzlis.

Wdowſtwo / Viduitas, Naſzliſte.

Wdrobić/Infricare, interere, Jtrupint.

Wdzięcznie / Gratè, grato animo. Mielay.

Wdzięcznomowność/ Lepos ſermonis, Miela kalba.

Wdźięczność zá dobrodźieyſtwá. Gratus animus, memoria. Meylibe azugieradeiſtes.

Wdźięczność mowy/ v. Przyiemność.

Wdźięczny dobrodźieyſtw/ Gratus, memor beneficij, Meylus.

Wdźięczny/ *aliter* vide Przyiemny.

Wdźięram ſię/ Irrumpo, penetro, Jſiwerzu.

WE.

Wech/ v. Wąchanie.

Wędá. Hamus. Mieſzkieria.

Wędkarz/ Hamiota, æ. Maſc: Mieſzkiernikas.

Wedle/ podle. Secundùm, iuxta, propè Pas.

Wedle / według / podług. Secundùm, pagal/ palig.

według przemożenia śił. Pro virili parte, pro proportione, pagal iſzgaleimo.

Wędrowká / Peregrinatio pedes, Kielone.

Wędrowny człowiek. Peregri-

Peregrinus pedes, Kielautoias.

Wedruie Peragro vrbes, vagor pedes per vrbes, Kielauiu.

Wedze mieso / ryby. Torreo sole pisces. vide Suße. Dziawinu.

Wedą łowie. Hamo capio pisces, Mießkiarioiu

Wedą łowienie. Piscatus hamatilis, Mießkierioimas.

Wedzidlo / mońßtuk. Frenum, żuslas.

Wedzisko / Arundo piscatoria, lazda meßkierios.

Wedzisty / Hamatus, Mießkierlotas.

Wedzonká / Caro inueterata sole, tarichos, Wetrina.

Wegáry / v. Podwoy.

Wegiel wbudowániu. Versura, angulus concurrentium parietum, Suspara.

Wegielnicá / Norma, ancon, Taysikle.

Wegielny / Angularis, Susparinis.

Wegierská ziemia / Pánonia inferior, vngaria, vel hungaria; Wingriu żieme.

weglarz / Carbonarius, Vnglinikas.

Weglasty / Augulatus, angulosus, Kumpuotas.

Wegorz rzeczny. Anguilla, Vnguris.

Wegrzyn / Pannonius, Hungarus, Wingris.

Welens / Paludamentum, amiculum thoraci superinductum, pridungalas wirßutinis.

Welná / Lana, Wilna.

Welniáńká / Lanea vestis, Wilnine.

Welniarz / Lanarius, lanificus, Wilninikas.

Welnisty od welny / Lanosus, lanatus, Wilnuotas.

welnisty / od welnow / Vndans, fluctuosus, Wilnietas.

weśćie / weßćie / wiazd. Ingressio, introitus, Ieimas / ižengimas.

Weśćie ktorym wchodzą / Ostium, introitus, Vuga

Wesele / rádość / Lætitia, gaudium. Linxmibe / dziaukſmas.

Wesele / v. Gody.

Wesele sie / ráduie sie. Gaudeo; lætor, exulto; Linksmu

Lithuaniae/ Lytkſminuoſi / Dziau-
giuoſi.

Weſelna pioſnká/Epithalamium, nuptiale carmen, Gieſme ſwodbine.

Weſelny/ v. Godowy.

Weſołek / Hilarulus, Dzingulis.

Weſoło/ Hilarè, iucundè Linxmay.

Weſołość/ Hilaritas, amænitas. Linxmibe.

Weſoły/ Hilaris, lætus, amænus. Linxmas.

Weſpoł/ v. poſpołu.

Weſtchnienie/ Suſpirium Atſidußetmas.

Weſz. Pediculus. Utele.

Weſzło co w obyczay. Increbuit conſuetudo, inductũ eſt in mores populi, paprato zmones.

Wet/wety / Bellaria, orum. menſæ ſecundæ. Smalſtumay.

Wetknięty / Interpoſitus, inſertus. Jkißtas.

Wetuie czego / vide Nagradzam.

Wewnątrz/ Intra, interius, introrſum. widuy.

Wewnetrzny / vide Wnetrzny.

Weyrzenie / Coniectus oculorum, obtutus, conſpectus, paweyzdeimas/ pawizdeimas.

Weyrzeć ná kogo. Cõijcere oculos in aliquem, figere aliquò obtutum, aſpicere aliquem. Weyzdet vnt ko.

Wezbráć kogo/ Moderatè aliquem cædere, percutere. Jßplakt.

Wezbráć ſie gdzie/ Accelerare iter, iter facere Jſirinkt vnt kielo.

Wezbrane rzek/ vide powodz.

Wezeł/ Nodus, nexus us. Mazgas.

Wezgłowie/ Puluinus, priegalwis.

Wezłowáto / Nodosè. Mazguotay.

Wezłowáty/ Nodoſus, Mazguotas.

Weżowy/ Serpentinus, anguineus, żaltinis.

Wezwánie/ v. Wzywánie.

Wezwany / Vocatus, accerſitus, pawadintas/ pakwieſtas.

Weżykowaty. Sinuoſus, Jwayrus/ iwijas.

WG.

Wganiam / Compello, redigo Jwarau.

Wglądam

Wglądam w co/Inspicio, introspicio. Widun weyzdźiu.

Wglądánie/ Introspectio. Widun weyzdeimas.

Wi.

Wiáderko / Vrnula aqualis, situella. Wiedrelis.

Wiadomo/świadomo. Exploratò, źinamay.

Wiadomo iest/ Scitum est, peruagatus est sermo. źinama.

Wiadomość/ Scientia, notitia, cognitio, źinia.

Wiádomy / v. Świadomy. źinamas.

Wiadro/ Vrna, situla, vrceus, wiedras.

wiadrowy/Vrnalis, amphoralis. Wiedrinis.

Wianek / Corolla, Waynikas.

Wianie/ v. Decie.

Wiano / Dotalitium, donum nuptiale vxori à marito datum. Dowana wiro moteri duota.

Wiárá/ Fides, Tikiejmas/ tikibe.

Wiaruie sie/ v. Chronie sie.

Wiaska/v. Wiązanka. Grižte.

Wiatr/Ventus. Weias.

Wiatr wschodny/ Subsolanus, solanus, Weias ritinis.

Wiatr zachodny / Fauonius, zephyrus. Wakarinis weias.

Wiatr południowy, Auster, notus Petis weias.

wiatr pułnocny / Septentrio. Žiemis weias.

Wiátrak / v. Młyn wietrzny.

wiatrek / Ventulus, aura, Weialis.

wiátrom otworzysty/ Perflabilis, Perpucziamas

Wiatrowy / Ventosus, Weinis.

Wiąz / ilm / Vlmus, Winkßna.

Wiązań śiána/ Manipulus fæni, śieno risis.

Wiązanie czegokolwiek / Vinctura, nexio, contextus. Risimas.

Wiązánie wbudowániu/ Catenatio, colligatio, contignatio. Waynikay.

Wiązanká / wiązká. Fasciculus, Risielis.

Wiązankámi / Fasciatim. Risieys.

Wiąże co / Ligo, vincio, alligo, connecto, Rißu.

Wieże

Wiąże się z kiem/Colligo me cum aliquo, implicor familiaritate. Susirißu su kuo.

wic/witka/Vimen, tomex, icis. catena lignea. Witis.

Wici woienne/Belli signum, zine kariones.

Wicher/ Turbo, procella, Wiesulas/wetra.

Wichrowáty / vide Burzliwy.

Widam / widywam/ Sæpè video, videre soleo. Dażnay regiu.

Widany/Familiaris oculis meis. Regietas.

widelca/widelki. Fuscinula, Szakieles.

widly oracze / Furca, furcilla, Szakies.

Widoczny/ Apparens, conspicuus. Regimas.

Widok/Cōspectus, lux. Regieimas.

widok/dziwowisko kroto filne. Spectaculum, theatrum, Regikle.

widok falßywy/obluda/ Falsa visio, phantasma, Niekay.

Widokowy / Theatralis, Regiklinis.

widomie/ Modo oculis conspicuo, visibiliter. Regimay/ regieimay.

Widomy/ Aspectabilis, visibilis, spectabilis, Regimas.

Widz / v. Dozorcá/ ßpieg.

widzący / Oculatus, Regis.

Widzę / Video, cerno, conspicio, Regiu.

Widzenie wzrok / Visus, us. aspectus, Regieimas.

widzenie / patrzenie/ Visio, obtutus, Weyzdeimas.

Wiec/ vt wiec ták/Ergo sic, sic igitur. Teyp tadu.

Wiecey/Amplius, plus, Daugiasn.

Wiechec / Stramentum calceorum rusticanorum, śiauday.

Wiechec śiana / Lacinia, Glebis śieno.

Wiecierz/ Nassa ex filis orbibus aliquot ligneis distenta. Winteris.

Wiecze/ wiecznie trwá. Æterno as, æternum maneo. Vmzinam-iu.

Wieczerza/ Cœna, cœnula. Walgimas wakarinis. Wiecze-

Wieczerzam. Cœno, cœnito, Wakarini walgau.

Wieczernik / Cœnaculum, Wakarininikas.

Wieczerny/Cœnaticus, Wakarininis.

Wieczko/ Operculum, Wokas/ woklelis.

Wiecznie / ná wieki/ Perpetuò, æternum, Vmzynay.

Wieczność/Æternitas, perennitas, æuum sempiternum, Vmzis.

Wieczny / wiekuisty. Æternus, sempiternus, perennis. Vmzinas.

Wieczor / Vesper eris, vesperus eri, vespertinum tempus, Wakaras.

wieczor / wieczorem/ Vesperi, vespere, serò. wekay/ wakaru.

Wieczorny / Vespertinus, Wakarinis.

Wiedma. v. Wieszczká/ wrożká.

Wiedne/Marceo, marcesco, aresio, pawistu/ wistu.

Wiedzący co ná kogo/ Conscius, zinus/matus.

Wietacz/ Ventilator, Wetitoias.

wieiáczká / szuflá do wieiania/ Ventilabrum, wetikle.

wieie wiatr/dmie. Flat, spirat ventus, pucia wetas.

wieię/ wywiewam zboże/ Ventilo, excerno, euentilo. wetin.

wiek / Sæculum, ætas, Vmzis.

wieko / Operculum, Dunktis / vntwożas.

wiekuisty/ v. wieczny.

wielbię / Magnifico. Didinu.

wielbienie / Magnificatio, Didinimas.

wielbląd/Camelus, dromas adis, Kupranugaris.

wielce / wielmi/ vide Bárzo.

wiele/ Multùm, plurimùm, permultum, Daugi

wiele rázy ? Quot vicibus, quoties? Kiek kartu.

wielebny/ Venerandus, Garbus.

wielkanoc/Pascha atis, welika.

wielki / Magnus, grandis, spatiosus Didis.

wielkość / Multitudo, magnitudo, Didumas/ didibe.

wielmożność / Potentia, Daug-

tiĸ, Daug=galibe.

wielmożny / Potens, præpotens, Daug=galis/ didziunas.

Wielomownie/Verbosè, verbosius, Daug=kalbiey.

Wielomowność/świegotliwość. Multiloquiũ, loquacitas. Daugkalbeimas.

Wielomowny / Multiloquus, garrulus. Daugkalbis.

Wieloryb / Cetus, ti. delphinus, balena. Didezuwis.

Wiem co/ Scio, notum mihi eſt, conſtat mihi. zinau.

Wieniec z ziol/ Sertũ, corona, Waynikas.

Wieprz domowy/Porcus, Meytelis.

Wieprz dziki/ Aper, ſiernas.

wieprz karmny / Porcus ſaginatus, Meytelis penetinis.

wieprzek / Porculus, porcellus. Kiauliena.

wieprzowy/ Porcinus, porcarius, ſaprinus. parſzinis/ kiaulinis.

wiercę co świdrem/ Perforo, perterebro. Grezin gruztu.

Wiercenie / Terebratio, terebratus, us. Grezimas.

wiercimak / Piſtillum ligneum, pieſtas.

wiernie / Fideliter. Tikimay.

wierność / Fides, fidelitas, Tikimiſte.

wierny / Fidelis, fidus. Tikimas.

wierſz w piſániu/Verſus, wirſius.

wierſza/ Naſſa, warza.

wierſzyk / Verſiculus. wirſielis.

wierutny łotr / Certus nebulo, deiectus ad omne facin⁹, Tikras piktadeia

wierzba/ Salix, Blinde/ zilwitis/gluoſnis.

Wierzbina / wierzbowy gaiek. Salictum, Blindinas/ gluoſninas.

wierzbowy/ Salignus. ſaligneus, Blindinis.

wierzch czego / Summum alicuius rei, vertex, faſtigium. wirſune/ wirſus.

wierzch miary/ Cumulus. Kaupas.

wierzchem iade / vide Konno. wierze

wierzę / Credo, adhibeo fidem Tikiu.

wierzgam / Calcitro as. calce ferio, Spardau.

wierzgante / Calcitratus. Spardimas.

wieś / Rus, villa, pagus, Kiemas.

wieść / Fama, rumor, žinia / girdeimas.

wieśienny / Vernus, Pawasarinis.

Wieśniak / Rusticus, ruricola. Kiemionis.

wieszam co / v. zawięszam.

wieszę / v. Obieśić.

wieszczbá / Mantice es. auguratus scientia, augurū ars. žinawimas.

wieszczba / wieszczenie. Diuinatio, hariolatio, augurium. Burimas.

wieszczę / Diuino as. hariolor, auguror & auguro. žinauiu / buriu.

wieszczek / wieszczbiarz. Diuinus, Mantes is. hariolus žinis / burtinikas.

wietrzę co / przewietrzam / Expono ventis, ventilo. wedinu.

wietrzeię / v. wywietrzeć.

wietrznik / Triton onis. weinikas.

wietszeię / Obsolesco, veterasco pasenstu.

wietszy / Maior, Didesnis.

wiewiorká / Sciurus. wowere.

wieyski / Rusticus, rusticanus, vicanus. Kiemionißkas.

wieża / Turris, carcer. weżia.

wieżdżam / Inuehor, ingredior, Iważiotu.

wieżień / Vinctus, Kalinis.

wieżienie / Custodia, carcer, vincula orum. Kaline / saytay.

więznę / vwięznąć / zawięznąć. Inhæreo, inhæresco, implicor. Iklumpu / iklimpstu.

więznię co / kogo. Illigo aliquem, detineo. Ipayniotu.

więznię / w więźieniu trzymam. Asseruo custodijs, teneo in custodijs. Kaliu.

więzy / Vincula, Saytay.

wieżyczka / Turricula. weżiale.

wiię ábo plotę wieniec / Necto, plecto sertum. Pinu waynikų.

wikłe co/ plątam. Inuoluo, irretio, implico. Paynioiu/ kayzgau.

wilcze/ wilczątko. Catulus lupi. wilkitis.

wilczy/ Lupinus. wilkiszkas.

wilczycá/ Lupa. wilkie.

wilgne / wilgotnieie/ wilżeie. Humeo, madesco humore. Atadrekstu.

wilgotno / Humidè. Dregnay.

wilgotność/ wilgość. Humor, succus. Dregnumas.

wilgotny / Humidus, humifer, succosus. Dregnus.

wilia/ Vigiliæ, peruigilatio. wiliia.

wilia rzeká / Vilia, æ. Neris.

wilk/ Lupus, wilkas.

wilkołek / Lycanthropos, lycaon. wilkatas.

winá / Culpa, vitium, noxa, crimen. Kalte.

windá/ Tractoria machina, tractorium organum. Trauktuwe.

windowánie / Subductio, onerum elatio. Viztraukimas.

winduie co / Onus trochleis extollo, ad summū perduco, Vztrauktu.

winien / v. Dłużenem powinienem.

winnicá/ Vinea. winicia.

winny w czym / Reus, sons. Kaltas.

wino/ Vinum, merum. winas.

winowánie / Criminatio, accusatio. Kaltinimas/ apskundimas

winowaycá / v. winny/ dłużnik.

winsko / Vinum pessimum, letas winas.

winszowánie/ Gratulatio, Dziaugsmas izgiaro kieno.

winszuie komu czego/ Gratulor, gratificor. Dziaugiosi iz giero kieno.

winuie/ Do vitio, in crimen voco, reum facio, Kaltinu.

wiodę kogo / Duco, wedu

wionąć / v. wieie.

wionienie/Flatus, aura, putimas.

wiór/ Segmen minutū ligni, Skieda.

wioská/ Villula, Kiemelis. wiosło/

wioſło/Remus, Irklas

wioſna/ Ver, pawaſaris.

wiotchy/ Vetus, letas/ palaykis.

wiozę / Veho, porto, wežu.

wir / Vortex, vorago, werpetas.

wirowáty/wirow pełny. Vorticoſus, voraginoſus. werpetotas.

wiſam/ v. wiſzę.

wiśiec/wiśielec/ vide Szubienicznik.

wiſła/ Iſtula, viſtula, wiſla.

wiśn/wiśniowe drzewo/ Ceraſus, wiśnia medzias.

wiśn owoc / Ceraſum, wiśnia voga.

wiśniowy / Ceraſo ſimilis, ceraſinus, vel ex ceraſis factus. wiśninis.

wiſzący/ Pendulus, pēſilis. Karus/ pakabintas

wiſzę/wiſam. Pendeo. Karau/kabu

witam kogo/ Saluto, ſaluere iubeo aliquem. Sweykinu.

witanie / Salutatio. Sweykinimas.

witay / Aue, ſalue, Sweykas.

witka vwita z czego/ v. wić.

wity/ Sertus. pintas.

wizerunk/ Archetypus, exemplar, idea, ſpecimen. paweykſlas.

wizerunkowy / Exemplaris. paweykſlinis.

wizytator/ Luſtrator, viſitator. lunkitotas.

wkładam co ná kogo. v. Kładę.

wkładam co miedzy co. Interpono, intercalo, inſero. Indemi ku terpu ko.

wkłádanie czego gdzie/ Interpoſitio, interiectio. Indeimas terp ko.

wkopywam/ Defodio, infodio, Ikaſu.

wkorzeniam ſię. vide Korzenię ſię.

wkradam ſię do miáſtá. Irrepo in ciuitatem. Iſiwagiu.

wkrapiam / Inſtillo. Ilaśinu.

wkupuię ſię w co/ Pecunia ius conſequor, acquiro, obtineo. Iśipirku.

W L.

władam / władnę czym. v. Pánuię.

władam ręką / Commodè manu vtor, pro arbitrio

bitrio moueo, integrum habeo vſum manus, wal⸗dau runku.

wladyká / Epiſcopus Græcus, wiſkupas gudu.

wládza/moc. Poteſtas, arbitrium, ius. waldźia.

wlanie/wlewánie. Infuſio, Ipilimas.

wlanie práwa ná kogo. Ceſſio in iure. Nuo⸗layda tieſos ſawo kitam.

właśnie / Propriè, Tikray.

właſność kàżdey rzeczy/ śiła/moc. Proprietas, virtus, natura, Tikribe/galibe.

właſny/właściwy Proprius, germanus, natiuus, Prigimtas.

wlatam gdźie/ Inuolo, Ilekiu/ iſkrindu.

właże gdźie / Irrepo, ſubrepo. Ilyndu.

wlecze ſie co/ Trahitur in longum. welkaſi.

wlewam co gdźie/ Infundo, Ipilu.

włoch / Italus, walakas.

włoczę/ábo włokę kogo. Rapto, traho, walkioiu.

włoczega/v. Biegun.

włocznia/ Lancea, haſta velitaris. Ragotine.

włodarſtwo / Villicatio, Tiuniſte.

włodarz/ Villicus, Tiunas.

włoduie / Villicor, Tiunau iu.

włoka roley / Manſus agri walakas.

włos wſzeláki / Pilus, plaukas wiſokias.

włoſy ná głowie/ Coma, capilli, crines, plaukay.

włość/ Latifundium, fundi optimi. walścius.

włośienica/ Cilicium, Aſzutine.

włoſká źiemiá/ Italia, Latium, walaku źiame.

włoſzka / Italis idis. walakie.

W M.

wmawiam co w kogo. Perſuadeo aliquid alicui. v. Námawiam ná co.

wmieſzáć ſie w ludźie. Coniicere ſe in turbam, inſinuare. Išimayśit.

wmieśćić ſie/ v. Zmieśćić ſie.

wmykam ſie/ Obrepo, irrepo, inſerpo. Iśikiſzu.

wnaſzam / v. wnoſze.

wnętrze

wnetrze czegokolwiek. Recessio, viscera widuris/ widus.

wnet/ Mox, statim, repentè, Tuoiaus.

wnetrznosci zwierząt. Viscera, præcordia vitalia, widurtey.

wnetrzny / Interior, intimus. widurinis.

wniebowstąpienie Páńskie. Ascensio Domini, Siestinis.

wniebo wzięcie Pánny Máriey. Dies assumptæ in cœlum Deigenitrici sacer. Dungun Zemimas p. Marios.

wniwecz obracam/ Ad nihilum redigo, deleo, tollo, Jßnaykinu.

wnoßę co gdzie/ Infero, importo, Jneßu.

wnoßenie / Jllatio, inuectio rerum, Jnesinas.

wnuczká / wnęczka/ Neptis, Anukie.

wnuk/wnek/wnuczek. Nepos, nepotulus. Anukas.

W o.

wodá/ Aqua, lympha, vnda. wunduo.

wodá święcona/ Aqua benedicta, lustralis, wunduo ßwystas.

wodek palenie/ Distillatio herbarum, æolipyla. wundenio iż zolu degimas.

wodká palona distylowána Aqua stillaticia wunduo iż zolu degtas.

wodna bitwa/ Naualis pugna, nauale, bellū, Karione vnt wundenio.

wodnik/ Aquator, aquarius. wundenikas.

wodnisty / Aquosus. wundnotas.

wodny/ Aquaticus, aquatilis, wundeninis.

wodz / przewodnik/ Dux, coryphæus, wadas.

wodza / vel wodze/ Habenæ. wadeles.

wodzę / Ducto, duco, wadzioiu.

woienny/boiowy. Bellicus, militaris, castrensis, Karieywinis.

woiewodá / Palatinus. waywada.

woiewodzic / Palatinides, æ waywadnytis.

woiewodzianká/ Palatinis, waywadayte.

woiewodzina / Palatina, waywadine.

woiewoctwo / Palatinatus, waywadiste.

woiownik / v. walecznik.

woiuie / v. walcze.

wol / Bos, Jaučias.

wola / Voluntas, arbitrium, arbitratus. Noras.

wolacz / Clamator, proclamator. Szaukleias.

wolam / Clamo, clamito, vociferor, Szauku.

wolam kogo / v. przyzywam.

wolánie / Clamor, vociferatio, Szauksmas.

wola v człowieka / ktora pod gardlem wisząca. Struma, Gurklis.

wole / Malo, magis volo, Beweliju.

wolnie / Liberè. Luosay.

wolno mi to / Integrum est mihi, in manu mea est, habeo in mea potestate, Luosa tay mań.

wolność / Libertas, facultas, voluntas libera, laysWe.

wolny od czego / Liber, vacuus, exlex. Luosas nuog ko.

wolowe mięso / Bubula. Jautiena.

wolowy / Bubulus, bouilius. Jautinis.

wolyń / Volinia. Walynia.

womit / womitowánie / Nausea, vomitus, us. wemimas.

womytowáć / zwracáć. Vomo, vomito, nauseo. wemiu.

wonia / wonność. Odor, Kwepimas.

wonny / woniáiący / v. pachnący,

wór / Saccus, Mayßas

worek / vide Mießek.

wosk / Cera, waßkas.

woskowánie / Ceratura. waßkinimas.

woskowány / woszczony / Ceratus. waßkuotas.

woskowy / Cereus, waßkinis.

woskuie / woszcze / Cero as, waßkinu.

woszczyny / Faui expressi cera illota, waßkas ne koßtas.

wotowánie / Suffragatio, sententiæ dictio. Numanimo pasakimas.

wotuie / Suffragium fero, dico sententiam. Numanimu sakau.

woylok / potnik. Stratū equi, scordiscus. Paklotuwe vnt arklo.

woyna /

woyná/ Bellum, Ka-rione.

woyſki/ Præco exercitus, Szaukolas kario.

woyſko/ Exercitus, copiæ. Karias.

woyſko wodne / Caſtra naualia, claſſis, Karias wundeninis.

woyt w miáſtách/Prætor vrbanus, waytas mieſto.

woyt na wśi/Magiſter vici, waytas ktemo.

woytoſtwo / Prætura, waytiſte.

woytowſki/ Prætorius, wayto.

woz / Currus, vehiculum, weżimas.

woz chłopſki / koláſá. Plauſtrum, Ratay.

woz ſkárbny / Currus onerarius, weżimas prikranſitinis.

woz niebieſki/Arctos, i. 2. f. vrſa maior. Grizulas.

wozbá wożenie / Vectio. vectura. wazta.

woże/ Vecto, ſubuecto, waziotu.

wozek / Curriculum, weżimelis.

woźnica / Auriga, eſſedarius, weżieias / weżotoias.

woźnik/ woźniki / Iugales, quadrigæ, weżtinikas.

woźny mieyſki / woytowſki ſługa/ podwoyſki. Præco, calo onis. proclamator, Szaukolac mieſto.

woźny wolenny / Præco exercitus. Szankuolas kario.

woźny ziemſki / Miniſterialis terreſtris, præco equeſtris fori, Szaukuolas Batoru.

wozowy / Currulis, weżimo.

W P.

wpadam w co / Incido, cado, incurro, illabor, Impuolu.

wpadanie/ illapſus us, Impuolimas.

wpedzam / v. wganiam.

wpieram ſię w co/ Aſſero mihi aliquid, meum eſſe aſſeuero, Jziwerziinetu.

wpiſuię/ Inſcribo, refero in librum,mando monumentis, Jraßau.

wplatam/ Innecto. intexo, illigo, Jpaynuoiu/ ipinu.

wplecienie / Intextus, innexio, Ipinimas.

wplynienie / Influxio, influxus, influentia, Itekeimas.

wplywam / Innato, influo, Iteku / iplauktu.

wprawiam co / Includo, illigo, Indarau.

wprawiam sie w co / v. Cwicze sie.

wprowadzam kogo / Introduco, induco, Jwedu:

wprowadzam sie / Immigro, commigro, Insikraustau.

wprowadzenie kogo / Introductio, Jwedimas:

wpuszczam / Immitto, intromitto, Ileydziu.

wpuszczanie. Immissio, Ileydimas:

wpycham / Contrudo, intrudo, Instumiu:

W R,

wrob / wrobka / vide Karb /

wracaiacy sie / Redux, Sugrisstas.

wracam co komu / Restituo, reddo, Ataduomi:

wracam kogo / Reuoco aliquem, Sugruzinu.

wracam sie / Redeo, reuertor, regredior, Sugrisstu.

wracanie / wrocenie czego / Redditio, restitutio, Atadawimas / sugrarzas:

wracanie kogo / Reuocatio, Sugruzinimas,

wracanie sie / wrocenie sie / Reditio, reuersio, regressio, Sugrizimas:

wrazam / Infero, Ikissu.

wre co / warzy sie / Coquitur, feruet, werda:

wrecz / Cominus, Ruku ing runku.

wrobl / Passer, zwirblis /

wroble / wrobleta / Pullus passeris, zwirblaytey:

wrocenie / v. wracanie / przywrocenie.

wrodzony / v. przyrodzony:

wrodzenie / Ingeneratio, Igimimas

wrona / Cornix, warna:

wrony / vt kon wrony / Coracinus, warnas:

wroze / Diuino opera Dæmonis, Burtu:

wrozek / Diuinus, vaticinator, mantes, Burtininkas

wrozka /

wrożká, Fatidica, pythonissa, Burtinike.

wrożká/ wrożenie. Diuinatio, Burimas:

Wrożkow odpowiedź/ przepowiedzenie. Oraculum, vaticinium. Burtiniku atsakimas.

Wrywam się / Irrumpo, Jsiwerżu.

Wrzący / Coquibilis, Warus.

Wrzask / Clamor, vociferatio Szaukſmas.

Wrzaskliwy / Clamosus. v. Krzykliwy.

Wrzawa. Æstus maris, feruor pelagi. Wirimas mariu.

Wrzeciądz/Catena forium breuis. Duru lyncingas trumpas.

Wrzeciono / Fusus. Warpste.

Wrzeczy/ v. Rzkomo.

Wrzedźieie / Nascuntur mihi vlcera, præoccupor vlceribus. Jżsiberia man wotis.

Wrzedźienicá/ wrzod ćiekący. Vomica, apostema, vlcus. Wotis.

Wrzesień / Septembe r. Wirżiu menuo.

Wrzeszczę / Vociferor & vocifero, clamorem tollo. Szaukiu/ rekiu.

Wrzod/ Vlcus, vomica, Wotis.

Wrzodowáty/Vlcerosus, Woćiotas.

Wrzos / Erica, erix. Wirżis.

Wrzucam / wćiskam. Inijcio, conijcio. Jmetu.

W S.

Wsadzam kogo / vide Osádzam więźnia.

Wsadzam ná koń. Impono in equum, sustollo. Użsodinu vnt arklo.

Wsadzam płonki. v. Sadzę.

Wschod do wstępowánia. Gradus gradutim. plur: Scalæ scalarum. Lipines.

Wschod słońcá/ Ortus solis. Użtekieimas saules/ sauletekis.

Wschodni/ Exortiuus. orientalis. Sauletekinis.

Wschodowáty / Gradatus, gradilis. Lipinetas su lipinemis.

Wschodzę/ vt, wschodźi słońce. Oritur, oboritur, emergit sol. Sauke użteka.

Wschodźi zboże/ Surgunt

gunt herbæ, Diksta.

Wściągam kogo. vide Hámuie.

Wściblam/ v. Wtykam.

Wściec się/ Rabidum fieri, furere. Pasiust.

Wściecżenie psa/ Rebies canis. Pasiutimas szunies.

Wściekliwie / Rabiosè, rabidè. Pasiutusiey.

Wściekły. Rabiosus, rabidus. Pasiutis.

Wsiadam / Inscendo, conscendo, ascendo. Użsedu/ isedu.

Wsiádánie/ Conscensio. Użsedimas.

Wsiewam/ Insero. v. Siele.

Wskakowánie / wskoczenie/ Insultura. Iszokimas.

Wskaknie, / Insilio. Iszoku.

Wskazánie / Mandatũ, denunciatio, Isakimas.

Wskaznie/ Mando, do mandata. Isakau.

Wskok/ v. Skokiem. Szokinomis.

Wskorác/ Proficere, laymet.

Wskrzeszam vmárłego/ Reuoco à morte ad vitam. v. Ożywiam.

Wskrzeszenie vmárłego. Reuocatio à morte ad vitam, Atgaywinimas.

Wsławiam kogo. vide Sławię kogo.

Wsławiam się/ vide Słynę.

Wsmiardły / wstechły. Putidus. Pasmirdis.

Wsmiárdnąc się/ Puteo es. putesco Pasmirstu

Wsmiárdnienie/wstechlyna/ wstechłość. Putor. Pasmirdimas.

Wspak/ ná wspak. Retro ordinem Atżagaray.

Wspak idący. Retrogradus. Atżagarus.

Wspaniále / Amplè, magnificè, honorificè, Didżiey.

Wspaniałość/ Magnificentia, amplitudo, liberalitas, Didibe.

Wspániały / Magnificus, amplus, splendidus. Didis.

Wspárćie / wspieránie. Fultura, fulcrum, Paspirtis.

Wspárty / Accliuis, acclinatus. Paremtas.

Wspieram co / vide Podpieram.

Wspieram śię ná czym. Incumbo, innitor. Paśiſpirin vnt ko.

Wspinam śię/ Erigor, in digitos, Stiepinośi.

Wspomágam kogo/ Subleuo aliquem, ſubuenio inopi, ſuſtento aliquẽ, pagalbu kam darau.

Wspomaganie / vide pomoc.

Wspominam ſobie co. Recordor,! reminiſcor, in mentem mihi venit. Atamenu.

Wspominam co/ Memoro, facio mentionem, commemoro. Paminiu.

Wspominánia godny. Commemorabilis, cõmemorandus. Paminetinas.

Wspominánie czego/ Commemoratio, recordatio, memoria. Paminetmas.

Wspominánie czego / Commemoratio, recordatio, memoria, Paminetmas.

Wspomnienie czego krorkie v Wzmianká.

Wspuchły / Extuberatus. Aptinis/ patulzis.

Wstáię / wstáwam. Surgo, exſurgo. Kieluośi.

Wstánie / wstáwánie. Surrectio è cubili. Kielimaśis

Wstáwiam śie w co/ v. Wkładam śie w co

Wstawiam śie zá kiem. vide. Przyczyniam śie zá kiem.

Wstecz/ v. Wzad.

Wstechliuá/ wstechły/ wstechnąć śię. v wśmiardnąć śię.

Wstegá/ wstąſzká. Ligula. śikſznele rayſztine.

Wstep do czego/ wstepowánie. Aſcenſio, aſcenſus, gradus. Vzzingimas.

Wstepny / łatwy do wstąpienia. Scanſilis, ſcãſorius. Vzzingimas.

Wstepna środa/ Feria quarta cinerum. Azingawetine ſereda.

Wstepowánie / vide Wstep.

Wstepowánie z drogi. Deflexus. Azuetmas iz kielo kur.

Wstepuię ná co/ Aſcẽdo, ſcando. Vzzingiu.

Wstepuię do kogo/ Diuerto ad aliquem, deflecto, Vzueymu kur.

Wstręt/ Repulſus, repercuſſus. Atmetimas.

Wstręt

Wstręt czynię / wpieram. Reprimo Impetum, reijcio hostem. Aunetu.

Wstrzęsam / Succutio, succusso. Kratau.

Wstrzemięźliwość / v. Powściągliwość.

Wstrzymywam się / v. Hamuię się.

Wstyd / wstydliwość / sromięźliwość. Verecundia, pudor, pudicitia, Gieda / kuweimasis.

Wstydliwie / sromięźliwie / vczciwie. Pudenter. Giedingay.

Wstydliwy / sromięźliwy. Verecundus, pudens, Giedingas kuwiusis.

Wstydliwy / sromotny. Pudendus, erubescendus. Giedißkas.

Wstydzę się / Erubesco, pudet me, afficior pudore, Giedziuosi.

Wstepuię / Infundo, inijcio. Jmberiu.

Wßákże / wßákże ie dnák. Tamen, attamen. Wienok.

Wßawy / Pediculosus, pedicosus. Vtieletas / vtelus.

Wßczyna się co / Nascitur, oritur, emergit aliquid. Prasideſt.

Wßczynam co / vide Wzniecam.

Wßechmocność / Omnipotentia. Wissagalibe.

Wßechmocny / Omnipotens. Wissogalis.

Wßedy / wßędzie. Vbiuis, vbiq;. Wissur.

Wßelaki / Omnimodo, omnis generis Wissokias.

Wßelki / Omnis, Kiekwienas / wienas kurisgi.

Wßetecznie / vide Nierządnie.

Wßeteczny / Libidinosus. Biaurus / pasilnydis

Wßeteczeństwo / vide Nierząd.

Wßyscy. Omnes. wissi.

Wßytek / Totus, vniuersus, omnis Wissas.

Wßytko / Omnia, vniuersum, Wis / wissa.

Wßywam / Insuo. Jsiuwu.

W T.

Wtaczam / wwalam. Voluẽdo aliquid impello. Jritu.

Wtargam / Irrumpo, irruptionem facio. Jnpuolu / isiwerziu.

Wtargnienie / Irruptio, incursus Jsiwerzimas.

wtłaczam co / Contrudo, in-

do, inculco, compingo. Jkumßau/ ispaudziu.
wtloczyc sie / Cópingere se in angulum, constipari, Jsispaust.
wtorek / Dies martis, feria tertia. Vtarnikas.
wtorý/Secundus, alter, Vntras.
wtory od konca/ Penultimus. Vntras nuog galo.
wtracam / Intrudo, detrudo, inijcio. Jstumiu.
wtracam sie w co/Admisceo me, intrudo me, interpono me, ingero me. Jsikißu/ isimayßau.
wtykam. Insero, defigo. Jkißu.
wtykánie/wetknienie. Immissio Jkißimas.
wuieczny/ Auunculi filius, consobrinus. Dedenas.
wuy/Auunculus. Dede.
wuienka/ Auunculi vxor, Dedina.

W w.

Wwabiam/ v. wabie.
Wwiezowánie sie w maietność / Ocupatio possessionis ex edicto iudicis. Jsiriśimas.
Wwiezowánie kogo w máietność. Intromissio, missio alicuius in possessionem. Jriśimas turten.
Wwiezuie co / Illigo, Jrißu.
Wwiezuie kogo w maietność. In possessionem colloco aliquem, ire in possessionem iubeo, mitto inpossessionem bonorum, Jrißu/ ileydziu turten.
Wwiezuie sie w maietność. Inuado in possessionem iure, ex edicto in possessionem venio. Jsirißu.
Wwodze kogo/ vide Wprowadzam.
Wwoże/Inueho, Jweżu.
Wwożenie / Inuectio, Jweżimas.

W y.

Wy / Vos, Jus.
Wybaczam/wybaczywam co z kogo. v. wyrozumiewam.
wybadáć co/ Expiscari, elicere causam, Jßisiklaust.
wybawiam kogo z niewoley/ v. wyzwalam.
wybawiciel/zbáwiacz. Seruator salutis, saluator, liberator. Jßgelbetoias.
wybawienie/ v. wyzwolenie.

Wybiegam / Excurro, euolo. Jßteku/ißbegu.

wybiegam kogo/ vide wyścigam.

wybiegáć się z czego. v. Vchodzę.

wybiegałem się/ Langueo è via. Nusitekinejau

wybieganie/ Euagatio, excursio. Jßtekeimas.

wybielam. v. Bielę.

wybieram co / vide Obieram.

wybieram podatki / Exigo census. Jßrinkku donį.

wybieram / Excerpo, depromo Jßimdineiu.

wybieram się gdźie/ Do me in viam, in procinctu sum, iter facere cupio. Kielan rinkuosi.

wybieránie czego/ v. Obieránie.

wybierki/v. Odrzutki.

wybijacz wełny/ Carminator. Karśieias wilnu.

wybijam gozdź/Executio, Jßmußu / ißkalu vini.

wybijam wełnę/ cżecżę. Carmino lanam. Karśiu vilnas.

wybijam obrazy/ Excudo. Jßspaudziu pawydus.

wybijam/ vt wybić kogo/Multo, pulso aliquem, verberibus accipio. Jßmußu/ ißplaku.

wybiiam się z czego/ wyłamuię. Perrupo periculum, excutio iugum. Jßsidauziu.

wybijanie wełny/Carminatio. Karśimas wilnos.

wybijany / wybity. Impressus, Jßspaustas.

wyboczenie drog/ Deflexus viarum, diuerticulũ viarum, Jßsikreypimas iß kielo/ lunkßtas.

wyboczyć / Deflectere cursum ad latus, euagari: Jßsikreypt .ß kielo.

wybornie / známienićie. Eximie, apprime, egregiè, insigniter, excellẽter. Jpaciey.

wyborny / osobliwy/ Eximius, præstans, excellens. Jpatus.

wybraniec / wybrańcy/ Delecti viri, Jßrinktinis.

wybrany/ v. Obrany.

wybrnąć / Emergere, euadere amnem, Jßbrist.

wychod

Wychod domowy/ v. Prywet.

Wychod pospolity Forica, cloaca. Reykiawiete.

Wychodzę z kąd. Exeo, egredior, prodeo, procedo Jßeymi.

Wychodzę przećiwko komu. Progredior ob viam, occurro, obuio. Jßeymi prieß ku.

Wychodzenie zdomu. Egressus. Jßeimas.

Wychodzony. Subtritus. v. wytarty/ Jßwilkietas.

Wychowam śię tym/ wyzywię śię / Meam tenuitatem hoc censu sustẽtare possum, sustento me his sumptibus. Tuo iższigaywenu / pasipeniu.

Wychowanica / Alumna, Aukletine.

Wychowanie / Educatio, disciplina, Użugis/ aukleimas.

Wychowaniec/ Alumnus, Aukletinis.

Wychowuię kogo / Educo as. alo, Aukleiu/ užžugiu.

Wychwalam / vide Chwalę/ ßlawię.

Wychwalánie / vide Chwalenie.

Wyćiągaiący. Extractorius. Jżtrauktinis.

Wyćiągam/ Extraho, educo Jßtraukiu.

Wyćiągam co od kogo. Exigo, repeto, Atimdineiu ku nuog ko.

Wyćiąganie czego. Exactio, efflagitatio. efflagitatus. Atimdineimas.

Wyćie/ Vlulatus. ßaugimas.

Wyćieczka/ Excursio, eruptio, Jżtekieimas.

Wyćiągácz / vpominaiący śię/ Exactor, coactor, repetitor. Atimdinetoias.

Wyćiekácz. Excursor, eruptor. Jßtekietoias.

Wyćiekam / á ćiekę. Effluo, emano, Jßteku.

Wyćiekam / wyćieka żołnierz. Eruptionem facio. excurro. Jżteku/ iżpuolu.

Wyćiekanie wody. Effluuium, effluentia, Jtekieimas.

Wyćieńßam. Attenuo, extenuo, laybinu.

Wyćieńßenie/ Attenuatio Nulaybinimas.

Wyćieram. Defrico, extergo, Jżtrinu.

Wyćiera ſie co. Attenuatur aliquid, Iżſitrinakas / iżdilſta.

Wyćieránie ſie / wytarćie. Detritus, obliteratio. Iżdilimas.

Wyćinam / wyrebuię. Excido, exſcindo, exſeco. Iſżkiertu.

Wyćinam komu policzek. v, Policzkuię.

Wyćinánie / Excíſio. Iſżkirtimas.

Wyćiſkam à ćiſnę. Imprimo. Iſżſpaudżiu.

wyćiſkam / v. Wytłaczam.

Wyćiſkam co ná kim. Extorqueo, elicio. Iżwerżiu / iżgalu.

Wyćiſkánie / wyćiśnienie. Expreſſio. Iſżſpaudimas.

Wyczerpáć / Exhaurire. Iſżſemt.

Wyczoſáć ſukno / v. Czeſżę.

Wyczoſány / Excultus, expolitus, Iżſżukuotas.

Wyczyſżczam / vide Chędożę.

Wydaię / Erogo, effundo. Iżduomi.

Wydaię corkę zá mąż. Colloco filiã, loco in matrimonio. Iżduomi dukteri ażu wiro.

Wydaię kogo nieprzyiaćiołom. Dedo hoſtibus, prodo. Iżduomi ku neprietelamas.

Wydaię ná świát / Edo in lucem. Iżduomi ſwietuy.

Wydaię ſię zá kogo ná śmierć / Voueo caput pro ſalute, deuoueo, me. Iżſiduomi vnt śmertes ażu kitu.

Wydánie kogo / Deditio. Iſżdawimas.

Wydanie corki / Collocatio filiæ, nuptus us. Iżdawimas dukteries.

Wydánie kogo zdrádżieckie. Proditio. Iżdawimas ſu wilum.

Wydánie pieniędzy / Errogatio, effuſio pecuniarum, iżdawimas pinigu

Wydarćie / Ereptio. Iſżpleśimas.

Wydátek / rozchod / Expenſum. Iżradimas / iżdawimas.

Wydátkowy / rozchodowy. Sumptuarius Iżduotinis.

Wydátność / wybiegłość. Eminentia, exſtantia. Iſż-

ria. Jßſidawimas.

Wydátny / wydany/ wybiegły. Eminens, proſtans. Jßſidawis.

Wydawacz/wydawca. Proditor, index. Jzdaweias.

Wyderek/ kupno niedoſkonałe. Fiducia, fiduciaria, emptio cum pacto reuendendi. pirkimas ſu apſiiemimu pardawimo tamgi pardaweiu.

Wyderkiem kupuię. Fiduciam accipio. pirku ſu apſiiemimu pardawimo tamgi pardaweiu.

Wydłubáć co./ v. Wydrażam.

Wydmuchnąć. Efflare, Jßpuſt.

Wydra/ Lutra. Udra.

Wydrážam / dłubię. Cauo as. exſculpo Jßkalu/ izpiauiu/izdrożiu.

Wydrożenie/ Excauatio, Jzdrożimas.

Wydrożony / lochowáty. Cauatus, cauus, Jzdrożtas.

Wydymanie/ Exſpiratio vehemens. Jßputimas.

Wydymanie ſię /vide Śileníe ſię.

Wydźiedźiczam / Exheredo, excludo ab hereditate. Atmetu nuog tewikßtiſtes.

Wydźiedźiczenie/ Exhereditatio. Atmetimas nuog tewikßtiſtes.

Wydźiedźiczony / Exheres. exhereditatus. Atmeſtas nuog tewikßtiſtes

Wydźierácz/ wydźiercá/ Ereptor, raptor, extortor. Jßpleśieias.

Wydźieram / Eripio, extorqueo, exprimo. Jßpleśiu.

Wydźieram ſię. Eripio me, eluctor. Jßſipleśiu.

Wydźieránie / Rapacitas. Jßpleśimas.

Wydźierſtwo/to co wydárto. Rapina, raptum. Jzpleśta.

Wydźiwić ſię nie mogę/ Satis mirari nequeo. Jßſiſtebet ne galu.

Wydźwignąć kogo/ v. Wyważam.

Wyfiglowáć co / vide Wyłudzáć / wymachlowáć.

Wyfukáć/ Conuitio efflagitare. Jzkaulit.

Wygadzam/ Commo-

Ji 2 tior ali-

tior aliquid cum aliquo. Suligtinu ku ſukitu.

Wygániácz/Expulſor, Iżwaritoias.

Wyganiam / Expello, extermino, exturbo. Iſz-warau/iſztremiu.

Wygániam/ná wygná-nie poſyłam. Relego as. afficio, multo exilio. Iſz-ſzaukiu.

Wygániánie / Expul-ſio, Iſzwarimas.

Wyglądam / Proſpe-cto, proſpicio ex tecto,&c. Weyzdziu iż dungcio/ ꝛc.

Wygłodáć / Deterere. Iſzdilint.

Wygłodany / Exeſus. Iſzdilys.

Wyguánie / z oyczy-zny. Exilium. Iſzſzau-kimas/ iſzwarimas iſzte-wikſcios.

Wygnánie zkądkol-wiek. Expulſio. Iſzwa-rimas/ iſztremimas.

Wygnániec, Exul, Iſz-ſzauktas.

Wygnány. Pulſus. ex-pulſus, excluſus. Iſzwa-ritas/ iſztremtas.

Wygnić. Exputreſcere, Iżpunt.

Wygorzeć / Exuri, Iſzdegt.

Wygorzenie/ Exuſtio. Iſzdegimas.

Wygrána/ wygránie/ Palmerium Daykțas iż-zayſtas.

Wygrawam/ Vinco lu-dendo. Iſzzaydziu

Wygrawam / Palmam fero, teneo. Pergalu.

Wygryzuię/wygryzam co/ Peredo, erodo. Iſz-krimtu.

Wygryzienie / Eroſio, Iſzkrimtimas.

Wygrzebáć co / wy-grześć. Eruo, effodio. Iſzkaſu.

Wyiadam / Depaſcor, comedo bona alicuius. Iſzedu/ izemt.

Wyiaśnia ſię/ wypo-gadza ſię. Diſſerenat. Nuſigaydro / nuſidaro.

Wyiaśnienie/ Suduum, Giedra.

Wyiáwiacz/ Vulgator, index. Apreyſzkieias.

Wyiáwiam/ Facio rem palam, Apreyſzkiu.

Wyiawia ſię komu ſen. Somnium cum re conue-nit. euaſit verum ſomniũ. Sapnas iżſireyſzkia.

Wyiazd / wyiáchánie. vide Wyśćie.

Wyię/

Wyie / Vlulo. Staugiu / kauktu.

Wyięcie / Exemptio, exceptio. Iszemimas.

Wyięmny / wyięty. Exemptilis. Isztmtinas.

Wyięty od czego / Exceptus, eximius. Isztmtas.

Wyieżdżam / Euehor equo, exeo. Iszważuoiu / iszioiu.

Wyikrzyć kogo / Exhaurire, exinanire aliquē. Isznayktnt.

Wykalam oczy / Configo effodio oculos. Iszdurlu akis.

Wykapáć / vide Wyciekam.

Wykászláć się / Tussire ad satietatē. Iszsikoset.

Wykászlnąć co. Extussire, emoliri aliquid tussi, cum tussi exspuere. Iszkoset.

Wykiełznáć / vide Wyuzdáć.

Wykipia co / Efferuescit, circūmfunditur. Kunkuluo-ia.

Wykipiały. Efferuesfactus Iżkunkulawis.

Wykipienie. Ebullitio. Kunkulawimas.

Wykład / wykłádánie. Explicatio, enodatio, interpretatio, explanatio. Iszguldimas.

Wykłádácz. Interpres, explanator. Iszguldítoias.

Wykłádam co rękoma. Expono. Iszkrau-iu.

Wykłádam co słowy. Explico, interpretor, expono Iszguldżiu.

Wykłádam konie / wozy. v. wyprzęgam.

Wyklęcie / v Klątwa.

Wyklęty / Excommunicatus, exclusus à cōmunione Ecclesiæ. Iszkeyktas.

Wyklinam kogo / Excommunico, sacrificijs interdico, anathemate plecto. Iszkeyktu.

Wykluło się kurczę. Excussi pulli, percudit pullus ouum rostro Iszsikalo wiszteli̇s / iszsiskela.

Wykną / v. Nakłádam się.

Wykonácz / wykonywácz. Exsecutor. Iszpilditoias.

Wykonánie / Exsecutio, effectus. Iszpildimas

Wykonywam co / Exsequor

ſequor, perficio, Iſʒpil⸗dʒiu ku.

Wykopywam co/ Effodio, eruo, egero, Iſʒka⸗ſu ku.

Wykopywánie Effoſſio, Iſʒkaſimas.

wykorʒeniam co/ Eradico. exſtirpo, euello, Iſʒ⸗raunu.

wykorʒeniánie/ wyko⸗rʒenienie. Exſtirpatio. Iſʒrawimas.

wykowáć mur. Perforare murum, cauare, excauare. Iſʒkalt ſiẽne.

wykraczam/ vſtepnie ʒ porʒadku. Ordinē non ſeruo. Eylos ne laykau.

wykráczam/ Item. v. wyſtepuie & vſtepuie drogi.

wykrádam co/ Compilo, depeculor, ocultè exporto. Iſʒwagiu.

Wykráwam. Exſcindo. Iſʒpiauiu/iſʒreʒiu.

wykrecam co komu ʒ rąk. Extorqueo Iſʒwer⸗ʒiu kam ku iſʒrunku.

wykrecam/ ſʒálbiernie. Perplexor aris, perplexè ago, perplexum loquor. Suku.

wykrecánie/ wykręty. Argutiæ arum. ſophiſmata, cauillationes. Sukimas/ ſuſukos.

wykretácʒ/Contortor, ſophiſtes. Sukcias.

wykretnie / Captioſè. Suktinay/ ápgautinay.

wykretny / Argutus, argutulus, captioſus. Sukieiae.

wykroczenie/ v. wy⸗ſtepek.

wykrʒeſáć ogień ʒ ká⸗mięnia Excudere ignem ex ſilice. Iʒſkilt vgni.

wykrʒykam táko ptʒá⸗ny. Bacchor. Sʒukauʒiu.

wykrʒywiam co. vide Nakrʒywiam.

wykrʒywiam gebe. Detorqueo labra, intorqueo, detorqueo os. Kraypau burnu/ lupas.

wykrʒywiánie / vide Krʒywość.

wykrʒywiánie geby/ Deprauatio oris, Kraypimas burnos.

Wykrʒywiony/ Diſtortus. v. Krʒywy.

Wykſʒykáć kogo/ Exſibilare, ſibilis explodere. Iʒświlpaut.

wykuglowáć co / vide wymáchlowáć.

wykupie⸗

Wykupienie/ Redemptio. Jßpirkimas.

wykupuie / Redimo. Jzpirku.

wykupuie sie / vide Okupuie sie.

wykurzam / Puluerem excutio. Jßdulkinu.

wykwitowáć sie. v. wymierzam sie / wyráchowáć sie.

wyłaczam / Segrego, secerno, excludo. Atskiriu

wyłaczenie/ Exclusio. Atskirimas.

wyłámuie drzwi/ Effringo, euello fores, perfringo vi portas, Jßlauziuduris.

wyłámuie sie z wiezienia/ Refractis claustris euado, vincula carceris rũpo. Jßsilauziu ižg kalines.

wylanie czego / wylewánie. Effusio. Jßpilimas/ ißlelmas.

wylátam/ Euolo, euolito. Jßlekiu/ižkrindu.

wyláwiam sadzawki/ Piscinam euacuo, expiscor. Jß žuslu.

wyłażę zkąd / Erepo, proserpo. Jßlindu.

wyleczyc sie/ Conualescere, euadere è morbo. Jßgit/ pasweykt.

wylega ptak/ Excludit auis pullos ex ouis, ißperi paukßtis.

wyległo sie kurcze/ Excluditur pullus. Jzsipereio wistelis.

wyległe kurczętá. Exclusi pulli, excussi. Jßpereti.

wylewam/Effuudo, profundo. Jßleiu.

wylewa z brzegow rzeká. Stagnat, vndat, accrescit flumen. Twiſta vpe.

wylewánie/ vide wylánie.

wyłgáć co/ Ementiri, ißmelnoti/ißwiloti.

wylichwić co/ Fænore acquirere opes, fæneratione rem augere, fænerato colligere pecuniam. ißnuomuot.

wyliczam / Enumero, recenseo. ißskaytau.

wyliczánie/ Enumeratio, dinumeratio. ißskaytimas.

wylinieć/ v. Linieie.

wyliżuie / Lambendo euacuo. ißlauzau / vide Poliżuie.

wyliżuie sie pies/ Lambendo

bendo sanat canis vulnus. išsilayžo šuo.

wylknąć / Exsorbere. išsurpt / ižstraubt.

wyloga v šáty. Margo vestis replicata vel expansa foras. Ataraytę.

wylot / Teli penetratio in alteram partem. Ktaukas praeimimas.

wyłudzam / Eblandior, elaboro, blandicijs elicio. išwilotu.

wyłupek orzech / wyreblak / Nux matura vltro è calyce exsiliens Glaudelis

wyłupienie / Expilatio, spoliatio. ižplešimas.

wyłupuię skrzynię. Expilo, effringo diripio, depeculor. ižplešiu.

wyłuszczam / wyłupuię ziarno. Deglubo granū, enucleo. ižtrinu grudu.

wymácáć co / v. Naydnię.

wymachlowáć co / Per fraudem surripere. ižwilotku.

wymágam co ná kiem. Omni studio contēdo, expugno ižgolu.

wymálowáć co / vide Maluię.

wymarszczam co / Erugo as. ižraukiu.

wymárszczánie. Erugatio. išraukimas.

wymáwiam słowo. Eloquor, promo voces, praeloquor ištariu.

wymáwiam kogo / Excuso, iškalbinetu.

wymáwiam komu, Exprobro. išruguoiu.

wymáwiánie / Pronunciatio, profatus us. ištarimas.

wymázuię co z ksiąg / Expungo, erado, tollo nomen ex libris. išrepu.

wymęczyć co ná kiem / Tormentis cogere fateri, tormentis veritatem extorquere. ižkunkint.

wymiatam / Euerro, purgo ižšluoiu.

wymię / Sumen, abdomen. Tešmo.

wymierzam / Emetior, išmesluotu.

wymierzony / wymierny Dimensus, dimetatus, išmieruotas.

wymorzyć / Fame conficere, necare. Badu išmarint.

wymowá / wymowność. Eloquentia, eloquendi vis, copia dicendi. iškalba.

wymowká /

wymowká / Excusatio, causa. iβkalbestis.

wymowki godźien/ Excusabilis. iβkalbamas.

wymownie / Disertè, facundè. iβkalbetinay.

wymowny / Eloquens, disertus, copiosus, ad dicẽdum izkalbus.

wymykam co / Facile extraho iztraukiu.

wymyśl / wymiślona rzecz / Commentum, figmentum. pramania.

wymyślacz / Excogitator pramanitoias.

wymyślam co / Effingo, excogito, commentor, comminiscor pramanau ku/ iβimuiſtau.

wymyślny / v. wytworny.

wymywam co. v. płocze/wypłokiwam.

wynálazek / rzecz wynaleziona. Inuentum. Radunas.

wynálezca/ Inuentor, auctor, architectus, molitor, machinator. Rastoias.

wynálezienie/ wynáydowánie. Inuentio, excogitatio Radimas.

wynáyduie co/ Adinuenio, indago, inuestigo, instituo. Rundu.

wynedzic kogo/ znedzić/ Exhaurire. v Zubożyć. Sugayśint.

wynieśienie / wynioſłość. Sublatio, elatio, superlatio iβkielimas.

wynikam / Erumpo, exorior, effloresco. prasidemi/pasirodziu.

wynioſło/ Elatè. iβkialtay.

wynioſły / Editus, elatus, iβkialas.

wyniβczam / Ad nihilum redigo, tollo è rerum natura, iβnaykinu.

wynoβe co z kod/ Exporto, effero, profero foras. iβneβu.

wynoβenie czego z kod. Exportatio, iβneśiounas

wynurzam śie / Emergo, exſiſto, iβſineriu.

wynurzenie / Emersus us. iβnerimas.

wyobráżenie/ v. Konterfet/obraz.

wypádam/ Excido, erumpo, iβpuolu.

wypálam/ Exuro. iβdeginu/ſudeginu.

wypalenie / Exuſtio. iβdeginimas.

wyparzam ſtátek/ Eluo feruenti aqua vas. iſſzutinu.

wypatroſzyć/ Exenterare, euiſcerare. iżſtroſt.

wypatruię/ Speculando aſſequor, ſpeculor, Nudabotu/ mategtu.

wypędzam/ v. wygániam.

wypełniam przykázánie/ Obſeruo leges, expleo munus. pryſakimus iſpildzu.

wypełnienie/ Exſecutio, obſeruatio. iſpildimas.

wypiekam/ Excoctum reddo, iſkepnu.

wypiekły/ Benè excoctus. iſkepis.

wypiełki/ Purgamenta frugum. iſrawus.

wypieram/ Extrudo, eiſcio. v, wygániam/ wypycham/ wyrzucam.

wypijam/ Ebibo, epoto, exhaurio iſgertu.

wypis/ekſtrakt czego/ Apographum. iſraſzas.

wypiſuię/ Exſcribo, iſraſzau.

wypłacam/ v. Długi płáce.

wypłákáć co/ Fletu obtinere, lachrymando aſſequi iſzwerkt.

wypłaszam/ Terrore iniecto expello, iſbaydau.

wypłotáć ſię/ v. wywikłáć ſię.

wypłokáć co/ Elauo, eluo, proluo. iſſkalauiu.

wypluwam/ Exſpuo, iſſpiauiu.

wypluwánie/ wyplu-wenie/ Exſpuitio, iſſpiowimas.

wypływam/ Eno as, enato, iſplaukiu.

wypływam/ *alit:* vide wyciekam.

wypocić ſię/ Exſudare, iſſiprakaytant.

wypogádza ſię/ vide wyiáśnia ſię.

wypolerowány/ vide Gładki.

wyposażam/ Doto, largior dotem. Duomi ſzárwu.

wypowiádam co/ Enarro, expono, eloquor, ediſſero. iſſakau.

wypowiádam przymierze/ Denuncio bellum. Apſakau kam karlony.

wypowiedziány/ wysłowiony/ Explicabilis, enarrabilis, effabilis. iſſakomas.

Wypra-

Wypráßam co / vide Vpraßam.

wypráwa woienna / Expeditio exercitus, Ißsiredimas / iżsirinkimas vnt kariones.

wypráwa corki / Dotalia dona, Reditkos.

wypráwiam co / wyrábiam. Elaboro, elucubror, expolio. Ißdirbu.

wypráwiam śie gdźie / vide Wybieram śie.

wypráwiony / wyrobiony. Elaboratus, præcultus. Ißdirbtas.

wypráwnie / Elaboratè, exactè. Ißdirbtay.

wyprowádzam kogo / v. Odprowadzam.

wyprowádzam śie. Emigro domo. Ißsikraustau.

wyprożniam co / Exinanio, euacuo, exonero. Ißtußtinu.

wyprożnienie czego / Exoneratio. Ißtußtinimas.

wyprzągá konie / Disiungo, deiungo equos. Ißkinkiu.

wyprzątam co / Egero ex aliquo loco impedimēta. v. Vprzątam.

Wyprzedzam kogo / v. Vprzedzam.

wypukło / wydęto. Carinatim, Iżtlmpusiey.

wypukłość / wydętość. Conuexitas. Ißtimpimas.

wypukły / wyniosły. Carinatus, conuexus. Iżtimpis.

wypuszczam / Emitto, dimitto, Iżlaydżiu.

wypuszczenie czego / Emißio, Iżlaydimas.

wypycham / Extrudo, expello, exturbo, exigo. Iżstumiu.

wypychánie / wypchnienie. Exturbatio, Iżstumimas.

wyrábiam co / vide Wypráwnie.

wyrádzá śie od przodkow swych / Degenero. Iżsigemu.

wyrástam / Excreſco, enaſcor, Iżaugu.

wyrażam / Exprimo, effingo, aſſimilo. Iżżimiu iżżiedżiu / iżspaudżiu.

wyráżenie / Repræſentatio, impreßio effictio. *Item*, Veſtigium, Effigies. Iżżimeimas / żimie.

wyraźnie. Expreſsè, definitè.

finitè, disertè, articulatè. ʒimiey/ʒimetinay.

Wyrażny/ wyrążony. Expressus. Iżʒimetas.

Wyrobek/v wylupek.

Wyrobuie/ v. Wyćinam.

Wyręczam kogo / Fideiussione aliquem custodiâ libero. Isslaydauoiu.

Wyręczenie / Liberatio sponsione facta. Iżsłaydawimas.

Wyrobek/ Operæ pretium Aʒudirbimas.

Wyrobiony / v. Wyprawiony.

Wyrobiony / robotą wytarty Exesus, isdilis.

Wyrobiony / robotą nabyty. Manuarius Aʒudirbtas.

Wyrodek / Degener, indignus maioribus suis. Iżgimis/iżgamas.

Wyrodźiły/ wyrodzony/ co iuż przestał rodźić Effetus. Iżsiwaysis.

Wyrok zwierzchności. Decretum, consilium senatus. oraculum, edictum, Iżtarmie/Dekretas/ isakimas wiresnibes.

Wyrok Boski/ Oraculum, fatum. Diewo iżtarme.

Wyrok czynię/ Edicto aliquid sancio, decerno, Iżtatau.

Wyrostek/ v. Młodźieniaszek.

Wyrostek drew. Pulluli arborum, germen arboris Ataʒalos.

Wyrownywam co/ v. Rownam

Wyroʒumienie / Intelligentia iżmanimas.

Wyroʒumiewam co z kogo / Disco ex aliquo, intelligo, cognolcò, Iżtiriu.

Wyroʒumnie / Intelligenter, luculentè, planè, dilucidè. iżmanitinay.

Wyroʒumny/ łacny do zroʒumienia Planus, intelligibilis. iżmanumas.

Wyrwa / v. Szyder/ oszust.

Wyrwánie / Euulsio, iżtraukimas.

Wyrwę co z ziemie/ Eruere iżknist/ iżraust.

Wyryć ná kámieniu/ Insculpere. Iżkalt vnt akmenio.

Wyryty / Incisus, insculptus. Iżreżtas / iżpiauras.

Wyrywam/Eruo, euello, vel-

lo, vello, eradico, iſztrau-kiu/ iſzrau-iu.

Wyrywam ſie. Præripio me, eripio me. iſzſiwerziu.

Wyrzec co/ v. Wymáwiam.

Wyrzeczenie /wymowienie/ Effatum, enunciatum, pronuntiatio. iſztarimas/ iſztarme/iztartis/izzadas.

Wyrzeczenie ſie czego. Abdicatio. atſizadeimas.

Wyrzekam ſie ſyna/ Abdico filium, exheredo. iſzſizadu.

Wyrznienie/ Exſectio, excisio. iſzpiowimas,

Wyrzucam/ Eijcio, exturbo, explodo, iſzmetu.

Wyrzucam ná oczy/ Exprobro, impropero. iſzrugoiu.

Wyrzucánie ná oczy/ Exprobratio, izrugoimas

Wyrzucenie/ Eiectio, exactio. iſzmetimas.

Wyrzygnąć. Eructare. iſzrangmi.

Wyrzynam/ Exſcindo, excido exſeco. iſzpiautu.

Wyſchły/ v Suchy/ chudy.

Wyście/ Egreſſus us. exceſſus, exitus. iſzeimas.

Wiścigam ſie z kiem/ Certo cum aliquo pedibus, curſu, iſzſilynkineiu ſu kuo.

Wyśiadam/ Exſcendo, excenſum facio. izſedu.

Wyśilam ſie/ Profundo vires, exhaurio, izſitu-ſau/izilſtu.

Wyſkákowánie/ Exſultatio, tripudium. Szokinеimas.

wyſkákuie z kąd/Pro-ſilio, exſilio. iſzſzoku.

Wyſkákuie od weſela/ vide Skácze.

Wyſkrobáć/ Eradere. izkaſit.

wyſkrobánie/ Eraſio. izkaſimas.

Wyſławiacz/ Laudator. Garbintoiás.

Wyſłáwiam/ v. Sławie.

Wyſławienie. v. Chwalenie/ ſłáwienie.

wyſłanie/ Ablegatio, legatio. iſzſiuntimas.

Wyśliznąć ſie/ Elabi. izſpruſt.

Wyſłucháć/ Exaudire. iſzklauſit.

Wyſługá /wyſłużone/ Emeritum ſtipendium.

Nupel-

Nupelnas/nupelnimas.

Wysłużony/ Emeritus. Nupelnitas.

Wysmagáć kogo/ vide śiekę kogo rozgą.

Wyśmiáć kogo/ Obruere risu, excipere risu. iżiuokt.

Wyśmienity / vide Galant.

Wysoki/ wyniosły/ Altus, celsus, sublimis. Auksztas/ iżkilus.

Wysoko / wyniosło/ Altè, sublimè. Auksztas.

Wysokość / Altitudo, excelitas, proceritas. Aukśtibe.

Wyspá/ v. Wysep.

Wyszpiegowác / vide Wyszukáć.

Wyśpiewáć pieśń/ Emodulari, iszgiedot giesmi.

Wyśpiewáć co ná kogo. v. wydaie taiemnice.

Wyspokoić się / vide Wysypiam się.

Wystáie ze szkoły/ Valedico scholis, desero scholas. Dalieckini szkalu.

Wystánie / v. Odstánie/ odstąpienie.

Wystále wino / Defecatum vinum, eliquatum à fæcibus, Nusistoweis winas.

Wystárczyć/ Sufficere. pakakt.

wystárzeć się / Exolescere, obsolescere. pasenet.

wystáwiam co/ Propono, colloco in lumine. iszstatau.

wystáwiony / Expositus, obiectus. Jszstatitas.

wystepek / Delictum, commissum. Nusideimas prażunga.

wystepuie ná widok/ Procedo, prodeo, in medium descendo. Stataus pokim.

wystepuie/ wykraczá. Delinquo, pecco. Nusidemi/ prażungiu.

wystrászyć kogo/ vide wypłászam.

wystrászyć co ná kim/ Metu extorquere. Jszbaydit.

wystrzegam się/ vide Chronię się.

wystrzelam / Exonero, fistulam ferream. iszszautu.

wysuszam co/ Exsicco. iszdziowinu.

Wyświádczam się. Planum facio testibus, adhibeo te-

beo testes, produco testes. Iźśiludiju.

wyświećić kogo / wyśmagáć / Pœna ignominiosa afficere. iźkiest su iźgiedinimu.

wyświecony/Compitalitius, verbero, fustigatus, per vicos verbis sub verberibus actus. iźklestas.

wyswobodzenie / vide wyzwolenie.

wyswobodźić kogo / vide wyzwalam.

wyswobodźićiel/ Vindex. iźgialbetoias.

wysycham/ v. Schue.

wysyłam / v. Posyłam.

wysypiam sie / Edormio, dormio satis. Iźśimiegmi.

wysypuie / Effundo. iśpilu.

wysysam co / Exsugo, exsorbeo, iśźindu.

wysysanie / Exsuctio. iśźiudimas.

wyszáfowáć co/ Effusè dispensando absumere. iźeykwot/iźrast.

wyszálbierowáć / vide wymáchlowáć.

wyszaleć / Desæuire. iźśiaust.

wyszczwáć kogo/ Canibus incitatis fugare, iźstundit.

wyszperáć / Eruere è tenebris. v. Nayduie.

wyższy / Superior. Aukśtesnis.

wyszumieć / wyszáleć/ Deferuescere. Iźvźiet.

Wyszydźić kogo / Eludere. v. wyśmiáć.

wyszywács/Plumarius, phrygio. iźśiuweias.

wyszywam co / Pingo acu. v. Haftuie.

wyszywány/Acu pictus, pictus. v Haftowány.

wytáczam / Euoluo. iśritu/iśriećiu.

wytáczam krew zbydlęćiá/ Effundo, fluere facio sanguinem. iźtekinu krauiu.

wytarty/ Attritus, obsoletus, detritus. iźtrintas.

wytchnąć/ Efflare halitum, Atsikwept / ausidwest.

wytchnąć sobie/Respirare à metu. v. Odpoczywam.

wytchnienie / Respiratio. v. Oddech / odpoczynek.

wytłaczam co/ Exprimo

mo, elicio. ißspraudziu / iztreśkiu.

wytlaczanie / Expressio, ißtreśkimas.

wytłoczony / Expressus, ißspaustas.

wytłukam / v. Wybijam.

wytracam / v. Trácę

wytracam co z roki / Excutio è manibus. Išdauziu / iškrečiu iß runku.

wytracam sobie / Deduco ex, deductionem facio. Nutrauku.

wytracanie / wytracenie / Deductio, Nutraukimas iß / etc.

wytrabie żołnierza / Exauctorare milites. išstatit karieywius iš kariones.

wytrabowánie / Exauctoratio, missio ignominiosa išstatimas giedingas.

wytrwáć / Durare, perferre, sustinere, exantlare labores. iškist wargus.

wytrwáć komu / ścierpieć / Ferre aliquem. pati, perpeti aliquem. temperare alicui iškist.

wytrwánie / v. Dotrwanie / Zwoßenie. Iżkutimas.

wytrych / klucz fedno zebny / Vicaria clauis, clauis adulterina. Raktas wienadunris.

wytrykuß / Quæstor templi, Aiżuweyżdetoias Bażnicios.

wytryska źrodło / Scatet fons, werda wersme.

wytryskanie / wybijánie się wody / Eruptio fontium. wirimas wersmiu.

wytrząsam co / Excutio. ißkrečiu.

wytrzeszczam oczy / Patentes oculos teneo, oculis immobilibus contueor, iżtimpiu akis.

wytrzeszczywszy oczy / Intentis, immotis oculis. iżtimpusionis akimis.

wytrzeźwieć / v. wyßumieć / Roztrzeźwieć. prasiblaywet.

wytrzymáć / v. wytrwáć.

wywietrzenie / wywietrzałość / Euaporatio, amissio vigoris. iżkwepimas.

wywiewam co z kod / Efflo, euentilo, ißpuciu.

wywiewam zboże / v. wiele.

Wywijam. v. Rozwijá.

Wywijam

Wywijam nogę/Luxo as, emoueo articulum. Mikſteriu.

Wywikłáć co/ Replicare tricam, expedire nodum. v. wyplątáć.

wywinienie członka/ Luxum, luxatio, Mikſtereimas.

wywiniony/ Luxatus, luxus, eluxatus. Mikſtetas.

wywłaczam/ wywłoczę co/ Extraho, protraho, iſzwelku.

wywnętrzam/ v. wypatroſzyć.

wywod/ wywodnie/ v. Dowod/ dowodnie.

wywodzę kogo z kąd/ Educo, produco. iſzwedu.

wywodzę ſię z czego/ v. Oczyſzczam ſię/ ſprawuię ſię.

wywołánie/ wywoływánie/ Euocatio, iſzwadinimas.

wywołánie z ziemie/ Banitio criminalis, proſcriptio. iżſzaukimas.

wywołaniec z ziemie/ Bannitus, proſcriptus, v. wygnaniec.

wywoływácz/ Euocator, proſcriptor, iſzwadintoias/iżſzaukieias.

wywoływam/ wywabiam. Euoco, iſzwadinu.

wywoływam z ziemie. Proſcribo, igni & aqua interdico iżſzaukiu.

wywoływam/ odwoływam ſądy/ Edico iuſtitium, iudicia tollo. iudici iuſtitium dico, iżſzaukiu bilas.

wywoływam kogo ná rękę. v. wyzywam.

wywoz/ wywozenie/ Exportatio, euect°. iżſzwezimas.

wywożę co/ Euecho, exporto, iſzwezu.

wywracam z gruntu/ Eruo vrbem, euerto. vide Obalam.

wywracam porządek. Inuerto ordinem. iżwerčiu eylu.

wywróćiciel/ Euerſor, demolitor, iżwerteias/ iżarditoias.

wywrot/wywrocenie/ Euerſio, iżwartas.

wyymuię/ Eximo. v. wybieram.

wyymuię co z liczby/ Excipio, excludo iżimu/ iżſkiriu iżſkayčiaus.

wyz/wyza v. wyſokość.

Wyżebráć Emendicare, iżmelſt polungiemis.

wyżeł/ Canis auium odorator. v Pies łowczy.

wyżey / Supra. Aukſćiaus.

wyznánie / Confeſſio, iſpażinimas.

wyznawam co/ Confiteor, fateor, iſpażiſtu.

wyznawcá/ Confeſſor, iżpażintoias.

wyzuwam kogo z czego/ Exuo, ſpolio. iżpleſiu/ iż traukiu.

wyzwalacz. Liberator, adſertor, vindex iſzluoſuotoias.

wyzwalam kogo / Eximo, libero, vndico. iż, gielbiu iż nelayſwes.

wyzwolenie / Liberatio. v. wolność. Iżgielbeimas.

wyzwolenie / wybawienie / Vindicatio, vindiciæ, iżleydimas.

wyzwolony/ Libertus, manumiſſus, iżleyſtinis/ iżleyſtas iż neleyſwes.

wyzwolony z czego Abſolutus. ſolutus, iżleyſtas.

wyzwolone náuki/ Liberales artes, ingenuæ. liberalis doctrina, iżleyſtiniey/ mokſłay wiażliwi.

wyżymam/ Exprimo aliquid manu compreſſum, iżgniauziu.

wyzywacz / wywoływacz/ Prouocator iſzwadintoias

wyzywam ná rekę/Prouoco ad pugnam, laceſſo, iſzwadinu vnt runkos.

wyzywánie do śiebie/ Euocatio, iſzwadineimas ſawiſp.

wyzywánie przećiwnika/ Prouoçatio, iżwadineimas prieśiniko.

W z

Wząd/ Retro, retrorſum. Atgalos / atgalon.

Wząd nachylam/ Reſupino Atgalon ażuſnku.

wząd obrácánie/ Reciprocatio, recurſus us, Atgalon atgriżimas.

wząiem/ Mutuò. viciſſim, Draugie wienas vntram.

wząiem / wząiemśie/ v. Społecznie.

wząiemny / Mutuus, wienas vntram.

wzbeſtwić ſię/ v. Beſtwie ſię

wzbieram kogo/ Percutio, iżdwaylıju.

wzbiera

Wzbiera rzeka / vide wylewa.

wzbieránie rzek / vide powodz.

Wzbijam lud / Concito, excito, páiudinu.

Wzbija sie wzgore / Sublime feror, ſubuolo in altum, Aukßtin lekiu.

Wzbudzam kogo / v. Budze / pobudzam.

Wzdam / wzdy / Vtiq;, tandem, ſaltem. Ben / kadungi.

Wzdecie / v. Nadecie.

Wzdety / v Nadety.

Wzdluz / In porrectum, pailgay / ilgin.

Wzdrygam sie ná co / Horreo, exhorreſco, reformido, contremiſco. Krupiuoſi.

Wzdrygánie / Horror, Krupawimas.

Wzdy / v. Wzdam.

Wzdy kiedy / Tandem aliquando. Radungi tadungi.

Wzdychaiacy / Gemebundus Duſau-ius.

Wzdycham / Suſpiro, gemo, ingemiſco. Duſauiu.

Wzdychanie / Gemitus. Duſawimas.

Wzdymam / v. Nadymam / poddymam.

Wzdiewam co / Induo, Vzwelku.

Wzgadác sie / wzgadali sie / Incidit mentio, incidere in mentionem, inferre ſermonem, inferre ſermonem de. Paminet kalbunt ku.

Wzgarda / wzgárdzenie / Contemptio, deſpicatus us, contemptus us. paniekinimas.

Wzgardzam / vide Gardze.

Wzgardzony / Abiectus, contemptus, deſpicatiſſimus paniekintas.

Wzgardzenie / wzgardliwie / Aſpernanter, paniekintay.

Wzglad / Ratio. reſpectus, us Atzwilgis. vide Ogladam sie ná co.

Wzgladam / pogladam wgore. Suſpicio. Aukßtin weyzdziu.

Wzgledem czego porownánie / Comparatè ad rationem, reſpectu. Palig to / pagal to.

Wzgore (ná mieyſcu) Supra, ſublime Aukßtay.

Wzgore, ku gorze, Surſum ſu..

sum sublime, superne.
Aukßtin.

Wziątek / Acceptum. Jemimas.

Wziecie / v. Branie.

Wzięty / v. Sławny.

Wzlatam/podlatam/ Subuolo, pennis efferor. Yßkrindu.

Wzlepßam kogo/ v. Buntuie kogo.

Wzmagam / Conualesco, leuor morbo, euado ex morbo. Sweykstu/paswеykstu.

Wzmagánie / Recreatio ab ægritudine, recuperatio, restauratio virium. Jßgiimas.

Wzmianka / Mentio. Pamineimas.

Wznak / ná wznák/ Supine. Aukßtiniekay.

Wznák leżę/ Supinus sum. Aukßtienikas gulu.

Wznawiam co/Instauro, redintegro, renouo. Atnauiinu.

Wznawiánie/ v. Odnawiánie.

Wzniecam ogień / Ignē suscito. Sukuriu vgni.

Wzniecanie/ Ignis suscitatio. Sukurimas vgnies.

Wzor ná ßácie/ Scutulatus textus, vestis scutulata. Tulos ijßuwimas vnt rubu.

Wzor/ vide. Kßtalt/ przykład.

Wzorzysta ßátá/ Scutulata. num: pl: Scutulato textu vestis. Jßiuta rułay inpa.

Wyrastam/ v. Rostę.

Wzrok/ v. Widzenie.

Wzrost/ Statura, status. Stamienis/ vjaugimas.

Wzrußam co / vide Porußam.

Wzrucam / Sursum iacio Yßmetu.

Wzrußánie / v. Porußánie.

Wzrußenie / v. Litość porußenie.

Wzwarzyć / Feruefacere, inferuefacere. Yßwirint.

Wzwiátr/ Aduersis vētis. Prieß weius / priesingays weieys.

Wzwieram/ Inferuesio, conferuesco, efferuesco. Yßwerdu.

Wzwierác prześtáię/ Deferueo, Nuwerdu.

Wzwod/ Pons mobilis, pons subductilis. Tiltas paktielunas.

Wzwodę/ Aduerso flumine, contra aquam, prießſrowe.

Wzwodzę / v. Podwodzę.

Wzwyż/ v. Ná wyż.

Wzywam ná pomoc/ Inuoco, imploro auxiliū, posco opem, Pagalbos meldziu.

Wzywam kogo. vide Przyzywam / wołam / wywoływam.

Wzywanie ná pomoc/ Imploratio, contestatio, Pagalbos meldimas.

Wzywánie do śiebie/ Inuitatio, vocatus us, vocatio. żadinimas sawiſp.

Z. Præpositio æquiualēs Ex: Cum: vt ex Cœlo, Z nieba. Iż dungaus. Cum Deo. Z Bogiem. Su Diewu. Sæpe ei additur litera e. vt Ex auro. Ze złota. Iż aukſo.

Z A

Ząb / Dens. Duntis.

Zabá / Rana. Warle.

Zábá wielka kroſtawa. Bufo, Raupeże.

Zabaczywam / vide Zápominam.

Zábawa / zábáwká/ Occupatio, studium, Weykalas.

Zabawiam ſię czym vćießnie / Oblecto, detineo me lepore. Gieriuoſi kuo mielay.

Zabawiony/zabawny. Occupatus, occupationibus distentus Ażutrukintas nenuliekius.

Zabawionym/Distineor occupationibus, detineor negotijs, impedior negotijs. Ażutrukintas eſmi/ nenuliekmi.

Ząbek / Denticulus. Duntelis.

Zabiegam gdźie dáleko/ Procurro longius, deferor cursu. Nutekiu kur tolin.

Zabiegam komu/ vide wychodzę komu wdrogę.

Zábiegam złemu/ etc. Occurro maleuolentiæ, proſpicio malo. Ginu/ apſakau nuog pikto.

Zábiegam koło czego/ Circumcurso, circumcurro. Aplinkuy tekinciu.

Zabiegánie / zábieżenie/ Anteoccupatio, item, obuiam itio. Ażutekieimas.

Zabiera rzeka. v. Zalewa.

zábieram do skárbu/ v. Konfiszkowáć.

Zábiiák/zábiiacz/ Sicarius, percussor. v. Mezoboyca.

Zabiiam kogo/ Occido, interimo, neco, interficio. Azumuszu.

Zábiiam/zábić bydlę. etc. v. Biię bydło.

Zbiianię/ v. zabicie/ zaboy.

Zabita śmierć/ vide Zaboy.

Zabká / Ranunculus, Warlele.

Zábłądźić / Deerrare, aberrare. Nuklist.

Zábobony/Superstitio, ficta religio. Paklayda ape Diewo garbimu.

Zábobonny / Superstitiosus, superstitione imbutus. Prainanias nederū>cias turis aplink garbu Diewo.

Zaboy/zábicie / Occisio, cædes, Nex. Azumuszimas.

Zábraniam czego/ v. Niedopuszczam.

Zabránie do skárbu/ v. Konfiszkowánie.

Zábrnąć w wodę/ Lōgius progredi vado. Azubristi toli wundenin.

Zábudowáć/ Impedire lumen, officere luminibus, adimere prospectum, Atimuświesu pawiszdemu/ azustatau.

Zácenić/ v Cenię.

Zachćiało się komu czego. Incidit in cupiditatem, incensus est cupiditate. Azusigieyde ko.

Záchłystnąć się/ Torqueri, suffocari ex auide sumpto cibo. Pasprinkt.

Záchmurzyć się/ Innubilari, Apsiniauku.

Záchod słońcá / Occasus, obitus. Azusileydimas saulos.

Zachod słońca / miesce gdźie słońce zapáda Occidens, occasus, us. Sauleleydis.

Záchodni/záchodowy. Occidentalis. Nuog sauleleydzio.

Zachodzę gdźie/ Abeo trans, &c, v. Zábiegam.

Záchodzę wdrogę komu v. Potykam się zkiem.

Záchodzę/ *aliter vt* Záchodźi słońce/ Occidit sol. Saule azusileydzia.

Záchorzeć zachorzał/ In morbum cadere, delabi, corripi

corripi morbo Azusirkt.

záchowáły/ záchowány w wielkiey łasce. Gratiosus, florens amicis, Meylus.

záchowánie czego / przestrzegánie/ Obseruatio. Azułaykimas.

záchowánie / Hospitium v. Przyiaźń

záchowánie / całość/ Salus, conseruatio. Azułaykimas.

záchowuiący / Salutaris, Azułaykus.

záchowuie co/ Obseruo, teneo, retineo. Azułaykau.

záchowuie co ná potym/ Seruo, reseruo; Azułaykau.

záchwycić czego/Prehēdo, prēdo, Azugawiu.

záchwycenie/ Ecstasis, raptus Animæ. Pagawimas dusios/iżeyga.

záciąg/ Inceptum magnum v. Nákład.

záciągam kogo do kąd. Traho aliquem, allicio, incito Azutraukiu.

zácíekáią oczy/ Suffunduntur oculi. Tekaakis.

zácieram co/ Obtero, Azutrinu.

zácieśniam co / Angusto, Vnkßtinu.

zácimia się słońce. Deficit sol, obscuratur, Saule azutimsta.

zácimiam / Obscuro, obstruo luminibus, opaco, v. zasłániam.

zácimienie oczu/ Caligatio, caligo oculorum. Neuuregeimas.

zácmienie słońcá. Defectio solis, ecclipsis. Azutemimas saules.

zácmiony / Defectus sol lumine, obnubilis, Azutemis.

zácinaiący się koń/ Negans stimulis equus, immobiliter subsistens. Nirstus arklis.

zácinam żyłę/ v. Pusczam krew.

zácinam koniá / Cædo equum flagello. Azukiertu arkli.

zácinam się wmowie. Hæreo, hæsito. Steneklo-iu.

zacnie / Excellenter, splendidè. żimiey.

zacność / Splendor nominis, claritas excellētia, præstantia. Kayßtibe/ ayßkibe.

zacny / Clarus, excellens, præstans, illustris. źimus / ßkaystas / ayßkus.

zacz / Habet momentum, in pretio est. Kaßkas / ne niekas.

záczecie czego / Inceptio, aggressio. Pradeimas ko / pradźia.

zaczety / Inceptus, affectus. Pradetas.

zaczynam co / Aggredior opus, v. Poczynam.

zad czego / v. Tyl.

zadaie komu kwestyią. Obycio, propono quæstionem Aźuduomi daykti koki vnt ispeimo.

zadaie náiemnikowi / Arraboni do, arrabone obligo, do arram. Aźuduomi sumdinikuy / etc.

zádaie piwu / Fermẽto cereuisiam. Aźuduomi alu.

zadaie komu trudność. Negotium facio, exhibeo molestiam, pario difficultatem. Aźuduomi wargu.

zádaie komu co sromotnego. Criminor, arguo de crimine, obiecto crimẽ. v. Potwarzam / pomáwiam.

zadam czego / Desidero, appeto, concupisco. Geydźiu.

zadanie / Efflagitatio, postulatio desiderium, postulatum, Gieydimas.

zadánie komu czego / Insimulatio criminis probrum, criminatio. Apikalbis.

zadatek / Arrabo, arra, pignus. Praduokkas.

zadawić / zádawienie. v. Dawie / etc.

zaden / v Nikt.

zádłabić kogo / Elidere. Suslegt.

zadło. Aculeus, Gieluo.

zadłowáty / Aculeatus, Gieluotas.

zadłużam się / Fænorè laboro, æs, alienum habeo, v. Dłużę się.

zadna miara / Nullo pacto, nulla ratione, nullo modo. Nieku budu.

zadni / v, Tylny.

zadrapáć się / vide Drapię się.

zadrapnienie / Perfrictio, Aźudreskimas.

zadusić się / v. Duße się.

zadußny dźień / Feralia, solennia funerum Pamineimas dusiu numirelu.

Zadza / Appetitio, appetitus us, cupiditas, Gieydulis.

Zadziałáć / zádziały- wáć / v. Oddawać.

Zadzieram z kiem. Incepto, appeto inimicitias, Pradem i waydu.

Zádzierg / Insolubilis nexus, Mazgas neiz- mezgamas.

Zadziergiem / Insolubiliter, Neizmegstinay.

Zadziergam / Insolubiliter vincio, Azumezgu neißrißtinay.

Zadzierzeć / v. Zátrzymawam.

Zaganiam gdzie / Pello procul, abigo. Nuwarau.

Zagárnąć co / Conuasare, Azugrebr.

Żagiel do naw. Velum, Drobe eldiine.

Záginam co / zákrzywiam / Recuruo reflecto, Azulynkiu.

Żagiew / Fungus aridus arboris, pintis.

Żaglowy drąg / Antēna, Kartis drobes eldiines.

Zagłußam kogo / Obstrepo alicui, obtundo aures alicuius, Nutrinkiu.

Zágmátwáć / Inuoluere, Azupayniot.

Zágoić ráne / v. Goię.

Zagon / Lira, porca, striga, Waga.

Zágonem / Liratim, sulcatim, Wagotay.

Zagorny / Transmontanus, Azukalninis.

Zagorywam od słońcá, Exuror in sole. Apdegu nuog saules.

Zágorzało się gdzie / Ortum est incendium, Azusidegie.

Zagorzenie drew / ziol. Sideratio vredo arborum. Padziuwimas medziu / żolu.

Zagorzenie się domu / Incendiū, Azusidegimas.

Zagościć się / Diu esse peregre, Azusiswećiaut.

Zagrabić / v. Grabię.

Zagradzam / Intersepio, obstruo, intercludo iter, Azutweriu.

Zagranicze / Extra fines locus, Azurubeziaus.

Zagraniczny / Extra fines situs, Azurubezinis.

Zagrażam / v Grożę.

Zagrożam / vide. Pogrożam.

zágrodá mieſce zágrodzone/ v. Grodz.

Zágrzebáć co / Humare. deprimere in terrà. v. Zakopywam.

Zágrzebiony ogień / Sopitus ignis, Aʒukaſta vgnis.

Zágrzewáiący /, grzeiący / Concalefactorius, calorificus, Szildʒius.

Zagrzewam Calefacio, foueo concalefacio, Sildʒiu/ ſuśildʒiu.

Zagrzewam ſię / Calefio, caleſco, concaleſco, śildʒiuoſi.

Zágrzewánie czego/ Excalefactio, calefactus us. śildimus.

Zagrzmiało/ Intonuit, Aʒugraude.

Zagubiam/Supprimo, aboleo, extinguo, Iſnaykau.

Zahámowáć / vide Hamuię.

Záiąc/ Lepus oris, lepuſculus. Kiſkis.

Záiadam / Morſu neco, Aʒukundu.

Záiąkam ſię / Titubo, hæſito lingua, balbutio, Steneklitu:

Záiąkánie ſię/ Hæſitatio, titubatio linguæ, Steneklimas.

Záiąkliwie / Titubanter, adhæſe, ſteneklitinay.

Záiąkliwy/ záiąkáiący/ Hæſitans lingua, bambalio, Steneklis / ſteneklius.

Zaiątrzenie/ v. Gniew.

Záiątrzyć ſię / vide Gniewam ſię.

Záiątrzony / Suffuſus maleuolentià animus, Inartintas.

Záięczy / Leporinus, Kiſkinis.

Záieżdżam gdźie daleko/ Prouehor longius, Nuwaʒiuoiu tol.

Záiſte/ zaprawdę/ Certè, profectò, reuera, equidem, Pateyſey.

żak/Scholaſticus, ſcholaris, Szkalinis.

Zákal / *propriè* Vitium panis ex feruenti aquæ affuſione in ſubactione Nerugimas duonas.

Zákal/ *trop:* v. Gniew.

Zákamiałość / zákamiały/ v. Zátwárdziałość.

Zákąśić / v. Kąſam.

Zákazánie / Vetitum, interdictio, interdictum., Aʒuſakimas.

Zákazány / Vetitus, prohibitus, interdictus, Azusakitas, azudraustas.

Zakazuie komu czego. Prohibeo, veto, interdico, Azusaʒau.

Zákład / zákładánie sie zkiem/ Sponsio. Susilazintuuas/ lazyba.

Zákład to co kłado ci co sie zakładáio/ Pignus, lazyba/ daykras ape kuri kas laizinasi.

Zakład przegrác/ Sponsione vinci, prazayst lazibu.

Zákładacz budowánia/ v Fundator

Zákładam warstat/ Instituo officinam, pastatau tamortu.

Zakładam budowánie / Fundamenta iacio, pono fundamentum. Azugulziu padu/ pamatu.

Zákładam sie czym/ Obtego me, oppono manum fronti. Azusidingiu.

Zákładam sie z kiem o co/ Sponsionem facio, sponsione lacesso, lazinuosi.

zákłádánie/zálozenie/ fundowánie. Fundamentorum positio. Azuguldimas/azuguldа pado.

Zákładnik / człowiek dány wzákłádzie / wzástąwie. Obses idis, Azuguldytinis.

Zákłinácz/ Exorcista, exorcizator. Azukleytotas.

Zákłinain kogo/ Exsecrationibus deuincio. Azukieykiu.

Zákłinam czártá/ Exorciso, adiuro. Azukieykiu.

Zákłinam sie/ Deuincio me execratione, deuoueo me diris. Azusikieykiu

Zákłinánie czárta, Exorcismus, exocizatio, adiuratio, Azukieykimas.

Zákłocie / Punctura, Idurimas.

Zákon/ Lex Diuina, Istatimas Diewo.

Zakon / zakonny zywot/ Religiosa vita, monastica vita, Diewo tarniste.

Zákończam / Acumino, fastigio as. Azusmaylinu.

Zakończánie / zákończenie. Executio. Azusmaylinimas.

Zákonnicá/Virgo Deo dicata,

dicata, v. Mnißká.

Zákonnik / Religiosus vir, regularis. Dlewo tarnas.

Zákopywam co / Defodio, obruo. Ikasu.

Zákorzeniło się co/Radicatum est, defixum radicibus, v. Korzenię się.

Zákrecam co / Intorqueo. torqueo. Aząsuku.

Zákradam się Furtim irrepo, delitesco. Azusiwagiu.

Zákrapiam/ Aspergo, Azuteßkiu/apßlakinu.

Zakreßam co (proprie) zarzynam/ Præcido. Azupiauзiu.

Zákreßam co/ trop: v. Okreßam co / náznáczą czás.

Zákret/zákrzywienie/ záwrot / Flexus, mæander, anfractus. lukstas.

Zákrycie / Tectè, v. Potaiemnie.

Zákrycie nomen, mięsce oponámi zábite/Postscenium, opertum, Azudyngte.

Zákrycie / to czym zákrywáią/Integumentum, v Zásloná.

Zákrystya/ Sacrarium, supellectilis sacræ cella. pakuoptuwe Bażnicios daykta.

Zákrystian / Aedituus, Bażnicios priweyzdetoias.

Zákrywam/ Tego, occulo. operio. Azudingiu.

Zákrzywiam co / vide Zaginam.

Zákrzywiony / Recuruus, reflexus, aduncus. Azulynktas.

Zákupowánie czego / Emptio anteuertēs omnes emptores, Azupirkimas.

Zákupnik/ v. Przekupiзн.

Zákupnik sędziow vrzędnych/ Sequester, largitor, corruptor, Azupirkeias tiesadariu.

Zákupuię co/Præmercor, Azupirku.

Zákusić czego/ etc. zásmákować/ Gustare. paragaut.

żal/zálowánie/zálość, Pœnitentia, dolor. Gaylista/ gayle.

żalmi czego / Pœnitet me, v. żaluię.

Zálámuię/ v. Záginam.

Zálápić/ v. Chwytá.

Zálatam

Zálatam gdźie/ Vola tu procul prouehor. Nuſekin kur.

Záławiam ná co. v. Gonie ná co.

Zálecam co/kogo/Cōmendo. Páduomi priſakau.

Zálecenie / Commendatio. Padawimas/priſakimas.

Zálećićiel / Commendator, priſakitotas.

Záledwie/ v. Ledwie.

Zálegam ſie / zálezał ſie / Obtorpuit iacendo, ſegnis otio euaſit. Jzdikſtu/ izdrikſtu.

Zálepiam co/ Oblinio, claudo foramen luto, Azulipiu

Zálethy liſt/etc. Commendatitia epiſtola. Pri ſakitinis lakßtas.

Zálewam co/ Offundo aqua alicui, Azuketu.

Zálewa ſie łodź / Obruitur aquis, opprimitur fluctibus nauis. Azuſileta eldiia.

Zalewá ſie papier/ábo ná papierze / Diffundit charta atramentum. Azuſileia popierius / aba litera.

Záleży co ná czym/ná kiem záwiſło / Situm eſt, in eo, totum vertitur, pendet eo. Vżgulł vnt to.

żáłoba/Ceremonia po śmierći/ Squalor, luctus, mœror. Giedeimas.

żáłobá/vbior żáłobny. Veſtimentum funebre, lugubris ornatus. Giedult rubay.

żáłobá vſadu ná kogo/ Querela, expoſtulatio. Skundimaſis.

żáłoba / liſt żałobny/ ſuplikácia. Libelli ſupplices, lakßtelis ſkundzuſis vnt ko.

żałobe noßacy/ Pullatus, ſordidatus, atratus, Giedulingas/giedźius.

żáłobe nośić/ Mutare veſtem, pullatum eſſe. Giedet.

żałobny/ Funebris, funereus. Giedulingas.

żaloga/ załoßká/ Pectorale. Dungałas krutines.

żałość / v. żal.

żałoſnie/Dolenter, miſerabiliter, miſerandum in modum, Gaylingay / ſu gayli.

żałoſna pieśń / Threnus, lu-

nus, lugubris cantus, Nuludnſi gieſine.

żáłoſny / Miſerandus, luctuoſus, deplorandus. Nuludis / gayliſtoius.

żáłuię czego / Doleo, lugeo, mæreo, Gaylu / gayliſtoiu ko.

żáłuię zá co / v. żalmi czego.

żałuię czego / vide Oſczędam / ſkepie.

żáłuię ſię ná kogo przedkim / etc. v. Vſkarżam ſię.

Zámagam ſię / Fundo opes, confirmo poteſtatē opibus. Praturſtu / praſlobſtu.

Zámalowáć co / Inducere nouum colorem picturæ. Azuteplot.

Zamárł zámárły / Fame confectus, enectus. v. Głodny.

Zámárzā / zámárzło co / Congelor, Suſzuku.

Zámarzły / v. Zmárzły. Suſzálys.

Zámawiam kogo czego / Condico, paciſcor operam alicuius, voco operam alicuius. Sukalbu vnt ko.

Zámazanie piſánia / Litura, Azutepimas raſzto.

Zámazuię piſmo / vide Przekrzeſzam

Zámazuię ſtátek dziurawy / Drzewo obćiete. Lino v. Zmazuię.

Zamczyſty / Seram habens, cluſilis, Azurákinamas.

Zamek v drzwi / Clauſtrum, clauſura. Spina.

Zámek dla obrony / Arx, caſtrum, Pilis.

Zameſz / Aluta, æ.

Zameſznik / Alutarius,

Zámęt / odmęt / propr: Perturbatio aquæ, aqua turbida. Sudrumſtmas.

Zámianá czego / Permutatio, mutatio, Maynas ko.

Zámiatam / Vmiatam.

Zámieć śniegow / piaſkow / Niualis tumulus, ſyrtis niualis. Puſnis.

Zámieniácz / v. Odmieniacz.

Zámieniam co zá co / vide Mieniam.

Zámieram / Inedia cōſumor, fame conficior, enecor. Azumirſztu badu.

Zámierzam czás / v. Naznáczam.

Zámie-

Zámierzam kres/ vide Okreßam.

Zámierzam się ná kogo czym / Intento, libro, Aſzuſimoiu.

Zámierzch v. Mierzch.

Zámierzchnąć/ Opprimi nocte, Aptemti.

Zámierzenie / Terminatio, Aiuzimeimas.

Zámierzenie się ná kogo/ Intentatio, Aiuſimoimas.

zámießánia pełny. Turbidus turbulentus, tumultuoſus. Mayßtingas.

Zámießánie / Confuſio, perturbatio, tumultus, Mayßtas.

Zámießánie / *aduerb:* Turbidè, turbulenter tumultuariè, Mayßtingay.

Zámießká/ zámießkánie. v. Omießká.

Zámießkawam czego. v. Omießkáć ná co.

Zámießkawam czego. v. Bawię kogo długo.

Zámießywam / vide Mießam.

Zámilczeć czego/ Tacere aliquid, reticere, ſilẽtio prætermittere, Aiutiket.

zámilczenie czego, Reticentia. Aiutikeimas.

zámilkły/ Elinguis, Aiutilvs.

zámilknąć/ v. Vmilknąć.

zámilknienie/ v. Vmilknienie.

zámiłowáć się czego/ v. Rozmiłowáć się.

zámknienie/ záwárcie (mieſce zámknione) Conclaue, clauſtrum, *A*zudaris/ azudarimas.

zámknienie kogo/czego/ záwárcie / Incluſio, Aiurakinimas.

zámknienie liſtu / Pazánia / Clauſula epiſtolæ, concluſio, epilogus, pabayga.

zámkniony / Incluſus, concluſus, clauſus. Aiurakintas.

zámordowáć / Trucidare, mactare ſupplicio, excruciatum necare, Aiumußt baysiey.

zamożny/zamnożyſty, Præpollens opibus, magnis opibus præditus, paſitnris turtingus.

zamrazam co/ Inglaciem verto, gelu concreſcere facio. Aiußalinu/ aiußaldziu.

zamru-

zámrużam oczy/ vide Mrużę.

zamszowy/ Alutacinatus, alutamentum.

zámulam co/ Oblino, Aʒulipiu.

zámulenie/ vide zatkánie.

zámurowáć co/ Claudere muro, muro obstruere, Aʒu murawot.

zamydlam komu oczy. v. Mamię.

zamykam co/ záwieram. Claudo, occludo, oppilo, Aʒurakinu.

zámykam co w sobie/ Contineo, cohibeo, Aʒuweriu aʒurakinu.

zamylam komu/ Obturbo aliquem, parikinu.

zámysł/ Ratio, inceptum, Mustis.

zámyślam co/ Molior aliquid res magnas moueo. Mustau ku.

zámyśláiący się ábo co się zamyślił/ Cogitabundus, defixus in cogitatione, Mustingas.

zámyślam się/ Intendo animum in aliquid, altius aliquid cogito, figo mentem in aliqua re. Aʒumustausi.

zanádra/ Sinus Antis.

zániechány/ zániedbány/ Interruptus, neglectus, iacens, Apleystas.

zaniechawam czego/ Supersedeo, desero intermitto, pametu.

zaniedbánie czego/Neglectus us, incuria, neglectio, Apsiaysla.

zániedbány. Neglectus. Apleystas.

zániedbawam czego/ Desero, negligo, Apleydʒiu.

zánokćica choroba/ Paronychia. Aʒunagine liga/ plisis.

zanoszę co gdzie/ Deporto, defero, asporto. Nuneszu.

zánoszę się ná kogo reko/ v. zamierzam się.

zanurzam się/ ábo kogo/ v. ponurzam.

záoczny/ nie ná widoku leżący/ Extra conspectum positus, Aʒu akiu gulis.

záoráć náśienie/ vide Poorywam śiew.

záoráć rolę/ & záoráć/ absol: Finire arationem. Aʒuart.

zaoráć drogę/ Exarare, Aʒu-

re. Ažuarr kialu.

záostrzam co/ etc. v. Ostrzę/zakończam.

zapách/ v. Wonia.

zapáda słońce / vide zachodzi słońce.

zapadam/ vel zapádam się/ západło się miásto/ Subsidit.

zapał/ máteria do zá-palania/ v. podnieta.

zapalacz / zákłádacz ognia / Incendiarius, incensor. Ažudegeias.

zápalam co/ Incendo, inflammo, succendo. Ažudegu.

zápalam się / pr: Exardesco, succendor. Ažusidegu.

zápalczywie/ v Gniewliwie/ popędliwie.

zápalczywość / Præferuida ira, impotens animus furor, v. Gniew.

zapalczywy/ v. Gniewliwy/ popędliwy.

zápalenie czego odkogo / Incendium, Ažudegimas.

zápalenie oczu/ Ardor, flagrantia oculorum, inflammatio, Ažudagas akiu.

zápamiętałe / Parum sana mente Ažumirśiey/ ažumirßtinay.

zápamiętały/ Alienatus mente, amens, demens, Marßus/padukis.

zápamiętanie czego/ zápomnienie. Obbuio. Ažumirśimas/ marßas.

zápamiętanie się/ odeście od śiebie/ Mania, insania iuncta stultitiæ, padukimas.

zápamiętany / Iacens in obliuione, elapsus ex memoria. Ažumirßtas.

zápamiętywáiący się. Qui discedere à se solet. Ažumirśielis.

zápamiętliwy / Obliuiosus. Marßus.

zápamiętywam czego/ zápominam / Obliuiscor, venio in obliuionem. Ažumirßtu.

zápamiętywam się / odchodzę od rozumu. Alienor mente, discedo à mẽte. Swaygstu.

zápamiętywánie się/ Abalienatio mentis, diminutio mentis, stupor hominis, paswaygimas.

zápárzam co/ v parzę.

zápaśki / zápaśnzanáuká / Athletica, palæstria, cla-

ſtra, lucta. v. Biedzenie.

zápaśniczy / Palæſtricus, Athleticus gymnicꝰ. Mintes/ mintines.

zápaśnik/mocownik/ Palæſtrita, Athleta, Minusis.

zápaſv chodze/ Luctor. Minuosi.

zápatrzam ſie / vide Wlepiam oczy.

zápedzam / vide Záganiam.

zápewnie/pewnie. Certò, exploratè, affirmatè. Aiutiesu.

zápezialy. v. śiadly.

zápiecek / Locus retro fornacem. Azupecis.

zápieka ſie / zápiekla ſie rána. Cruſta obducitur, cruſtam ducit vulnus. Aizudziuwo paziey zda.

zápieram ſie czego / Nego, inficior. Azusiginu.

zápieránie ſie / przecnie ſie. Inficiatio, negatio. Azusiginimas.

zápijam ſie / Ebrietati aſſueſco. Azusigieriu.

zápinam co / Fibulis coniungo, Azuſegu ku.

zápis/ Tabulæ, cautio, præſcriptio. Azurasas.

zápiſánie ſie przeciw komu / Relatio criminis. Azusirasimas.

zápiſuie co/ v. W wodze w kśiegi.

zápiſuie komu goſpodę / Hoſpitium inſcribo. Azurasau padwariu.

zápiſuie co ná teſtámencie / Lego, relinquo teſtamento. Azurasau teſtamenty.

zápiſuie ſie komu/Cautionem facio, chirographo me obligo. Azusirasau kam.

záplacenie / Solutio. Azumokieimas.

záplakáć. Illachrymari. Prawirkt.

zápláta/ Merces, pretium, præmium. Azumokeſtis/ alga.

záplatam / zápleść chroſtem. Obtexo frondibus. Azupinu / azurayzgau.

záplonąć ſie/ Suffundi rubore. Azusirandonuot.

záplugáwić co / Inficere ſordibus, opplere. Azubiaurint.

záplusłáć co/ Luto diluto oblinire, claudere. Azutaſkit/azudrabſtit.

záplusnąć komu oczy/

Tr: Infe-

Tr: Inferre alicui probrũ, obycere. Jžgiedint.

zápomagam kogo/Prouehō aliquem ad opes, inopem necessarijs instruo. pagalbu kam darau turtey/ praturtinu.

zápomnam czego/ v. zapamiętywam.

záponká/ Torulus aureus, torus, bulla aurea, ornamentum aureum pileorum. Seta aukfina.

zápora/ záworá/ Pessulus, repagulum, obex, Krttigas.

zápowiadam co/ Indico, v. Obwoływam.

zápowiedź/ v. Obwołánie/ zápowiedzenie.

zápowiedź małżeństwá/ Promulgatio sponsalium, Ažusakimas išstoiimciu moterišten.

zápowiedź świetá / postu/ etc. Indictio festi. Ažusakimas šwyntes / gawenios/ etc.

zápowiedzenie komu czego / Interdictio. Ažudraudimas.

zapowiedziany/ Interdictus Ažusakitas.

zápowietrzam kogo/ Affero pestilentiam, facio pestilentiam, ažukręciu maru.

zápowietrzam się/ Peste laboro, infestor, inuasit me pestis, ažusikręciu maru.

zápowietrzony / Contactus pestilentia, infectus, afflatus peste. ažukręstas maru.

zápraszam kogo náco/ Voco, invito. ažukwięciu.

zápraszánie/Inuitatio, pakwieptmas.

záprawá petraw/ v. przyprawa.

záprawdę / v. záiste.

záprawiam potrawę/ vide. przyprawiam potrawę.

záprawiam kogo w co/ Inesco, vide, Nęcę/ ćwiczę.

záprawiam dziurę/ v. zátykam.

záprowadzam kogo gdzie/ Deduco' Nuwedu ku kur.

záproszonych przyzywácz/ Accersitor, vocator, pakwiestoias kwiestis.

záproszyć/ *aut* záprószyć oczy / Puluerem inijcere in oculům. ažukrešt akis. záprza-

záprzegam konie/ Iungo equos, pakinkiu.

záprzątam co/ Occupo locum, coangusto impedimentis, ażuimu wietu kokiu.

záprzedawam sie ábo kogo/ v przedáie sie.

záprzenie sie/ v. zápieranie sie.

zápsowáć co/ Vitio imbuere aliquid Jzieystit/ papikint.

zápsowány/ Vetere vitio imbutus, pridem vitiatus. papikis.

zápust/ v. Mięsopust.

zápuszczam włosy/ brodę. Promitto, crinem pasco crinem. ażulaydziu plaukus.

zápuszczam/ tr: Carnisprivium ordior, carnibus vale dico. ażugawiu.

zápuszczam sie ná co/ Impetum capio, cogito aliquò, eo aliquò. ażusileydziu.

zápuszczánie sie/ zápuszczenie sie ná co/ Impetus. Ażusileydimas.

zárabiam co/ Labore aliquid lucror, demereo, facio operæ pretium. ażudirbu.

záránie/ v. Poránek.

záránny/ v. Poránkowy.

zárastá rána wćiele/ Obducitur cicatrix. ażuauga pażeyzda.

zárastam/ v. Chwaśćieie.

záraz/ zárazem. Confestim, illico, actutum. Tuoiaus.

záráza/ Pestis, lues, cõtagio, Laukos.

zárážam kogo ábo co/ Inficio, importo contagionem. ażukreciu.

zárazam sie czym/ Inficio, concipio morbum. ażusikreciu / prisimeta manist liga.

zárażenie powietrzem. v. paraliż.

záraźliwy/ Morbidus, pestilens, pestifer. ażukrectus/ prisimetu.

zárażony powietrzem. v. zápowietrzony.

żarćie / Actio vorandi. v. Pożeranie.

zárdzewiały/ Aeruginosus, rubiginosus. Ażurudeis.

zárdzewiam/ Obduco rubiginem, rubigino, ażurudu.

zárobu

zárębnie drogę/ Concæde arborū vias claudo. aʒukiertu kielu.

zárębnie ná obiad/ Concido, partior carnes pronumero conuiuarum, aʒukiertu mesos kartimas

żarliwie/ v. Gorąco.

żarliwość / v. Gorliwość

żarliwy / v. Gorący.

żárłok/ obżerca / sub: Heluo. lurco, vorago. apsirijeias.

żarna (naczynie) Incusus lapis, mola manuaria. Girnos.

żárna (miesce v stárych Rzymian gdźie mełto ábo tłuczono ziarna/ y pieczono chleb zaraz) Pistrinum, moletrina. Maltuwe.

zárobek/ v. Wyrobek.

zárowno/ v. Rownie.

żart / żártowánie / Iocatio, ludus, iocus. Juokas.

żártem/ Ioco, iculariter. Juoku.

żartki / v. prętki.

żártownie/ Facetè, iocosè, festiuè Junkingay.

żartownik / Ioculator, simulator. Juokadaris.

żártowny/ trefny kunsztowny/ Facetus, iocosus, perfacetus. Juokingas.

żártuię/ Iocor, facetias facio. Juokauiu.

zárycżeć, záryczał/záryczy/ etc. woł. Dare mugitum semel, immugire. aʒublaut/baubteret.

zárywam / tr: zárwáć czego/ Arripio. aʒugaunu ko.

żárzę/ prop: ogień ábo węgle/ Inflammo carbones,

zárzecze/ Locus transflumen. aʒupis.

żarzekam się / vide Odrzekam,

zarzenie/ węgle żywe/ żárzyste zpopiołem ábo wpopiele. Prunæ, titio ignitus, zarijos.

zárzezáć człowieká / owcę à zárzezuię : zarznąc/ á zárzynam. Scisso gutture mactare. papiaut.

zárzucam co/ Abijcio, proijcio aliquid procul. aʒumetu.

zárzucam co komu/ v. zádaię komu co stromotnego.

zarzucenie/ zárzut komu czego/ v. zádánie komu czego.

zárzucenie czego/ Abiectio, ażumetimas.

zárzut/to co zárzucáło/ zádáło/ Crimen, obiectamentum, ażumatas.

zárzynam / Macto, iugulo. papiau-iu.

zárzynam się wpálec/ Vulnero digitum, Jpiauju pirsztu.

zárzynam czego zákráwam / Perstringo, rado, ażurieku ko.

zárzysty/ Candens carbo żerplus.

záś/lepak/ Porro, autem, vicissim. Wel.

zásadnik / Insidiator. Apeytoias.

zásadzam miesce kiem/ Do vicarium. Ażusodinu wietu kuo.

zásadzam ná kogo/Insidias tendo, molior, statuo. Darau kam ape-imu

zásadzam się ná czym. vide Funduie się.

zásadzenie ná czyiem mieyscu. Substitutio. Jstatimas vnt wietos.

zásádzka/ zásáczká/ Insidiæ, Ape-imas.

záście wdroge / Itio obuiam, ażueygi/ ażueimas.

záście (nieprzyiázne) z kiem. Inimicitiæ. Nederme.

zásepić się/ Contrahere frontem, obducere vultum. Susirauki.

zásiadam miesce/Locum capio, occupo. ażusedu wietu.

zásiewácz/v siewca.

zásiewam co / Consero, obsero. ażuseiu.

zásiew/ zásiewek zboże zásiane. Sementis. f. consitura. ażuse-imas.

záskakuię komu / Cum impetu & saltu occurro, ażuszoku.

záskorny/Intercus utis. g omnis. ażuodis/ ażuodinis.

záskwarzyć co/Frixam pinguedinem infundo. Spirgintus taukus iliet.

záskwieram komu/ v. zádaię komu trudność/ przykrzę się komu.

zástaniam co czym/ Obduco, obtego, obtendo, ażudingiu/ ażutiesiu.

zástánie kogo precz/ Amandatio, ablegatio. Nusiuntimas szalin.

záślepiam kogo/ Obcæco, apiakinu.

záślepie-

záślepienie / Cæcitas, apiakimas.

zásłona / Velum, integumentum, tegumentum, ażudingalas.

zásługá / Meritum promeritum, alga / nupelnas.

zásługuię co / Mereo, v. Wysługuię.

zásłużony sługá / Bene meritus, Gieray ażudirbu.

zasłychnałem / Inaudivi, Iżgirdau.

zásmalam co / Oppico as. ażusakuos-iu.

zásmucam kogo / Contristo, funesto, conturbo. Nuludżiu.

zásnąć / v. zásypiam.

zásromáć się / v. zásmyczam się.

zástáie co / Offendo, deprehendo. Randu / nusecu.

zástánawiam co / Inhibeo, sisto, reprimo. ażustabdżiu.

zástánawiam się. Consisto, insisto, sustento me ażusistabdżiu.

zástanowiciel / Stator ażustabditoias.

zástánowienie czego kogo / v. zátrzymánie.

zástánowienie się / Cōstitio, institio. ażusistabdimas.

zástąpienie / zástonienie. Interpositus, us interiectus, us. ażustoklia / ażustokle.

zástarzeć się / Inueterascere, paseneti / isenetí.

zástarzały / Inueteratus. Isenels.

zástarzenie / Inueteratio, Iseneimas.

zástáwa / zástáwianie. (actio) Pignoratio, ażustatimas.

zástáwa / rzecz dana wzastáwie. Pigno, Daykṫas ażustatitas.

zástáwiam śieć / Tendo rete, prætendo retia, paspindżiu tinklu.

zástáwiam v kogo co / Piguero, oppignero, ażustatau / ażudnomi.

zástáwiam się kiem / czym / v. zákłádam się czym.

zástáwiam się zá kogo / Oppono me pro aliquo, interpono me Isistatau ażu ku.

zástáwiánie się komu / Intercessio. Isistatymas ażu ku.

zástáwiony/ Oppignoratus, ažwstatitas/ ažudwotas.

zástepca/ v. Rekolmia.

zástepuie mieysce/Occupo locum, compleo loca. ažuimu wietu.

zástepuie kogo wczym. Officium pro aliquo suscipio, sustineo partes alicuius, fungor officio alicuius, apsiimu ko ažu kitu.

záświecam abso: záświeciło sie/ v. Roświeciło sie

záświtnąc/ Illuxit dies. praaušo.

zásyłam co precz/ Ablego, amando, relego Nusiunciu.

zásypiam/ zasnąc/ v. Vsypiam.

zásypowánie/ Aggestus. aggeratio. ažupilimas

zásypuie co/ Obruo aliquid arenâ, superinduco terram. ažupilu.

zászkadzam/ v. Szkodze/ škodžimi co.

zászywam co/ v. zszywam.

zátchnąc sie/ zádusić sie/ Intercludi spiritu. ažutrokšti.

zátchnienie/ Interclusio animæ, suffocatio. ažutrošklmas.

zátkanie czego/ Obstructio, obturatio ažukimšimas.

zátłumiam co/ vide Tłumie.

zátracam kogo/ Perdo, affero interitum. ažuzudžtu.

zatracam / zátracić kogo/ Mactare aliquem, fuste, ažudraušt.

zatracenie / Interitus, pernicies v zguba.

zátretował sie koń/ Vulnerauit equus pedem vngulâ præferata. ažusikirto.

zátret/ Vulnus in pede equi ažusikirtimas.

zátrudniam co / vide zádaie trudność/ wikle.

zátrwożenie / Conturbatio, perturbatio, confusio pamaysimas.

zátrzymanie/ Retentio, detentio. ažutureimas.

zátrzymawam co/ Retineo, coerceo, teneo. ažuturiu.

zátrzymawam sie. Teneo me, contineo me. ažusituriu.

zátulam vszy / gebe/ vide zátykam.

zátwárdzam co/Duro, induro, callum obduco.

zátwardziałość/ Duratus, induratus. ażukieteis.

zátyczká/ Obturamentum, Kumßtis.

zátyczka niewieścia/ Ricula, velum, plagula, feminarum ori velādo. ażudungte burnos moteru.

zatykam co/ Expleo, oppleo. obturo ażukumßau/ ażukimßu.

zátykam na rożen pieczenią. F go verru, infigo verubus, Vżmau-tu vnt ießmo.

zátym/ Consequenter, paskuy to.

záwádá/ Offendiculū, obex obiectaculum. Kluttis/ klaute.

záwádzam o co/ Impingo axem, offendo. ażukludziu.

záwadzam zá co/ Inunco aliquid, adhamo. ażukabinu.

záwadzam komu/ Obsto, officio. Kludziu kam.

záwalam/ Obruo, opprimo. ażumetu / ażukloiu.

záwalam się / vide zapadam się.

záwarcie/ v zamknienie. ażusidarimas.

záwarty/ Clausus ażuwertas/ażurakintas.

záwaśnienie / vide Waśń.

záważam/ v. Ważę.

záwiaduię o czym Præsum officio, fungor munere, apsieymi kuo.

záwiasá/ Cardo, ażukabaris/ażukaba.

záwiązánie/ Alligatura. obligatio ażurisimas

záwiązány czym. Obligatus, ażurißtas.

záwicie powßednie ktorym co kolwiek záwiiaią/ Inuolucrum, Jwinioklis.

záwieram co / vide zámykam.

záwieśisty / záwisły. Superimpendens, pendulus, Swirus/ karus.

záwießam co/ Suspendo, appendo, affigo pakabinu.

záwießenie/ Suspensio, pakabinimas.

záwiewa wiatr / Adspirat, pucia weias.

záwieżienie gdzie ná wygnánie / Deportatio, ażuwežimas kur.

Ll 5 záwie-

záwiezuie co/ Obligo, prælıgo, connecto. ażuri-ßu ku.

záwiiam co/ Velo obuoluo, iuuolucris tego, ażudinglu/ażurtesiu.

záwikláć co/ v. zawiklanie. Contortio, implicatio, complexio, ażupaynioinas.

záwiklanie/ (aduerbi;) Contortè, implicitè, perplexè. ażupaynıotay.

záwiklany/ Contortus implicatus, inuolutus. ażupayniotas.

záwiły / Intortus, tortuosus. Surtestas.

záwiniam/ v. Przewiniam.

záwiść/ v. Niezáwiść.

záwisło co ná czym/ v. zależy co.

záwiśnik záwiśnik/ Aemulus, riualis. Pawideotas.

záwisny/ v. zayzdrościwy.

záwity rok / Peremptorius terminus. Paskirtas metas.

záwlocze cc do kąd. Pertraho, Nuwelku kur.

záwod / bieg prętki/ Cursus incitatus, curriculum, Tekieimas.

záwod / bieganie ná záwodniczym plácu/ Agon, stadium, curriculum, Tekine.

záwod biegam / ábo ná záwodźie. Curriculū conficio. Tekiny tekn.

záwodnik/ Cursor, stadiodromus, Tekietoıas.

záwodze kogo gdźie/ vide záprowadzam.

záwodze śie / zapußczam śie do czego/ Impetum capio, sumo. ażusileydżiu vnt ko.

záwoláć/ Exclamare, praßukt.

záwołany/ v. Sławny.

záwoniec czego/ poczuć wechem. v. Czuie powonieniem:

zewora/ v. zápora.

záwoy/ Tiara æ, & Tiaras æ, cidaris. Suwintotine kiepure.

záwożę / Deueho, deporto, Nuweżu.

záwrot/ záwracanie/ Flexus, v zakret.

záwęciągam kogo/ vide Hamuie.

záwstydzam kogo/ Infero verecundiam, confundo, incutio pudorem. ażugiedınu.

záwsty-

záwstydzenie / vide Wstyd.

záwße / záwżdy / Semper, Wissadu.

zaymanie / záiecie / abactus, us Nuwarimas.

zaymuie bydło gesi / etc. Abigo anseres.

záyrze komu zázrze / zázdroßcze komu czego. Inuideo, æmulor, subinuideo, Pawidżiu

zázdrość / Inuidia, liuor, vitiosa æmulatio. Pawideimas.

zázdrośćiwie / Inuidiose Pawidetinay.

zázdrośćiwy / zazdroßczacy. Inuidus, liuidus, maleuolus. Pawidżius.

zázywam czego / Fruor, potior, vtor. Wartoiu.

Z B

zbawiam / Saluo, seruo, vindico ab interitu. v. záchowuie / wyzwaliu.

zbáwiciel / Saluator, seruator. Jżganitoias.

zbáwienie / (*Vel potius*) zbawienie. Saluatio. Jżganimas.

zbáwienie / Salus. Jżganimas.

zbáwienny / Salutaris, Jżganus / swcykas.

zbicie / v. Stłuczenie.

zbieg / Fugitiuus, perfuga, trāsfuga. pabegunas

Zbieg klaßtorny / Apostata.

zbiegam zgory / etc. Decurro, Nuteku.

zbiegam od páná / Profugio, transfugio, pabegu

Zbiegáią / Concurrunt, confluunt, conuolant multi. Subega / suteka.

zbieganie & zbieżenie się / Concursus, concursio, concursatio, Sutekieimas.

zbiegánie / zbieżenie się rzek / Confluens, confluuium. Sutakas.

Zbieram co / etc. Colligo, lego, cogo. Surinku / sulasau.

Zbieram z pola / sprzątam. Cunueho fructus ex agris, frumētationem perago. Jawus kuopiu.

Zbieránie owocow / Perceptio fructuum, Surinkimas waysiu.

zbieránie zboża / Frumentatio, collectio frumenti, Surinkimas iawu.

Zbieránie ludu / Delectus mi-

ctus militum, lectus us. Surinkimas žmoniu.

Zbieránia/ Collecta æ, collectitia orum, collectanea orum. Surinkte.

Zbierány/Collectitius, Surinktinis.

Zbieżenie z gory/ Decursus, Nuotakas nuog kalno.

Zbieżenie do nieprzyiaciol/ Transitio ad hostes, transfugium, defectio. Púltis nepritieluwnp.

Zbijam (absolutè) rozboiem sie báwie. v. Rozbiiam ná drodze.

Zbijam co wstępie. v. Ortukam.

Zbijam co młotem/ Tundo malleo, malleo as, contundo Sukalu/ sumuβu.

Zbiiam kogo/ zbić kogo/ v. Wybiiam kogo.

Zbiiam/v. Strácá co.

Zbiiam czyy dowod/ mowe/odpor dáie słowy, Refello, redarguo aliquem, confuto. Atsispiriu kieno žodziamus.

Zbiiam sie/ Confligo, concurro, collidor. Susikulu.

Zbiiánie kogo ábo dowodu mowy czyiey. vide Odpor.

Zbiiánie sie iedney rzeczy z drugą/ vderzenie wsie. Collisus conflictus, conflictio. Isitikimas ko su kuo.

Zbior/ Collectum, coactura. Surinkimas/ surinkis.

Zbity gozdźmi/ Clauis confixus, Winwinis sukaltas.

Zbor/ Cætus ab Ecclesia fugitiuorum, conciliabulum hæreticorum. Sueyga heretiku.

Zboiwiały/ v. Sprochniały.

Zboycá/v.Rozboynik.

Zbożá obfitość / Res frumentaria, adorea. Jawu dereimas.

Zboże powβechnie/Frumentum, ador, fruges. Jaway/ iawas.

Zboże ná polu rostące nie pożęte. Messis, seges tis. Jaway vnt lauku augu.

Zbrániam sie czego/ Recuso, refugio, detrecto, v. Ociągam sie.

Zbrániánie sie czego/ Recusatio, detrectatio, Wingielmas.

Zbrodnia v. Niecnota.

Zbrodzień / v. Niecnotliwy.

Zbrodzony / brod mający / brodzisty. Vadosus, Brastingas / perbredamas.

Zbroiá / Lorica ænea, arma orum, armatura. Szarwas / ßarway.

Zbroić co / Edere scelus, facere, consciscere facinus : Piktiby padarit.

Zbroię kogo / vbieram we zbroię. Armo, Szarways apwelku / ßárwoiu ku.

Zbroiownia / cekauz. Armamentarium, Szárwáwiete.

Zbroyno / In armis. ßárwuotay / ßárwingay.

Zbroyny / Armatus, loricatus, Szarwuotas.

Zbudowánie ábo budowánie kogo. v. Budunie. trop:

Zbudowány / Situs, immolitus, ædificatus. vide Buduię.

Zburzenie miásta / Euersio, excisio vrbis Suardimas / pagráwimas miesto.

Zburzony / Euersus, suárditas / pagriautas.

Zbyteczny / bezmierny. Immoderatus, profusus, proditus, Prabingielas / praßmotingas.

Zbytek / niemiará / zbyteczność. Nimietas, luxuries, exuberatio. Prabingimas / prabynkte / prabunga.

Zbytek w życiu / wßáciech / wstráwie. Luxus. v. Rozrzutność.

Zbytek co zbywá / zostáwa. v. Ostátek.

Zbytkuię / v. Rospustnie żyię.

Zbytny co zbywa / Superfluens, nimius, superuacaneus. Atlikis.

Zbytnie / zbytecznie. Immodicè, effusè, plus nimio, Prabyngtay.

Zbywa / ná zbyt iest / Redundat, superest, Apstas / praskielsia.

Zbywam kogo / Eludo aliquem. Nusilynkiu ko.

ZD

Zdámi się / Videor, censeo, videre mihi videor. Regisi man.

Zdaię vrząd / Trado officium. Paduomi kitą wiresuiby.

Zdaię

zdaie ná śmierć kogo/ skazuie ná śmierć. Condemno, damno capitis, addico morti, Jżduomi vnt mirties.

zdaie śie ná kogo/Causam meam alicui permitto, sto iudicio alicuius. Duomies vnt kito nuomanios

Zdánie / Sensus. iudicium, sententia, arbitrium. Numanimas / numonia.

Zdany ná co/ Addict9 morti, iudicatus. Jżduotas/ apsuditas.

Zdárty/ zedrany. Attritus, v, Oszárpany.

zdarzenie / v. Szcześćie/ powodzenie.

zdarzylo śie / Fortuna ita tulit. Teyp tikosi.

Zdążam/ v Nádążą.

Zdechlina/ Morticinū, morticina, Merliena.

zdechly / Morticinus, Jßdwesis.

zdeymuie co z czego/ Detraho, demoueo, depono. Nuimu/numauiu.

zdmuchnąć/ Deflare, Nupust.

zdobie/Orno, honesto, decoro. Graźinu.

zdobienie/ Exornatio. Graźinimas.

Zdobycz / Prædæ, rapinæ castrēses. Nupleśia.

Zdobywam śie ná co/ Conquiro, consector. Jgiju.

zdołam komu / mam śiły zeń. Par illi sum viribus, æquo illum viribus, sustinere onus possum. Jżgalu.

zdolność / Captus, us. facultas, vires. Jżgale/iżgaleimas.

zdolny / Sufficiens viribus. Jżgalis.

zdrádá/ Dolus. fraus, fallacia. perfidia. Wilius.

zdradliwie/zdradźiećko. Dolosè, simulatè, fallaciter. Priwiltinay.

Zdradliwy/ Fraudulentus, dolosus, perfidiosus. Wiltawilis.

Zdradzam kogo/ podchodzę. In fraudem deduco, defraudo, fraudem facio priwilu/ prigaunu.

zdradźiecki / Proditorius, priwilus.

Zdrayca / Proditor, traditor, insidiator. priwiletas/ prigautoias.

Zdretwiały/Torpens, rigēs, torpidus. nutirpis/ apmiris.

Zdre-

zdretwieć / v. Dretwieię.

Zdrołowy / Fontanus, Werſmiñis.

Zdrow vt Jedz zdrow/ piy / etc. Saluus comede, ſaluti ſit tibi. Sweykas walgik.

zdrowē dobrze/zdrow dobrze kto. Valeo, vtor firma valetudine, habeo bellè. Galiu.

Zdrowie/ Incolumitas, valetudo, ſanitas, Sweykata.

zdrowo/ Salubriter, ſalutariter, Sweykay.

zdrowość / Salubritas loci. Sweyka wieta.

zdrowy/ Sanus, valens, incolumis, vegetus. Sweykas.

zdroy / Scatebra, caput fontis. Werſme.

zdrożny / Deuius. Iszkielingas/ iszkielo iżeis.

zdrygam ſię/czego ná co. Horreſco, horreo, inhorreſco Bayſiuoſi.

zdryganie ſię, Horror. Bayſeimás.

zdumiále / Attonitè. Stebetinay.

zdumiały/ v. zdumiewam ſię / & zdretwiały. Nuſtebis.

zdumiáłym czynię Obſtupefacio, ſtupefacio Nuſtebinu.

Zdumiewam ſię / Obſtupeſco, obſtupefio, ſtupeo. Stebiuoſi.

zdumiewánie ſię/ zdumienie ſię. Stupor, torpedo, Nuoſteba.

Zdun/ v. Gárncarz.

zdużam / v. zdołam.

Zdwoienie / dwu rzeczy złoczenie. Congeminatio, conduplicatio. Dweinimas.

zdybáć kogo / Opprimere incautum, interuenire de improuiſo, Nutikt ku.

zdycham / Exſpiro, Dwieſiu.

Zdźbło / Culmus geniculatus, Rażas.

zdziczały / Efferatus, Iżdikis.

zdziebłko ſuche / knowie. Stipula, feſtuca. Siaudas / rażas ſauſas.

zdziecinniały / Repueraſcens. Ing wayku atſimavnis.

zdzieram co/zrywam. Detraho. Nupleśiu.

ZE

Ze propoſitio eſt vt ze

złota

złota/ Ex auro. Jßauxo.

że/ iż. Quia, quod quoniam, Jog.

zebáty / zebal. Dentatus. Dunctus.

zebáty / zobkowáty. Denticulatus, Duntingas.

żebractwo / żebraniná/żebraczy żywot. Mendicitas. Elgieris / elgietawimas.

żebraczy/ Mendiculus, mendicus, a. um. Elgietu / elgietinis.

żebrak / Mendicus, i. Egens, mendiculus. Elgieta.

Zebranie á zbieram. v. zgromadzenie / gromada.

zebránie krotkie czego. v. Sumowánie.

żebranie á żebrzę. Mēdicatio, Elgietis.

żebranina / to co się wyżebralo/Emendicatus, precarius quæstus. Daykßtas iżelgietantas.

żebro/ Costa, Szono kaulas.

żebrzę. Mendico, cogo stipem, precario rogo. Elgietauiu.

żeby / Coniunctio. vide Aby.

Zeby pußczam. Dentio. Duntis laydziu.

żecie/ vide żniwo.

zedel, Sedes vel sedile, Sostas.

zedelek ná iednego/ Sedicula Sostelis.

zegar / Horologium. Adintkas.

zegarek ciekocy. Clepsydra, Adintkas bitus.

zegarmistrz / Horologiorum faber. Adintkadaris.

żeglarski / Nauticus, classicus, Eldinis.

żeglowánie/náuká żeglowánia. Res nautica, ars bene gubernandi nauē. żinia irimosi/żinia irtine

żeglarz co po morzu ieździ/ Nauta, nauita. Jrtojas.

żeglowánie/ Nauigatio. Jrimas.

żeglowny/ Nauigabilis, Jrtingas.

żegluię gdzie. Nauigo as, remigo. Jriuosi.

żegnam kogo/żegnam się z kiem. Iubeo valere, dico vale. Sweykinu ßkirdamasis.

żegnam się/ábo kogo/ ábo co krzyżem. Crucis figura

figura signo, signum crucis facio. žinklinu.

żegnam stol / chleb/ trunek. Benedico cibos. Szlowinu / zinklinu walgikles.

żegnánie kogo odchodzęc/ żegnánie się z kim. Valedictio, supremum vale, sweykinimas Skirium tis su kuo.

żelazna ruda / materya/Ferrarium metallum Materia gielazies.

żelazne gory/huty. Ferrariæ, Gielazlawiete.

żelazne náczynie/Ferramenta. n. pl: Gielazis.

żelazny/ Ferreus, Gielazinis.

żelazo/ Ferrum, Gielazis.

zelżenie / Dehonestamentum, contaminatio, deformatio. Izkolotmas.

Zelżywie/Contumeliosè, flagitiosè Izkolotinay.

zelżywość / despekt. Contumelia, ignominia, dedecus. Izkalotmas.

zelżywy / zelżywości pelny. Ignominiosus, probrosus, contumeliosus. Izkalotmo pilnas.

zemdleć/ v. Mdleć.

zemną / Mecum. Su manim.

żenca/ Messor, piawelas.

żeńczy / Messorius. plowein.

żenię się/ biorę żonę. Nubo, duco vxorem, assumo vxorem. Palmu moteri.

zepsowáć co. v. psuię.

zepsowáć się. vi: psuie się

zepsowánie/v Szkáżá.

żerdź / Hastile, ramex icis. Rartis.

żeruie źwierz. Fera pabulatur, pabulatum exit. Penisi zweris.

zerwáć co / v. Rwę.

zerwáć się robiąc/bieżąc. Frangere vires, Izsitusit/ persitraukt.

zerwány/Ruptus, conuulsus. pertrauktas.

zeschły / v. Suchy/ przeschły.

zesromocenie. v. zelżenie.

zetkanie. v. potykánie/ potyczká.

żęty/ Demessus. Nupiautas.

zewłoká / Exuuiæ, Nuowilkis.

M m zewnętrz/

zewnątrz / Intus. Widuy.

zewnetrzny/ v. wnetrzny. Widurinis.

zewſząd/ Vndiq;, hinc & illinc Izwiſur.

zeydzie ſie to ná co. v. przydaie ſie / zgodzi ſie.

zeymuie mie boleść/ żal. Afficit me dolor, percellit, inuadit me timor, Apima mani ſopulis.

zez ná koſtce. Senio.

zezem pátrzyć/ v. zezowáty.

zeznawam co / Confiteor, agnoſco. v Wyznawam.

zeznawam co v vrzedu. Profiteor, Iſzpażiſtu

zeznáwánie/zeznánie. Profeſſio. Iſzpażinimas.

zezowátość/ zezem patrzanie. Aſpectus obliqu[9], żwayribe.

zezowáty/świdrem pátrzacy. Strabo, ſcambus. żwayris/ żwayras.

zezowaty ieſtem. Sum ſtrabis oculis. żwayras eſmi.

zezwalam/ vide przyzwalam.

zezwalam ſie z kiem ná co. Conſentio, compiro, Suderu ſu kuo.

zezwolenie / v. przyzwolenie.

zezwolenie ſie wielu ná co/ Conſenſus. conſenſio Suderetmas.

zfałſzowány. vide Fałſzywy.

ZG.

Zgaduię / zgadleś. Diuino, Iſpet.

zgadzaiący ſie z czym/ z kiem. Conſentaneus, cógruens, Suderus.

zgádzam/ v. Godzę/ iednam.

zgadzam ſie z kiem/ Conſentio conſono, concordo, conuenio, Suſideru.

zgadzanie ſie/ Conuenientia conſenſio, conſpiratio. Suſideretmas.

zgagá/ Nauſea ventriculi cum ructibus nidoroſis, Remuo.

zganiam do kupy. Cópello, congero agmen Suwarau kruwon.

zganiam precz / Depello loco, abigo. Nuwarau ſzalin.

zgáśnienie/ Extinctio, pageſimas.

zgaſzenie / Extinctus, us, pa-

us. Pagieſinimas.

zgęſtnienie/ Denſatio, Sutunkinimas.

zgęſzczam/ Condenſo, conſpiſſo. Tunkinu.

żgiełk/ Tumultus, ſtrepitus forenſis. Trunkſmas.

Zgiełk czynię/ Tumultuor. Trunkſmu daray.

Zginąć à ginę/ v. Ginę. Prażut/ prapult.

Zginam co/ v. Nágimam.

zginam ſię/ v. Ugimam ſię.

zginąłem/ Occidi, actũ de me eſt. Prapuolan.

Zginanie/ Flexus, Sulinkimas.

zginienie / Interitus. Prażuwimas.

Zgładźić co / Delere, Iżnaykit.

zgłádzenie/ v. Zgubá

zgniłość / Putredo. Supuwimas.

zgniły/ Putris, putridus, putrefactus. Supuwis.

Zgoda / Concordia, conſenſus, vnanimitas, Sudara.

Zgodnie/ Concorditer, coniunctis ſententijs, Suderunciay.

zgodny/ Concors, conſentiens, conſentaneus, Suderus.

zgodźi ſię co ná co/ przyda ſię/ trafi ſię do tego. Conuenit, in omnes partes valet. Suſieys vnt ko/ ſuderes.

Zgoła/ Prorſus, penitus. Wiſotinay.

Zgołocić/ v. Ogołocić.

zgołocieć/ v. Zubożeć.

zgoniny / Glumæ, ſiliquæ granorum excuſorum Kiawalay/ kiautay.

Zgorſzenie dane komu/ gorſzenie kogo Scandalũ, offenſio. Papikkinimas.

zgorſzyć/ v. Gorſzę.

Zgorzeć/ zgorzał. Deflagro, conflagro. Sudegu

zgorzenie/ Deflagratio, Sudegimas.

zgorzknienie oleiu/ oliwy oleyku. Rancor, Sukartimas.

zgorzkniały/ Rancidꝰ, Sukartis.

Zgráia/ v. Orſzak/ gromada ludźi.

Zgromadzanie v. Kupienie.

Zgromádzenie / vide Gromada.

Zgromadzenie perſon

Collegium, concilium, cætus, concio. Suriukimas v.

zgrzebiany zgrzebny/ Stupeus, Pakulinis.

zgrzebne lniane/ konopne. Stupa. Pakulos.

zgrzebiowy / Stuparius malleus, Brankuwe.

zgrzybialość / Aetas decrepita, extrema. Iszkarśimas.

zgrzybiały / Decrepitus senex, confectus senio, Iszkarśis.

zgrzybieć z stárzeć się. Ad summam senectutē venire, Iszkarßt.

zgrzytam/ Frendeo es, & is, fremo, strideo. Klabu/ grieżiu duntimis.

zgrzytánie/ Stridor. Grieżimas.

zgubá / Interitus, exitium, pernicies. Prapulimis/ prażuwe.

zgubić co/ v. Gubię.

zgwałcenie czego/ Violatio, Iszwalkiojimas.

Zgwałcić kościoł. v. Sprofanowáć.

Z H.

zhołdowáć kogo/ vide Podbijam pod moc.

zhukác kogo / Obiurgationibus consternare. Judet.

zhukany / Perculsus, consternatus crebris vexationibus. Iżbartas.

Z I.

Ziachánie zkąd / Decessio. decessus us. Iżważiawimas iż kur.

Ziachánie się z kiem/ Congressus euntium equis, Susiważiawimas.

Ziadam co/ zieść co. Consumo. Suemi.

ziadły/ v. Gniewliwy.

Ziarno / Granum. Grudas.

ziawiáśię co / vide ziawić się.

ziawienie páńskie. Epiphania orum. Szwyntė triju karalu.

Ziazd/ vide. zgromádzenie.

ziebá / Fringilla, fringillago.

ziebiący/ v. zimny.

ziebię/ Frigefacio, cōgelo. Sußaldżiu.

ziebnę/ zimno mi. Frigeo. algeo, frigesco. ßulu.

zieć/ Gener ri, żintas.

Ziednáć co komu. Conciliare fidem. Teykint kam.

Ziedno-

Ziednoczenie / Vnitas, conciliatus us. vnio animorum. Suwienimas.

Ziednoczony / Vnitus, Suwienitas,

Ziednoczyc co/ ziednoczyc się / Coadunare. vnire, redigere in vnum, Suwienint.

Ziedzenie. v. Strawienie. Suwalgimas.

Ziele / Herba, Zole.

Zielenie się / Vireo, herbesco, viresco, Zaluoiu.

Zielenie / zielono czynie. Viridem reddo. zalinu/ zala darau.

Zielisty / ziol pelny. Herbidus, herbosus, zoletas.

Zielnik/ v. Ogrod / & wirydarz

Zielny/ Herbarius Zolininis.

Zielonawość / Viror pallens, Zalawimas.

Zielonawy/ Subuiridis. Zalokas

Zieloność / Viriditas, Zalibe.

Zielony/ Viridis, virens, Zalas.

Zielony/ nie suchy/ nie vschly. Viridis Zalas.

Zielsko/ v. Chwast.

Ziemek / Nostras tribulis, Musiszkis.

Ziemia/ Terra, humus, solum, Zeme.

Ziemianin/ wolny sobie/ dzierzawca/ starodawny. Terrigena, Nobilis priuatus Baioras.

Ziemianka/ Nobilis fœmina. Baiore.

Ziemianka / Hypogeū, cella subterranea, crypta, pagrabas.

Ziemny / Terreus, terrestris Zemes.

Ziemstwo / Iudicia nobilitatis prouincialia. Tiesos baioru.

Ziewacz / Ziewaczka cierpiacy. Oscitabundus, oscitator. Ziawaujtus.

Ziewaczka/ poziewanie zbytnie. Oscedo. Ziewawimas.

Ziewam/ v. poziewam & Ziais. Ziawaujtu.

Ziewanie / Inhiatio. Ziawawimas.

Ziewnienie / zionienie. Hiatus oris, oscitatio. Ziawimas.

Zima/ Hyems, bruma. Ziema.

Zimnica febra / goraczka zimna. Febris frigida. Drugis.

źimno/ Frigus, algor oris, Szaltis.

źimny/ Frigidus, gelidus, Szaltas.

źimwy od źimy. Brumalis, hiemalis, hibernus. Źiemimis.

źimowánie/ Hiematio. Źiemuoimas.

źimuie gdźie/ Hiemo, hiberno, Źiemuoiu.

źiołko. Herbula, źolele.

z iśćić co komu/ vide Spełniam obietnice.

Z L.

złączam co/ Coniungo, copulo socio. Sutungiu/ſuneriu/ſuglaudźiu.

Złączenie czego/Coniunctio, conſociatio, iunctio. Sutungimas/ ſuglaudimas.

Złączony/Coniunctus, cohærens, conſociatus, Sutunktas/ ſuglauſtas.

Złamanie/ Fractura. palauźimas.

Złamány/ Infractus, palauſztas.

Złatam nádoł/ Deuolo, Nulekiu/ nuwirſtu.

źle/ Malè, vitioſè, nequiter, prauè, perperam, piktay.

źle ſie mam/v. Choruie.

Złe/ Malum, piktas dayktas.

zlecam co komu/ vide poruczam.

zlecenie/ Delegatio, priſakimas.

zleczenie/ Sanatio, curatio, Iſzgidimas/ iſzwayſkimas.

zleczony/ Sanabilis, medicabilis. Iżgidźiamas.

Zleknąć ſie/ vide. Boie ſie.

zleniały/ Deſidiæ deditus, Tinginis.

Zleniec/ Languori ſe dare, otio marceſcere. Tinginaut.

zlepiam co/ Conglutino, Sulipiu.

zlewácz kruſzcow/Fuſor, leielas rudu.

zlewam kruſzcze/ ſpuſzczam/ topie co. Liquefacio, Tirpinu rudas.

zlewam co poſpołu/ Confundo. Supilu.

zlewam źwierzchu. Defundo, depleo. Nupilu.

Zlewam w beczki wino/ piwo/etc. Diffundo vinū. Kośiu.

zlewánia kruſzcow náuká. Conflatura, ars fuſoria, Mokſlas leimo rudu.

Zlewek/

Zlewek/zlewki. Vinum pateris defusum, Nuletos.

zliczony/ Numerabilis. Suskaytomas.

zliczyć co/ policzyć. Inire numerum. v. Liczę/ ráchuie.

żłob/ Præsepe is. Pra-kartas.

złocę/ v. pozłacam.

Złocisty/ v. złoty & pozłocisty.

złoczyńca/ Maleficus, piktadeia.

złoczyństwo / Maleficium, piktadeiste.

żłod/ Conglaciatus imber, gelicidium, Ltjunda.

Złodziey/ Fur, furunculus, Wagis.

Złodzieyski/ Furinus, Wagißkas.

Złodzieyskie / pozłodzieysku Furacissimè, furtiuè Wagißkay.

Złodzieystwo/Furtum, Wagiste.

złorzeczę / Maledico, maledictis insector. vide Lże słowy. piktażodziuotu.

złorzeczenie/ Maledictio, maledictum. Kieykastis/piktażodis.

Złorzecżliwie/ Maledicè, piktażodingay.

Złorzeczliwość / łácność do złorzeczenia. Maledicentia, piktażodiste.

złorzecżliwy/ Maledicus, maledicentissimus, piktażodis.

Złość / złośćiwość/ Malitia, improbitas, prauitas, nequitia, piktibe.

Złośliwie / Malitiosè, proteruè, piktadaringay

złośliwy / Malitiosus, sceleratus, proteruus. piktadaris/piktadaringas.

Złotagorá/ Aurifodina, Auksawiete.

złota ruda/ Aurarium metallum, Auksa ruda.

Złotnictwo / Argentaria, ars auraria. Auksadayle.

złotnik/ Aurifex, Auksadaylis.

złoto/ Aurum, Auksas

złotogłow / Tela aurea, tela auro texta. Audaklas iż aukso.

Złoty/(*adiect:*) Aureus, auratus, Auksinas.

Złoty/ *Subst:* Florenus, (vulgo) Auksinas.

Złoty czerwony / Aureus nummus. Auksinas raudonas.

złożenie & złożenie się vide Składanie.

złożony z czego / Cópositus, coagmentatus, cóflatus. Sudetas.

Złupienie kogo / Compilatio. v Wyłupienie

Złupienie z czego. Spoliatio. Nuplésimas.

złutowánie / v. Lito-wánie / litość.

Zły / Malus, improbus, nequam. prauus. piktas.

ZM.

Zmacáć kogo / v. Ma-cam kogo.

Zmacniam / v. Vtwier-dzam.

Zmacniam się / vide Mocnię się.

Zmárły / v. Vmárły.

Zmarszk / Ruga, contractio frontis. Raukßle.

Zmarßczony / Rugosus, corrugatus, Surauktas.

Zmártwiały / vide Zdretwiały.

Zmártwychwstáć / Excitari à morte, redire ad vitam. Jßnumirusiu Kialtis.

zmártwychwstáły. Rediuiuus, Aizgaywintas / ižnumirusiu kelys.

Zmártwychwstánie / Resurrectio, reditus ad vitam. Jžnumirusiu ktelt-mas.

Zmárzły / zámárzły. Congelatus, glaciatus. Sußalis.

Zmárzłym czynię. Cógelo, Sußalu.

Zmarznienie / Congelatio, Sußalimas.

zmawiam co ná kogo. v. Składam co ná kogo.

zmawiam się / v. Vmawiam się.

Zmawiam się ná kogo / Conspiro, clandestinis consilijs oppugno. vide Spiknąć się.

Zmawiánie ná kogo / Translatio criminis. Vž-kielimas ne tiesos vnt kito.

zmawiánie się ná kogo / Conspiratio, Susi-kalbeimas.

Zmazá / Macula, labecula patepte.

zmazánie / Deletio, maculatio. Jžtepte.

zmiatam co z gory / v, Zrzucam.

Zmiekczam / Emollio, v. Miekczę.

zmierzam do celu Collineo aliquo, dirigo. Tay-sau ing zimy.

zmierzánie / Collineatio. Taysimas.

zmierzch / v. Mierzch.

zmierzchło się / Contenebrauit, Sutemo.

zmieszác / v Mieszam.

zmieszánie / v. pomieszánie.

zmija / Cerastes, is, aspis idis excetra, Giwate.

Zmilczeć komu / Silentio ferre. Nutilet kam.

zmiłowáć się / v. Litute się.

zminda / Sordes, illiberalitas. Sikßtumas.

zmindak / Sordidus illiberalis Sikßtus.

Zmoczony / Madidus, Sumirkis.

Zmoknienie / Madefactio. Samirkimas.

zmordowánie / vide Spracowánie.

zmordowány / v. sprácowány.

zmowá / práktyká. Collusio, pactio. Sukalba.

zmownie / z námowy / z vmowy. Ex pactione, ex pacto. Sukalbetinay ižsukalbos.

zmrużanie oczu / vide Mrugánie.

zmudź / Samogitia, žemaycity.

zmudzin / Samogita. žemaytis.

zmudzinek koń máłego wzrostu. Mannus, pumilio equus.

zmylenie / Erratio, partikimas.

zmysł / Sensus. Parauta.

zmyślacz / Fictor, simulator, Sumustitoias.

zmyślam co / Fingo, simulo. Sumustau.

zmyślanie żartowne / Ironia, dissimulatio. Sumustimas tuokingas.

Zmyślánie szkodliwe / Simulatio, confictio. Sumustimas žieyzdžius.

zmyślnie zmyślaiąc. Ficte, simulate Sumustinay.

Zmyślony / Fictus, commentitius, simulatus. Sumustitas.

zmywam / v. Vmywam.

Z N

znáczący / Significatiuus. žiminus / žimtus / žinklinus.

znácze co / Significo, noto, designo, žimiau.

znaczenie / Significatio signatio. žimeimas.

znácznie / Insigniter, notabiliter. žiniey.

znáczny / Insignis, notabilis, luculentus. żimus.

znaiomość / Notitia, pażintis.

znáiomy / Notus, spectatus, decantatus. pażistamas / żinomas.

znák / Signum, nota, indicium, argumentum. żinklas.

znákomity / Notabilis, conspicuus, insignis. żimus / ayszkus.

znákowány / náznáczony. Signatus, notatus, pażinklintas / iżimetas.

znam co / Nosco, noui, cognosco. pażistu.

znam się ná tym / Intelligo in hac re, vel hanc rem, Mennuosi to.

znam się do czego / vznawam co / Agnosco culpam, Jáuciuuosi tami kaltas.

znamie przyrodzone / Næuus corporis, genitiua nota Apigamas.

známienicie / v. Dobrze / grzeczy / osobliwie.

známienity / v. Wyborny.

známienuiący / vide znaczący.

známienuie / v. znacze.

znaszam co / znaszam się / v. znosze / znosze się.

żnę / Meto, demeto fructus, plauiu.

znedżić kogo / vide Wynedżić.

znienaczká / v. pomału / polekku.

znieobaczká / De improuiso, Neżinomis.

zniesienie czego / Sublatio, abrogatio. Jsznaykinimas kurio daykto.

zniewalam kogo sobie / zwyciężam / Deuincio, obligo, obstringo, Apgalu ku saw.

zniewazam kogo / vid: poniewazam.

zniewolony / v. Obwiązany.

znikam / zniknąć z oczu. Euanesco, Jżgayszu.

żniosła kokosz iaie. Gallina ouum edidit, peperit. Sudeio pautu.

zniszczenie / v. zguba.

żniwo / żęcie / Messis, piutis / piumene.

zniżam czego / vniżam. Deprimo, demitto, Nużiaminu.

znoię się / Æstuo, Karśćtoiu garuoiu.

znośnie / Tolerabiliter, toleran-

toleranter. Jżkiſtinay.

znośny / Tolerabilis, patibilis, Jżkinćiamas/ pakinćiamas.

znoßę co do kupy/Cōgero, confero, comporto, Suneßu.

znoßę co z czym/ vide Przyrownywam.

znoßę kogo/ Tolero aliquem, fero, Kinciu/ kielu ku.

znoßę co precz/Tollo, abrogo, retracto aliquid. Jżnaykau.

znoßę ſię zkiem / vide Nárádzam ſię/rádzę ſię, Suſikalbinetu.

znoßenie czego do kąd/ Congeſtus, us. Sunesima.

znoßenie czego/ Toleratio, perpeſſio, patientia, Jżkintimas.

znowu/ Denuò, rurſus, de integro. Jßnau-io.

znoy/ v. Gorąco.

Zo.

zob ptaßá / poſypká/ Cibarium, laſa paukśćiu

zobię/ Colligendo edo, leſu/ laſau.

zobopolnie / v. Społecznie.

zobopolność / zobopolny. v. Społeczność/ ſpołeczny/ wzaiemny.

zoczyć co/ v. Obaczā.

żołądek/ Ventriculus, venter. ſtomachus, aluus. Skilwis.

żołądkowy/ Ventralis, Skilwio/ ſkilwinis.

żołądź/ Glans, Gile.

żołć/ Fel. Tulżis.

żołcę co/ Rutilo. Giel-tontju.

żołd / Stipendium, Mokieſtis karieywiamus duodama.

żołdak/ vide. żołnierz pieniężny. Karieywis ażu pinigus.

żołdowy/Stipendarius. pinigine.

żołduię / żołnierſką ſłużę / żołd wiodę. Mereo, milito, Karau-iu ażu pinigus.

żołua / Merops, apiaſtra, melliſophago. Meleta.

żołnierſka/żołnierſtwo. Res militaris, militia, bellica virtus. Karione.

żołnierſki / Militaris, militarius. Karieywingas

żołnierſkie/Militariter, militariè, Karieywingay.

żołnierz / Miles, Kariautoias/ karieywis.

żołnierz

żołnierz lekky/ kozak. Veles itis; miles leuis armaturæ. Kazakas.

żołnierz nowotny. Tyro. Pratinusis kariewis.

żołnierz osadzony ná zamku. Præsidiarius miles. Kariewis pilly pastatitas.

żołnierz pieniężny. Aerarius miles, stipendiarius, mercenarius. Kariewis pinigays sunidītas.

żołnierz wytrąbiony/ Exauctoratus miles, Kareywis iżstatitas.

żołta choroba / żołtaczka. Icterus, morbus arquatus, Liga gieltaria.

żołtą chorobę cierpiący. Ictericus, arquatus. Gieltanu ligu negalis.

Żołtarz/Liber Psalmorum sacrorum, Psalterium, Giesmines knigos.

żołtawy / żołtoblady. Luteus pallor, cerinus. Gieltonokas

żołtek / Vitellus, luteũ oui, Trinis.

żołtoczerwony/ żołtogorący. Rutilus, rufus, flammeus, Gieltanas.

żołty/ iásno żołty. Luteus, fuluus, Gieltanas.

żołw / Testudo, Raupeżie.

żołwi / Testudineus. Raupeżinis.

żołwia skorupa/ Chelonium, tegumentum testudinis. Kraupeżies.

żona/ małżonka. Vxor, nuptá. Mote/ pat/ wiro mote.

żonaty/ Maritus adiect, nuptus, Motes wiras

żoraw ptak / Grus, Gerwe.

żoraw v studzień/ Tollenno onis. antlia, æ. Swirtis.

zorza záranna/ Aurora, Außra.

zorza wieczorna/ Crepusculum, Świesa wakarine.

zostáie gdzie/zostawã. Remaneo, maneo, resideo, supersum, Atsiliekmi.

zostaie czym/ rayca. Peruenio in senatum, profiteor iurisconsultum, ascendo ad honorem aliquem. Tampu kuo.

zostáie ná liczbie/niedopłácam. Reliquor, aris. Nedamoku.

zostáie ná słowie/Sum reus pro-

reus promiſſi, non impleui promiſſum, Ne iżteyſiu żodżio.

zoſtáie ſie przy czym. Retineo, obtineo. Atlie- ku prieą kam.

zoſtánie gdźie/ Remáſio. Aiſilikimas.

Zoſtánie ná liczbie/ Reliquatio, Nedamakle- ïmas.

zoſtáwiam/ zoſtáwuie co komu/ Relinquo. Pa- liekmi.

zowie kogo táko/ vide Nazywam.

Z R.

Zrąb/ Cæſio arborum, Rintinis.

zranienie / Succiſio, vulneratio, Pażieyżdi- mas.

zraſta ſie co/Coaleſcit. Suauga.

zraſtanie ſie / zrośnie- nie / Concretus us, concretio. Suauginias.

zrażam kogo / vide Spycham.

źre / łacza / Ligurio, voro. Rtiu.

zrecżno co ieſt/ Succedit ſub manus. Porunkay tra.

zrekowáć corkę/ zmowić zá kogo. Paciſci filiā alicui, deſpondeo, Su- kalbet duttei ażu ko.

zrekowána / Deſponſata, deſponſa Sukalbetv

zrekowiny / zmowiny. Sponſalia, pactio connubialis, Sukalba/ ſukalbei- mas.

zrekowinny / Sponſalis, Sukalbetinis.

zrobić, co / Conficere opus. Nudirbt ku.

zrodzony/rodzący ſie. Natiuus. Prigimtas.

zrownac z kiem / Adæquare, æquiparare aliquem, certare cum aliquo. Suligt ſuſiligint ſu kuo.

zrownywam co / vide Rownam.

zrozumienie czego / Cognitio, perceptio, intellectio, Jßmanimas.

zrozumiewam co/Sentio, percipio, cognoſco aliquid, Jßmanau.

zrozumiewam z kogo/ vide. Wyrozumiewam z kogo.

zrywam co / Deripio, deuello. Nuplesiu.

zrządzam co / vide Sporządzam.

zrządzenie Boſkie/ v. Boſkie

Boſkie zrządzenie.

zrządzony od Bogá/ Diuinus, ordinatus à Deo. paſkirtas nuog diewo.

źrzebię/ Pullus equinus. Kumelis.

zrzebięcy / Pullius, Kumelio.

źrzeię/ Matureſco. v. Doſtáie ſię owoc. Nokſta waysius.

zrzenicá/ Pupilla, lele akies.

zrzodło / Fons aquæ perennis. Werſme.

zrzucam zgory/ Deiicio, Numetu.

zrzucam z śiebie co/ Abiicio onus' excutio. Numetu.

zrzucam co w kupę/ Coniicio. Sumetu.

zrzucenie czego/ Deiectio, Numetimas.

zrzynam co / Cultello as, reſcindo ferro. Nupiauiu.

Z s.

zſadzam kogo/ Depono aliquem de ſede. Nuſodinu.

zśiada ſię mleko. |Coagulatur lac, ſpiſſatur, denſatur, Suſtinkſta.

zśiadam z konia/ Desilio ex equo, deſcendo. Nuſedu ižg arklo.

zśiádánie mleká/ Coagulatio. Suſtingimas.

zśiadle mleko / Shiſtum, coagulatum lac. Suſtingis pienas.

zśiadło czynię / Coagulo, cogo in duritiem. Tirſztinu/ſuſtinginu.

zśiekáć co/ Conſecare, Sukapot ku.

zśiekánie / Conciſio. Sukapoimas.

zſkákuię/ Deſilio, Nuſzoku.

zſtárzáły/ v. zgrzybiały.

zſtárzeć ſię / vide zgrzybieć.

zſtárzeć ſię ná czym/ Inſeneſcere, conſeneſcere, Suſenet vnt ko/ iſzkarſzt.

zſtáwiam co/ Depono, Nuſtatau.

zſtepowánie ná doł/ Deſcenſus, deſcenſio. Nuzingimas.

Zſtępowánie z drogi/ Declinatio, diuerticulum. Iſzſikreypimas iž g kielo.

zſtępuię ná doł / Deſcendo. Nuzingiu.

zſtępuię z drogi/ Deflecto ex itinere, declino. Iſzſikrey-

Jßśikreypiu iżg kelo·

zśtepuie śie śukno/ Cótrahitur, coit pannus, Suśißoka/ śurunka.

zśychá śie mur/ śtátek. Siccescendo se contrahit, præduratur. Perdziusta.

zßywam co / Consuo, resarcio, Susiuwu.

Zßywánie/ v Zßyćie.

ztwardziały / Obsolidatus.

Z v.

Z vbożec/ vide Podupadam.

Z vbożyć kogo. Depauperare, redigere ad inopiã, afferre egestatem, Sugaysint ku.

Zubr/ Bison ontis.

zubrzyna/ Caro bisontis

żucham/ żuchle Mando lentè, Kusnotu.

żuchwa/ v. Czeluść.

Zuchwale / Proteruè, contumaciter, audacter. Drusiey/ paykay.

Zuchwalstwo/Audacia, petulantia, contumacia, proteruitas puykibe·

zuchwáły/Petulans, temerarius, contumax, proteruus. puykas.

żuie / Mando cibum, Gramulu/krumtau.

żupa/ Salis fodinæ' salis officina. Druskawiete.

żupan/ Tunica talaris, toga virilis. żiuponas.

zupełnie/ Planè, integrè, penitus. Tobulay.

zupełny/ Integer, solidus, expletus, Tobulas.

żupnik/ Salinator, salinarium præfectus, Wiresnis druskawietes.

żur/ Farina aquâ & fermento subacta,

żuty / żwany. Mansus cibus. Sukusnuotas.

żużel rozmaita / Scoria, recrementum. Atkirtos,

Z W.

zwada/ Lis litis, litigium. Waydas/barnis.

zwadliwy/ Litigiosus, concitus ad rixam, Wayd ingas.

Zwadzam drugich/ v. Wadze.

zwadzam śie / vide Wadze śie.

Zwadca / Sator litis, v. Buntownik.

zwalam co/ Deuoluo, prouoluo, detrudo. Nuritu/ nustumiu.

zwalam co ná kogo/ Deriuo,

Deriuo crimen in aliquē, ducrto, Vžkiezu.

zwalczyć kogo/Debellare, ſubigere bello Apgalet.

żwanie/żucie/ Confectio eſcarum, Gramulimas/ſukrumtmas.

zwarzyc żelazo / Ferrum fractum igne coadunare. Suwirtinty gelażi.

zwatlam/v. oſłabiam.

zwatlić/ v. Oſłabieć.

zwatlenie/Debilitatio. Paſilpuinimas.

zwatpić/ v. Nádźiećie trácę/ ſerce tracę.

zwatpienie o czym/Deſperatio, Nuſiminimas.

zwatpiony / Deſperatus, depoſitus, Bewilties.

żwawy/zebaty. Dicax, litigioſus. Liežuwnikas,

zwayca/ v. zwadca.

zweżam czego/ Angusto, coanguſto, Suſiaurinu.

zwiáſtowáć / zwiaſtowánie/ v Obwieśćić/ obwieſzczenie.

związánie / powiązánie / Colligatio, vinctio. Surišimas.

związany/ Laqueatus, ligatus, Surištas.

związek/związka. Vinculum, nexus, nodus, Ryšis/rayštis.

zwiedły / Marcens. Pawitis.

zwiedźić / źieźdźić świát. Peregrare regiones, peruagari. luſtrare. Suwaykśćiot ſwietu.

zwieram co / zbijam gozdmi/ Cuneo as, compagino. Sukalu.

zwierciadło/ Specalū, zerkolas.

źwierz/ Fera, belua, beſtia, žweris.

źwierzątko/ Beſtiola, žwerele.

źwierzam ſię komu czego. Concredo, communico, credo. Patikiu.

zwierzchny/ Supernus, ſuperus, Wirſzutinis.

zwierzchność / Imperium. Wirſzutinis.

źwierzchność dáie komu / Præficio, præpono, Statau vnt wireſnibes.

źwierzchność mam / Præſideo, præſum, Eſmi wireſniu.

zwierzona rzecz/Commiſſum, patikietas daykfas.

źwierzę / Animal, animans,

mans, Giwis.

zwierzęcy / Animalis, ferinus, belluinus, żwerinis.

zwierzyna / Caro ferina. zwieriena.

Zwierzyniec / Theriotrophium, viuarium. żwerawiete.

zwierzyniec niebieski / pas niebieski / Zodiacus, signifer orbis.

zwietrzałość / vide Wywietrzenie.

zwietrzały / v. Wywietrzenie.

Zwietrzały / v. Wywietrzały.

zwiężuię co / Deuincio, constringo, connecto. Surißu.

żwiiam śmurek / nići. Complico, conuoluo, glomero, Susuku / suwiiu.

zwiianie / Tortus, glomeratio. Suwiimas / susukimas.

zwiniony / Conuolutus, Suriestas.

zwłaczam co / vide Odkładam.

zwłaßcza / słe. Præsertim atq;. Ipaciey.

zwłoczę co ná dol / Detraho, Nowelku.

zwłoczę ßatę / Exuo vestem, pono tunicam, Nuwelku rubus.

zwłoczenie ná dol. Detractio. Nuwilkimas.

zwłoczyciel / v. Odwłoczyciel.

zwłoká / v. Odwłoká.

zwodzę wespoł drugich / Contraho, cogo. Suwedu.

zwodzę kogo / v. Oßukiwam.

zwodziciel / zwodnik / zwodca. v. Szalbierz.

zwołánie / Conuocatio, Suwadinimas.

Zwolennik / v. Násládowcá / vczeń.

zwoływam kogo / Cōuoco Suwadinu.

Zwora / spona. Confibula æ. v. Swora. Susegimas.

zwożę co / Conueho, Suwežu.

zwożenie / Conuectio. Suwežimas.

zwracam / v. Womitulę.

Zwycięski / Triumphalis, palmaris. Apgaletinis / apimtimis.

Zwycięski znák / pámiątkę zwycięstwa. Tro

Nn   phæur

phæum, zinklas pergales.

Zwyciestwo/ Victoria, palma. pergaleimas/ pergale.

Zwyciezam kogo/ Vinco. supero, pergalu/ apgalu.

zwyciezca/ Victor, domitor, debellator, pergaletoias.

zwyczaie kogo do czego/ v. Nakładam.

zwyczaie sie/ v. Nakładam sie.

zwyczay/ nałog/ Cōsuetudo, mos, vsus, papratis.

zwyczaynie/ Moribus, more antiquo. pagal pazunkimo.

zwyczayny / zwykły/ Consuetus, vsitatus, familiaris. papraſtas.

zwykł/ zwykłem. Soleo, papratau.

Z Y.

życie / żywot. Vsura huius vitæ. Giwenimas.

życze komu czego/ Opto, malo, volo. Gieydziu kam.

życzliwie/życzliwość/ życzliwy. v. Sprzyiazanie/ sprzyianie/ sprzyiany/ chęć.

żyd/ Judæus, hebræus zidas.

żydowski/ Iudaicus, hebræus, zidiszkas.

żyiacy/ żywiacy/ Vivens, animans, ſpirans. Giwu eſſas/ giwas.

żyie/ Viuo, duco vitam, vigeo Giwenu.

żyie czym / żywie sie/ Viuo de lucro, victito, Gaywinuoſi.

żyła / Nervus. Giſla.

żyła krewna / Vena. Giſla krauio.

żyła pulſowa / oddechowa / Arteria, vena. Giſla pleſtinti.

żyłka w liściu/ Fibra, vena, neruus. Giſteles lapo.

żyłka/ Neruulus, venula, Giſtele.

żyłowato / Neruosè, Giſlotay.

żyłowatość / Neruoſitas, Giſlotibe.

żyłowaty / Neruoſus, venoſus. Giſlotas.

zysk/ Lucrum, quæſticulus, us, quæſtus us, Nauda/ nupelna.

zyskownie aduerb: z zyskiem/ Quæſtuosè. Naudingay.

zyſko-

zyskowny / zysk przynoszący / Lucrosus, quæstuosus. Naudingas.

zyskuię co / Lucror. lucrifacio. facio quæstum., Naudau-iu.

żytny / żytny. Siligineus, farreus Rugínis.

żyto / reż. Siligo. Rugiey.

żywcem poimáć / Viuum capio. Giwu sugaut.

żywe. *Substant:* Viuum, Giwa.

żywica / Resina. Sakay.

żywica nápuszczány / Resinatus Sakuotas.

żywiciel / Altor, educator, alumnus. Penetoias.

żywicielká / Alumna, altrix, nutrix Penetoia.

żywie / Absolutè. vide żyie.

żywie kogo / żywność dáie / Educo as, alo, sustento. Peniu.

żywie się / Sustento me, tolero vitam. Peniuosi.

żywienie / Sustentatio, alimonia, Penetmas.

żywioł / Elementum., pirma pradźia daykty świeto / pirmapradé.

żywiołowy / Elementalis, elementarius. pirmapradis.

żywność / Alimonia, alimentum, cibaria. penisba / penukszlas.

żyworodny / Viuiparus. Giwaygimdźius.

żywość / Vitalitas, vigor, Giwibe. v. Czerstwość / rześkość.

żywot / życie / pobyt ná świećie / Vita. ætas, spatium vitæ. Giwenimas / buytis.

żywotnie / Vitaliter.. Giway.

żywotność / Animabilis, spirabilis facultas. Giwiste.

żywotny / Salutaris, animalis, vitalis. Giwingas.

żywy / Viuus, spirabilis. Giwas.

żywy / *trop:* Viuus, viuax, viuidus, actuosus. Giwas / darus.

żyzneim czynię / Fæcundo, vbero as, consero, Waysau / waysiu darau.

żyzno / Fæcundè. Waysiey / waysingay.

żyzność / Vbertas agrorum, fæcunditas. Waysibe / derelmas.

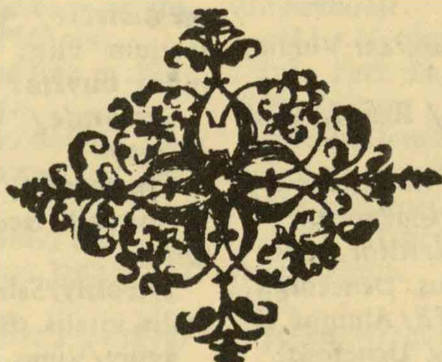
zyżny/ Fœcundus, opimus, ferax. Wayſus/ wayſingas.

Zz.

Zzuwam kogo/ Excalceo, diſcalceo. Nuaunu.

Z żymam ſię / Contraho humeros. Sutraukiu pectus.

FINIS.

K. ŠIRVYDO ŽODYNO LIETUVIŠKŲ ŽODŽIŲ RODYKLĖ

Rodyklės sudarymo principai

Antraštinės formos rodyklėje transponuotos į literatūrinę kalbą. Po antraštinių žodžių originalo rašyba rašomos visos žodyne rastos formos su leidimo ir puslapio ar lapo nuoroda. Skliausteliuose pažymima, kiek kartų kuri forma randama tame pačiame puslapyje.

Visos antraštinės formos ir skaičiai, žymintys leidimą, spausdinami pusjuodžiu šriftu, žodžių aiškinimai, gramatinės santrumpos – kursyvu, originalo pavyzdžiai – paprastu šriftu.

Prie formų (dažniausiai linksnių), kurių gramatinė charakteristika be konteksto neaiški arba gali būti painiojama su kita forma, rašomos gramatinės pažymos. Antraštinėse formose kaitybos ir darybos elementai paliekami kaip originale. Kontrahuotas priešdėlis *no-* transkribuojamas *nea-*, pvz.: **neapkęsti**: nopkinčiu **1**,80,90,94; **3**,206 ... **neatatiktė**: notatikte **3**,32. Tos pačios šaknies daiktavardžiai (nors ir skirtingų kamienų ar giminių) pateikiami kartu, pvz.: **liepa(s)**: liepa **1**,73; **3**,153; liepas **1**,73; **kisielias(-ius)**: kisielas **1**,54, kiſielus **3**,103.

Prie paprastųjų nesangrąžinių daiktavardžių pridedami ir sangrąžiniai, pvz.: **jautimas(is)**: iautimas **1**,19; **3**,86; iautimaſis **1**,176.

Veiksmažodžio lizde pirmiausia duodamos tiesioginės nuosakos formos, o po jų dalyviai, pvz.: **gyventi**: giwenu **1**,70,80... giwenus **1**,153; **3**,188; giwenunti **3**,78; *g. pl.* gigiwenunćiu **3**,100; giwenamas **3**,173.

Nepriešdėliniai sangrąžiniai veiksmažodžiai jungiami į vieną straipsnį su atsakančiais nesangrąžiniais, pvz.: **drūtinti(s)**: drutinu **1**,183; drutinuoſi **3**,41,88,135.

Antraštinės būdvardžių, įvardžių ir skaitvardžių giminių formos pateikiamos tos, kurios yra žodyne, pvz.: **vėsus, -, -u:** weſus 3,29; *neutr.* weſu 3,29; **urvinė**: *f.* vrwine 3,78,88; **penktas**: pinktas 1,121; 3,290,294.

Būdvardžių įvardžiuotinės formos rašomos lizdo gale, pvz.: **jaunas, -a:** iaunas 1,81,82; 3,138,170(2); *f.* iauna 3,85; iaunesnis 3,176; iauniausias 3,192.

Priešdėliniai daiktavardžiai, būdvardžiai, veiksmažodžiai, taip pat žodžiai su neiginiu *ne-* iškeliami atskirais straipsniais, pvz.: **prakeikimas**: prakieykimas 1,143; **sutekėjimas**: sutekieimas 1,163; 3,535; **užpuolimas** : vȝpuolimas 3,189,438; **priduotinis**: priduotinis 3,360; **paarti**: paariu 3,326; **supilti**: ſupiłu 3,546; **užvežti**: vȝweȝu 1,90; 3,199; **nebaimė**: ne bayme 1,95; nebayme 3,10; **nebuvėlis**: nebuwelis 3,201; **negardus**: negardus 1,96; 3,216; **nejuokingai**: ne iuokingay 3,217; **nekęsti**: nekinćiu 1,205; ne kinćiu 3,24.

Du žodžių variantai, kur įmanoma, pateikiami viena antraštine forma arba po kablelio ar skliausteliuose duodamas ir kitas antraštinis variantas, pvz.: **dum(b)las**: dumbłas 3,182; dumłas 3,92; **ap(i)vaizdus**: apiwayȝdus 3,5; apwayȝdus 3,266; **baigti, beigti**: baigiu 1,22 ...; beygiu 3,49; **lieti, lėti**: łeiu 3,150; lienu 3,63; lietas 1,73; 3,247; *f.* lieta 3,148, 429; **pradiedas, prodiedas**: pradiedas 1,139(2); prodiedas 3,343.

Kai žodžio tiksliai transponuoti negalima, rašoma originalo forma ir galimas atitikmuo, pvz.: **nemiſkalſu** 3,217 [man neskalsu]; **tebuwis** 1,100 [te(n)buvęs?].

Kai kurie I, III, IV ir V leidimo neaiškūs žodžiai su įvairiomis (sunkiau išaiškinamomis) korektūros klaidomis taip pat pateikiami originalo forma su nuoroda „žr." į taisyklingą žodį, pvz.: **rayßkimas** 3,236 žr. raškymas; **alikinis** 3,264 žr. aliksnis; **łaśio** 1,161 žr. lūšis; **pribuyſis** 1,151 žr. pribūti.

Pastovūs žodžių junginiai, pvz.: *pas kelmą augęs* 'šiurkštus, neišauklėtas' 3,77; *ranka ing ranką* 'arti, vienas prieš kitą' 3,486; *iž pečių ką darau* 'visa jėga, smarkiai' 3,403, sudėtiniai terminai, pvz.: *juosta dangaus* 'vaivorykštė' 3,442; *žolė mui-*

linė 'vaistinis putokšlis' 3,183, išskaidomi į atskirus žodžius. Išimtį sudaro skaitvardžiai, įvardžiai, prieveiksmiai.

Norint palengvinti rodyklės vartojimą, trumpomis užuominomis aiškinami tik retesni, sunkiai ar mažai suprantami žodžiai.

Žodžiai, kurių III leidime kai kurios dalys atskirtos lygybės ženkleliu, rodyklėje pateikiami be atskyrimo, pvz.: *aʒuſe= =imas* 3,330 rašome *aʒuſeimas*; *bodʒio=ſi* 3,171 – *bodʒioſi*; *daug=galis* 3,478 – *dauggalis*; *dweſuo=iu* 3,244 – *dweſuoiu*; *nau=iey* 3,227 – *nauiey*; *noʒu=miegſtus* 3,227 – *noʒumiegſtus*. Vietoj retkarčiais originale pasitaikančio į devyniukę panašaus ženklelio rašoma galūnė *-us*, pvz.: *mußᵒ* 3,296 – *mußus*; *padetoiᵒ* 3,330 – *padetoius* (*acc. pl.*); *ſkrindᵒ* 3,156 – *ſkrindus* ir kt. Retkarčiais pasitaikantis diakritinis ženklelis nerašomas.

Laužtiniuose skliausteliuose rašomos defektinio egzemplioriaus žodžių dalys, rekonstruotos iš lietuviško ir lenkiško teksto, pvz.: *[ge]lumbe* 1,216; *grud[inimas]* 1,32 [=42]; *iʒdawei[as]* 1,214.

Visuose leidimuose, ypač III, pasitaiko priebalsių *ć*, *dʒ́*, *l*, *ś* (antraštiniuose ir neantraštiniuose žodžiuose), išspausdintų be diakritinių ženklų. Kad tokie žodžiai būtų geriau suprasti ir nepalaikyti tarminėmis formomis, kur įmanoma, prirašomos neklaidingos formos, pvz.: **baltis**: baltis 1,45; 3,15(2); *g. sg.* balcio 3,15 [balćio 4,10]; **ažusileisti**: aʒuſiłeydʒiu 3,528,534; aʒuſiłeydʒia 3,514 [aźuſiłeydźia 4,365]; **pilti**: piłu 1,177; 3,150,431; pilu 3,441 [piłu 4,313]; pila 3,2 [piła 4,2]; **šia** *čia*: śia 1,162; 3,278; 397; sia 3,278 [śia 4,192] ir kt.

Ten, kur originale *ʒ* buvo be diakritinio ženklo, o jis reikalingas, pavyzdžiui, *ʒindʒiu* 3,98 rašome kaip turi būti – *ʒ́indʒiu*; *ʒarija* 3,468 – *ʒ́arija*; *ʒarna* 3,103 – *ʒ́arna*, *ʒywatawimas* 3,15 – *ʒ́ywatawimas* ir kt.

III leidimo korektūros klaidos taisomos, remiantis IV ar V leidimu arba savo nuožiūra laužtiniuose skliausteliuose, pvz.: **kliukšėjimas**: klušieimas 3,133 [kłukśieimas 4,94]; **apim-**

tinis: apimtimis [apimtinis] **3**,557; **paryšėti**: pariſiu [parišiu?] **3**,307 ir kt.

I leidimo lapų numeracijos klaidos pataisomos laužtiniuose skliausteliuose; po lygybės ženklo rašomas toks lapo skaičius, koks turėtų būti, pvz.: *gimine* **1**,30 [=89]; *łayſtuwas* **1**,32 [=42] ir kt.

SUTRUMPINIMAI

adj. – adjectivum (būdvardis)
adv. – adverbium (prieveiksmis)
acc. – accusativus (galininkas)
conjcv. – conjunctivus (tariamoji nuosaka)
d. – dativus (naudininkas)
dual. – dualis (dviskaita)
f. – femininum (moteriškoji giminė)
g. – genitivus (kilmininkas)
i. – instrumentalis (įnagininkas)
imp. – imperfectum (būtasis laikas)
l. – locativus (vietininkas)
m. – masculinum (vyriškoji giminė)
n. – nominativus (vardininkas)
neutr. – neutrum (niekatroji arba bevardė giminė)
num. ord. – numerale ordinale (kelintinis skaitvardis)
part. – participium (dalyvis)
pass. – passivum (neveikiamoji rūšis)
pl. – pluralis (daugiskaita)
praes. – praesens (esamasis laikas)
scom. – substantivum commune (bendrosios giminės daiktavardis)
sg. – singularis (vienaskaita)
subst. – substantivum (daiktavardis)
sup. – supinum (siekinys)
voc. – vocativus (šauksmininkas)

Širvydo vartojamos gramatinės santrumpos pateikiamos rodyklėje prie atitinkamų žodžių. Jos spausdinamos paprastu šriftu kaip ir rodyklės žodžiai.

A

aba *arba*: aba 1,129; 3,121,521
abacija: abacia 3,266
abatas: abatas 3,266
abėcėlė: abecele 3,230
abejetas: abeietas 1,99
abejojimas: abeioiimas 1,190(2); abeioimas 3,471
abejonė: abeione 3,471
abejopai: abeiopay 3,233
abejoti: abeioiu 1,190; 3,470; abeioiamas 3,209,471; abeiotinas 3,209
abejotinai: abeiotinay 3,471
abejotinis: abieiotinis 1,190; abeiotinis 3,471
abejotojas: abeiotoias 3,470
abejutis *abejotojas*: abieiutis 1,190
abyda: abida 1,150; 3,12,136; *acc. sg.* abidu 3,136(2); *i. sg.* abidu 3,136
abydyti: abidiiu 3,136; abidiju 3,347; ablidiius [abidiius] 3,136; abiditas 3,455
abydnykas: abidnikas 3,136
abirankis: abirunkis 1,102; 3,233
abišaliai (*adv.*): abißaley 3,233; abißaliey 3,282
abišalinis: abißalinis 3,233
abišalis: abißalis 1,101; 3,233
abišalystė: abißaliſte 3,233(2)
abrazas: abraȥas 1,102
abrinkſtu 3,185 žr. apbrinkti
abrūsas: abruſas 1,154; 3,375
abrūsėlis: abruſelis 1,163
abu, -i: abu 1,99; 3,227; abi 1,99; *g. pl.* abieiu 1,102; 3,64
abudu: abudu 3,227
ach: ach 3,240
adamoška *damaskinis šilkas*: adamoßka 3,1; *g. sg.* adamoßkoy 3,29 [adamoſzkos 4,1]
adant: adunt 3,1
adata: adata 1,47,79; 3,89,115; *g. sg.* adatas 1,47; adatos 3,199
adatėlė: adatełe 1,47,172; 3,89
adatinykas: adatinikas 1,47
adynykadarys *laikrodininkas*: adinikadaris 3,540
adynykas *laikrodis*: adinikas 3,16, 115,409,540(2); *g. sg.* adiniko 3,373
adunkte 3,437 žr. atdanktė
adva *vos*: adwa 1,71
adwaȥioiu 3,362 žr. atvažiuoti
adventas: adwentas 3,1
adverija *stakta*: adweria 1,128; 3,314
advernykas *vartininkas*: adwernikas 1,109
adverniškai: adwerrnißkay 3,265
adverniškas *priešingas*: adwernißkas 3,266
adverniškystė: adwernißkißе 3,265 [adwerniſzkiſte 4,182]
advos *vos*: adwos 3,150
afiera: afiera 1,100; 3,257(2)
afieravoti(s), afierovoti: afierowoiu 1,110; afierawoiu 3,257; afierawoiwoſi 3,257 [afierawoiuſi 5,219]
afieravotinis: afierawotimis 3,257 [afierawotinis 4,176]
afieravotojas: afierawotoias 3,257
afierovojimas: afierowoimas 1,110
aguona: aguona 1,35; 3,69,96,162; *g. sg.* aguonos 3,162; *n. pl.* aguonas 1,76; aguonos 3,162; *g. pl.* aguonu 1,76(2)
aguoninis: aguoninis 3,162
agurkas: agurkas 1,111; 3,259
ai: ay 1,13,96; 3,1,218
aimanuoti: aymanuoiu 3,13
aisiai (*adv.*): ayſiey 3,395
aisuoti: ayſuota [ayſuoia] 3,83
aisus *graudus*: ayſus 3,395

aiškiai: aißkiei 1,45; ayßkiey 3,85; eyßkiey 3,246
aiškybė: ayßkibe 3,515
aiškus, -, -u: aißkus 1,45; ayßkus 3,86,516,550; *neutr.* ayßku 3,85
ait(i)varas: aytiwaras 1,70; 3,149; aytwaras 4,106
aitrybė: aytribe 3,34
aitrus: aytrus 3,34
akėčios: akiećios 3,22
akėjimas: akieimas 1,195
akelė: akiełe 1,112; 3,241
akėti: akieiu 1,195; 3,22
akėtojas: akietoias 1,195; 3,22
akinis: akinis 3,242
akis: akis 1,112; 3,232,515; aku 3,260 [akis 4,178]; akis gen: akies 3,260; *g. sg.* akies 3,15,86, 168(2), 338,554; *l. sg.* akiy 3,91; *g. pl.* akiu 1,80,93; 3,13,85,242(5), 471, 524, 525; *acc. pl.* akis 3,111, 348,461(2), 497, 508,527; *i. pl.* akims 1,112; 3,129; akim 3,242; akimis 3,508
akyvas: akiwas 3,56
akyvybė: akiwibe 3,56
aklas: akłas 1,168; 3,272(2), 409
aklatis: akłatis 1,168; 3,408
akmenėlis: akmenelis 1,50,75; 3,94(2)
akmen(i)alaužis: akmenałauǥis 3, 155; akmenełauźis 4,101
akmenyčia: akmenićia 3,94
akmenykas: akmenikas 3,94
akmeningas: akmeningas 1,50; 3,94, 404; *n. pl.* akmeningi 3,94
akmeninykas: akmeninikas 1,50
akmeninis, -ė: akmeninis 3,94,410; *n. pl.* akmeniniey 3,94; *n. pl. f.* akmenines 3,137
akmenintis: akmeninuoʃi 3,93
akmenytis: akmenijuoʃi 3,93
akmuo: akmuo 1,50,115,152,166; 3,35,65,93(14), 97,161; akmo 3,1; *g. sg.* akmenio 3,94,137, 268,393, 504; akmeniuo 3,161 [akmenio 4,105]; *acc. sg.* akmeni 1, 50; 3,93; *g. pl.* akmenu 3,94(2), 300; akmeniu 3,2,63; *i. pl.* akmenims 1,50; akmenimis 3,23(2), 65,94(3)
akrūtas *laivas*: akrutas 1,112
akstinas: akʃtinas 1,115; 3,20, 271,315
akstinyčia *arklo dalis*: akʃtinićia 1,62; 3,126
akstinuotas: akʃtinuotas 3,111
aktaras *aktorius*: aktaras 3,1
aktova: aktowa 3,263
akuotas: akuotas 3,271; *g. sg.* akuota 3,107
akuotas *dygus*: akuotas 3,271
akvata: akwata 1,104; 3,240; *i. sg.* akwatu 3,240
akvatus: akwatus 1,104; 3,240
aladžios *tokie sklindžiai*: *n. pl.* aładǥios 3,281
alavas: *i. sg.* aławu 3,232
alebastras: alabaʃtr 3,1 [alabaʃtras 5,1]
aleiuikas 3,264 žr. aliejinykas
alga: ałga 1,210; 3,90, 145(2), 163,172,526,531; alga 1,48
alginykas *samdininkas*: *n. pl.* alginikay 3,90
algoti *vadinti*: ałgoiu 1,29
aliejadarys: alieiadaris 3,264
aliejingas: alieingas 3,264
aliejinykas: aleiiuikas 3,264 [aleijnikas 4,181]
aliejinis: alieinis 3,264
aliejus: alieius 1,113; 3,264; *i. sg.* alieium 3,263; alieiumi 3,264
alikinis 3,264 žr. aliksnis
aliksnynas: alixninas 1,113; alikininas 3,264

apgulti: apigułu 1,101; apgułu 3,231; apgultas 1,101
apgultojas: apgułtoias 3,231
apibjaurinti: apibiaurinu 1,117
apidayiey 5,234 žr. apydariai
apydaira: apidayra 3,275
apydairus: apedayrus 3,5; apidayrus 3,275
apydamė *sodyba*: apidame 1,165
apydara *apdarymas*: apidara 3,268(2)
apydariai *atsargiai*: apidariey 3,275; apidayiey [apidariey] 5,234
apyeilia *apeiga*: apieylia 1,103
api(ė)mimas: apiemimas 1,110; apimimas 3,230(2)
apieškinėti: apiießkineiu 1,117; apießkineiu 1,128
apieškojimas: apiießkoimas 1,117
apieškoti: apiießkau 1,117; apießkus 1,128
apieškotojas: apiießkotoias 1,117
apygalvis *apinasris*: apigalwis 3,258; *acc. sg.* apigalwi 3,258
apygamas: apigamas 3,550
ap(i)ginklas *apsauga, ginklas*: apiginkłas 1,110; 3,235(2); apginkłas 3,235(2); *i. sg.* apginkłu 3,235
ap(y)juoka: apijuoka 3,196; apiuoka 3,439
ap(i)juokimas: apiuokimas 1,90 [=89] (2), 91; 3,196; apijokimas 3,412
apykaimė: apikayme 3,260
apykaklė: apikakłe 1,102
apykalbis: apikalbis 1,101; 3,516
apykalos *metaliniai knygų aptaisymai*: *n. pl.* apikałos 3,105
apikreſtinas 3,262 žr. apskriesti
apikritay 3,261 žr. apiskritai
apylaida: apiłayda 3,202,269; apilayda 3,253 [apiłayda 5,216]; apiłayła [apiłayda] 3,524
apylanka: apiłunka 3,231
apylasa *perrinkimas*: apiłasa 3,21
apimirklėmis *apgraibomis*: apimirkłems 1,116
apimti: apiimu 1,100,110; apimu 3,229; apijma 3,542; apimus 3,257; apimamas 3,230
apimtinis: apimtimis [apimtinis] 3,557
apinasris: apinaſris 3,92,467
apipelėti: apipełeis 3,268
apypenai *nuodai*: apipenay 1,182; 3,83,447; *acc. pl.* apipenus 3,194; *i. pl.* apipenays 3,194
apipenėjimas: apipeneimas 3,447
apipenėti: apipieniu 1,182; apipeniu 3,44
apipilti: apipiłu 3,237
ap(i)pinti: appinu 3,267; apipinu 5,228
apipjauklas *kas atpjauta apipjaustant*: apipiaukłas 3,236
apipjaustymas: apipiauſtimas 1,103; 3,236
apipjaustyti: apipiauſtau 1,103; appiauſtau 3,262; apipiauſtitas 1,103; 3,236
apipjaustytinis: apipiauſtitinis 3,236
apipjauti: apipiauiu 3,236,237
apiplėkinti *apteršti*: apipłokinu [apipłekinu] 1,102; apipłekinu 3,23
apiplėkti *aprūkti*: apipłekſtu 1,60; apipłekis 1,112; 3,261,452
apiplėšimas: apipłeśimas 3,259
apiplėšyti: apipłeßau 3,72; apipłoßau 3,259 [apipłeſzau 4,177]; apſpleśitas 3,259 [apipłeśitas 5,221]
apiplikti: apiplinku 1,101; apipłinku 1,112
apiplūsti: apipłuſtu 3,268; apipłuſtus 3,268
apipulti: apipuołu 1,114

apkalbus: apkałbus 1,100; 3,232
apkalinėti: apkalineiu 3,263
apkalti: abkału 1,197; 3,65; apkalu 3,261(2) [apkału 4,179(2)]; apikału 3,303; apkału 4,210; apikaku 3,303 [apkalu 4,210]; apkałtas 3,126,261
apkaltinimas: apkałtinimas 1,103
apkaltinti: apkałtinu 1,103(2)
apkamšyti: apkumßau 3,237
apkasas: apkaſas 1,112; apkaii 3,261 [apkaſay 5,222]
apkasėjas: apkaſeias 3,261
apkasimas: apkaſimas 1,112; 3,261
apkasinėti: apkaſinet 3,312; apkaſineiu 1,116
apkasti: apikaſu 1,112; apkaſu 3,261
apkimti: apkimi [apkimt] 3,265; apkimſtu 3,240
apkirpti: apikierpu 1,116
apkirsti: apkertu 1,99; apkiertu 3,228,229, 234,241; apikiertu 1,102; apikirſtas 1,104; apkirſtas 3,228
apkirtėjas: apkirteias 1,99; 3,228
apkirtimas: apkirtimas 1,102; 3, 228,229,234,243
apkirtis: apkirtis 3,234
apklostyti: apkłaſtau 1,101
apkloti: apkłoiu 3,260
apkramtyti: apkrumtau 3,190
apkrimsti: apkrimtu 1,100,111(2); 3,258; apkrimitu 3,259 [apkrimtu 5,221]; apkrimſtas 1,111; 3,258
apkristi: apkrintu 1,114
apkroja *bagažas*: apkroya 3,232
apkulti: apikułu 3,277
apkuopa *švarumas*: apkuopa 3,44, 240
apkuopti: apkuopiu 1,115,187; 3,28,460
apkuopus: apkuopus 3,240
apkursti: apkurſtu 3,70,258
apkurtimas: apkurtimas 1,35
apkurtinti: apkurtinu 1,111; 3,70
apkvėpti: apikwepiu 1,104
aplaiduo *pabėgėlis*: aplayduo 3,253 [apłayduo 5,216]
aplaistymas: apłaystimas 3,231
aplaistyti: apłaystau 3,232
aplaižyti: apłayʒau 3,232
aplankai (*adv.*): apłunkay 3,231
aplasymas *atranka*: apłaſimas 3,21
aplasyti: apłaſau 3,21,230
aplaužyti: apłauʒau 3,231
apleidimas: apłeydimas 1,113; 3, 242,269
apleidus: apłeydus 3,209
apleisti: apłeydʒiu 1,113,115,210; 3,242,269,355,524; aglayſtas 3, 253 [apłayſtas 4,173]; apłeyſtas 3,269(2), 371, 524(2)
apleistinė *vienuma*; *apleista vieta*: apłeyſtine 3,269
aplenkimas: apłinkimas 1,144
aplenkti: apiłinkiu 1,114,144; apiłynkiu 3,173
apleunas 3,231 žr. apliejimas
apliejimas, aplėjimas: apleunas 3, 231 [apłeimas 4,156]
aplieti, aplėti: apłeiu 1,101; 3,231, 232; aplieiu 3,232
apliežuvauti: aplieʒuwauiu 1,101
aplikas *kabliukas drabužiui susegti*; aplikas 3,80; *g. sg.* apliko 3,109
aplink: aplink 3,3(2), 4,9,74,113, 514; aplynk 3,111
aplinka: aplinka 3,260; apłynka 3,262
aplinkai *apsukai* (*adv.*): aplinkay 3,112
aplinkybė: apłynkibi [apłynkibe] 3,261

aplinkinis: plynkinis [aplinkinis] 3,261
aplinkomis: aplinkomis 3,234; aplynkomis 3,236
aplinku(i): aplinkuy 1,112, 194; 3,61,261,440,513; aplynkuy 3,113, 261(2); aplinku 1,112(2)
aplinkumas: aplinkumas 1,112
aplipinimas: aplipinimas 3,320
aploti: apłoiu 1,90,102
apmauda: apmauda 3,63
apmaudingai: apmaudingay 3,63
apmauduoti: apmauduoiu 3,63
apmazgojimas: apmaʒgoimas 1,114
apmazgoti: apmaʒgoiu 1,114
apmelavimas: apmeławimas 3,337
apmeluoti: apmełuoiu 3,337; apmełuoius 3,337
apmeluotinai: apmełuotinay 3,336
apmeluotinis: apmełotinis 3,337
apmeluotojas: apmełuotoias 3,336
apmesti: apimetu 1,90[=89]
apmiegystė *mieguistumas*: apmiegiſte 1,117
apmigimas: apmigimas 1,117
apmirimas: apmirimas 1,113,215; 3,265
apmirkyti: apmirkiu 1,113
apmirti: apmirßtu 1,78,113; 3,165, 237; apmiris 1,77,113; 3,165,237, 538
apmonyti: apmoniiu 1,113; apmoniju 3,163
apmukinti *apšutinti*: apmukinu 1,114
apmušėjas: apmuśieias 3,65
apmušimas: apmuśimas 3,65; *n. pl.* apmuśimai 1,101
apmušti: apimußu 1,101; 3,65; apmußtas 3,65
apnašlinti: apnaßlinu 1,115
apnirsti: apnirto 3,386
apnirtimas: apnirtimas 3,84
apnuoginimas: apnuoginimas 3,233
apnuoginti: apnuoginu 1,101; 3, 233; apeuoginu 3,259 [apenoginu 4,177]; apnuogintas 3,233,259
appukštinti *apipūsti*: appukßtinu 3,277
appūsti: appućia 3,269
appūtinti: apputina 3,269
apraikyti: apiraykau 1,112; apraykau 3,262
apraišymas: aprayśimas 1,103(2), 116; 3,238,404
apraišinti: aprayśinu 1,104; 3,240
apraišioti: aprayśiotas 3,16
apraišyti *apkaltinti*: aprayßau 1, 103,116; 3,238,404; aprayśitas 1,103; 3,238
apraišytojas: aprayśitoias 1,116; 3,271
apraiškiai: aprayßkiei 1,45
apraiškus: aprayßkus 1,45,161
apraſkitoias 1,110 žr. apdraskytojas
aprašymas: apraśimas 1,114; 3,375; aprasimas 3,267 [apraśimas 4,184]
aprašyti: apraßau 1,114; 3,262,267 (2); apraśitas 3,267
aprauti: aprauiu 3,167
apražnykas *atlaidai, atlaidų šventė*: apraʒ́nikas 1,54
aprėdymas: apredimas 3,230
aprėdyti: apredau 1,147; 3,231; apreditas 3,116
apregėti: apiregiu 1,99
apregzti: apreʒgiu 3,199,267; apreʒgſtas 3,198
apreikšti: apreißkiu 1,100; apreyßkiu 1,103,157,158; 3,230,496
apreiškėjas: apreyßkieias 3,496
apreiškimas: apreyßkimas 1,100; 3,230
aprėpimas: apropimas [aprepimas] 3,257
aprėpti: aprepiu 3,257
apręsti: aprinćiu 1,102

aprezgimas: apreʒgimas 3,198
aprėžtuvas: apreʒtuwas 3,39
apriesti: apirieću 1,103
aprietimas: aprietimas 3,238,273
aprikinti *suklaidinti, apvilti*: aprikinu 3,265
aprinistu 3,265 žr. apsirikti
aprinkėjas: aprinkieias 3,143; *g. pl.* aprinkieiu 3,143
aprinkimas: aprinkimas 1,100,150; 3,230; *g. sg.* aprinkimo 3,230
aprinkti: aprinku 1,150; 3,191,230; aprinktas 3,234
aprinktojas: aprinktoias 3,230
apristi: apiritu 3,237
aprišimas: apriśimas 1,102,103
aprišti: apirißu 1,102; 3,238; aprißu 3,233; apirißtas 1,102; 3,233
aprubežinis: aprubeźinis 5,221
aprubežyti: aprubeʒiu 1,111; aprubeʒitas 1,111; 3,259
aprūkimas: aprukimas 3,363
aprūkyti: aprukiu 3,120,144,362; aprukitas 3,261
aprūkti: aprukſtu 1,60; aprukis 1,112
apsakymas: apſakimas 1,144; 3, 238,258,275,343
apsakyti: apſakau 1,103,115,116, 144; 3,258,268,280,385,502,513; apſakitas 3,250,386
apsakytinai: apſakitinay 3,268
apsakytojas: apſakitoias 3,268
apsakuoti: apſakuoiu 1,116; 3, 273
apsaugojimas: apſaugoimas 1,104, 190
apsaugoti: apſaugau 1,103,104; 3, 238
apsega: apſega 3,267
apsegimas: apſegimas 3,267
apsegti: apſegu 3,267; apſectus [apſektas] 3,267
apsieiti: apſieymi 1,99(2); 3,9,228, 533; apſieius 1,100
apsiėjimas: apſieimas 1,99,100
apsekti: apiſeku 1,116; apſekus 3,262
apsėsti: apſedu 1,103,114; 3,237; apſeſtas 1,114; 3,267
apsėti: apſeiu 3,237
apsiauti: apſiaunu 3,238
apsiavimas: apſiauimas 3,238; apſiawimas 4,162
apsiberti: apſiberu 1,117
apsidžiaugti: apſidʒiaugt 3,234
apsiekti: apſiekiu 1,115
apsiėmimas: apſiiemimas 1,102,103, 142; *i. sg.* apsiiemimu 3,495(2)
apsiėsti: apſiemi 3,229; apſiimi [apſiemi] 1,100
apsiginti: apſiginus 1,102
apsigręžimas, apsigrįžimas: apſigriʒimas 1,63
apsiimimas: apſiimimas 3,470; apſiimimus 3,307 [apſiimimas 4,214]
apsiimti: apſiimu 1,126,142; 3, 233,315,470,532
apsijuosimas: apſiiuoſimas 3,33
apsijuosti: apſiiuoſiu 1,114
apsikimšti: apſikimßu 3,237
apsikirsti: apſikirſt 3,234
apsilakti: *imp.* apſiłakie 3,387
apsiniaukimas: apſiniaukimas 1, 125; 3,30
apsiniaukti: apſiniaukiu 1,206; apſiniauku 3,514; apſinaukis 3,30
apsipažinti: apſipaʒint 3,229
apsipylimas: apſipilimas 3,276
apsipilti: apſipiła 3,276
apsiregėjimas: apſiregieimas 3,258
apsireikšti: apſireyßkiu 1,159,169; 3,411
apsirgti: apſergu 1,116
apsirijėjas: apſiriieias 1,103(2); apſirijeias 3,239,529

apsirijimas: apʃiriimas 1,103; apʃirijmas 3,239
apsirikimas: apʃirikimas 1,114
apsirikti: apʃirinku 1,114; aprinIʃtu [apʃirinku] 3,265
apsirinkti: apʃirinkis 3,376
apsiryti: apßiriiu [apʃiriiu] 1,103; apʃiriius 1,103
apsirodymas: apʃirodimas 1,111
apsirodinėti: apʃiradineiu 1,111
apsirūstinimas: apʃiruʃtinimas 3, 386
apsirūstinti: apʃiruʃtiint 3,386 [apʃiruʃtint 5,323]; apʃiruʃtinu 1,103, 206,207; 3,238
apsisakymas: apʃiʃakimas 1,117
apsisakyti: apʃiʃakau 1,117; 3,250, 268,275,346,417
apsiskolinti: apʃiʃkolinu 3,46
apsiskolyti: apʃiʃkoliju 3,46
apsistatyti: apʃiʃtatis 3,440
apsisukimas: apʃiʃukimas 1,13,63, 213
apsisupti: apʃiʃupu 3,241
apsisvetinti: apʃiʃwetint 3,286
apsišokimas: apʃißokimas 1,36
apsišokti *užsirūstinti, užsipulti*: apʃißokʃtu 3,237,238; apʃißokis 1,36
apsitelinti: apʃitelino 3,241
apsiūti: apiʃiuwu 1,102; apʃiuwu 3,237; apʃiwu 3,268 [apʃiuwu 4, 185]
apsiuvimas: apʃuwimas 1,102
apsivilti: apʃiwilu 1,114
apsižadėjimas: apʃiʒadeimas 1,169
apsižadėti: apʃiʒadu 1,169
apʃkirʃtas 3,262 žr. apskriesti
apskrienimas: apʃkrienimas 3,262
apskriesti *apsupti*; *apriboti*; *apvalinti*: apiʃkrienu 1,112; apʃkrienu 1,112; 3,261; apʃkryienu 3,262 [apʃkrienu 5,223]; apʃkrieius 3,262; apʃkrienamas 3,262; apʃkirʃtas [apʃkrieʃtas] 3,262; apikreʃtinas [apʃkrieʃtinas?] 3,262
apskristi: apʃkrindu 1,101
apiʃkriʃtynay 5,223 žr. apiskriestinai
apskritimas: apʃkritimas 3,69
apskritinė: apʃkritine 3,66,69
apskritinti: apʃkritinu 3,39
apskritumas: apʃkritumas 1,112; 3,127
apskritus: apʃkritus 1,112
apskundimas: apʃkundimas 3,480
apskusti: apikutu 3,253 [apʃkutu 4,173]
apskųsti: apʃkundʒiu 1,103,116
apslysti *darytis slidžiam*: apślido 3,272
apsnūsti: apʃnuʃtu 3,184,464
apsodinti: apʃodinu 3,270(3)
apstas: apʃtas 1,24,112,115,143; 3,51,537
apstatyti: apʃtatau 3,237
apstinga *gausi*: apʃtinga 3,83
apstojimas: apʃtoimas 3,237
apstoti: apʃtoiu 1,103; 3,237; apʃtotas 1,103
apsūdijimas: apʃudiimas 1,115,159
apsūdymas: apʃudimas 3,270
apsūdyti *nuteisti*: apʃudiiu 1,115, 166; apʃuditas 3,538; *f.* apʃudita 3,271
apsuka *ašis*; *posūkio taškas*; *apsisukimas*: apʃuka 3,235(2)
apsukai (*adv.*): apʃukay 3,111,112
apsukalas *ratelis*; *prietaisas, ant kurio kas sukasi*: apʃukałas 3,113
apsukimas: apʃukimas 1,102
apsukrus: apʃukrus 3,236
apsukti: apʃuku 1,63,102; 3,261
apsukus *aplinkinis*: apʃukus 1,102; 3,261
apsunkimas: apʃunkimas 3,241

apsunkinimas: apſunkinimas **1**,99; **3**,228
apsunkinti: apſunkinu **1**,99; **3**,228; apſunkintas **1**,99
apsunkti: apſunku **1**,15; apſunkſtu **3**,241; apſunkus **4**,164; apſunkis **3**,241
apsvilinti: apſwilinu **1**,118; **3**,266, 279; apſwilintas **3**,266
apšalti: apßułu **3**,232
apšaukėjas: apßaukieias **3**,239
apšaukinėti: apßaukineiu **3**,291
apšaukti: apißaukiu **1**,113; apßaukiu **3**,239
apšauktojas: apßauktoias **3**,239
apšlakinti: apßłakinu **3**,520
apšluostyti: apßłuoſtau **1**,104; **3**,241
apšluoti: apßluoio **3**,265 [apſzłoiu **4**,182]
apšokinti *perkurstyti*: apßokinu **3**, 238
apšutinti: apßutinu **1**,114
apšvaita *švara*: apßwayta **3**,44
apšviesti: apświećiu **1**,117; **3**,230, 275; apſwiećius **3**,275; apświeſtas **3**,275
apšvietimas: apświetimas **1**,117; **3**, 230,275
aptaisalas: aptayſałas **3**,121
aptašyti: aptaßau **1**,104,105; **3**, 241; aptaśitas **1**,104
aptaškyti: aptaßkau **3**,131
aptekėjimas: aptekieimas **3**,228
aptekėti: apteku **3**,228
aptemti: aptemti **3**,523
aptieka: aptieka **3**,3; *g. sg.* aptiekos **3**,3(3),111
aptiekinė: *f.* aptiekine **3**,164,165; *g. sg.* aptiekines **3**,164
aptiekorius: aptiekorius **3**,3
aptiesti: aptieſiu **3**,231
aptiestuvė: aptieſtuwe **3**,230; aptuſtuwe [aptieſtuwe] **3**,268
aptinimas: aptinimas **1**,152,173; **3**, 370,419
aptinti: aptiſtu **1**,115; aptinis **1**, 115,173; **3**,419,489
aptręšti: aptrißtas **3**,71
aptrynimas: aptrinimas **1**,107
aptrukti: aptruko **3**,269
apturėjimas: aptureimas **1**,85; **3**, 185(2)
apturėti: apturet **3**,48; apturiu **1**, 24,85,115,117; **3**,50,57,277; apturetas **1**,85
apturėtojas: apturetoias **3**,185
aptuſtuwe **3**,268 žr. aptiestuvė
aptvėrimas: aptwerimas **1**,119
aptverti: aptweriu **3**,241,259; aptwertas **3**,259
apuokas: apuokas **1**,153; **3**,83, 370,371
apvadžioti: apwadʒ̇ioiu **1**,103
apvaikščioti: apiwaykśćioiu **1**,99
apvaizdingas *atsargus, rūpestingas*: apwayʒdingas **1**,20,114
apvaizdžiai (*adv.*): apwayʒdʒ̇iey **3**,275
apvala *rutulys*: apwała **3**,261
apvaldyti: apwałdau **1**,114
apvalinė: apwaline **3**,66
apvalinti: apwalinu **3**,261
apvalkalas: apwałkałas **3**,2,95
apvalumas: apwałumas **3**,261,262
apvaryti: apwarau **1**,100
apvažiuoti: apwaʒ̇iuoiu **3**,231
apvedimas: apwedimas **3**,239(2)
apveidimas(?): apweydimas **3**,239
apveizdėjimas: apweyʒdeimas **1**,111, 114; **3**,231
apveizdėti: apweyʒdʒ̇iu **1**,103,111, 114; **3**,233,257,266,374; apweyʒdetas **1**,190; **3**,266
apveizdėtojas: apweʒdetoias **3**,118; apweyʒdetoias **3**,143
apveldėjimas: apwełdeimas **3**,266

apveldėti: apweldʒiu 3,266,271
apverkti: apwerkiu 1,115; 3,267; apwerktas 1,110; 3,267
apversti: apwerćiu 1,114; 3,228, 358; apwerʃtas 1,114
apvertėjas: apwerteias 3,228
apvertimas: apvertimas 3,228
apvesti: apwedu 3,239(2)
apvylimas: apwilimas 1,101,114
apvilkimas: apwilkimas 1,135
apvilkis *drabužis*: apvilkis 1,137
apvilti: apwełku 1,101,110,137, 184; 3,232,364,537; apwiłktas 3, 116,126,283
apvilti: apwilu 1,77,113; apwylu 3,265; apwiłus 1,114,128
apvyniojimas: apwinioimas 3,238
apvynioklis: apwiniaklis 1,137; 3, 238
apvynioti: apwinioiu 1,103; 3,238; apwiniotas 3,16
apvynys *apynys*: *n. pl.* apwiniey 3,30; *acc. pl.* apwinius 3,237
apvirinti: apwirinu 3,238
apvyti: apwiiu 1,32; apwiju 3,238
apvogimas: apwagimus 3,261 [apwogimas 4,179]
apvogti: apwagiu 3,262; apwogtas 3,261
apvožti: apwoʒiu 1,87; 3,134,319; apwoʒiu 3,263
apžadas: apʒadas 1,169; 3,410; *i. sg.* apʒadu 3,410
apžaisti: apʒaydʒiu 3,259
apžargomis: apʒargomis 3,260(2); apʒagomis 3,260 [apźargomis 4,178]
apžeidimas: apʒieydimas 1,107, 162; 3,396
apžėlimas: apʒielimas 3,328
apželti: apʒelu 3,234; apʒielis 1,12; apʒiełys 3,328
apžioti: apʒioiu 1,118; 3,280
apžysti: apiʒiʃtu 1,113
apžvalgyti: apʒwałgau 3,257
apžvalgytojas: apʒwalgitoias 3,376
apžvalgus: apʒwałgut 3,5 [apźwałgus 4,4]
arba: arba 3,1,2,3(2),4,6,42,75,97(2), 103,113,129,164,166,181,183,192, 278,280(2),382,398
arčiausias: arćiauʃias 3,185
ardyti: ardau 1,133; 3,380
arelaitis: arełaytis 1,115; 3,269
arelinis: arelinis 3,269
arelis: arelis 1,115; 3,270; *g. sg.* arelo 1,115
arfa: arfa 3,81; *g. sg.* arfos 3,81
argonadarys: arganadaris 3,269
argonai *vargonai*: argonay 3,269,375
argonykas: arganikas 3,269
arielka: ariełka 1,37; 3,1,73
arimas: arimas 1,115; 3,269; arimo 3,269,283
arklas: arkłas 1,124; 3,301,373
arkliadantė *plonalapė rūgštynė*: *n. pl.* arkladuntes 3,433
arkliagydystė, arkliogydystė: arklagidiʃte 3,118; arklogidiʃte 4,84
arkliena: arkliena 3,436
arklinis: arklinis 3,118
arkliogydis: arklogidis 3,118
arklys: arklis 1,59,71; 3,5,13,65,108, 116(11),152,195,211,308,314,437, 441,468,515; arklo 1,59,162; 3,39, 103,396,484,487,554; *acc. sg.* arkli 3,35,106,240,270,309,311,326,355, 390,403,515; *n. pl.* arkliey 3,314, 334; *g. pl.* arklu 1,57(2); 3,100 118(6),394,395; arkluu 3,118(2) [arklu 4,84]; arklųų 3,166 [arklu 4,108]; *acc. pl.* arklus 3,315
arklių gydymas: arkludimas 3,118 [arklugidimas 4,84]
arkušas *popieriaus lapas*: arkußas 3,3; *g. pl.* arkußu 3,394
arménas: armenas 3,269

atdvastingas: atdwaſtingas 3,244

ateiga: atayga 3,366

ateiti: ataymi 1,147; 3,360; ateymi 1,85; 3,360; ataiau 3,171; ataius 1,22,147

ateivis: ateywis 3,360

atėjimas: ataymas 1,147

atėmimas: atiemimas 1,105; 3, 245

atgaivinimas: augaywinimas 3,280 [atgaywinimas 4,194]; atgaywinimas 3,488

atgaivinti: atgaywinu 1,112,118,197; 3,135,243,280; atgaywinus 3,280; atgaywintas 3,280

atgaliai: atgaliey 3,199

atgalion: atgalon 3,510(3)

atgalios: atgalas 1,15,91; atgalos 3,199,510

atgauti *atkeršyti*: atgaunu 1,84, 132,191; atgauiu 3,182

atgautojas: atgautoias 3,181

atgavėjas: atgaweias 1,132

atgavimas: atgawimas 1,132,191; 3,244,324

atgiedoti: atgiedo 3,253 [atgiedu 5,216]; atgiemi 3,253

atgimdyti: atgimdʒiu 3,251

atgimimas: atgimimas 3,251

atginti: ataginu 1,105

atgirdyti: atgirdʒiu 3,244

atgyti: atgiiu 3,280; atgiio 3,280; atgiis 3,280

atgrasyti: atgraſau 1,108

atgrausti: atgraude 3,245

atgrąžinti: atgruʒinu 1,109

atgręžimas: atgriʒimas 1,90; 3, 252

atgręžti: atgriʒiu 1,90; 3,251

atgrįžimas: atgriʒimas 3,510

atgrįžti: atgriʒtu 3,36

atguldymas: atguldimas 3,64; atgulguldimas 3,255 [atguldimas 5, 218]

atguldinėjimas: atguldineimas 1,109

atguldinėti: atguldineiu 1,109

atguldyti: atguldʒiu 1,106; 3,246(2); atgułdʒiu 1,106; atgulditas 3,247; atguldidamas 3,255; atgulditinas 3,255

atguldytojas: atgulditoias 3,246

atidalyti: atidaliiu 1,105

atieškinėjimas: atießkineimas 3,459

atieškinėti: atießkineiu 3,459

atieškojimas: atießkoimas 1,105; 3, 245

atieškoti: atießkau 1,105,106; 3, 245

atieškotinis, -ė: atießkotinis 3,114; *f.* atießkotine 3,115

atieškotojas: atießkotoias 3,114

atilsis: atilſis 1,107; 3,64; atiłſis 1, 204

atilsti: atiłſtu 1,204

atimdinėjimas: atimdineimas 3,493

atimdinėti: atimdineiu 1,105; 3,493

atimdinėtojas: atimdinetoias 3,493

atimti: atimu 1,105,138; 3,242,245, 341,514

atjauninti: atiaunintas 3,248

atjunkyti: atiunkiu 3,247

atkalbėti: atkałbu 3,247

atkalbinėjimas: atkalbineimas 1,106

atkalbinėti: atkalbineiu 1,106; 3, 251; atkałbineiu 1,158 [atkalbineiu 4,172]; atkalbineius 3,251

atkalbis: atkalbis 3,251

atkąsti: atkũdu 3,245

atkeikti: atkieykiu 3,256

atkelti: atkielu 1,108; 3,244; atikiałtas 3,254

atkęsti: atkiſt 3,243

atkirsti: atakiertu 1,105; atkiertu 1,108; 3,243; atkirtu 3,250; atkiertus 3,252

atkirtėjas: atkirteias 3,252

atkirtimas: atkirtimas 1,108

atkirtis: atkirtis 3,252,453; *acc. sg.* atkirti 3,252
atkirtos: atkirtos 3,555
atkonyčia *galvos papuošalas, kaspinas*: atkanićia 1,181; atkonicʒa 3,443
atkristi: atkrintu 1,107; atkrinta 3,324
atlaida: atłayda 1,107; 3,62,251; *g. sg.* atłaydos 3,11, 355(2)
atlankymas: atłunkimas 1,90
atlankumas: atłunkumas 1,34
atlankus *lankstus*: atłunkus 1,34
atlaužti: atłauʒiu 1,106
atleidimas: atłeydimas 1,107(2), 158; atłaydimas 3,420; atłaydamas 3,251 [atłaidimas 5,215]; *acc. sg.* atłeydinu 3,251 [atłeydimu 4,172]
atleisti: atłeydʒiu 1,107(2),145,158; 3, 251, 386; *f.* atłeyſtina 3,79
atlenkti: atałinkiu 1,105; atłynkiu 3,245
atlikti: atliekiu 3,342; atliekmi 1, 138; 3,342; atlieku 3,553; atlikis 1, 139; 3,342,537
atlipyti: atlipiu 1,106; 3,246,254
atlipti: atlimpa 3,247
atloti: atłoiu 1,108; atłoia 3,253
atmaina: atmayna 3,247,248,353
atmainas: atmaynas 1,106; 3,247
atmainymas: atmaynimas 1,106; 3,248
atmainingas: atmayningas 1,144
atmainyti: atmaynau 1,106; 3,99, 234,248(2); atmaynitas 3,60
atmainytinai: atmaynitinay 3,248
atmainytojas: atmaynitoias 1,106; 3,60,247
atmana, atmena *atsiminimui duotas daiktas*: atmana 3,283(2)
atmatas: atmatas 3,252
atmeldimas: atmeldimas 3,251
atmesti: atmetu 1,108; 3,247,490, 495; aimetu 3,253 [atmetu 4,173]; atmeſtas 1,108; 3,495; atmetamas 3,252; atmeſtinas 3,252
atmestinis: atmeſtinis 1,108
atmetalas: atmetałas 3,248
atmetimas: atmetimas 1,106; 3, 489,495
atmetinėti: atmetineiu 1,108
atmetis: atmetis 1,106
atmėtyti: atmetau 1,106
atmieruoti: atmieruoiu 1,106
atminimas: atminimas 1,149; atmenimas 3,365 [atminimas 4,256]
atminkštėti: atminßtu 3,247 [atminkſztu 4,169]
atminkštinti: atminkßtinu 3,247
atminti: atmenu 1,118; 3,283,323, 365; atamenu 1,149; 3,489; atmenus 3,283; atmenamas 3,283; atmintinas 1,118; 3,283
atmintinai: atmintinay 1,118
atmintinė *atminos*: atmintine 3,283
atmintis: atmintis 1,118; 3,283
atmintojas: atmintoias 3,365
atmirkčioti: atmirkćioiu 1,106
atmojimas: atmoimas 3,246,247
atmoti: atmoiu 3,246
atmurmėti: atmurmet 3,248; atmurmu 1,109
atmušėjas: atmuśieias 1,107
atmušimas: atmuśimas 3,243
atmušti: atamußu 1,105; atmußu 1,107; 3,243(2); atmußus 3,242
atnaujinimas: atnauinimas 3,249; atnauijnimas 3,375
atnaujinti: atnauint 3,375; atnauinu 1,106,107; 3,248,512; atnauintas 3,249
atnaujintojas: atnauitoias 3,248
atnerti: atneriu 1,108
atnešti: ataneßu 1,149; atneßu 3, 364
attokus 3,246 žr. atstokus

atpečėtyti: atpećietiiu 3,249
atpigti: atpingu 1,136; atpigu 1, 136; atpigſtu 3,441
atpildymas: atpildimas 1,86; 3, 189(2)
atpildyti: atpildʒiu 1,86,108,109; 3, 44,189
atpirkėjas: atpirkieias 1,106; 3, 246
atpirkimas: atpirkimas 1,106(2); 3,246,263
atpirkti: atpirku 1,106; 3,246; atpirkamas 1,106
atpjauklas: atpiauklas 3,252; atpiaukłas 4,173
atpjauti: atpiauiu 1,106,108; 3, 252
atpjovėjas: atpiaweias 1,108
atplėšti: atpłeśiu 1,107; 3,247(2)
atpulti: atpuołu 1,107; 3,249(2); atpuołus 3,249; atpuołys 1,107
atpuolimas: atpuolimas 1,107
atpuolis: atpuolis 1,107; 3,243, 249(2)
atpūtimas: atputimas 3,244
atraikyti: atraykau 1,106
atraityti: ataraytitas 3,21
atrakinti: atrakinu 1,106
atramstyti: atrumſtau 1,107
atrašas: atraßas 1,107; 3, 249
atrašyti: atraßau 1,107; 3,249
atrašytojas: atraśitoias 3,4
atremti: ataremiu 1,107
atriekti: atriekiu 1,106
atrinkėjas: atrinkieias 1,124; 3,303
atrinkimas: atrinkimas 1,124; 3,303
atrinkti: atrinku 3,303
atristi: ataritu 1,109(2); atritu 3,254
atrišti: atrißu 1,109; 3,254
atrodyti: *atkalbinėti*: atradiiu 1,108
atsakymas: atſakimas 1,106; 3, 250(2),487
atsakinėti: atſakineiu 1,106
atsakyti: ataſakau 1,106; atſakow 1,107; atſakau 3,245, 250; atſakitas 3,245; atſakus 1,158
atsakytinė *orakulas*: atſakitine 3, 250
atsakytojas: atſakitoias 3,4,250
atsėdėti: atſedʒiu 3,253
atsegimas: atſegimas 1,107
atsegti: atſegu 1,107; 3,249,380
atseikėti, atsaikyti: atſeykiu 3, 248; atſaykiu 4,169
atsidovanoti: atdowanoius 3,244 [atſidowanoiu 5,209; atſidowanoius 4,116]
atsiduoti *kvepėti*; *pasišvęsti*: atſiduomi 3,281; *g. pl. f.* atſidawuſiu 3,105
atsidūsėjimas: atſiduſeimas 3,474
atsidusimas: atſiduſimas 1,191
atsidusti: atſiduſtu 1,191
atsidvėsimas: atſidweſimas 1,105(2); 3,244
atsidvėsti *atsikvėpti*: auſidweſt [atſidweſt] 3,507; atſidweſiu 1,105(2); 3,244; atſidweſius 3,244
atsigaivinimas: atſigaywinimas 3,256
atsigaivinti: atſigaywinu 1,113; 3, 256
atsigauti *atsikeršyti*: atſigaunus 1,84
atsiginti: atſiginus 1,107
atsigręžti: atſigriʒiu 3,251
atsiilsėjimas: atsiiłſeimas 1,107
atsiilsėti: atſiilſiu 1,105,107; atſitilſiu 3,250 [atſiilſiu 4,171]; atſilſis 3,250; atſiiłſius 3,250
atsijauninimas: atſiiauninimas 3, 248
atsijauninti: atſiiauninu 1,106; 3, 248; atśiiauninu 3,248
atsikąsti: atſikundu 3,245
atsikrėsti: atſikrećiu 1,117
atsikvėpti: atſikwept 3,507

atsiliepimas: atſilieipimas 1,105; atſiliepimas 3,69
atsiliepti: atſiliepiu 3,255; atśiliepiu 3,280; atſiliepia 3,231,243,387; *imp.* atſiliepe 3,280
atsilikimas: atſilikimas 3,553
atsilikti: atſiliekmi 3,552
atsilsis *atilsis*: atſilſis 3,250
atsimainymas: atſimaynimas 1,144
atsimainyti: atſimaynau 3,248; atſimaynus 1,144; atſimaynis 3,539
atsimesti: atſimetus 1,34
atsiminimas: atſiminimas 1,186; 3, 458
atsiminti: atſimenu 1,113,186; 3, 458
atsimušti: atsimußa 3,243; atsimußus 1,107
atsinaujinimas: atſinauinimas 1,107
atsinaujinti: atſinauinu 1,106,107
atsiprisiekti *išsižadėti, atsisakyti*: atſipriſiekiu 1,107
atsisagyti: atſiſagau 1,156
atsisakymas: atſiſakimas 1,105; 3,3
atsisakyti: atſiſakau 1,110
atsisiekimas: atſiſiekimas 3,251
atsisiekti *išsižadėti, atsisakyti*: atſiſiekiu 3,251
atsiskėlimas: atſiſkielimas 1,108; aſiſkielimas 3,254
atsiskelti: atſiſkiełys 1,108
atsiskirdinėti: atſiſkirdineiu 1,159
atsiskirstymas: atſiſkirſtimas 1,159
atsiskirti: atſiſkiris 3,247
atsislinkti: atſiſlinkiu 1,106
atsispyrėjas: atſiſpireias 1,107
atsispyrimas: atſiſpirimas 1,197; 3,249,267
atsispirti: atſiſpiriu 1,197; 3,267, 536; atſiſpirius 1,107; 3,249
atsistoti: atſiſtoiu 3,464
atsišaukti: atſißaukiu 1,109; 3,3
atsiteisti: atſiteyſtu [atsiteysiu] 3, 243; atſiteyſiu 3,381
atsitraukimas: atsitraukimas 1,24
atsitraukinėti: atſitraukineiu 1,104
atsitraukti: atſitraukiu 1,15,106, 108; 3,252
atsivėdinti: atſiwedʒiu 3,240
atsivėrimas: atſiwerimas 3,390
atſiwerimas 3,254 žr. atsvėrimas
atsiverti: atſiweriu 1,156; atſiweria 3,390; atſiwerius 3,290
atsivėsimas: atſiweſimas 3,245
atsivėsinti: atſiweſinu 1,46
atsižadėjimas: atſiʒadeimas 1,108; 3,505; atſiʒadeimas [atſiʒadeimas] 3,252
atsižadėti: atſiʒadu 1,108,202; 3,252
atsižadinimas: atſiʒadinimas 3,3
atsižadinti *atsišaukti, atsiliepti*: atſiʒadinu 1,110; 3,3
atsiženklinti: atſiʒinkiint 3,256
atsižvelgti: atſiʒwilgiu 1,100; atiiʒwilgiu 3,257 [atſiźwilgiu 4,176]
atskaityti: atſkaytau 3,247
atskaluo *atskalūnas*: atſkałuo 1,108
atskėlimas: atskielimas 4,174
atskelti: atſkielu 1,108
atskeltinis: atſkieltinis 1,108
atskyrimas: atſkirimas 3,105,244, 246,400,499
atskirti: atſkiriu 1,105(2),106,199, 291[=201]; 3,242,244,499; atſkirius 3,246
atskridimas: atſkridimas 3,363
atskristi: atſkrindu 3,363
atslūgimas: atſługimas 3,465
atslūgti: atſługſtu 3,442; atſługo 3,465; atſługis 3,465
atspardyti: atſpardau 3,254
atspėjis *atsikirtimas*: atſpeis 3,250
atstatymas: atſtatimas 3,250
atstatyti: atſtatau 3,252

atžaisti: atʒaydʒiu 3,244
atželas *atžala*: atʒielas 3,251
atželimas: atʒielimas 3,251
atželti: ataʒielu 3,251
atžiopčiomis: atʒiopćionis 3,256 [atźiopćiomis 5,219]
atžiovauti: atʒiawauiu 3,256
atžvilga *apsižvalgymas*: atʒwilgu [atʒwiłga] 3,258
atžvilgis: atʒwilgis 1,205; atʒwił-gis 3,511 [atźwilgis 4,363]
audaklas, audeklas: audakłas 3, 1,4,7,55,443,547; *acc. sg.* audak-łu 3,199; audekłu 3,273
audėja: audieia 1,180; audeia 3,443
audėjus: audieius 1,180; 3,443; au-dieiaus 1,180; 3,443
audimas: audimas 3,443
augalystė *augalotumas*: augaliſte 1,187; 3,461
augalotai: augałotay 3,26; augała-tay 3,461
augalotas: augałatas 1,187; 3,26, 379,461; augałotas 5,317
auglas *ūgis*; *gražumas*: augłus 3,379(2) [augłas 5,317,318]
augłus 3,379 žr. auglas
augti: augu 1,82,156; 3,194,311, 381,389; auga 3,8,360; augus 3, 19,138; augis 1,157; 3,77; *n. pl.* augu 3,536; *f.* augunti 3,8; *g. sg.* auguncios 3,7
auklė: aukłe 1,77
auklėjimas: aukłeimas 3,493
auklėti: aukłeiu 1,121; 3,493
auklėtinis, -ė: aukłetinis 3,493; aukłetine 3,493
auklėtojas, -a: aukłetoias 1,121; aukłetoia 1,121
auksadailė *auksakalystė*: aukſadayłe 3,547
auksadailys: aukſadaylis 3,547
auksadarys *alchemikas*: auxada-ris 3,2
auksas: aukſas 1,216; 3,547; *g. sg.* auxo 1,65,120,216; 3,2,53,287,540; aukſo 1,216; 3,513,547; aukſa 3, 547; auro 3,23 [auxo 5,19]; *i. sg.* aukſ(u) 1,216; ankiu 3,268 [aukſu 4,185]
auksavietė: aukſawiete 3,547
auksinas: *toks pinigas*: aukſinas 3,547(2)
auksinas, -a: aukſinas 1,216; [3, 547; auxinas 3,322; *n. pl.* aukśini 3,163; *g. pl.* auxinu 3,2; *f.* aukſina 3,527; *n. pl.* aukſinos 3,194
auksinykas: *g. pl.* aukśiniku 3,450
aukßinis 3,114 žr. aukštinis
aukšlys *iš žievės susuktas indelis uogoms rinkti*: aukßlis 3,100
aukštai: aukßtai 1,86; aukßtay 3,73,511; aukßćiaus 3,510
aukštas, -a: aukßtas 1,21,203; 3, 506(2); *f.* aukßta 3,404; *g. sg.* aukß-tos 3, 461; *n. pl.* aukßtos 3,182; aukßteſnis 1,203; 3,507; aukśćiay-ſias 3,199 [aukśćiauſias 5,172]; aukßtaſis 1,86
aukštybė: aukßtibe 1,32[=42],153, 203; 3,506
aukštienykas: aukßtienikas 1,205; 3,512
aukštyn: aukßtin 1,205; 3,471, 511(2),512
aukštinė *stakta*: aukßtine 1,128
aukštyniekai (*adv.*): aukßtiniekay 1,197; 3,512
aukštinis: aukßinis [aukſʒtinis] 3, 114
aulas: aułas 1,11; 3,30
aure: auria 1,114
aurenai (*adv.*) *antai*: aurianay 1,114
auselė: auſełe 1,184
ausikaras: auſikaras 3,198

ažudengti: aʒudingiu 1,125,130,208, 211; 3,437,520,530,534; aʒudinktas 1,87; aʒudingtas 1,130; *f.* aʒudingiunti 3,92
ažudėti: aʒudemi 1,208, 209
ažudirbimas: aʒudirbimas 3,504
ažudirbti: aʒudirbu 1,61,202; 3, 528,531; aʒudirbtas 3,504
ažudrabstyti: aʒudrabſtit 3,526
ažudraudimas: aʒudraudimas 3,3, 527
ažudrausti: aʒudrauſt 3,532; aʒudraudʒiu 1,207; aʒudrauſtas 3,519
ažudrebėti: aʒudrebu 1,207
ažudrėksti: aʒudrekſt 3,53
ažudrėskimas: aʒudreſkimas 3,516; aźudrekſimas 4,366
ažudrūtinti: aʒudrutinu 1,212
ažuduoti: aʒuduomi 1,207,211; 3, 9,63,199,516(4),531; aʒudomi 3,3; aʒuduotas 1,211; aʒuduotas 3,532
ažuduotojas: aʒuduotoias 3,199
ažudžiūti: aʒudʒiuſtu 1,210,212; aʒudʒiuwo 3,526; aʒudʒiuwis 1,212
ažueiga: aʒueyga 3,530
až(u)eiti: aʒeymi 1,90; aʒueymi 1,206
ažuėjimas: aʒueimas 3,489,530
ažuėmimas *užėmimas, nuomojimas:* aʒuiemimas 1,168; 3,189
ažugauti *atimti:* aʒugaunu 1,206; 3,359,529
ažugavėnios: aʒugawenias 1,80,210; aʒugawenios 3,172
ažugavėti: aʒugawiu 3,515,528
ažugavėtinis, -ė: aʒugawetinis 3,172; aʒugawetine 3,489
ažugavimas: aʒugawimas 3,348 [aźugawimas 4,243]
ažugėdinti: aʒugiedinu 1,211; 3, 534
ažugesinti: aʒugieſinu 1,185,207
ažugesti: aʒugieſis 3,69
ažugydyti: aʒugidʒiu 1,207
ažugynimas: aʒuginimas 1,210
ažuginti: aʒuginu 1,210; aʒugina 3,247
ažugrausti: aʒugraude 3,518
ažugriebti: aʒugrebt 3,517 [aźugrebt 5,428]
ažugriuvimas: aʒugriuwimas 1,210
ažugrūdymas *užgrūdinimas:* aʒugrudimas 3,81,154
ažugrūdinti: aʒugrudinu 1,207
ažugrūdyti *padaryti kietą:* aʒugrudʒiu 3,154
ažugulda: aʒugułda 3,519
ažuguldymas: aʒuguldimas 1,209; 3,519
ažuguldyti *pradėti ką daryti:* aʒuguldʒiu 1,211; 3,519
ažuguldytinis *įkaitas, užstatas:* aʒugulditinis 3,519
ažuguldytojas *įsteigėjas:* aʒugulditoias 1,209; 3,64
ažuimti *skolintis; užimti:* aʒuimu 1,213; 3,528,532
ažukaba: aʒukaba 3,533
ažukabinti: aʒukabinu 3,533
ažukabaris *kengė:* aʒukabaris 3,533
ažukaisti: aʒukayſtu 1,210
ažukaištis: aʒukayßtis 3,155
ažukalbėti: aʒukałbu 1,209
ažukalbis: aʒukałbis 1,209
ažukalninis: aʒukalninis 3,517
ažukasti: aʒukaſu 1,151,207,208; *f.* aʒukaſta 3,518
ažukąsti: aʒukundu 3,518
ažukamšyti: aʒukumßau 3,533
ažukeikėjas: aʒukieykieias 1,208
ažukeikimas: aʒukieykimas 1,208; 3,519
ažukeikti: aʒukieykiu 1,208; 3, 519(2)
ažukeiktojas: aʒukieytoias [aʒukieyktoias] 3,519 [azukieytkoias 5, 430]

ažukibinti: aʒukibinu 1,157
ažukietėti: aʒukieteis 1,208,212; 3,533
ažukimimas: aʒukimimas 1,12,113; 3,30
ažukimšimas: aʒukimśimas 3,532
ažukimšti: aʒukimßu 3,533
ažukimti: aʒukimſtu 1,104,113; 3, 30; aʒukimis 1,104,113; 3,30
ažukirsti: aʒukiertu 1,206; 3,515, 529(2)
ažukirtimas: aʒukirtimas 1,206
ažuklysti: aʒukliſtu 1,84
ažukliudyti: aʒukliudʒiu 3,533; aʒukluditas 3,357
ažukloti: aʒukłoiu 3,533
ažukratyti: aʒukratau 1,212
ažukrėsti: aʒukreſt 3,527; aʒukrećiu 3,527,528; aʒukrećius 3,365, 528; aʒukreſtas 3,527
ažukurti: aʒukuriu 3,311 [aźukuriu 4,216]
ažukurtinti: aʒukurtinu 1,207
ažukviesti: aʒukwiećiu 3,527
ažulaikymas: aʒułaykimas 3,515(2)
ažulaikyti: aʒułaykau 1,206; 3, 515(2); aʒułaykus 3,515; aʒułaykomas 3,50
ažulaistyti: aʒułayſtau 1,209
ažulaužyti: aʒułauʒau 1,208; 3,190
ažulaužti: aʒułauʒiu 3,190
ažuleisti: aʒułeydʒiu 1,210; aʒułaydʒiu 3,528
ažulenkti: aʒułinkiu 1,208; aʒułynkiu 3,190,517; aʒułinktas 1,209; aʒułynktas 3,80,190,520
ažulieti, ažulėti: aʒułeiu 3,521
ažulipyti: aʒulipiu 3,521,524
ažulopyti: aʒułopiu 1,209
ažulūžti: aʒułuʒis 1,208
ažumaišymas: aʒumayśimas 1,209; 3,384(2)
ažumaišyti: aʒumayßau 1,207; 3, 384
ažumaris: aʒumaris 1,209
ažumaršiai: aʒumarśiey 3,525
ažumąstytis *susimąstyti*: aʒumuſtauſi 3,524
ažumatas *priekaištas*: aʒumatas 3, 530
ažumegzti: aʒumeʒgu 3,517
ažumerkti: aʒumerkiu 1,209
až(u)mesti: aʒumetu 1,211; 3,134, 441,529,533; aʒumeru 3,421 [aźmetu 4,298]; aʒumeſtas 1,153[=155], 211,213; 3,421
ažumestinis: aʒumeſtinis 1,211
ažumeteklis *durų rankena*: aʒumeteklis 3,104
ažumetimas: aʒumetimas 3,530
ažumigdyti: aʒumigdit 3,463
ažumigti: aʒumigt 3,463; aʒumiegmi 1,117,187,212; 3,464
ažumìnti: aʒuminu 1,212
ažumiršėlis: aʒumirśielis 3,525
ažumiršimas: aʒumirśimas 1,210; 3,525
ažumiršti: aʒumirßtu 1,210; 3,525; aʒumirśis 1,210; aʒumirßtas 3,525
ažumirštinai: aʒumirßtinay 3,525
ažumirti *apmirti*: aʒumirßtu 3,522
ažumokėjimas: aʒumokieimas 1,48; 3,526; aʒumokieymas 1,210; aʒumokieijmas 3,60
ažumokestis: aʒumokeſtis 3,526
ažumokėti: aʒumoku 1,132,210; 3, 364; aʒumokamas 1,123; *f.* aʒumokama 3,90
ažumokėtojas: aʒumokietoias 3,298
ažumūravoti: aʒumurawot 3,524
ažumušėjas: aʒumuśieias 1,35,78, 157,206; 3,168,279,383; *g. pl.* aʒumuśieiu 3,383
ažumušimas: aʒumuśimas 1,78,157, 206; 3,279, 383, 514

ažumušinėti: aʒumuśineiu 1,213
ažumušis *užmušimas, nužudymas*: aʒumuśis 3,168
ažumušti: aʒumußt 3,523; aʒumußu 1,50,138,157, 206; 3,94, 383; aʒumuſtu 3,514 [aźumuśiu 4,364]; aʒumußa 3,9; aʒumuśie 3,4; aźumußtas 3,94
ažunaginė: *f.* aʒunagine 3,524
ažunešti: aʒuneßu 1,209
azunſtakłes 5,95 žr. ažustoklė
ažuodinis *poodinis*: aʒuodinis 3,530
ažuodis: aʒuodis 3,530
ąžuolavabuolis *karkvabalis*: vʒuoławabuolis 1,12
ąžuolas: vʒuołas 1,19; 3,44; *g. sg.* vʒuoło 1,19
ąžuolija: vʒuoliia 1,19
ąžuolinas *ąžuolinis*: vźuolinas 5,57
ąžuolynas: vʒuolinas 1,19; 3,45
ąžuolinis: vʒuolinis 1,19; 3,31,45; vʒuolins 3,66; vźuolinis 4,46
ažupadėdinėti *padėti, pagelbėti*: aʒupadedineiu 1,197
ažupadėti *praturtinti*: aʒupademi 1,213
ažupainiojimas: aʒupaynioimas 3, 534
ažupainiotai: aʒupayniotay 3,534
ažupainioti: aʒupayniot 3,517; aʒupayniotas 3,534
ažupakalinis: aʒupakalinis 3,451
ažupakalis: aʒupakalis 1,183; *g. sg.* aʒupakalo 3,341
ažupakalis (*adj.*) *užpakalinis*: aźupakalis 4,320
ažupečis: aʒupećis 3,526
ažupentis: aʒuupintis 3,193 [aźupintis 4,128]
aʒuperiimas (?) 1,164
ažupylimas: aʒupilimas 3,532
ažupilti: aʒupiłu 1,212; 3,532
ažupinti: aʒupinu 3,526
ažupirkėjas: aʒupirkieias 3,3,520
ažupirkimas: aʒupirkimas 3,3,520
ažupirkti: aʒupirku 3,3,520; aʒupirku 3,263 [aźupirku 4,181]
ažupjauti: aʒupiauiu 3,520
ažupis (-ys?): aʒupis 3,529
ažupleišymas: aʒupłeyśimas 3,225; *g. sg.* aʒupleyśimo 3,225
ažupleišyti: aʒupłeyśitas 3,226
ažuplėkinti *apnešti dumblu*: aʒupłekinu 1,209
ažuraizgyti: aʒurayʒgau 1,210,212; 3,526
ažurakinimas: aʒurakinimas 1,209; 3,523
ažurakinti: aʒurakinu 1,209; 3, 524(2); aʒurakinamas 3,522; aʒurakintas 1,209; 3,523,533
ažuramtis *skląstis, velkė*: aʒurumtis 1,210
ažurašas: aʒuraßas 1,210; 3,39; aʒuraßas 3,526
ažurašyti: aʒuraßau 1,210; 3,526(2); aʒuraßo 3,63
ažuremti: aʒuremiu 1,210
ažuretėti: aʒureteis 1,208
ažuriekti: aʒuriekiu 3,530
ažuriestaplaukis: aʒurieſtaplaukis 3, 101
ažuriesti: aʒuriećiu 3,101; *n. pl. m.* aʒurieſti 3,101
ažuriestojas: aʒurieſtoias 3,101
ažurietėjas: aʒurieteias 3,101
ažurietimas: aʒurietimas 3,101; *g. sg.* aʒurietimo 3,101
ažuristi: aʒuritu 1,151,212(2)
ažurišimas: aʒuriśimas 3,533
ažurišti: aʒurißu 3,534; aʒurißtas 3,533
ažurubežinis: aʒurubeʒinis 3,517
ažurudėti *užrūdyti*: aʒurudu 3,528; aʒurudeis 3,528

ažusakymas: aʒuſakimas 1,208; 3, 3,518,527(2); *g. sg.* aʒuſakimo 3,464
ažusakyti: aʒuſakau 1,208,210; 3, 3,65,396; aʒuſagau 3,519 [aʒuſakau 4,368]; aʒuſakitas 3,189,527; aʒuſakitas 3,519
ažusakytojas: aʒuſakitoias 3,66
ažusakuojimas: aʒuſakuoimas 3,196
ažusakuoti *užlipdyti sakais*: aʒuſakuoiu 1,116,211; 3,196,531
ažusėdinėti: aʒuſedineiu 1,211
ažusegimas: aʒuſegimas 1,210
ažusegti: aʒuſegu 1,210; 3,526
ažusėjimas: aʒuſeimas 3,530
ažusekti *uždžiūti*: aʒuſekis 1,210
ažusenėti: aʒuſeneis 1,212
ažusėsti: aʒuſedu 3,530
ažusėti: aʒuſeiu 3,530
ažusidarymas: aʒuſidarimas 3,533
ažusidegimas: aʒuſidegimas 3,517
ažusidegti: aʒuſidegu 1,207,210; 3,380; aʒuſidegu 3,525; *imp.* aʒuſidegie 3,517
ažusidengti: aʒuſidingiu 3,519
ažusidrūtinti: aʒuſidrutinu 1,166
ažusielavartinti: aʒuſieławartinu 1, 207
ažusiėsti: aʒuſiemi 1,160
ažusigeisti: *imp.* aʒuſigieyde 3,514
ažusigerti: aʒuſigieriu 3,526
ažusigynimas: aʒuſiginimas 3,526
ažusiginti: aʒuſiginu 3,526
ažusigulti: aʒuſigulu 1,209
ažusikalbėti: aʒuſikałbeio 3,385
ažusikeikti: aʒuſikieykiu 3,519
ažusikietėti: aʒuſikieteis 1,166
ažusikietinti: aʒuſikietinu 1,166
ažusikirsti: aʒuſikirto 3,532
ažusikirtimas: aʒuſikirtimas 3,532
ažusikrėsti: aʒuſikrećiu 3,527,528
ažusilaikyti: aʒuſiłaykau 1,149,172, 206; 3,418

ažusileidimas: aʒuſileydimas 1,206; aʒuſiłeydimas 3,514,528
ažusileisti: aʒuſiłeydʒiu 3,528,534; aʒuſiłeydʒia 3,514 [aźuſiłeydźia 4, 365]
ažusiliepsnoti: aʒuſiliepſnuoiu 1,197
ažusilieti, ažusilėti: aʒuſiłeia 3,521(2)
ažusimylėti *pamilti*: aʒuſimiłet 3, 388
ažusimojimas: aʒuſimoimas 3,523
ažusimoti: aʒuſimoiu 3,523
ažusirašymas: aʒuſiraśimas 3,526
ažusirašyti: aʒuſiraßau 3,526
ažusiraudonimas: aʒuſiraudanimas 1,210
ažusiraudonuoti *parausti*: aʒuſiraudonuot 3,526; aʒuſiraudanuoiu 1, 206,210
ažusirgti: aʒuſirkt 3,515
ažusisenti *susenti*: aʒuſisenu 1,212
ažusisielauti: *praes.* aʒuſiſiełau 1, 207
ažusiskolinti: aʒuſiſkolinu 1,207
ažusisodinėjimas: aʒuſiſodineimas 1, 211
ažusistabdymas: aʒuſiſtabdimas 3, 531
ažusistabdyti: aʒuſiſtabdʒiu 3,531
ažusistatyti: aʒuſiſtatau 1,211
ažusisvečiauti: aʒuſiſwećiaut 3,517
ažusiturėjimas: aʒuſitureimas 1,138; 3,340
ažusiturėti: aʒuſituriu 3,277,532; aʒuſituris 1,138
ažusiturinėti: aʒuſiturineiu 1,137
ažusivėrimas: aʒuſiwerimas 1,212
ažusivogti *pasislėpti*: aʒuſiwagiu 3 520
ažuslėpėjas: aʒuſtepeias 3,134 [aźusłepeias 4,95]
ažuslėpti: aʒuſłepiu 1,212; 3,13‹

ažutuskenti *užmušti*: aǯutuſkienu 1, 208
ažutvėrimas: aǯutwerimas 1,207
ažutverti: aǯutweriu 1,207; 3,517
ažuvaizda: aǯuwayʒda 3,421
ažuvalstyti *apsaugoti, stabdyti*: aǯuwalſtau 1,212
ažuvaryti: aǯuwarau 1,207,210
ažuveizda: aǯuweʒda 3,440 [aźuweyzda 4,312]
ažuveizdėjimas: aǯuweyʒdeimas 1, 114; 3,312
ažuveizdėti: aǯuweyʒdǯiu 1,206
ažuveizdėtojas: aǯuweyʒdetoias 1, 114,128,174; 3,24,129,314,321,421, 439,508; aʒuweyʒdetoias 3,312 [aźuweyzdetoias 4,217]
ažuveizdinėti: aǯuweyʒdineiu 1,114
ažuveizdystė: aǯuweyʒdiſte 1,174
ažuverti: aǯuweriu 1,212; 3,524; aǯuwertas 3,533
ažuvežimas: aǯuweǯimas 3,533
ažuvydėjimas: aǯuwideimas 1,98
ažuvydus: aǯuwidus 1,98
ažuvynioti: aǯuwinioiu 1,213
ažuvožti: aǯuwoǯiu 3,190,437
ažuželti: aǯuǯelu 3,32; aǯuǯielu 3, 152
ažužibinti: aǯuǯibinu 1,212
ažužiebti: aǯuǯiebiu 3,381
ažužymėjimas: aǯuǯimeimas 3,523
ažužymėti: aǯuǯimiu 1,210; *f.* aǯuǯimeta 3,437
ažužymyti: aǯuǯimiiu 1,91
ažužudyti: aǯuǯudǯiu 3,532

B

bačka: bacʒka 3,10
bačkelė: bacǯkiełe 3,10
badas: badas 1,35; 3,68; *i. sg.* badu 3,68,179,181,456,500,522
badyti: badau 1,56; 3,20,111,447; budau 3,426 [badau 4,302]; bado 3,111; badoma 3,117
badymas: badimas 3,107
baduoti: baduoiu 3,68,181
baidyklė: baydikłe 1,175; 3,424
baidymas: baydimas 3,424
baidyti(s): baydau 1,124,175; 3, 300,424,447; baydauſi 2,151
baigimas: baygimas 3,117
baigti, beigti: baygiu 1,22,23,60, 109,167; 3,50,116,117(2); beygiu 3,49
baikščiai: baykßćiey 3,20
baikštis *įrankis musėms baidyti*: baykśtis 5,219; bau[kśtis] [=baykśtis?] 3,257
bailiai: bayley 3,20
bailybė: baylibe 3,20
bailintis: baylinuoſi 1,182
bailus: bayłus 1,124; baylus 3,20 [bayłus 5,17]
baimė: bayme 1,95,124,182; 3,20(2); *g. sg.* baymes 3,11; *i. sg.* baymi 3, 20; baymy 3,20
baisa *baimė*: bayſa 1,175; 3,150, 424
baisėjimas: bayſeimas 3,539
baisėtis: bayſiuoſi 3,539
baisiai: bayſiey 3,424,523
baisybė: bayſibe 1,92,175; 3,150, 424
baisinykas: bayſinikas 3,263
baisinti: bayſinu 3,424,447
baisytis: bayſauſi 1,175
baisti: bayſtu 3,263
baisus, –, -u: bayſus 1,92,101,173,

C

citarista (*scom.*): citariſta 3,159
citras *citrinos medis*: cytras 3,39
citražaidys: citraʒaydis 3,39
citrinis: cytrinis 3,39(2)
cukras: cukras 1,16,73
cukravoti: cukrawoiu 1,16

Č

čebatas: *n. pl.* ćiabatay 1,167; cʒebatay 3,21; cʒiebatay 3,189; ciebatay 3,406
čebatorinė *batsiuvio staliukas*: ćiebatorinė 3,435
čebatorystė: ćiebatoriſte 3,435
čebatorius: ćiebatorius 1,177; 3,439; *g. pl.* ćiebatoriu 3,71,435
čėdyti: ćiediiu 1,178; ćiediju 3,62
čekas: ćiekas 1,17; 3,40; *g. pl.* ćieku 1,17
čemeriai: ćiemieriey 1,14; ćiemerey 3,34
čepčius: ćiepćius 1,17; ćiepcius 3,41
čepsėjimas: ćiepſeimas 3,296
čėra *taurė*: ćiera 1,17
čėrai: ćierai 1,40
čėraunykas: ćieraunikas 1,40
čėravoti: ćierawoiu 1,40
čer(e)pyčia *koklis*: ćierpićia 1,50; ćierepicia 3,91
čereslas *piniginė*: ćiereſłas 1,183; ćieraſłas 3,449
čerešnia: *n. pl.* cʒereśnios 3,448
čerevyka *moteriškas autuvas*: ćierewika 1,182
čerka: ćierka 3,39
čerkšti *čirkšti*: ćierśi 3,38
česnakas: ćieſnakas 3,42; *n. pl.* ćieſnakay 1,18
čėstavoti: ćieſtawoiiu 1,17
čestis: ćieſtis 1,184
čėtra *palapinė*: cietra 3,192; *acc. sg.* ćietru 3,383
četvergas: ćietwergas 1,19; ćietwiergas 3,43
čeverykas: ćiewerikas 3,448
čia: ćia 1,174,180,183; 3,55,152, 254, 421,442,449; cia 3,2,229 [ćia 4,2]
čiabuvis: ćiabuwis 1,103,183; 3, 239,378,449
čiagimis: ćiagimis 3,239; ciagimis 3,378
čiaukščiojimas: ćiaukśćiaimas 1,11
čiaukščioti *juoktis*: ćiaukśćiaiu 1,11
čiaukšėti: ćiaukśiu 3,105
čielas: ciełas 3,27; *g. pl.* ćiełu 3,120
čielybė: cielibe 3,26
čiepas: ćiepas 1,178; 3,433
čiepyti: ćiepiiu 1,178; ćiepiju 3, 433; ćiepitas 1,178
čiepytojas: ćiepitoias 3,433
čiepsėjimas: ćiepſeimas 3,296
čiepsėti *čieksėti*: ćiepſiu 3,296; ćiepſin 3,297 [ćiepſiu 5,251]; ćiepśius 3,296
čiepšiotinai: ćiepśiotinai 3,296
činšius: ćinśius 1,18; *g. sg.* ćinśiaus 1,18
čiobras: *n. pl.* ćiabrai 1,16; 3,39,161
čionai: ćionay 3,449
čypti: ćipiu 1,123
čirbti *čirkšti*: ćirbu 1,177; ćirku 3,429 [cirbu 5,358]
čirbus (*adj.*): ćirbus 1,177; 3,429
čirkšti: ćirßkia 3,38
čystai: ćißay 3,44 [ćiſtay 4,30]
čystas: ćiſtas 1,18; 3,44
čystybė: ćiſtibe 1,18
čystyti: ćiſtiiu 1,18
čyščius: ćiśćius 1,18

ćißay 3,44 žr. čystai

čiulkė *kojinė*: ćiulkie 3,436; *n. pl.* ćiułkies 3,96

čiulpti: ćiulpiu 1,162; 3,398

čiupinėjimas: ćiupineimas 1,76; ciupineimas 3,160

čiupinėti: ćiupineiu 1,76; 3,160

čiupinomis (*adv.*): ćiupinomis 3,48

čiūpoti: ćiupoiu 3,51

čiusta *tarytum*: ćiuſta 1,161; ciuſta 3,396 [ćniſta 4,279]

čiustai *kerėjimas*; *nuodai*: ćiuſtay 3,40(2)

čiustinykas, -ė *burtininkas, kerėtojas*: ćiuſtinikas 3,40; *g. pl.* ciuſtiniku 3,40; *n. sg. f.* ćiuſtinikie 3,40

čiustyti *kerėti, burti*; *nuodyti*: ćiuſtiju 3,40

čyžė: ciʒie 3,44; ćiʒie 3,303

čyžinykas: ćiźinikas 3,44,45

čyžinis: ćiźinis 3,44

čmutavojimas *juokavimas*: cʒmutawoimas 1,31

čmutavoti: cʒmutawoiu 1,31; cʒmutawoiu 3,61

ćniſta 4,279 žr. čiusta

D

daaugti: daaugu 1,23; 3,50; daaugis 1,24

dabaigti: dabaygis 1,93

dabar: dabar 1,23,47(2),98(2),180(2); 3,49,88,139,186,207,225,443(2)

dabartėl: dabartel 1,23; 3,49

dabinimas: dabinimas 3,74,138

dabintai (*adv.*): dabintay 3,138

dabinti: dabinu 3,74,138

dabojimas(is): daboimas 1,100; daboimaſis 3,295,458

daboti(s): daboiu 1,100; dabaiuoſi 1,100; 3,389; daboiuoſi 3,57,316, 458; dabuoioſi 3,160

dadirbinėti: dadirbineiu 1,23

dadirbti: dadirbu 3,48,50

daduoti: daduomi 1,22,24,85(2), 90[=89]; 3,47,187

daeidinėti: daeydineiu 1,22; 3,47

dagilis *varnalėša*; *kikilių šeimos paukštis*: dagilis 1,16,178; 3,44, 434; *g. sg.* dagilo 3,112

daglas (*adj.*): dagłas 3,179

daigymas: daygimas 3,107

daigyti: daygau 3,111

daiktaras *darbų surašytojas*: daik taras 1,29

daiktas: dayktas 1,19,70,161,168, 172; 3,45,52,64,66,80,105(2),127, 184,192,204,212,216,230,245,246, 289,305,349(2),394,408,420,467,471, 496,519,531,540,546,556; *g. sg.* daykto 1,153; 3,4,117,175,251,253(2), 550; *acc. sg.* dayktu 3,3,118,280, 516; *i. sg.* dayktu 1,48; 3,441,442; *n. pl.* daiktai 1,29; dayktay 1,173; 3,119,147,174,180,193,336,444; *g. pl.* dayktu 3,3(2),20,187,343,394(2),418, 430(2),520; daaktu 3,418 [dayktu 4, 296]; dayktū 3,559 [dayktu 5,464]; *acc. pl.* dayktus 3,21,418; *i. pl.* dayktays 3,60

daiktelis: daykteliey 3,394

dailė: dayłe 1,81; 3,24,61; *g. sg.* dayłes 3,62

dailiai: dayliey 3,62; dayley 3,438

dailidė: daylide 1,14; 3,24,35; *g. sg.* daylides 1,15; *g. pl.* daylidʒiu 3,24

dailidėlė: daylidełe 1,14

daugnoris: daugnoris 1,10

daužyti(s): dauʒau 1,181; 3,16; dauʒauſi 3,17,65,444,449

davėjas: daweias 1,20,44; 3,45

davesti: dawedu 1,25; dawiadamas 3,52

davimas: dawimas 1,20,44,79,118

davirti: dawerdu 3,52

dažymas: daʒimas 3,60; daʒimo 3,60

dažynė (dažinė?) *dažymo męnas*: daʒine 3,60

dažyti: daʒau 1,31,82; 3,60

dažytinis: daʒitinis 3,60

dažytojas: daʒitoias 1,31; 3,60

dažytuvė: daʒituwe 3,60

dažnai: daʒnay 1,18; 3,26,42,84,166, 194,453,476; daʒniaušiey 3,186

dažnas: daʒnas 1,18,34; 3,42,453

debesėlis: debeſelis 1,100; 3,232

debesingas: debeſingas 1,11,100, 101,125; 3,232

debesis: debeſis 1,11,100; 3,232

debesuoti: debeſuoia 1,11

dėdė: dede 1,176,198; 3,491; *g. sg.* dedes 3,426

dėdėnas: dedenas 3,491; *n. pl.* dedenay 1,198

dėdina: dedina 3,426,491

degėsis: degieſis 3,316

degimas: degimas 1,27,138; 3,73, 282,341,483

deginimas: deginimas 1,118; 3,266

deginti: deginu 1,118; 3,282; degina 3,1

degintojas: degintoias 3,282

degti: degu 1,37,118(2); 3,73(2), 282; degus 1,37; 3,69; degtas 3,483

degtinė: degtine 3,1

degutas: degutas 1,29; 3,57

degutinykas: degutinikas 1,29

deivė: deywe 3,20

dėjimas: deimas 3,216

dejuoti: deioiu 3,13

dėka: deka 1,29; *n. pl.* dekos 3,58

dekanas: dekanas 1,29

dekanystė: dekaniſte 1,29

dėkavojimas: dekawoimas 1,29; 3, 58

dėkavoti: dekawoiu 1,29; 3,58

dėkingas: dikingas [dekingas?] 1,20

dekretas: dekretas 1,202; 3,46,163, 404,504; *g. sg.* dekreto 3,99,270; *acc. sg.* dekretu 3,99,404

dėl: del 1,21,141,207; 3,7,61,64,68, 81,86,99(2),100,166(2),227,242,382

delčius[1] *delčia*: delćius 3,138

delčius[2] *dalytojas, matininkas*: delćius 1,29; 3,58,171

dėlė: dełe 1,122; 3,295

delija *senoviškas paltas*: deliia 1,20

dėl ko: delko 1,17,21; 3,41; del ko 3,227

delnas: dełnas 1,21; 3,46

dėl to: delto 1,21; del to 3,46

dengti: dingiu 1,135; dyngtas 3,393

dengtinis: dingtinis 3,111

derančiai: deruńćiey 3,90

derėjimas: dereimas 1,123,124,187; 3,26,235,461,536,559

derėti[1] *pritikti*: dera 1,37; 3,72

derėti[2] *augti*: derus 1,187; dereis 1,123

derinti: derinu 1,46; 3,87

derintojas, -a: derintoias 1,46,134; derintoia 1,46

dervė *derva*: derwe 3,413

dešims: dešims 1,29

dešimtas: dešimtas 1,28,29,165,179, 183; 3,86

dešimtas antras liekas *dvyliktas*: dešimtas vntras liekas 1,28

dešimtas liekas *vienuolika*: dešimtas liekas 3,86

dešimtas sekmas liekas *septyniolikta*s: dešimtas ſekmas liekas 1,165

dešimtas trečias *tryliktas*: dešimtas trećias 1,183

dešimtetas: dešimtetas 3,58

dešimtinė: dešimtine 3,58

dešimtinykas: dešimtinikas 3,58

dešimtis: *acc. sg.* dešimti 1,29; 3, 58; *n. dual.* dešimti 1,28; 3,55(2); *n. pl.* dešimtis 1,18,116,165,179; 3,42(2), 273(2), 290(2),401(2),449(2); dišimtis 1,121; deſimtis 3,119,435; *g. pl.* dešimtu 1,54; 3,273,401; deßimtu 3,102,103

dešinė: dešine 1,139; 3,343

dešra: deßra 1,52[=53],54; 3,101, 161

dešrinykas: deßrinikas 1,52 [=53]; 3,101

dėti(s): demi 1,54,60,143; 3,104, 197; deſti 3,110,216; deſtis 1,29; demieſi 3,315; deias 1,65; deiamas 3,124

dėtuvai *sūrių slėgtuvas*: detuway 1,183; 3,450

dėvėti: dewet 1,194

devyndešimtas: dewindešimtas 1,29

devynetas: dewinietas 1,29

devyni: dewini 1,29(2); 3,58; *acc. pl.* dewinis 1,29

devyniasdešimtis: dewiniasdešimtis 1,29

devyniolika: dewinialika 1,29; dewiniolika 3,58

devintadešimtnis *devyniasdešimtas*: dewintadešimtnis 1,29

devintas: dewintas 1,29(2)

devintas liekas *devynioliktas*: dewintas liekas 1,29

devintašimtnasis: dewintašimtnaſis 1,29

diamentas: diamentas 1,20; *g. sg.* diamento 1,20

dyba *stulpas*: diba 1,21

didelis, -ė: didalis 3,413; dideſnis 1,193; 3,273,479; *f.* dideſne 3,343

didybė: didibe 1,193,197; 3,317,422, 477,488

didyn: didin 3,311

didinimas: didinimas 3,466,477

didinti(s): didinu 3,466,471,477; didinuoſi 3,24,110; didintas 3,466

didis, -i (-ė), -u: didis 1,15,61,62,82, 193,197; 3,5,6,23,27,39,221,284,477, 488; didu 3,338 [didis 5,285]; *g. sg.* didʒio 1,35; *acc. sg.* didi 3,93; *g. pl.* didʒiu 3,20; *i. pl.* didʒieys 3,130; *f.* dide 1,60,84,112,193; 3,20,143(2), 262,333,438,472; *g. sg.* dides 1,96, 99; *g. sg.* didʒios 1,40; 3,161,400; *n. pl.* didʒios 3,179; didʒiauſias 1,90; 3,199

didysis, -ėja: didiſis 1,35,97; 3,9,61, 343,413; *f.* dideia 1,57

didumas: didumas 3,337,477

didžiagalvis: didʒiagalwis 3,69

didžiai: didʒiei 1,85; didʒiay 3,8; didʒiey 3,338, 488; didʒiaus 3,8,451

didžianamė *rūmai*: didʒianame 3,56

didžianosis: didʒianoſis 3,226

didžiapilvis: didʒiapilwis 3,24

didžiaturis *turtuolis*: didʒiaturis 3, 20

didžiauti: didʒiauiu 1,86,153; 3,110, 372; didʒiauius 1,32[=42],86

didžiavimas: didʒiawimas 1,32[=42]

didžiavyris: didʒiawiris 3,20

didžiavyriškis (*adj.*): didʒiawirißkis 3,20

didžiokas: didʒiokas 3,366,417

didžiūnas: didʒiunas 3,478; *n. pl.* didʒiunay 3,284; *g. pl.* didʒiunu 3, 56(2),99

diebeganay: 3,21 [=dieve ganai; =die beganai]

diebeſaugay: 3,21 [=dieve saugai; =die besaugai]

E, Ė

emala(s) *amalas*: emałas 1,71; 3, 88; emała 3,151
ėmimas: iemimas 1,46,73; 3,483, 512
epušė: epuśie 1,115
er *ar*: er 1,48; 3,1,4,43(2),90
erdvai: erdway 3,357
erdvas: erdwas 1,145; 3,357
erdvybė: erdwibe 3,357; *n. pl.* erdwibes 4,250
erdvumas: erdwumas 1,145
erelis: erelis 4,186
ergu *ar*: ergu 3,1
erkė: erkie 3,106
erškėčiuotas: erßkiećiuotas 1,14
erškėtynas: erßkietinas 1,14; 3, 34,89
erškėtinis: erßkietinis 3,34
erškėtis: erßkietis 3,68; *g. sg.* erßkiećio 3,89; *n. pl.* erßkiećiey 1,14; 3,34; *i. pl.* erßkiećieys 3,241
eržilas: erʒiłas 1,27; erǯiłas 3,421
esybė: eſsibe 1,48; 3,26,88,90; *g. sg.* eſsibes 3,87
esingai: eſsingay 3,90
esingas: eſsingas 3,90
ėsti: emi 1,47; 3,84,89; eſti 3, 284,377
ešerys: eśieris 1,113; *g. pl.* eiieru 3,263 [eśieris 4,181]
ežeras: eǯeras 1,47; eǯiaras 3,88; *g. sg.* eǯero 1,47
ežia: eǯia 1,79; 3,78,120; *acc. sg.* eǯiu 3,249; *acc. pl.* eźias 3,74
ĕžinis: eǯinis 3,170
ežys: eǯis 1,47; 3,86,88

F

falšavoti: fałßawoiu 1,30
falšierius: falśierius 1,30
falšius: falśius 1,30
falšyvas: fałśiwas 1,30
fara *parapijos bažnyčia*: fara 1,30
farba: farba 1,31; forba 3,165
farbatka *apsiuvas*: *n. pl.* farbatkas 1,31
fyga: figa 1,31; 3,61(4); *g. sg.* figos 1,31(2); 3,61
figūra: figura 3,123
fijolka *žibutė*: fiałka 1,31; fijołka 3,61; *g. sg.* fiałkos 1,31
fijolkininis: fijołkininis 3,61
filosofas: philaſaphas 1,76
flegma: flegma 1,31
flegmatikas: flegmatikas 1,31
forma: farma 3,62
formavoti: farmawoiu 1,31; formawoiu 1,67
fundamentas: fundamentas 1,40; 3,77; *acc. sg.* fundamentu 1,40
fundavojimas: fundawoimas 1,32
fundavoti: fundawoiu 1,32
funtas: funtas 1,32; 3,64; *g. sg.* funto 3,156; *acc. sg.* funtu 1,32; 3,64; fũtu 3,79; *n. dual.* funtu 3,35
furmonas: furmanas 1,32
furmonystė: furmaniſte 1,32
furmonyti: furmaniiu 1,32
futra *kailiniai*: futra 1,32; *acc. sg.* futru 1,32

gausinti: gauſinu 1,150; 3,229
gausus, -i: gauſus 3,51,229,414, 417; *f.* gauſi 3,83,128
gauti: gaunu 1,24,85; 3,50; gautas 1,85
gautojas: gautoias 3,185
gavėnia: gawenia 3,332; *g. sg.* gawenios 3,527
gavimas: gawimas 3,321
gėda: gieda 1,173,198; 3,420,490; *acc. sg.* giedu 3,160
gedėjimas: giedeimas 3,521
gedėti: giedet 3,521; giedʒius 3,521
gėdingai: giedingay 3,420,490
gėdingas: giedingas 1,173,198; 3, 420,490,508
gėdingystė: giedingiſte 1,198
gėdinti: giedinu 1,173; 3,420
gėdystė: giediſte 1,173
gėdiškas: giedißkas 1,173; 3,490
gėdytis: giedʒiuoſi 1,173,198; 3,490
gedulas, -a (*adj.*): *f.* gieduła 3,317; *n. pl. m.* gieduli 3,521
gedulingas: giedulingas 1,129; 3, 521(2)
gegužė *gegutė*; *gegužės mėnuo*: gieguʒie 1,41,68; 3,141; gieguʒe 3,80; *g. sg.* gieguʒies 1,78
geidimas: gieydimas 1,207; 3,117, 516
geidulingai: gieydulingay 3,28
geidulingas: gieydulingas 3,191
geidulys: gieydulis 1,12,88,138,207; 3,1,3,28,191,341,517; geydulis 3, 148; ſugieydulis 3,28 [ſu gieydulu 5,24]
geisti: gieydʒiu 1,23,88,185,207; 3, 28,48,319,558; geydʒiu 3,516; gieydʒius 3,28; gieyſtas 1,138; 3,341
gelbėjimas: giałbeimas 1,154
gelbėti: gielbiu 1,154; 3,374; gielbekit 3,374 [gielbekit 5,314]
gėlė: *n. pl.* giełes 3,309
geležiatraukis *kuris traukia geležį*: giełaʒiatraukis 3,161
geležiatrauktinis: *g. sg.* giełaʒiatrauktinio 3,161
geležiavietė *rūdynas*: giełaʒiawiete 3,541
geležinas, -a (*adj.*): *f.* gielaʒina 1,148; *n. pl. m.* giełaʒini 3,288
geležinykas: giełaʒinikas 3,103
geležinis, -ė: giełaʒinis 1,214; 3, 55,59,74,97,541; gielaʒinis 3,92, 144 [giełaźinis 4,102]; giełaʒynis 3,283; *i. sg.* giełaʒyniu 3,283; *f.* giełaʒine 1,32[=42],160; 3,98,102, 104,159,375; *n. pl.* giełaʒines 3,103
geležis: giełaʒis 1,212,214; 3,101, 117,541(2); giałeʒis 4,384; *g. sg.* giełaʒies 1,39,65; 3,53,392,541; *acc. sg.* gełaʒi 3,556; *i. sg.* gielaʒim 3,261 [giełaźim 4,179]; *i. pl.* giełaʒimis 3,104
gėlimas: gielimas 1,40; 3,78
geltonas: giełtanas 1,14,16; 3,552; gieltanas 3,552; *f.* giełtana 3,552; *acc. sg.* giełtanu 3,552
geltonyti: giełtoniju 3,551
geltonokas: giełtonokas 3,552
gelsti: giełſtu 3,301
gelumbė: gelumbe 1,52; giełumbe 1,176; 3,75,103,150; gełumbe 3, 427; [ge]lūbe 1,216; *g. sg.* gielumbes 1,176; 3,332; giełumbes 3,7(2), 427
gelumbinykas: gełumbinikas 3,427
gelumbinis: gełumbinis 3,427
geluo *geluonis*: giełuo 3,516
geluotas: giełuotas 3,516
genėti: gieneiu 3,14
genys: gienis 1,28
gentis: gintis 1,147; 3,130,378
gentystė: gintiſte 1,64,137; 3,130, 378
geradarymas: gieradarimas 3,47

geradarys: gieradaris 1,21,70

geradarystė: gieradariſte 1,22; 3, 47

geradėja: gieradeia 1,22(2); 3,29,47

geradėjystė: gieradeiſte 1,22; 3, 47; *acc. sg.* gieradeiſty 3,244; *acc. pl.* gieradeiſtes 3,472

geradėjystnybė: gieradeiſtnibe 3,164

geradėstnykas: gieradeſtnikas 3, 163

gerai: gierai 1,21,63(2),100,116,117; gieray 1,134,173,199; 3,8,36,42,198, 234,272,418,531; geriaus 3,110; gieriaus 1,72; 3,152,373; gieriauſiey 1,87

geranoris: gieranoris 1,187; 3,29; giaranoris 3,460

geras, -à, -a: gieras 1,15,21,22,25,63, 95,116,142,187; 3,36,47(2),115,158, 239,321,339,370; giaras 3,460; *g. sg.* giero 1,91,92,148,172; 3,184,217, 419,480; giaro 3,480; *n. pl.* gieri 3,239; *g. pl.* geru 3,239; *f.* giera 1,22; 3,119; *g. sg.* gieros 1,22(2); *neutr.* giera 3,207; giereſnis 1,72, 142; giereśnis 3,152; gieriaſnis 3,349; gieriauſias 1,87; 3,191

gėras *ėriukas*: gieras 3,84

gerbimasis: gierbimaſis 1,23

gerbti(s): gierbiu 1,82; gerbiu 3,432; gierbiuosi 1,23

gerdenimas: gierdenimas 3,386

gerdenti(s) *skelbti*: gierdenu 3,69, 238; girdena 3,77; gierdenaſi 3,386

gerdinykas *juokdarys*: gierdinikas 3,63

gėrėjimas(is): giereimas 1,57; giereimaſis 1,153 [=155]

gėrelis *ėriukas*: gierelis 3,84

gėrėtinai *su pasigėrėjimu*: gieretinay 3,379

gėrėtis: gieriuoſi 1,57,153 [=155]; 3,513; gieeriuoſi 3,109 [gieriuoſi 4,78]

gėrėtojasis: gieretoiaſis 3,132

gerybė *gerumas*; *dorybė*: gieribe 1,15,21; 3,36,47,158

gėrimas: gierimas 1,33; 3,290(2); *g. sg.* gierimo 1,204; 3,307; *acc. sg.* gierimu 1,126

gėringa *ėringa*: gieringa 1,62; 3, 125

gėris *gėrimas*: gieris 3,193

gėrius *džiaugsmas*, *linksmybė*, *smagumas*: gierus 3,110 [gierius 4,78]; gierius 3,132,158,379,452; *g. sg.* geriaus 3,110; gieriaus 3,132; gieraus 3,158 [gieriaus 4,103]; *i. sg.* gierium 3,158,379; *g. pl.* gieriu 3,158

gerklė: gierkłe 1,33,65; 3,66,133

gerti: gieriu 1,43,149; 3,51,129,295; gieriamas 3,297; giertinas 3,295

gertuvė *smuklė*: giertuwe 3,97

gertuvinis: giertuwinis 3,97

gertuvnykas *smuklininkas*: giertuwnikas 3,97

gėrūnas *smagumams atsidavęs*: gierunas 3,379

gesyti: gieſiu 3,67

gesti¹: gindus 3,404

gesti²: giſtu 3,67

gervė: gerwe 3,552; *n. pl.* gierwes 3, 130

gi: gi 1,52 [=53](2),114; 3,37(3), 51,100,139(5),285,490,495(2)

gydymas: gidimas 1,71; 3,150; *n. pl.* gidimay 1,71

gydyti: gidʒiu 1,71; 3,72,150; gidʒius 1,71

gydytinis: giditinis 3,151

gydytojas, -a: giditoias 1,71; 3, 39,118,151; *g. pl.* giditoiu 3,107, 253; *n. sg. f.* giditoia 3,151

gydytuvė *ligoninė*: gidituwe 3,151

H

I, Į, Y

įmirkyti: imirkiu 1,195
imti(s): imt 1,43; 3,107; imu 1,72(2),142,150,170; 3,17,119, 153,342; imuoſi 3,45,221; imus 3,16; imamas 3,346; *f.* imama 3,90; imtas 3,342(2)
įmušti: imußu 1,190; 3,471; imußtas 3,471
įnardyti: inardau 1,195
įnartinti: ınartinu 1,158; 3,10 386(2); inartintas 3,518
inberti: imberiu 3,490
inbraukas *sija, kartis*: imbraukas 1,21
inbraukimas *aptvaras, grindinys*: imbraukimas 1,21
indarymas *apmušimas*: indarimas 3,65
indarystė *vertingumas*; *orumas*: indariſte 1,24,28
indaryti *padaryti, įdėti*: indarau 3,486
indarus *vertingas, patogus, geras*: indarus 1,24,28,172; 3,72
indas: indas 1,85,174; *n. pl.* indai 1,90 [=89]; inday 3,186
indeginimas: indeginimas 3,412; *g. sg.* indeginimo 3,411,412
indeginti: indegint 3,412; indeginu 1,156; 3,412; indegintas 3,412
indėjimas: indeimas 3,481; indeimo 1,153
inderėti: inderu 3,72; inderus 3,79
indėti: indemi 1,69,194; 3,61,190, 471,481
indėtuvė: indetuwe 3,96,102,289, 371(2), 398(2)
indievai (*adv.*): indieway 3,62
indievas *puikus, meniškas*: indiewas 3,62
Indija: *g. sg.* Indios 3,38,89,284
indrįsti indriſtu 3,273
indurti: induriu 1,206
įnešimas: inešinas 3,483 [inešimas 4,342]
įnešti: ineßu 1,210; 3,483
infliančikas *livonietis*: infłančikas 3,89 [inflancikas 4,62]
Infliantai *Livonija*: inflantay 3,90
informavoti: informawoiu 1,200
infula *toks galvos aprišalas*: infuła 3,90
ing: ing 1,50,157; 3,8,16(3),32, 56,138,140,350,383(2),438,461(2), 486,539,548
ingaulinti: ingaulinu [ingaylinu] 3, 10
ingalėti: ingalu 1,23
ingimdyti: ingimdʒiu 1,196(2)
ingimti: ingimtas 1,196
ingraudenti: ingraudenu 1,88
ingraudimas: ingraudimas 1,186
ingraudinimas: ingraudinimas 1,88
ingraudintojas: ingraudintoias 1,88
ingulimas: ingulimas 1,72
įnirsti: inirſtu 3,386
įnirtimas: inirtimas 3,10,386
inkaisti: inkayſtu 1,156; inkaytis 1,156
inkaityti: inkaytitas 1,156
inkalti: inkału 3,303
inkasti: inkaſtas 3,410
inkaustas *rašalas*: inkauſtas 1,48
inkloti: inkłoiu 3,196
inkrauti: inkrauiu 3,61,190
inkrova: inkrowa 3,190
inkstas: inkſtas 1,91; 3,200; *g. pl.* inkſtu 3,200; *l. pl.* inkſtuoſe 3,93
inkūninimas: inkuninimas 1,190
inkūninti: inkuninu 1,190
inkvėpimas: inkwepimas 1,90
inkvėpti: inkwepiu 1,90
inleisti: inłeydʒiu 1,196
inpetnyti *pažymėti*: inpetniiu 1,85
inpilti: impiłu 1,195

inpinti: impinu 1,196
inplėkimas: impłekimas 3,22
inplėkti: impłekis 3,22
inpuldinėti: impuldineiu 1,196
inpulti: impuołu 1,196; 3,79,452, 485,490
inpuolimas: impuolimas 1,85; 3, 485; impuołimas 1,179
insakyti: inʃakau 1,87
insiduodinėti *meilintis*: inʃiduodineiu 1,209
insiduoti: inʃiduomi 3,472
insikraustyti: inʃikrauʃtau 3,486
inspjaudyti: inʃpiaudau 1,88
instatymas: inʃtatimas 1,87
instatyti: inʃtatitas 1,87
instojimas: inʃtoimas 1,90 [=89]
instoti: inʃtoiu 1,90 [=89]; inʃtoius 1,90 [=89]; inʃtois 1,90 [=89]
instrumentas: inʃtrumentas 3,39, 109,144
instumti: inʃtumiu 3,486
intaisyti: *n. pl.* intayʃity 3,425
intė *brolienė*: inte 3,22
inteika: inteyka 3,48,339,366; *i. sg.* inteyku 3,70
inteikimas: inteykimas 1,150; 3,48
inteiktė: inteykte 3,48
inteikti *įtikti, būti paslaugiam*: inteykiu 1,22,150,185; 3,44,48, 119,455; inteikius 3,339
inteiktinai: inteyktinay 3,70
intekėti: inteku 1,190
intepti: intepu 3,301; inteptas 3,155,298
intikinti: intikinu 3,49
intikti: intinku 1,181
intrinti: intrinu 1,85
intrupinti: intrupinu 1,85
ypačiai: ipaćei 1,79; ipaćiei 1,116(2); ipaćiey 1,181; 3,273,346.492,557

įpainioti: ipaynioiu 3,479; ipaynuoiu 3,485 [ipainioiu 4,344]; ipayniotas 3,466
įpančioti: ipunćioiu 1,188
ypatybė: ipatibe 3,433
ypatinus: ipatinu 3,274 [ipatinus 5,233]
ypatystė: ipatiʃte 3,274
ypatus, -i: ipatus 1,95,116(2), 142, 181; 3,274(2),346,433, 492; *f.* ipati 1,116,130; 3,274,339
įpėtnyti *sudėmėti*: ipetniiu 1,88
įpylimas: ipilimas 3,482
įpilti: ipiłu 3,482
įpynimas: ipinimas 3,486
įpinti: ipinu 3,485
įpjaustymas: ipiauʃtimas 1,51; 3,195
įpjaustinti: ipiauʃtinu 1,51
įpjaustyti: ipiauʃtau 3,97,186; ipiauʃtitas 3,186,195; *f.* ipiauʃtita 3,97
įpjauti: ipiauiu 3,186,530; ipiautas 3,186
įplaukti: ipłaukiu 3,486
ir: ir 1,10,11,14(2),15,16,60,63, 115,117(2),157; 3,1,2,3,4(2),6, 25,51,62,64,81,82,83,93,94,97, 162,271,279,286,307,348,441
įraizgyti: irayȝgau 1,188
įrašas: iraßas 1,88,183; 3,193,376; *acc. sg.* iraßu 3,193; *n. pl.* iraßay 3,1
įrašymas: iraßimas 1,51,88
įrašyti: iraßit 3,319; iraßau 1,51,88; 3,193,485; irußaw 1,196; iraśitas 3,95
įrėdytai: ireditay 3,425
įrėdyti: ireditas 1,176; 3,425
įregzti: ireȝgiu 1,197
yrėjas: ireas 3,423
įremti: iremiu 3,122
įrėžimas: ireʒimas 1,51; 3,97
įrėžti: ireʒiu 1,51; 3,97

įriesti: irieſt 3,273
yrimas(is): irimas 3,423,540; irimaſis 1,123; *g. sg.* irimoſi 3,540
įristi: iritu 1,198(2); 3,490
įrišimas: iriśimas 3,491
įrišinėti: iriśineiu 1,198
įrišti: irißu 3,491(2)
irklas: irkłas 1,160,194; 3,481; irkłays 3,66
irklinykas: irklinikas 1,160
irpančia *toks apsiaustas*: irpunćia 1,115
irstinykas: irſtinikas 1,214
irstytis: irſtauſi 1,214
irti: irſtus 3,468
irtinė *laivininkystei priklausanti*: irtine 3,540
irtingas: irtingas 3,540
irti(s): iriu 3,423; iriuoſi 1,160, 214; 3,84,540
irtojas: irtoias 3,540
įrūstinimas: iruſtinimas 1,157,208
įrūstinti: iruſtinu 1,157,208; iruſtitas 1,208; iruſtintas 3,386
įsakymas: iſakimas 1,87,153 [=155]; 3,163,189,379,488,504; [*g. sg.* iſakimo 1,133; *acc. sg.* iſakimu 3,99
įsakyti: iſakau 1,52 [=53], 133, 197; 3,190,379,488; iſakitas 3,189
įsakytojas: iſakitoias 3,379
įsenėjimas: iſeneimas 3,531
įsenėti: iſeneti 3,531; iſeneis 3,531
įsėsti: iſedu 1,197; 3,488
įsidavimas: iſidawimas 1,137
įsiduodinėti: iſiduodineiu 1,190
įsiduoti: iſiduomi 1,195; iſiduoſt 1,137
įsigabenti: iſigabenu 1,196
įsigerti: iſigeriu 1,145 [=164]
įsigyventi: iſigiwenu 3,239
įsikalbinėjimas: iſikalbineimas 1,291 [=201]
įsikišti: iſikißu 3,482,491
įskristi: iſkrindu 1,195; 3,482
įsikūninimas: iſikuninimas 3,472
įsimaišyti: iśimayśit 3,482; iſimayſau 1,209; iſimayßau 3,491
įsipirkti: iśipirku 3,481 [iſipirku 4,341]
įsirgti: iſirgt 3,384; iśirgſtu 1,206; iſirgis 1,206
įsirišimas: iſiriśimas 3,491
įsirišinėti: iſiriśineiu 1,198
įsirišti *teisėtai užvaldyti turtą*: iſirißu 3,491
įsispausti: iſiſpauſt 3,491
įsistatymas: iſiſtatimas 3,531
įsistatyti: iſiſtatau 3,531
įsisukti: iſiſuku 1,90
įsišakninti: iſißakninu 1,194
įsišaudyti: iſißaudau 1,159
įsiūti: iſiuwu 3,490
įsiverkti: iſiwerkt 3,380
įsiveržimas: isiwerʒimas 1,22; iſiwerʒimas 1,85,198; 3,490
įsiveržinėti: iſiwerʒineiu 1,22; 3,47; iʒiwerʒineiu 3,485
įsiveržti: iſiwerʒiu 1,85,86,191,195, 198; 3,472,487,490; iśiwerʒiu 3,47
įsivogti: iſiwagiu 1,194; 3,481
įsižaisti: iſiʒayde 3,386
įsižerplinti *įkaisti*: iſiʒierplinu 1,159
įskelti: iſkielu 3,197
įsmegti *įsmeigti*: iſmegiu 3,466; *f.* iſmegta 3,333
įsodinimas: iſodinimas 3,149
įsodinti: iſadinu 1,197
įspausti: iſpauſt 3,349; iſpaudʒiu 1,190; 3,186,192,471,491
įspėjėjas: iſpeieias 1,139
įspėjimas: iſpeimas 1,139, *g. sg.* iſpeimo 3,516

įspėti: iſpet 3,542; iſpeiu 3,49; iſpeiamas 3,49; iſpetinas 3,49
įspėtinai: iſpetinay 3,49
įspjaudyti: iſpiaudau 1,196
įspindimas: iſpindimas 1,140
įsrudyti, įsrusti(?) *sukruvinti*: iſrudʒiu 3,387
įstata: iſtata 3,464
įstatymas: iſtatimas 1,208; 3,344, 375,421,422,452,464,519,530
įstatinėti: iſtatineiu 1,135,188
įstatyti: iſtatau 1,174; 3,191,344, 421,504; iſtatitas 3,452
įstatytojas: iſtatitoias 3,421
įstojėjas: iſtoieias 3,197
įstojimas: iſtoimas 3,197
įstoti: iſtoiu 1,128,132,197; iſtoia 3,197; iſtoius 3,197(3); *g. pl.* iſtoiunćiu 3,527
įstumti: iſtumiu 1,196; 3,192,491
įsukti: iſuku 1,188: 3,466
įsusti: iſuſu 3,285
iš: iß 3,431,492(2),496,498,508(2), 540,548,551
išalkimas: iʒałkimas 1,70; iʒalkimas 3,68
išalkti: iʒalkis 3,68
išardyti: ißardau 1,156; iʒardau 3.380,386(2)
išardytojas: iʒarditoias 3,509
išarti: *f.* iʒarta 3,460
įšarvuoti: ißarwuoiu 1,188
išaugti: ißaugu 1,202; 3,32; iʒaugu 3,503
iš aukšto *iš viršaus*: iʒaukſto 1,163
išausti: *acc. pl. f.* iʒauſtas 3,38
išaušimas: ißauśimas 1,71
išáušyti: iʒauśiu 1,104
išaũšti: iß außo 3,276; ißauśis 1,71
išbaidyti: ißbaydit 3,506; ißbaydau 1,158; 3,502
išbalti: iʒbałys 3.17
išbaltinti: iʒbaltinu 1,199; iʒbaltintas 3,15; *n. pl.* iʒbaltinti 3,15
išbarstymas: iʒbarſtimas 1,156,158; 3,381(2)
išbarstyti: iʒbarſtau 1,158; 3,380(2), 381; iʒ barſtau 1,156
išbarti: iʒbartas 3,544
išbaudimas: iʒbaudimas 3,14
išbėgimas: iʒbegimas 3,453
išbėgti: iʒbegu 1,199; ißbegu 3,492
išbjaurinti: iʒbiaurinu 3,80
išblykšti: iʒblikßtu 3,18; iʒblißko 3,185; iʒblißkis 3,17
išblyškimas: iʒblißkimas 3,17
išbraukytojas: iʒbraukitoias 3,14
išbristi: ißbriſt 3,492; iʒbredu 1,199
iš čia: ißćia 1,147; iʒćia 3,421
išdabintai: iʒdabintay 3,125,138
išdabinti: iʒdabinu 1,203; iʒdabintas 1,203; *n. pl.* iʒdabinti 3,24; *n. pl. f.* iʒdabintas 3,425
išdalijimas: iʒdaliimas 1,157
išdalyti: iʒdaliiu 1,157; iʒdaliju 3,384
išdalytojas: iʒdalitoias 1,157
išdaužti: iʒdauʒiu 3,508
išdavėjas: iʒdaweias 1,199; 3,495; iʒdawei[as] 1,214
išdavimas: iʒdawimas 1,61,214; 3,384,494(4); ißdawimas 3,494
išdegimas: ißdegimas 3,496; iʒdegimas 3,415
išdeginimas: ißdeginimas 3,501
išdeginti: iʒdeginu 1,202; ißdeginu 3,501
išdegti: ißdekt 3,496; iʒdegu 1,200
išdėjimas: iʒdeimas 1,129; 3,317; *g. sg.* iʒdeimo 1,163
išdėti *palaidoti*: iʒdet 3,398; iʒdemi 1,12,40,163; 3,30,78,134
išdėtuvė *sandėlis*: iʒdetuwe 3,399
išdykti: iʒdikſtu 1,214; 3,57,521; iʒdigſtu 3,371; i ʒdikis 3,539

išdilinti: ißdilint 3,496
išdilimas: iʒdilimas 3,494
išdilti: iʒdiłſta 3,494; ißdilys 3,496; ißdilis 3,504
išdirbimas: iʒdirbimas 1,173
išdirbtai (*adv.*): ißdirbtay 3,503
išdirbti: ißdirbu 3,503; ißdirbtas 3,503; *f.* iʒdirbta 3,143
išdrykti: iʒdrikſtu 3,521
išdrožimas: iʒdroʒimas 3,495
išdrožti: iʒdroʒiu 1,199; 3,495; iʒdroʒtas 1,199; 3,495; *f.* iʒdroʒta 3,91,114
išdulkinti: ißdulkinu 3,499
išdumti *išpūsti*: iʒdumiu 1,205
išduodimas: iʒduodimas 1,199
išduoti: iʒduomi 1,156,199,214; 3,335,404,494(4),538; iʒduodus 1,214; iʒduotas 3,538; *n. pl.* iʒduoti 3,3
išduotinis: iʒduotinis 3,494
išdurti: iʒduriu 1,200; ißduriu 3,497
išdvailymas: iʒdwaylimas 3,14
išdvailyti *primušti*: iʒdwayliju 3,510
išdvėsti: ißdweſis 3,538
išdžiovinti: iʒdʒiawinu 1,203; 3,506; ißdʒiawinu 1,188
išdžiūti: iʒdʒiuſtu 1,203; iʒdʒiuwis 1,117,203
išeiga: iʒeyga 3,515; iſieyga [iśieyga] 1,202
išeikvoti: iʒeykwot 3,507
išeiti: iśieymi 1,202,203; iʒeymi 3,452; ißeymi 3,493(2); [i]śieymi 1,184; iʒeis 3,539
išėjimas: iśieymas 1,184; ißeimas 3,493,505; iʒeimas 3,304
išelgetauti: iʒelgietautas 3,540
išėmimas: ißiemimas 1,200; ißemimas 3,497; ißiewimas [ißiemimas] 1,22
išėsti: iʒemi 3,496; ißedu 3,496
išgaišinti: iʒgayśint 3,353; iʒgayśinu 1,144,146,158(2); 3,234,380
išgaišti: iʒgayßtu 3,550
išgalė: iʒgałe 3,353,538
išgalėjimas: iʒgałeimas 3,353,538; *g. sg.* ißgałeimo 3,472
išgalėti: iʒgalu 1,214(2),291[=201]; 3,500,494,538; iʒgalis 3,538
išgaliai *visiškai*: iʒgaliey 1,215
išgamas iʒgamas 1,202; 3,252,504
išgamuo *išsigimėlis*: iʒgamuo 1,202
išgamus *išsigimėlis*: iʒgamus 1,108
išganymas: iʒganimas 1,213; 3, 535(2)
išganyti: iʒganau 1,213
išganytojas: iʒganitoias 1,213; 3, 535
išganus *išganingas*: iʒganus 3,535
išgąstis: iʒguſtis 3,20,352
išgaudyti: ißgaudau 1,291[=201]
išgėdinimas: iʒgiedinimas 1,129,214; *i. sg.* iʒgiedinimu 3,507
išgėdinti: iʒgiedint 3,527; iʒgiedinu 1,129, 214; 3,160; iʒgiedinus 3,229
išgelbėjimas: iʒgełbeimas 1,203; iʒgiełbeimas 3,510
išgelbėti: iʒgełbu 1,203; iʒgielbiu 3,510
išgelbėtojas: iʒgełbetoias 1,199; iʒgiałbetoias 3,507; ißgełbetoias 3,491
išgėrimas: iʒgierimas 3,288
išgerti: iʒgiert 3,55; iʒgieriu 1,202; iʒgieru 3,49,288; ißgeriu 3,502
išgydymas: iʒgidimas 3,456; ißgidimas 3,546
išgydyti: iʒgidʒiu 1,189; 3,467; iʒgidʒiamas 3,456,546
išgiedoti: ißgiedot 3,506
išgijimas: iʒgiimas 3,512
išgimimas: iʒgimimas 1,108
išgimis *išsigimėlis*: iʒgimis 3,504

iškęstinai: iʓkiſtinay 3,551
iškiloti: ißkiłoiu 1,200
iškilus: iʓkiłus 3,506
iškinkyti: iʓkinkiu 3,381; ißkinkiu 3,503
iškirsti: iʓkiertu 1,203; ißkiertu 3,494; *g. sg.* iʓkirſto 3,97
iškirtimas: iʓkirtimas 1,203; ißkirtimas 3,494
išklausinėjimas: ißkłauſineimas 1,203
išklausinėti: ißkłauſineiu 1,198; 3,52; iʓkłauſineiu 1,203
išklausinėtojas: iʓkłauſinetoias 3,5
išklausymas: iʓkłauſimas 1,203
išklausyti: ißkłauſit 3,505; iʓkłauſau 1,203
išklesti *išplakti*: iʓkłeſt 3,507; iʓkłeſtas 3,507
išknisti: ißkniſt 3,504; iʓkniſu 1, 153 [=155]; 3,312
iškoliojimas: iʓkaloimas 3,541; iʓkoloimas 3,541; *g. sg.* iʓkaloimo 3,541
iškolioti: iʓkolot 3,185
iškoliotinai: iʓkolotinay 3,541
iškosėti: ißkoſet 3,497
iškratytojas: iʓkratitoias 3,5
iškratyti: iʓkratau 1,204; 3,390
iškrauti: ißkrauiu 3,497
iškrėsti: iʓkrećiu 3,508; ißkrećiu 3,508
iškrimsti: ißkrimtu 3,496
iškrimtimas: ißkrimtimas 3,496
iškulti: iʓkulu 1,291 [=201]
iškunkuliuoti: iʓkunkulawis 3,497
iškuopti: iʓkuopiu 1,199; 3,436; ißkuopiu 1,199
iš kur: iʓ kur 1,216; 3,544; iʓkur 3,139,452
iškvėpimas: iʓkwepimas 3,508
iškvėpti: iʓkwepſtu 1,204; iʓkwepis 1,204

išlaida: ißłayda 3,419
išlaidavimas: iʓłaydawimas 3,504
išlaiduoti: ißłayduoiu 3,504
išlaikymas: iʓłaykimas 1,199
išlaikyti: iʓłaykau 1,199; iʓłaykitas 1,199; *f.* iʓłaykita 1,199
išlaižyti: ißłayʓau 1,291 [=201]
išlakinti: ißłakinu 3,194
išlašėti: iʓłaßu 3,271
išlašinti: iʓłaśinu 3,270
išlaužyti: ißłauʓau 3,499
išlaužti: iʓłauʓiu 1,291 [=201]; ißłauʓiu 3,499
išleidimas: ißłeydimas 1,199; iʓłeydimas 3,250,510; iʓłaydimas 3,503
išleisti: iʓłeidʓiu 1,198; ißłeydʓiu 1,202; iʓłeydʓiu 1,204; 3,108, 153, 250; iʓłaydʓiu 3,503; iʓłeyſtas 1,204; 3,510(2)
išleistinis: iʓłeyſtinis 3,510; *n. pl.* iʓłeyſtiniey 3,510
išlėkti: ißłekiu 3,499
iš lengvo: iʓłyngwo 3,322
išlenkti: iʓłinkiu 1,202
išlepinti: iʓłepint 3,380; iʓłepinu 1,156; iʓłepintas 1,156
išliejėjas, išlėjejas: iʓłeieias 3,134
išliejimas, išlėjimas: iʓłeimas 1,291 [=201]; ißłeimas 3,499; ilʓeimas 3,387 [iźłeimas 4,272]
išlieti, išlėti: iʓłeiu 1,291 [=201]; 3,387; ißłeiu 3,499; iʓlietas 3,387
išlyginti: iʓliginu 1,200
išlįsti: ißlindu 1,291 [=201]; ißłindu 3,499
išliuosuotojas: ißluoſuotoias 3,510
išliuosuoti: ißłuſuoiu [ißluoſuoiu] 1,198; iʓluſuoiu 1,204
išlyžis: ißliʓis 3,415
išlukštyti: ißłukßtiiu 1,291 [=201]
išmaliavojimas: iʓmalawoimas 1,291 [=201]

išmaliavoti: iʒmalawoiu 1,291 [=201]
išmanymas: ißmanimas 3,317,391, 504(2), 553
išmanyti: iʒmanau 1,160; ißmanau 1,202; 3,161,341,391,553; ißmanus 1,159; 3,391; iʒmanomas 3,318
išmanytinai: ißmanitinay 3,504
išmarinti: ißmarint 3,500
išmąstyti: ißmuʃtau 3,501
išmastuoti: iʃzmaʃtuoiu 4,355
išmazgoti: iʒmaʒgoiu 1,291 [=201]
išmėginimas: ißmeginimas 1,24
išmėginti: ißmegintas 1,24; iʒmegintas 3,51
išmeldėjas: ißmeldeias 3,460
išmeldimas: ißmeldimas 3,460
išmelsti: iʒmelʃt 3,460,510; ißmeldʒiu 1,186; 3,460; iʒmeldʒiu 1,202,291 [=201]; ißmałʃtas 1,187; ißmełʃtas 3,460; ißmełdʒiamas 3,460
išmeluoti: ißmełuoti 3,499
išmelžti: iʒmelʒiu 1,199
išmestavimas: iʒmeʃtawimas 3,388
išmesti: iʒmetu 1,93,153 [=155]; ißmetu 1,202; 3,505; iʒmeʃtas 1,93
išmestuoti *išmatuoti*: iʒmeʃtuoiu 3,388; ißmeʃtuoiu 3,500; iʒmeʃtuotas 3,388
išmetimas: iʒmetimas 1,132; 3,105; ißmetimas 3,505; iʒmetimas 3,328, 389 [iźmetimas 4,229,274]
išmetinėjimas: iʒmetineimas 3,461
išmetinėti: iʒmetineiu 3,461
išmėtyti: ißmetau 1,159; iʒmetau 3,389
išmieruoti: ißmieruotas 3,500
išmintėlė (*scom.*): ißminteła 3,167
išmintingai: ißmintingay 3,161
išmintingas: ißmintingas 1,25,76, 159,179; 3,161,167; iʒmintingas 1,156
išmintis: ißmintis 1,156,159; 3,161; ißmintas [ißmintis?] 1,24–25; *g. sg.* ißminties 3,61
išmisti: ißmintu 3,190; iʒmitau 3,125
ißmintas 1,24 žr. išmintis
išmitimas *nuostolis*; *vertė*: iʒmitimas 1,61; ißmitimas 3,124
išmokyti: ißmokiu 1,199; 3,192
išmonia: ißmonia 1,23,24,202; 3,5,391; *g. sg.* ißmonios 3,12,161; *acc. sg.* ißmoniu 3,391; *i. sg.* ißmoniu 3,5,161,171,391; iʒmoniu 3,57
išmušinėti: ißmuśineiu 1,204
išmušti: ißmuszu 1,199; 3,16,492; iʒmußu 1,205
išnaikymas: iʒnaykimas 3,99
išnaikinimas: ißnaykinimas 3,550
išnaikinti: ißnaykint 3,497; iʒnaykinu 1,200,215; ißnaykinu 3, 483,501
išnaikyti: iʒnaykit 3,543; iʒnaykau 3,99,551; ißnaykau 3,518
išnaikytojas: iʒnaykitoias 3,335
iš naujo: ißnauio 3,551
išnėrimas: ißnerimas 3,501
išnešiojimas: ißneśioimas 3,501
išnešioti: iʒnesioiu 3,388 [iźneśioiu 4,273]
išnešti: ißneßu 1,291 [=201], 3,501
iš niekur: iʒniekur 3,225
išnokimas: ißnokimas 1,24; 3,51
išnokti: ißnokʃtu 1,24(2),25; ißnokʃta 3,51; ißnokis 1,24(2); 3,51; iʒnokis 1,25
išnuomuoti: ißnuomuot 3,499
įšokimas: ißokimas 3,488
įšokti: ißoku 1,197; 3,488
išpainioti: iʒpaynioiu 1,109
išpaišymas: iʒpaysimas 3,393 [iźpayśimas 4,277]

išpaišyti: iȝpayʃau [iȝpayśau?] 3,393
išpalšti: iȝpałßtu 1,172; ißpalśis 1,172; iȝpalßis 3,416
išpančioti: iȝpunćiuoiu 1,202; iȝ punćioiu 3,380
išpažinimas: iȝpaȝinimas 1,172,189, 204; ißpaȝinĩmas 3,417,510,542
išpažinti: iȝpaȝiʃtu 1,172,189,204; 3,417; ißpaȝiʃtu 3,510,542
išpažintojas: iȝpaȝintoias 3,510
išpėliojimas *kryžiavimas*: iȝpeloimas 3,137
išpėlioti *ištempti kryžiuojant*: iȝ peloiu 3,137
išpenėti: iȝpeniu 1,199
išperėti: iȝperiu 1,71; ißperiu 1,291 [=201]; ißperi 3,499; *n.pl.* ißpereti 3,499
išpjaustyti: iȝpiauʃtau 3,393
išpjauti: iȝpiauiu 1,26; 3,495; ißpiauiu 3,498,505; iȝpiautas 3,393, 504
išpjautinis: iȝpiautinis 1,161; 3, 395,448
išpildymas: ißpiłdimas 3,497; ißpildimas 3,502
išpildyti: iȝpildit 3,47; iȝpildȝiu 1,171,202; ißpildȝiu 3,415,498,502
išpildytojas: ißpilditoias 3,497
išpylimas: iȝpilimas 1,291 [=201]; ißpilimas 3,499
išpilti: ißpiłu 1,291 [=201]; 3,507
išpirkėjas: iȝpirkieias 1,291 [=201]
išpirkimas: iȝpirkimas 1,291 [=201]; ißpirkimas 3,499
išpirkti: iȝpirku 1,194,291 [=201]; 3,499; iȝpirko 3,387
išpjovimas: iȝpiawimas 1,160; ißpiowimas 3,505
išplakti: ißpłakt 3,474; ißpłaku 3,492
išplaukti: iȝpłaukiu 1,202; ißpłaukiu 3,502
išplausti: iȝpłaudȝiu 1,202
išplėšia *išplėšimas*: iȝpłeśia 3,495
išplėšėjas: ißpłeśieias 3,495
išplėšimas: iȝpłeßimas 1,26; iȝpłeśimas 1,199; 3,500; ißpłeśimas 3,494,495
išplėšytojas: ißpłeśitoias 1,200
išplėšti: iȝpłeśiu 1,199; 3,500,510; ißpłeśiu 3,495
išpozijimas: iȝpoʒijmas 3,149
išpozyti: iȝpoȝiju 3,64; iȝpoȝitas 3,149
išpratinti: iȝpratintas 3,14,122
išpulti: iȝpuołu 1,202; 3,493; ißpuołu 3,501
išpuolimas: ißpuolimas 1,204
išpursti: iȝpurtis 1,152
išpūsti: iȝpuʃt 3,384; ißpuʃt 3,495; iȝpućiu 1,199; ißpućiu 3,508; iȝpuʃtas 1,199
išpūti: iȝpuut 3,496
išpūtimas: iȝputimas 1,199; ißputimas 3,495
išradimas: ißradimas 3,358; iȝradimas 3,384,494
išraityti: iȝraytau 1,203
išraizgyti: iȝrayʒgau 1,109,204; 3,248
išrasti *išleisti, išeikvoti*; *sumanyti*: iȝraʃt 3,507; ißrandu 3,109; ißrundu 3,190; iȝrundu 3,234; iȝradau 3,125; ißrundus 3,358; iȝrundamas 3,384
išrastinis: iȝraʃtinis 3,384
išrašas: ißraßas 3,502
išrašymas: iȝraśimas 3,127
išrašyti: ißraßau 3,502; iȝraśitas 3,164
išrašytinis: iȝraśitinis 3,127
išrašytojas: iȝraśitoias 3,127
išraugėti: ißraugmi 3,505

išsilyginti: iʒſiligina 3,199
išsiliudyti: iʒſiludiju 3,507
išsimesti: iʒſimeſt 3,328
išsimiegoti: ißſimiegmi 1,203; iʒſimiegmi 3,507
išsimušinėti: ißſimuśineiu 1,199
išsinerti: ißſineriu 3,501
išsiperėti: iʒſipereio 3,499
išsipirkimas: iʒſipirkimas 3,263
išsipirkti: iʒſipirku 3,263
išsiplėšti: ißſipłeśiu 3,495
išsiprakaitauti: ißſiprakaytaut 3,502
išsirasti: iʒſirundu 3,9
išsirėdymas: ißſiredimas 3,503
išsireikšti: iʒſireyßkia 3,496
išsirinkimas: iʒſirinkimas 3,503
išsirinkti: iʒſirinkt 3,474; iʒſirinku 3,25
išsirpimas: ißſirpimas 1,24
išsirpti: ıßſirpſtu 1,24; ißsirpis 1,24
išsistebėti: ißſiſtebet 3,495
išsitąsyti: iʒſituſit 3,541; iʒſituſau 3,441,505
išsiteisinti: iśiteyſinu 1,48
išsitikimas: iʒſitikimas 3,454; iſitikimas 3,321,536
išsitikti *smogti, susitrenkti*: iſitinku 1,185; iʒſitinku 3,277
išsitraukinėti: ißſitraukineiu 1,202
išsitraukti: ißſitraukiu 1,291 [=201]
išsitrinti: ıʒſitrina 3,494
išsiundyti: iʒśiundit 3,507
išsiuntimas: ißſiuntimas 3,505
išsiūti: iʒſiuwu 3,80; iʒſiutas 1,203,205; 3,80(2); *f.* iʒſiuta 3,512; *acc. pl.* iʒſiutas 3,80
išsiūtojas: ıʒſiutoias 1,203
išsiuvėjas: iʒſiuweias 1,203; 3,507
išsiuvimas: iʒſiuwimas 3,512
išsiuvinėti: iʒſiuwineiu 1,203; iʒ ſiuwineiu 1,41; iʒ ſiuwineia 1,41; iʒśiawineia 1,41; *g. pl.* iʒśiuwinetu 3,62; *l. pl.* iʒśiuwineiuoſa [iʒſiuwinetuoſa] 3,121
išsivaisyti: iʒſiwayſis 3,504
išsivertimas: iʒſiwertimas 3,278
išsiveržti: ißſiwerʒiu 1,199; 3,505; iʒſiwerʒiu 3,277
išsižadėti: ißſiʒadu 3,505
išsižergti: iſiʒiergiu 1,158; iʒſiʒiergiu 3,386
išsižiojimas: iʒſiʒioimas 3,385
išsižioti: iʒſiʒioiu 3,385 [iźſiźioiu 4,271]; iʒſiʒoia 3,277 [iźśiźioiu 4,191]
išskaitymas: ißſkaytimas 3,499
išskaityti: ißſkaytau 1,291 [=201]; 3,499
išskalauti: ißſkałauiu 3,502
išskelti: iʒſkilt 3,498; iʒſkiliu 1,168; iʒſkielu 3,135
išskirstymas: iʒſkirſtimas 3,385
išskirstyti: iʒſkirſtitas 3,385
išskirstytinai: iʒſkirſtitinay 3,385
išskirti: iʒſkiriu 3,509
išskridimas: ißſkridimas 1,291 [=201]
išskristi: ißſkrindu 1,291 [=201]; iʒſkrindu 3,499
išskrosti: iʒſkroſt 3,502; iʒſkrodʒiu 3,298
išslėpti: iʒſłepiu 1,167
išspaudėjas: iʒſpaudeias 3,54,62
išspaudimas: iʒſpaudimas 3,54,119; ißſpaudimas 3,494; *g. sg.* iʒſpaudimo 3,62
išspausti: ißſpaudʒiu 1,199; 3,492, 494,508; iʒſpaudʒiu 3,54,503; isʒpiaudźiu [= isʒſpaudźiu] 4,349; ißſpauſtas 3,492,508; *f.* iʒſpaudʒiama 3,62
išspaustuvė: iʒſpauſtuwe 3,54; *g. sg.* iʒſpauſtuwes 3,54
iszſpiaudźiu 4,349 žr. išspausti
išspirgos: iʒſpirgos 3,408

įžaboklis iʒaboklis 3,109
įžaboti: iʒabaiu 1,112,117; iʒaboiu 1,189; 3,278,467; iʒabotas 1,112; 3,278
įžambiai: iʒumbiey 3,455
įžambus: iʒumbus 3,455
ižas: iʒas 1,62; 3,126
iždas: iʒdas 1,166; 3,404; *g. sg.* iʒdo 1,128; *acc. sg.* iʒdu 1,166; 3,404; *l. sg.* iʒdan 3,117
iždovietė: iʒdowiete 1,166
įžeisti: iʒieyʒdʒiu 1,210; iʒieyʒdʒiu 1,211; iʒeydʒiu 3,436; iʒieyſtas 1,210
įžeistinai: iʒeyſtinay 3,436
įžeistyti: iʒieyſtit 3,528
įžeizda: iʒieyʒda 3,436
įžeizdus: iʒieyʒdus 3,436
įžengimas: iʒingimas 1,198; iʒengimas 3,473
įžengti: iʒingiu 1,198
įžerplėjimas: iʒerpłeimas 1,159
įžg *iš*: iʒg 1,191,195,200; 3,499, 554(2), 555
įžymėjimas: iʒimeimas 3,346
įžymėti: iʒimiu 3,346; iʒimetas 3,346, 550

J

jacintas: iacitas 3,164 [iacintas 5,142]
jau: iau 1,48; 3,90
jaučias: iaućias 1,196; 3,9,39,484; *g. sg.* iaućio 3,10,280; *g. pl.* iaućiu 3,14; *acc.pl.* iaućius 3,16
jaunas, -a: iaunas 1,81,82; 3,138, 176(2); *f.* iauna 3,85; iauneſnis 3,176; iauniauſias 3,192
jaunauti: iaunauiu 3,176
jaunybė: iaunibe 3,176
jaunikaitis: iaunikaytis 1,24,82,118, 202; 3,72,176; *i. sg.* iaunikayciu 3,176
jaunikauti: iaunikauiu 3,176
jaunikis: iaunikis 1,48,82,101; 3,283; *g. sg.* iaunikio 1,82
jaunikystė: iaunikiſte 1,82; 3,176
jaunikiškai: iaunikißkay 3,176
jaunikiškas: iaunikißkas 3,176
jaunimas: iaunimas 1,82; 3,176
jaunystė: iauniſte 1,81,82; *g. sg.* iauniſtes 3,242
jaunitėlis: iaunitelis 3,176
jausti(s): iaućiu 1,19; 3,43(2); iaućius 1,19; 3,43; iaućiuoſi 3,306; iaućiuuoſi 3,550
jautiena: iautiena 1,196; 3,484
jautimas(is): iautimas 1,19; 3,86; iautimaſis 1,176
jautinis: iautinis 1,196; 3,484
javas: iawas 1,536; *n. pl.* iaway 1,213; 3,85,536(2); *g. pl.* iawu 1,187; 3,26,220,235,290(3), 314, 461, 535, 536; iawuu 3,438; *acc. pl.* iawus 3,535
jei: iey 1,47; 3,88(2)
jekneles: ieknełes 1,190
jekninis: iekninis 3,471
jeknos: ieknas 1,190; ieknos 3,471
jerka *siaura nuskusto avies kailio juostelė*: ierka 3,90
jermėkas *apatinis moteriškas drabužis*: iermekas 1,35; 3,68
jerubė: ierube 1,44; 3,85
Jėzus: *g. sg.* Ieʒaus 3,133
jis(ai): iiſay 3,278; io 3, 4,88,179(2), 220,227; iam 3,213,224; *acc. sg.* gi [ji] 1,17; ij 3,81, 227; *g. pl.* iu 3,162,205

K

kada(g): kadu 1,34,52 [=53] (2); 3,67,101(4); kadug 1,52 [=53]
kadai: kaday 1,94; 3,101
kadang(i): kadungi 1,34; 3,101, 325,511(2); kadung 1,132
kada norint: kadu norint 1,52 [=53]; 3,101
kad kada *kai*: kad kadu 3,67
kadukas *mirusiojo turtas, likęs be paveldėtojo*; *nuomaris*: kadukas 3,91(2)
kadukinis: kadukinis 3,91
kagaguoti *gagėti*: kagaguoia 3,67
kaganijus *žibintas*: kaganiius 1,50
kagenti: kagiana 3,67
kailiadarys: kailadaris 3,144
kailinėliai: kailinelei 1,62
kailiniai: kayliniei 1,62; kayliniey 3,126; *i. pl.* kaylınieys 3,126; *l. pl.* kayliniuoſe 3,126
kailinykas: kaylinikas 1,68
kailiniuotas: kayliniuotas 3,126
kailis: kaylis 3,7
kaimynas: kayminas 3,398; *g. sg.* kaymino 3,398; kaymisay [kayminay?] 3,398
kaip(gi): kaip 1,32 [=42],44(3),57, 62; kayp 3,6,84(4), 85,302,372, 285; kaypgi 3,84
kaip norint: kaipnorint 1,44(2)
kaipo: kaypo 3,84(2)
kairas: kayras 1,72; 3,152
kairė: kayre 1,72,77; 3,152
kaisti: kayſtu 1,125; 3,304,343
kaitinti: kaytina 3,48
kaitulys: kaytulis 1,125; 3,335
kajakas *kažkas, kai kas*: kaiakas 3,139,147
kaklas: kakłas 1,179; 3,439; *g. sg.* kakło 1,168; 3,6 (2), 81; *d. sg.* kakłu 3,4,47; *l. sg.* kakłan 3,335
kaklinė: *f.* kakline 3,197
kaklis *prietaisas sunkumams kiloti*: kaklis 3,102
kakta: kakta 1,18; 3,42; *g. sg.* kaktos 1,19; 3,165, 186; *i. sg* kaktu 1,18
kakta *krosnies dalis*: kakta 3,41
kaktinė (*subst.*): kaktine 1,85
kaktinė (*adj.*): kaktine 3,186
kaktingas: kaktingas 1,18
kaladė: kałade 1,56,122; 3,107
kaladėlė: kaładełe 1,122
kaladnykas: kaładnikas 1,11
kaladnykėlis: kaładnikielis 3,2
kalavijanešis: kaławijaneśis 3,170
kalavijas: kaławiias 1,79,84; 3,170, 282; kaławijas 3,431, 442; *g. sg.* kaławiio 3,438; *acc. sg.* kaławiju 3,47
kalavijėlis: kaławijelis 3,170
kalavijinykas: kaławijnikas 3,170
kalavijadarys, kalavijodarys: kaławiiodaris 1,79; kaławijadaris 3,170
kalba: kałba 1,32,83,142,158; 3, 5,9,70,89,128(2),132,180(4),322, 388, 394,472; *g. sg.* kałbos 3,128,355,393; *acc. sg.* kałbu 3,49; kałbuu 3,117; *l. sg.* kałboy 3,262,340,391
kalbėjimas: kałbeimas 3,180
kalbėti: kałbet 3,356; kalbu 1,21; kałbu 1,32,36,55,83,158,171; 3, 5,19,65,100,128,166,180,340,388, 459; kałba 3,338; kałbus 1,83,193; 3,82,180; kałbunt 3,278,511
kalbėtojas: kałbetoias 1,32,161; 3,65
kalbinėti: kalbineiu 3,166
kalbius: kalbius 3,180
kalbokė *klumpė*: kałbokie 3,446; *g. sg.* kalbokies 3,287
kalė: kałe 3,369,427
kalėda *kalėdų dovana*: kaleda 1,59; 3,112

kalėdoti: kaledoiu 3,112
kalendorius: kalendarius 1,50; kalendorius 3,92
kalėti: kaliu 3,479
kalinė *kalėjimas*: kalıne 1,14,193; 3,34,449,479; *g. sg.* kalines 3,499; *acc. sg.* kalini 3,263; *l. sg.* kaliney 3,253,270; kalinen 3,270
kalinys: kalinis 1,193; 3,479; *n. pl.* kaliniey 3,102
kalnas: kałnas 1,37; 3,72,414; *g. sg.* kałno 3,536; *acc. sg.* kałnu 3,386; *i. sg.* kałnu 3,308; *n. pl.* kałnay 3,94; *g. pl.* kałnu 3,93
kalnelis: kałnelis 1,118; 3,281
kalneliuotas: kałneluotas 3,281
kalnierius: kałnierius 3,113
kalningas: kalningas 1,37; 3,73
kalninis: kalninis 1,37
kalnuotas: kałnuotas 3,73
kalpokas *veltinė kepurė*: kalpakas 1,59; kałpokas 3,114
káltas: kałtas 1,21; 3,46,444
kaĩtas: kaltas 1,137,194; 3,3,136, 339,480,550
kaltė: kałte 3,340,480; *g. sg.* kałtes 3,12,249,251; *l. sg.* kałten 3,79; *acc. pl.* kałtes 3,386
kalti: kalt 1,62; kału 1,21; 3,16, 108,141; kałtas 3,93,126
kaltybė: kałtibe 1,137; kaltibe 1,194; 3,79(2); *g. sg.* kaltibes 3,255
kaltinykas: kałtinikas 1,194
kaltinimas: kaltinimas 3,480
kaltinti: kaltinu 1,194; 3,238,480
kalvė: kałwe 1,41,62; 3,125,145, 392
kalvis: kalwis 1,62; 3,125,145; *g.sg.* kalwio 1,62
kalviškas: kalwißkas 3,125
kamanė: *n. pl.* kamanes 3,36
kamanos: kamanas 1,52 [= 53], 65; kamanos 1,188; 3,179,467
kamara: kamara 1,59,62,130; 3,115,137,157; komaras 3,256 [kamara 5,276]; *l. sg.* kamaroy 3,115; *g. pl.* kamaru 3,115
kamarėlė: kamarełe 1,130; 3, 115(2)
kamaringas: kamaringas 3,115
kamarinis: kamarinis 3,115
kamarnykas *vyriausias kunigaikščio dvaro prievaizdas*: kamarnikas 1,59; 3,115, 308(2)
kaminas: kaminas 1,59; 3,114; *g. pl.* kaminu 3,114
kampa *arka, lankas*: kumpa 3,231
kampas: kumpas 1,52; kampas 4,215; ſkumpas 1,38; 3,99; *i. pl.* kumpais 1,38,52
kampelis: kumpelis 3,91
kampinis: kumpinis 1,38,52; kũpinis 3,99
kampuotas: kumpuotas 1,52; 3,91, 473
kamštis: kumßtis 3,533
kamuolėlis: kamuołelis 1,54
kamuolys: kamuolis 1,54; 3,104
kanapė: kanape 3,118; *g. sg.* kanapes 1,60; *g. pl.* kanapiu 3,118
kanapinis, -ė: kanapinis 1,60; 3,118; *f.* kanapine 3,118,153
kanc(e)liarija: kanclieriia 1,51; kancelaria 3,94; *g. sg.* kanclerious 3,168 [kanclerios 4,110]
kanclerius: kanclierius 1,51; 3,95
kancliarystė: kanclerìſte 3,95
kančia: kunćia 1,78; 3,34, 167(2); *g. sg.* kuńćios 3,167
kandimas: kũdimas 3,98
kandžia *kandis*: kundʒia 1,83; 3,178; *g. pl.* kundʒiu 3,178
kandžiuotas: kundʒiuotas 3,178
kaniu(k)šnė *arklidė*: kaniukßne 1,175; kaniußne 3,422
kaniukšninis: kaniukßninis 3,421

kanka *kankinimas*: kunka 3,404; *n. pl.* kunkos 3,372
kankalas *burbulas*: kunkałas 3,4; *n. pl.* kunkałay 3,4
kankal(i)uoti: kunkaluoiu 1,193, 200; kunkałuoiu 3,26; kunkałuoia 3,4; kunkaluoius 3,455
kankas *kankinimas*: kunkas 4,285
kankynė: kunkine 3,97,167; *g. sg.* kunines [kunkines] 3,11
kankinimas: kunkinimas 3,97,167(2); kũkinimas 3,99; *g. sg.* kunkinimo 3,11
kankiningas: kunkiningas 3,97
kankinti: kũkint 3,227; kunkinu 3,98,167,179; kunkina 3,98; kunkintas 3,404
kankintinė: kunkintine 3,167
kankintinis: kunkintinis 3,167
kankintinystė: kunkintiniſte 3,167
kankintojas: kunkintoias 3,98,179
kankliai: kunkley 3,38
kankorėžis: kunkareʒis 3,440
kanonija *kanauninko būstinė, pareigos*: kanonia 3,95
kanonykas: kanonikas 3,95; *g. pl.* kanoniku 3,96
kanopa: kanapa 1,60; 3,120(2); *g. pl.* kanapu 3,120(2); *acc. pl.* kanapas 3,120
kantriai: kuntriey 3,35
kantrybė: katribe 1,14; kuntribe 3,35,447
kantrus: katrus 1,14; kuntrus 1,182; 3,35,447
kapa: kapa 1,60; *g. pl.* kapu 3,119
kapai: kapai 1,83; kapay 3,178
kaparai *toks medis, krūmas*: kaparay 3,95
kapelionas: kapelonas 3,96
kapeniekas *toks apsiaustas*: kapeniekas 1,60
kapitonas: kapitonas 3,96
kaplys: kaplis 1,83
kapočius: kapaćius 1,60
kapojimas: kapaimas 1,165; kapoimas 3,402
kapoklis: kapoklis 3,402
kaponė *įrankis žemei kasti, purenti; gelda*: kapone 3,119, 180; kupone [kapone] 3,271
kaponėlė: kaponełe 3,180
kapoti: kapoiu 3,402,438
kapotinė: kapotine 3,402
kaptonas *vatinukas, žieminis švarkas*: kaptanas 1,50
karalėlius *karalaitis*: karałelus 1,64; 3,131
Karaliaučius: Karalaućius 1,65
karaliauti: karalauiu 1,64; karralauiu 3,131
karalyčia *karalaitė*: karalićia 1,64; karalicia 3,131 [karalićia 4,93]
karalienė: karaliene 1,64; 3,131
karalystė: karaliſte 1,64; 3,131; *g. sg.* karaliſtes 3,82, 131,165,401
karališka: karaliſzka 4,86
karališkai: karalißkay 3,131
karališkis, -ė: karaliſkis 3,131 [karaliſzkis 4,93]; *f.* karalißkie 3,10,94,121
karaliūnas: karaliunas 1,64; karalunas 3,131
karalius: karalus 1,64,131; *g. sg.* karalaus 1,64; 3,131(2), 163, 165; *d. sg.* karaluy 1,126; *g. pl.* karalu 3,448,544
karbija *pintinė su antvožu*: karbiia 1,11,64; 3,130; karbija 3,109,370
karbijanešys: karbiianeśis 3,133
karbijėlė: karbiiełe 3,133
karbunkulius *brangakmenis*: karbunkulus 3,391
karčiai: karćiey 3,395
karčiama: karćiama 1,51; *g. sg.* karćiamos 1,51

katilnyčia: katilnicia 3,125 [katilnićia 4,89]
katinas *katinas*; *(jūros) katė* (*tokia beždžionė*): katinas 1,62,76; 3,125
katinė *inkarinė*: katine 3,125
katlerystė *katiliaus amatas*: katleriſte 3,125
katlerius *katilius*: katlerius 1,57
katolikas: katolikas 3,99; *g. pl.* katoliku 3,105
katras(ai): katras 3,86,139(3); katraſay 3,139(2)
katrui *kur*: katruy 3,139(2)
katras nor: katrasnor 3,139
katulimas: katulimas 1,69
katulinimas: katulinimas 3,150
katulyti *kutenti*: kutulu 1,69; 3,150
kaukti: kaukiu 1,90 [=89]; 3,497
kaulas: kaułas 1,61,214; 3,122,409, 540; 5,342; *acc. pl.* kaułus 3,122; *l. pl.* kaułuoſa 3,415
kaulelis, kaulalis: kaułelis 1,61, 120; 3,38,123,124; kaułalis 3,144; *n. pl.* kaułaley 3,124; *g. pl.* kaułalu 3,124; *i. pl.* kaułeleis 1,189; kaułeleys 3,123,145; kaułaleys 3,124
kauleliuoti *žaisti kauleliais*: kaułeluoiu 3,123
kaulelnykinis: kaułelnikinis 3,123
kaulelnystė: kaulełniſte 3,123
kaulingas: kaulingas 1,61; 3,123
kaulinyčia: kaulinićia 1,61; 3,123
kaulinykas: kaulinikas 3,123
kaulinis: kaulinis 1,61; 3,122
kaupas: kaupas 3,478
kauras *patiesalas, kilimas*: kauras 1,57,60,115; 3,1(2), 109(2); *n. pl.* kaurai 1,101
kaušas: kaußas 3,144
kaušelis: kaušielis 3,134
kavalierius: kawalierius 1,52
kavolystė *kalvystė*: kawoliſte 3,126
kazokas: kaȝakas 1,62; 3,552; *n. pl.* koȝokay 3,126
kazokystė: kaȝokiſte 3,126
kažemėkas *odininkas*: kaẑiemekas 1,33; kaẑemekas 3,66
kedenti: kiedenu 1,39; 3,40
kedrin 1,142 žr. kodrin
keikastis: kieykaſtis 3,351(2),547
keikimas: kieykimas 3,351
keikti: kieykiu 1,55,143,216; 3,351; kieykius 1,216
keikūnas: kieykunas 1,143
kekė: kiekie 1,39; 3,76; *g. pl.* kiekiu 1,39
kekeržuoti *tingiai judėti*: kiekierȝuoiu 1,19; 3,38
kekėtas: kiekietas 3,76
kėkštas: kiekßtas 1,171; 3,414
keleivis: kieleywis 3,312
kelelis: kiełelis 1,59
keliaraikštė: kielaraykßte 1,128; 3,314
kelias: kielas 1,26,37,38; 3,23, 53,73,137,147,339,445, 447; kialas 3,268; *g. sg.* kielo 1,85, 214; 3, 187(2),337,474,489,492(2),539,554; kelo 3,555; kiela 3,65; *acc. sg.* kielu 1,188; 3,23,65,188,464,529; kialu 3,445,525; *i. sg.* kielu 1,48 *l. sg.* kielan 3,492; *g. pl.* kielu 3,23,35; *acc. pl.* kielus 3,283
keliauti: kielauiu 1,122; 3,292, 473; kieliauiu 1,191
keliautinis: kielautinis 3,292
keliautojas: kielautoias 1,122,191; 3,292,473
kėlimas(is): kielimas 1,216(2); 3,59, 548; kielimaſis 3,340,489
kelinė *kojinė*; *blauzdinė*: kieline 1,98

kelinės: *n. pl.* kielines 1,32,133,184; 3,301; kialines 3,65,452
kelingas, -a: kielingas 1,26; kielinga 3,115
kelintas: kielintas 3,139(2)
kelintas noris: kielintasnoris 3,139
kelionė: kielone 1,191; 3,292,472
kelis: kielis 1,59; 3,42,111(2); *n. pl.* kieley 3,156; *g. pl.* kielu 3,11, 106(2),190,290; *l. pl.* kielump 3,106
kelystė: kieliſte 3,111
keliuotai: kieluotay 3,111
keliuotas *nariuotas*: kieluotas 3,111
keliuoti: kieluoiu 3,111
kelka 1,55 žr. kleka
kelmas: kiełmas 1,51,54,65,122; 3,8,302; *acc. sg.* kiełmu 3,77; *l. sg.* kielman 3,149
kelmelis: kielmelis 3,302
kelmynė: kielmine 1,51
kelti(s): kielu 1,30,126; 3,59,325, 551; kialtis 3,548; kieluoſi 1,198; 3,340; kiełuoſi 3,489 [kieluoſi 4,347]; kiełys 3,548
keltuva: kiełtuwa 3,26(2); *g. pl.* kieltuwu 1,71; kiełtuwu 3,26; *acc. pl.* kiełtuwas 3,16
keltuvė *spragilo kotas*: kiałtuwe 3,58
keltvuvagystė: kiełtwuwagiſte 3,26
kemerai (?): kiemerai 1,77
kempinė: kimpine 3,67
kengė: *n. pl.* kingies 1,212
kentėjimas: kinteimas 3,34
kentėtojas: kintetoias 3,167
kentybė *kantrumas*: kintibe 3,34
kentingas: kintingas 4,24; *f.* kintinkingas [kintingas] 3,34
kepalas: kiepałas 3,291
kepinimas: kiepinimas 3,291
kepinti: kiepintas 3,291; *f.* kiepinta 3,291
kepti: kiepu 1,121; 3,292(2)
kepurė: kiepure 1,16,27,32 [=42], 54,148; 3,39,55,534; *g. sg.* kiepures 3,16
kepurėlė: kiepurełe 1,16
kepurnykas: kiepurnikas 1,16; 3,39
keras: kieras 1,51; 3,97
kerėjimas: kiereimas 3,462
kerščios: kierśćios 1,150
kerščius *keršytojas*: kierśćius 3,181
keršingas: kierśingas 3,181
kerštadarys: kierßtadaris 3,181
kerštas: *acc. sg.* kierßtu 3,182
keršulis *laukinis karvelis*: kierßulis 1,40; 3,79
keršus *kerštingas*: kierßus 3,181
kertė: kierte 3,157
kęsti: kinću 1,14,107,126,182; 3,21,34,98,181,308, 325,447,551
kešenas *kišenė*: kieſienas 1,54
keturi, -ios: kieturi 1,18(2); 3,43; *g. pl.* kieturiu 3,112; *acc. pl.* kieturis 1,18; 3,43; *n. pl. f.* kieturias 1,18; kieturios 3,42(2)
keturiadešimtis *keturiasdešimtas*: kieturiadeśimtis 3,43
keturiadienis: kieturiadienis 3,43
keturiagalvis: kieturiagalwis 3,43; kieturiagaluis 3,43
keturiakojis: kieturiakois 1,19
keturiarankis: kieturiarunkis 3,43
keturiolika: kieturialika 1,18; kieturiolika 3,43
keturios dešimtys: kieturias deßimtis 1,18; kieturios deśimtis 3,42(2)
keturišimtis (*num. ord.*): kieturiśimtis 1,19
keturnokis *ketveriopas*: keturnakis 1,19
ketvergis: kietwergis 1,19
ketveri: kietwieri 3,306; *g. pl.* kietweriu 1,19
ketveriai (*adv.*): kietwierey 3,43
ketverinis: kietwerinis 3,306

kytrius: kitrius **1**,13; **3**,347
kytrus: kitrus **1**,13,141
kitur: kitur **1**,48; **3**,67(2), 93,253
kižė *sena pirkia*: kiʒie **1**,10,13; **3**,28
kiželė: kiʒiełe **1**,10,13
klabėti: kłabu **3**,544
klaidomis (*adv.*): kłaydomis **3**,231
klaidūnas: kłaydunas **3**,14,18
klaiduoti: kłayduoiu **1**,84; **3**,17
klaidus: kłaydus **3**,231; klaydus **3**,265 [kłaydus **4**,182]
klambenti *klebenti*: klumbenu **1**,57; kłumbenu **3**,16,111
klampa: kłumpa **1**,182; **3**,448
klampus: kłumpus **1**,72; **3**,152
klanas: kłanas **1**,50; **3**,92
klaningas: kłaningas **3**,92
klaupti: kłaupiu **3**,105,106
klausa: *g. sg.* kłauʃos **3**,249
kláusimas: kłauʃimas **1**,153; **3**, 65,372
klaũsymas: kłauʃimas **1**,169
klausyti: kłauʃit **3**,182; kłauʃau **1**,169; **3**,331,410; *imper.* kłauʃay **3**,411; kłauʃik **3**,411
klausytojas: kłauʃitoias **1**,169,172; **3**,4,417; kłaʃitoias **3**,410 [kłauʃitoias **4**,290]; *g. pl.* kłaśitoiu **3**,135 [k'auʃitoiu **4**,96]
klausti(s): kłauʃiu **1**,153; **3**,372; kłauʃiuoʃi **3**,5,373; kłauʃiaʃi **3**,372
klaustojas: kłauʃtoias **3**,372
klausus *paklusnus*: kłauʃus **1**,52, 134
kleinotas *brangenybė*; *herbas*: klaynatas **1**,55
kleistras: klayʃtras **3**,104
kleka *dvasininkas, kaimo mokytojas*: kelka [kleka?] **1**,55
kleketai *tauškalai*: kliekietai **1**,55
klesti *plakti, bausti*: kłeśćiu **3**,14; kłeʃtinas **3**,13
klestinis: kłeʃtinis **3**,411
kleštarinis: kleßtarinis **3**,105
kleštarius: kließtarius **1**,55; kleßtarius **3**,105; *g. sg.* kließtariaus **3**,354
klėtelė: kłetełe **3**,105,110
klėtis: kletis **1**,179; **3**,105; kletis **3**,416,437
klėtka: klietka **1**,55; kletka **3**,24
klevas: klawas **1**,56; **3**,86(2),107; *g. sg.*klawo **1**,56
klevinis: klawinis **3**,86,107
kliautė *yda*; *šiekštas, nugrimzdęs į vandenį*: kliaute **1**,189; **3**,468; klaute **1**,145,212; **3**,98,357,533
kliedėjimas: kliedeimas **3**,17
kliedėti: kliemi **3**,5,361
kl(i)epas *duonos kepalas*: kliepas **3**,19; klepas **3**,141
kliepelis: kliepejis [kliepelis] **3**,19
klijai: klii (kliiei?] **1**,55
klijuoti: kliiuoiu **1**,55
klykauti: klikauiu **3**,135
klimpti: klimʃtu **1**,72; **3**,152
klynas *kylys*: *acc. sg.* klinu **3**,107
klingė *grandinė, dedama nusikaltusiam ant kaklo*: klinge **5**,123
klisterius *klizma*: kliʃterius **3**,107; *acc. sg.* kliʃteriu **3**,107(2)
klišas: klißas **3**,124
klišės *žnyplės*: kliśies **3**,227
klišis: klißis **3**,124; kliśis **3**,136
kliudymas: kludimas **1**,143,145
kliudinėtis: kludineiuoʃi **1**,189
kliudytojas: kluditoias **3**,357
kliudyti: kludʒiu **1**,143,145,189; **3**,357,533; kludʒiu **1**,212; kliudʒia **3**,468; kludʒius **3**,357
kliukšėjimas: kluśieimas **3**,133 [kłukśieimas **4**,94]
kliukšėti: klukśi **3**,133
kliūtis: klutis **1**,143,145; **3**,357,533
klyvas: kliwas **1**,61; **3**,124

kuila *kyla, trūkis*: kuła 1,54 [kuyła 4,72]; kuyła 3,102
kuinas: kuynas 3,436
kuiniena: kuyniena 3,436
kuiniškas: kuynißkas 3,436
kūjelis: kuielis 1,82; 3,176
kūjis: kuis 1,54,82; 3,141,176; *acc. sg.* kuu 3,195 [kuij 5,169]
kūkalinis: kukalinis 3,92
kūkalis: kukalis 3,92; *n. pl.* kukaliey 1,50; *g. pl.* kukaliu 1,50; *l. pl.* kukaluoſna 3,92
kūkaliuotas: kukaluotas 3,92
kukcikas *papuošimas iš siūlų, spurgas*: kukcikas 1,67
kuknia: kuknia 1,67; *g. sg.* kuknios 1,67
kukorius: kukarius 1,67
kukuoti: kukuoiu 1,67; 3,141
kukutis: kukutis 1,27; 3,55
kūlė[1] *kūlimas*: kuułe 3,176; kułe 4,116
kūlė[2] *javų grybas*: kułe 3,413
kūlė[3] *buožė, tvoklė*: kułe 3,106, 161,436; kuła 1,54 (2)
kūlėkas *kūjis, tvoklė*: kułekas 1,81
kūlimas: kulimas 1,81; 3,176
kūlinė (*adj.*): *n. pl. f.* kulines 3,10
kūlys *tinklas*: kulis 1,78; 3,166
kūliu (*adv.*): kuulu 3,141
kulka: kulka 1,68; 3,141(2)
kulkinis: kulkinis 3,141
kulnas: kułnas 3,124,144
kulnis: kulnis 4,87
kulšis: kulßis 3,103
kulti(s): kulu 1,81; 3,176; kuliu 3,444; kuliuoſi 3,444
kultuvas: kułtuwas 3,27; *n. pl.* kułtuway 1,10
kultuvė: kułtuwe 1,54; 3,16,102
kūma: kuma 1,56
kūmas: kumas 1,56,68; 3,109
kumelė: kumełe 1,54,57; 3,104, 109; kumele 3,280; *g. sg.* kumełes 1,57; 3,109
kumelinga: kumelinga 3,280
kumelys: kumelis 3,118,554; *g. sg.* kumelio 3,554
kumiałoiu 1,54 [=kunkaliuoju?]
kūmystė: kumiſte 1,56
kumpas: kumpas 3,231
kumpis: kumpis 1,179; kūpis 3,437
kumštas *juokas*: kumßtas 1,68
kumštavoti: kumßtawoiu 1,68
kumščia: kumśćia 3,141,294; *i. sg.* kumśćiu 3,16
kūnas: kunas 1,13; 3,33,115,397, 449; *g. sg.* kuno 3,11, 33, 44,53, 62,100,116(2),183; *l. sg.* kuny 3,235
kūnelis: kunelis 1,13
kūnybė: kunibe 3,33
kunyčia *grandinė, dedama nusikaltusiam ant kaklo*: kunićia 3,141
kunigaikštinis: kunigaykßtinis 3,137
kunigaikštis[1]: kunigaykßtis 1,67; 3,27,137; *g. sg.* kunigaykśćio 1,67; 3,137
kunigaikštis[2] *mėnulis*: kunigaykſtis 3,172
kunigas: kunigas 1,51,67,139,172; 3,96,116,326,343,344,417; *i. sg.* kunigu 3,96,334; *g. pl.* kunigu 1,51; 3,2,55,83,95,96,116,299,428; *d. pl.* kunigamus 3,62
kunigė: kunigie 1,67; 3,138(2)
kunigystė: kunigiſte 1,27,51,67(2); 3,96,138,343; *g. sg.* kunigiſtes 3,334,344,429
kunigiškas: kunigißkas 3,96
kūningas: kuningas 1,13; 3,33
kūniškas: kunißkas 1,13; 3,33
kunkuliavimas: kunkulawimas 3,497
kunkuliuoti: kunkuluoiu 3,103; kunkuluoia 3,497
kuodas: kuodas 1,19; 3,43(2)

kuodelis: kuodelis 1,19,50; 3,92
kuodys *kuoduotasis vieversys*: kuodis 3,58
kuoduotas: kuoduotas 1,19; 3,43
kuoja: kuoia 1,124; knoia [kuoia] 3,300
kuokas: *n. pl.* kuokay 3,129
kuolas: kuołas 1,55,57,118; 3,282 (2), 343; *n. pl.* kołay 3,75
kuolelis: kuołelis 1,63
kuopa: kuopa 3,142,233
kuopti: kuopiu 3,535
kuoptojas: kuoptoias 3,118
kuoras *bokštas*: kuoras 3,8
kuosa: kuoſa 1,52; 3,100
kupetys: kupetijs 3,119; kupetis 3,423
kupinai (*adv.*): kupinay 3,188
kupone 3,271 žr. kaponė
kupra: kupra 1,33; 3,66
kupranugaris: kupranugaris 3,477
kuprintis: kuprinuoſi 3,66
kupris: kupris 3,66
kuprotas: kupratas 1,33; kuprotas 3,66
kur: kur 1,12,22,34,52 [=53], 216(3); 3,4,18,26,47,49,56,67(2),71, 88,91,102,150(2),239,243,253, 255, 315(2), 376,405,454,489(2), 513,521, 527,533,534
kurapka: kurapka 1,68; 3,143
kurčias: kurćias 1,35; 3,69; *i. sg.* kurćiu 3,70
kurčius: kurćius 1,35; 3,69
kūrinti: kurinu 3,282
kuris, -i: kuris 1,67; 3,2,3(2), 6(2), 14,32,100,114,119,121, 139(6), 179,376,490; *g. sg.* kurio 3,2,8(2), 251,550; *acc. sg.* kury 3,280; kuri 1,152; 3,519; *i. sg.* kuriuo 3,102, 113; *l. sg.* kuriami 3,1,97(2),122; *n. pl.* kurie 3,62; *i. pl.* kurieis 1,71; kurieys 3,63; *f.* kuri 1,41; 3,110; *g. sg.* kurios 3,60,164, 338; *acc. sg.* kuriu 3,26,62,118; *l. sg.* kurioy 3,45,63,110; kurion 3,63; kurioſp 3,60; *g. pl.* kuriu 1,67(2); 3,118,139(2),156; *acc. pl.* kurias 3,7; *i. pl.* kuriomis 3,199; *l. pl.* kurioſe 1,65
kuri norint: *i. sg.* kuriunorint 1,67(2)
kuris nor: kurisnor 3,139
kuris noris: kurisnoris 3,139
kurkimas: kurkimas 3,407
kurklys: kurklis 1,93; 3,204
kurksėjimas: kurkśieimas 3,130
kurksėti: kurkśi 3,130
kurkti: kurkia 3,394,407
kurmarausas: kurmarauſas 1,64
kurmis (-us?): kurmis 1,64; kurmus 3,130; *g. sg.* kurmio 1,64
kur norint: kurnorint 1,34,52 [=53] (2); kur norint 3,67
kurpalis: kurpalis 1,60; 3,120
kurpė: kurpe 1,182; 3,448; *n. pl.* kurpes 1,68
kurpėdarys: kurpiedaris 3,439
kurpinykas: kurpinikas 1,177; *g. pl.* kurpiniku 3,71
kursai: kurſai 1,16,41,60,61,62,63, 67,68,71,90; kurſay 1,126,210; 3, 139(3)
kursai norint: kurſainorint 1,67(2)
kurstyti: kurſtau 1,25; 3,86
kurstytojas: kurſtituoias 3,82
kurta *trumpas švarkas*: kurta 3,144
kurtas *medžioklinis šuo*: kurtas 1,10; 3,28
kurti: kuriu 3,282; *f.* kuriaama 3,90 [kuriama 4,63]
kurtybė: kurtibe 3,69
kurtinys[1] *tetervinas*: kurtinis 3,70
kurtinys[2]: kurtinis 1,35; 3,69,70
kurtu (*adj.*): kurtu 3,69
kurva: kurwa 1,68

L

laibti: łaybʃtu 3,434
laibumas: łaybumas 1,14,176; 3,427
laidas: łaydas 1,154; 3,90,376; *i. sg.* łaydu 3,142
laidavimas: łaydawimas 3,375,376
laidyba *garantavimas*: łaydiba 1,154
laidyti *milžti*: łaydau 3,48
laiduoti: łayduoiu 1,154; 3,375; łaydoiu 4,263; łaydotas 3,142
laiduotinai: łayduotinay 3,376
laigonas *svainis*: łayganas 1,164
laikymas: łaykimas 1,141; łaykimo 3,371
laikyti: łaykau 1,12,141; 3,30; laykame 1,12; *f.* łaykama 1,67
laimas *likimas*: łaymas 3,117
laimė: *g. sg.* łaymes 4,88
laimėjimas: łaymeimo 3,124
laimėti: łaymet 3,488
laimybė *palaima*: łaymibe 1,178; 3,434; *g. sg.* łaymibes 3,434
laimimas *likimas, laimė*: łaymimas 3,117
laimus: łaymus 1,178
laistyti: łayʃtau 1,65,131; 3,231
laisvas: łayʃwas 3,430
laisvė: łayʃwe 3,429,430,484; *g. sg.* łayʃwes 3,198; *i. sg.* łayʃwy 3,430
laisviai: łayʃwiey 3,430
laišis, leišis: łayśiey 5,346; łeyśiey 4,293
laiškas: łayßkas 3,185,296,435
laižymas: łayʒimas 3,154,321
laižyti: łayʒau 1,72,73; 3,154,321
laižytojas: łayʒitoias 3,321
lakonka *praustuvė*: łakonka 1,79
lakoška *indas praustis*: łakośka 3,170
lakstymas: łakstimas 3,299
lakstyti: łakʃtau 3,24; łakʃtus 3,294,299
lakštanešys: łakßtaneśis 3,143
lakštas: łakßtas 1,10,15,35,52,73(2); 3,45,68,90,154(2), 287,314,341,521; *acc. sg.* łakßtu 3,154,297; *i. sg.* łakßtu 3,154; *l. sg.* lakßtop 1,73; *n. pl.* łakßtai 1,73; łakßtay 3, 4,62,153; *g. pl.* łakßtu 3,153
lakštelis: łakßtelis 1,10,52; 3,521
lakštingala: łakßtingała 1,169; łakßtyngała 3,410
lakštinis: łakßtinis 3,153,154
lakti: łaku 1,73; 3,151
landžioti: łundʒioiu 3,150
landžius: łundʒius 3,150
langas: łungas 1,112; ungvs 3,260 [łungas 4,179]; *g. sg.* łungo 3,146; *l. sg.* łungi 3,439; *g. pl.* łungu 3,374
langelis: łungielis 1,112; łungielu 3,260 [łungiełis 5,222]
langinyčia: łunginićia 1,112; łungonićia 3,260
languotas: łunguotas 3,260
lanišius *pakalnutė*: łaniśius 3,119
lanka: łunka 1,70; *g. sg.* łunkos 1,70
lankas: łunkas 1,75,102; 3,160, 233,235; łankas 3,63; *g. sg.* łunko 1,75; 3,321; *i. pl.* łunkays 3,303
lankelis: łunkielis 1,102
lankymas: łunkimas 3,199
lankinis, -ė: łunkinis 1,70; *f.* łunkinė 3,159,166
lankyti: łunkau 1,90; 3,26,199
lankytojas: łunkitoias 3,481
lankstas *išsilenkimas, vingis*: łunkʃtas 1,141; 3,129,137,186; łunkßtas 3,492; łukʃtas 3,520
lankus *lankstus*: łunkus 3,67,186
lapakritis: łapakritis 3,154
lapas: łapas 3,154; *g. sg.* lapo 3,558 [łapo 5,463]; *n. pl.* łapay 3,153; *g. pl.* łapu 3,19,153; *acc. pl.* łapus 3,153
lapauti: łapauiu 1,19,27,80,141,143; 3,24,371

linksmybė: linxmibe 1,153; 3,473; linkʃmibe 1,184; 3,132,305; linrmibe 3,474 [linxmibe 4,336]
linksminimas: linkʃminimas 3,35
linksminti(s): linksminu 1,15; linkʃminu 3,35; linkʃminuoʃi 1,37; łynkʃminuoʃi 3,35; likʃminuoʃi 3,474 [linkʃminuoʃi 4,336]
linksmintojas: linkʃmintoias 1,125; 3,305
linkterėti: łynkteriu 3,104
linkti: łynkʃtus 3,67
lipikai *sakai*; *klijai*, *amalas*: lipikai 1,71; lipikay 3,106(3)
lipikingai: lipikingay 3,106
lipikingas: lipikingas 3,105
lipymas: lipimas 3,62
lipinė *drėbtinė pirkelė*: lipine 3,151
lipynės *kopėčios*, *laiptai*; *pakilimas*: lipines 1,163,197; 3,487; *i. pl.* lipinemis 3,487
lipynėtas: lipinetas 3,487
lipinis *kiršlys* (*žuvis*): lipinis 3,153
lipyti: lipiu 1,55,72,74; 3,63,151, 231,450
lipytojas: lipitoias 1,72; 3,151
lipti: limpu 1,73; limpus 1,73
lįsti: lindu 1,71; 3,36
lysti: liʃtu 3,32
liš *be*: liß 3,10(2),186,268
liška *šaškė*: lißka 3,15; *i. pl.* lyßkomis 3,15; łyßkomis 3,15
lyšnas(is): lißnas 1,214; lißnaʃis 1,147
lytė *forma*: *g. sg.* lites 3,222
lytėjimas: liteimas 3,188
litera: litera 3,38,154,521; *g. pl.* literu 3,54(3)
lytėtis: lićiuoʃi 3,450
lyti: liia 1,20; lija 3,46,94
lytis: litis 1,123; 3,299
lytus: *g. sg.* litaus 3,134
liūbastis *meilumas*: lubaʃtis 1,74
liūbyti: lubiiu 1,74
liūdėti: ludʒiu 3,411
liudijimas: ludijmas 3,428(2); *i. sg.* ludijmu 3,428
liudyti: ludiiu 1,135; ludiju 3,428; łudiju 3,428
liudytojas: luditoias 3,428; *i. pl.* luditoiays 3,357
liūnas: lunas 3,448
liuosai: luoʃay 3,484
liuosanoringai: luoʃanoringai 3,47
liuosanoris: luoʃanoris 3,47
liuosas, -, -à: luʃas 1,196; luoʃas 3,430,464,484; *g. sg.* luoʃo 3,47; *n. pl.* luoʃi 3,198; *neutr.* luoʃa 3,484
liuosybė: luʃibe [luoʃibe?] 1,196
liuosnas: łuoʃnas [luoʃas?] 3,287 [luoʃuas 4,198]
liuosuoti: luʃuoiu [luoʃuoiu?] 1,31
liuosus (*adj.*): luoʃus 1,204
liūtas: lutas 3,152
liūtė: lutee 3,159
liūtingas: lutingas 3,25,210
liūtinis: lutinis 3,159
liūtis: lutis 1,95; 3,210
liūtytis: lutitis 3,159
lizdas: liʒdas 1,36; 3,70; *acc. sg.* liʒdu 1,36; 3,71
ližė: liʒie 3,156
lobas *slėnys*: łobas 3,157
lobiogeidingai: łobiogieydingay 3, 148
lobiotrokščiai: łobiotrokśćiey 3,148
lobis: łobis 1,21,166; 3,20,47, 161; *g. sg.* łobio 1,70(2); 3,148(3)
lojėjas: łoieias 1,163
lojikas: łoikas 3,141,433; łaikas 1,57
lojimas: łoimas 1,163,178; 3,433
lojojimas: loioimas 1,71; laiaimas 1,32; *i. sg.* laiaimu 1,32
lojoti: laiaiu 1,32; łoioiu 1,71; 3,160

lopeta: łapeta 1,73; łopeta 1,160; 3,393
lopetėlė: łopetełe 1,73
lopinys: łopinis 1,70; 3,149; *n. pl.* łapiniey 1,26
lopiniuotas: *n. pl.* lapiniuoti 1,26
lopyti: łopiu 1,70; 3,149
lopytojas: łopitoias 3,285; *g. sg.* łopitoio 3,285
lopšys: łopśis 1,59; łopßis 3,112; *g. sg.* łopßio 3,112
loštas *svorio vienetas*: łoßtas 3,149
lošti *kniūpsoti*: łośiu 3,190
lota *grebėstas*: łota 1,70
loti: łoiu 1,163,178
lotyna *lotynų kalba*: lotina 1,69; *l. sg.* łotinoy 3,116
lotynykas: łotinikas 1,69
lotyniškai: łotinißkay 3,302
lotyniškas, -a: łotinißkas 1,69(2); 3,147; łatinißkas 3,147; *f.* łotinißka 3,180
lova: ława 1,74; łowa 3,97,156,157; *g. sg.* łowos 3,128
lovelis: łowelis 3,121(2); *n. pl.* łowełey 3,195
lovys: łowis 1,60; 3,58,122
lubos: *n. pl.* łubas 3,425(2)
lukštas: łukßtas 3,159
lukštys *nuograužos*: *n. pl.* łukßtis 1,111
luobas: łuobas 3,121; *g. sg.* łuobo 3,121; *n. pl.* łuobay 3,158
luobinis: łuobinis 3,121(2)
luotas: łuotas 3,8
luotelis: łuotelis 3,155
lūpa: łupa 1,189; 3,469; *n. pl.* łupos 3,276; *g. pl.* łupu 3,276; *acc. pl.* łupas 3,498
lupti: łupu 1,75; łupus 3,159
lūpuotas: łupuotas 3,469
lustas *gabalas*: luʃtas 3,405,438
lustelis: łuʃtelis 3,438
lūšinis: łuśinis 3,393
lūšis: łaśis 1,161; *g. sg.* łaśio [łuśio] 1,161; łuśis 3,148; łuʃis 3,393
lūžti: luʒtus 3,155 [łuźtus 4,101]

M

mačinykas *lazda, kuokas*: maćinikas 1,76
madyti *mušti, mojuoti*: madau 1,76
magistrinis *būdingas mokytojui*: magistrinis 4,116
maigas *padraikos*: ʃin: maygas 3,172; *n. pl.* maigai 1,80; plu: maygay 3,172
maigyti: maygau 3,70
mailius: maylus 3,53
mainakvorbis *mainantis dažus*: maynakworbis 3,171
mainas: maynas 1,32; 3,248,522; *acc. sg.* maynu 3,171
maineta *moneta*: maynieta 3,174
mainyti: mayna 1,32,80; 3,171(2), 183; maynus 3,171
maironas: *n. pl.* mayranai 1,78
maisybė *gausybė*: mayʃibe 3,300
maišadarys: maißadaris 3,170
maišas: mayßas 1,79; 3,140,494; *g. pl.* mayßu 3,170(2)
maišasiuvys: maßaʃuwis 3.170 [mayßasʃiuwis 5,147]
maišelis: mayśielis 3.102.172; mayßialis 3,173
maišyti: mayßau 1,80; 3.25.160, 172,391
maišta *sąmyšis*: mayßta 3,389
maištas: mayßtas 1,209; 3,25,523;

merga: merga 1,29,30,119; 3,58, 283; *g. sg.* mergos 3,330; *g. pl.* mergu 1,30; 3,64
mergavietė: mergawiete 3,64
mergelė: mergiełe 1,30,119; 3,58, 283
mergystė: mergiſte 1,29,119; 3,58
mergiškas: mergißkas 1,30,119; 3, 58,283
merliena *dvėsena*: merliena 3,538
merti: merſtu 1,214
mes: muſu 1,90; 3,197,360
mėsa: meſa 1,57,80; 3,15,119,172; *g. sg.* meſos 3,529
mesčiai *saikingai*: meſciey 3,171
mesčias: mesćias 3,171
mėsėdauti: meſedauiu 3,172
mėsėdėjas: meſedeias 3,172
mėsėdrauti: meſedrauiu 3,172
mėsėdrautojas: meſedrautoias 3,172
mėsėdrynės *užgavėnės*: meſedritnes 3,172 [meſedrines 4,113]
mėsėdrius: meſedrius 3,172
mėselė: meſiałe 3,169
mėsiedas *laiko tarpas nuo kalėdų ligi užgavėnių*: *g. sg.* meſiedo 3, 172
mėsingas: meſingas 1,80; *f.* meſinga 3,172
mėsingystė: meſingiſte 1,80
mėsinyčia *mėsinė*: meſinićia 1,45
mėsinykas: meſinikas 1,161; 3,86, 396
mėsinis: meſinis 1,80; 3,172
mėsinystė: meſiniſte 3,395
mestas *saikas*: meſtas 3,169; *g. sg.* meſto 3,12; *acc. sg.* metu [meſtu?] 3,64; *i. sg.* meſtu 3,323
mestavimas *matavimas*: meſtawimas 3,169,171
mesti(s): metu 3,156,414; metuoſi 3,441,454; metes 3,36; metus 3,116
mestybė *santūrumas*: meſtibe 3, 171(2)
mestinis 3,264 žr. mostinis
mestuoti *matuoti*: meſtuoiu 1,79; 3,169,171(2)
mestus *santūrus, saikingas*: meſtus 3,407
mėtymasis: metimaſis 3,396
meška: meßka 1,93(2); 3,204; *g. sg.* meßkos 1,93
meškė: meßkie 3,204
meškeria: meßkieria 1,191; mießkieria 3,472; *g. sg.* meßkierios 3,473
meškeriojimas: mießkierioimas 3,473
meškerioti: mießkiarioiu 3,473; mießkieriotas 3,473
meškernykas: mießkiernikas 3,472
meškinykas: meßkinikas 3,204
meškinis: meßkinis 1,93; 3,204
meškytis: meßkitis 3,204
mėšlas: meßłas 1,36(2); 3,71; *acc. sg.* meßłu 1,90
mėšlinas: meßlinas 3,71
mėšlingas: meßlingas 1,36; 3,71
mėšlunkis *mėšlungis*: meßłunkis 1,68; 3,143; *i. sg.* meßłunkiu 3,143
mėta: meta 1,80; 3,173
metai: metai 1,22(2),24; metay 1,121,153[=155]; 3,37,47, 149,273, 290,357,378,430; *g. pl.* metu 1,19,22,28,121,153 [=155], 170,190; 3,145(3),150,273(2), 294,378,401(2), 442,449; *i. pl.* metais 1,65; metays 3,422; *l. pl.* metuoſe 3,90, 131,346,377
metas: metas 1,17,21,25,129,153 [=155],213; 3,3,4,32,40,50,316, 402, 534; *g. sg.* meto 3,370; *acc. sg.* metu 3,113,446; *i. sg.* metu 3,113, 328,382
metu 3,64 [=mestą]
mėtauti *mėtyti*: metauiu 1,73

N

namadarystė: *g. sg.* namadariſtes 3,24

namas: namas 1,102; 3,233; *acc. sg.* namu 3,74; *n. pl.* namai 1, 23,50; namay 3,24(2),27,48,94,97, 115,122,216,299,371,373; *g. pl.* namu 1,23,38,173; 3,2,3(4),24(2), 74,115,294; manu 3,74 [namu 5, 64]; namuu 3,24 [namu 4,17]; *acc. pl.* namus 1,115; 3,24; *l. pl.* namump 3,360

nameliai: *n. pl.* namelei 1,23; 3,49

namie (*adv.*): namie 1,23; 3,48

namykštis: namikßtis 1,23; 3,285, 346

namykštystė *namų ūkis*: *l. sg.* namikßtiſtep 3,74

naminykas, -ė: naminikas 1,23; 3,49,74; *g. sg.* naminiko 3,74; *n. sg. f.* naminikie 3,13,74

naminykinis: naminikinis 3,74

naminykštis: naminikßtis 3,49

naminystė *namų ruoša*: naminiſte 1,23,38; 3,49,74

namudaris: namudaris 3,24

namudarystė: *g. sg.* namudariſtes 3,24

namudarytojas: namudaritoias 3,24

namūkas *namisėda*: namukas 3,48

naperskas: naperſkas 1,88

naras: naras 1,98; 3,227(2)

narcisinis: narciſsinis 3,195

narcisus: narciſſus 3,195

nardas *valerijoninių šeimos augalas*: nardas 3,195

nardymas: nardimas 3,227

nardyti(s): nardau 1,90 [=89], 98; 3,227,298; nardauſi 1,90 [=89]; nardouſi 3,227

naromis (*adv.*) *pasinėrus*: naromis 3,227

naršinti *rūstinti, pykinti*: naršinu 3,86

narštinti *pykinti*: narßtinu 3,25

nartus *užsispyręs*: nurtus [nartus] 3,116

nasrai: *g. pl.* naſru 3,37; *acc. pl.* naſrus 3,426; *l. pl.* naſrump 3,62

naščiai: naßćiey 3,151,165

našyklė: naśikłe 3,179

našinti(s): naśinu 3,69,238; naśina 3,77; naśinaſi 3,386

našlaitis: naßłaytis 1,165; 3,271, 402; *i. sg.* naßłayćiu 3,271

našlaitystė: naßłaytiſte 3,271,402

našlavimas: naßławimas 3,271,278

našlė: naßłe 1,190; 3,472; *i. sg.* naßly 3,278

našlys: naßlis 1,190; 3,472; *i. sg.* naßlu 3,278

našlystė: naßliſte 1,190; 3,278,472

našta: naßta 3,23

naštinė *neštuvai*: naßtine 3,151

naštis: naßtis 3,151

našulys: naßuley 1,16; 3,15,164; naßuliey 1,180

natūra: natura 1,150

nauda: nauda 1,22,26,61,72,75, 139; 3,47,90,153,158,236,269, 342,346,359,558; *g. sg.* naudos 3,6,186,212; *acc. sg.* naudu 1,72; 3,122; *i. sg.* naudu 3,342

naudauti: naudauiu 3,440,559

naudingai: naudingay 3,342,558

naudingas, -a: naudingas 1,139; 3,342,559; *f.* naudinga 3,234

naujai: nauiey 3,227

naujakrikštis: nauiakrikßtis 3,227

naujas: nauias 1,99(3); 3,180, 227, 270; naujas 3,138; nauio 1,83; *g. pl.* nauiu 3,91

naujybė: nauibe 3,227

naujiena: nauiena 1,99; 3,226; *g. pl.* nauienu 3,227

naujikas: nauiikas 1,99; nauikas 3,226

naujintelis: nauintelis 1,99
naujystė: nauiſte 1,99
naujitėlis: nauitelis 3,227
naujovedeklis *jaunavedys*: *g. pl.* nauiowedeklu 3,157
ne: ne 1,47,91; 3,4,43,60,84(2), 200,203(3),207,212, 272,302(2)
neabejotinai: ne abieiotinay 3,12; ne abeiotinay 3,210,220
neabejotinas: neabeiotinas 3,210
neakyvas *nepastabus*; *apsileidęs*: neakiwas 3,204
neakuota *neakuotuota*: neakuota 3,107
nealsiai: ne alſiey 3,12
nealsus: nealſus 3,217
ne ant ilgo *laikinai*: neuntiłga 1,22
neapaugti: neapaugis 3,223
neapdairus: nopdairus 3,200
neapdarytinai: neapdaritinay 3,223
neapidarymas: nopidarimas 1,96
neap(i)darus, -, -u: nopidarus 1,96; neapdarus 3,222,223; *neutr.* ne apdaru 3,204
neapeiliotas *neribotas*, *neapibrėžtas*: ne apeylotas 3,208
neapeilytinai: nopeylitinay 3,208
neapgalėti: ne apgalimas 3,202
neapgenėti: nopgenetas 3,208
neapgerdenti: *neapskelbti*: nopgierdentas 3,208
neapginklus *beginklis*, *bailus*: nopginkłus 3,201,207
neapginti: nopgintas 3,207
neapgintinai: nopgintinay 3,220
neapglėbimas: nopgłebimas 3,207
neapgrauti *neįveikti*: neapgrauiamas 5,178
neap(y)kanta: nopkunta 1,90,94, 95,212; nopikunta 3,206(2); *acc. sg.* nopikūtu 3,82
neapilasus *neišrankus*: nopiłaſus 3,213
neapimti *neapglėbti*; *nesuprasti*: neapimamas 3,207,210
neapipjauklas: nopipiaukłas 3,207
neapipjaustymas: neapipiauſtimas 1,94
neapipjaustyti: neapipiauſtitas 1,94
neapyvaizda: nopiwaiʒda 1,96
neapjodyti: neapioditas 1,94; nopioditas 3,207
neapkantai (*adv.*): nopkuntay 3,206
nepakantus: nopkuntus 3,206
neapkentimas: nopkintimas 1,80,90, 92,94,101,190
neapkęsdinti: nopkiſdinù 3,82
neapkęsti: nopkinćiu 1,80,90,94; 3,206; nopkinćius 1,212; nopkinćiamas 1,80,94; *i. sg.* nopkinćiamu 1,101(2); napkinćiamu 1,32 [=42]
neapkuopimas: nopkuopimas 3,207
neaplasinėti: nopłaſineius 3,213
neapmūryti: nopmuritas 3,207
neaprėptinai: nopreptinay 3,208
neapsakyti: neapſakitas 3,208
neapsakytinai: neapſakitinay 3,208
neapsidžiaugti: nopſidǯiaugiau 3,207
neapsieiti *nesirūpinti*: nopſieymi 1,92; nopſieius 1,92
neapsigėrimas: neapſigierimas 1,182
neapsigerti: neapſigierus 1,182
neapsūdyti: neapſuditas 3,209
neapsukti: neapſukus 3,207
neapšveisti: ne apßweyſtas 3,222
neapturėti *negauti*: nopturet 3,209
neaptverti: noptwertas 3,207,208
neapvaizda *nenuovoka*: nopwayʒda 3,200
neapvaizdus *neapdairus*: nopwayʒdus 3,200
neapvaizdžiai: nopwayʒdǯiey 3,200
neapveizdėti: nopweyʒdetas 3,208
neapverkti: nopwerktas 3,208
neapžvalgus: nopǯwałgus 3,200

nearti: neartas 3,208
neašakuota: ne aßakuota 3,209
neatatiktė: notatiktė 3,32
neatguldyti: notguldʒiamas 3,208
neatguldytinai: notgulditinay 3,208
neatikimas *neatitikimas*: notikimas 3,32
neatikti: neatinku 1,125
neatleistinai: notłeyʃtinay 3,11
neatmaina: notmayna 3,208
neatmainyti: neatmaynamas 1,94; notmaynomas 3,208
neatmainytinai: notmaynitinay 3,208
neatminti: notamenu 3,209; notmenus 3,209; notmenamas 3,209
neatpečėtyti: notpećietitas 3,208
neatpildymas: neatpildimas 3,206
neatsikratyti: neatʃikratamas 1,98
neatstatyti: neatʃtatamas 1,98
neatšaukti: neatßaukiamas 1,94; notßaukiamas 3,208
neatvaldyti: notwalditas 3,208
neatžadėti: neatʒadamas 1,94
neažilgai *netrukus*: noʒiłgay 3,302
neažugauti: naʒugaunu 1,13
neažugavimas: naʒugawimas 1,13
neažugesyti: neaʒugieʃiamas 3,219; neaʒugiaʃiamas 3,223
neažumigti: noʒumiegʃtus 3,220
neažumokėti: neaʒumokamas 3,222
neažupulti: ne aʒupuołus 3,223
neažusimerkti: *g. pl.* noʒuʃimerkienćiu 3,242
neažusiturėti: neaʒuʃiturius 3,212
neažustabdytinai: neaʒuʃtabditinay 3,219
neažutrinti: neaʒutrintas 3,214
neažuturėti: neaʒuturetinas 3,220
nebailiai: ne bayley 3,205
nebailus: nebayłus 3,205
nebaimė: ne bayme 1,95; nebayme 3,210
nebajoras: ne baioras 1,96; ne boiaras 3,218
nebaisiai: nebayśiey 3,10 [nebayʃiey 4,7]
nebaysumas: ne bayʃumas 3,10
nebaisus: nebayʃus 3,10; niebayʃus 3,218
nebarningas: ne barningas 3,217
nebarnus: ne barnus 3,217
nebėgus: nebegus 3,209
nebijoti: nebiius 1,95
nebrandus: nebrundus 3,210
nebruzgėti: nebruʒgus 1,174
nebudrus: ne budrus 1,95
nebuitis: nebuytis 1,92,95
nebūti: nera 3,174,211; ne butu 3,3; neʃsus 1,94; neʃʃus 1,95; ne eʃʃus 3,214; nebuwis 3,201
nebuvėlis: nebuwelis 3,201
nebuvimas: nebuwimas 1,94,95
nečielas: ne ćiełas 3,201
nečystas: nećiʃtas 1,92
nečystata: nećiʃtata 1,92
nedaaugti: nedaaugis 3,203
nedabaigti: ne dabaygis 1,93
nedadirbti: nedadirptas 1,93
nedaeiti: *part.* nedaeis 1,93
nedagirdėjimas: nedagirdeimas 3,203
nedagirdėti: nedagirdʒiu 3,203
nedailiai: ne dayley 3,219
nedailus: ne dayłus 3,219
nedakepti: nedakiepis 3,203
nedalinykas *kas nedalyvauja kame nors*: nedalinikas 3,219
nedalyvauti: nedaliwauiu 3,217
nedamiegoti: nedamiegus 1,93
nedamokėjimas: nedamakieimas 3, 553
nedamokėti: nedamoku 3,552
nedarbus: ne darbus 3,214

neinteika *neįtikimas*: neinteyka 3,203
neinteikus: neinteykus 3,203
neintikimas: neintikimas 3,305
neintikti: neintikus 3,305
neįprasti: ne ipratis 3,222
neįrūstinti: neiruſtinamas 3,207
neįsakyti: ne iſakomas 3,12
neišbyloti: neiʓbiłamas 1,97
neišdabinti: neiʓdabintas 3,345
neišdaryti: ne iʓdaritas 3,222
neišdirbti: neiʓdirbtas 1,97
neišdrožti: neiʓdroʓtas 3,204
neišdubti: neiʓdubis 3,204
neišeiti: *conjc.* ne iśieytu 3,3
neišgabenti: *conjct.* neiʓgabentu 3,3
neišgalė: ne iʓgałe 3,211
neišgalėti: ne iʓgalu 3,223; neiʓgałetas 1,92,95(2)
neišgąstus: neiʓguſtus 3,205
neišgydyti: neiʓgidʓiamas 1,97; ne iʒgidʓiamas 3,220; ne iʓgiditas 3,220
neišgirsti: neiʓgirdau 3,272
neišimti: neißimamas 1,92
neiškakti: neißkakis 1,93
neiškalbėti: neiʓkałbetas 1,97
neiškalbis *neiškalbingumas*: neiʓkałbis 3,222
neiškalbus: neiʓkałbus 3,222
neiškasti: ne iʓkaſamas 3,222
neiškentimas: neiʓkintimas 3,224
neiškęsti: ne iʓkiſiu 3,223
ne iʓkirſtitas 3,215 žr. neišskirstyti
neišlasyti: ne iʓłaſitas 3,213
neišmanyti: neißmanus 1,95,140; neißmanomas 3,222; neißmanitinas 3,222
neišmegzti: neiʓmeʒgamas 3,517
neišmegztinai: neiʓmegſtinay 3,517
neišmelsti: ne iʓmełdʓiamas 3,220
neišmestuojimas: ne iʓmeſtuoimas 3,12
neišmestuoti: neißmeſtuotas 1,98; neiʓmeſtuotas 3,12,224; ne iʓmeſtuotas 3,216
neišmestuotinai: ne ißmeſtuotinay 3,12
neišmieruoti: neiʓmieruotas 1,98
neišnokimas: neißnokimas 3,204
neišnokti: neißnakis 1,93(2); ne ißnokis 3,204; *f.* ne iʓnokuſi 3,61
neišpainioti: ne iʓpayniatas 1,96
neišpažinti: neiʓpaʓistu 3,214
neišpratinti: neiʓpratintas 3,176, 202; ne iʓpratintas 3,222
neišrauti: ne iʓrauiamas 3,222
neišrėdytinai: ne iʓreditinay 3,223
neišregzti: neiʒreʒgiamas 3,223 [neiźrezgiamas 4,150]
neišrišti: ne iʒrißamas 3,215
neišrištinai: neißrißtinay 3,517
neišsakyti: neiʓſakitas 1,97; ne iʓſakomas 3,222
neišsakytinai: neiʒſakitinay 3,222
neišsemti: neißſemamas 1,97; ne ißſemamas 3,213; neiʓſemtas 1,97
neišsikėsti: *g. pl.* neiʓſikietuſiu 3,107
neišsišakoti: *n. pl.* neiʓſißakoij 3,10
neišskirstyti: ne iʓkirſtitas 3,215 [ne iźskirſtitas 4,144]; ne iʓſkirſtitas 3,215
neiššveisti: neiʓßweyćiamas 3,224
neišteisėti: ne iʓteyſet 3,220; ne iʓteyſius 1,96
neištęsti: ne iʓtiſtas 3,218; neiʓtiſtas 3,206
neištrinti: ne iʓtrinamas 3,224
neištuštinti: neiʓtußtintas 3,222
neišvaldyti: neiʓwałdamas 1,92
neišvirti: neißwiris 1,93
neišžagas *skaistybė*: neiʓagas 3,44
neišžagtai: neiʓagtay 3,44
neišžagti: neiʓaktas 1,18,95; neiʓagtas 3,44; neiʓagto 3,44

neišžymėti: ne iʒʒimetinas 3,222
neįtikti: neintikus 3,305
neįveikti: neiweykiamas 1,97; neiweyktas 1,95; *n. sg.* neiweykiamus 3,224 [neiweykiamas 4,151]
neįžaboti: ne iʒabotas 3,209
neįžeisti: ne iʒieydʒius 3,218; neiʒieyʃtas 3,206(2),220,224
neįžeizda *neįžeidimas*; *nenuostolis*: ne iʒieyʒda 3,218
neįžymėti: ne iʒimetas 3,224
nejausti: neiaućiu 1,105; 3,202; neiaućius 1,95; ne iaućius 3,202
nejuokingai: ne iuokingay 3,217
nejuokingas: neiuokingas 3,223
nekada *kartais*: nekadu 3,40,307, 375
nekadai *kai kada*: nekaday 1,94; ne kaday 3,101
nekai *tegul*: nekay 3,182(2)
nekalba: nekałba 3,205
nekalbėti: nekałbus 1,94
nekalbuolis *kūdikis*: nekałbolis 3,205
nekaltai: ne kałtay 3,12; nekałtay 3,221
nekaltas: nekałtas 1,97; 3,221; ne kałtas 3,221
nekaltybė: nekaltibe 1,97; nekałtibe 3,221
nekaltinimas: nekaltinimas 3,12
nekankinimas: nekunkinimas 3,204
nekankinti: nekunkintas 3,204
nekantriai: nekuntriey 3,201
nekantrybė: nekuntribe 3,201,224
nekantringas: nekątringas 1,24
nekantrus: nekuntrus 1,87; 3,201
nekareivingas: nekarieywingas 3,220
nekas *kas nors*, *šis tas*: nekas 1,127; 3,204,310; neku 3,202
nekelingas, -a *be kelio*: nekielingas 3,11; *f.* nekielinga 3,11
nekentėjimas: nekinteimas 3,201
nekentingas: nekintingas 3,201
nekentystė: nekintiʃte 3,201
nekęsti: niekinćiu 1,205; ne kinćiu 3,24
nekibinti: nekibintas 3,206
neklaidingas: nekłaydingas 1,94
neklausa *neklusnumas*: nekłauʃa 3,211
neklausymas: ne kłauʃimas 3,211
neklausyti: ne kłauʃau 3,211; nekłauʃus 3,211; ne kłauʃus 3,249; ne kłauʃitas 3,216
neklupus *neklumpantis*: ne kłupus 3,211
nekošti: nekoßtas 3,484
nekrutinti: nekrutinamas 1,96; 3, 215
nekruvinas: nekruwinas 3,204
nekur *kur nors*: ne kur 3,204
nekuris *kas nors*: nekuris 1,94
nekursai *kai kas*: nekurʃay 3,139(2)
nelabas: ne łabas 1,41,61; niełabas 3,156
nelaikyti: ne łaykau 3,498
nelaima: nełayma 3,200; ne łayma 3,218
nelaimėti: nełaymis 1,93,94,96
nelaimintai *nelaimingai*: ne łaymintay 3,218
nelaimystė: nełaymiʃte 1,96
nelaimus: nełaymus 3,218
nelaisvai: ne łayʃway 3,222
nelaisvas, -a: ne łayʃwas 3,222(2); nełayʃwo 3,222; *f.* nełayʃwa 3,222
nelaisvė: nełayʃwe 3,221; *g. sg.* nełayʃwes 3,510; nełeyʃwes 3,510
nelaisvinti: nełayʃwinu 3,221
nelankus: nełunkus 3,204
nelaukti: nełauktas 1,94,96
neleisti: niełeydʒiamas 3,8 [nełeydźiamas 4,6]

nelemtas: nełymtas 1,27,36,39,91; 3,77
nelemtystė: nełymtiſte 1,91
nelenkus: nełynkus 4,136
nelėtai: ne łetay 3,223
nelėtas: ne łetas 3,206,223
neliepti: ne lepiamas 3,12
neliesti: nelieſtas 3,206
nelygybė: ne ligibe 3,215; neligibe 3,388
nelyguma: neliguma 3,214
nelygumas: neligumas 4,144
nelygus, -, -u: neligus 1,96; 3,152; ne ligus 3,215(2); *neutr.* ne ligu 3,214
nelinksmas: nelinkſmas 3,221
nelytėti: nelitetas 3,219
nelytingas *beformis*: ne litingas 3,222
neliuosas: ne luoſas 3,218
nemaišyti: nemayßitas 3,21; ne mayßitas 3,215
nemaldus: ne małdus 3,206
nemalonybė: niemałonibe 3,205
nemančiai *netikusiai, veltui*: ne munćiey 3,18; niemunćiey 3,164
nemandagiai: nemundagiey 3,18
nemandagus: nemundagus 1,96; 3,204
nemaniškas: nemanißkas 3,206
nemantybė: nemuntibe 3,217
nemantus, -, -u *nepatogus*: nemuntus 3,204,217; *neutr.* nemuntu 3,204
nemąstis *nesusimąstymas*: ne muſtis 3,215
nemąstyti: ne muſtus 3,215
nemąstytinai: ne muſtitinay 3,12
nematymas: nematimas 3,202
nematyti: ne matau 3,202
nemazgoti: ne maʒgotas 3,220
nemaž: nemaʒ 1,88; 3,205
nemažai *kuo mažiausiai*: nemaʒay 3,192

nemėginti: nemegintas 3,203
nemėgti: ne mekſtu 3,210
nemeilybė: ne meylibe 3,214
nemeilystė: nemeyliſte 1,97
nemeilumas: nemeyłumas 1,97
nemeilus: ne meyłus 1,97; nemeyłus 3,214
nemelagis: nemełagis 1,94
nemėnesiena: nemeneſiena 3,11
nemesčiai *nesusivaldančiai* (*adv.*): ne mesćiey 3,212
nemestas *nesaikingumas*: nemeſtas 3,12
nemestybė: nemeſtibe 3,210
nemetas: nemetas 3,220
nemetu (*adv.*): ne metu 1,93(2), 97,206; 3,220,328; nemetu 3,97
nemiegas: ne miegas 3,184
nemiegojimas: ne miegoimas 3, 86,217
nemiegoti: nemiegmi 1,19; 3,43; ne miegus 3,184; nemiegſtus 3,217
nemielas (-us): nemiełas 3,214; nemiełus 4,148; *i. sg.* nemiełu 1,113
nemielaširdingai: nemiełaśirdingay 3,205
nemielaširdingas: ne miełaśirdingas 3,205
nemielėtas: nemiełetas 3,104
nemielybė: nemiełibe 3,221; niemielibe 3,221
nemintąs *neturintis išeities*: nemintus 3,325
nemieluotas: nemiełotas 5,91
nemirimas: nemirimas 1,96
nemirti: nemirßtus 1,96; ne mirßtus·3,217
nemirtystė: nemirtiſte 3,217
nemiſkałſu 3,217 [man neskalsu]
nemiſkielſa 3,217 [man neskalsu]
nemiteyſus 3,212 [man neteisus]
nemitęs *neturintis išeities*: nemitis

nepagrauti *neįveikti*: nepagrauiamas 3,207
nepajausti: nepaiaućiamas 3,202
nepakajus: nepakaius 1,95
nepakasti: ne pakaſtas 3,210
nepakelti: nepakielamas 3,224(2)
nepakrutinti: nepakrutinamas 1,95; 3,177,211
nepakviesti: ne pakwieſtas 3,212
nepalaima *nelaimė*: nepałayma 1,41,96
nepaliauti: ne palauiu 3,213; nepalauiu 3,220; nepalauius 1,188; ne palauius 3,220
nepalytėti: nepalitetinas 3,203
nepamaišyti: ne pamayßitas 3,210
nepamatyti: ne pamatamas 3,202
nepamažu: ne pamaʒu 3,210
nepamielyti *nedažyti, netinkuoti*: ne pamielitas 3,219
nepapeikti: ne papieykiamas 3,12
nepapeiktinai: ne papeyktinay 3,12
nepaprastas: nepapraſtas 3,188, 224, 300; ne papraſtas 3,211
nepaprastinai: ne papraſtinay 3,224
neparanku: ne parunku 3,206
neparduoti: neparduodamas 3,213; neparduotinas 3,216
neparodytinai: ne paroditinay 3,223
neparuduoti: ne parudawis 3,223
nepasaugoti: nepaſaugomas 3,211
nepasergėtinai: ne paſergietinay 3,211
nepasiekti: nepaſiekiamas 1,93
nepasylyti *neišniekinti*: nepaſilitas 3,224
nepaskaitinai *nesuskaičiuojamai*: ne paſkaytinay 3,11
nepaskandinti: nepaſkundintas 3,211
nepaskutinis: nepaſkutinis 3,211
nepasotintai: nepaſotintay 3,206
nepasotinti: nepaſotintas 1,94; nepaſotinamas 3,205
nepašvęsti: nepaßwiſtas 3,211
nepataisyti: ne patayſomas 3,12, 210; nepatayſomas 3,204; ne patayſitas 3,210
nepatepti: nepateptas 1,18,95; 3, 210
nepateptė *nekaltybė*: nepatepte 3,44
nepatikti: nepatinkus 3,219
nepatogybė: nepatogibe 3,217,220
nepatogumas: nepatogumas 1,97
nepatogus: nepatogus 1,94,96; 3,204, 208, 214,217,220; ne patogus 3,4
nepavyti: nepawiiamas 1,93
nepavydėti: nepawidʒius 3,223
nepaviskinti *nepajudinti*: nepawiſkinamas 1,95
nepavysti: ne pawiſtus 3,224; nepawiſtus 3,221
nepažeisti: nepaʒeydʒiamas 3,207; nepaʒieyſtas 3,207
nepažeistinai: nepaʒeyſtinay 3,12; nepaʒieyſtinay 3,207
nepažinti: ne paʒiſtu 3,224; nepaʒiſtamas 1,98; ne paʒiſtamas 3,224
ne per didis: neperdidis 1,79
neperdovanoti: neperduowanotas 3,213
nepereiti: nepereiamas 3,213
nepergalėti: nepergałetas 1,98; ne pergalimas 3,213,224
neperleidimas: ne perłeydimas 3,212
neperleisti *drausti*: neperleydʒiu 1,93; ne perłeydʒiu 3,203
nepermanyti: ne permanau 3,212
nepermokyti: nepermokitas 3,351
neperrinkti: ne perrinktas 3,213
neperskelti: *g. pl.* neperſkiełtu 3,120
nepertraukti: nepertraukiamas 3,213
nepietauti: nepietawis 3,12
nepigas: nepigas 1,182

Neris: Neris 3,480
neritus *sunkiai riedantis*: ne ritus 3,211
neromyti: neromitas 3,126
nerūgėlis: nerugielis 3,77
nerūgimas: nerugimas 3,518
nerūginti: nerugintas 3,205
nerūpestis: ne rupeſtis 1,92; nerupeſtis 3,202
nerūpiai *nerūpestingai*: ne rupiey 3,202
nerūpintis: ne rupinuoſi 1,92
nerūpus: ne rupus 3,202
nes(a): nes 1,117; 3,1,19; neſſa 3,1;
nesandara *nesantaika*: neſundara 3,217; ne ſundara 3,224
nesandarus: neſundarus 1,96
nesang: neſung 3,1
nesargiai: ne ſargiey 3,209
nesargyba *neatsargumas*: neſargiba 3,209
nesargus: ne ſargus 3,209
neseikus *besaikis*: ne ſeykus 3,205
nesenas: ne ſenas 3,202
neseniai: ne ſeney 1,92; 3,202
nesergėti: neſergetas 3,218
nesičėdyti: neſiciediiu 3,223
nesidrausti: neſidraudʒius 1,94
nesigėdyti: neſigiedʒius 1,97; 3,222
nesijausti: neśijauciu 3,165 [nešijaućiu 4,108]
nesijoti: neſiiotas 3,213
nesijuokti: neſiiuokiu 3,223
nesiliauti neſilauius 1,95
nesiminti: neſimenus 3,201,213,443
nesirpti: neſirpus 3,1
nesirūpinti: neſirupinu 3,202; neſirupinus 1,92
nesisekti: neſiſekus 1,94
nesitvardymas: neſitwardimas 1,95
nesitvardyti: neſitwardus 1,95
nesitvėrimas: neſitwerimas 1,94; 3,212,216
nesitverti: neſitwerius 1,94; 3,216
nesitvertinai: neſitwertinay 3,212
nesivilti: neſiwiliu 1,190; neſiwiłtas 3,217
nesiviltinai: neſiwiłtinay 3,217
neskaičius *begalybė*: neſkayćius 3,216
neskirti: neſkiriamas 3,215
neskubus: ne ſkubus 3,216
neskustas: neſkuſtas 3,208
neslapus: neſłapus 3,219
nesotinti: neſotinus 3,211
nesotus: neſotus 3,206
nesrieguota: *n. pl. f.* ne ſrieguotos 3,11
nestavariotas *be sąnariu*: neſtawariotas 3,11; ne ſtawariotas 3,216
nestovėti: neſtowi 3,218; neſtowis 3,220
nestraka *netvarka*: ne ſtraka 3,215
nestropybė: neſtropibe 3,214
nestropus: ne ſtropus 3,212
nesūdara *nesantaika*: neſudara 3,389; *acc. sg.* neſudarau [neſudaru] 3,389
nesudarymas: neſudarimas 3,204
nesudaryti: neſudaritas 3,204
nesudegti: neſudegus 3,224
nesuderėjimas: neſudereimas 1,96, 98(2)
nesuderėti: neſuderu 1,98; 3,223, 378; ne ſuderu 3,388; ne ſudera 3,389; neſuderus 1,98,172; 3,224, 417; *f.* neſuderunti 3,400
nesudermė: neſuderme 1,158; 3,378
nesuglausti: neſugłaudʒiamas 3,217
nesugodytinai: neſugoditinay 3,12
nesūgulda *nesuderinimas, nesueiliavimas*: ne ſugułda 3,215
nesuguldyti: ne ſugułdus 3,215

nesuguldytinai: ne ʃugulditinay 3,215
nesukrus: neʃukrus 3,388
nesulygti: neʃuligʃtu 3,224
nesulipti: neʃulimpa 3,245
nesuprastinai: ne ʃupraʃtinay 3,12
nesuprastinas: neʃupraʃtinas 3,210
nesupratimas: neʃupratimas 1,96
nesupratingas: neʃupratingas 1,95
nesūrus: neʃurus 3,216
nesusekti: neʃuʃekamas 3,202
nesusidūmoti: neʃuʃidumoius 1,95
nesusimilti: neʃuʃimiłʃtus 1,94
nesusinerti: neʃuʃineria 3,245
nesuskaitymas: neʃuʃkaytimas 3,224
nesuskaityti: neʃuʃkaytamas 1,98; neʃuʃkaytitas 1,98; 3,224
nesuslėgti: neʃuʃłegtas 3,224
nesušalti: neʃußułus 3,205
nesūteika *nesantaika*: neʃuteyka 1,98
nesuteikti *nesutarti*: neʃuteykiu 1,98; neʃuteykius 1,98
nesutekimas *neturtas*: neʃutekimas 1,93
nesutektis: neʃutektis 1,93
nesutverti: neʃutwertas 3,218
nesuversti: neʃuwerćiamas 3,206
nesuvirinimas: neʃuwirinimas 4,146
nesuvirinti *nesuvirškinti*: neʃuwirnunas 3,218 [neʃuwirinamas 5,188]
nesveikas: ne ʃweykas 3,223
nešakotas: neßakotas 3,214
nešarvuotas: neßarwuotas 3,13
nėščia: nešćia 3,23
nešdintis: neßdinaʃi 3,97
nešėjas: nešieias 3,226
nešyklė *neštuvai*: nešikle 3,226
nešinėti: nešineiu 3,197
nešiojimas: nešioimas 1,99; 3,226
nešioti: nešioiu 1,99,195; 3,226, 290; nešioimas 3,329 [nešioiamas]; nešioiamas 3,81,115(2); *n. pl.* nešiotami 3,375 [nešiojami 5,315]; *f.* neʃioiama 1,147
nešiotinis: nešiotinis 1,99
nešiotojas, -a: nešiotoias 1,99; 3,290; nešiatoias 1,181; 3,445; *f.* nešiotoia 3,290
nešlovus: neßłowus 3,216
nešti: neßu 1,98; 3,225; neßus 3,278; *f.* neßunti 3,110
nešukuoti: neßukuotas 3,202
nešvaistybė *tamsybė*: neßwayʃtibe 3,34
nešvaisus: neßwayʃus 3,34
nešveisti: neßweyʃtas 3,210
nešvęsti: ne ßwiʃtas 3,218; *f.* neßwynćiama 3,340
net: net 3,4,32
netariant (*adv.*): ne tariunt 1,96; 3,216
netebuwis 1,92,95 [ne te(n) buvęs?]
netegi *netgi*: netegi 3,32
neteiktė: ne teykte 3,225
neteiktinai: neteyktinay 3,225
neteikus *priešiškas*: ne teykus 3,225
ne teip: ne teyp 3,4,219
neteisė *netiesa*: neteiʃe 1,30
neteisiai: ne teyʃiey 1,36; neteyʃiay 3,136
neteisiakalbis: neteyʃiakałbis 1,30
neteisiasiekis: neteyʃiaʃiekis 3,136
neteisiasiektinai: neteyʃiaʃiektinay 3,137
neteisybė: neteyʃibe 1,95,96; ne teyʃibe 3,217
neteisingai: neteyʃingay 1,149
neteisingas: neteyʃingas 1,30
neteisinykas *kas neteisus*: neteyʃinikas 1,30
neteisus: neteyʃus 1,95,96,136; 3,136,216,217; ne teyʃus 1,136; 3,212
netekimas: netikimas 3,463

netektė *trūkumas, neturėjimas*: netekte 1,93
netekti: netinka 1,93; 3,217,398, 463; netynka 3,203; nemitinka 3,217
netiesa: nietieſa 3,60; *g. sg.* netieſos 3,255; ne tieſos 3,548
netikėjimas: netikieimas 1,93; 3,221
netikėlis: netikielis 1,40,160; 3, 77,225; *i. sg.* netikielu 1,36,225
netikėtas (*adj.*): netikietas 1,94,96
netikėti: ne tikiu 3,221; netiki 3,354; netikimas 3,221; ne tikis 3,203
netikėtinai: netikietinay 3,210
netikėtinas (*adj.*): netikietinas 3,210
netikybė *nepasitikėjimas*: netikibe 1,93
netikimas: netikimas 1,36,91; 3, 225,463
netikrai: netikray 3,60
netikras, -à: netikras 1,125; 3,60, 221; ne tykras 3,162; ne tikras 3,218; *f.* ne tikra 3,121
netikrybė: netikribe 3,209,218
ne tiktai: ne tiktay 3,219
netikti: netikis 1,14,27,36,91,95, 96; 2,224,225,345; nietikis 1,27
netikusiai: netikuſiey 3,18,225
netingiai: netingiey 3,205
netingus: ne tingus 3,205
netirpti *neterpti*: no terpſtus 3,219 [ne tyrpſtus 4,147]
netobulai: ne tobułay 3,203
netol *netoli, arti*: ne tol 3,202
neturėjimas: netureimas 3,205
neturėlis: neturelis 1,13,91,92,93; 3,72,203,452; *i. sg.* neturelu 1,184
neturėti: ne turiu 3,205; neturi 3,85; neturis 1,93; 3,11(2), 203,216; ne turis 3,12,222
neturtė: neturte 1,13,91,93; 3,200, 203,452; ne turte 3,209; *l. sg.* neturten 3,452
netuščiai: ne tuśćiey 3,202
netuščias: netuśćias 3,206
netvirtas: netwirtas 1,96; 3,218
netvirtybė: ne twirtibe 3,217
netvirtumas: netwirtumas 1,96
neužauga: neußaugà 3,98
neužauguo: neußauguo 1,52(3); 3,155
neužauguonė: neußauguone 3,97
neužvieżti *šalintis, vengti, neapkęsti*: ne vʒwieʒiu 3,425
nevadinti: newadintas 3,212
nevaidingas: newaydingas 3,224
nevaisingas: newayſingas 1,95
nevaisingystė: newayſingiſte 1,95
nevaisius: newayſius 1,95
nevaiskybė: newayſkibe 3,34
nevaiskus: newayſkus 3,34,208; ne wayſkus 3,213
nevalgyti: newalgis 3,12
nevalnykas: newalnikas 1,97
nevanduotas: ne wunduotas 3,215
nevedeklis *nevedėlis*: nevedeklis 3,13
nevedystė *celibatas*: nevediſte 3,13
nevedžia: newedʒia 3,13
neveikiai: ne weikiey 3,215
neveikus: neweykus 1,95; 3,215, 216(2); ne weykus 3,217
neveislė: neweyſłe 3,210
neveislingas: neweyſlingas 3,210
neveislus: ne weyſłus 3,210
neveizdėti: nie weyʒdʒiu 1,92
nevelėti: ne wełetas 3,212
neverksmingas: newerkſmingas 3,209
neverkti: newerkius 3,209
neversti: newerćiamas 1,22
nevertas: newertas 1,93
nevertumas: newertumas 1,93

nupelnymas: nupełnimas 1,61,203; nupelnimas 3,506
nupelnyti: nupełnau 1,61,124,139, 167,203,211; 3,366; nupełnitas 1,211; nupelnitas 3,223,506
nupertinė *skaistykla*: nupertine 3,44
nupešti: nupeßu 1,116
nupilti: nupiłu 3,456,546
nupinti: *f.* nupinta 3,85
nupirminti *pralenkti*: nupirminu 1,187
nupirmintojas: nupirmintoias 1,187
nupjauti: nupiauiu 1,130,139; 3,462, 554; nupiautas 3,541
nupjovimas: nupiowimas 3,462
nuplaudimas *nuplovimas*: nupłaudimas 3,242
nuplaukti: nupłaukiu 3,249
nuplausti: nupłauſt 3,416; nupłaudʒiu 3,242; nupłaudʒius 3,242
nuplaustuvė *plovimo vieta*: nupłauſtuwe 3,242
nuplėšia *grobis*: nupłeśia 3,158; nupleśia 3,538 [nupłeśia 4,382]
nuplėšimas: nupleśimas 3,548 [nupłeśimas 4,389]
nuplėšti: nupłeśiu 3,539,553
nuplėštinis: nupłeßtinis 3,159
nuplikimas: nuplikimas 1,75; 3,160
nuplikinti: nuplikinu 3,266
nuplikti: nuplinka 3,231
nupuolimas: nupuolimas 1,186; 3,414
nupulti: nupuołu 1,71,115,171,184; 3,414; nupuolu 3,266 [nupuołu 4,183]; nupuołus 5,226; nupuołys 1,186; 3,458
nupūsti: nupuſt 3,538
nuraikyti: nuraykau 1,185
nuraminti: nuramint 3,463; nuraminu 1,185
nuramintojas: nuramintoias 3,463
nuraškyti: nuraßkau 1,102
nuraškytojas: nuraßkitoias 3,236
nurėdyti: nuredau 3,383
nuregėjimas: nuregieimas 3,5
nuregėti: nuregiu 3,52,502; nuregius 3,26
nurėkšti: nureßkiu 1,187; 3,146, 236,462
nurėškimas: nureßkimas 1,103; 3,462
nurėžti: nureʒiu 1,150
nurijimas: nurijmas 3,322
nurimimas: nurimimas 1,172; 3,463
nurimti: nurimſta 3,452; nurimſtus 1,172; 3,416
nuristi: nuritu 1,174; 3,420,555
nuryti: nurit 3,352; nuriju 3,322
nurtus 3,116 žr. nartus
nusekti: nuſeku 1,91,214; 3,331, 398,531; nuſiekmi 3,147
nusėlti *susekti*: nuſełu 1,214
nusėsti: nuſedu 1,145 [=164]; 3,554
nusidaryti: nuſidaro 3,496
nusidavimas: nuſidawimas 1,127,214
nusidėjėjas, -a: nuſideieias 1,40; 3,79; *f.* nuſideieia 1,40
nusidėjimas: nuſideimas 1,16,40, 146, 203; 3,79(2), 293,506; nuśideimas 3,79 [nuſideimas 5,68]; *g. pl.* nuſideimu 1,172; *acc. pl.* nuſideimus 1,130(2), 172
nusidėti: nuſidemi 1,16,132,146,203; 3,79,358,506; nuſydemi 1,40; nuſidedus 1,145
nusidėtojas: nuſidetoias 3,79
nusiduoti: nuſiduoſt 1,85,178; nuſiduomi 1,185,214; 3,302; nuſidawis 1,127; nuſiduodus 1,185
nusigaidryti: nuſigaydro 3,496
nusigąsti: nuſiguſtu 1,175; nuſigundis 3,352
nusigerti: nuſigieriu 1,186; nuſigeriu 3,459; nuſigieris 3,295

nuvarytojas: nuwaritoias 3,245
nuvažiavimas: nuwaʒiawimas 3,245
nuvažiuoti: nuwaʒiuoiu 3,518; nuwaʒinoiu 3,245 [nuwaźiuoiu 5,210]
nuvedimas: nuwedimas 3,466
nuveizdinėti: nuweyʒdineiu 1,186
nuversti: nuwerćiu 3,255
nuvesti: nuwedu 1,25; 3,49,419, 466,527
nuvežti: nuweʒu 1,109; 3,534
nuvilbinimas *nuviliojimas*: nuwilbinimas 3,254
nuvilbinti: nuwilbinu 3,254
nuvilkimas: nuwilkimas 3,557
nuvilkti: nuwełku 1,101,204; 3, 534,557(2)
nuvirinti: nuwirinu 3,314
nuvirsti: nuwirſtu 3,546
nuvirti: nuwerdu 3,260,512
nuvoka: nuwoka 5,327
nuvokti: nuwokius 3,14,52
nužeminimas: nuʒiaminimas 1,186; nuʒieminimas 3,325
nužeminti: nuʒieminu 1,130,186; 3,325; nuʒiaminu 3,550; nuʒiemintas 1,130; 3,319
nužengimas: nuʒingimas 3,554
nužengti: nuʒingiu 1,175; 3,398,554
nužydėti: nuʒidi 3,263
nužiovinti *pasmaugti*: nuʒiowinu 3,45
nužįsti: nuʒindʒiu 1,116

O

o: o 3,2,3,4(2),38; a 3,227
obelis: abelis 1,43; obelis 3,83,179, 295
obelnai: obełnay 3,340
obelnas: obełnas 3,258
obuolys: abuolis 1,43; 3,39,83,295; obuolis 3,322; *acc. sg.* obuoli 3,462; *g. pl.* abuolu 1,43; *acc. pl.* obuolus 3,231; *i. pl.* abuoleys 3,441
oda: ada 1,75,167; oda 3,27,164, 406(2); *g. sg.* adas 1,167; odos 3,88,406; *i. sg.* odu 3,268; *n. pl.* odos 3,65; *g. pl.* odu 3,66
odelė: adełe 1,167; odełe 3,159
odinykas: odinikas 3,66
odinis: odinis 3,140,406
oficialas: oficialas 3,257
ola: oła 3,76,85(2), 155,281; ola 3,291 [oła 5,246]
oras: oras 1,95, 137; 3,36(2),310, 339; *g. sg.* oro 1,137; 3,25,339; aro 1,215; *l. sg.* ori 3,188; oran 3,15
orgãnai *vargonai*: organay 3,425
originalas: ariginalas 3,270 [ariginałas 4,185]
orinis: orinis 3,188,339
ortas *sidabrinė moneta*: ortas 3,461
oželis: aʒielis 1,62; oʒielis 3,126
oželis *perkūno oželis*: oʒielis 3,126
ožena *ožio kailis*: oʒiena 3,126,143
ožiaragis: aʒiaragis 1,62
ožinis: oʒinis 3,126
ožys: aʒis 1,62; oʒis 3,126(2), 285; *g. sg.* aʒio 1,62; oʒio 3,22, 126; *i. sg.* oʒiu 3,285; *n. pl.* oʒiey 3,126
ožka: oßka 1,62; 3,126; *g. sg.* oßkos 3,22,126; *g. pl.* oßku 1,62; 3,39,126
ožkabarzdis: oßkabarʒdis 1,62
ožkakojis: oßkakois 3,126
ožkamelžė: oßkamełʒe 3,126

P

pagadas *yda, blogas darbas*: pagadas 1,152,166; 3,190,202, 369,404
pagadinas 1,145 [=164] [=pagadintas?]
pagadinimas: pagadinimas 3,404(2)
pagadinti: pagadint 3,129; pagadinu 1,211; 3,99,194; pagadintas 1,210; 3,404; pagadinamas 3,404
pagadintojas: pagadintoias 1,166; 3,404
pagayba 1,22 žr. pabaiga
pagaikštis: pagaykßtis 3,123, 280
pagailėjimas: pagayłeimas 1,75
pagailėti: pagayliu 1,75
pagal: pagal 1,191; 3,70,207,212, 344,396,462,472(2),511,558
pagalba: pagałba 3,324; *g. sg.* pagałbos 3,513(2); *acc. sg.* pagałbu 3,489,527
pagalėlis: pagałelis 1,54
pagalys: pagalis 1,54; 3,104; *i. sg.* pagalu 3,16
paganyti: paganau 3,326; paaanau 3,311 [paganau 4,216]
pagarba: pagarba 3,334
pagaudinėti: pagaudineiu 1,126
pagaudyti: pagaudau 1,125; 3,305
pagaulybė: pagaulibe 3,317
pagaulystė *paskatinimas*: pagauliʃte 3,304
pagaulus *sumanus*: pagaulus 3,304, 317
pagauti: pagaunu 1,133,206; 3, 49,329, 341,458; pagaunus 3,307; pagabnus [pagaunus] 4,203; pagautas 1,46,70,206
pagautinai: pagautinay 3,307
pagautinis *kalinys*: pagautinis 1,193
pagautojas: pagautoias 3,329
pagavėjas: pagaweias 3,307
pagavimas: pagawimas 1,46,125; 3,329, 3,341 351,515
pageidėjas: pagieydeias 3,341
pageidimas: pagieydimas 1,87, 138(2); 3,341; pageydimas 3,1
pageidingas: pagieydingas 1,138
pageisti: pagieydʒiu 1,138
pagelbėti: pagełbiu 1,105
pagerbimas: pagerbimas 3,461
pagerbti: pagerbt 3,461
pagerinti: pagierinu 1,131; 3,320
pagerklė: pagierkłe 3,308
pagesimas: pageʃimas 3,542
pagesinimas: pagieʃinimas 3,543
pagimdymas: pagimdimas 1,133; 3,328
pagimdyti: pagimdʒiu 1,133
pagindu 1,104 žr. pagirsti
pagyrėjas: pagireias 3,304
pagyrimas: pagirimas 1,125,209; 3,304
pagirsti *pabusti*: pagindu [pagirdu?] 1,104; pagirʃtu 3,241
pagirti: pagiriu 1,125,184; 3,136, 305; pagirtas 3,18; pagiramas 1,125
pagyvenimas: pagiwenimas 3,323
pagyventi: pagiwent 3,323
paglostymas: pagłoʃtomas 3,303 [pagłoʃtimas 4,210]
paglostyti: pagłoʃtau 1,132; 3,303
pagonas: paganas 1,129; pagonas 3,315; pagono 3,257; *g. pl.* paganu 1,206; pagonu 3,6
pagonystė: paganiʃte 1,129; pagoniʃte 3,315
pagoniškas, -a: paganißkas 1,129; pagonißkas 3,315; *g. sg.* pagonißko 3,6; *g. pl.* pagonißku 3,6; *f.* pagonißka 3,6
pagonka: pagonka 3,315
pagrabas *rūsys*: pagrabas 1,122; 3,297,545
pagrabinis: pagrabinis 3,297
pagrabnykas: pagrabnikas 3,297

pagramzdymas *grasinimas*: pagrumʒdimas 1,129
pagramzdinti *skandinti*: pagrumʒdinu 1,129
pagranda *grįstas kelias*; *grindys*: pagrũda 3,23; pagrunda 4,222
pagrėbimas *grobis*: pagrebimas 1,38
pagręžimas: pagriʒimas 3,186
pagriauti: pagrauiu 1,99; 3,25; pagriauiu 3,228,391; pagriautas 3,537
pagriautojas: pagrautoias 3,26; pagriautoias 3,228
pagrindėjas *grindėjas*: pagrindeias 3,23
pagrindimas: pagrindimas 3,65,382; *g. sg.* pagrindimo 3,330
pagrynyti *nuskursti*: pagrinau 3,313
pagriovimas: pagriawimas 3,228; pagrawimas 3,537; pagrauimas 3,25 [pagrawimas 4,18]
pagrįsti: pagrindʒiu 3,330,382; pagriſtas 3,23(2)
pagriūti: pagriuſtu 1,99
pagriuvimas: pagriuwimas 1,99; 3,469
pagrįžti *pavirsti*: pagriʒiu 3,186; pagriʒtu 3,93
pagulda *depozitas*: *acc. sg.* paguldu 3,318
paguldymas: paguldimas 1,131; 3,318(2),322,387
paguldytojas: paguldítoias 3,318; paguldítoivs 3,386 [paguldítoias 4,272]
paguldyti: paguldʒiu 1,131,209; 3,308,318,386; paguldítas 1,161; 3,322; *n. pl. f.* paguldítos 3,4
paguldytuvė *sandėlys*: pagulditue 3,405(2)
pagulnos *pogulis*: *l. pl.* pagułnoſe 4,250
pagulti: pagułu 1,131
pagunda: pagunea 3,319 [pagunda 4,222]
pagundymas: pagundimas 1,128
pagundyti: pagundʒiu 1,128,208; pagunditas 1,208
pagundytojas: pagunditoias 1,137
pagunea 3,319 žr. pagunda
pagurklė: pagurkłe 3,78
paieškoti: paießkot 3,342; paießkau 3,359
paikai: paykay 3,459,555
paikas: paykas 1,64,96; 3,130,241, 459; *i. sg.* payku 3,459
paikauti: paykauiu 3,459
paikybė: paykibie 3,130; paykibe 3,459
paikystė: paykiſte 1,64
paikus: paykus 3,59
pailgai: pailgay 3,511
pailgas: pailgas 3,141 (2)
pailsti: pailſtu 3,272
paimti: paimu 1,118; 3,541; paimus 1,125
painioti: paynioiu 3,70,160,298, 480
pajauta: paiauta 3,43,549
pajautimas: paiautimas 1,170; 3,43
pajudinti: paiudinu 1,205; 3,511
pajunkimas: paiunkimo 3,558
pajunkti: paiunkſtu 3,190
pajuodinti: paiuodinu 1,125; 3,120
pajuosti: paiuodis 1,125
pakabinimas: pakabinimas 3,533
pakabinti: pakabinu 1,212; 3,533; pakabintas 3,481
pakaišyti: pakayßau 1,126
pakajus[1] *taika*: pakoius 3,319 [pakaius 4,222]
pakajus[2] *kambarys*: pakaius 1,130
pakaklės *pakinktų pakeltinė*: pakakles 3,31

pakaklys: pakaklis **1**,126
pakakti: pakakt **3**,506
pakaktinai: pakaktinay **3**,51
pakala *nugara*: pakała **3**,450
pakalbėjimas *apkalbėjimas*: pakałbeimas **1**,111
pakalbėti: pakałbu **1**,111
pakalbinėti *vilioti*: pakalbineiu **1**,189
pakalnė: pakałne **1**,23; **3**,308
pakalnis: pakalnis **1**,118
pakalti: pakału **3**,306
pakaltinėlė *pasagos pavidalo geležėlė*: pakaltinełe **3**,309
pakampė: pakumpeſe **3**,318
pakampinykas: pakumpinikas **3**,318
pakampinis: pakumpinis **3**,318
pakampis *padauža*: pakumpis **3**,83
pakapoti: pakapot **3**,330(2)
pakapotis (*verb.*) *susižeisti*: pokapotis **3**,328; pakapotis **4**,229
pakarti: pakart **2**,230; pakariu **1**,100
pakaruo *pakaruoklis*: pakaruo **1**,101,179
pakasas *urvas*: pakaſas **3**,308
pakasėjas: pakaſeias **3**,76,308
pakasimas: pakaſimas **1**,129
pakasynykas: pakaſinikas **3**,76
pakasyninis: pakaſininis **3**,317
pakasynos: pakaſinos **3**,317; *g. pl.* pakaſinu **3**,165,317(2); *acc. pl.* pakaſinas **3**,317; *l. pl.* pakaſinoſe **3**,99
pakasti: pakaſu **1**,40,126,129; **3**,78,308; pakaſtas **3**,317
pakaustinė *pasaga*: pakauſtine **1**,126
pakaustyti: pakauſtau **1**,126; **3**,309
pakaušis: pakauśis **1**,183; pakaußis **3**,450; *n. pl.* pakauśiey **1**,52
pakelė *vaišės praeiviui*: pakiełe **3**,73,308
pakelės *pakinkliai, keliai*: pakiełes **3**,308
pakėlimas: pakielimas **3**,310(2),512
pakelingas: pakielingas **1**,127; **3**,187
pakelti: pakielt **3**,197; pakielu **1**,127; **3**,54,310; pakelu **3**,458
pakentėti: pakintet **3**,305; pakinćiamas **3**,551
pakilus: pakiłus **1**,21,127
pakinkyti: pakinkiu **1**,210; **3**,528
pakirdyti *pabudinti*: pakirdʒiu **3**,347
pakirpėjas: pakirpeias **3**,333
pakirpimas: pakirpimas **3**,333
pakirpinės: pakirpines **3**,333
pakirpinėti: pakirpineiu **1**,135
pakirpinyčia: pakirpinićia **1**,135
pakirpos *atkarpos*: pakirpos **3**,333
pakirpti: pakirpu **3**,333; pakirptas **3**,333
pakiřsti[1]: pakiertu **1**,126; **3**,305, 307,312
pakìrsti[2]: pakirdu **1**,104
pakišti: pakißu **1**,22; **3**,337
paklaida: pakłayda **3**,514; *n. pl.* pakłaydos **3**,9; *g. pl.* pakłaydu **3**,91
paklaiduo *paklydėlis*: pakłaiduo **3**,18
paklausymas: pakłauſimas **1**,134, 137
paklausinėti *slapta klausytis*: pakłauſineiu **1**,128; **3**,312
paklausinėtojas: pakłauſinetoias **1**, 128
paklausyti *nugirsti*: pakłauſit **3**, 463
paklausus *paklusnus*: paklauſus **1**,137
pakledelis **4**,13 žr. pakliedėlis
paklibinimas: paklibinimas **3**,236
paklibinti: paklibint **3**,236
paklydimas: paklidimas **3**,17

pakliedėlis: pakliedelis 3,18; pakledelis 4,13
paklysti: pakliſtu 3,464
paklojimas: pakloimas 3,312 [pakłoimas 4,217]; pakłoimas 3,399
pakloti: pakłoiu 1,90 [=89], 128, 134; 3,312; *n. pl. f.* pakłotos 3,4
paklotuvė: pakłotuwe 3,166,484
paklupimas: pakłupimas 3,458
paklupti: pakłumpu 1,136; 3,337; pakłūpu 3,458 [pakłumpu 4,326]
paklusybė: pakłuſibe 3,331
paklusus: pakłuſus 3,331
pakojinis: pakoinis 3,310
pakolei: pakołay 1,130; 3,4,318
pakorimas: pakarimas 3,230
pakorojimas: pakoroimas 1,166
pakratyti: pakratau 3,336
pakreipti: pakreypiu 1,158
pakrutinimas: pakrutinimas 1,205; 3,1,329
pakrutinti: pakrutint 3,198; pakrutinu 1,205; 3,82,329
pakulingas: pakulingas 1,215
pakulinis: pakulinis 3,544
pakulos: pakułas 1,118,215; pakułos 3,281,544; *g. sg.* pakułu 1,118
pakulti *primušti*: pakulu 3,328
pakuopti *prižiūrėti, valyti*: pakuopiu 1,12.128,163; 3,30,327
pakuoptuvė *sandėlis*: pakuoptuwe 3,520
pakurstyti: pakurſtau 1,128
pakurti: pakuriu 1,127
pakuštėti: pakußtu 1,135
pakuštoms (*adv.*): pakußtoms 1,135
pakviesti: pakwieſtas 3,474
pakviestojas: pakwieſtoias 3,527
pakvietimas: pakwiepimas 3,527 [pakwietimas 4,374]
palaida, paleida *pasileidimas, pasileidėlis*: pałayda 3,33, 191; pałeyda 3,215; *g. sg.* pałados 3,216 [pałeydos 4,144]
palaiduo *nedorėlis, pasileidėlis*: pałayduo 1,43,68,74,92,96,97; 3,11, 191,329,381,430
palaikas: pałaykas 1,116; 3,203, 274,423; pałaykai 1,93; 3,422
palaikasūdis *senas rakandas*: *n. pl.* pałaykaſudʒiey 3,166
palaikis: pałaykis 1,194; 3,481
palaima: pałayma 1,31,178; 3,18, 434; *g. sg.* pałaymos 3,124; *acc. sg.* pałaymu 1,32
palaimintai: pałaymintay 3,434
palaiminti: pałayminu 1,214; 3,434; pałaymintas 1,31,178; 3,434
palaistinėti: pałayſtineiu 1,127
palaistyti: pałayſtau 3,319,320; pałayſtus 3,319
palangėmis (*adv.*) połungiemis [pałungiemis?] 3,510; 4,361; 5,422
palaukimas: *i. sg.* pałaukimu 1,97
palaužimas: pałauʒimas 3,546
palaužinėti: pałauʒineiu 3,309
palaužti: pałaußtas 3,546; *g. sg. f.* pałaußtos 3,158
paldienykas: paldienikas 1,132; 3,325
paleidavietė *paleistuvystės namai*: pałeydawiete 4,144
paleidimas: pałeidimas 1,173; pałaydimas 3,327
paleisti: pałeydʒiu 1,133,156; 3,381; pałaydʒiu 3,327, 460; pałeyſtas 3,251,380; *n. pl.* pałeyſti 3,390
paleistuvas, -ė: pałayſtuwas 1,156, 162; *g. pl.* pałeyſtuwu 3,385; *n. sg. f.* pałayſtuwe 1,68,76,92,96; pałeyſtuwe 3,37,191,215
palengvėti: pałyngwo 3,245
palengvinimas: pałingwinimas 1,185; 3,456; pałynguinimas 3,62 [pałyngwinimas 4,43]

palengvinti(s): pałingwinu 1,185; 3,456; pałingwinaſi 3,456; pałingwinus 3,456
palenkimas: pałynkimas 1,87; 3,186; 188; pałinkimas 1,125
palenkti: pałynkiu 1,85,86,87; 3,186,188; pałinkiu 1,125; pałynktas 3,186; pałinktas 1,125
paliauba: palauba 3,64,464
paliauka *tokia sriuba*: palauka 1,131
paliauti: pałauiu 1,107; palauiu 1,113,145; 3,243,356
palydėti: palidʒiu 3,251
paliesti: palieſtu 1,114; paleſtu 3,408; palieſo 3,185
palieti, palėti: pałeiu 3,309
palig: palig 3,344,472,511
palyginimas: paliginimas 1,133; 3,323,328,345,424
palyginti: paliginu 1,133
palikti: palieku 1,116; paliekmi 1,116; 3,506,553; paliko 3,254; *n. pl.* paliekami 1,19
palinksminimas: palinkſminimas 1,125
palinksminti: pałinkſminu 1,125
palinkti: pałinkſtu 1,125
paliovimas: palowimas 1,145; 3,357,464
palįsti: palindu 3,309
palytėjimas: paliteymas 3,51
palytėti: palićiu 1,24,181
paliuosuoti: paluoſuoiu 3,466
palma: palma 3,282; *g. sg.* pałmos 1,118(2); palmos 3,282
palminis: palminis 3,282
palocius: pałaćius 1,118; pałoćius 3,70; pałocius 3,282; *g. sg.* pałoćiaus 3,282
paloda *pasileidimas*: pałoda 3,329, 381,428; *g. sg.* palados 3,216
palodavietė: pałodawiete 3,216
palodusiai: rałoduſiey 3,381 [pałoduſiey 4,268]
palosti *išpuikti*: pałodau 3,381; pałoſtu 3,381; pařadiş 1,94; pałodis 3,381
paloti: pałoiu 1,135
palša *karšis*: pałßa 3,152
palšas: pałßas 3,301
paltis: paltis 1,131; 3,320
palubatkos *pusbačiai*: pałubatkas 1,19
palūkėjimas: pałukieimas 1,97
palūkėti: pałukiu 1,135; pałukius 1,97
palūkis: pałukis 1,97; 3,21; *acc. sg.* pałuki 1,72(2)
pamaišymas: pamayśimas 1,132; 3,532; pamayßymas 3,25; pamayßimas 3,323
pamaišytai: pamayßitay 3,323
pamaišyti: pamayßit 3,323; pamayßau 1,131; pamayśitas 3,172,323
Pamarė *Pomeranija, Lenkijos pajūrio sritis*: Pamare 3,324
pamarginimas: pamarginimas 3,460
pamarginti: pamarginu 1,187; pamargintas 3,190,460
pamarinti: pamarinu 1,131
pamaris *pamarinis*: pamaris 1,132; 3,324
pamarys: pamaris 3,324
pamąstymas: pamuſtimo 3,215
pamąstyti: pamuſtau 3,324; pamuſtomas 3,324
pamatas: pamatas 3,77,313; *acc. sg.* pamatu 3,519
pamazgojimas: pomaʒgoimo 3,103 [pamazgoimo 5,90]
pamazgos: pamaʒgas 1,132; pamaʒgos 3,324
pamazgoti: pamaʒgoiu 1,132; 3,310
pamažu: pamaʒu 3,305,322

papas *pravoslavų dvasininkas*: papas 3,326
papauškas: papaußkas 3,79,281; *n. pl.* papaußkai 1,120
papeika: papeyka 3,66,239,315,361; *g. sg.* papeykos 3,12
papeikimas: papeykimas 1,41,111
papeikti: papeykiu 1,111; 3,325
papenėti: papeniu 3,311,326
papenkinis (*subj.*) *penkių grašių pinigas*: papinkinis 3,294
papešti: papeßu 3,312
papiečėjas (?): papiećieias 3,194
papiešėjas: papieśieias 3,313
papiešimas: papieśimas 1,124
papiešti *sukurstyti*: papieśiu 1,27, 124; papeśiu 3,313
papietuvės *vidudienis*: papietuwes 3,254
papietuvis (*subst.*) *popietė*: papietuwis 4,174
papietuvis (*adj.*) *popietinis*: papietuwis 3,326
papykėlis: papikielis 3,36
papykimas: papikimas 3,404
papykinti: papikint 3,528
papykti: papikſtu 3,73; papikis 3,528
papiktinimas: papiktinimas 3,190, 543; pa[pikti]nimas 1,215
papiktinti: papiktinu 3,315
papyktis: papiktis 3,190
papildyti: papildʒiu 1,23
papirkėjas, -a: papirkieias 3,309; *f.* papirkieia 3,352
papirkimas: papirkimas 3,309
papirkti: papirkiu 1,130; papirku 3,309
papjaustymas: papiauſtimas 3,383
papjaustyti: papiauſtau 3,53,383
papjauti: papiaut 3,529; papiauiu 3,312,530
paplausti: papłaudʒiu 1,132
paprastas: papraſtas 3,558
paprasti: papruntu 3,190; papratau 3,558; paprato 3,474
paprėdnykas *meduolis*: paprednikas 1,122; 3,175,293
paprisiegoti *prisiekdinti*: papriſegoiu 3,327
paprisiekimas *priesaika*: papriſiekimas 3,327
paprisiekti: papriſiektas 3,327
paprotys: papratis 1,103; 3,191,558
papūstai (*adv.*): papuſtay 3,187
papusti: papuntu 3,188; paputis 3,187
papūsti: papućiu 1,86,105,110,137, 194,205; 3,188; papućius 3,256; papuſtas 1,85,105,110; 3,187
paputimas: paputimas 3,194,269
paragauti: paragaut 3,125,520; paragauiu 1,167; 3,52,125; paragauiamas 3,125
paragautojas: paragautoias 3,307
paragavimas: paragavimas 3,455
paraikymas: paraykimo 3,2(2)
paraikytojas: paraykitoias 3,2
parakas: parakas 1,140; 3,345
parakaunyčia *parakinė*: parakaunićia 1,140; 3,345
paramas *keltas*: paramas 1,140, 146; 3,346
paramnykas: paramnikas 1,146
param(s)tis: parumſtis 1,127,132; parumtis 3,311
paramstyti: parumſtau 1,127
parankiai: parunkiey 1,90 [=89], 196
parankis (*adj.*): parunkis 1,90 [=89]; 3,195
parašas: paraßas 1,132,202; 3,39, 326,327,380
parašymas: paraśimas 1,127,144; 3,164,311
parašinėti: paraßineiu 1,127

asveikintojas: paſweykintoias 3,341
pasveikti: paſweykt 3,499; paſweykſtu 1,118; 3,279,512
pasverti: paſweriu 3,323
pašalpa: paßałpa 3,324,330
pašaukimas: paßaukimas 3,339
pašaukti: paßaukiu 1,137; 3,340
pašeštinis (*subst.*) *šeškinkis vežimas*: paśießtinis 3,334
pašiaušti: paſiauſiu 3,189 [paśiauśiu 4,125]
pašinas: paśinas 1,163
pašiurpti: paśiurpſtu 3,189; paśiurpis 3,196
pašlakyti: paßłakitas 3,190
pašlapinti: paßłapinu 3,191
pašlovinimas: paßławinimas 1,22; paßłowinimas 3,18
pašlovinti: paßławinu 1,214; paßłowintas 3,18
pašokinėti: paßokineiu 3,196
pašokti: paßoku 3,312; paßokau 3,196
pašukos: paßukos 3,281
pašvaistė: paßwayſte 1,140
pašvaistingas: paßwayſtingas 1,140
pašventimas: paßwyntimas 3,331, 334; *g. sg.* paßwyntimo 3,102
pašvęsti: paßwinćiu 3,334(2); paßwyſtas 3,331; paßwiſtas 3,334; *f.* paßwynitama 3,268 [paſzwintama 4,184; 5,228]
pašvęstinė (*adj.*): paßwiſtine 4,184
pašvęstytinė (*adj.*): paßwyſtitine 3,268
pašvęstojus: paßwyſtoius 3,334
pataisa: patayſa 3,193,327
pataisymas: patayſimas 1,88,133; 3,193,327,375
pataisyti: patayſitt 3,375 [patayſit 4,263]; patayſau 1,88,131,133; 3,327; patayſou 3,194 [patayſau 4,128]; patayſitas 1,90 [=89]; patayſamas 1,88
pataisytojas: patayſitoias 1,88; 3,193,327
patalas: patałas 1,74(2),134; 3,97, 156,157,330; patało 3,128,156,192
patalėlis: patałelis 1,74
patalinis: patalinis 3,156
patalnykas *miegamojo tarnas*: patalnikas 3,151
patamsės: *n. pl.* patumſes 3,34
patamsomis (*adv.*): patumſomis 3,264
patarimas: patarimas 1,124,125
patarnykas *pataikautojas*: patarnikas 1,125
patarti *pataikauti*: patariu 1,124
patašyti: pataßau 3,305
pataškyti: pataßkau 1,130; pataßkitas 3,190
patdu 3,251 [=pa(r)vedu?]
pateika *dykinėjimas*; *atostogos*: pateyka 1,140; 3,346,468
pateikauti: pateykauiu 1,52 [=53], 140
pateikimas: pateykimas 1,140
pateikti: pateykiu 1,140; 3,346
pateikus *be darbo*: pateyktus 3,346 [pateikus 5,291]
pateisiai (*adv.*): pateyſay 1,210; pateyſey 1,132; 3,518; pateyſiey 3,327
pateKėti: pateku 1,126; 3,306,307; pateka 3,309
patektė: patekte 3,51,447(2)
patekti *ištverti, iškęsti*: patekt 3,51; patinku 3,447; patinkus 3,132,172,447
patelė: patełe 1,162; 3,72
patemūriai *miesto sienų sustiprinimai*: *n. pl.* patemurey 3,17
patepimas: patepimas 3,15,191,264, 274,323

pauostymas: pauoſtimas 1,137; 3,340
pauostyti: pauoſtau 1,136,137
pautas *kiaušinis*: pautas 1,45; 3,84; *g. sg.* pauto 3,13; *acc. sg.* pautu 3,550
pautienė: pautiene 1,45; 3,84
pavadinimas: pawadinimas 1,137 213; 3,342
pavadinti: pawadinu 1,139; 3,342; pawadintas 3,474; pawadinus 3,341
pavadintojas: pawadintoias 1,139
pavadnykas *už pavadžio laikomas arklys*: pawadnikas 3,116
pavaidinti *sukiršinti*: pawaydinu 3,334
pavaidyti: pawaydiiu 1,136
pavaikščioti: pawaykśćioiu 3,304
pavaikštinėti: pawaykßtineiu 1,125
pavainymas *apkalbėjimas*: pawainimas 1,192
pavaizda, pavaizdas *pavidalas, paveikslas*: pawayʒda 1,135; *acc. sg.* pawayʒdu 3,62; *g. pl.* pawaʒdu 3,62 [pawayʒdu 4,43]; *acc. pl.* pawayʒdus 3,492
pavaldyti: pawałdau 1,134; pawoldʓiu 3,306 [pawaldźiu 4,213]
pavalginėti: pawalgineiu 3,317
pavalkai: pawałkay 1,11; 3,30
pavalkalas: pawałkalas 3,339
pavara *virvė*: pawara 3,199
pavardė *pravardė*; *pavardė*: pawarde 1,146; pawerde 3,359; pawarde 4,252
pavargėlis, -ė: pawargielis 1,81,184; 3,452; *n. pl.* pawargieley 3,4; *n. sg. f.* pawargiełe 1,91
pavargimas: pawargimas 1,115,184
pavargti: pawargſtu 3,452; pawargis 1,37,81,91,115; 3,200; *g. pl.* pawarguſiu 3,437
pavarinti *nuvaryti*: pawarinu 1,132
pavaryti: pawarau 3,326
pavarpyti: pawarpau 3,59
pavasarinis: pawaſarinis 3,479
pavasaris: pawaſaris 1,194; 3,481
pavasariškas: pawaſarißkas 1,194
pawaʒdu 3,62 žr. pavaizda
pavažnoti: pawaʓnoiu 3,308
paveikslas *meninis atvaizdas plokštumoje*; *išvaizda, pavyzdys*: paveykſłas 1,148; 3,138,362,481; *acc. sg.* paweykſłu 3,119
paveikslinis: paweykſlinis 3,481
paveislas *pavyzdys, forma*: paweyſłas 1,135,172,205
paveislingas: paweyſłingas 1,148
paveislus: paweyſłus 3,362
paveizdėjimas: paweyʒdeimas 1,138; 3,474
paveizdėti: paweyʒdʓiu 1,138; *imper.* paweyʒd 3,8,287
paveldėjimas: pawełdeimas 1,144, 134
paveldėti: paweldʓiu 3,57
paveldėtojas: pawełdetoias 1,134
paversmis *šaltinis*: pawerſmis 3,266
paversti: pawerćiu 3,186
pavėsis: paweſis 1,11; 3,240
pavesti: pawedu 3,314
pavežimas: paweʓimas 3,340
pavežti: paweʓu 3,340
pavydėjimas: pawideimas 1,213; 3,535
pavydėti: pawidʓiu 1,213; 3,535; pawidʓius 1,213; 3,535
pavydėtinai: pawidetinay 3,535
pavydėtojas: pawidetoias 3,534
pavydingas: pawidingas 1,213
pavietinykas: pawietinikas 3,29
pavietis *pavėsinė*: pawietis 3,2(2),29
pavilkti: pawełku 3,339
pavirinti: pawirino 3,337
pavirsti: pawirſtu 1,50; 3,92,320; pawirſk 3,350

paviskymas: pawiſkimas 1,160
paviskinimas: pawiſkinimas 1,134
paviskinti: pawiſkint 3,236; pawiſkinu 1,133; 3,329; pawiſkinamas 3,392; pawiſkinami 3,392
pavysti: pawiſtu 3,477; pawitis 3,556
pavyti: pawiiu 1,134; paweiu 3,50
pavyzdas *forma*: *acc. pl.* pawiʒdus 4,349; 5,408
pavyzdėjimas: pawiʒdeimas 1,191; 3,474; *acc. sg.* pawiʒdeimu 3,514; *i. sg.* pawiʒdeimu 3,9
pavyzdėti *pažvelgti*: pawiʒdǯiu 1,191
pavogti: pawagiu 1,185
pavojus: pawoius 3,10
pažadėti: paǯadeio 3,376
pažadinti: paǯadinu 1,137,213
pažandės *nasrai*: *n. pl.* paǯundes 3,287
pažastė: paǯaſte 1,118; 3,311
pažastis: paǯaſtis 3,280
pažeida *sužeidimas*; *įžeidimas*; *žala*: paʒieyda 3,234; paǯieyda 3,374; paǯeyda 3,439
pažeidėlė *žaizdelė*: paǯieydełe 3,374
pažeidimas: paǯieydimas 1,102; 3,137; *g. sg.* paǯeydimo 3,207
pažeisti: paǯeydǯiu 3,195; paǯieydǯiu 3,234,374,461; paǯieydǯius 3,235; paǯieyſtas 3,195,374
pažeistinai: paǯieyſtinay 3,235
pažeizda: paǯieyʒda 1,154; 3,438, 526,528
pažeizdimas: paǯieyǯdimas 3,553
pažemis (*adj.*) *požeminis*: paǯiemis 1,128; 3,315; *n. pl.* paǯiemiey 1,127
paženklinti: paǯinklintas 3,550
pažyčyti: paǯićiiu 1,139
pažymėjimas: paǯimeimas 3,200
pažymėti: paǯimet 3,319; paǯimat 3,280; paǯimiu 1,87,113; 3,200; paǯimetas 3,190
pažinimas: paǯinimas 1,138,157; 3,467
pažinti: paǯiſtu 1,138,157,216; 3,341,385,467,550
pažintis: paǯintis 3,342,385,550; *g. sg.* paǯintes 3,81
pažintojas: paǯintoias 3,341
pažįstamas: paǯiſtamas 1,64; 3,550
pečelius: pećielus 1,121; piećielus 3,59,291
pečenka *kepsnys*: pećinka 3,291
pečėtinis: pećietinis 3,291
pečėtis: pećietis 1,121; 3,291
pečėtyti: pećietiiu 1,121; pećietiju 3,291
pečėtojas: pećietoias 1,121; 3,291
pečiakurys, pečiokuris: pećiokuris 1,121; piećiakuris 3,291
pečius: pećius 1,121; 3,290(2), 469; *g. sg.* piećiaus 3,41; *acc. sg.* pećiu 3,282
pečkelė: pećkiełe 3,161
pėda *kojos įminta žymė, pėdsakas*: peda 3,423; 4,288
pėdas[1] *pėdsakas*: pedas 1,179; 3, 120; peday 1,168; 3,408
pėdas[2] *surištų javų glėbelis*: pedas 1,54,170; 3,414
pėdelė *ramstelis*: pedele 3,141,414
pėdelis *surištų javų glėbelis*: pedelis 1,170
pėdsakė *pėdsekys* (*šuo*): pedſakie 1,110, 204; 3,257,294
pėdžia *ramstis*: pedǯia 1,127; 3,311, 414
peikėjas: peykieias 1,33; 3,66, 361,424
peikimas: peykimas 1,33,86,147, 176; 3,424

persekiotojas: perſekiatoias 1,145; perſekiotoias 3,356
persida(n)ginimas: perſidaginimas 4,248
persidrėksti: perſidreſkiu 1,142
persigabenimas: perſigabenimas 1,145; 3,355
persigabenti: perſigabenu 1,145
persigerti: perſigiere 3,387
Persija: *g. sg.* Perſios 3,1; *l. sg.* Perſiioy 3,1
persijoti: perſiioiu 1,145; perſijotas 3,356
persikėlimas: perſikielimas 1,145
persikelti: perſikielu 1,144,145; 3,84
persikiloti: perſikiłoiu 1,144
persikrikštyti: perſikrikſtiju 3,352
persileisti *persikelti*: perſiłeydʒiu 1,145
persyliai (*adv.*): perſiley 3,177
persimainymas: perſimaynimas 3,351
persimiegoti: perſimiegmi 1,145
persiškas: perſißkas 3,1,109
persitraukti *pervargti*: perſitraukt 3,541
persiųsti: perſiunćiu 1,145
persivaikščiojimas *pasivaikščiojimas*: perſiwaykśćioimas 1,141
persivaikštinėti: perſiwaykßtineiu 1,141
persiversti: perſiwertis 1,146
persiveržti: perſiwerʒiu 1,144; 3,348, 350
persivežimas: perſiweʒimas 3,358
persivežti: perſiweʒu 1,146
perskaitinėti: perſkaytineiu 1,142; 3,384
perskaityti: perſkaytit 3,348; perſkaytau 1,143
perskelti: perſkielu 1,156; 3,107, 387; perſkieltas 3,382; *f.* perſkiełta 3,120; *g. pl.* perſkiełtu 3,120
perskinti: perſkinu 3,356
perskyrimas: perſkirimas 1,157,160; 3,57,350,385,387,391
perskirklė *plaukų segtukas*: perſkirkłe 3,350
perskirti: perſkirt 3,383; perſkiriu 1,157,158,159,160; 3,58,350, 385,387,389,391; perskiriu 4,249; perſkirtas 1,157; *f.* parſkirta 3,400
perskredžioti: perſkredʒioiu 1,143
perskristi: perſkrindu 1,143
perskrosti: perſkrodʒiu 1,143,158
persmegti *persmeigti*: perſmegiu 3,347,355; perſmegius 3,355
persmegtinai: perſmegtinay 3,355
persodinti: perſodinu 1,145; 3,356
perspirti: perſpiriu 3,354
perstoti: perſtoiu 1,145; perſtoius 3,118
perstumti: perſtumiu 3,355
persūdyti: perſudʒiu 3,356
persūna: perſuna 1,116; 3,273
persvarumas: perſwarumas 1,146
persvarus: perſwarus 1,146
persverti: perſweriu 1,146; 3,358
peršalti: perßalt 3,359; perßułu 3,353; perſzału 4,247
peršokimas: perßokimas 1,145
peršokti: perßoku 1,23,145; 3,356
pertekėjimas: pertekieimas 3,347
pertekėti *perbėgti*: perteku 1,141; 3,347,348
pertekinėti: pertekinet 3,398; pertekineiu 1,141
pertekti *užtekti*: pertinka 3,50
pertęsti: pertiſiu 3,348
pertis: periuoſi 3,96,184
pertrauka: pertrauka 3,385; *i. sg.* pertrauku 3,356
pertraukėjas: pertraukieias 3,355

pirmamiegis: pirmaomiegieys 3,293 [pirmamiegis 4,203]

pirmapradė (*subst.*): pirmaprade 3,559

pirmapradis, pirmopradis (*adj.*): pirmapradis 3,559; pirmópradis 5,464

pirmas(-asis), -a(-oji), -a: pirmas 1,122; 3,82,293(2), 360; *g. sg.* pirmo 3,374; pirma 3,117; *f.* pirma 1,142; 3,559; pirmeſnis 3,293, 349; pirmiauſias 3,193,423; pirmaſis 1,32(2) [=42]; 3,349(2), 360; *n. pl.* pirmieij 3,124, 162; *neutr.* pirma 1,88; 3,165

pirmatis *pirmumas*: pirmatis 3,359

pirmauti: pirmauiu 1,147

pirmavimas: pirmawimas 1,147

pirmgimęs: pirmgimuſio 3,293

pirmgimis (*adj.*): pirmgimis 3,293

pirmgimtinis: pirmgimtinis 3,293

pirmybė: pirmibe 3,360

pirmystė: pirmiſte 3,359

pirm to: pirm to 1,142

pirmuonės: *n. pl.* pirmuones 3,293

pirmutinai: pirmutinay 3,349

pirmutinis: pirmutinis 3,169,349

pirmvidudieninis *priešpietinis*: pirm widudieninis 3,349

piršlys: pirßlis 1,30; 3,58

pirštas: pirßtas 1,118; pirßtos 3,282 [pirſztas 4,195]; *acc. sg.* pirßtu 3,530; *i. sg.* pirßtu 3,434

pirštelis: pirßtelis 3,283

piršti: pirßu 1,30,88,154; 3,58

pirštinė: pirßtine 1,154; 3,376

pirštukas: pirßtukas 3,192

pirtelė: pirtele 1,71

pirtikia *dūminė pirkia*: pirtikia 3,91; 4,63; pirtinia [pirtikia] 5,79

pirtinykas: pirtinikas 1,71; 3,150

pirtinis: pirtinis 3,150

pirtis: pirtis 1,71; 3,150; *g. sg.* pierties 1,71

pivanija *bijūnas*: piwania 3,297

pjaustytinė (*adj.*): piauſtitine 3,15

pjaustytojas: piauſtitoias 1,63

pjauti: piauiu 1,161; 3,124,395,550

pjautuvas: piautuwas 1,165; 3,402

pjovėjas: piaweias 3,541; *g. pl.* pioweiu 3,541

pjovimas: piawimas 1,161

pjudymas: piudimas 3,434

pjudyti: piudʒiu 3,434

pjūmenė *pjūtis*: piumene 3,550; *g. sg.* piumenies 1,165; 3,402

pjūtis: piutis 3,550

plačiai: płaćiey 3,435

plačianosis: płaćianoſis 3,226

pladas *neraugintą duona*: pładas 1,127; 3,311

pladystai *porai*: *n. pl.* pladiſtay 3,158

pladystinis: pładiſtinis 3,158

plakėjas: płakieias 3,14,98

plakimas(is): płakimas 1,11; 3,13, 14,57; płakimaſis 3,57

plaktė *plakimas*: płakte 3,13,14,29

plakti(s): płaku 1,11; 3,14,30,98, 402; płaka 3,14,15; płakaſi 3,56; płaktinas 3,13

plaktinis: płaktinis 3,411

plaktuvė *plakimo vieta*: płaktuwe 3,99

plastėjimas: płaſteymas 3,14,370

plastėti: płaſta 3,16

plaštaka: płaßtaka 3,46

platybė: płatibe 1,178; 3,435

platinti(s): płatinu 1,158,178; 3,381, 390; płatinuoſi 1,158; 3,391; płatinaſi 3,435

platus, -i: płatus 1,178; 3,435, 442; płati 1,162; 3,397; *g. sg. f.* płaćios 3,78,377; *n. pl. f.* płaćios 3,301

plaudimas: płaudimas 3,300

plaukas: płaukas 1,195; 3,482; *n. pl.* płaukai 1,52 [=53], 61, 165; plaukai 1,19; płaukay 3,101,390, 402, 482; *g. pl.* płauku 3,39,74, 101(3); *acc. pl.* płaukus 1,52 [=53]; 3,66,101,236,329,390, 445, 528

plaukelis: płaukielis 1,195

plaukimas: płaukimas 1,124; 3,302

plaukyti: płaukau 1,124; 3,227,302

plaukytojas: płaukitoias 1,124; 3,302

plaukti: płaukiu 1,124; 3,302; płaukiama 3,419

plaukuotas: płaukuotas 1,195

plauska: płauſka 3,433

plausti: płaudʒiu 3,300

plautis: płautis 1,160; 3,393; *n. pl.* płaućiey 3,301; *l. pl.* płaućioſe 3,272

plebonas: plebonas 1,123; 3,299; *g. sg.* plebono 1,123; 3,114,299

plebonija: plebania 1,123; plebonia 3,285; *acc. sg.* pleboniiu 3,114

pleiskana: płeyſkana 3,159; *n. pl.* plural: płeyſkanos 3,159; płeyſkanos 3,277

pleišyti: pleyśiju 3,226

plemė *giminė, gentis*: pleme 3,421

plėnė: płene 3,19,92,126

plėnys *pelenai su blėstančiomis žarijomis*: płenis 1,153; 3,289; plenis 1,120

pleskojimas: pleſkoimas 1,55; 3,301

pleskoti *ploti*: pleſkoiu 1,55

płeſtaknikas 5,14 žr. plostaknykas

plestėjimas: płeſteimas 3,448

plestenti: płeſtenu 3,448

plestėti: płeſta 3,173; *f.* płestinti 3,558

plėšymas *grobimas, engimas*; *malimas*: płeßimas 1,26; płeśimas 3,53,159,371,433,438

plėšyti: płeßau 1,26(2); 3,53(2), 158,300,432

plėšytojas: płeśitoias 1,86,110; 3,53; płeßitoias 1,26,75; płoßitoias 3,159 [płeſzitoias 4,103]

plėška *ąsotis, butelys*: pließka 1,31; pleßka 1,70; 3,24,61,147

plėškelė: pließkiełe 3,62

plėškinykas: pleßkinikas 3,147

plėšti: płeśiu 3,133; płeßu 3,438; płeßus 1,26; 3,159; płeßtas 3,438

plėštinė: płeßtine 3,52; *n. pl.* płeßtines 3,179

pliaukšėjimas: plaukßieimas 3,14, 104

pliaukšėti: plaukßiu 3,14,105,106; plaukśiu 3,448

pliaukšėtojas: plaukßietoias 3,106

pliaukšterėjimas: pliaukßtereimas 3,35

pliaukšterti: pliaukßteriu 3,35; płaukßeriu 3,105 [plaukſzteriu 4, 73]; plaukßteriu 3,100 [plaukſzteriu 4,74]

plienas: plienas 1,174; plenas 3,421; *g. sg.* plieno 1,174; *acc. sg.* plienu 3.421; *i. sg.* plenu 3,421

plikas: plikas 1,37,73,75; 3,160; *i. sg.* pliku 3,160

plikė: plikie 1,73; 3,160

plikti: plinku 1,75; 3,160; plinka 3,17

plynas: plinas 1,37; 3,72

plyšys: pliśis 1,30,156; 3,379,524

plyšti: plißtu 1,120,132; 3,281, 370; plißta 3,370,393; plißtus 3,379

plyta: plita 1,10; 3,27; *g. pl.* plitu 1,10; 3,425

plytelė: plitele 1,10; plitełe 1,19; 3,44; *n. pl.* plitełes 3,330; pliteles 3,4 [plitełes 4,3]

pozas *suleidžiamų rąstų išdroža, išskroda*: poȝas 3,64; *acc. pl.* poȝus 3,64
pozijimas: poȝijmas 3,149
pozyti: poȝiju 3,64; poȝiiu 3,149
praaušimas: praauśimas 1,81
praaušti *prašvisti*: praaußo 3,532
prabajus *vyris*: prabaius 1,167; 3,405
prabylis *prakalba*: prabilis 1,142
praboba, probaba, prababė *prosenelė*: probaba 3,343; praboba 5, 288; prababe 1,139
prabanga: prabunga 1,214; 3,187, 537; *i. sg.* prabūgu 3,12
prabangingas: prabungingas 1,91
prabengėjas: prabingieias 3,389,537
prabengimas: prabingimas 1,214; 3,187,537
prabengtai (*adv.*): prabingtay 3,12; prabyngtay 3,188,389,537; prabinktay 3,199
prabenktė *nesaikingumas*: prabynkte 3,537; prabingie 3,389 [prabinkte 4,274]
prabengtinai: prabingtinay 3,12
prabengti *atlikti*: prabinktas 1,214
pradeginti: *f.* pradeginta 3,100
pradegtinė *kūne pradeginta vieta*: pradegtine 3,100
pradėjimas: pradeimas 1,126; 3,516
pradėti: pradet 1,43; pcademi 1,126, 206; 3,25,81,306,517; pradetas 3,516
pradėtojas: pradetoias 1,32 [=42]; 3,81
pradiedas, prodiedas: pradiedas 1, 139(2); prodiedas 3,343
pradievas *išmalda*: *acc. sg.* pradiewu 1,44(2)
pradrėksti: pradreſkiu 1,142
praduotkas *užstatas, rankpinigiai*: praduoktas 3,516 [praduaktas 4,366]
pradžia: pradʓia 1,126; 3,81,305(2), 516,559
praeiga: praeyga 1,141; 3,353 (2)
praeiti: praeimi 1,81; 3,27; praeymi 1,144; 3,173,359; praeius 3,187, 209,354,398; praeiamas 1,141; *g. pl.* praeiunćiu 3,187; praeiunt 3,353
praėjimas: praeimas 1,141; 3,354
praeimimas (?): praeimimas 3,500
pragaras: pragaras 1,121; 3,277,292
pragarinykai: pragarinikay 3,298
pragarinis: pragarinis 3,292
pragausinti: pragayſinu 3,363 [praganſinu 4,255]
pragerti: pragieriu 1,144; 3,354
pragyventi: pragiwēt 3,359; pragiwenu 1,146
pragręžti: pragriʓtas 1,152; *f.* pragrißta 3,28
praierkas: praierkas 1,156; 3,380
prailginimas: prailginimas 1,142
prailginti: prailginu 1,142; 3,349
prailgis *prailginimas*: prailgis gen: gio 3,349
prajėvingas: praiewingas 1,30; 3,37
prajėvas, prajėvos: praiewas 1,30; praiewos 3,37
prajovas: praiowas 4,26
prajuokinti: praiuokinu 1,211
prakalba: prakałba 3,349
prakalbėti: prakałbu 3,353
prakalbis: prakalbis 3,353
prakartas: prakartas 1,216; 3,122, 547
prakartėlis: prakartelis 3,121
prakeikėjas: prakieykieias 1,143
prakeikimas: prakieykimas 1,143

prakeikti: prakieyktas 1,143; 3, 351
prakeliūnas *viršininkas*: prakielunas 3,353
prakelti *perkelti*: prakielu 1,143, 144,146; 3,351; prakielama 3,59; prakiełtas 3,352
prakinkyti: prakinkiu 3,355
prakurataras: prakurataras 3,345
praleidimas: prałaydimas 3,172
praleisti: prałeydʒiu 1,107; 3,62; prałeydʒia 3,390
pralenkėjas: pralinkieias 1,187
pralenkimas: prałynkimas 3,451,460
pralenkti: prałinkiu 1,81; pralinkiu 1,187; prałynkiu 3,348,460; prałynktas 3,460
pralydėjimas: pralideimas 1,129; 3,346
pralydėti: pralidʒiu 3,346,456
praliejimas, pralėjimas: praleimas 1,158; prałeimas 3,352
pralieti, pralėti: praleiu 1,158; prałeiu 3,352
pralobti: prałobʃtu 1,213; 3,20,522
pramanas *išmonė*; *pagražinimas*: pramanas 1,144,149
pramanyti: pramanau 1,57,144,291 [=201]; 3,109,353,501; pramanitas 3,162
pramanytinai: pramanitinay 3,353
pramanytojas: pramanitoias 3,91, 227,501
pramanus: pramanus 3,353
pramesti *uždaryti*, *užbaltinti*: prametu 3,262; prameʃtas 3,262
prametalas *riebalai*, *pienas*: prametałas 1,112,149; 3,262,365
praminimas: praminimas 1,91; 3,200
pramìnti: praminu 1,188; 3,445; pramintas 3,445
pramiñti: pramenu 1,91; 3,200
pramonia *išmonė*; *menas*: pramania 3,353,438(2),501; pramonia 4,247; *g. sg.* pramonios 3,61; *n. pl.* pramanias 1,291 [=201]; *acc. pl.* pramanias 3,514
pramušimas: pramuśimas 1,141
pramušti pramußu 1,141; pramußtas 1,141
pranašas: pranaßas 1,140; 3,345, 355; *g. pl.* pranaßu 1,140
pranašauti: pranaßauiu 1,140
pranašėja: pranaśieia 3,345
pranašinė *pranašė*: pranaśine 1,140
pranašingas: pranaśingas 3,345
pranašystė: pranaśiʃte 1,140; 3,345
pranešauti: praneßauju 5,298; praneßautas 5,298
pranešėjas *pernešėjas*, *perkėlėjas*: praneśieias 3,354
pranešimas: praneśimas 3,354
pranešynos *persikėlimo puota*: praneśinos 3,354
pranešti *pranašauti*; *pernešti*: praneßu 3,345,351,354(2); praneßtas 3,355
prantingas *supratingas*: pruntingas 1,81
praparšas: praparßas 1,44,105, 144; 3,382
prapilti: prapiłu 3,357
praplatinti: prapłatinu 1,156
praplyšti: prapliśis 3,355
prapulti: prapult 3,543; prapuołu 1,144,215; 3,68; prapuołau 3,543
prapultinė *pražūtis*: prapultine 3,200
prapultis: prapultis 1,144,215(2); 3,544
prapuolingas, -, -a: prapuolingas 3,201; *neutr.* prapuolinga 3,201
prapuolis *pražūtis*: prapuolis 3,200
prarijėjas: prariieias 1,138

prarijimas: prarijmas 3,155
praryti: prariiu 1,105,138; prariju 3,341
prasarga: praʃarga 3,357
prasėdėti *suvirškinti*; *išeikvoti*: praʃedʒiu 1,175
prasergėjimas: praʃergieimas 3,357
prasergėti: praʃiargu 3,357
prasergėtojas: praʃergietoias 3,357
prasiblaivėjimas: praʃibłayweimas 3,391
prasiblaivėti: praʃibłaywet 3,390, 508
prasidėjimas: praʃideimas 1,207; 3,305
prasidėti: praʃidemi 1,206; 3,501; praʃideʃt 3,490
prasigirtuoti: praʃigirtuoiu 1,117
prasijuokti: praʃiiuokt 3,379
prasikelti *gabentis*: praʃikielu 1,140
prasimainymas: praʃimaynimas 3,350
prasimiegoti: praʃimiegmi 1,204; 3,357; praʃimiegʃtu 1,182
prasimušti: praʃimußu 1,141
prasinešimas *gabenimasis*: praʃi-nešimas 1,140,144
prasiplatinti: praʃipłatinu 1,159
prasivaisyti: praʃiwayʃau 3,389
prasivaržyti: praʃiwarʒau 3,348
prasivažinėjimas: praʃiwaʒineimas 3,351
prasivažinėti: praʃiwaʒineiu 3,351
praskelsti *būti skalsiam*: praʃkiel-šia 3,537
praskiedimas: praʃkiedimas 3,389
praskiesti: praʃkieʃt 3,394; pra-ʃkiedʒiu 1,80,145,156,159; 3,391; praʃkierʒiu 3,389 [praskiedźiu 4,274]
praskinti: praʃkinu 3,355
praskristi: praʃkrindu 3,352
prastas: praʃtas 1,140
prastybė: praʃtibe 1,140
prastyria *paklodė*: praʃtiria 1,145; 3,356
prastojėjas, **-a**: praʃtaieias 1,40; *f*. praʃtaieia 1,40
prastojimas: praʃtoimas 3,79
prastoti *nusidėti*: praʃtoiu 1,40; 3,79
prastotojas: praʃtotoias 3,79
prašalingas: praßalingas 1,100
prašauti *peršauti*: praßaut 3,333, 357
prašyti: praßau 1,140
prašluostyti: praßłuoʃtau 3,348
prašmotas *gausybė*, *prabanga*: pra-ßmotas 3,187; *i. sg*. praßmotu 3,200
prašmotingas: praßmotingas 3,537
prašokti: praßokʃtus 3,398; pra-ßokis 1,141; 3,357
prašukti *sušukti*: praßukt 3,534
pratarmė: pratarme 3,349
pratęsa *prailginimas*: pratiʃa 3,349
pratęsimas: pratiʃimas 1,141,142
pratiesas: prateʃas 3,166; *g. sg*. prateʃo 3,166(2)
pratiesinė (*subst*.): prateʃine 3,166
pratęsti: pratiʃiu 1,141,142; 3,349
pratinimas(is): pratinimas 3,38; pratinimaʃis 3,38,116,128,230
pratinti(s): pratinu 3,38; prati-nuoʃi 1,100; 3,9,128; pratinuʃis 3,552; pratintas 3,38(2)
pratintojas: pratintoias' 3,38,100
pratursti: praturʃtu 3,20,522; pra-turau [praturtau?] 3,20
praturtinti: praturtinu 3,527; pra-turinu 3,20 [praturtinu 4,14]
prausylas: prauʃiłas 3,7
prausimas: prauʃimas 3,95
prausti(s): prauʃiu 1,51; 3,96; prau-ʃiuoʃi 3,184; prauʃiamas 1,51

praustuvė: prauſtuwe 3,469; ßrauſtuwe [prauſtuwe] 3,170
praustuvėlė: prauſtuwełe 3,469
pravadai *atvelykis*: prawaday 3,358
pravadinti: prawadinu 1,146
pravaisymas: prawayſimas 5,325
pravaisyti: prawayſau 3,388
pravažiuoti: prawaʒ̇iuoiu 3,351; prawaźioiu 4,245
praveizdinėti: praweyʒdineiu 1,171
praverpti *išgręžti*: prawerpiu 1,30
pravirkti: prawirkt 3,526
pravisimas: prawiſimas 3,388
pravoras: praworas 3,22
praznykas *mugė*: praʒnikas 1,44
pražaisti *pralošti*: praʒ̇ayſt 3,519; praʒ̇aydʒ̇iu 3,350
pražanga *nuodėmė*: praʒ̇unga 3,79, 506
pražasčius *pavadinimas, pravardė*: praʒaśćius 3,200
pražasti *praminti*: praʒ̇undu 3,200
pražengėjas: praʒ̇ingieias 1,145; 3,357
pražengimas: praʒ̇ingimas 1,40,200, 203; 3,357
pražengti: praʒ̇ingiu 1,145,200; 3,79,261,357,506; praʒ̇ingius 1,145, 200,203; praʒ̇ingiamas 1,145; *n. pl.* praʒ̇ingiami 3,357
pražibėti: praʒ̇ibu 3,381
pražymėti: praʒ̇imiu 3,359; praʒ̇imetas 3,359
pražysti: praʒ̇iſtu 1,158
pražodis *prakalba*: praʒodis 3,353
pražūti: praʒ̇ut 3,543
pražuva: praʒ̇uwa 3,200; praʒ̇uwon 3,472
pražuvė: praʒ̇uwe 3,544
pražuvimas: praʒ̇uwimas 3,543
pražvalga: praʒ̇wałga 3,359
pražvalgas *žvalgas*: praʒ̇wałgas 1,171
pražvalgymas: praʒ̇walgimas 3,415
pražvalginėti: praʒ̇walgineiu 3,415
pražvalginis: praʒ̇walginis 3,415
pražvalgyti: praʒwałgau 3,256 [=266] [praźwałgau 4,183]; praʒ̇walgitas 3,359
pražvalgytojas: praʒ̇walgitoias 3,415
preikalas: preykałas 1,62,87; 3,190
prekauti(s): prekauiu 1,32 [=42], 68,180; 3,142,352; prekauia 3,6; prekauiuoſi 3,442; prekauiunćio 3,6
prekautojas: prekautoias 3,442
prekavimas: prekawimas 1,68,180; 3,6,142,442; *l. sg.* prekawimy 3,309, 465
prekė: prekie 1,32 [=42], 68; 3,142,445; *g. sg.* prekies 3,24; *n. pl.* prekies 3,142; *g. pl.* prekiu 3,3,405; priekiu 3,243; *acc. pl.* prekies 3,21,292; *i. pl.* prekiemis 3,6
prekiametė: prekiamete 3,85
prekijas: prekiias 1,68; prekijas 3,6,118,142,442; *g. sg.* prekijo 3,6; *n. pl.* prekijey 3,387; *g. pl.* prekiiu 1,68; prekiju 3,142
prekinis: prekinis 3,142
prekionė *prekymetis*: prekione 3,85,142
prekystė: prekijſte 3,142
prėskas, -a: preſkas 1,141; *f.* preſka 3,347
prėskienė: preſkiene 1,141
prėskienos *žydų velykos*: preſkienos 3,347
prėskynos: preſkinos 5,292
priaugimas: priaugimas 3,365
priauginėti: priaugineiu 1,159
priaugti: priaugu 3,187,365
priberti: priberiu 3,367
pribręsti: pribrindis 1,46

prigimimas: prigimimas 1,150; 3,90,158,365; *g. sg.* prigimimo 3,115,187; *acc. sg.* prigimimu 3,187(2)
prigimtai: prigimtay 3,397
prigimtas, -a: prigimtas 1,150; 3,365,397,482,553; *i. sg.* prigimtu 3,365; *f.* prigimta 3,37,213
prigimtinis: prigimtinis 1,150
prigimtis: prigimtis 3,90
priglausti: prigłauʃt 3,361; prygłaudʒiu 3,368
prigražinti: prigraʒinu 1,149
prigrūsti: prigrudu 3,198
priguldyti: priguldʒiu 1,148
prigulėti: priguli 3,60,63,399; prigulis 1,148; 3,74,339,344,462; priguulis 3,119 [prigulis 4,84]; prygulis 3,281
prigulti: prigułu 1,148,163; 3,363
priilsinimas: priilʃinimas 3,272
priilsti: priiłʃtu 1,188; priilʃtu 3,463; prijłʃtu 3,356
priimti: priimu 1,17,148; 3,4; prijmu 3,42,207,308,366,369; prijmus 3,73,318; priimtas 1,205
priimtojas: prijmtoias 3,369
prijoti: prijoiu 3,187
prijungimas: prijungimas 3,363
prijungti: prijungiu 3,363
prijunkymas: priiunkimas 3,258
prijunkyti: priiunkiu 1,87,149; 3,258; prijunkiu 3,200,363,467; priiunkitas 3,258
prijunkti: priiunkʃtu 1,151; prijunkʃtu 3,368
prijuosti: priiuoʃiu 1,149; prijuoʃiu 3,364
prijuostuvė *prijuostė*: priiuoʃtuwe 1,31
prikabinimas: prikabinimas 1,150
prikaišyti: prikayßau 3,198
prikalbėjimas: prikałbeimas 1,148
prikalbėti: prikałbu 3,363; prikałbus 1,148
prikalimas: prikalimas 3,137
prikalti: prikałt 3,362; prikału 1,101,147; 3,137,360
prikasas *perkasas*: prrkaʃas 3,351 [prikaʃas 4,246]
prikėlimas: prikielimas 1,197
prikelti: prikielu 1,197; 3,24; prikieku 3,347 [prikelu 4,243]
prikepti: prikiepu 1,149; 3,364
prikęsti *pakęsti*: prikiʃt 3,360
prikimšti: prikimßu 3,198(2); prikimßtas 3,185,188,198
prikirsti: prikiertu 1,147; 3,361
prikišti: prikißu 3,368
priklaiduoti: prikłayduot 3,360
priklaupti: prikłaupiu 3,106(2)
prikraustytinis *krovininis*: prikrauʃtitinis 3,485
prikrauti: prikrauiu 1,69; 3,147; prikrautas 3,185
prikrėsti: prikrećiu 1,151
prikurstyti: prikurʃtau 1,151
prileisti: prileydʒiu 1,149; 3,365
prilenkti: prilinkiu 1,147(2); pritynkiu 3,361; prilinktas 1,166
prilenktuvė: prilynktuwe 3,453
prilyginimas: priliginimas 1,127, 149,150; 3,365
prilyginti: priliginu 1,149,151; 3, 364,365,367
prilinkti: prilynkʃtu 3,190
prilipimas: prilipimas. 3,363
prilipyti: prilipiu 1,148; 3,363
prilipti: prilipt 3,363; prilimpu 1,148
primaišinėti: primayśineiu 1,148
primaišyti: primayßau 3,363
primanyti: primanus 1,32 [=42]; primanitas 1,149
primegzti: primeʒgu 1,150
primesti: primetu 1,147,150
primestinė *maras*: primeʃtine 3,179

primieruoti: primieruoiu **1**,148
primygimas: primigimas **3**,186
primygti: primigu **3**,48,186,326
priminti: priminu **3**,198
primisti *prijunkti*: primintu **1**,87
primišis *priemaiša*: primiśis **3**,363
primokyti: primokiu **3**,368
primušinėti: primußineiu **1**,147
primušti: primußu **3**,137,185
prinerti: prineriu **1**,149; **3**,363
pripenėti: pripenėt **3**,192
pripildymas: pripildimas **3**,49,192
pripildyti: pripildʒu **1**,88; pripildʒiu **1**,148; **3**,49,192
pripylimas: pripilimas **3**,191
pripilti: pripiłu **1**,87; **3**,191,197, 363; pripiłtas **3**,185,190
pripiltinis: pripiłtinis **3**,191
pripinti: pripinu **1**,149; **3**,364
pripirkti: pripirku **3**,362
priplaukti: pripłaukt **3**,364; pripłaukiu **1**,149
priplėkimas: pripłekimas **1**,198
priplėkti: pripłekis **1**,198
priprasti: pripruntu **1**,87,90,151(2), 152; pripratis **3**,368
pripratinti: pripratinu **1**,151,152; **3**,369
pripulti: pripuołus **3**,446; priepułus [pripuołus?] **4**,317
pripūsti: pripućiu **3**,188
prirašas: priraßas **1**,149
prirašinėti: priraśineiu **1**,151
prirašyti: priraßau **1**,149; **3**,364
prirėdymas: priredimas **3**,74,361; *g. sg.* priredimo **3**,166
prirėdyti: priredau **1**,147; **3**,74; prireditas **3**,74; *f.* priredita **3**,74
pririnkimas: pririnkimas **3**,74
pririnkti: pririnku **1**,38,149; pririnkiu **1**,86; pririnktas **3**,74; *neutr.* piririnkta **3**,74,316
priristi: priritu **1**,151; **3**,367,368
pririšimas: pririśimas **3**,368
pririšinėti: pririśineiu **1**,151
pririšti: pririßu **3**,368; pririßtas **3**,148
prisagėlė *segtukas*: priʃagiełe **3**,437
prisakymas: priʃakimas **1**,131; **3**,329, 362,521,546; *acc. pl.* pryʃakimus **3**,502
prisakyti: priʃakau **1**,131,148,209, 216; **3**,329,362,521
prisakytinis: priʃakitinis **3**,521
prisakytojas *rekomenduotojas*: priʃakitoias **1**,148; **3**,521
prisakuoti: priʃakuoiu **3**,362
prisėdinėti: priʃedineiu **1**,150
prisegti: priʃegu **1**,149; **3**,364
prisėjimas: priʃeimas **3**,366
priseka *argumentas, įrodymas*: priʃeka **3**,52
prisekimas: priʃekimas **3**,52
prisekti *pridžiūti*: priʃeka **3**,367
prisėnis: priʃenis **4**,257
prisėti: priʃeiu **3**,366
prisiartinti: priʃiartinu **1**,147,151; **3**,360
pris(i)ega *priesaika*: priʃega **1**,150; **3**,366; priʃiega **4**,256; *g. sg.* priʃegos **3**,12
pris(i)egnykas: priʃegnikas **3**,150
pris(i)egojimas: priʃegoimas **1**,133
pris(i)egoti: priʃegoiu **1**,133
prisieiti: priʃieyt **1**,87
prisiekėjas: priʃiekieias **1**,133
prisiekti *argumentuoti, įrodyti, duoti parodymą*: priʃeku **1**,25; **3**,52; priʃiekiu **3**,366
prisiektinai: priʃektinay **3**,52
prisiektinis: priʃiektinis **1**,150; **3**,366
prisieti *atlyginti už mušimą*: priʃienu **3**,17

prisietis *bauda, atlygįnimas už mušimą*: priſietis 3,17; *n. pl.* prieſećiey 3,17
prisigerti: priſigeriu 3,364
prisigūžti: priſiguʒiu 1,16
prisijausti: priſiiaućius 3,43
prisijunkinti: priſiinukinu [priſiiunkinu] 3,258
prisijunkti: priſiiunkiu 1,87
prisiklausyti: priſikłauſau 1,150; 3,366
prisilenkimas: priſiłinkimas 1,166
prisilenkti: priſiłynkiu 3,405
prisylyti: priſiliiu 1,149
prisimesti: priſimetu 3,528; priſimeta 3,365,528; priſimetus 1,211,365; *f.* priſimetinti [priſimetumti?] 3,365
prisimetimas: priſimetimas 1,211
prisimiegoti: priſimiegoiau 3,185
prisinerti: priſineriu 1,149
prisipažinti: priſipaʒiſtu 3,369
prisirinkimas: priſirinkimas 1,38, 86; 3,3,361
prisisegti: priſiſegu 1,149
prisiskaityti: priſiſkayćiu 3,185
prisislinkti: priſisłinkiu 1,127,149
prisisotinti: priſiſotinu 3,197
prisišliejimas, prisišlėjimas: priſißłeimas 3,368
prisišlieti, prisišlėti: priſißłeiu 3,368
prisitekinėti: priſitekineiau 3,185
prisitikinti *atsitikti*: priſitikinu 1,151
prisitikti: priſitinka 1,147,151; priſitinku 3,188
prisiūti: priſiuwu 1,151; 3,367
prisiuvimas: priſiuwimas 1,151
prisiveizdėti: priſiweyʒdʒiu 3,364
prisiveizdėtojas: priſiwayʒdetoias 3,364
prisiverkti: priſiwerkt 3,193
priskaityti: priſkaytau 1,148; 3,361,363
priskirti: priſkiriu 1,150
priskristi: priſkrindu 1,148
prislėgti: priſlegiu 1,148
prislinkti: priſłynkiu 3,364
prisodinti: priſodinu 1,150
prisotinti: priſotinu 3,197; priſotintas 3,197
prispausti: priſpaudʒiu 1,147; 3, 48,361,399,453
prispirgyti: priſpirgiu 3,366
prispirti: priſpiriu 3,48,186,326, 364
pristatinėti: priſtatineiu 1,86
pristatinis *viršininkas*: priſtatinis 4,257
pristatyti: priſtatit 3,360; priſtatau 1,150; 3,367; *f.* priſtatoma 3,8
pristatytinis *viršininkas, prižiūrėtojas*: priſtatitinis 3,367
pristoti: priſtatas 3,267
pristumti: priſtumiu 1,149
prisūdyti: priſudiiu 1,150; priſudiju 3,366; priſudʒiu 3,196
prisvilinimas: priſwilinimas 1,151
prisvilinti: priſwilint 3,367; priſwilinu 1,151(2)
prisvilos: priſwiłos 3,368
prisvilti: priſwiłys 1,151
prišlavinėti: prißławineiu 1,148
prišliaužti: priśliauʒiu 3,363
prišlieti, prišlėti: prißłeiu 3,367
prišokinėti: pryßokineiu 1,150
prišokti: prißoku 3,366
pritaisinėti: pritayſineiu 1,150
pritarimas: pritarimas 1,150,152, 215; 3,334,369
pritaryti: pritaritas 1,126
pritarma: pritarma 3,334
pritarti: pritariu 1,150,152,215; 3,334,369
pritekėti: priteku 1,147; 3,360

pritęsti: pritiʃiu 3,360
pritikti: pritinku 1,24
prityrimas: pritirimas 1,25
pritirti: pritiru 1,25; pritirʃtu 3,240; pritiris 3,14
pritraukimas: pritraukimas 3,360
pritraukinėti: pritraukineiu 1,85
pritraukti: pritraukiu 1,147; 3,360
pritrupinti: pritrupinu 1,85
privadinimas: priwadinimas 3,369
privadinti: priwadinu 1,151,152; 3,369
privaizdus: priwayȝdus 3,52
privadžioti: priwadȝioiu 1,151
privalėti *reikėti*: priwałau 1,136; 3,205,336
privalgyti: priwałgau 3,308; priwalgiau 3,189
privaliai: priwaliey 3,336
privalymas *būtinumas*: priwalimas 1,136; 3,117,336
privalus: priwałus 1,136; 3,336
privarinėti *pripulti*: priwarineiu 1,149
privaryti: priwarau 1,147
privarpyti: priwarpau 3,237
priveizdėjimas: priweiȝdeimas 1,22; priweyȝdeimas 1,25,114; *g. sg.* priweyȝdeimo 1,128
priveizdėti: priweyȝdȝiu 1,25,149; 3,48,267; priweyȝdȝiu 1,22; priweyȝdȝius 3,52; *f.* priweȝdȝiama 3,17
priveizdėtinis: priweyȝdetinis3, 267, 310
priveizdėtojas, privaizdėtojas: priweyȝdetoias 1,22,104,150, 204; 3, 2,52,62,122,166,240,267,462,520; prieweyȝdetoias 1,25; priwayȝdetoias 1,70; pryweyȝdetoias 3,7
priveizdžia: priweyȝdȝia 3,123
priverpti *pristumti, prišlieti*: priwerpiu 1,151
priversti: priwerćiu 1,23,99,147, 149; 3,325,363: priwerʃtas 1,84; 3,325,363,364; priwerćiamas 3,325
priverti: priweriu 1,151
privertimas: priwertimas 1,84,99, 149; 3,363
privesti: priwedu 3,191,365
privilbinti: priwilbinu 1,148,149, 151
privylėjas *viliotojas*: priwiłeias 3,538
privil(i)ejavoti *privilegijuoti*: priwileiowotas 1,151; priwilieiawotas 3,460
privil(i)ejus *privilegija*: priwilieius 1,151; 3,368; *acc. sg.* priwileiu 3,460
privylimas: priwilimas 3,108
privilkti: priwełku 3,368
privilti *apgauti*: priwiliu 1,74; priwilu 3,276,538; priwilus 3,538
priviltinai: priwiltinay 3,538
prižadėjimas: pryȝedaimas 3,272 [pryźadeimas 4,187]
prižadėti *nutarti*; *apkalbėti*: priȝadu 3,272; priȝadetas 3,272; *i. sg.* priȝadetu 3,272
prižadinti: priȝadinu 1,152
prižodis: priȝodis 1,149
pro: pra 1,81
procesija: praceʃsia 3,344; *l. pl.* proceʃʃijoʃe 3,95
protas: protas 3,5,74,161,381; *g. sg.* proto 3,12,161
protomeilė *filosofija*: protomeyłe 3,61
protomeilis: protomeylis 3,61
prūdas: prudas 1,174; 3,210,422; *g. sg.* prudo 3,460; *acc. sg.* prudu 3,436
Prūsai *Prūsija*: pruʃay 1,140; 3,346; *g. pl.* pruʃu 1,140
prūsas: pruʃas 1,140; 3,346

pūčka *patranka*: pucʒka 1,28; 3,57,181; *acc. sg.* pucʒku 3,195; *i. pl.* pucʒkomis 3,16

pūčkašaudis: pucʒkaßaudis 3,371

pūčkorius: pucʒkorius 1,153

pūdymas: pudimas 3,455; pudimay 1,185

pūdyti: puudʒiu 3,71

pugvyčėlė: pugwićiele 1,56

pugvyčia *saga*: pugwićia 3,80,281

pūgžlys: pugʒlis 3,86

puika: puyka 1,32 [=42],153

puikai: puykay 3,372

puikas *išdidus*: puykas 1,30,104, 153; 3,81,91,372,555; *i. sg.* puyku 3,372

puikauti: puykauiu 3,372

puikybė: puykibe 3,555

puinolas *durklas*: puynołos 3,370 [puynołas 4,260]

pūkas: pukas 3,370; pukay 1,152; *g. pl.* puku 1,152

pūkinė *toks pūkuotas kirminas*: pukine 3,67

pūkštauti: pukßtauiu 3,45,370

pūkšti *šniokšti*: pukśćiu 1,162; 3,194,370,397

pūkštinimas: pukßtinimas 3,32

pūkštinti: pukßtinu 3,31

pūkuotas: pukuotas 3,295

puldinėti: puldineiu 1,118; puldineius 3,458

pūliauti: pulauia 3,86

pūlingas: pulingas 1,153 [=155]

pūlintis: pulinuoſi 1,45; pulinaſi 3,86

pūlis: pulis 3,332; *n. pl.* puliei 1,45; puliey 1,153 [=155]; puuliey 3,332; puley 3,378; *l. pl.* puoluoſna 3,86 [puluoſna 4,60]

pūliuojimas: puluoimas 3,378

pūliuotai: puluotay 3,378

pūliuoti: puluoia 3,378; puluotas 3,331,378

pulkas: pułkas 1,15,43(2),115,126, 156,161,174; 3,4,64,278,306, 320,382(2),421; pułko 3,326; *i. sg.* pułku 3,83,421; *i. pl.* pułkays 3,76,382

pulkavedys: pułkawedis 3,382

pulkelis: pulkielis 1,174

pulkinykas: pułkinikas 1,157; 3,321

pulkinis: pułkinis 3,306; pulkinis 3,321

pulokas *pistoletas*: pułakas 1,152

pulpitas: pulpitas 3,370(2)

pulti(s): pult 3,318; puołu 3,106, 150,281,337,458(2); puoła 3,51, 96; puołuoſi 1,184; 3,311,453

pultis: pultis 3,453,536

pundas: pundas 1,15; 3,80,93; *g. pl.* pundu 1,10; 3,28

punė *tvartas*: pune 3,29,126,233

puodas: puodas 1,33; 3,57,67(2), 433; *g. sg.* puoda 3,320; puodo 3,322

puodelis: puodelis 1,33

puodenktė: puodynkte 3,319

puodžius: puodʒius 1,33; 3,67; puo[dʒius] 1,214

puota: puota 1,184; 3,6,15,83,111, 317,385; *g. sg.* puotuos 3,165 [puotos 4,108]

puotadarys: puotadaris 3,15

puotauti: puotauiu 1,43; 3,15

puotinykas: puotinikas 3,71

pupa: pupa 3,19; *n. pl.* pupos 3,85

pupinojai: *n. pl.* pupinaiey 3,19 [pupinoiey 5,16]

pupsėti: pupſiu 3,370

pūpuolė (?): *g. pl.* pupuolu 3,146

pūpuolinė (*adj.*): pupuoline 3,146

purlotis *terliotis*: purlaiuoſi 3,25 [purłaiuoſi 4,17]

purplelis *kurklelis*: purpłelis **1**,165; **3**,403

purvas: purwas **1**,124; **3**,19; *g. sg.* purwo **3**,18,19; *n. pl.* purwai **1**,50; *g. pl.* purwu **3**,18,201

purvingas: purwingas **3**,18

purvinis: purwinis **3**,18,19

purvinti: purwinu **3**,18,92

purvyti: purwiju **3**,18,92

pusantras, -a: puſantras **1**,152; *g. sg.* pus vntro **3**,322(3); *f.* puſuntra **1**,152

pusašmas: puſaßmas **3**,321

pusė: puſe **1**,130(2),131; **3**,156(2), 319,320(5),321(4),322

pusėtinai: puſietinay **3**,420

pusiabrolis: puſiabrolis **3**,319

pusiadvynis: puſiadwinis **3**,18

pusiafuntinis: puſiafuntinis **3**,156

pusiakodis *koks mažesnis indas*: puſiakodis **3**,321

pusiaketvirtė: puſiakietwirte **3**,320

pusialankiai (*adv.*): puſiałūkiey **3**,63

pusianaktinis: puſianaktinis **3**,321

pusiapinigis: puſiapinigis **3**,322

pusiarytauti: puſeritauiu **3**,413

pusiarytis: puſeritis **3**,413

pusiau: puſiau **3**,193

pusiavakaris: puſiawakaris **1**,128; **3**,314; *acc. sg.* puſiawakari **1**,128

pusiavaškis: puſiawaßkis **3**,156

pūsinis *vasārinis*: puſinis **3**,159

pūsis (?) *vasario mėnuo*: puſis **1**,75; **3**,159

pūslė: puſłe **1**,78,120; **3**,160,288, 370; *n. pl.* puſłes **1**,120

pūslingas: puſlingas **1**,120

pusnis: puſnis **3**,522

pusrytis: puſritis **1**,170; *acc. sg.* puſriti **1**,170

pūstelnykas: puſtelnikas **1**,153

pusti: puntus **3**,269

pūsti: puću **1**,21,192; **3**,47,314; pućia **3**,62,339,477,533

pūstinis *vasārinis*: puſtinis **3**,159

pūstis *vasario mėnuo*: puſtis **3**,159

pustyti: puſto **3**,339

pušynas: puśinas **1**,12; **3**,414; pußinas **3**,30; pußynas **3**,21

pušinis: puśinis **3**,414

pušis: puśis **1**,12,171; pußis **3**,414

pūškelė pußkiełe **1**,153

puta: puta **1**,120(2); **3**,290,420; *g. sg.* putos **3**,93, 209; *g. pl.* putu **3**,287

putekšlis *spuogas*: putekßlis **3**,346

putekšliuotas: putekśliotas **3**,419

pūti: puſtu **1**,36,173; **3**,345; puuſtu **3**,71

putilai *pančiai, raiščiai*: putiłay **3**,288

pūtimas: putimas **3**,46,339,480

putinas: putinas **3**,92; *n. pl.* putinay **1**,50

putinti *versti putoti*: putinu **3**,292

putoti: putoiu **1**,54; **3**,292; putuoiu **1**,120; putatas **3**,293; putuoius **1**,120

putros *salyklas*: *n. pl.* putras **1**,169

puvimas: puwimas **3**,70,345

puzonas *trombonas*: puʒanas **1**,152

R

raba *vergė*: raba **1**,34,97

radėjas, -a: radeias **1**,291[=201]; radeia **1**,291 [=201]

radyba: radiba **3**,191

radimas: radimas **1**,90,291 [=201]; **3**,501(2); *acc. sg.* radimu **1**,91

randas: rundas 1,20,179; 3,18,46 437; rūdas 3,344; *acc. pl.* rundus 1,20
randuotas: runduotas 3,438
ranka[1]: runka 1,154; 3,376; *g. sg.* runkos 3,39,296,311,510; *acc. sg.* runku 3,482,486; rũku 3,486; *i. sg.* runku 3,103,282,376; *l. sg.* runkoy 3,302; *g. pl.* runku 1,32 [=42], 154; 3,289,498,508; *acc. pl.* runkas 3,307; *i. pl.* runkomis 3,103,105
ranka[2] *braižas*: runka 3,297
rankamaustė: runkamauſte 3,163
rankaraištis: runwaykarayßtis [runkarayßtis] 3,16
rankarėdyklė: runkaredikłe 3,163
rankinis: runkinis 3,375
rankovė: runkovė 1,154; 3,98,376
rantymas: runtimas 3,372
rantyti: runtau 1,153; 3,109,372; runtitas 3,372
rarotai: raratay 3,378; rarotay 5,317
rasa: raſa 1,153 [=155]; 3,378; raſe 3,378 [raſa 5,317]; *g. sg.* raſos 1,153 [=155]
rasalas: raſałas 1,153[=155]
rasingas: raſingas 3,379
rasoda: raſada 3,378
rasoti: raſuoia 3,378; raſoia 4,266
rąstagalys: ruſtagalis 3,102
rąstas: ruſtas 1,56; 3,107(2), 292, 445
rasti: rundu 1,90,291[=201]; 3,199,501,531; runda 1,90
rastojas: raſtoias 1,90; 3,501
rašymas: raśimas 1,123; 3,296; *g. sg.* raśimo 3,90,92,296; *i. sg.* raśimu 3,235
rašinėti: raßineiu 3,297
rašyti: raśit 3,227; raßau 1,123, 144,202; 3,297(2); raśitas 3,45, 376; *f.* raśita 3,98; *g. sg.* raśitos 3,98; *d. sg. m.* raßunćiam 3,338
rašytojas: raśitoias 1,65; 3,82, 131,296(2); raßitoias 3,174; raśtoias 3,4 [raſitoias 4,2]; *g. sg.* raśitoio 3,370; *g. pl.* raśitoiu 3,131, 227,296(2)
rašytojinis: raśitoinis 3,296
raškymas: rayßkimas [raßkimas] 3,236; *g. sg.* raßkimo 3,435
raškyti: raßkau 3,236,301,392, 434
raštas: raßtas 1,123; 3,13,189, 296(2), 297; *g. sg.* raßto 3,54(2), 285,297,522; *acc. sg.* raßtu 3,54
raštinyčia: raßtinićia 3,94
raštinykas: raßtinikas 1,123; 3,75,311; *g. pl.* raßtiniku 3,289
raštoias 3,4 žr. rašytojas
ratadailė *račius*: ratadayłe 1,175
ratadailis: ratadaylis 1,59; 3,113, 120; *g. pl.* ratadayliu 3,7
ratadailystė: ratadayliſte 3,113
ratalankis: ratałunkis 1,101; 3,233
ratai *vežimas*: ratai 1,59; ratay 1,196; 3,111,485
ratas[1]: ratas 1,59; 3,113(4),114; *g. sg.* rato 3,233,375; *g. pl.* ratu 1,59; 3,166; *acc. pl.* ratus 3,112
ratas[2] *susirinkimas*: ratas 3,59
rateliai *vežimėlis*: rateley 1,196
ratelis: ratelis 1,59; 3,112,113
ratyti *galąsti*: ratau 1,181
ratušia: ratuśia 1,154; 3,374
raudojimas: raudoimas 3,135; rauduoimas 3,195
raudonai: raudonay 3,432
raudonas, -a: raudanas 1,14,18; raudonas 1,160; 3,38,41,97, 392 (2),432,547; *n. sg. m.* raudonos 3,7 [raudonas 4,5]; *n. pl.* raudoni 3,274; *g. sg.* raudano 1,18; *f.* rau-

rudenojinis: rudenoinis 3,88
rudinė: rudine 3,427
rūdingas: rudingas 3,133
rūdinis: rudinis 3,133
rudis *vargšas*: rudis 3,14
rudulis *vargdienis*: rudulis 3,14
ruduo: ruduo 1,47; 3,88; *g. sg.* rudenio 1,47; *l. sg.* rudeniy 3,280
ruduokė: ruduokie 1,154; 3,393
rugiai: rugiey 3,559; *g. pl.* rugiu 3,149
rugienė: rugiene 3,29,394
rugienos: *n. pl.* rugienas 1,161; rugienos 3,396
rūgimas: rugimas 3,103
rūginimas: ruginimas 3,145
ruginis: ruginis 1,154; 3,559
rūginti: ruginu 1,69; 3,145; rugintas 3,145
rūgojimas: rugoimas 1,90[=89], 187
rūgoti: rugoiu 1,36,90 [=89], 187
rūgštynė: rukßtine 1,163; rugßtine 3,433
rūgštis: rugßtis 1,69; 3,145(2)
rūgštokus: rugßtokus 3,145; rukßtokus 3,363
rūgštus: rukßtus 1,69; 3,34; rugßtus 3,145(2)
rūgti: rugſtu 1,54; 3,103,145; rugiu 3,145; rugis 3,95,145,176
rūkas: rukas 1,79; 3,120; *n. pl.* rukai 1,68
rūkylas: rukiłas 3,91,446
rūkylinė: *f.* rukiline 3,42
rūkilnyčia: rukilnićia 3,92
rūkymas: rukimas 3,91; *g. sg.* rukimo 3,92(2)
rūkingas: rukingas 1,79
rūkintis: rukinoſi 1,68
rūkyti: rukiu 1,50,68; 3,56,91, 144; *praes.* rukia 3,56
rūkytojas: rukitoias 3,91
ruklėdis *rakandas*: rukledis 3,419
rumbuotas: rumbuotas 1,12; 3,196
runwaykarayßtis 3,16 žr. rankaraištis
ruošti: ruośiu 3,418
ruošus (*adj.*): ruoßus 3,418
rūpestis: rupeſtis 1,20,92,123, 174,187; 3,63,114,295,421,462; *g. sg.* rupeſties 3,10
rūpiai: rupiey 3,295,462
rūpinimasis: rupinimaſis 1,121,174
rūpintis: rupinuoſi 1,20,23,119, 121,123,174,187,206; 3,45,48,421, 463
rupuožė: rupuoʒie 1,205
rupus, -, -u: rupus 1,12; 3,31,94; *i. sg.* rupu 3,31; *neutr.* rupu 3,31
rūpus *rūpestingas*: rupus 1,20,121, 123,187; 3,291,295,462
rūra *vamzdis*: rura 1,160; *g. sg.* ruros 3,134; *g. pl.* ruru 1,160
rūsčiai: ruśćiey 3,71
rūsys: ruſis 3,155
rūstas: ruſtas 4,79
rūstauti: ruſtaut 1,107; ruſtuoiu 1,36; ruſtauiu 3,70
rūstybė: ruſtibe 1,36,56; 3,70; *acc. sg.* ruſtiby 3,268; *l. sg.* ruſtibeſp 3,86
rūstingas: ruſtingas 1,160
rūstinti: ruſtinu 3,70,86
rūstus: ruſtus 1,36,83,210; 3,71; ruuſtus 3,112
rūškynė: rußkine 1,57
rūta: ruta 1,160; 3,392
rūžios *įrankiai*; *ginklai*; *šarvai*; *indai*: *n. pl.* ruʒios 3,167, 186, 195,393
ružyti *sielotis*: ruʒiju 3,63

sandara: ʃundara 1,215; 3,87,363, 455; *acc. sg.* ʃundaru 3,82; *l. sg.* ʃundaroy 3,90
sandarus: ʃundarus 3,87; ʃũdarus 3,105
sapielka *švilpynė*: ʃapiełka 3,121, 297,324,427,438; *g. sg.* ʃapiełkos 3,121
sapielkinykas: ʃapiełkinikas 3,297
sapielnykas: ʃapielnikas 3,427
sapnas: ʃapnas 1,164; 3,400,496; *l. sg.* ʃapny 1,150; *n. pl.* ʃapnay 3,9
sapnuoti: ʃapnuoiu 1,170; 3,301,413; ʃapnawau 3,366
sąraištis: ʃurayßtis 3,430
sąraizga: ʃurayʒga 3,166
sąranga: ʃurunga 3,129
sąrašas: ʃuraßas 3,63,131,346, 376,416; ʃuraßaß 3,179 [ʃuraʃzas 4,118]
sąrašėlis: ʃuraśielis 3,376
sarda *toks brangakmenis*: ʃarda 3,398
sardelia: ʃardella 3,397
sardonichus *pusiau brangus akmuo*: ʃardonichus 3,397
sargas: ʃargas 1,176; 3,2,285,425; *g. sg.* ʃargo 3,397
sargiai (*adv.*): ʃargiey 3,275
sargyba: ʃargiba 1,176; 3,424, 426,468; *l. sg.* ʃargiboy 3,468
sargyklė: ʃargikłe 1,176; 3,424
sarginykas: ʃarginikas 1,176; 3,424
sargus: ʃargus 1,116; 3,275
sąrinkis: ʃurinkis 3,536
sarmata: ʃarmata 1,173
sarmatyti: ʃarmariju 3,160 [ʃarmatiju 4,104]
sarmatytojas: ʃarmatitoias 3,160
sartas: ʃartas 1,15,153[=155]; 3,36
sasas *saksas*: ʃaʃas 3,398
sąskutos ʃuʃkutos 3,62
sąspara: ʃuʃpara 1,38,191; 3,473; *i. pl.* ʃuʃparams 1,38
sąsparinis: ʃuʃparinis 1,38,90 [=89],191; 3,195,473
sąspauda: ʃuʃpauda 1,163
sąsukos: ʃuʃukos 3,498
saugojimasis: ʃaugaimaʃis 1,12
saugoti(s): ʃaugau 1,151,176,190; 3,295; *imper.* ʃaugay 3,21 ʃaugaiuoʃi 1,12; ʃaugauʃi 1,116,176, 192,203; 3,31
sauja: ʃauia 1,34; 3,67
saujelė: ʃauiełe 1,34
saulė: ʃaułe 1,169; 3,48,243,302, 409,487,514,515; *g. sg.* ʃaułos 3,514; ʃaułes 1,140,197(2); 3,15, 196(2),259,345,409,487,515,517; ʃaules 1,206; 3,259; *d. sg.* ʃaułey 3,312
sauleidis: ʃaułeydis 4,365
saulėleidis: ʃaułełeydis 3,514; *g. sg.* ʃaułełeydʒio 3,514
saulėtekinis: ʃaułetekinis 3,487
saulėtekis: ʃaułetekis 3,487
saulinis, -ė: ʃaulinis 1,169,192; 3,115,409; *f.* ʃauline 3,409
saulopuolis: ʃaułopuolis 3,314; ʃaułuopuolis 4,218
sausai: ʃauʃay 3,427
sausas, -a: ʃauʃas 1,176; 3,539; *f.* ʃauʃa 3,61; *n. pl.* ʃawuʃos 3,409 [ʃawʃos 5,341]; ʃauʃos 3,289,427
sausybė: ʃauʃibe 1,176; 3,427
sausis: ʃauʃis 1,176; 3,426; *g. sg.* ʃauʃio 3,426
sausuma: ʃauʃuma 3,428
sąvara: ʃuwara 3,2,424,437
sąvaras: ʃuwarras 3,189 [ʃuwaras 4,125]
sąvartas: ʃuwartas 3,244,486
sąvarus *lengvai virškinamas*: ʃuwarus 3,424

savarėdis *savavališkas*: ſawaredis 1,177

savas: ſawas 3,430; *g. pl.* ſawu 3,81

savęs: *g. sg.* ſawis 1,32[=42]; 3,57,174; *d. sg.* ſaw 1,170; 3,119, 122,129,280,316,414,460,471,550; ſau 3,24,366; *acc. sg.* ſawi 1,142; 3,138; *i. sg.* ſawim 3,80,265; *l. sg.* ſawiſp 3,138,185,510,513; ſawimp 3,78,446

saviškis: ſawißkis 3,430

savo: ſawo 1,115,172,196; 3,186, 319,482

sąžinia: ſuʒinia 1,176

sąžinis: ſuʒinis 1,176; 3,427

sčiaudyti, ščiaudyti: ſciaudmi 3,101; ściaumi 1,52 [=53], 119; sciaudau 1,119; ſciaudau 3,101 [ſćiaudau 4,71]; ściaudau 1,52 [=53]; ſciaudus 3,101

sčiaudymas, ščiaudymas: ſciaudimas 3,101; ściaudimas 1,52[=53]

sčiaudulys, ščiaudulys: ſciaudulis 3,101

sčiauduliuoti, ščiauduliuoti: ſciauduluoiu 1,164

sčiunklas, ščiunklas *sužalota, suluošinta ranka, pirštas*: ſciunkłas 3,102

sčiuvimas, ščiuvimas *čiaudėjimas*: sciuwimas 1,119

sėbras, -ė: ſebras 1,26,181; 3,445; *f.* ſebre 1,181; 3,445

sėbrauti: ſebrauiu 1,99,134,172; 3,417,445

sėbravimas: ſebrawimas 1,100,134, 172

sėbrystė: ſibriſte 1,184; ſebriſte 1,181; 3,445

sėbriškai: ſebrißkay 3,445

sėbriškas: ſebrißkas 3,445

sėdėjimas: ſedeimas 1,165; 3,402; *g. sg.* ſedeimo 3,166

sėdelės *lakta*: *n. pl.* ſedełes 3,143

sėdėti: ſedʒiu 1,90[=89],165; 3,330,402(3); ſedi 3,4,196

sėdinėti: ſedineiu 3,401

sėdžia *tinklo galas*: ſedʒia 3,166

seikėti: ſeyku 3,171(2)

seikybė: ſeykibe 3,171

seikus *saikingas*: ſeykus 3,171

seilė: ſeyłe 1,168; 3,409

seilėti: ſeyłeiu 1,168; 3,409

sėjėjas: ſeieias 3,403

sėjimas: *sijojimas*: ſeimas 4,249

sejonas *vasarinis apsiaustas*: ſeianas 1,71,162; ſeionas 3,152

sekimasis: ſekimvſis 3,339 [sekimaſis 4,237]

sekiojimas: ſekioimas 1,90 [=89]; 3,196

sekionė: ſekione 3,196

sekioti: ſekioiu 3,196

sekiotojas: ſiekiotoias 1,90 [=89]; ſekiotoias 3,158,196

sėkla: ſekła 1,90 [=89]; 3,196,402

seklingas *seklus*: ſeklingas 1,79

sėklinis: ſeklinis 3,196

seklius *sekluma*: ſeklius 3,169

seklus, -, -u: ſekłus 1,79; 3,169; *neutr.* ſekłu 3,169

sekmadešimtas *septyniasdešimtas*: sekmadeśimtas 1,165

sekmas: ſekmas 1,165(2); 3,402,403

sekmas liekas *septynioliktas*: ſekmas liekas 3,402

sekmė: ſekme 3,9; *acc. sg.* ſekmi 3,5(2); *n. pl.* ſekmes 3,8; *g. pl.* ſekmiu 3,5

sekminė: Sekmine 1,177; 3,428; *g. sg.* Sekmines 1,177

sekminykas *niekakalbis*: ſekminikas 3,5,299

sekmius: ſekmius 3,5

sekretorius: ſekretarius 1,164; ſekretorius 3,400

sekti[1]: ſeku 1,90[=89]; 3,5,166,197
sekti[2] *džiūti*: ſeku 1,163
sektis: ſekaſi 1,85,137; 3,339; ſekuoſi 1,85; 3,302
seležianius *antinas*: ſeleʒianius 3,91
selyklas: ſelikłas 1,169; śelikłas 3,409 [ſelikłas 5,341]; *acc. sg.* ſelikłu 3,279
sėlyninis: ſelininis 3,277
sėlynos *sėlenos*: ſelinas 1,117; ſelinos 3,277
seliova *seliava*: ſlowa 3,402
sėlomis (*adv.*) *pasalomis*: ſełomis 3,56
sėlti *sėlinti*: ſełu 1,19,21; 3,56
sėmėjas: ſemetas [ſemeias?] 3,41
sėmenėlė (?): ſemenełe 1,17; ſemenele 3,40 [ſemenełe 4,28]
sėmenes[1] *sėja*: ſemenes 3,401
sėmenes[2] *sėklos*: ſemenes 1,165
sėmenis *sėja*: *g. sg.* semenies 3,402
sėmenys *linų grūdai*: ſemenis 1, 165
sėmimas: ſemimas 3,41
semti: ſemu 1,17; ſemiu 3,41
senas, -a: ſenas 1,128,174,215; 3,45,152,422(2); *g. sg.* ſeno 1,174; 3,123; *g. pl.* ſenu 3,422; *f.* ſena 3,4,421; *g. pl.* ſenu 1,174; ſenaſis 1,20; ſemieii 1,147; ſienieij 3,360; *g. pl.* ſenuiu 3,235,422
seniai (*adv.*): ſenei 1,20; ſeney 3,45
senybė: ſenibe 1,20,174
senis: ſenis 1,174,176; 3,422
sėnis *rūmai*: ſenis 3,56,70,282; *g. pl.* ſeniu 3,24,165
senystė: ſeniſte 1,174; 3,45,421
senotaras: ſenotaras 3,400; *g. pl.* ſenotaru 3,400
senotariškas, -a: ſenotarißkas 3,400; *g. sg. f.* ſenotarißkos 3,400
senotas *senatas*: ſenotas 3,373, 400; *g. sg.* ſenato 3,452
senti: ſinſłu 3,422 [sinſtu 5,352]
septyneliokai (*adv.*): ſeptinelokay 3,402
septyneliokas *septyneilis*: ſeptinelokas 3,401
septynetas: ſeptinietas 3,143
septyni, -ios: ſeptini 1,165; 3,401, 402; *g. pl.* ſeptiniu 3,401; *acc. pl.* ſeptinis 1,165; 3,402; *n. pl. f.* ſeptinios 1,165; 3,401(2); *g. pl. f.* ſeptiniu 3,401
septyniakartis: ſeptinia kartis 1,165
septyniolika: ſeptiniolika 1,165; 3,402
septynios dešimtys: ſeptinios deśimtis 1,165; 3,401(2); *g. pl.* ſeptiniu deśimtu 3,401
sera *siera*: ſera 1,145[=164]; 3,401; *i. sg.* ſeru 3,401
seringas: ſeringas 1,145 [=164]
serotas: ſerotas 3,401
serbentos: *n. pl.* ſerbintos 3,330
serdečnykas: serdecʒnikas 3,430
serdokas *žieminis švarkas*: ſerdokas 1,145 [=164]; 3,91,97,283, 400; *g. sg.* ſerdoko 3,111; *i. sg.* ſerdoku 3,283
sereda: ſereda 1,174; 3,420,489
serednykas *silpnas gėrimas*: ſerednikas 1,14
sergėti(s): ſergu 1,176; ſergiu 3,424; ſerguoſi 3,31
sermėga: ſermega 3,402
serojimas (?) *tykojimas*; *išankstinis tyrimas*: ſeroimas 3,40
serveta: ſerweta 1,145 [=164]
seserėčia: ſeſerećia 1,165
seserėnas: ſeſerenas 1,165; 3,402
seserinis: ſeſerinis 3,402
sesuo: ſeſuo 1,165; 3,403; ſeſeries 1,165

silpti: ʃilpʃtu 1,168; ʃiłpʃtu 1,190; 3,71
sirata: ʃirata 1,165
siratystė: ʃiratiʃte 1,165
sirgti: ʃergu 1,12; 3,30,112,426; ʃergus 1,12; 3,30, 143,306
Sirija: Syrios 3,66(2)
sirmėtnykas *odaminys*: ʃirmetnikas 3,13
sytas: ʃitas 1,153,165
siūbuoti: ʃiubuoiu 1,13; 3,103
siūlas: ʃiułas 1,91; 3,53,200; *acc. sg.* ʃiułu 3,199, 358; *n. pl.* ʃiułay 3,15; *g. pl.* śiułu 3,2,286; ʃiułu 3,180
siūlė: ʃiułe 1,179; śiułe 3,435
siūlelis: ʃiułelis 1,91
siulpti: ʃiulpiu 3,398
siundymas: ʃiundimas 3,434
siundyti: ʃiundʒiu 3,434
siuntinėti: ʃiuntineiu 3,431
siūpuoklės: ʃiupuokłes 3,114
siūruojimas: ʃiuruoimas 3,29; ʃiurwoimas 5,24
siūruoti: ʃiurwoiu [ʃiuruoiu?]3,29,32
siųsti: ʃiunćiu 1,135,168; 3,197,330
siūti: ʃiut 1,63; ʃiuwu 1,179; 3,439; śiutas 3,440
siūtinis: śiutinis 3,440 [ʃiutinis 5,367]
siuvėjas, -a: ʃiuweias 1,63; ʃuweias 3,128 [ʃiuweias 4,91]; *g. pl.* ʃuweiu 1,63; *n. sg. f.* ʃiuweia 3,439
siuvimas: ʃiuwimas 1,179; 3,170, 439
siuvinys: *i. sg.* (?) ʃiuwiniu 1,41
syvas: ʃiwas 3,175,446
skaba *pasaga*: ʃkaba 3,309
skaičius: ʃkayćius 1,75,153; 3,152, 153,373; *g. sg.* ʃkayćiaus 3,11, 372,373,509; *acc. sg.* ʃkayćiu 1,102, 153; 3,373; *l. sg.* ʃkayćiun 1, 51
skaistai: ʃkayʃtay 3,429
skaistas: ʃkayʃtas 1,45,138,146: 3,19,157,276,429,516; ʃkayʃciauʃias 3,189; ʃkayʃćiauʃis 3,276
skaistavarinis, -ė: ʃkayʃtawarinis 3,179; *n. pl.* ʃkayʃtawarikiey [ʃkayʃtawariniey] 3,180; *f.* ʃkayʃtawarine 3,181
skaistavaris: ʃkayʃtawaris 1,79, 172,179; 3,416; *g. sg.* ʃkayʃtowario 1,79(2); ʃkayʃtawario 3,179
skaistybė: ʃkayʃtibe 1,45,146; 3,429,515
skaistintis: ʃkayʃtinuoʃi 1,75; 3,157
skaitikliai *tokia skaičiavimo priemonė*: ʃkaytikley 3,153
skaitymas: ʃkaitimas 1,19; ʃkaytimas 3,44
skaitynė *skaitytuvai*: ʃkaitine 3,373
skaitingas: ʃkaitingas 1,19
skaityti: ʃkaytau 1,19,75,102; skayta [=skaitau] 1,72; ʃkaytau 3,44,153; ʃkautau 3,373 [ʃkaytau 4,261]; ʃkaytamas 1,75; ʃkaytinas 3,44 [ʃkaytitinas 4,31]
skaitytinai: ʃkaytitinay 3,44
skaitytinė *skaitymas*: ʃkaytitine 3,44
skaitytojas: ʃkaytitoias 1,19; 3,44, 373
skalauti: ʃkałauiu 3,300
skalbyti: ʃkalbiju 3,15
skalbti: ʃkalbiu 1,124; 3,300
skaldymas: ʃkaldimas 3,158
skaldyti: ʃkałdau 1,178; 3,433
skalyti: ʃkaliju 3,405
skalsa: ʃkałʃa 3,229,360,363
skalsiai: ʃkalʃiei 1,43; ʃkalʃiey 3,8,51,229,414
skalsybė: ʃkalʃibe 1,43; 3,51
skalsinti: ʃkalʃinu 1,150; 3,229

skalsus, -i, -u: ſkałſus 3,51,229, 414; *f.* ſkalſi 3,83; *neutr.* ſkałſu 3,217

skalus: ſkałus 1,178; 3,43,159,433

skambėjimas: ſkumbeimas 1,30; 3,23; ſkũbeimas 3,59; ſkũbejmas 3,69

skambėti: ſkumbu 1,30; 3,23; ſkumba 3,387; ſkumbus 3,23,69

skambynė *tarškynė, skambalas*: ſkumbine 3,77

skambinimas: ſkumbinimas 3,23

skambinti: ſkumbinu 3,23(2)

skandinti: ſkundinu 1,181; 3,444

skara: ſkara 1,13; 3,32,399; *n. pl.* ſkaros 3,123,426; ſkaras 1,67

sk(a)randos *skarmalai*: ſkarundos 3,147; ſkrundos 4,104

skarbas: ſkarbas 1,166; *g. sg.* ſkarbo 1,128; *g. pl.* ſkarbu 1,128

skarelė: ſkarełe 3,32

skaročius *gauruočius*: ſkarocius 3,123

skarojimasis: ſkaroimaſis 3,123

skaroti(s): ſkaroiuoſi 3,123; ſkarotas 3,123,140(2); *i. sg.* ſkarotu 3,123

skarūbas *krakmolas*: ſkarubas 3,15,130

skarvada: ſkarwada 1,119; 3,23, 393

skatikas: ſkatikas 3,273

skaudus, –, -u: ſkaudus 3,205; *neutr.* ſkaudu 3,362

skaudžiai: ſkaudʒiey 3,205

skaustis *skųstis*: ſkaudʒioſi 3,404

skėlimas: ſkielimas 3,158

skelsti *būti gausiam*: ſkelſiu 3,229

skelti: ſkielu 1,57; 3,127

skepeta: *n. pl.* ſkepetos 3,147

skėriai: ſkieriey 3,432

skersai: ſkierſay 1,143(2); 3,62, 327

skersas, -a: ſkierſas 1,143; 3,327; *f.* ſkierſa 3,166

skersybė: ſkierſibe 1,143

skersinis: ſkierſinis 1,143

skęsti: ſkiſtu 1,136,181; 3,75,444

skėtrinykas *peštukas (gaidys)*: ſketrinikas 3,110

skiauterė: ſkiautere 3,78

skyda *skydas*: ſkida 1,120,152, 180; 3,287,370,441; *acc. pl.* ſkidas 3,38

skyda(da)rys: ſkidaris 1,120

skydanešys: ſkidaneśis 3,68

skydinykas: ſkidinikas 1,120; 3,287

skyduotas: ſkiduotas 3,287

skieda(s) *rakštis, skiedra*: ſkieda 1,194; 3,448,480; *n. sg.* ſkiedas 1,163

skiedelė: ſkiedełe 1,27

skieduotas: ſkieduotas 3,38

skietamedis: ſkietamedis 1,182; ſkieramedis 3,448 [ſkietamedis 4,319]

skietas: ſkietas 3,299

skylė: ſkiłe 1,30,47; 3,59,166, 498; *n. pl.* ſkiłes 3,272; *acc. pl.* ſkiles 1,30

skylelė: ſkiłełe 1,30

skylėtas: ſkiłetas 1,30,152; 3,59,94

skiltis: ſkiltis 3,69

skiltuvas: ſkiłtuwas 3,135,182; ſkiltuwas 3,111,258 [ſkiłtuwas 4,79,177]

skilvinis: ſkilwinis 3,551

skilvis: ſkilwis 3,551; *g. sg.* skilwio 3,551

skindelinis: ſkindelinis 3,72

skindelius *lentelė, gontas*: ſkindelius 1,37; ſkindelus 3,72

skynimas: ſkinimas 3,226

sostas: ʃoʃtas **1**,76; **3**,423,540

sostelis: ʃoʃtelis **3**,135,540

sotybė: ʃotibe **1**,177

sotinti(s): ʃotinu **3**,286; ʃotinuoʃi **3**,197

sotis: ʃotis **3**,197; *g. sg.* ʃaties **1**,94; *d. sg.* ʃoti **3**,51

sotus: ʃotus **1**,90 [=89], 177; **3**, 197,431

spalis *linų šiaudo šapas; dešimtasis mėnuo*: ʃpalis **3**,64; *n. pl.* ʃpaliei **1**,80; ʃpaliey **1**,120; ʃpaley **3**,282,287; *g. pl.* ʃpalu **1**,120; **3**,7,287

spardymas: ʃpardimas **3**,479

spardyti: ʃpardau **1**,193; **3**,16,23, 479; ʃpardus **3**,116

sparnas: ʃparnas **1**,168; **3**,299, 407; *n. pl.* ʃparnay **1**,167; *g. pl.* ʃparnu **3**,448; *i. pl.* ʃparnays **3**,448

sparninis: ʃparninis **3**,407

sparnuotas: ʃparnuotas **1**,168; **3**,407

spartas *tokia žolė*: *g. sg.* ʃparto **3**,85

sparva: ʃparwa **3**,5,80; *g. pl.* ʃprarwu **3**,80 [ʃparwu **5**,70]

spąstas: ʃpuʃtas **3**,148,401

spaudyti: ʃpaudau **1**,139; **3**,36

spausti: ʃpaudźiu **1**,15,21,36,85, 90[=89], 181; **3**,36,46,70,186,343

spaustuvas: ʃpauʃtuwas **1**,139

spaustuvė: ʃpauʃtuwe **3**,343; ʃpuuʃtuwe **3**,343 [ʃpauʃtuwe **5**,289]

spaviedis: ʃpawiedis **1**,172

spenys: ʃpenis **1**,14; **3**,38

spėti: ʃpeiu **3**,147

spiečius: ʃpiećius **1**,157; **3**,382

spiegti: ʃpiegiu **1**,123

spiestis: ʃpiećiuoʃi **1**,157; ʃpiećiaʃi **3**,378

spyna: ʃpina **1**,56,209; **3**,108, 522; *acc. sg.* ʃpinu **3**,243

spindulys: ʃpindulys **3**,345

spintris *silpnaregis*: ʃpintris **3**,408

spira: ʃpira **3**,19; *n. pl.* ʃpiros **3**,278

spirelė: ʃpirełe **3**,19,111,295

spirginti: *acc. pl.* ʃpirgintus **3**,530

spirgintuvė: ʃpirgintuwe **3**,450

spirgyti: ʃpirgiu **1**,139,168,170; **3**,408; ʃpirgitas **3**,411

spyrys *kopėčių skersinis*: ʃpiris **3**,433

spjaudalas: ʃpiaudałas **3**,302

spjaudalis: ʃpiaudalis **3**,302

spjaudėlis: ʃpiaudelis **3**,416

spjaudyti: ʃpiaudau **1**,124; **3**,416

spjauti: ʃpiauiu **3**,134,301(2)

spjovimas: ʃpiawimas **3**,134; ʃpiowimas **4**,95

spragilas: *n. pl.* ʃpragiłay **3**,27

spragilinė: ʃpragiline **3**,16

spragulys *sprigtas*: ʃpragulis **1**,164

sprandas: ʃprundas **1**,63; **3**,97

sprindis: ʃprindis **1**,120; **3**,291

sprogėlė *pumpuras*: ʃprogiełe **1**,118

sprogimas *pumpurų skleidimasis*: ʃprogimas **3**,282

sproginti: ʃproginu **3**,344; *n. pl.* ʃproginti **1**,39,139; **3**,75

sprogti: ʃprogʃtu **1**,152; ʃprogʃta **3**,282

spurgai: *n. pl.* ʃpurgai **1**,32

sraujai (*adv.*): ʃrauiey **3**,26

sraujas, -a: ʃrauias **3**,26; *f.* ʃrauia **3**,26

sriaubimas: ʃriaubimas **3**,322

sriaubti: ʃriaubiu **3**,322

sriegas: ʃriegas **1**,75; **3**,159; *g. pl.* ʃriegu **3**,11; *acc. pl.* ʃriegus **1**,75

srieguotas: ʃrieguotas **3**,97,159

stiklinis: ſtiklinis 3,405

stimbyris *stiebas*: ſtimbiris 3,76

stimbti(s) *medėti, sustirti*: ſtimbſtu 3,113; ſtimbiuoſi 3,32

stipinas: ſtipinas 1,179; 3,437; *g. pl.* ſtipinu 3,113

stiprai: ſtipray 3,135,177

stipras: ſtipras 1,17,20,27,78,82, 136,164; 3,77,135,168,177,442; *i. sg.* ſtipru 3,177

stiprybė: ſtipribe 1,20,78,136; 3,135,168,177,395; ſtibribe 3,55 [ſtipribe 4,38]

stiprinti: ſtiprinu 3,465

stiprumas: ſtiprumas 3,442

stipti *stingti*: ſtimpu 3,53

styrėti: ſtiri 3,240

stirna: ſtirna 1,62,162; 3,126,398

stirnelė: ſtirnełe 1,162

styrnykas *laivo vairininkas*: ſtirnikas 3,423

stirta: ſtirta 1,175; 3,22

stirti: ſtiri 3,240

ſtitinis 3,151 [= vaistytinis (?)]

stodas: ſtodas 1,183; 3,118,448

stogas: ſtogas 1,19,135; 3,44; *acc. sg.* ſtogu 3,303

stomenis *ūgis*: ſtamenis 1,205; 3,512

stonas *luomas*: ſtonas 1,174; *g. sg.* ſtono 3,55

storai: ſtoray 3,76,169

storas: ſtoras 3,169,284; *i. sg.* ſtoru 3,76

storastystė: ſtoraſtiſte 1,174

storybė: ſtoribe 3,169

storyn: ſtorin 3,76

storintis: ſtorinuoſi 3,76

storumas: ſtorumas 3,77

stoti(s): ſtoiu 3,423; ſtaiuoſi 1,15, 174; ſtaiuos 1,17,34,36,38,79, 101, 103,118,176,184,212; ſtoiuos 1,64,71

stovėjimas: ſtoweimas 3,421; *g. sg.* ſtoweimo 3,73

stovėti: ſtowiu 1,61,174,175; 3, 196; ſtowi 3.277; ſtowis 1,112(2); 3,81,194,423; *f.* ſtowinti 3,4

stovyklė: ſtowikłe 1,174; 3,421(2)

stovinėti: ſtowineiu 3,422

stovinyčia *didelė statinė*: ſtowinićia 3,60; *l. sg.* ſtowinićion 3,61

stovis: ſtowis 3,421

strazdas: ſtrasdas 1,26; ſtraȝdas 3,53,88

strėla: ſtreła 1,176

strėnos: ſtrenos 3,16

ſtrypiu 3,442 žr. trypti

striukas *medinio ratlankio sudedamoji dalis*: ſtriukas 3,59

striukas (*adj.*): ſtriukas 1,52 [= 53]

striukinis: ſtriukinis 3,59

striūna: ſtriuna 1,176; 3,425; *g. pl.* ſtriunu 3,23; *i. pl.* ſtriunomis 3,407

str(i)ungas *sužalotas*; *trumpas*: ſriūgas 3,101; strungas 4,70

stropiai: ſtropiey 1,161

stropybė: ſtropibe 3,329

stropyn: ſtropin 3,41

stropti: ſtropſtu 3,41

stropumas: ſtropumas 1,18,161

stropus: ſtropus 1,161(2); 3,329, 344,395

strujus *tėvo tėvas*: ſtruius 1,28

strusas *strutis*: *n. pl.* ſtruſay 3,425

strusinis: ſtruſinis 3,425

stūgauti: ſtugauiu 3,135

stula *toks bažnytinis rūbas*: ſtuła 3,426

stulgus *išdidus, išpuikęs*: ſtułgus 1,32[= 42]

stulpas: ſtułpas 1,31; 3,6,61(2), 410(2); *g. pl.* ſtułpu 3,96, 170, 313; ſkułpas [ſtułpas] 1,169

suderintojas: ſuderintoias 1,129; 3,86
sudermė: ſuderme 1,148,215; 3,363,455
sudėti: ſudemi 1,166,172, 175, 216; 3,76,405,414; ſudeio 3,550; ſudetas 3,311,416,548; ſudedamas 3,416
sūdymas: ſudimas 3,414
sūdynė *indas*: ſudine 3,91,92,107, 115,264,294,296,371(2),409
sūdyti[1]: ſudʒiu 1,171; 3,414; ſuditas 3,414
sūdyti[2] *teisti*: ſudiiu 1,159,162; ſudiju 3,396
sudraskyti: ſudraſkau 3,385,390; ſudraſkitas 3,334
sudrausti: ſudraudʒiu 1,129
sudriksti: ſudriſkis 3,334; *n. pl.* ſudriſki 1,26
sudrumsti: ſudrumſciu 1,209; *g. sg. f.* ſudrumſciamas 3,192; ſudrumſtas 1,76; 3,168
sudrumstimas: ſudrumſtimas 3,191, 522
sudrumstinga: *g. sg. f.* ſudrūſtingos 3,191
sudrūnėti: ſudrunu 1,140; 3,345; ſudruneis 3,418
sudulkinti: ſudulkinu 1,167
sudurstymas: ſudurſtimas 3,105
sudurstyti: ſudurſtau 3,105
sūdžia: ſudʒia 1,128,162; *g. sg.* ſudʒios 3,312; *g. pl.* ſudʒiu 3,150
sueiga: ſueyga 1,145[=164],163, 213; 3,21,24,27,29,83,96(2),142, 398, 536; ſueygay 3,113 [ſueyga 4,80]; *g. sg.* ſueygos 3,401; *acc. sg.* ſueygu 3,401
sueilioti: ſueyloiu 1,188
sueilyti: ſueyliiu 1,134
suėmėjas: ſuiemeias 3,27; *g. pl.* ſuiemeiu 3,27
suėsti: ſuemi 3,350,544
sufranonas, sufragonas: ſufranonas 3,427; ſufragonas 4,303
sugaišinimas: ſugayśinimas 1,173, 213; 3,419
sugaišinti: ſugayśint 3,501,555; ſugayśinu 1,173,213
sugaišintojas: ſugayśintoias 1,173
sugaląsti: ſugałundu 1,210
sugaminti: ſugaminu 3,76; ſugamiou 3,142 [ſugaminu 5,123]; *neutr.* ſugaminta 3,74
sugatavyti: ſugatawiiu 1,215; ſugatawitas 1,90[=89]
sugauti: ſugaut 3,559; ſugaunu 1,129(2),185; 3,467; ſugautas 1,129
sugavimas: ſugawimas 1,129; 3,452
ſugieydulis 3,28 žr. geidulys
suglaudimas: ſugłaudimas 3,416, 546
suglausti: ſugłaudʒiu 3,414,546; ſugłauſtas 3,416,546; ſugłaudʒiamas 3,416
sugniaužyti: ſugniauʒitas 3,189
sugrąža *pasitraukimas kare*: ſuguʒa 3,255
sugrąžinimas: ſugruʒinimas 3,189, 486
sugrąžinti: ſugruʒinu 1,151; 3,189, 368,486; ſugruʒinamas 3,255
sugrąžintojas: ſugruʒintoias 3,368
sugr(i)ebas *pagriebimas*: ſugrebas 1,38
sugrįžimas: ſugriʒimas 1,196; 3,36; ſugriʒimas 3,486
sugrįžti: ſugrißtu 1,196; 3,486; ſugriʒtu 3,36; ſugrißtus 3,486
sugrūdimas: *g. sg.* ſugrudimo 1,83
sugrūsti: ſugrudu 1,159,175; ſugruſtas 3,465
sugulda *sueiliavimas, surimavimas*: ſugułda 3,405

suguldymas[1] *piktas apkalbėjimas*: ʃuguldimas 1,136
suguldymas[2] *ritmas, kalbos harmonija*: ʃuguldimas 3,393
suguldinėti: ʃuguldineiu 1,136
suguldyti: ʃuguldʒiu 3,405; ʃugulditas 3,405
suguldytinas: ʃugulditinas 3,405
suguldytojas *šmeižikas*: ʃugulditoias 1,136
ʃuguliʃte 3,408 žr. surgulystė
sugurinti: ʃugurinu 1,26,130; 3,25,54,133
ʃuika 3,2 žr. sunka
suirėlis: ʃuirelis 3,33
suirimas: ʃuirimas 3,198
suirti: ʃu ira 3,382; ʃuiris 1,36
suirusiai: ʃuiruʃiey 3,202
sujudėti: ʃuiudu 1,145[=164]
sujudimas: ʃuiudimas 3,25,191,198
sujudinimas: ʃuiudinimas 3,25(2)
sujungimas: ʃuiũgimas 1,216; ʃuiungimas 3,419,546
sujungti: ʃuiungiu 1,216; 3,405, 419, 546; ʃuiungtas 3,405; ʃuiunktas 3,419,546; ʃuiũktas 3,195
sujuodinti: ʃuiuodinu 1,84,102
sukabinimas: ʃukabinimas 3,2
sukabinti: ʃukabinu 3,81,104
sukaitimas: ʃukaytimas 1,125
sukaitinti: ʃukaytinu 3,379
sukakis *susitarimas*: *g. sg.* ʃukakio 3,64
sukalbėjimas: ʃukałbeimas 1,30; 3,553
sukalbėti: ʃukałbet 3,553; ʃukałbu 1,30,88,118,211;, 3,522; ʃukałbetas 3,457; *neutr.* ʃukałbeta 3,553
sukalbėtinai: ʃukałbetinay 3,549
sukalbėtinis: ʃukałbetinis 3,457, 553
sukalbinėtojas: ʃukalbinetoias 1,87
sukalimas: ʃukalimas 1,167
sukalti: ʃukału 1,157,167; 3,536, 556; ʃukałtas 3,536
sukapojimas: ʃukapoimas 3,554
sukapoti: ʃukapot 3,554; *n. pl. m.* ʃukapoti 3,401
sukarsti: ʃukarʃtu 1,37; ʃukartis 3,543
sukartimas: ʃukartimas 3,543
sukąsnuoti: ʃukuʃnuotas 3,555
sukčiai (*adv.*): ʃukciey 3,432 [ʃukćiey 4,306]
sukčius, sukčias: ʃukćius 1,78,162, 200,212; ʃukcius 3,104 [ʃukćius 5,91]; ʃukćias 3,498; ʃukśćius 3,432 [ʃukśćius 4,306]; *g. sg.* ʃukćiaus 3,432
sukėjas: ʃukieias 3,498
sukepti: ʃukepis 3,415
sukiesti: ʃukieʃtu 3,252; ʃukietau 3,252; ʃuʃieku 3,67 [ʃukietu 4,47]
sukietėti: ʃukieteis 3,426
sukietinti: ʃukietinu 3,426
sukimas: ʃukimas 1,78; 3,129,432, 498
sukinys: ʃukinis 3,127
sukinkyti: ʃukinkiu 1,173; 3,419; ʃukinkitas 3,419
sukintuvė *ritinėlis*: ʃukintuwe 3, 108
sukloti: ʃukłoiu 3,455; ʃukłotinas 3,405
sukramtymas: ʃukrumtimas 3,556
sukramtyti: ʃukrumtau 1,157
sukrauti: ʃukrauiu 3,76,142,455; ʃukrautas 3,407
sukrėsti: ʃukrećius 3,108
sukriai: ʃukriey 3,235
sukrybė: ʃukribe 3,236
sukrovimas: ʃukrowimas 3,142,407

sukrus: ſukrus 1,190; 3,32,236(3), 304,395

sukrušinti *sutrupinti*: ſukruśinu 1,65; 3,133

sukruvinti: ſukruwinu 1,167; ſukruwintas 3,134

sukti(s): ſuku 1,62,77,194; 3,104, 129,160,234(2),432,498; ſuka 3,113; ſukuoſi 1,188; 3,111,129,238, 466; ſukaſi 3,199; ſuktas 3,129

suktinai: ſuktinay 3,498

suktinė: *f.* ſuktine 3,153

sukūlimas: ſukulimas 1,157; 3, 383,423

sukulti: ſukulu 1,26; 3,231,383(2); ſukułtas 3,405,423

sukuopti: ſukuopiu 1,133

sukuprinti: ſukuprintas 1,215

sukūrimas: ſukurimas 3,512

sukurti: ſukuriu 3,25,201,512

sula: ſuła 1,79; 3,169,271

sulasyti: ſułaſau 3,535

sulaukti: ſułaukt 3,47

sulaužyti: ſułauʒau 1,131; 3,53,99

suleidimas: ſułeydimas 3,2; *g. sg.* ſułeydimo 3,64

suleisti: ſułeydʒiu 1,173; 3,419

sulenkimas: ſułynkimas 3,188,455; ſulinkimas 3,543

sulenkti: ſułinkiu 1,162; ſułynkiu 3,188; ſułynktas 3,455

sulyginti: ſuliginu 1,175; 3, 382, 425,496

sulygti: ſuligt 3,553; ſuligſtu 1,175

sulinkti: ſułynkſtu 3,455

sulipymas: ſulipimas 1,74; 3,105

sulipyti: ſulipiu 3,105,546; ſulipitas 3,105(2)

sulodimas *bjaurumas, nedorumas*: ſuładimas 3,237

sulpimas: ſulpimas 3,398

sulpti: ſulpiu 1,162

sultys: ſultis 1,171; ſułtis 3,414

suma: ſuma 3,90,427

sumaišymas: ſumayśimas 1,80

sumaišyti: ſumayßau 1,36,209

sumalimas: ſumalimas 1,80

sumalti: ſumałtas 3,168

sumania: ſumania 3,353,373,388; *g. sg.* ſumanios 3,373

sumanytojas: ſumanitoias 3,373; *n. pl.* ſumanitoiey 3,373

sumanus: ſumanus 3,374

sumąstymas: ſumuſtimas 3,549(2)

sumąstinai (*adv.*) *išgalvotai*: ſumuſtinay 3,549

sumąstyti: ſumuſtau 3,549; ſumuſtitas 3,549

sumąstytojas: ſumuſtitoias 3,549

sumažinti: ſumaʒint 3,198

sumer̃kti: ſumerkiu 1,216

sumesti: ſumetu 3,142,554

sumetimas: ſumetimas 3,405

sumirkimas: ſumirkimas 3,549

sumirkti: ſumirkſtu 3,178,191; ſumirkis 1,83; 3,549

sumišti: ſumiśis 1,195

sumušti: ſumußu 1,213; 3,536; *f.* ſumußta 3,119

sūnelis: ſunelis 1,177; 3,431

sunerti: ſuneriu 3,546

sunešimas: ſuneśima 3,551 [ſuneśimas 4,391]

sunešti: ſuneßu 3,142,192,551

suniekti: ſunieku 1,145[=164]

sunka: ſunka 3,6,54,66,91,120, 175(2), 264,338,414; ſuika [ſunka] 3,2

sunkiai: ſunkiei 1,43; ſunkiey 3,200

sunkianešys *nešulinis*: ſunkianeßis 3,35

sunkybė: ſunkibe 1,15(2),23,56; 3,35; ſũkibe 3,397

sunkyn: ſunkin 3,403

sunkinti: ſunkinu 1,23,212; 3,48, 70; ſūkinu 3,35
sunkiokas: ſunkiokas 5,303
sunkiok(i)us: ſunkiokus 3,360; ſunkiokius 4,253
sunkti *sunkėti*: ſunkſtu 3,35
sunkus, -i, -u: ſunkus 1,15,77,80, 99,113,148; 3,35,228,241,329; *i. sg.* ſunku 1,15; *f.* ſunki 3,23,413; *neutr.* ſunku 1,77; 3,151; ſūku 3,35
sūnus: ſunus 1,177; 3,74,222,431; *g. sg.* ſunaus 1,177; 3,431; *acc. sg.* ſunu 1,150(2); 3,250,366
suodys: ſuodis 1,124,162,208; 3,396
suolas: ſuołas 1,71; 3,150; *n. pl.* ſuołay 3,150
suolelis: ſuołelis 1,71,127,175; 3,135,150,310
supainioti: ſupaynioiu 1,36,212; ſupayniotas 1,212
supančioti: ſupunćiotas 3,415
supėjas: ſupeias 3,114
sùpelės *supelėjimas*: ſupełes 1,123
supelėti: ſupełu 1,123,132; ſupełeis 3,416; ſupełeiis 1,132
supykimas: ſupikimas 1,65; 3, 24,36
supykis: *acc. sg.* ſupiki 3,82
supyktis: *acc. sg.* ſupitky 3,82 [ſupikti 4,57]
supykusiai: ſupikuſiey 3,36
supilti: ſupiłu 3,546
supimas: ſupimas 3,29,114
supynimas: ſupinimas 3,416
supinti: ſupintas 3,416; *n. pl. f.* ſupintos 3,469
supirkinėti: ſupirkineiu 1,168; 3, 407
suplėšyti: ſupłeśit 3,390(2); ſupłeßau 3,390
suplikacija: ſuplikaćia 3,427 [ſuplikacia 4,303)
suprantingai: ſupruntingai 1,133
supra(n)tingas: ſupratingas 1,25; ſupruntingas 1,133
suprasti: ſupruntu 1,23,129,133,160; 3,49,161; ſuprūtu 3,5; ſupruntus 1,23; 3,26,381; ſuprantus 3,52; ſuprūtus 3,5
suprastinai: ſupraſtinay 3,5,317
supratybė: ſupratibe 3,317
supratimas: ſupratimas 1,23,129; 3,5,14; *g. sg.* ſupratimo 3,12
supratus (*adj.*): ſupratus 3,317
supreka: ſupreka 3,441
suprekauti *susiderėti*: ſuprekaut 3,421
suprekavimas: ſuprekawimas 3,441
supti(s): ſupu 1,59; 3,29,114; ſupuoſi 1,59; 3,114; ſupaſi 3,114
supūdyti: ſupudʒiu 1,157
supūsti: ſupućiu 3,307,385
supūti: ſupuwo 3,350; ſupuwis 1,90,173; 3,189,345,543
supuvimas: ſupuwimas 3,543
suraizgymas: ſurayʒgimas 3,166, 339
suraizgyti: ſurayʒgau 1,36; ſurayʒgitas 3,339
surambėti: ſurumbeis 3,59
surašymas: ſuraßimas 3,416
surašinėti: ſuraßineiu 3,416
surašyti: ſuraßau 3,380
surašytojas: ſuraßituias 1,29
suraukimas: ſuraukimas 3,165
surauikti: ſuraukiu 1,170; ſurauktas 3,548
ſuregiu 3,145 žr. surūgyti
sūrelis: ſurelis 1,164; 3,72,162
suretėti: ſureteis 3,196
surgti *aimanuoti*: ſurgu 1,168; 3,408

susiprasti: ʃuʃipruntu 3,228
sus(i)purvinti: ʃuʃpurwins 3,265 [ʃuʃypurwint 4,182]
susiraukti: ʃuʃiraukt 3,530; ʃuʃiraukiu 1,77,164,209; 3,165
susiriesti: ʃuʃiriećiu 1,68,130; 3,143; ʃuʃirietis 1,33,130
susirieti: ʃuʃirieiu 1,135
susirinkimas: ʃuʃirinkimas 1,59; 3,96,142
susirinkti: ʃuʃirinku 1,112,168
susirišti: ʃuʃirißu 3,476
susisiekimas: ʃuʃiʃiekimas 3,419
susisiekti *susimokyti*: ʃuʃiʃiekiu 3,419; ʃuʃiʃiekis 3,419
susišokti *susitraukti*: ʃuʃißoka 3,555
susitarimas: ʃuʃitarimas 3,415
susitarti: ʃuʃiturt 3,415 [ʃuʃitart 5,347]
susitikėjas *kovotojas*: ʃuʃitikieias 3,337
susitikimas: ʃuʃitikimas 1,32[=42], 136,213; 3,21,335
susitikti *kautis*: ʃuʃitinku 1,136; 3,188,337; ʃuʃitinkus 1,32[=42]; 2,187
susitraukti: ʃuʃitraukiu 1,68
susiūti: ʃuʃiuwu 1,174; 3,555; ʃuʃiutas 1,174
susiutimas: ʃuʃiutimas 3,25
susivaidyti: ʃuʃiwaydiiu 1,137
susivažiavimas: ʃuʃiwaʒiawimas 1,215; 3,544
susivėlimas: ʃuʃiwelimas 3,74
suskaityti: ʃuʃkaytau 1,216; ʃuʃkaytomas 3,547
suskaitytojas: ʃuʃkaytitoias 3,373
suskyrium (*adv.*) *atskirai*: ʃuʃkirium 3,385
suslėgti: ʃuʃłegt 3,516
susmulkinti: ʃuʃmulkinu 1,130
suspaudimas: ʃuʃpaudimas 1,15; 3,400,423
suspausti: ʃuʃpaudʒiu 1,163; 3,399, 423,426; ʃuʃpauʃtas 3,400
suspjaudyti: ʃuʃpiaudau 1,132
sustatinėti: ʃuʃtatineiu 1,188
ʃuʃtigkt 3,407 žr. sustipti
sustingimas: ʃuʃtingimas 3,554
sustinginti: ʃuʃtinginu 3,544
sustingti: ʃuʃtinkʃta 3,554; ʃuʃtingis 3,554
sustipti: ʃuʃtigkt 3,407 [ʃuʃtipkt 5,340]; ʃuʃtigis 3,407 [ʃuʃtipis 5,340]
susukimas: ʃuʃukimas 3,557
susukti: ʃuʃuku 1,167; 3,557; ʃuʃuktas 1,62; 3,129; *n. pl.* ʃuʃukti 1,52[=53],101; *g. pl.* ʃuʃuktu 3,286; *acc. pl.* ʃuʃuktus 1,52 [=53]
sušaldyti: ʃußaldʒiu 3,544
sušalimas: ʃußalimas 3,548
sušalti: ʃußału 1,77; ʃußułu 1,209; 3,155,522,548; ʃußałys 1,73; ʃußałys 3,522; ʃußalis 3,548
sušaudyti: ʃußaudit 3,390
sušildyti: ʃuśildʒiu 1,207; 3,361, 518
sušlapinti: ʃußłapinu 3,387
sušlapti: ʃußłumpu 1,83
sušokti *surūgti, sugesti*: ʃußokt 3,408
sušukimas: ʃußukimas 3,263
sušukti: ʃußukt 3,263
sutakas: ʃutakas 3,535
sutankinimas: ʃutunkinimas 3,543
sutankinti: ʃutunkinu 1,215
sutarmė: ʃutarme 3,119; *acc. sg.* ʃuutarmy 3,119 [ʃutarmy 4,84]
sutarpinti: ʃutarpinu 1,216
sutekėjimas: ʃutekieimas 1,163; 3,535
sutekėti: ʃuteku 1,163; ʃuteka 3,399,535

sutėkmė: ſutekme 3,422(2)
sutemimas: ſutemimas 1,81,83, 216
sutektė *gausumas*: ſutekte 3,51
sutemti: ſutemo 3,549; ſutimſtunt 3,171
sutiktė *susitikimas*, *mūšis*, *kova*: ſutikte 3,335,337
sutikti: ſutinku 3,187,337; ſutinka 3,50; ſutikau 1,214
sutirpyti: ſrtirptu 3,390 [ſutirpiu 4,275]
sutirpti: ſutirpſtu 1,159(2), 175
sutiršti: ſutirßtu 3,67
sutirštinti: ſutirßtinu 1,215; 3,311
sutraukyti: ſutraukau 3,389
sutraukti: ſutraukiu 1,68; 3,143, 560; ſutrauktas 3,407
sutrynimas: ſutrinimas 1,167; 3,407
sutrinti: ſutrinu 1,157,167; 3,384, 399; ſutrintas 1,167; 3,422
sutrumpinimas: ſutrumpinimas 3,406
sutrupinimas: ſutrupinimas 3,133
sutrupinti: ſutrupinu 1,65,108, 127,130; 3,133,312
sutrupos: ſutrupos 3,77
sutrušti: ſutruśit 3,418 [ſutruśis 5,349]
sutruškinti: ſutrußkinu 1,26; 3, 54,133
sutvėrimas: ſutwerimas 1,176; 3,426(2)
sutverti: ſutweriu 1,176; 3,426; ſutwertas 3,426
sutvertojas: ſutwertoias 1,176; 3, 426
suvadinimas: ſuwadinimas 3,557
suvadinti: ſuwadinu 3,557
suvaikščioti: ſuwaykściot 3,556 [ſuwaykśćiot 4,394]
suvalgymas: ſuwalgimas 3,545
suvalgyti: ſuwałgau 1,215
suvaryti: ſuwarau 3,542
suvelti: *n. pl. f.* ſuwełtos 3,140
suversti *atiduoti*, *grąžinti*: ſuwerćiu 1,105,151,196; 3,189,368; ſuwerćiamas 1,22; 3,189
suveržti: ſuwirʒiu 1,163; 3,399
suvesti: ſuwedu 3,557
suvežimas: ſuweʒimas 3,199,557
suvežti: ſuweʒu 3,557
suvienymas: ſuvienimas 3,545
suvienyti (-inti): ſuvienint 3,545; ſuwienitas 3,545
suvijimas: ſuwiimas 3,557
suvynioti: ſuwinioiu 1,137; *f.* ſuwinioiama 3,61
suvyniotinė: *f.* ſuwiniotine 3,534
suvirinimas: *g. sg.* ſuwirinimo 3,154
suvirinti *sulydyti*; *suvirškinti*: ſuwirinty 3,556 [ſuwirinti 4,394]; ſuwirinu 1,182; 3,446
suvystymas: ſuwiſtimas 3,338
suvystyti: ſuwiſciu 3,339 [ſuwiśćiu 4,237]
suvisu: ſuwiſu 1,24; 3,36
suvyti: ſuwiiu 3,557
sužiedavimas: ſuʒiedawimas 1,30, 211
sužįsti: ſuʒindu 3,359; *acc. sg.* suʒiſtu 3,284
svaigti: ſwaygſtu 3,525
svaras *svarstyklės*; *sunkumas*; *svarstis*: ſwaras 1,15,189; 3,80, 468(2); *g. sg.* ſwaro 3,89
svarstyklė: ſwarſtikłe 3,468
svarstyti(s): ſwarſtau 1,137,188; 3,57,391; ſwarſtauſi 1,212; 3,466
svarus: ſwarus 1,15,137,189; 3,471
svečias: ſwećias 1,38; 3,73; *acc. sg.* ſwećiu 1,17; *g. pl.* ſwećiu 1,38; *acc. pl.* świecius 3,73 [ſwiećius 5,64]

sveikai: ſweykay 3,539

sveikas, -a: ſweykas 1,214; 3,115, 481,535,539(2); *f.* ſweyka 3,539; *i. sg.* ſwekiu [ſweiku] 1,118; *g. pl.* ſweykuiu 3,15

sveikata: ſweykata 1,214; 3,179, 539

sveikinimas: ſweykinimas 3,341,481, 541; *n. pl.* ſweykinimay 3,382

sveikinti: ſweykinu 1,194,214; 3, 481,540

sveikintojas: ſwei kintoias 3,341

sveikti: ſweykſtu 3,512

sverdėjimas: ſwerdeimas 3,32, 355,440

sverdėti: ſwerdu 3,32,335

sverdinėjimas: ſwerdineimas 1,206

sverdinėti: ſwierdineiu 1,11; ſwerdineiu 1,206; 3,335; ſwerdineius 3,335

svėrėjas: ſwereias 3,471

svėrimas: ſwerimas 3,471

sverti: ſweriu 1,189; 3,471; ſwerius 3,64

svetimas, -a: ſwetimas 1,16,98,100; 3,229; ſwietimas 3,37; *acc. sg.* śwetimu 3,49 [ſwetimu 5,42]; *i. sg.* ſwetimu 1,16(2); *n. pl.* ſwetimi 3,97; *g. sg. f.* ſwetimas 1,16; ſwetimos 1,16,61,135; 3,7,86(2); ſwietimos 3,161

svetim(a)šalis: ſwetimaßalis 3,37; ſwetimßalis 3,7

svetimažemis: ſwetimaʒiemis 3,37

svetur: ſwetur 1,137; 3,37

svidėjimas: śwideimas 1,74; ſwideimas 3,68,157,322

svidėti: ſwidu 1,74; 3,85,157; ſwida 3,322; *acc. sg. m.* ſwidunti 3,68; ſwidus 1,74; 3,13,68,157,429

svidybė: ſwidibe 3,429

svidimas: ſwidimas 4,225

svidinti: ſwidinu 3,68,157

svidžiai: ſwidʒiey 3,429

sviečyti *liudyti*: ſwiećiiu 1,135

sviestas: ſwieſtas 1,77,81; 3,165

sviesti: ſwiedʒiu 1,11; 3,16; ſwieſk 3,227

ſwießkas 3,429 žr. svietiškas

svietas: ſwietas 1,177; 3,164,428; *g. sg.* ſwieto 1,177; 3,129,164,426; świeto 3,559; *d. sg.* ſwietuy 3,494; *acc. sg.* ſwietu 3,556

svietiškai: ſwietißkay 1,177

svietiškas: ſwießkas 3,429 [ſwietißkas 5,358]

sviežiai: ſwieʒiey 3,430

sviežias: ſwieʒias 1,177; 3,430

sviklas *burokas*: ſwikłas 3,38; *n. pl.* ſwikłay 1,16; *g. pl.* ſwikłu 1,16

svyravimas: ſwirawimas 3,440

svirplys: ſwirplis 1,177; 3,38,429

svirtės *svarstyklės*: ſwirtes 3,432

svirti: ſwirus 3,192,466,533

svirtis *svarstyklių lėkštelė*; *pakeliamasis svertas*: ſwirtis 3,432

svyruoti: ſwiruoiu 3,440

svodba: ſwodba 1,36,177; 3,71; *g. sg.* ſwodbos 1,36,37; 3,165; *acc. sg.* ſwodbu 3,71; *l. sg.* ſwodbai 1,37; ſwodboy 3,71

svodbauti: ſwodbauiu 3,71

svodbinis, -ė: ſwodbinis 3,71,428; *f.* ſwodbine 3,474

svogūnas: ſwogunas 3,27; *g. pl.* ſwagunu 3,296

svotas: ſwotas 1,37,177

šaipytis: ßaypauſi 3,276

šaka: ßaka 1,33,164; ſʒaka 3,66; *n. pl.* ßakos 3,166; *g. pl.* ßaku 3,229

šakalys: *n. pl.* ßakaliei 1,74; ßakaley 3,158

šakalti *skaldyti*: ßakału 3,372

šakelė: ßakiełe 1,33,71; ßakiałe 3,66

šakelės: ßakiełes 1,192; ſʒakiełes 3,476

šakenius *pakaruoklis*: ßakienius 1,33,101

šakės: ßakies 1,192; ſʒakies 3,476

šaknelė: ßaknełe 1,61; ſʒaknełe 3,122

šakningas: ßakningas 1,61; ſʒakningas 3,122(2)

šaknintis: ßakninuoſi 1,61; 3,122

šaknis: ßaknis 1,61; 3,97,160, 183; ſʒaknis 3,39,122,160; *acc. sg.* ßakni 1,61; *n. pl.* ſʒaknis 3,122, 289; ßaknis 1,61; *g. pl.* ßakniu 1,200(2); 3,122(3),123,222; *acc. pl.* ſʒaknis 3,122(2); *i. pl.* ßaknims 1,61

šakotas, -a: ßakatas 1,33(2),110; ſʒakotas 3,66; *f.* ſʒakota 3,275

šalavija: ſʒaławia 3,432

šalin: ßalin 3,253,344,463,530, 542: ſʒalin 3,344,464

šalis: ßalis 1,28,63(2),132,135,137 (2),176; 3,17,98,209; ſʒalis 3,127, 128,196,338,400,425; *g. sg.* ßalies 1,16(2),61,135,137; 3,86; ſʒalies 3,338; *acc. sg.* ßali 3,270; *i. sg.* ßału 3,265 [ſzalu 4,182]; *l. sg.* ßaliy 3,315; *g. pl.* ßaliu 1,67(2); ßalu 1,102; 3,64,89,139(2),401; ſʒalu 3,127(3)

šalmas: ſʒałmas 3,363

šalna: ßałna 1,83; 3,337

šaltai: ſʒałtay 3,279

šaltas: ßałtas 1,11,216; 3,152,181; ßaltas 1,83; ſʒałtas 3,546

šalti: ßułu 1,77,215; ſʒułu 3,165; ßulu 3,544 [ſzułu 4,387]; ßalu 1,216; ſʒułus 3,181

šaltinė *drugys, maliarija*: ßaltine 1,31,216; *acc. sg.* ßałtini 1,31

šaltis: ßaltis 1,11,83; ſʒaltis gen: ćio 3,181,546; *i. sg.* iʒalćiu 3,247 [ſzalćiu 4,169]

šamas: ßamas 3,427

šankiai: ſʒunkiey 3,32

šankybė: ßunkibe 3,412

šankumas: ßunkumas 3,412

šankus *nesuvaldomas, pašėlęs, drąsus*; *vikrus*: ſʒunkus 3,32; ßunkus 3,412

šapalas: ſʒapałas 3,86

šarka: ßarka 1,173; 3,420

šarmas: ßarmas 1,74; ſʒarmas 3,92, 158; *g. sg.* ßarmo 3,159

šarminis: ßarminis 3,159; ſʒarminis 3,159

šarvadarys: ſʒarwadaris 3,298

šarvanešys: ſʒarwaneśis 3,68

šarvas *metaliniai kario drabužiai*; *kraitis*: ßarwas 1,119,213; 3,330; ſʒarwas 3,22,537; *acc. sg.* ßarwu 3, 502; *n. pl.* ßarway 1,161; 3,393,537; *g. pl.* ßarwu 3,13,31; *i. pl.* ſʒarways 3,537

šarvavietė *ginklų sandėlys, arsenalas*: ßarwawiete 3,537

šarvingai: ßarwingay 3,537

šarvinis *kraitinis*: ſʒarwinis 3,330

šarvoti *apvilkti šarvais*: ßarwoiu 3,537

šarvuotai: ßarwuotay 3,537

šarvuotas: ßarwuotas 1,213; 3,537; ſʒarwuotas 3,467

šašas: ſʒaßas 3,132; ßaßas 3,425; *n. pl.* ßaßai 1,65; ßaßay 1,119; 3,425; ſʒaßay 3,154,285

šašti: ſʒußu 3,132
šašuotas: ßaßuotas 1,65,119; ſʒaßuotas 3,132,154; ſʒaſuotas 3,285 [ſzaſzuotas 4,197]
šatas *škotas*: sʒatas 3,437; *g. pl.* ßatu 3,437
šaudyklė *staklių dalis*; *strėlė*, *strėlinė*: ßaudikłe 1,18; ſʒaudikłe 3,10,42,333,426; *g. pl.* ßaudiklu 3,398
šaudymas: ßaudimop 3,147
šaudyti: ßaudau 1,176; 3,426; ſʒaudou 3,16; ſʒaudomieij 3,147
šaudytojas: ßauditoias 1,176; 3,426; *n. pl.* ſʒauditoiey 3,144; ſʒauditoiay 3,183
šaukauti: ſzaukauiu 5,413
šaukėjas: ſʒaukieias 3,484
šaukimas: ßaukimas 1,196
šaukingas *triukšmingas*: ſʒaukingas 3,136
šaukolas, šaukuolas *šauklys*: ſʒaukołas 3,485(2); ſʒaukuołas 3,485(2)
šauksmas ßaukßmas 1,43; ßaukſmas 1,113; 3,135; ſʒaukſmas 3,135(2),136,484,487; *i. sg.* ßaukſmu 3,64, 136(2)
šauksmus (*adj.*): ßaukſmus 1,35,43
šaukštas: ßaukßtas 1,75; ſʒaukßtas 3,160; *g. pl.* ßaukßtu 3,62
šaukti: ßaukiu 1,43,196; 3,127; ſʒaukiu 3,135,136,484,487
šaukus: ßaukus 3,136
šeimyna: śieymina 1,17; 3,41; *g. sg.* śieyminos 1,17; 3,41(3)
šeimynėlė: śieyminełe 1,17
šeimyninis: śieymininis 3,41(2)
šeiminis: śieyminis 3,41
šeiva: śieywa 1,10; 3,470; ßeywa 3,28
šelinga *toks pinigas*: śiełinga 1,178; 3,435
šelingas: śielingas 4,309
šen: śin 1,79; 3,2
šenai: śinay 1,117; 3,441
šen ten: śin tin 1,79
šėpa: śiepa 3,431
šėpavalas *karšėjas*: śiepawałas 1,39
šepetėlis: śiepetelis 1,120,178; 3,289
šepetys: śiepetis 1,178; 3,434
šėpronas *gumbasvogūninis augalas*: *n. pl.* śiepronay 3,431
šėproninis: śieproninis 3,431
šėpronyti: śieproniju 3,431
šerdingas: śierdingas 1,27
šerdis: śierdis 1,27
šerys: ßeris 1,26; śieris 1,178; 3,53; ſʒeris 3,433
šerkšnas: ßerkßnas 1,174; 3,420
šerkšningas: ßerkßningas 1,174; 3,420
šermenys: śermenis 3,427
šermukšnis: śiermukśnis 3,85; *g. sg.* śiermukßnio 1,44
šernas: śiernas 1,193; 3,478
šertis: śieriuſi 3,153 [śieriuoſi 4,108]
šeruotas: ſʒeruotas 3,433
šešeli: ſʒeśieli 3,334
šešeliopas: ſieśielopas 3,435
šešėlis: śieśielis 1,14; 3,34; *g. sg.* śieśielo 3,409
šešėtė *strazdas*: śieśiete 1,61
šeši, -ios: śieśi 1,179; 3,435(2); *acc. pl.* śieśis 1,178; 3,435; *f.* śieśios 1,179; 3,119,435; *acc. pl.* śieśias 3,437
šešiadešimtinis: śieśiadeśimtinis 3,435
šešiadešimtnas: śieśiadeśimtnas 1,179
šešiolika: śieśiolika 1,179; śieśiolikas [śeśiolika?] 3,435

Šnekėjimas: śniekieimas 3,83
Šnekėti: śnieku 3,83
Šniokščiavimas: ſniokśćiawimas 3,397
Šniokštavimas: śniakßtawimas 1,12
Šniokšti: ſniaksćiu 1,162; śniakśćiu 3,397
Šnypšti (?): ßnipßtu 1,177; 3,429; ßnipßtus 1,177
Šnypštimas: śnipßtimas 3,139
Šnypštomis: ſʒnipßtomis 3,429
Šniūras: śniuras 1,179; 3,437
Šniūrelis: *n. pl.* ßniureley 3,56
Šniurgslės *šnervės*: *n. pl.* śniurgſłes 3,227
Šokimas: ßokimas 1,166; 3,405
Šokinėjimas: ßokineimas 1,166,180; 3,404,441; ſʒ́okineimas 3,299 [ſzokineimas 4,208]; ſʒokineimas 3,505
Šokinėti: ßokineiu 1,32 [=42],166, 180; 3,404,441; ſʒokineniu 3,331 [ſzokineiu 4,231]
Šokinėtojas, -a: ßokinetoias 1,180; 3,441; ſʒokinetoias 3,405; *g. pl.* ßokinetoiu 3,441; *n. sg. f.* ßokinetoia 1,180; 3,405,441
Šokinėtojas *žiogas*: ßokinetoias 1,166
Šokinom(i)s: ßokinomis 3,15; ſʒokinomis 3,488; ßokinams 1, 166,197
Šokti: ſʒok 3,227
Šoktinis: ßoktinis 3,441
Šokus: ßokus 3,405
Šonas: ſʒonas 3,21; *g. sg. f.* ßono 1,214; ſʒono 3,540; *d. sg.* ßonu 1,124; *acc. sg.* ßonu 1,124; 3,303; *l. sg.* ßoni 3,112
Šonelis: ſʒonelis 3,19
Šoninė: ßonine 1,162; ſʒonine 3,398
Šratas: ßratas 3,438
ßrauſtuwe 3,170 žr. praustuvė
Štai: ßtay 3,2,5,277,375; ſʒtay 3,278(3)
Štaras *kregždžių šeimos paukštis*: ßtaras 1,48
Šūdas: ßudas 1,38,71
Šūkauti: ßukauiu 1,113,200; ſʒukauiu 3,83,498; ßokauiu 3,135 [ſzukauiu 4,96]
Šūkavimas: ßukawimas 1,200; 3,135
Šukė: ßukie 1,163,167; 3,433; ſʒukie 3,406; *g. sg.* ßukies 1,167
Šukėtas: ßukietas 1,163; 3,433
Šukinis: ßukinis 3,406
Šukys *žmogus, turintis šukėtus dantis*: ßukis 3,433
Šukos: ßukas 1,40; ſʒukos 3,78
Šukuoti: ßukuoiu 1,17,62; ſʒukuoiu 3,42; ßukuotas 1,62; ſʒukuotas 3,41
Šulas: ßułas 3,410
Šulnys: ßulnis 1,176; 3,426; ſʒulnis 3,134(2); *g. sg.* ßulnio 3,113, 134
Šunytis: ßunitis 1,122,163; ſʒunitis 3,294,433
Šunobelė: ßunabełe 1,35; *g. sg.* ßunabelies 1,35
Šuo: ßuo 1,57,122; 3,141,253, 500; ſʒuo 3,23,140,294; *g. sg.* ßunies 1,122; 3,488; *g. pl.* ßunu 1,122(2); 3,274,369,413
Šuokiai (*adv.*) *šokinomis*: ßuokiey 1,197
Šuolis: ſʒuolis 3,286; *i. pl.* ßuoleys 3,130,286; ſʒuoleys 3,288
ſʒuoſtitine 3,99 žr. šluostytinė
Šusti: ßuntu 3,343
Šūtas *juokdarys*: ßutas 1,31,67,90; ſʒutas 3,17,61,63; *g. pl.* ßutu 1,67
Šūtijimas: ßutiimas 1,67

šūtingas: ßutingas **1**,211; **3**,439; ʃʒutingas **3**,17,132
šutinimas: ʃʒutinimas **3**,192
šutinis *kovo mėnuo*: ßutinis **1**,77
šutinti *virinti*: ßutinu **1**,119; ʃʒutinu **3**,285; ʃʒutinus **3**,192
šūtis *šūsnis*: śutis **1**,68; ßutis **1**,175; **3**,424
šūtystė: ßutiʃte **1**,211
šūtyti *juokauti*: ßutit **1**,211; ßutiiu **1**,67
švaisybė: ßwayʃibe **1**,146
švaisus *šviesus*: ßwayʃus **1**,138,146; ʃʒwayʃus **3**,93
švaitymas *fechtavimasis*; *imtynės*: ßwaytimas **3**,435
švaitinimas *mojimas*: ʃʒwaytinimas **3**,160
švaityti *fechtuotis*: ʃʒwaytau **3**,160; ßwaytau **3**,435
švaitytinis: ßwaytitinis **3**,435
švaitytojas: ßwaytitoias **3**,435
švedas: ßwedas **3**,439
šveisti: ßweyćiu **1**,131; **3**,68,437; ʃʒweyćiu **3**,320; ßweyciu **3**,28; *g. pl.* ʃʒweyćiūciij **3**,44 [ʃzweyćiunciu **4**,30]
šveistybė *skaistybė*: ßweyʃtibe **3**,44
šveistinis: ʃʒweyʃtinis **3**,44
šveitėjas: ʃʒweyteias **3**,29
šveitimas: ßweytimas **3**,28; ʃʒweytimas **3**,320,437
švelpenti: świełpenu **1**,177
šventai: ßwentay **3**,429
šventametė *iškilmės*: ßwyntamete **3**,461
šventametinai (*adv.*): ßwyntametinay **3**,461
šventametinis: ßwyntametinis **3**,461
šventapirkimas *simonija, bažnytinių laipsnių pirkimas už pinigus*: ßwyntapirkimas **3**,430
šventapirkys: ʃʒwyntapirkis **3**,430
šventas, -à: ßwyntas **1**,177; **3**,297, 333; ʃʒwyntas **3**,430; ßwintas **3**, 13,15; *i. sg.* ßwyntu **3**,256; *g. pl.* ßwintu **1**,51; ßwyntu **3**,20,95, 418; ʃʒwyntu **3**,430(2); *acc. pl.* ßwyntus **3**,418; *l. pl.* ßwintuoʃna **1**,51; *f.* ßwynta **3**,446; *n. pl.* ßwintos **3**,13
šventasis: *n. pl.* ßwyntiey **3**,201; *g. pl.* ßwentuiu **1**,78; ßwyntuiu **3**,95,376
šventastis: ßwyntaʃtis **1**,177
šventė: ßwynte **1**,177; **3**,102,448, 461; ʃʒwynte **3**,76,430(2),544; *g. sg.* ßwyntes **3**,527
šventybė: ßwyntibe **1**,177; **3**,429
šventimas: ʃʒwyntimas **3**,429
šventynė *šventenybė, šventa vieta*: śwyntine **1**,177; ßwyntine **3**,428
šventinis: ʃʒwitinis [ʃʒwintinis] **3**,253
šventorius: ßwentarius **1**,15; ʃʒwyntorius **3**,36
švęsti: ßwynćiu **1**,177; ʃʒwynćiu **3**,429; ßwmćiamas **1**,93; *f.* ßwynćiama **1**,93; **3**,377,430; ʃʒwyʃtas **3**,429; ßwyʃtas **3**,483; *n. pl.* ßwiʃty **3**,326; *f.* ßweʃta **1**,39
švęstinis, švęstinys *klierikas*: ʃʒwyʃtinis **3**,106
šviesa: świeʃa **3**,85,334,552; *g. sg.* świeʃos **3**,34; *acc. sg.* świeʃu **3**,514
šviesadengtė: świeʃabynkte **3**,34 [świeʃadynkte **4**,24]
šviesiai: świeʃiei **1**,45; świeʃiey **3**,85; świeśiey **3**,52 [świesiey **5**,45]
šviesybė: świeʃibe **1**,177; **3**,17,85, 428; ʃwieʃibe **1**,45

T

terebentas: *terpentinas*: terebinthas 3,443; *g. sg.* terebintho 3,443
terioti: terioiu 1,181,188; 3,79, 436
terlyčia *puodas, dubuo*: terlićia 3,49
terp(u): terp 1,28,32[=42],79; 3,3,83,95(2),112,170,481; terpu 3,170,481
terpė *tarpas*: terpe 3,468
terpėmūris: terpe muris 3,170
terpumetė *tarpuvietė, aikštė*: terpumete 3,348
terpupė: terpupe 3,170
terpupis: terpupis 3,170; *n. pl.* terpupiey 3,170
terpuskirpstis *tarpsijis*: terpuſkirpſtis 3,170
terpuvietė: terpuwiete 3,348
terškėjimas: terßkieimas 3,31
terškėlė *tarškynė*: terßkiełe 3,79
terškimas: terßkimas 3,79
terškinti: terßkinu 3,79
tęsimas: tiſimas 3,133
testamentadarys: teſtamentadaris 3,443
testamentas: teſtamentas 3,443; *g. sg.* teſtamẽto 3,12; teſtamento 3,60,123,443; *acc. sg.* teſtamentu 3,63,99,443; *l. sg.* teſtamenty 3,526
tęsti(s): tiſt 1,13; tiſiu 1,13; 3,33, 59; tyſiuoſi 1,13; tiſiuſis 1,13
tešmuo: teßmo 3,500
teterva, tetirva (?): tetirwa 3,33
tetervinas, tetirvinas (?): tetirwinas 1,15; 3,61; teterwinas 1,35; 3,9,35,70
tetyva *lanko templė*: tetiwa 1,14; 3,33
tetulė: tetułe 1,15; 3,35
tetulėna *tetos duktė*: tetulena 3,35
tetulėnas *tetos sūnus*: tetulenas 3,35
tėvai: tewu 3,235
tėvainis *įpėdinis*: tewaynis 1,28; 3,57; *g. sg.* tewaynio 3,371
tėvainystė *palikimas, paveldėjimas*: tewayniſte 3,57; *acc. sg.* tewayniſty 3,57
tėvas: tewas 1,104; 3,279; tewus [tewas] 3,241; *g. sg.* tewo 3,250; *acc. sg.* tewu 3,279
tėvykščia *tėvynė, gimtoji žemė*; *paveldėjimas*: tewikśćia 1,104; 3, 279; *g. sg.* tewiksćios 1,199; tewikśćios 3,496
tėvykščionis: tewikśćionis 1,104
tėvykšnykas: tewikßnikas 1,28
tėvykšningas: tewikßningas 1,28
tėvykštaitis *įpėdinis*: tewikßtaytis 3,57
tėvykštinis: tewikßtinis 1,104; 3,57
tėvykštystė: tewikßtiſte 1,28; 3,57; *g. sg.* tewikßtiſtes 3,495(3)
tėvystė: tewiſte 3,279
tėviškas, -a: tewißkas 1,104; 3,279 (2); *f.* tewißka 3,279; *g. sg.* tewißkos 3,250
tėviškystė: *g. sg.* tewiſzkiſtes 4,351
tyčiomis: tićiomis 1,90 [=89], 186; 3,457
tie 3,400 žr. tiesadarys
tiegti *sakyti*: *praes.* tieg 3,338
tiek: tiek 1,180(2); 3,450(4)
tiekas: tiekas 1,180; 3,450; *g. sg.* tieko 3,218
tieksai: tiekſay 1,180; 3,450
ties: ties 3,348
tiesa *tiesa*; *teisė*; *byla*; *teismas*: tieſa 1,139,140,172,208; 3,4,115, 289,293,306,343,396,464; *g. sg.* tieſos 1,139; 3,1,12,66(2),91,179, 212,231,239,333,344,359(2), 396(2), 462,464,482; *g. sg.* tieſes

triumfavotojas: triumfawotoias 3,447
triveidis: triweydis 3,449
troba: troba 1,50,162; 3,90,397; *g. sg.* trobos 3,290
trobelė: trobełe 1,50,147; 3,397; *g. sg.* trobełes 3,105; *acc. sg.* trobeły 3,105
trokštauti: trokßtauius 3,28
trokštavimas: trokßtawimas 3,148
trokšti: trokßtu 1,139; trekßtu 3,343 [trokʃztu 4,240]; trokßtus 1,70; 3,28
trokštybė: trokßtibe 3,148
trokštulys: trokßtulis 3,148
trokštu (*adj.*): *neutr.* trokßtu 3,55
troškimas: troßkimas 1,70,139; 3,343
troškinimas: troßkinimas 3,55
troškinti: troßkinu 1,27; troßkinus 3,55
troškulys: troßkulis 3,28
trukdyti: trukdʒiu 3,9
trukinti: trukinu 1,84; 3,9; treukinu [trukinu?] 1,109
trukti: trunku 1,206; 3,9,173; trunki 3,9 [trunku 4,6]
trumpakalbis: trumpakalbis 3,132
trumpametė *akimirksnis*: trumpamete 3,168
trumpai: trumpay 3,132(2),278
trumpas, -à: trumpas 1,64; 3,116, 132,417,442,487; *i. sg.* trumpu 3,102; *f.* trumpa 3,132,180
trumpybė: trumpibe 1,64; 3,132
trumpinti: trumpinu 1,64
trumpumas: trumpumas 1,64
trunkimas: trunkimas 3,173
trupėjimas: trupeimas 3,133
trupinys: trupinis 3,263; *n. pl.* trupiniey 3,252,264
trupinti: trupinu 1,26; 3,53,132
trupus: trupus 1,65; 3,133(2)
truputėlis: truputelis 1,108
truputis: truputis 1,26,108,163, 182; 3,132,252,370,434,446; *acc. sg.* truputi 1,92; 3,11,52,53,324, 361,403; *n. pl.* trupućiei 1,40; tropućiey 3,252
tu: tu 1,183; 3,450; *g. sg.* tawis 3,10(2),164; *d. sg.* taw 1,170, 181; 3,414
tūba *vilna*: tuba 3,295; *n. pl.* tubas 1,61
tūbavėlys *karšėjas*: tubawelis 1,39; 3,296
tūbinis: tubinis 3,296
tūbuotas: tubuotas 1,61
tuinas: tuynas 3,110(2)
tukinimas: tukinimas 3,449
tukinti: tukinu 1,183; 3,449
tuklingas 3,401 žr. tinklingas
tūkstantinis: tukʃtuntinis 1,183
tūkstantis: tukʃtuntis 1,183; 3,451; *acc. sg.* tukʃtunti 1,183; 3,451
tūkstinis *tūkstantinis*: tukʃtinis 3,451
tukti: tunku 1,183; 3,444,450
tūlai: tułay 1,205; 3,387(2),388, 397(2),512
tūlas, -à: tułas 3,387; tułos [tulas?] 3,512; *acc. sg.* tułu 1,41; *n. pl.* tuli 3,89; *n. pl. f.* tułas 1,61
tūlybė: tulibe 1,36,158; 3,181,387
tūlingas: tulingas 1,158
tulžis: tulʒis 3,112,167,551
tumtas *palyda*: tumtas 3,269; *i. pl.* tumtays 3,76
tuojau: teiau 3,197; toiau 4,131
tuojaus: tuoiaus 1,43,90,183,195, 211; 3,485,528
tuojos: tuoias 1,167
tūpauti: tupauiu 3,104
tūpavimas: tupawimas 3,455

turėjimas: tureimas 1,29; 3,161, 171
turėklės: turekłes 1,133; 3,328
turėti(s): turet 3,169,182; turiu 1,27,28,29,31,77,84,112,115,183, 205; 3,21,66,73,122,163,182,339, 272,401,445,449,462; turi 1,16; turime 3,156; tureiau 1,79; turiuʃi 1,183; turioʃi 3,30; turimas 3,282; turis 1,20,32(2),36,39,52[=53], 74,75,115,118; 3,8,38,61,64,80,91, 92,93,112(3),115,120,122,130(2), 155,158(2),166,279,391,514; *f.* turinti 3,13,102; *n. pl. f.* turinćios 3,61; *partic. praes. n. pl. f.* tury 3,123
turėtojas: turetaias 1,29; turetoias 3,58
turgavyčios *turgavietė*: turgawićios 3,442
turgavietė: turgawiete 1,160; 3, 393
turgus: turgus 1,180; 3,441; *g. sg.* turgaus 1,180; *acc. sg.* turgu 1,10; 3,27,431
turkas: turkas 3,449; *g. pl.* turku 3,85
turkiška: turkißka 1,54
turklelis *purplelis* (*paukštis*): turkłelis 3,403
turluoti: turłuoiu 1,63
turma: turma 1,14,193
turtas: turtas 1,21,29,47,77(2); 3,20,47,161; *g. sg.* turto 3,3; *acc. sg.* turtu 3,46
turtė *turtas*: turte 1,77,80,115(2); 3,20,47,91,161,171,271,279,371; *g. sg.* turtes 3,117,148; *acc. sg.* turty 3,117,198; *l. sg.* turtey 3,527; turten 3,491(2)
turtingai: turtingay 3,20
turtingas, turtingus: turtingas 1,24,77; 3,20,162; *n. sg. m.* turtingus 3,523; *i. sg.* turtingu 1,184; 3,20(2)
turtulė *nedidelis dvarelis*: turtułe 3,162
tuskėjimas: tuʃkieimas 1,40,152, 182; 3,79,111
tuskenti: tuʃkienu 3,111
tuskėti: tuʃku 1,182; 3,444
tuščiai: tuśćiei 1,20; tuśćiey 3,45,151,187; tusćiey 1,140
tuščiakalbis: tuśćiakalbis 3,346
tuščias, -ià: tuśćias 1,17,77,140, 153; 3,40,113,220; tußćias 3,346; tuśnias [tuśćias] 3,46; *n. pl.* tußti 3,9; *n. sg. f.* tuśćia 3,468
tuštybė: tußtibe 1,140; 3,40,346
tūžba *sielvartas, nerimas*: tuȝba 3,63
tvanas: twanas 1,119; 3,335; *n. pl.* twanay 1,137; 3,335,339
tvaskėjimas: twaʃkieimas 3,157
tvaskėti: twaʃku 3,19,85,157
tvėrėjas: twereias 1,183; 3,450
tvėrimas: twerimas 1,39; 3,450
tverti: tweriu 1,39,183; 3,75,450
tvinksėjimas *pulsas*: twinkʃeimas 3,370; twinkʃimas [twinkʃeimas?] 3,370; twikʃeimas [twinkʃeimas?] 3,14
tvinksėti: twinkʃi 3,16
tvinkti: twinkʃtu 3,176; twinkʃta 1,45
tvinti(?): twiʃta 3,499
tvirtai: twirtay 3,77,412,422
tvirtas: twirtas 1,23,174; 3,77,422, 471; *n. pl.* twirti 3,4
tvirtybė: twirtibe 1,174; 3,77
tvirtyn: twirtin 3,422
tvirtinimas: twirtinimas 3,450
tvirtinti: twirtinu 1,25; 3,450
tvora: twora 1,39,124; 3,56,75, 86,259,275,300(2); *acc. sg.* tworu 3,352,386

udylai *žąslai*: vdiłay 3,179

ūdra(s): vdra 3,495; vdras 1,199

ugniavietė: vgniawiete 1,110; 3,59; vgniawete 2,258

ugningas: vgningas 1,110(2); 3,258

ugninis: vgninis 3,258

ugnis: vgnis 1,110; 3,44,257(2), 292,372,518; *g. sg.* vgnies 1,110; 3,310,512; *acc. sg.* vgni 3,135, 201,307,385,498,512; *i. sg.* vgnim 3,247

ūkanas (*adj.*): vkanas 3,30,168

ūkas: vkas 3,168

uksusas: vxuʃas 1,103; vkʃuʃas 3,240; *g. sg.* vxuʃo 1,103

uksusinis: vkʃuʃinis 3,241

ūlyčia: vlićia 1,185; *g. pl.* vlićiu 3,109

ūmai: vmai 1,86; vmay 1,132; 3,188,329

ūmas: vmas 1,86,94,132(2); 3,151, 188

ūmatikis: vmatikis 3,151

ūmėdė: vmede 3,10

ungurys: vnguris 1,191; 3,473

unksna: vnkʃna 3,34

unksnė: vnksne 1,14

unkstimas: vnkʃtimas 3,405

unkšti: ʃnkściu [unkściu] 3,405

uodas: vodas 1,59; 3,115

uodega: vodega 1,111; 3,301; vodaga 3,259

uodegingas: vodegingas 1,111; 3,259

uoga: voga 1,44,158; voga 3,1(3), 391,481; vuoga 3,84; *n. pl.* vogas 1,44; vogos 3,89,123,162,183; *acc. pl.* vogas 3,36

uogelė: vogiełe 1,44

uola: voła 1,115; 3,268,404(2); wuola 3,94

uolakčius *neūžauga*: vołakćius 3,155

uolaktinis: vołaktinis 3,155

uolaktis: vołaktis 1,73; 3,155; *acc. sg.* vołakti 3,155

uolelė: uołełe 3,404

uolingas: volingas 1,115(2), 166; 3,404; voliogas 3,268 [volingas 4,184]

uolinis: volinis 3,268

uosinis: voʃinis 1,47; woʃinis 3,88

uosis: voʃis 1,47; wuoʃsi 3,88; *g. sg.* wuoʃio 3,88

uostymas: voʃtimas 3,467

uostyti: voʃtau 1,189; 3,467

uošvis, -ė: voßwis 1,14; 3,429; voßwe 1,14

upė: vpe 1,161; 3,26,309,387,395, 419,499; *g. sg.* vpes 1,161; 3,23, 26; 3,303,394,462; *l. sg.* vpey 3, 86; *g. pl.* vpiu 3,384

upelė: vpełe 1,161

upelis: vpelis 3,425

upėmalis *upės sąnašos, dumblas*: vpemalis 3,306

upėplaudis: vpepłaudis 3,306

upėtakis: vpetakis 3,369

upinis: vpinis 3,394

upis *upelis; srovė*: vpis 1,136

ūpu (*adv.*) *būriu, pulku*: vpu 3,83

urinalas *naktinis puodas*: vrynałas 3,461

ursti: vrʃciu 3,181

urvas: vrwas 1,98; 3,85; *l. pl.* vrwoʃa 3,78

urvinė: *f.* vrwine 3,78,88

ūsas: vʃas 1,190; 3,470

ūselis: vʃelis 1,190

usnė: vʃne 1,115; 3,271

ūsotas: vʃatas 1,184; vʃotas 3,470

ušėtkas: vßetkas 3,27

ušėtkėlis: vßetkielis 3,431

utarai *statinės sienelių kraštai*: *n. pl.* vtaray 3,470
utarnykas: vtarnikas 1,198; 3,491
utėlė: vtełe 1,191; 3,474
utėlėtas: vtiełetas 3,490
utėlius: vtelus 1,191; vtełus 3,490 [vtelus 4,347]
užaugimas: vßaugimas 1,205; vʒaugimas 3,512
užaugti: vʒaugu 3,50; vßaugu 1,23, 205; vßaugis 1,24; vʒaugis 1,127; 3,50
užberti: vʒberiu 3,197
uždangtė: vʒdungte 3,319 [vździunkte 4,222]
uždangtis: vʒdungtis 1,130
uždas *uždėjimas*: vʒdas 3,190
uždėjimas: vʒdeimas 3,190,309
uždengti: vʒdingtas 3,166
uždėti: vʒdemi 3,190,193,185,258
užduoti: vʒduomi 3,186
užeidinėti: vʒeydineiu 1,85; 3,187
užeiga: vʒeyga 3,187
užėjimas: vʒeimas 1,85; 3,187
ūžėjimas *ūžimas*: vʒieimas 1,179; 3,439
užėsti: vʒemi 3,317
užgavėjimas: *i. sg.* uʒgaweimu 1,132
užgavėnios: uzgawenios 5,149
užgimimas: vʒgimimas 1,90 [=89]; *g. sg.* vʒgimimo 3,263
užgimti: vʒgimu 1,90[=89]
užgr(i)ūti: vʒgruwu 3,186
užguldymas: vʒguldimas 1,87
užguldinėti: vʒguldineiu 1,87
užguldyti: vʒgułdʒiu 1,87
užgulėti *priklausyti, priderėti*: vʒguli 1,87; 3,521; vʒgulis 1,87
užgulimas: vʒgulimas 1,87; 3,191
užgulti: vʒgułu 1,85,87,90[=89]; 3,190; vʒgułu 3,364
ūžiagalvis *karštagalvis*: vʒiagalvis 3,181
užjojimas *užpuolimas*: vʒioimas 3,189
užjoti: vʒioiu 3,189
užjotojas: vʒiotoias 3,189
užkėlimas: vʒkielimas 3,51,548
užkelti: vʒkielu 1,205; vʒkieltas 3,310
užkežėti *užmesti*: uʒkieʒu 3,556
užklotuvė *antklodė, dvikartė*: vʒkłuotuwe 3,111; vʒkłotuwe 3,294
užkrauti: vʒkrauiu 3,190
užkvėpinėti: vʒkwepineiu 1,86
užmauti: vʒmauiu 3,195, 533
užmesti: vʒmetu 3,512
užmiñti: vßmenu 1,156
užpilti: vʒpiłu 3,197
užpuldinėti: vʒpułdineiu 1,88,90 [=89]; vʒpuldineiu 1,149
užpulti: vʒpuołu 1,23,85,86,88; 3,186,189,192,326,454; vʒpuolo 3,184 [vzpuołu 5,160); uʒpuołus 3,80
užpultojas: vʒpułtoias 3,189
užpuolimas: vʒpuolimas 3,189,438
užpuolinėti: uʒpuolineiu 3,438
užpuolis: vʒpuolis 3,189,192
užpusti *ištinti*: vßpuntu 1,173
užraišyti *kurstyti*: vʒrayßau 3,194
užraišytojas: uʒrayßytoias 3,194
užrašas: vʒraßas 1,86; 3,189
užrašyti: vʒraßamas 1,86
užriesti vʒrieciu 3,199 [vźriećiu 4,132]
užrišinėti: vʒrißineiu 3,188
užsakymas: vʒʃakimas 1,166
užsakyti *nuteisti, pasmerkti*: vßʃakau 1,166; vʒʃakitas 1,166
užsėdimas *įlipimas, įsėdimas*: vʒʃedimas 3,488 [vźʃedimas 4, 346]
užsegtas (*subst.*?) *uždangalas; toks drabužis*: vʃektas 1,137

užsegtuvės: vžſektuwes 3,123

užsėsti: vžſedu 3,488

užsėti: vžſeiu 1,90[=89]

užsilošti: vžijlośiu [vžſilośiu] 3,311

užsiųsti *pasiųsti*: vžśiunćiu 3,188; vžſiunćiu 3,197; vžſiuſtas 3,194

užsiverti *remtis*: vžſiweriu 3,320

užskristi: vžſkrindu 1,205; 3,512

užsodinti: vžſodinu 3,195,487

užspausti: vßſpaudžiu 3,192

užstumti: vžſtumiu 3,198

užtekėjimas: vžtekieimas 3,487; vßtekieymas 1,197; *g. sg.* vßtekieimo 1,197

užtekėti: vžteku 3,188, 471; vžteka 3,487

ūžti: vžiu 1,36,179; 3,439; užiu 1,11

užtraukimas: vžtraukimas 3,480

užtraukti: vžtraukiu 3,480; vžtraukia 3,113

užtrauktuvė *ritinėlis*: vžtrauktuwe 3,108

užtupinti: vžtupinu 3,195

už(u)eiti: vžeymi 3,187; użueymi 3,489

užūgis *auklėjimas*: vžugis 3,493

užūgyti *auklėti*: vßugiu 3,493

už(u)mušėjas: vžumußeias 3,22

už(u)mušti: vžumußie 3,11

už(u)pakalis: vžpakalis 3,331; *l. sg.* vžupakaliy 3,331

užvalkalas: vžwałkałas 3,46,335

užvaryti: vžwarau 1,86; 3,192

užvesti: vžwedu 3,194,199

užvežti: vžwežu 1,90; 3,199

užvilkti: vßwełku 3,232; vžwełku 3,511

užvirinti: vžwirint 3,512

užvirti: vžwerdu 3,314,512

užžengimas: vžžingimas 3,489(2)

užžengti: vžžingiu 3,489

V

vabuolas: wabuołas 1,46; 3,31,88, 132; wabołas 4,61

vadas: wadas 1,195; 3,483

vadelės: wadełes 1,71; 3,37,152,483

vadinti: wadinu 1,29; wadinamas 3,9,183; *g. sg.* wadinamo 3,39; *f.* wadinama 3,95,183; *g. sg.* wadinamos 3,18

vadžios: wadžios 3,426

vadžioti: wadžioiu 1,195; 3,483

vadžiotojas: wadžiotoias 3,346

vaga: waga 3,22,517

vagingas *linkęs vogti*: wagingas 3,127

vagingystė: wagingiſte 3,127

vãgis *kylys*; *kablys*: wagis 3,107, 109,112; *i. sg.* wagiu 3,107

vagìs: wagis 1,74,103,216; 3,158, 430,547; *acc. sg.* wagi 3,253

vagystė: wagiſte 1,62,74; 3,127, 430,547

vagystomis (*adv.*): wagiſtomis 3,127

vagiškai: wagißkay 3,547

vagiškas: wagißkas 3,547

vagotai: wagotay 3,517

vagoti: wagot 3,22

vaidadarė (*adj.*) *įsivaizduojamoji*: waydadare 3,60

vaidadarys *kiršintojas*: waydadaris 1,32[=42],96

vaidas[1]: waydas 1,41,135,159,381, 555; *g. sg.* waydo 1,32[=42]; 3,25; *acc. sg.* waydu 3,25,517; *acc. pl.* waydus 3,60

vaidas[2] *atvaizdas, ženklas, vaiz-*

vaivadinė *vaivadienė*: waywadine 3,483
vaivadystė: waywadiſte 1,195; 3,483
vaivoti *dejuoti*: waywoiu 1,46
vaizdas: wayʒdas 1,102
vajone (*adv*.): waiony 3,465
vajonė, vejonė: waione 3,72; *acc. sg.* weiony 3,465
vajoti: waioiamoſis 3,72 [waioiamaſis 5,63]
vakar: wakar 1,190; 3,472
vakaras: wakaras 1,192; 3,477; *acc. sg.* wakaru 3,477; wakaray 1,152; *g. pl.* wakaru 1,152
vakarykščias: wakarikśćias 3,472
vakarykštis: wakarikßtis 1,190
vakarininykas *valgomasis kambarys*: wakarininikas 3,477
vakarinė (?) *vakarienė*: wakarine 1,192; *acc. sg.* wakarini 1,192; 3,477
vakarininis: wakarininis 3,477
vakarinis, -ė: wakarinis 1,109,152, 192(3); 3,218,475,476,477; *acc. sg.* wakarini 1,109; *f.* wakarine 1,192; 3,80,218,552
vakaris: wakaris 1,206
valakas *žemės sklypas apie 20 ha*: wałakas 1,195; 3,482
valakas, -ė *italas*: wałakas 1,195; 3,482; *g. pl.* wałaku 1,195; 3,482; *n. sg. f.* wałakie 1,195; 3,482
valakiškas *itališkas*: walakißkas 3,270; *n. pl.* wałakißki 3,33,120
valanda: wałunda 1,13,21,37; 3,32; wałũda 3,72; *g. sg.* wałundos 3,146, 320; *acc. sg.* wałundu 3,72; *acc. pl.* wałundas 3,409
valandėlė: wałundełe 1,13,37; 3,32
valandinis: wałundinis 1,22; 3,72
valdymas: waldimas 1,195; 3,418
valdyti: wałdau 1,172,194; 3,82, 394,482; *f.* waldʒiama 3,17
valdytojas: walditoias 1,172,195
valdonas *baudžiauninkas*: waldonas 1,43; 3,307; wałdonas 1,195
valdonybė *baudžiava*: waldonibe 3,307
valdžia: waldʒia 1,195; 3,82,283, 321,344,379,422,482; wałdʒia 3,17,24,263; wałdʒia 3,329 [wałdźia 4,230]; *g. sg.* waldʒios 3,51, 250(2), 313; wałdʒios 3,82
valdžiojimas *valdymas*; *valstybė*: waldʒioimas 1,119; 3,82; waldʒioimas 3,394
valdžiotojas, -a *valdytojas*: waldʒiatoias 3,25; waldʒiotoias 3, 118,394; *g. sg.* waldʒiotoio 3,313; *n. sg. f.* waldʒiatoia 3,394; waldʒiotoia 5,330
valgykla *valgis*: wałgikła 1,46, 47,130,175; walgikla 1,136; 3,336, 424; *g. sg.* walgikłos 3,219,307; *acc. sg.* walgikłu 3,446; walgiklu 3,213 [walgikłu 4,142]; *n. pl.* walgiklos 3,176; *g. pl.* walgikłu 1,93; 3,129,203,424; *acc. pl.* walgiklas 3,367
valgyklė *valgis*: *acc. pl.* walgikłes 3,541
valgyklanešys: *g. sg.* walgikłanešio 3,313
valgymas: wałgimas 1,47,192; walgimas 3,476; *acc. sg.* walgimu 1,109
valginėti: walgineiu 3,84
valgyti: wałgau 1,44,47,100,128, 192; 3,51,89,343,477; walgau 3,230 [wałgau 4,155]; walgik 3,539; wałgomas 3,413
valgytuvė *valgykla*: walgituwe 3,375,423
valia: *g. sg.* walos 1,22; wałos 1,22

vengėjimas *atsisakymas, vengimas*: wingieimas 3,536
vengiai *atsargiai*: wingiey 3,240
vengimas: wingimas 3,207,241; *i. sg.* wingimu 3,240
vengris *vengras*: wingris 1,191; 3,473; *g. pl.* wingriu 1,191; 3,473
vengti: wingiu 1,104; 3,151,208, 241; wingius 3,240
venteris: winteris 3,476
verbliūdas: *g. sg.* werbludo 3,27
vergas: wergas 1,97(2); wiargas 3,222
verksmas: werkʃmas 1,70,123; 3,298
verksmingai: werkʃmingay 3,298
verksmingas: werkʃmingas 1,123, 161; 3,298,395
verkti: werkiu 1,70; 3,298
verpalas: werpałas 1,142; 3,347, 350
verpėja: werpeia 1,142; 3,347
verpetas: werpetas 1,194; 3,481
verpetotas: werpetotas 3,481
verpimas: *g. sg.* werpimo 3,114
verpti: werpiu 1,142; 3,349
versmė: werʃme 1,65,176,214; 3,508,539,554; *g. sg.* werʃmes 1,214; *g. pl.* werʃmiu 3,508
versminis: werʃminis 3,539
versti(s): werćiu 1,196; werciu 3,234 [werćiu 4,159]; werćioʃi 3,141
verstis *užsiimti*: werćiuoʃi 1,68; werćioʃi 3,9,65
veršinis: werßinis 3,26
veršis: wierśis 1,174; werßis 3,26
veršiukas: werśiukas 3,35
vertai: wertay 3,71
vertas: wertas 1,24,36; 3,71
verti: *f.* weriama 1,212
vertybė: wertibe 3,71
vertumas: wertumas 1,24,36
veržtis: werʒiuʃi 3,36 [werźiuoʃi 4,25]; werʒiuoʃi 3,75
vėsa: weʃa 1,11,104; 3,29,240
vėsyklė *vėduoklė*: weʃikle 3,257 [weʃikłe 5,219]
vėsinti(s): weʃinu 3,29; weʃinuosi 1,11; weʃinus 3,29
vesti: wedu 1,10,118,194; 3,82, 346,480
vėsus, –, **-u**: weʃus 3,29; *neutr.* weʃu 3,29
vėtyklė: wetikłe 1,114; 3,266,438, 477
vėtyti: wećiu 3,477; wetau 3,160
vėtytojas: wetitoias 3,477
vėtra: wietra 1,192; wetra 3,476
vėtryna (vetryna?) *rūkyta mėsa*: wetrina 3,473
vėtringas: wetringas 3,25
vetušas, -a *senas*: wetußas 1,174; 3,45,152; *f.* wetußa 3,4
vėzdas: weʒdas 1,54; 3,104; *i. sg.* weʒdu 1,54; 3,16
vėzdamušė, vėzdomušė: weʒdomußie 3,102 [wezdamuʃzie 4,71]
wezdikłes 4,181 žr. veizdyklės
vežėjas: weʒieias 1,129; 3,485; weʒeias 3,65; *g. sg.* weʒeio 3,63
vėželė *bokštelis*: weʒiałe 3,479
vėžės: *n. pl.* weʒies 1,59
vėžia *bokštas*: weʒia 1,193; 3,8,479
vežimas: weʒimas 1,59,62,196; 3,97,111,393,485(2); *g. sg.* weʒimo 3,102,485; *i. pl.* weʒimays 3,440
vežimėlis: weʒimelis 1,196; 3,485
vėžys *vandens gyvūnas*; *votis*: weʒis 1,154; 3,374; *i. sg.* weʒiu 3,95(2)
vežti(s): weʒtis 3,314; weʒu 1,194, 196; 3,481; weʒa 3,112; weʒuoʃi 3,84
vežtinykas *vežėjas*: weʒtinikas 3,485

wiłnu 1,191; 3,8,492; *acc. pl.* wiłnas 3,40,492; wilnas 1,39

vilnėtas *banguotas*: wilnietas 3,473

vilnia: *n. pl.* wilnios 1,90,189; 3,468

vilninykas: wilninikas 3,473

vilninis, -ė: wilninis 3,8; wilnine 3,473

Vilnius: *l. sg.* wilnuy 3,45; Wilnuy 5,39

vilnuotas: wiłnuotas 3,473

viltaviliai (*adv.*): wiłtawiliey 3,304

viltaviliauti: wiłtawilauiu 3,304

viltavilinis: wiłtawilinis 3,304

viltavilys: wiłtawilis 1,76,101; 3,33; wiltawilis 3,304,538

viltavilystė: wiłtawiliſte 1,101; 3,304

viltinai: wiltinay 3,416

viltis: wiltis 1,86,117; 3,188; *g. sg.* wilties 3,556; *i. sg.* wiłćiu 3,416; wilćiu 3,280

vilti(s): wiliuoſi 1,27,183; wiluoſi 1,86; 3,416,449; wiłtas 3,416

vynas: winas 1,194; 3,2,91,94,104, 180,183,480(2),506; *g. sg.* wino 1,39, 75,83,158,194(3); 3,140,150,160(2), 183(2),391,423; *acc. sg.* winu 3,2, 107,246

vinelė: winełe 1,16,38; 3,38,225

vynyčia: winićia 1,194; 3,480; *g. sg.* winićios 3,343

vyninykas: wininikas 1,194

vinis: winis 1,38; 3,74; *acc. sg.* wini 3,492; *i. pl.* winimis 3,536; winims 1,38

vinkšna: winkßna 3,475

viralas: wirałas 1,136,190; 3,68, 85,470; wiralas 3,259 [wirałas 4, 178]; *acc. sg.* wiralu 3,262

vyras: wiras 1,11,76,78; 3,163, 166,552; *g. sg.* wiro 1,76; 3,475, 494, 552; *i. sg.* wiru 3,168; *g. pl.* wiru 3,20

virbalas: wirbałas 1,38,57; 3,75, 109,112,155

virėjas, -a: wireias 3,140; wiriias 3,140 [wireias 4,99]; *g. sg.* wireio 3,140; *i. sg.* wileiu 3,140 [wireiu 4,99]; *g. pl.* wireiu 3,140; *n. sg. f.* wireia 3,140

virėjėlis: wireielis 3,140

vyresnybė: wireſnibe 1,128,140, 144,187; 3,51,234,286,344,352,462; *g. sg.* wireſnibes 3,462,468(3), 504,556; *acc. sg.* wireſniby 3,462, 537; *l. sg.* wireſnibeſp 3,462

vyresnis, -ė: wireſnis 1,140,143, 144,187,196; 3,27,156,183, 344, 353,354,422(2),555; wreſnis 3,140 [wireſnis 4,99]; *acc. sg.* wireſni 1,143; *i. sg.* wireſniu 3,556; *g. pl.* wireſniu 3,68; *f.* wireſne 1,67,144; wirauſias 3,3 [wiriauſias 4,2]; wiriauſias 3,197; *f.* wiriauſia 3,449

vyresnystė: wireſniſte 1,144

virimas: wirimas 1,190(2); 3,179, 469,470,487,508

vyringai *vyriškai*: wiringay 3,168

virinti *lituoti*: wirinu 1,74

vyriškai: wirißkay 3,168

vyriškas: wirißkas 1,78(2); 3,163, 168(2)

vyriškas *vyras*: wirißkas 3,168

vyriškystė: wirißkiſte 3,168; *l. sg.* wirißkiſten 3,168

virkdyti: wirgdʒiu 3,146

virkščios: *n. pl.* wirkśćias 1,39

vyromotė *žmona*: wiromote 3,163

vyromoterinis: wiromoterinis 3,163

virptis: *i. pl.* wirpćieys 3,237

virsti: wirſtus 3,468

viršelis *eilėraštis*: wirśielis 3,478

viršius *eilėraštis*: wirśius 3,478

viršūnė: wirßune 3,438,478; wirśine [wirßune] 1,193

viršus: wirßus 1,39,64,193; 3,166, 276,338,478; *g. sg.* wirßaus 3,143, 338; *l. sg.* wirßuy 3,123(2),338
viršutinis, -ė: wirßutinis 3,93,187, 338,473,556(2); *f.* wirßutine 3,61
virti: werdu 1,54,190,193,196; 3, 470; werda 3,26,486,508; wiris 3,470; wirtas 3,470(2); *f.* werdunti 1,176
virtystė *kulinarija*: wirtiſte 3,140
virtuvė: wirtuwe 3,140(2)
virtuvinis: wirtuwinis 3,140
virvė: wirwe 1,60,137; 3,85,153, 159,333,340
virvelė: wirwełe 1,176; 3,340,426
virvinykas: wirwinikas 1,137; 3, 340
viržis: wirʒis 3,487; *n. pl.* wirʒiey 1,197; *g. pl.* wirʒiu 1,197; 3,487
visad(a): wiſad 3,464; wiſſadu 3,535
visadienis: wiſſadienis 1,188; wiſudienis 1,138
visadingas *nuolatinis*: wiſſadingas 1,188
visadinis: wiſſadinis 3,464
visadystė: wiſſadiſte 1,188
visados: wiſſados 3,464
visagalybė: wiſagalibe 1,198; wiſſagalibe 3,490
visagalis, visogalis: wiſagalis 1,198; wiſſogalis 3,490
visas, –, -a: wiſſas 1,198; 3,490; *n. pl.* wiſsi 1,198; 3,490; *g. pl.* wiſu 3,13(2); *neutr.* wiſa 3,387; wiſſa 3,490; wiſ 3,490
visiškai: wiſißkay 3,340
visiškas: wiſißkas 1,24,138
visiškystė *tobulumas, pilnumas*: wiſißkiſte 1,24,138,161
vyskupas: wiſkupas 3,17,482; *g. sg.* wiſkupo 3,15,17(3),144; *g. pl.* wiſkupu 3,3
vyskupystė: wiſkupiſte 3,17
vyskupiškis: wiſkupißkis 3,17
Vysla: Wiſła 3,481
visokiai (*adv.*): wiſokiey 1,134
visokias, -ia: wiſokias 1,134,158; 3,482; wiſakias 1,198; wiſſokias 3,490; *n. pl.* wiſaki 1,173; *f.* wiſokia 3,85; *i. pl.* wiſokiomis 3,11
visokybė: wiſakibe 1,158
visotima (*subst.*): *g. sg.* wiſotimas 3,321
visotimė *visuomenė, liaudis*; *valstybė*: wiſotime 3,332(3), 340, 394; *g. sg.* wiſotimes 3,70,115, 117,312(2),321; wiſootimes 3,117 [wiſotimes 4,83]; wiſſotimes 3,431
visotimiai (*adv.*): wiſotimey 3,332
visotiminis *liaudinis*: wiſotiminis 3,70
visuotimis *visuotinis*; *liaudinis*; *paprastas*; *bendras*; *visiškas*: wiſotimis 3,332,340,469; wiſotimi 3,332 [wiſotimis 5,280]
visotinai: wiſotinay 3,543
visotinė *visuomenė*; *valstybė*: wiſatine 1,161; wiſotine 3,83
visotinykas *katalikas*: wiſotinikas 3,99
visotinis: wiſſatinis 1,189; wiſotinis 3,99
vysti: wiſtu 1,192; 3,477
vystyklas: wiſtikłas 1,122; *n. pl.* wiſtikłay 3,292, 338
vystyklėlis: wiſtikłelis 1,122
visur: wiſur 1,198; 3,26,99; wiſſur 3,490
viškos *portikas*; *paaukštinta vieta bažnyčioje chorui*: wißkos 3,61, 66,120,134
vyšnia: wiśnia 1,194; 3,481(2); *g. sg.* wiśnios 1,194; *g. pl.* wiśniu 3,338

Z

Ž

žeminykas *tėvynainis*: ʒieminikas 1,216
žemionis *kilmingas bajoras*: ʒiemionis 1,216
žemionka: ʒiemionka 1,216
žemiškas: ʒiamißkas 1,215
žemuogė: ʒiemuogie 1,138; *n. pl.* ʒiemuogies 3,341
žengimas: ʒingimas 3,131,333
žengti: ʒingiu 3,130,333
ženkladarė *fantazija*: ʒinkładare 3,60
ženkladarys *stebukladaris*: ʒinkładaris 3,37
ženkladarystė: ʒinkładariste 3,37
ženkladėja *stebukladarys*: ʒinkładeia 3,37
ženklanešys *vėliavnešys*: ʒinkłaneßis 3,30
ženklas *žymė, atvaizdas*: ʒinkłas 1,10,32[=42], 216; 3,6,37,60,81, 82,133,234,434,550,558; *acc. pl.* ʒinkłus 1,16
ženklelis: ʒinkłelis 1,64; 3,235
ženklingas *stebuklingas*: ʒinklingas 3,37
ženklinti *žymėti*; *žegnoti*: ʒinklinu 1,10; 3,541(2); ʒinklinus 3,549
žentas: ʒintas 1,215; 3,439,544
žerplėti: ʒerpłu 3,282; ʒerpłus 3,530
žestis *skardinė plokštelė*: ʒeſtis 3,17
žibėti: ʒibu 1,74,75,177; 3,19,85, 157,429; ʒiba 3,84, 322; ʒibus 1,74,177; 3,19,157
žibėjimas: ʒibeimas 1,74,75; 3,85, 157
žibinti: ʒibinu 3,429
žibintuvė *žibintas, jūros švyturys*: ʒibintuwe 3,149(2); *g. pl.* ʒibintuwiu 3,119
žibintuvis *žibintuvas*: ʒibintuwis 3,152
žiburys: ʒiburis 1,125; 3,158
žydas: ʒidas 3,558
žydėjimas: ʒideimas 3,146
žydėti: ʒidet 1,113; ʒidʒiu 1,69; 3,146; ʒidis 3,105,146
žydiškas: ʒidißkas 3,558
žiedas *gėlė*; *papuošalas*: ʒiedas 1,69, 122; 3,74,82,146,164,293; *g. sg.* ʒiedo 1,69; *acc. sg.* ʒiedu 3,146; *n. pl.* ʒiedai 1,69; ʒieday 3,146; *g. pl.* ʒiedu 1,69; 3,146; *acc. pl.* ʒiedus 3,1
žiedelis, žiedalis: ʒiedelis 1,69,122; ʒiedalis 3,146
žiedyklė *forma*: ʒiedikłe 3,138
žiedimas: ʒiedimas 3,62,138
žiedingas: ʒiedingas 3,146
žiedinykas: ʒiedinikas 3,293
žiedinis: ʒiedinis 3,146,282
žiedžius *puodų žiedėjas*: ʒiedʒius 3,62,67
žiema: ʒiema 1,216; 3,545; *g. sg.* ʒiemos 3,321; *acc. sg.* ʒiemu 3,280(2)
žiemagultas *kareivių gulta*: ʒiemagułtas 3,152
žiemaguolis: ʒiemaguolis 3,152
žiemavojimas: ʒiemawoimas 1,216
žiemavoti: ʒiemawoiu 1,216
žieminis: ʒieminis 3,546
žiemys *šiaurės vėjas*; *šiaurė*. ʒiemis 1,152,192; 3,321(2),475
žiem(u)ojimas: ʒiemuoimas 3,546
žiem(u)oti: ʒiemuoiu 3,546
žiesti: ʒiedʒiu 3,60,63; ʒieſtas 3,66(2)
žievė: źiewe 3,120,406; ʒiewe 3,38, 157,182; *g. sg.* ʒiewes 3,256; *acc. sg.* ʒiewy 3,256
žievėtas: ʒiewetas 3,406; ʒiewietas 3,122

TURINYS

СОДЕРЖАНИЕ

SPIS TREŚCI

INHALT

Институт литовского языка и литературы
АН Литовской ССР
Центральная библиотека АН Литовской ССР
ПЕРВЫЙ ЛИТОВСКИЙ СЛОВАРЬ
На литовском языке
Издательство «Мокслас» ЛитССР. Вильнюс, 1979

LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros institutas
LTSR MA Centrinė biblioteka
PIRMASIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Redaktorė J. Kardelytė
Dailininkas ir meninis redaktorius B. Leonavičius
Techninė redaktorė R. Bancevičienė
Korektorės: V. Staniulionienė, V. Ašmontienė
IB 1313
Duota rinkti 1978.08.10. Pasirašyta spausdinti 1979.06.27
LV 07946. Formatas 60×90¹/₁₆. Popierius — ofsetinis
Šriftas — 10 p. romaniškas. Spauda-ofsetinė.
56,25 sp. l. 52,44 apsk. l. l. Tiražas 3000 egz.
Užsak. Nr. 1244. Kaina 3,90 rb. Užsakymas
„Mokslas", Vilnius, Žvaigždžių g. 23
Spausdino K. Poželos spaustuvė,
Kaunas, Gedimino g. 10

5218090